Університет державної фіскальної служби України
Навчально-науковий інститут фінансів, банківської справи
Ірпінський державний коледж економіки та права
Академія економічних наук України
Актюбинский региональныйгосударственный университет имени
К. Жубанова (Казахстан)
Белорусскаягосударственная сельскохозяйственнаяакадемия (Беларусь)
Белорусский государственный экономический университет (Беларусь)
Varna free University «ChernorizetsHrabar» (Bulgaria)
TbilisiFreeUniversity, MagistratesofBusinessAdministration (Грузія)
Academy of Economic Studies of Moldova, Dean of Accounting Department (Молдова)
Інститут економічних досліджень і аналітики Академії STING (Чехія)

Актуальні економічні, фінансові та правові питання в умовах євроінтеграції та глобальної конкуренції

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Міжнародної науково-практичної конференції

26-27 лютого 2019 року

м. Ірпінь

УДК 338.2:336.1:346:347.73(477+4)(06)
ББК 65.9(4Укр) я 431
А 43

Рекомендовано до друку Вченою радою
Навчально-наукового інституту фінансів, банківської справи
Університету державної фіскальної служби України
(протокол № 7 від 19.03.2019р.) та педагогічною радою Ірпінського коледжу економіки та права (протокол № 4 від 14.03.2019 р.)

Редакційна колегія: Кужелєв М.О., д.е.н., професор, академік АЕН України, директор ННІ фінансів, банківської справи Університету ДФС України; **Пілевич О.А.,** директор Ірпінського державного коледжу економіки та права; **Дражанова М.,** доктор, Ph.D,директор Інституту економічних досліджень і аналітики Академії STING, Чехія; **GrigoroiL.**, PhDin Economics, Associate professor, Academy of Economic Studies of Moldova, Dean of Accounting Department; **AladashviliN.,** PhDin Economics, Associated Professor for Accounting and Taxation at Tbilisi Free University, Magistrates of Business Administration; PHD, Professor, **HristovP.,** Varna free University «Chernorizets Hrabar» (Bulgaria), Dean of The Faculty of Law; **Панков Д.,** доктор экономических наук, профессор, Белорусский государственный экономический университет, БГЭУ, Belarus State Economic University, BSEU; **Житар М.О.,** к.е.н., член-кореспондент академії АЕН України, заступник директора ННІ фінансів, банківської справи Університету ДФС України; **Ковальчук Н.І.,** голова циклової комісії фінансово-економічних дисциплін Ірпінського державного коледжу економіки та права; **Тарасенко О.В.,** голова циклової комісії юридичних дисциплін Ірпінського державного коледжу економіки та права, **Мариношенко В.П.,** викладач циклової комісії юридичних дисциплін Ірпінського державного коледжу економіки та права.

Актуальні економічні, фінансові та правові питання в умовах євроінтеграції та глобальної конкуренції : Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (26-27 лютого 2019 р.) / Університет ДФС України, ННІ фінансів, банківської справи; Ірпінський державний коледж економіки та права, Академія економічних наук України; Актюбинський державний університет імені Жубанова; Белорусская государственняа сельскохозяйственная академия, Белорусский государственный экономический університет, VarnafreeUniversity «ChernorizetsHrabar», Tbilisi Free University, Magistrates of Business Administration, Academy of Economic Studies of Moldova, Dean of Accounting Department, Інститут економічних досліджень і аналітики Академії STING – Ірпінь: Університет ДФС України, 2019. – 348 с.

Редакційна колегія не завжди поділяє думку авторів і не несе відповідальності за недостовірність опублікованих даних.
Тези друкуються у авторській редакції. За точність викладеного матеріалу відповідальність покладається на авторів.

УДК 338.2:336.1:346:347.73(477+4)(06)
ББК 65.9(4Укр) я 431
Університет ДФС України, 2019

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ

Панков Д.А., д.е.н., профессор, заведующий кафедрой бухгалтерского учета, анализа и аудита в отраслях народного хозяйства
Круподёрова А.А.,к.е.н.
Белорусскийгосударственныйэкономическийуниверситет
ОЦЕНКА СТОИМОСТИ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА В ИНТЕГРИРОВАННОЙ ОТЧЕТНОСТИ БЮДЖЕТНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ…….19

БелінськаЯ.В., д.е.н., професор, зав. каф. міжнародної економіки
Ратушна Ю.С., аспірантка кафедри фінансових ринків, Університет ДФС України
ЩОДО ПРОБЛЕМ І ПЕРСПЕКТИВ ФІНАНСОВОЇ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ З МВФ...22

Жерліцин Д.М., д.е.н., доцент, професор кафедри економічної кібернетики
Національний університет біоресурсів і природокористування України
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО МОДЕЛЮВАННЯ ДИНАМІКИ ЦІН НА ІНВЕСТИЦІЙНІ ФІНАНСОВІ АКТИВИ…….....24

Зеліско І.М.,д.е.н., проф.,академік АЕН України, професор кафедри менеджменту
Ху СунЦзе, аспірант
Державний університет телекомунікацій
ІННОВАЦІЙНІ ТРЕНДИ РОЗВИТКУ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ..26

Квасницька Р.С., д.е.н., професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Хмельницький національний університет
МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ БАНКУ……....28

Кужелєв М.О., д.е.н., професор, директор Навчально-наукового інституту фінансів, банківської справи
Університет ДФС України
ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА ТА ПРОБЛЕМИ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ……...30

Онишко С.В., д.е.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри фінансових ринків
Шевчук Ю.В., старший викладач
Університет ДФС України
ФІСКАЛЬНА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ЯК ІНДИКАТОР МОДЕРНІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ……...32

Ананьєва Ю.В.,к.е.н.,доцент кафедри фінансів імені Л.Л. Тарангул
Університет ДФС України
ДЕРЖАВНА ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКАВУМОВАХЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ……34

Бедринець М.Д., к.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів імені Л.Л. Тарангул
Університет ДФС України
ФІНАНСОВІ НАСЛІДКИ ТІНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ…….36

Богріновцева Л.М., к.е.н., доцент кафедри фінансових ринків
Університет ДФС України
ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ…….39

БолдоваА.А., к.пед.н., доцент, доцент кафедри фінансових ринків
Університет ДФС України
ДЕЯКІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ІНСТИТУТІВ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНІ……..41

ВергелюкЮ.Ю., к.е.н., доцент кафедри фінансових ринків
Університет ДФС України
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ РЕЗИСТЕНТНОСТІ ФІНАНСОВОГО РИНКУ……43

Гавриленко А.С., к.е.н., викладач кафедри військової підготовки
Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації ім. Героїв Крут
ІННОВАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО У КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ……...45

Данькевич А.П.,к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансових ринків
Університет ДФС України
РОЛЬ ДЕРЖАВИ У ТРАНСФОРМАЦІЇ ФОНДОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ……...47

Діденко Л.В.,к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансових ринків
Чамор Г.С.,здобувач вищої освіти ІІ (магістерського) рівня ННІ фінансів, банківської справи
Університет ДФС України
ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ФІНАНСОВУ СТІЙКІСТЬ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ УКРАЇНИ……49

Добіжа Н.В., к.е.н., доцент
ПогріщукО.Б.,к.е.н., викладач
Вінницький навчально-науковий інститут економіки Тернопільського національного економічного університету
ЧИННИКИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА……51

Євтушенко Г.І., к.е.н., доцент кафедри менеджменту
Коленко М.В.,здобувач вищої освіти ІІ (магістерського) рівня
Університет ДФС України
ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТІВ БЛАГОУСТРОЮ М.ІРПІНЬ…….51

Жидєєва Л.І., к.е.н, доцент
Університет ДФС України
Андрієнко О. М., викладач
Ірпінський державний коледж економіки та права
ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ УСТАНОВ І ОРГАНІЗАЦІЙ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ……..53

Іванишина О.С.,к.е.н., доцент кафедри податкової політики
Університет ДФС України
Деміденко Я.Ю., студентка 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування
Ірпінський державний коледж економіки та права
СУЧАСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ……54

Казак О.О.,к.е.н., доцент кафедри фінансів та економіки
Чуйко А.С., здобувач вищої освіти І (бакалаврського) рівня
Київський університет імені Бориса Грінченка
ПРОЦЕС РЕІНЖИНІРИНГУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ……56

Казак О.О., к.е.н., доцент кафедри фінансів та економіки
Чернишенко А.Ю., здобувач вищої освіти ІІ (магістерського) рівня
Київський університет імені Бориса Грінченка
ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ В СИСТЕМІ МСФЗ…….58

Канцур І.Г.,к.е.н., доцент кафедри менеджменту
Снятовська Х.Я., здобувач вищої освіти ІІ (магістерського) рівня
Університет ДФС України
ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ МЕТОДІВ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ……60

Коваленко Ю.М., д.е.н., професор, професор кафедри фінансових ринків
Коваленко І. І., здобувач вищої освіти І (бакалаврського) рівня
Університет ДФС України,
КРИТЕРІЇ ЯКОСТІ ФІНАНСОВИХ І СТРАХОВИХ ПОСЛУГ……62

Ковернінська Ю.В.,к.е.н., доцент кафедри фінансових ринків
Університет ДФС України
РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ…….65

Коляда Т.А., к.е.н., с.н.с., доцент, доцент кафедри фінансів імені Л.Л. Тарангул
Університет ДФС України
ВПЛИВ ДЕМОКРАТІЇ НА МАСШТАБИ ВТРУЧАННЯ ДЕРЖАВИ В ЕКОНОМІКУ КРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ……67

Костик Є.П., канд. іст. наук, доцент кафедри економіки
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»
ЕКОНОМІЧНА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІК…….69

Кучеренко М.А., старший викладач кафедри обліку та оподаткування
Бурлаков О.О.,к.е.н., доцент кафедри економіки
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди».
РОЗВИТОК ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮВ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ……71

Кучеренко С. Ю.,к.е.н., доцент кафедри економіки
Леваєва Л.Ю., к.е.н.,доцент кафедри економіки
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»
АНАЛІЗ ДОХОДІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ……73

Лисецька Н. М., к.е.н., старший науковий співробітник НДІ фіскальної політики
Університет ДФС України
ВПРОВАДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНИХ МЕХАНІЗМІВ ЗНИЖЕННЯ РІВНЯ КОРУПЦІЇ В ОРГАНАХ ДФС УКРАЇНИ……..75

Ліснічук О.А., к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів імені Л.Л.Тарангул
Університет ДФС України
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ САНАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА САНАЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ФІНАНСОВОНЕСПРОМОЖНИХ ПІДПРИЄМСТВ……77

Малишко В.В., к.е.н., доцент
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»
ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ…….79

Мазіна О.І.,к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку
Олійник В.С., к.е.н., ст.викл. кафедри бухгалтерського обліку
Університет ДФС України
ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ: ОСНОВНИЙ РЕСУРС І ЙОГО ОЦІНКА……81

Мартиненко В.В., к.е.н., доцент
Університет ДФС України
АКТУАЛЬНІ МОДЕЛІ ОПТИМІЗАЦІЇ ПОДАТКОВИХ СТАВОК…….83

Мельник О.В., к.е.н., доцент
УніверситетДФС України
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА……..…86

Олійник В.С.,к.е.н., ст. викладач кафедри бухгалтерського обліку
Мазіна О.І., к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку
Університет ДФС України
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ДО КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ……88

Нечипоренко А.В., к.е.н., доцент кафедри фінансів імені Л. Л. Тарангул
Університет ДФС України
РОЛЬ БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ…….90

Побоча К.П.,к.е.н., доцент кафедри фінансових ринків
Університет ДФС України
ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПОДАТКОВОГО СТИМУЛЮВАННЯ БАНКІВСЬКОГО ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНІ……....92

Ріппа М.Б.,к.е.н., доцент кафедри фінансів імені Л.Л.Тарангул
Шимко Я.Р., аспірант
Університет ДФС України
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ В УКРАЇНІ…..…94

Снігир Л.П., к.е.н., викладач
Університет ДФС України
АНАЛІЗ ЗАГРОЗ ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ……..…96

Тесленко Т.І., к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку
Університет ДФС України
СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ ЯК ОБ'ЄКТ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ……..98

Шара Є.Ю., к.е.н., доцент
Ірпінський державний коледж економіки та права
ЄДИНИЙ СОЦІАЛЬНИЙ ВНЕСОК: ОСОБЛИВОСТІ НАРАХУВАННЯ……...…100

Венгуренко Т.Г., старший викладач кафедри фінансових ринків
Університет ДФС України
РОЗВИТОК СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ НА РИНКУ КАПІТАЛІВ……101

Воленко В.Г., аспірант
Університет ДФС України
ОСОБЛИВОСТІ БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ПРОВАДЖЕННЯ БЮДЖЕТНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ…….104

Гужва Г.С., викладач
Ірпінський державний коледж економіки та права
ЗАРУБІЖНА ТА УКРАЇНСЬКА МОДЕЛЬ СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ: ОСОБЛИВОСТІ ТА ВІДМІННОСТІ……..…106

Гурська Л.Л., викладач
Кулікова М.В., студентка 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»ВП НУБіП України «Ірпінський економічний коледж»
ЗАЛУЧЕНІ КОШТИ, ЯК ВАГОМЕ ДЖЕРЕЛО РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ……..108

Деміденко Л.С., викладач
Мамалига В.О., студентка 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Ірпінський державний коледж економіки та права
БАНКІВСЬКА КРИЗА: ФОРМИ ПРОЯВУ ТА ШЛЯХИ ВИХОДУ…….110

Довбуш Н.Є., викладач
Ірпінський державний коледж економіки та права
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ БЮДЖЕТУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ……112

Іванова С.М., викладач
Кольга І.І., студент 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
ВП НУБіП України «Ірпінський економічний коледж»
ОСОБЛИВОСТІ БАНКІВСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ КЛІЄНТІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ПЛАТІЖНИХ СИСТЕМ В ІНТЕРНЕТІ……..114

Калусенко В.В., викладач
Нетребко К.В.,студентка 3 курсу спеціальності «Облік та оподаткування»Ірпінський державний коледж економіки та права
ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПОДАТКУ НА ВИВЕДЕНИЙ КАПІТАЛ В УКРАЇНІ……116

Ключ О.О., викладач
Ірпінський державний коледж економіки та права
Ключ Ю.В.,здобувач вищої освіти І (бакалаврського) рівня
Університет ДФС України
РОЛЬ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ХАРТІЇ ПРО МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ У РОЗВИТКУ МІСЦЕВИХ ГРОМАД……118

Коваль Д.А., аспірант
Університет ДФС України
БЮДЖЕТНО-ПОДАТКОВИЙ МЕХАНІЗМ ФІСКАЛЬНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ: ЗАРУБІЖНИЙ І НАЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТИ……..120

Ковальчук Н.І.,викладач
Стрілецька Т.С.студентка 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»Ірпінський державний коледж економіки та права
ПЕРСПЕКТИВИ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ З МВФ……123

Перчук О.В., старший викладач кафедри обліку і оподаткування
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»
ФІНАНСОВА ОСВІДЧЕНІСТЬ ГРОМАДЯН ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ БЮДЖЕТНОЇ СИСТЕМИ…….125

Попович Л.О., асистент кафедри менеджменту
Дзіньовська Д.Ю., здобувач вищої освіти І (бакалаврського) рівня
Університет ДФС України
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ СТРАТЕГІЇРОЗВИТКУВИЩОЇОСВІТИВ УКРАЇНІ……..127

Пухальська Н.О., викладач
Мейта А.М., студентка 3 курсу спеціальності «Облік та оподаткування»
Ірпінський державний коледж економіки та права
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ……..129

Стабіас С.М.,аспірант
Донецький національний університет ім. В. Стуса
ІНФРАСТРУКТУРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ КОРПОРАТИВНИХ ЦІННИХ ПАПЕРІВ……...131

Федина В.В., ст. викладач кафедри фінансових ринків
Університет ДФС України
ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ: ЗАРУБІЖНА ПРАКТИКА……..…133

Шорохова С.О., викладач
Ірпінський державний коледжекономіки та права
ВПЛИВ ОПОДАТКУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВ НА ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ……134

Базильчук К.В., Шпаковська О.М., здобувачі вищої освіти ІІ (магістерського) рівня
Університет ДФС України
ОСОБЛИВОСТІ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ В МАЛОМУ БІЗНЕСІ……137

Баранець І.А., студентка 3 курсу спеціальності «Облік та оподаткування»
Ірпінський державний коледж економіки та права
ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ……..139

Бєлозьоров О.В., студент 2 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»Ірпінський державний коледж економіки та права
ПРИБУТОК ЯК ОСНОВНА МЕТА ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА……141

Болдова Ю.А., здобувач І(бакалаврського) рівня вищої освіти
Університет ДФС України
ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКІВ В УКРАЇНІ…….....143

Вербовенко І.В.,Тадейчук Р.П., студенти спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»ВП НУБіП України «Ірпінський економічний коледж»
ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ НА РИНКУ ДОРОГОЦІННИХ МЕТАЛІВ…….145

Гаврилішин О.О., студент 2 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Ірпінський державний коледж економіки та права
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФОНДОВИХ БІРЖ В УКРАЇНІ…….147

ГаврилішинО.О., студент 2 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»Ірпінський державний коледж економіки та права
ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ……149

Галака О.В., ФілоненкоС. М.,здобувачі вищої освіти ІІ (магістерського) рівня

Університет ДФС України
СУТНІСТЬ І СКЛАДОВІ СОЦІАЛЬНОГО ПРОЕКТУ…….151

Гарник М.О., здобувач вищої освіти І (бакалаврського) рівня
Університет ДФС України
ПРОБЛЕМИ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ……153

Горобчук В.В., студентка 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»Ірпінськийдержавнийколеджекономіки та права
СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ……...154

Деденко Л.В., здобувач вищої освіти ІІ (магістерського) рівня
Київський університет імені Бориса Грінченка
ФІНАНСОВИЙ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ ЯК УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА……156

Десятнюк К.В., студентка 2 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»Ірпінськийдержавнийколедж економіки та права
РОЛЬ МЕНЕДЖМЕНТУ У СТРАХУВАННІ……158

Дехтяренко І.С., студент 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»Ірпінськийдержавнийколеджекономіки та права
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ВІД ІНТЕРНЕТ – ТОРГІВЛІ……..161

Дідківська А.В., студентка 2 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»Ірпінськийдержавнийколеджекономіки та права
ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА ЯК ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ…….163

Дідківська Є.В., група ФФ-306, спеціальність «Фінанси і страхування»
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»
CASHLESS ECONOMY ТА ЇЇ РОЗВИТОК В УКРАЇНІ……...165

Добривечір Н.В., студентка 3 курсу спеціальності «Облік та оподаткування»
Ірпінський державний коледж економіки та права
ПРОБЛЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В СУЧАСНИХ УМОВАХ…….167

Дудченко В.М., студентка 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»Ірпінський державний коледж економіки та права
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ……169

Єсіпко Я.Я., студентка 3 курсу спеціальності «Облік та оподаткування»
Ірпінський державний коледж економіки та права
РОЛЬ БАНКІВ В ІНВЕСТИЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ……171

Жаднова В.Ю., студентка 2 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа тастрахування»,Ірпінський державний коледж економіки та права
ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЧНОГО ОПОДАТКУАННЯ В УКРАЇНІ…….173

Івашко А.О., здобувач І (бакалаврського) рівня вищої освіти
Університет ДФС України
РИЗИКИ ПОВ'ЯЗАНІ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРНЕТ-БАНКІНГУ В УКРАЇНІ…174

Качула А.Г.,здобувач ІІ (магістерського) рівня вищої освіти
Університет ДФС України

ОЦІНКА СТАНУ БЮДЖЕТНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ…….176
Кифорак Р.В., здобувач І (бакалаврського) рівня вищої освіти
Університет ДФС України
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД (НА ПРИКЛАДІ США) У ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ У ФІНАНСОВІЙ СФЕРІ……178

Ключ В.Ю., студент 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»,
Ірпінський державний коледж економіки та права
ПРОБЛЕМА МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТИ ПРОДУКЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ……181

Ковалів Л.М., студентка 2 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»Ірпінський державний коледж економіки та права
ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ЕКСПОРТУ……183

Kovalchuk P., student 3-go roku, specjalność «Turystykai Rekreacja»
Politechnika Opolska (Polska)
MIĘDZYNARODOWY PROGRAM EDUKACYJNY «ERASMUS+»: PARTNERSTWO ORAZ WYMIAR EUROPEJSKI…….185

Ковальова К.В., Усик О.О., здобувачі ІІ (магістерського) рівня вищої освіти
Університет ДФС України
РОЗВИТОК ПРОЕКТНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УКРАЇНІ:ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ……..….187

Козій І.С., студентка 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Ірпінський державний коледж економіки та права
ТЕХНОЛОГІЇ ТА НОВАЦІЇ У БАНКІВСЬКІЙ ПРАКТИЦІ……..189

Кравченко В.С., студент 3 курсу спеціальності «Облік та оподаткування»
Ірпінський державний коледж економіки та права
ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА РОЗВИТОК ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ.....191

Кравченко В.С., студент 3 курсу спеціальності «Облік та оподаткування»
Ірпінський державний коледж економіки та права
МІЖНАРОДНА ПОДАТКОВА КОНКУРЕНЦІЯ: ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ..193

Купрієнко О.О., студентка 3 курсу спеціальності «Облік та оподаткування»
Ірпінський державний коледж економіки та права
ЗАГРОЗИ ФІНАНСОВІЙ БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВИ……..195

Кухта Д.В.,студент 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Ірпінський державний коледж економіки та права
СТАН ТА ПІДСТАВИ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ З МВФ……..198

Лазарук К.О., Лазарук У.О., здобувачі І (бакалаврського) рівня вищої освіти
Університет ДФС України
БОРГОВА ПОЛІТИКА ТА БОРГОВА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ……200

Лещенко Д.С.,студент 2 курсу спеціальності «Облік та оподаткування»
Ірпінський державний коледж економіки та права
ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ НОРМАТИВНИХ ПОЛОЖЕНЬ……202

Лещенко М.А., здобувач І (бакалаврського) рівня вищої освіти
Університет ДФС України

ФУНКЦІОНУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ……203

Ленкевич О.В., Чугунова А.Е., здобувачі ІІ (магістерського) рівня вищої освіти
Університет ДФС України
ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ У МАЛОМУ БІЗНЕСІ……..205

Матвійчук В.В., Гринюк О.С., здобувачі ІІ (магістерського) рівня вищої освіти
Університет ДФС України
ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ ЯК ОДНИН ІЗ МЕТОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕНЯ ЕФКТИВНОСТІ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ…….207

Матвійчук Т.О., студентка 3 курсу спеціальності «Облік та оподаткування»
Ірпінський державний коледж економіки та права
ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ ОПОДАТКУВАННЯ……..209

Матвіюк Т.О.,здобувач ІІ (магістерського) рівня вищої освіти
Університет ДФС України
ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ В УМОВАХ КРИЗИ……211

VladyslavMelnyk,Student of the Faculty of Economic Sciences
University of Warsaw
THE IMPACT OF THE AGRICULTURAL SUBSIDIES ON THE DEVELOPING COUNTRIES' ECONOMIES…….213

Оксенчук В.О., здобувач І (бакалаврського) рівня вищої освіти
Університет ДФС України
ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ…….215

Павленко Д.А.,здобувач ІІ (магістерського) рівня вищої освіти
Університет ДФС України
МОДЕРНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ В УКРАЇНІ……217

Піскун А.Е., студентка 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»Ірпінський державний коледж економіки та права
ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ…….219

Позднякова О.О., здобувач І (бакалаврського) рівня вищої освіти
Університет ДФС України
ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ…….221

Потернак О.В.,студентка 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» Ірпінський державний коледж економіки та права
ІННОВАЦІЇ НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ……..223
Пріказчікова А.Ю., студентка 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»Ірпінський державний коледж економіки та права
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ В РИНКОВИХ УМОВАХ……225

Савченко Д.М., Савченко О.Р.,здобувачі ІІ (магістерського) рівня вищої освіти
Університет ДФС України
УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА……227

Сергійчук А.М.,студентка 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Ірпінський державний коледж економіки та права

КОНКУРЕНЦІЯ В БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ…….229

Сергун Д.В., студентка 2 курсу спеціальності «Облік та оподаткування»
Ірпінський державний коледж економіки та права
ОБЛІК ОПЕРАЦІЙ З ІНОЗЕМНИМИ ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ……230

Ситник А.С., студентка 3 курсу спеціальності «Фінанси,банківська справа та страхування»Ірпінський державний коледж економіки та права
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ….231
Соловйова Ю.Р., здобувач І (бакалаврського) рівня вищої освіти
Університет ДФС України
СУТНІСТЬ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ТА ЇХ РОЛЬ В ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ……..234

Сотник О.О., здобувач І (бакалаврського) рівня вищої освіти
Університет ДФС України
ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ УКРАЇНИ…….….236

Спасіченко Д.С., студент 2 курсу спеціальності «Фінанси,банківська справа та страхування»Ірпінський державний коледж економіки та права
ОБІГ КРИПТОВАЛЮТИ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ……238

Тереняк І.І., студентка 2 курсу спеціальності «Облік та оподаткування»
Ірпінський державний коледж економіки та права
ПРОБЛЕМИ УЗГОДЖЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ З ЄВРОПЕЙСЬКИМИ СТАНДАРТАМИ……..240

Федоровська Д.С., студентка 3 курсу спеціальності «Облік та оподаткування»
Ірпінський державний коледж економіки та права
СУЧАСНИЙ ЕТАП ФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ……241

Філоненко В.Ю., здобувач І (бакалаврського) рівня вищої освіти
Університет ДФС України
РОЗВИТОК І ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ……243

Цікра А.О., студент 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Ірпінський державний коледж економіки та права
РЕФОРМА РИНКУ ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ…….…245

Шаповалюк І.О., здобувач І (бакалаврського) рівня вищої освіти
Університет ДФС України
БЮДЖЕТНИЙ ДЕФІЦИТ ТА ДЖЕРЕЛА ЙОГО ФІНАНСУВАННЯ…….248

Шевченко О.О., здобувач І (бакалаврського) рівня вищої освіти
Університет ДФС України
РЕВЕРСНА ДОТАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ……..249

Шелест Д.В., студентка 3 курсу спеціальності «Облік та оподаткування»
Ірпінський державний коледж економіки та права
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ……..251

Шлапак О.М., студентка 3 курсу спеціальності «Облік та оподаткування»
Ірпінський державний коледж економіки та права
ДОСВІД ІСНУВАННЯ ФІНАНСОВИХ ВІДНОСИН В КРАЇНАХ ЄВРОПИ……253

Янішевський Д.О., студент 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Ірпінський державний коледж економіки та права
МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ…….255
.
Ясентюк А.С., здобувач І (бакалаврського) рівня вищої освіти
Університет ДФС України
РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНИХ ФОРМ ІНТЕРНЕТ-БАНКІНГУ В УКРАЇНІ……257

СЕКЦІЯ 2. ПРАВО

Будник Ю.А., к.ю.н., доцент кафедри господарського права та процесу
Університет ДФС України
РЕФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ……..259

Будник Ю.А., к.ю.н., доцент кафедри господарського права та процесу
Бабій А.С., здобувач І (бакалаврського) рівня вищої освіти
Університет ДФС України
СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИМ ВАЛЮТНИМ ФОНДОМ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ……..261

Онишко О.В., к.ю.н., доцент, доцент кафедри господарського права та процесу
Університет ДФС України
ПРОБЛЕМНІСТЬ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ…….263

Тарасенко О.В., к.ю.н, викладач
Ірпінський державний коледж економіки та права
ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ ПРАВООХОРОННИМИ ТА КОНТРОЛЮЮЧИМИ ОРГАНАМИ УКРАЇНИ У ПРОТИДІЇ ФІКТИВНОМУ ПІДПРИЄМНИЦТВУ…….265

Федчук С.І., к.ю.н.,с.н.с., завідувач відділу дослідження питань фінансової безпеки Науково-дослідного інституту фіскальної політики
Університет ДФС України
ОКРЕМІ ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТИТУЦІЇ ВНУТРІШНЬОЇ БЕЗПЕКИ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ…….267

Шавло І.А., науковий співробітник Науково-дослідного інституту фіскальної політики
Університет ДФС України
ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДРОЗДІЛУ ВНУТРІШНЬОЇ БЕЗПЕКИ В ОРГАНАХ ДФС……269

Шкуренко Н.Г., науковий співробітник Науково-дослідного інституту фіскальної політики
Університет ДФС України
ВПЛИВ МІЖНАРОДНИХ АНТИКОРУПЦІЙНИХ СТАНДАРТІВ ПРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ДІЯЛЬНОСТІ ІНСТИТУЦІЇ ВНУТРІШНЬОЇ БЕЗПЕКИ ДФС……271

Васека Р.М., викладач
Царук В.Д., студентка 1 курсу спеціальності «Право»
Ірпінський державний коледж економіки та права
ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ БОРОТЬБИ З ЕКОНОМІЧНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ: УКРАЇНСЬКИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД……273

Грабовська В.М., викладач

Ірпінський державний коледж економіки та права
ТРАНСФОРМАЦІЯ ІНСТИТУТУ СІМ'Ї В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ…….275

Дроботова Л.А., викладач
Ірпінський державний коледж економіки та права
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ІНТЕГРАЦІЇ В УКРАЇНІ……277

Деміденко Ю.А., викладач
Гончарук І.Д., студентка 3 курсу спеціальності «Право»
Ірпінський державний коледж економіки та права
ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОГО ЗАСТОСУВАННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА…….279

Забарна Н.Р., завідувач Відділення права
Шевчук Ю.С., юрисконсульт
Ірпінський державний коледж економіки та права
ПРАВОВІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ……281

Іліка Н.Д., викладач
Павлишин Ю.П., студентка 3 курсу спеціальності «Право»
Ірпінський державний коледж економіки та права
ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ……283

Колісник Н.І., викладач
Ірпінський державний коледж економіки та права
АНАЛІТИЧНА СКЛАДОВА НЕОБХІДНОСТІ У ЗАПОБІГАННІ ТА ПРОТИДІЇ ВІДМИВАННЮ ГРОШЕЙ ТА ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ В КОНТЕКСТІ ВДОСКОНАЛЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ……...285
Куриляк В.В., викладач кафедри економічної кібернетики, економіки та менеджменту
Український гуманітарний інститут
Овчар М.О.,студентка 1 курсу спеціальності «Право»
Ірпінський державний коледж економіки та права
АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНИ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ: НЕГАТИВНІ ТА ПОЗИТИВНІ АСПЕКТИ……287

Лихошерст Л.М., викладач
Ірпінський державний коледж економіки та права
УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ ЯК ВИД ЕКОНОМІЧНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ.289

Мариношенко В.П., викладач
Ірпінський державний коледж економіки та права
ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА ЯК ОБОВЯЗКОВА СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ……291

Мариношенко В.П., викладач
Чурілова А.В., студентка 3 курсу спеціальності«Право»
Ірпінський державний коледж економіки та права
ПРАВОВІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ……293

Павленко Г.Л., викладач
Ірпінський державний коледж економіки та права
ПРАВОВИЙ СТАТУС КРИПТОВАЛЮТ В УКРАЇНІ…….295

Писанка Т.М., викладач
Ірпінський державний коледж економіки та права
ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНОГО СТАНУ БОРОТЬБИ З ФІНАНСОВИМИ ЗЛОЧИНАМИ У КОНТЕКСТІ ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ ТА МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТА……297

Склярська О.В., викладач
Ірпінський державний коледж економіки та права
ПЕРЕДУМОВИ ТА ШЛЯХИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТРУКТУР……299

Слюсаренко М.В., викладач
Ірпінський державний коледж економіки та права
РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЕВРОІНТЕГРАЦІЇ……...300

Слюсаренко М.В., викладач
Мигович В.О., студент 2 курсу спеціальності «Право»
Ірпінський державний коледж економіки та права
АДАПТАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ ПРАВОВИХ СТАНДАРТІВ……302

Шевель О.М., викладач
Ірпінський державний коледж економіки та права
ЗАКОНОДАВЧЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ КРИПТОВАЛЮТ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ……304

Андрейченко В.Р., студент 4 курсу спеціальності «Правознавство»
Ірпінський державний коледж економіки та права
РЕФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЯК ШЛЯХ ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ……306

Брусило А.В., студентка 4 курсу спеціальності «Правознавство»
Ірпінський державний коледж економіки та права
ДОСЯГНЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРАГНЕНЬ УКРАЇНИ……...308

Бовкун М.В., студентка 2 курсу спеціальності «Право»
Ірпінський державний коледж економіки та права
ЕКОНОМІЧНА ЗЛОЧИННІСТЬ В УКРАЇНІ……310

Гармаш О.В., студент 4 курсу спеціальності «Правознавство»
Ірпінський державний коледж економіки та права
ПЕРСПЕКТИВИ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ПОДАТКОВОЇ МІЛІЦІЇ В КОНТЕКСТІ ЗАЛУЧЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ……311

Гурська Т.С., студентка 4 курсу спеціальності «Правознавство»
Ірпінський державний коледж економіки та права
ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ……...313

Данкович А.В., студентка 1 курсу спеціальності «Право»
Ірпінський державний коледж економіки та права
ДЖЕРЕЛА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ І ФІНАНСІВ……315

Залізняк А.О., студентка 4 курсу спеціальності «Правознавство»

Ірпінський державний коледж економіки та права
ЮРИДИЧНИЙ АНАЛІЗ КЛЮЧОВИХ АСПЕКТІВ АДАПТАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА ДО СТАНДАРТІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ…….317

Зозуля Я.А., студентка 2 курсу, спеціальності «Право»
Ірпінський державний коледж економіки та права
Некращук Я.А., здобувач І(бакалаврського) рівня вищої освіти
Університет ДФС України
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ……319

Кириленко А.О., Чорнобай Л.Р., студентки 4 курсу спеціальності «Правознавство»
Ірпінський державний коледж економіки та права
ІНДИВІДУАЛЬНА ПІДЗВІТНІСТЬ У МОДЕЛЯХ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ В КРАЇНАХ-ЧЛЕНАХ ЄС…….321

Ковалів Л.М., студентка 2 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Ірпінський державний коледж економіки та права
СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНСЬКОЇ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ……...323

Кобець О.Ю., студентка 4 курсу спеціальності «Правознавство»
Ірпінський державний коледж економіки та права
БОРОТЬБА З КОНТРАБАНДОЮ ЯК ОДИН ІЗ МЕТОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ……325
.
Ковальчук Т.В., студентка 3 курсу спеціальності «Право»
Ірпінський державний коледж економіки та права
ФОРМАТИ ТА ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ….327

Ковтун Ю.В., студентка 3 курсу спеціальності «Право»
Ірпінський державний коледж економіки та права
ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ УКРАЇНСЬКОЇ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ……..329

Лакіс А.В., здобувач ІІ (магістерського) рівня вищої освіти
Університет ДФС України
ПОЛІТИЧНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ……331

Левун І.В., студентка 3 курсу спеціальності «Право»
Ірпінський державний коледж економіки та права
ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЯРМАРОК ЯК ОДНОГО ІЗ ВИДІВ ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ……...333

Лямзіна О.В., студентка 2 курсу спеціальності «Право»
Ірпінський державний коледж економіки та права
ДЕЯКІ АСПЕКТИ БОРОТЬБИ З ЕКОНОМІЧНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ В УКРАЇНІ…335

Мерзескул В.М., студентка 3 курсу спеціальності «Право»
Ірпінський державий коледж економіки та права
ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ НА МІЖНАРОДНИХ РИНКАХ……336

Міськевич Я.М., студентка 3 курсу спеціальності «Право»
Ірпінський державний коледж економіки та права
ДЖЕРЕЛА ГОСПОДАРСЬКО-ДОГОВІРНОГО ПРАВА УКРАЇНИ……338

Наконечна М.М., студентка 4 курсу спеціальності «Правознавство»
Ірпінський державний коледж економіки та права

ТІНЬОВА ЕКОНОМІКА ЯК ОСНОВНЕ ПІДГРУНТЯ ЕКОНОМІЧНИХ ЗЛОЧИНІВ В УКРАЇНІ……340

Пронькіна А.С., здобувач ІІ (магістерського) рівня вищої освіти
Руденко І.Ю., здобувач І (бакалаврського) рівня вищої освіти
Університет ДФС України
ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ……...343

Рєпкін Н.І., студент 4 курсуспеціальності «Правознавство»
Ірпінський державний коледж економіки та права
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ БЮДЖЕТНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ……345

Сєрєнко О.В., студентка 3 курсу спеціальності «Право»
Ірпінський державий коледжекономіки та права
ОСНОВНІ ОРІЄНТИРИ УКРАЇНИ ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ……..346

Панков Д.А.,
Белорусский государственный экономический
университет,д.е.н.,профессор;
Круподёрова А.А.,
Белорусский государственный экономический университет,к.е.н.

ОЦЕНКА СТОИМОСТИ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА В ИНТЕГРИРОВАННОЙ ОТЧЕТНОСТИ БЮДЖЕТНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ

В настоящее время актуальным направлением развития науки о бухгалтерском учёте является идея разработки интегрированной отчётности. Данная форма отчётности ставит перед собой цель интегрировать финансовые и нефинансовые показатели так, чтобы отражать экологический, этический, социальный, политический контекст её деятельности. Другими словами, эта концепция предполагает, что новая более содержательная интегрированная отчётность позволит осуществить рациональное управление такими формами капитала, как, например, интеллектуальный, природный, социальный, что, в свою очередь, позволит оценивать и поддерживать стоимость в долгосрочном периоде [1].

Для бюджетных организаций, деятельность которых в большей степени зависит от трудовых ресурсов, нежели от материальных, проблема составления интегрированной отчётности представляется весьма актуальной.

Предпосылкой для создания такого вида отчетности является то, что в последнее время произошли значительные изменения в способах ведения бизнеса, создания ценности, а также в среде, в которой организации осуществляют свою хозяйственную деятельность (глобализация, рост населения, экологические проблемы, ограниченность ресурсов, политическая активность).

В силу того, что интегрированная отчётность представляет собой новый вектор развития составления финансовой отчётности, практический механизм её построения разработан не в полной мере. Имеются лишь основополагающие блоки структуры интегрированной отчётности, которые базируются на следующих принципах:

стратегическая направленность;

ориентация на будущее;

структурированность и чёткость информации;

адаптация к изменениям и учёт интересов заинтересованных сторон;

краткость, надежность и существенность.

На сегодня широкий круг заинтересованных пользователей как финансовой, так нефинансовой информацией о стратегии компании, её достижениях, методах управления (с экономической, экологической, этической и социальной точек зрения). При этом интегрированная отчётность предполагает не только раскрытие этих сведений, но и указывает взаимосвязь между ними. Например, между финансовыми и нефинансовыми показателями, стратегией и рисками, собственными показателями и показателями других

организаций в процессе создания прибавочной стоимости.

Необходимо отметить, что в настоящее время одной из проблем, обсуждаемых членами IIRC, является вопрос монетизации, то есть присвоения количественной денежной стоимости данным видам капитала [ACCA и IIRC – круглый стол по интегрированной отчетности, GAAP, электронный ресурс].

Исследования показывают, что в настоящее время лишь небольшой процент рыночной ценности компании (около 20%) выражается в её финансовых и материальных активах. Остальная ценность компании выражена в нематериальных активах, которые не в полной мере находят своё отражение в традиционной финансовой отчётности. По этой причине интегрированная отчётность призвана предоставить такую структуру отчёта, которая бы отразила информацию, позволяющую оценить стоимость организации в XXI веке [2].

Рассмотренный опыт показывает, что преимуществами интегрированной отчётности являются:

большая прозрачность;

контроль за всеми видами капитала;

высокая степень реагирования на конкретные обстоятельства;

сфокусированность на прошлом и на будущем во взаимосвязи, на стратегии;

ориентация на краткосрочный, среднесрочный и долгосрочный период.

Таким образом, на наш взгляд, одним из наиболее важных факторов формируемой «экономике знаний» является построение интегрированной отчётности в части оценки и отражения в ней человеческого капитала и объектов интеллектуальной собственности. Известно, что Республика Беларусь отличается высоким уровнем развития образования и науки, большим количеством научных школ, сконцентрированных в системе институтов и научно-практических центров Национальной Академии Наук Республики Беларусь, в университетах.

В то время, как под воздействием интеллектуальной собственности экономика XXI века всё более переходит в новое состояние — мировую экономику, основанную на знаниях, тем не менее, изучение практики свидетельствует о том, что проблеме создания интегрированной отчётности в части факторов, связанных с использованием человеческого капитала и интеллектуальной собственности применительно к учреждениям образования и науки уделяется недостаточно внимания [3].

В этой связи, рассмотрим далее то, каким образом, на наш взгляд, можно давать количественную оценку, измерять и отражать в интегрированной отчётности бюджетных организаций стоимость человеческого капитала, задействованного в сфере высшего образования и науки.

Предлагается методика, которая основывается на перечне критериев, которые могут использоваться в качестве индикаторов «натурально-вещественной» результативности человеческого капитала, задействованного в данных сферах. По своей сути эти критерии являются «физически материализованным» продуктом труда учёных, педагогов и преподавателей. На

наш взгляд, именно конкретный вклад учёных, воплощённый в научных исследованиях, измеряемых в виде конкретных физических единиц научной продукции (идея, открытие, лицензия, патент, монография, учебник), должен лежать в основе стоимостной оценки и эффективности использования человеческого капитала. Помимо установления собственно перечня критериев, необходимо определить степень значимости каждого из них (весомость) в общей системе факторов, влияющих на конкретные результаты деятельности бюджетных организаций в сфере науки и образования. В своей совокупности представленную систему критериев мы предлагаем рассматривать в качестве натуральных показателей для количественных и качественных измерений, задействованного в бюджетной организации человеческого капитала.

Исходя из этого, нами предлагается следующая методика отражения человеческого капитала в интегрированной отчётности бюджетных организаций сферы образования и науки. Предлагается в состав показателей бухгалтерского баланса в системе интегрированной отчётности бюджетных организаций вводить показатели актива «Стоимости человеческого капитала как функции» и показателей пассива «Стоимость человеческого капитала как источника», оценивая такие статьи как:

Для расчета стоимости человеческого капитала как функции на примере ВУЗа предлагается использовать штатное расписание с конкретным перечнем должностей, фамилий работников, занимающих данные должности, их квалификацию и функциональные обязанности.

Учитывая то что традиционно деятельность каждого преподавателя оценивается в балах, для определения человеческого капитала в целом по организации рассчитывается стоимость каждого профессора исходя из уровня оплаты труда «эталонного» профессора и остальных профессоров, ранжированных в зависимости от их достижений.

В основе каждой стоимостной оценки всегда находится некая материальная субстанция (штука, час, сантиметр, публикация, печатные листы и др.), единице которой придаётся первичное стоимостное измерение (цена, тариф). По этой причине результат в натуральном выражении первичен по отношению к его последующему преобразованию в стоимость (учётную, отчётную, рыночную, справедливую). В этом смысле оценка человеческого капитала не является исключением. Поэтому при разработке методики оценки человеческого капитала нами в качестве основополагающего принципа используется его функциональная результативность, выражающаяся в виде специфических натуральных показателей, характерных для соответствующего вида деятельности (образование, наука) [4].

Аналогичным образом можно рассчитать стоимость человеческого капитала как функции по каждой категории занятых, получив тем самым в конечном итоге общую стоимость человеческого капитала, подлежащую отражению в интегрированной отчётности организации.

Для балансировки актива и пассива II раздела интегрированной отчётности необходимо сделать бухгалтерскую запись:

Дебет «Человеческий капитал как функция»; Кредит «Человеческий

капитал как источник».

В случае уменьшения стоимости человеческого каптала за период, бухгалтерская запись будет выглядеть следующим образом:

Дебет «Человеческий капитал как источник»; Кредит «Человеческий капитал как функция».

Предложенный вариант оценки человеческого капитала и включения его в качестве элемента в интегрированную отчётность учреждения образования и науки позволит более полно показать экономическую ценность конкретного университета в сложившихся условиях хозяйствования.

Предлагаемую методику можно углубить за счёт применения так называемого «закона Парето», который в наиболее общем виде формулируется как «20 % усилий дают 80 % результата, а остальные 80 % усилий - лишь 20 % результата». Группировка ППС по этому признаку на основе сравнения с достижениями «эталонного» профессора позволит, с одной стороны, уточнить стоимость человеческого капитала, а с другой, установить часть сотрудников, находящихся в зоне низкой эффективности.

Предложенная методика оценки человеческого капитала и отражения его в отчётности может служить основой, во-первых, для более объективной мотивации учёных к труду, во-вторых, к совершенствованию системы оплаты труда в зависимости от конечных результатов и вклада в общие результаты деятельности научного коллектива. Выявление причин изменения стоимости человеческого капитала может способствовать разработке более эффективных систем оплаты труда научных работников.

Список источников

1. Международный стандарт интегрированной отчетности. http://ir.org.ru/attachments/article/94/13-12-08-THE-INTERNATIONAL-IR-FRAMEWORK.docx_en-US_ru-RU.pdf

2. DA-стратегия, Электронный ресурс, Режим доступа: http://da-strateg.ru/category/io/page/3/

3. Панков Д.А. (2013), Развитие теории и методики бухгалтерского учёта и отчётности бюджетных организаций на основе концепции конвергенции с международными стандартами, Минск: БГАТУ.

4. Панков Д.А. (2013), Модель формирования интегрированного балансового от-чёта бюджетной организации и методика оценки его элемента «Человеческий капитал-функция», Бух. учёт и анализ, № 1.

Белінська Я.В.,
Університет ДФС України,д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки;
Ратушна Ю.С.,
Університет ДФС України,аспірантка кафедри фінансових ринків

ЩОДО ПРОБЛЕМ І ПЕРСПЕКТИВ ФІНАНСОВОЇ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ З МВФ

Останнім часом однією з проблем залучення фінансових інвестицій в Україну стало падіння попиту на євробонди України, оскільки інвестори почали

виводити кошти у менш ризиковані активи через низку негативних факторів на світових фінансових ринках. Так, з початку 2018 року на ринках зросла дохідність американських облігацій, почалися проблеми в Аргентині і сталася турецька криза [1].

В цих умовах збереження зовнішньої фінансової стійкості в короткостроковій перспективі, з урахуванням пікових виплат у 2019-2021 роках, потребує продовження співпраці з МВФ та іншими ключовими офіційними кредиторами. Як правило Фонд утримується від співробітництва з країнами в період виборів. Тому угода з Україною протягом 2019 р. до початку 2020 року ознака бажання та готовності з боку МВФ допомогти Україні.

Дехто з аналітиків вбачає в цьому позитив для економіки країни, а дехто вважає, що така допомога не потрібна, є негативною і несе для України більше шкоди, ніж користі. Перш за все, суперечливими є умови надання траншів. Так 19.10.2018 р. Україна узгодила з МВФ умови програми фінансування (SBA) у розмірі 3,9 млрд доларів. Нова програма розрахована на 14 місяців і має замінити чинну програму розширеного фінансування EFF, затверджену в 2015 році, що передбачала надання Україні 17,5 млрд доларів [2].

Однією з умов надання фінансування було підвищення тарифів на газ для домогосподарств з 1 листопада 2018 року на 23,5%. Планується доведення ціни на газ до ринкової, тобто ціна ще зросте навесні 2019 року на 15%, а потім — восени 2019 року (усього на 40%). Також програма спрямована на зниження інфляції, реформування податкового адміністрування, фінансового й енергетичного секторів [3]

Частина меморандуму з МВФ щодо змін в енергетичному секторі є однією з найбільш спірних. Найбільш гострі дискусії точилися щодо формату PSO, за яким НАК постачає газ за пільговими цінами збутовим посередникам газзбутам [4]. «Нафтогаз» наполягав на варіанті, за яким зможе продавати газ усім постачальникам на оптовому ринку, у тому числі газзбутам, на рівних умовах. Загальна сума запланованих надходжень до бюджету від «Нафтогазу» у 2019 році становитиме близько 130 млрд грн.Якщо питання із збитками від газзбутів і PSO не буде вирішено, операційний дефіцит «Нафтогазу» очікується у розмірі 45 млрд грн. це може означати перехід до його прямого державного фінансування.

Також нова програма фінансової співпраці України з МВФ передбачала:

1) реформу Державної фіскальної служби — створення на центральному рівні окремих юридичних осіб за податковим та митним напрямками;

2) комплектацію Антикорупційного суду фаховими незалежними суддями та надання НАБУ повноважень з розширеного доступу до перевірки електронних декларацій.

Загалом, слід визнати, щокошти, які надійдуть від МВФ, не допоможуть повністю вирішити бюджетні проблеми, оскільки будуть зараховані до золотовалютних резервів. Проте вони полегшать фінансування від міжнародних партнерів України, вийти на ринки зовнішніх запозичень та отримати фінансування від ЄС та Світового банку. Наприклад, аналітик американського центру AtlanticCouncil Андерс Аслунд вважає, що завдяки збереженню

співробітництву з МВФ Україна зможе залучити ще не менше 6 млрд дол.США. так, уряд України, ймовірно, розмістить єврооблігації на 2 млрд дол, а державні компанії розмістять євробонди ще на 2 млрд дол.

Відтак Україні на поточному етапі слід максимально скористатися перевагами, які надає співпраця з МВФ, для активізації співробітництва з іншими міжнародними фінансовими інститутами та приватними зовнішніми інвесторами щодо розвитку фінансового інвестування.

Список використаних джерел

1. МВФ очікує в 5-річній перспективі зниження рівня сукупного держборгу України до 53% ВВП/[Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ua.interfax.com.ua/news/economic/537016.html

2. МВФ розгляне нову програму кредитування для України після затвердження держбюджету-2019[Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://dt.ua/ECONOMICS/mvf-rozglyane-novu-programu-kredituvannya-dlya-ukrayini-pislya-zatverdzhennya-derzhbyudzhetu-2019-294169_.html

3. Калачова Галина. Нова програма МВФ: які зобов'язання взяла на себе Україна. Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.epravda.com.ua/publications/2018/10/24/641912/

4. Колесніченко Олександр, Калачова Галина. Стало відомо, як зросте ціна на газ в 2019 році. Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.epravda.com.ua/news/2018/10/26/642027/?fb_comment_id=1822607371185562_1824200861026213

Жерліцин Д.М.,
Національний університет біоресурсів і природокористуванняУкраїни,
професор кафедри економічної кібернетики, д.е.н., доцент

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО МОДЕЛЮВАННЯ ДИНАМІКИ ЦІН НА ІНВЕСТИЦІЙНІ ФІНАНСОВІ АКТИВИ

Перший ф’ючерсний контракт на ціну рису в Японії було заключено у 1730 році, але і до сьогодні проблема прогнозування цін на фінансові активи є актуальним завданням теорії і практики інвестиційного менеджменту. Останні десятиріччя пов’язані зі значним акцентом на ринку інвестиційних фінансових активів, що призводить до наступних наслідків: збільшується кількість операцій купівлі-продажу фінансових активів (обсяг торгів на світових фондових ринках сягнув у 2017 році 78 трл.дол.США, при 27 трл.дол.США у 2002 році), змінюються класичні та з’являються нові фінансові інструменти (капіталізація ринку BitCoin у 4 кварталі 2017 склала 237 млрд.дол.США), збільшується швидкість обробки фінансової інформації та вимоги щодо оперативності прийняття управлінських рішень тощо. Все це свідчить про необхідність вдосконалення існуючих моделей та методів підготовки та прийняття управлінських рішень на ринку фінансових інвестицій.

Принципи побудови оптимального інвестиційного портфелю фінансових інвестицій були сформульовані Гаррі Марковицем у 1952 році і розвинуті у подальших роботах [1]. Ключовими елементами вказаної теорії, що не втратили актуальності і сьогодні, є наступне: динаміка інвестиційних фінансових активів вимірюється не абсолютним значенням цін, а відносним показником – прибутковість; показники прибутковості фінансових активів розподілені у часті за нормальним законом розподілу випадкової величини, тобто обґрунтованим є використання показників середнє значення та середньоквадратичне відхилення; диверсифікація фінансових активів дозволяє побудувати оптимальний портфель за критерієм прибутковості та ризикованості.

Тривалий час застосування принципів теорії Марковіця дозволяла інвесторам формувати оптимальні портфелі та забезпечувати ефективне страхування ризиків від короткотермінових коливань. Проте, розвиток інформаційних технологій та наслідки декількох світових фінансових криз довели, що використання вказаного підходу не враховує наступні проблеми: ефект рефлексії, який визначається масовим застосуванням принципів поведінки раціонального інвестора за теорією Марковіця і формування ринкових тенденцій за вказаною моделлю, а отже, відхилення від раціональної поведінки дає можливість інвестору отримати надприбутки; наявність трендів на короткостроковому та довогосороковому горизонті планування, що не враховується у межах класичного підходу; вплив інших факторів формування ціни на інвестиційні фінансові активи (коливання цін базових активів для деривативів; загальний рівень розвитку економіки регіону, держави, світу; сезонні хвилі тощо); ускладнення прогнозних розрахунків, що не обмежуються лише статистичними показниками математичного сподівання, дисперсії, середньоквадратичного відхилення.

В останні роки бурхливого розвитку набули методи моделювання процесів аналізу та прогнозування економічних процесів, що засновані на інноваційних інтелектуальних системах підтримки прийняття рішень та застосуванні сучасних інформаційних технологій та методології DataScience [2; 3]. Відповідні підходи можна узагальнити наступним чином: базові моделі та методи збирання та первинної обробки інформації (методи DataMining); методи статистичного прогнозування на основні значних обсягів даних (BigData аналіз); методи імітаційного моделювання (агентне, системно-динамічне, дискретно-подієве, мультипарадигмальне).

Перша задача, щодо збирання та первинного оброблення інформації, реалізується на основні як класичних інструментів, так і на базі застосування хмарних обчислювальних технологій. Зокрема, ключові світові виробники програмних продуктів та інтегрованих систем (Amazon, Microsoft, Google тощо) надають відповідні інструментальні засоби. Друга задача, передбачає використання цілого комплексу інноваційних методів, а саме: аналіз часових рядів, факторний аналіз, групування, кластеризація, нейромережеве моделювання тощо. Відповідні функції також реалізовано у сучасних програмних продуктах, що дає можились їх використання спеціалістами фінансової сфери. Більш складню задачею є побудова та використання

імітаційних моделей, що враховує не лише окремі фактори і тенденції, але і причинно-наслідкові зв'язки. На сьогодні, вказана задача частіше за все зосереджена у сфері комплексного управління бізнесом (моделювання фінансових потоків, розрахунків за податками та зборами, операційної діяльності [3; 4]), тобто поєднується робота спеціалістів фінансової, інформаційної сфер та окремих науково-дослідницьких груп.

Таким чином, розвиток теорії і практики інвестиційного менеджменту фінансових інвестицій та вдосконалення інструментів інформаційно-аналітичної підтримки прийняття управлінських рішень вимагає від фінансових менеджерів міждисциплінарних знань як специфіки інвестиційних фінансових активів, так і особливостей моделювання динаміки та взаємодії економічних показників.

Список використаних джерел

1. FrankJ. Fabozzi, HarryM. Markowitz. The Theory and Practice of Investment Management Second Edition. Wiley – 2011, 725 p.

2. Модернізація фінансових систем: методологія та інструменти управління / За ред. чл.кор. НАН України, д-ра екон. наук, проф. Лисенко Ю.Г.; д-ра екон. наук, доц. Жерліцина Д.М. – Полтава, 2017. – 348 с.

3. Мінц О.Ю. Методологія моделювання інноваційних інтелектуальних систем прийняття рішень / О.Ю. Мінц; ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет». – Маріуприль, 2017. – 214 с.

4. Механизмы налогового менеджмента : монография / Под общ. ред. проф. Ю. Г. Лысенко. – Донецк : ООО «Юго-Восток, Лтд», 2005. – 248 с.

Зеліско І. М.,
Державний університет телекомунікацій,д. е. н., професор
кафедри менеджменту,
академік АЕН України;
Ху Сун Цзе,
Державний університет телекомунікацій,аспірант

ІННОВАЦІЙНІ ТРЕНДИ РОЗВИТКУ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Глобалізаційні аспекти функціонування світової економіки формують нові вимоги щодо інноваційних векторів розвитку національних економік. Роль України у глобалізаційних та євроінтеграційних процесах, як повноцінного суб'єкта міжнародних економічних відносин уможливлюються розробкою і реалізацією відповідної інноваційної стратегії розвитку підприємств, галузей та національної економіки.

Україна у глобальному рейтингу інноваційності Global Innovation Index у 2017 р. посіла 50 місце. Індекс інноваційної ефективності характеризує створення сприятливих умов для інноваційної результативності. За цим

показником у 2017 р. Україна на 11 місці, що на одну позицію вище, ніж у 2016 р[5]. За рівнем технологічності українська промисловість на третину відстає від показників ЄС, за часткою хай-тек продукції в експорті - у 4-8 разів, за енергоефективністю - у десятеро. Завдяки введенню нових технологій приріст ВВП становить 0,7% проти 60-90% у розвинених країнах [1].

Розповсюдженою тенденцією останніх років є зменшення чисельності телекомунікаційних підприємств, що впроваджують інновації. В Україні вважаються інноваційно - активними близько 15 % підприємств, це звичайно негативно впливає на рівень конкурентоспроможності галузей та національної економіки в цілому[2]. Рівень інноваційної активності телекомунікаційних підприємств також залишається не достатньо високим.

Йозеф Шумпетер презентував інновацію, як нову науково-організаційну комбінацію виробничих факторів, що умотивована підприємницьким духом [4].

Згідно із Законом України «Про інноваційну діяльність» від 3 лютого 2004р. № 1407-IV «…інновації - новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери [3].

Таким чином, під інноваціями необхідно розуміти нововведення, які несуть позитивні та прогресивні зміни та сприяють вдосконаленню процесів та функціонуванню систем.

На сьогодні спостерігаються дві ключові тенденції у сфері телекомунікацій: посилення й ускладнення конкурентних відносин з одного боку та прагнення підприємств до інтеграції бізнес-процесів для досягнення стратегічної стабільності. Розвиток телекомунікаційних підприємств відбувається зі значною динамічністю, проте негативного впливу набуває падіння платоспроможного попиту споживачів, збільшення кількості послуг, що підвищує загальний рівень конкуренції у сфері телекомунікацій.

Телекомунікаційні підприємства вбачають необхідність подальшого інноваційного вектору розвитку, проте наявні гальмуючі чинники цього процесу: недостатнє державне стимулювання та фінансова підтримка, нестача власних джерел фінансування інноваційної діяльності, незадовільний рівень знань інновацій, обмеженість та інноваційної культури, великі обсяги витрат на впровадження інновацій, високі загрози та значна ризиковість інноваційних процесів, тривалі терміни окупності інноваційних витрат.

Формування інноваційних векторів розвитку телекомунікаційних підприємств передбачає наступні складові: нормативно-правове забезпечення інноваційних ідей; державна підтримка та стимулювання інноваційної діяльності (захист та підтримка вітчизняних компаній, фінансове забезпечення патентування промислових зразків, корисних моделей, винаходів за кордоном); надання пріоритетності інноваційним чинникам підвищення конкурентоспроможності для забезпечення позитивної фінансової результативності діяльності підприємств; інформаційна взаємодія та

узгодженість розвитку інноваційної діяльності; активізація участі співробітників та креативність підходів щодо забезпечення умов інноваційної діяльності підприємства.

Зростання конкурентоспроможності телекомунікаційних підприємств потребує системного підходу щодо застосування інновацій. Основні трансформації відбувалися тільки в контексті технічній модернізації та переформатування організаційної складової в телекомунікаційних підприємствах. Реалізація інноваційної парадигми формування конкурентоспроможності телекомунікаційних підприємств вимагає активної їх участі на світовому ринку високотехнологічних продуктів та інновацій.

Список використаних джерел

1. Інновації або смерть: як бізнесу вижити на тонучому кораблі «Україна». URL: http://www.epravda.com.ua/publications/2017/08/16/628080/.
2. Офіційний сайт Державна служба статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua.
3. Проінноваційнудіяльність : ЗаконУкраїнивід 04.07.2002 р. № 40-IV. URL: http://zakon3.rada. gov.ua/laws/show/40-15.
4. Шумпетер Й. А. Теория экономического развития. Пер. с англ. Москва: Прогресс. 1982. 354 с.
5. Explore the interactive database of the GII 2017 indicators. URL: http:// www.globalinnovationindex.org/analysis-indicator.

Квасницька Р.С.,
Хмельницький національний університет,
д.е.н., професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ БАНКУ

В умовах фінансової та політичної нестабільності, посилення конкурентної боротьби та негативного впливу факторів зовнішнього середовища, а також інтенсивного поширення кризових явищ в економіці України особливого значення набула проблема виявлення, оцінки та забезпечення фінансової безпеки як банківської системи держави загалом, так і окремих банківських установ зокрема. Адже, фінансова безпека є індикативною компонентою ефективності та результативності дії механізмів ризик-менеджменту, операційного та фінансового менеджменту, менеджменту персоналу та маркетингу, що забезпечують нормальне функціонування банків. Характеризуючи фінансову безпеку банку варто відмітити, що [1, с. 88]:

- по-перше, фінансова безпека – це один з основних елементів економічної безпеки банку;
- по-друге, фінансова безпека характеризується кількісними та якісними показниками;
- по-третє, показники фінансової безпеки повинні мати порогові значення, за якими можна судити про ступінь фінансової безпеки банку;

- по-четверте, фінансова безпека банку повинна забезпечувати його розвиток і стійкість (зростання ринкової вартості, фінансові переваги);

- по-п’яте, фінансова безпека забезпечує захищеність фінансових інтересів банку, його клієнтів і акціонерів.

Завдання забезпечення фінансової безпеки банку можуть бути вирішені на основі комплексного аналізу умов та результатів функціонування банку. Окремим завданням цього аналізу є визначення методичного інструментарію діагностики фінансової безпеки банку, формування узагальнених індикаторів, що дозволять здійснити кількісну оцінку динаміки та основних тенденцій фінансової безпеки банку. Аналіз доводить, що в економічній літературі немає єдиного підходу до оцінювання фінансової безпеки банків. Так, при аналізі наявних підходів до оцінки рівня фінансової безпеки банку виокремлюються певні аналогії, які дають змогу групування цих підходів за такими напрямами їх методичної реалізації:

1) підходи, що ґрунтуються на використанні економічних нормативів діяльності банків як основних критеріїв оцінювання фінансової безпеки банків;

2) підходи, що базуються на аналізі фінансових показників діяльності банків;

3) підходи, які засновані на використанні економіко-математичного моделювання;

4) підходи, в яких використовуються методи експертних оцінок.

Маючи на меті як попередження виникнення в банку кризових ситуацій на початковій стадії, так і визначення їх причини, вважаємо доцільним застосування комплексного підходу до оцінки рівня фінансової безпеки банку через аналіз виконання економічних нормативів банком та аналіз рівня фінансових показників діяльності банку. Саме за такого підходу уможливлюється створення необхідних передумов для правильного вибору важелів і методів з нейтралізації потенційних небезпек в банківській діяльності. Крім того, такий підхід до оцінки фінансової безпеки банку об’єднує методи як кількісного, так і якісного аналізу, що надає можливість аналітику отримати повну картину фінансового стану банку, його рейтинговим позиціям та оцінити реальний ступінь загрози його фінансовій безпеці.

Хоча індикатори фінансової безпеки є обов’язковими і невід'ємними показниками, які повинні виокремлюватись, враховуватись і використовуватись у діяльності банку для безпечного ведення його діяльності, все ж єдиного і загальноприйнятого переліку індикаторів фінансової безпеки банківських установ досі не існує. Звичайно, особливості функціонування банку «накладають» певні, характерні лише для цих фінансових установ, критерії визначення доцільності застосування тих чи інших показників оцінки їх фінансової безпеки. Аналізуючи показники оцінки рівня фінансової безпеки банківської діяльності, можна зробити висновок, що сьогодні існує проблема не тільки вибору необхідної кількості таких показників для оптимального аналізу, але й проблема визначення найвпливовіших показників на фінансову безпеку банків, а отже, необхідною є розробка певної системи відбору таких показників.

Нам імпонує розглянутий у роботі [2] відбір показників для оцінювання

рівня фінансової безпеки банків на основі таких принципів, як:

- принцип вимірності, який передбачає те, що пропонований показник діяльності банку має бути вимірним, тобто мати конкретне кількісне значення в абсолютному чи відносному значенні. Окрім цього, цифрові дані для обчислення значення цього показника мають бути доступними для дослідника, тобто бути публічними (дані фінансової звітності банків);
- принцип прогнозованості, який передбачає змогу прогнозування майбутньої динаміки того чи іншого показника, оскільки однією з основних вимог до управління тим чи іншим процесом є його прогнозованість;
- принцип значущості, суть якого полягає в тому, що показник має бути значущим для діяльності банків і мати вагомий вплив на кількісні параметри його діяльності та фінансову безпеку банку загалом.

Виходячи з цих позицій, на наш погляд, можна сказати, що серед показників, які характеризують стан фінансової безпеки варто виділити такі їх групи: індикатори достатності капіталу банку; індикатори ліквідності банку; індикатори рентабельності; індикатори якості активів.

Список використаних джерел

1. Модели и методы обеспечения банковской безопасности: монография / С.Н. Побережный, Б.А. Дадашев, А.Л. Пластун. – Сумы: ГВУЗ «УАБД НБУ», 2010. – 239 с.

2. Штефан Л.Б. Проблеми формування універсальної системи оцінювання фінансової безпеки банку та банківської системи / Л.Б. Штефан, Н.П. Ільніцька // Економіка і суспільство. – 2017. – Вип. 9. – С.1100-1106

Кужелєв М. О.,
Університет державної фіскальної служби України,
д.е.н., професор,
директор Навчально-наукового інституту фінансів, банківської справи

ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА ТА ПРОБЛЕМИ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

Державна фінансова політика повинна враховувати всю багатофакторність та багатоваріантність управління фінансами для досягнення визначеної мети та виконання завдань щодо її ефективного розвитку.

У сучасних умовах нестабільного становища економічної системи України вирішення фінансових питань є значним важелем її стабілізації та сталого економічного і соціального розвитку регіонів, так і держави в цілому. В контексті цього, фінансова політика повинна стати дієвим інструментом регулювання соціально-економічних процесів суспільства та виступити основним важелем впливу на реалізацію сучасних системних економічних реформ в Україні, особливо в умовах європейської інтеграції [1, с. 155].

Фінансову політику держави варто розглядати як сукупність цілеспрямованих заходів щодо формування та ефективного використання фінансових ресурсів країни, які містять у собі ресурси її окремих регіонів,

секторів економіки, підприємств та домогосподарств, для забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку на основі використання фінансових важелів та інструментів, а також створення відповідного інституційного середовища, які сприяють реалізації цієї політики.

Системний підхід до інституційного забезпечення державної фінансової політики ґрунтується на таких концептуальних засадах [2, с. 42]:

– відповідність загальноекономічній стратегії та послідовність фінансової політики;

– застосування науково-обґрунтованих кількісних параметрів такої політики;

– узгодженість бюджетно-податкової та грошово-кредитної політики.

Головними проблемами реалізації фінансової політики в Україні є проблеми забезпечення динаміки зростання, конкурентоспроможності вітчизняної економіки, утвердження оновленої моделі фінансового розвитку. Саме такий шлях дозволить Україні зберегти і найефективніше використовувати наявний науково-технічний потенціал для здійснення структурних змін та зайняти чільне місце у світовому просторі. Поглиблення курсу ринкових реформ на інноваційних засадах та їхнє прискорення, радикалізація системних перетворень можуть забезпечити прогресивний розвиток держави.

Ефективне функціонування фінансової системи держави залежить від налагодженості фінансових відносин у суспільстві, а також від дієвості фінансового механізму, за допомогою якого реалізується фінансова політика держави [3].

Варто зазначити, що основу фінансової політики становить бюджетна політика, яка пов’язана із формуванням та виконанням бюджетів усіх рівнів. Економічна нестабільність і спад виробництва негативно впливають на формування доходів та фінансування видатків бюджету. Важливою проблемою залишається визначення оптимальних меж функціонування бюджетів усіх рівнів і забезпечення їх якісного і ритмічного виконання при збереженні провідної ролі Державного бюджету України.

Нині фінансова політика України має переважно тактичний характер, підпорядковується поточним завданням, виконує функції перерозподілу та стабілізації, неповною мірою відповідає стратегічним орієнтирам соціально-економічного розвитку. Відтак, основним завданням має стати активізація регуляторної функції фінансової політики, упровадження ефективних механізмів її реалізації, формування цілеспрямованих рішень з метою забезпечення у системі державного регулювання єдності із соціально-економічною стратегією.

При формуванні державної фінансової політики на сучасному етапі необхідним є [1, с. 161]:

– застосування системи електронних державних закупівель з метою забезпечення максимальної ефективності використання та економії бюджетних витрат, розширення добросовісної конкуренції, відкритості та прозорості на всіх стадіях закупівлі товарів, робіт та послуг за кошти бюджету;

– спрямування фінансових ресурсів на розвиток реального сектора економіки;

– ліквідація необґрунтованого розподілу бюджетних коштів та корупції, легалізація тіньового сектора економіки, насамперед легалізація виплати заробітної плати та неформальної зайнятості;

– спрямування коштів від продажу національних сировинних ресурсів на розвиток науково-освітньої сфери та закупівлю передових технологій та засобів виробництва;

– посилення бюджетної дисципліни та контролю за витратами бюджету.

Отже, фінансова політика є дієвим інструментом впливу на соціально-економічні процеси в країні. Важливими завданнями у процесі розробки та реалізації фінансової політики є удосконалення системи державних фінансів, посилення ефективності регулятивної фінансової політики, здійснення структурних перетворень в економіці, спрямованих на підвищення темпів економічного зростання України.

Список використаних джерел

1. Кужелєв М. О. Особливості формування державної фінансової політики в умовах європейської інтеграції України / М. О. Кужелєв, М. О. Житар // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2015. – № 2. – С. 154–163.

2. Малишко В. В. Фінансова політика України на сучасному етапі / В. В. Малишко, А. О. Пучко // Траектория науки. – 2017. – Т. 3, № 1. – С. 41–48.

3. Association agreement: from partnership to cooperation: collective monograph / edited by M. Dei, O. Rudenko. – Hamilton, Ontario: Accent Graphics Communications & Publishing, 2018. – 276 p.

Онишко С.В.,
Університет державної фіскальної служби України,
д.е.н., професор, заслужений діяч науки і техники України, завідувач кафедри фінансових ринків;
Шевчук Ю.В.,
Університет державної фіскальної служби України,
старший викладач кафедри фінансових ринків

ФІСКАЛЬНА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ЯК ІНДИКАТОР МОДЕРНІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

В останнє десятиріччя майже в усіх країнах Європи відбуваються процеси децентралізації, спрямовані на передачу місцевим органам влади різних рівнів певних повноважень та інструментів, що дозволяють виконувати ці повноваження на основі незалежних рішень [1, с. 9].

Не залишили осторонь ці процеси й Україну. Беззаперечним ефектом бюджетної децентралізації вважають зростання реальних можливостей

місцевого самоврядування [2]. Так, частка місцевих бюджетів (з урахуванням трансфертів) у Зведеному бюджеті України зросла з 45,6% у 2015 р. до 49,3% у 2017 р. Надходження власних ресурсів до загального фонду місцевих бюджетів зросли у 2017 р. порівняно з 2016 р. в 1,3 рази. При цьому основними джерелами надходжень місцевих бюджеті були і залишаються податок на доходи фізичних осіб, єдиний податок та податок на нерухоме майно. Це дає підстави ідентифікувати фіскальну децентралізацію як модернізацію фінансової системи, забезпечення ефективності якої потребує врахування її властивостей.

Поняття «модернізація», вперше введене в ужиток у 1950-х роках, в сучасних умовах перетворилася в закономірний процес. У загальному розумінні це еволюційний рух до сучасності, що триває і набирає все ширших масштабів.. Сьогодні визнаний той факт, що модернізація здатна здійснюватися при збереженні етнонаціональної і культурної специфіки суспільства, яке реформується [3, с. 136]. Іншими словами, постало завдання модернізації, наближення до траєкторій розвитку західного стилю, проте з врахуванням існуючих в країні панівних неформальних норм у спільній і індивідуальній свідомості, моралі тощо. Це вимагає, з одного боку, обережності втілення у вітчизняну практику зарубіжних стандартів та правил, а з іншого, здатне пояснити багато причин недостатньої їх ефективності.

Процеси фіскальної децентралізації як вияв процесів модернізації фінансової системи, що призводять до збільшення обсягів доходів бюджетів територіальних громад мають узгоджуватися чітким розподілом обов'язків, повноважень, відповідальності органів влади різних рівнів Власне фінансова децентралізація в Україні має за мету збалансувати економічні інтереси влади, бізнесу та громадян шляхом отримання органами місцевого самоврядування важелів для ефективнішого використання наявного фінансового потенціалу та на цій основі підвищувати рівень якості життя мешканців відповідних територій. Водночас фінансова децентралізація покликана й підвищувати рівень відповідальності місцевих органів влади за виконання відповідних функцій. Тобто, необхідна реалізація системного підходу до фіскальної модернізації. Його ігнорування здатне нівелювати потенційні переваги такої модернізації, ключове завдання якої лежить в площині надання якісних та доступних публічних благ.

У зв'язку з цим актуалізується питання наявності в розпорядженні місцевих органів влади гнучких джерел власних доходів. Сьогодні місцеві ради України, в межах повноважень,визначених Податковим Кодексом, вирішують питання щодо встановлення податку на майно (в частині податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки), встановлення збору за місця для паркування транспортних засобів, туристичного збору, ставок земельного податку та єдиного податку з фізичних осіб. Однак, невеликі обсяги доходів від цих податків, формують розрив між доходами місцевих бюджетів та потребами у фінансуванні місцевих суспільних благ та послуг.

У контексті системного підходу науковцями звертається увага й на підвищення ролі власника фінансових ресурсів, якими розпоряджаються місцеві органи влади. Останні управляють ними на засадах володіння, а тому

недостатній вплив громадян на прийняття рішень в процесі управління фінансовими ресурсами призводить до недостатнього забезпеченням добробуту громадян. У зв'язку з цим слід позитивно оцінити акцентування уваги в процесі фінансової децентралізації на важливість виділення такої сутнісної ознаки фінансових ресурсів як «суб'єкт власності», згідно з якою територіальна громада розглядається як власник фінансових ресурсів, а місцеві органи влади – як їх розпорядники, що створює реальне підґрунтя для усвідомлення ролі громадян у контролі за діяльністю розпорядника фінансових ресурсів [4, с. 3-4]. Цим зосереджується увага не просто на відсутності у місцевих органів влади достатніх повноважень, у тому числі податкових, але й на їх відповідальності як розпорядника фінансових ресурсів, власником яких є громада.

Список використаних джерел

1. DheretC.,MartinoviciA., Zuleeg F. Division of Powers between the European Union, theMember States and Local and Regional Authorities – Additional Fiscal/Budgetary Elements.The report by the European Policy Centre.European Union, 2012. – S. 9.

2. Зубко Г. Більше 30 млрд. грн. у місцеві бюджети за І квартал – беззаперечний ефект фінансової децентралізації, 19 квітня 2016. – [Електроннийресурс].– Доступний з: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=248971086&cat_id=244276429.

3. Синяков С.В. Модернизация через интеграцию // Постреформизм и развитие: монография / под ред. Ю.М.Осипова, Е.С.Зотовой. – Ирпень: Издательство Национального университета государственной налоговой службы Украины. 2013. – 458 с. С.136.

4. Філімошкіна І.О. Фінансові ресурси місцевих органів влади в умовах фіскальної децентралізації // автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к.е.н. – К., 2018, 20 с.

Ананьєва Ю.В.,
Університет державної фіскальної служби України,
к.е.н., доцент кафедри фінансів імені
Л.Л.Тарангул

ДЕРЖАВНА ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ

В нинішніх умовах глобалізації національних економік відчувається спрощення руху інвестиційних потоків між країнами, формуються канали передачі фінансових й матеріальних ресурсів, науково-технологічних і організаційно-економічних інновацій на новітній інформаційній основі. Для України залучення фінансових ресурсів, зокрема зовнішніх, є особливо актуальним у зв'язку із відсутністю достатніх власних фінансових резервів, що необхідні для забезпечення стійкого розвитку економіки. Україна

– це величезний ринок зі значним інвестиційним потенціалом. До основних переваг щодо перспектив залучення іноземних інвестицій можна віднести: потужний внутрішній ринок, наявний значний промисловий і сільськогосподарський потенціал, а також вигідне геополітичне розташування.

Значні зміни економічного та соціального характеру, що нині відбуваються в Україні, формуються зовнішніми та внутрішніми факторами, які при певному поєднанні мають не лише позитивні, але й негативні наслідки, що в свою чергу, може загрожувати національним інтересам країни. Ефективно протидіяти подібним загрозам має механізм державного регулювання, який, шляхом використання відповідних важелів, повинен забезпечити національну й, зокрема, інвестиційну безпеку держави.

Європейська інтеграція є головним й незмінним зовнішньополітичним пріоритетом України, який закріплений у Законі України «Про основи національної безпеки України» та Постанові Верховної Ради України «Про основні напрями зовнішньої політики України» [3].

З підписанням Угоди про асоціацію з Європейським Союзом (ЄС) [3], Україна прийняла зобов'язання адаптувати існуючі національні програми та нормативи до стандартів, що існують в країнах ЄС.Основним напрямом державної політики, як внутрішньої, так і зовнішньої, Україна обрала європейський вибір, кінцевою метою якої має бути повноправне членство в Європейському Союзі. Для України євроінтеграція – це шлях модернізації економіки, залучення іноземних інвестицій та новітніх технологій, збільшення конкурентоспроможності вітчизняного товаровиробника, вихід на світові ринки, в тому числі й на ринок фінансових послуг.

Європейський вибір означає, насамперед, економічні та соціальні перетворення. Цілями та завданнями України при цьому є глибокі та якісні перетворення у всіх сферах суспільного життя. Це збігається з критеріями вступу до ЄС (Копенгагськими критеріями), за якими право країни стати членом ЄС визнається лише за умови відповідності цим критеріям: в економічній, політичній, законодавчій сферах [1].

Враховуючи євроінтеграційний вектор, державна інвестиційна політика України має включати базові аспекти основних завдань та цілей інвестиційної політики сталого розвитку, що враховує останні тенденції та потреби світової економіки. Тоді як, з економічного погляду, вступ України до ЄС повинне сприяти притоку іноземних інвестицій, запровадженню новітніх технологій, реструктуризації економіки, відкривати доступ до європейського ринку товарів і послуг, що забезпечить конкурентоспроможність країни та підвищення життєвого рівня населення. Для України, ЄС є не тільки важливим ринком збуту продукції та джерелом залучення інвестицій, але й альтернативним варіантом проникнення на світові товарні ринки.

У контексті євроінтеграційних процесів та забезпечення інвестиційної безпеки в Україні [2] варто здійснити захист вітчизняних ринків від монополізації іноземними інвесторами шляхом встановлення граничної межі прямих іноземних інвестицій у кожній галузі. Необхідно спрямувати

державні інвестиційні ресурси на співфінансування проектів із вітчизняними компаніями, що здійснюють діяльність у сферах енергозбереження, оборонної промисловості, агропромислового комплексу (АПК), будівництва. Також, не менш важливим та корисним буде створення спеціальних режимів оподаткування для реалізації стратегічних інвестиційних проектів, які відповідають визначеним державою пріоритетам.

Отже, виходячи з дослідження умов формування державної інвестиційної політики в Україні, можливостей впровадження принципів сталого розвитку у державну інвестиційну політику та сучасних напрямів державного регулювання інвестиційної діяльності в Україні, можна зробити висновки про необхідність подальшого розвитку державної інвестиційної політики в Україні, враховуючи оцінку інвестиційної привабливості країни та регіонів, та визначення ефективних напрямків її реалізації.

Список використаних джерел

1. Бреус С. В. Інвестиційна політика України в контексті євроінтеграційних пріоритетів України [Електронний ресурс] / С. В. Бреус // Вісник ЖДТУ. – (Серія «Економічні науки»). – Режим доступу : http://eztuir.ztu.edu.ua/1682/1/59.pdf.

2. Кужелєв М.О. Особливості формування державної фінансової політики в умовах європейської інтеграції України / М.О. Кужелєв, М.О. Житар // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України – 2015. – Вип. 2.

3. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом [Електронний ресурс] / Європейська інтеграція // Урядовий портал. – Режим доступу : http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/publish/article?art_id= 246581344 cat_id=223223535.

Бедринець М. Д.,
Університет ДФС України,к.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів імені Л.Л. Тарангул

ФІНАНСОВІ НАСЛІДКИ ТІНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Розвиток економіки України значною мірою уповільнюється через тінізацію економічних відносин та набуття цим процесом системного та загальнопоширеного характеру. За різними підрахунками тіньовий сектор займає 40 – 60% економіки України. [1].

Тіньова економіка в Україні є однією з найбільших перешкод розвитку конкурентоспроможності країни, зростання соціальних стандартів життя населення та інтеграції в європейське співтовариство. Вона є відображенням активної криміналізації економічних процесів, високої корумпованості органів державної влади та низької правової і податкової культури юридичних та фізичних осіб.

В Україні ВВП на душу населення є одним із найнижчих у світі, на рівні країн «третього світу», що свідчить про наднизькі темпи розвитку економіки (наприклад у 2016 році цей показник становив у США– 53 тис.дол.США, в Австралії та Німечинні – 44 тис.дол.США, Україні – 8 тис.дол.США).

На сьогоднішній день одними з найбільш гострих соціальних проблем, що стосуються українського суспільства є низький рівень реальних доходів та зростання диференціації населення за доходами, що призводить до основної тенденції - підвищення рівня масштабів бідності в країні.

Вплив тіньової економіки на рівень життя населення України є однозначно негативним. Недонадходження податків до державного бюджету призводить до зменшення соціальних видатків з бюджету, тобто недофінансовується освіта, медицина, культура, спорт, стримується зростанняпенсій. Бідне населення стає біднішими, а заможні верстви суспільства багатіють. Такі негативні тенденції не дають можливості виокремлення середнього класу та призводять до розподілу населення на два прошарки: 1) населення за межею бідності 2) олігархічні клани.

Таким чином, можна припустити, що співвідношення балансу між тіньовою та офіційною економікою проявляється через співвідношення основних цілей їх діяльності:

- для тіньової економіки – зростання особистих доходів;
- для держави – підвищення якості життя громадян.

Дане співвідношення можна представити таким чином:

$$\frac{\Delta Д}{\Delta Я} \text{ (1), де}$$

ΔД – динаміка доходів на душу населення (тіньові доходи включно) за період, ΔЯ – динаміка якості життя протягом того самого періоду.

Якщо в чисельнику позитивне значення, а у знаменнику від'ємне, то такі показники свідчать про зростання доходів громадян разом зі зниженням якості життя, таким чином, підвищуються масштаби тіньової економіки, а політика держави є неефективною. Якщо у чисельнику та знаменнику позитивні значення – зростання доходів громадян не є результатом тіньової економіки, а держава ефективно виконує свої функції. Від'ємні значення у чисельнику та знаменнику – свідчення глибокої кризи в економіці.

Сьогодні для України характерний третій варіант оцінки моделі, адже зі зниженням доходів населення простежується зниження якості життя. На Рис.1-2подано динаміку рівня тіньової економіки за оцінкою професора Шнайдера та основних соціальних показників: рівня безробіття, зайнятості, населення за межею бідності у % з 2000 по 2017 роки (MIMICmodelling).

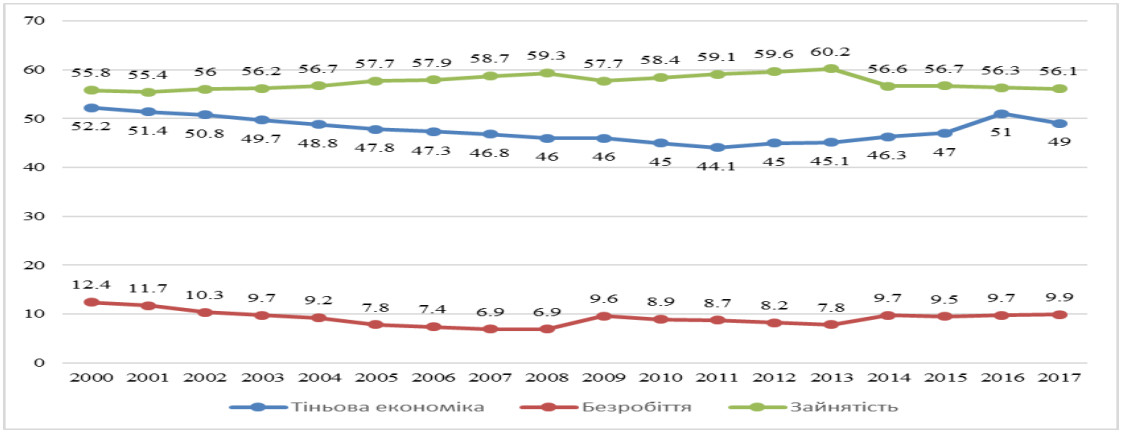

Рис.1 –Динаміка рівня тіньової економіки, безробіття та зайнятості в Україні у 2000-2017рр. [2]

З графіків видно, що збільшення рівня тінізації призводить до зменшення рівня зайнятості та підвищення рівня безробіття.

На сьогоднішній день податкова та бюджетна системи функціонують неефективно, що є основною причиною ухилення/уникнення від сплати податків та недоотримання бюджетом України значних коштів. Схеми з ПДВ – основний інструмент ухилення від сплати податків. Від таких зловживань бюджет України втрачає в середньому близько 80 млрд грн щорічно або 50-65 % від потенційно можливих надходжень.

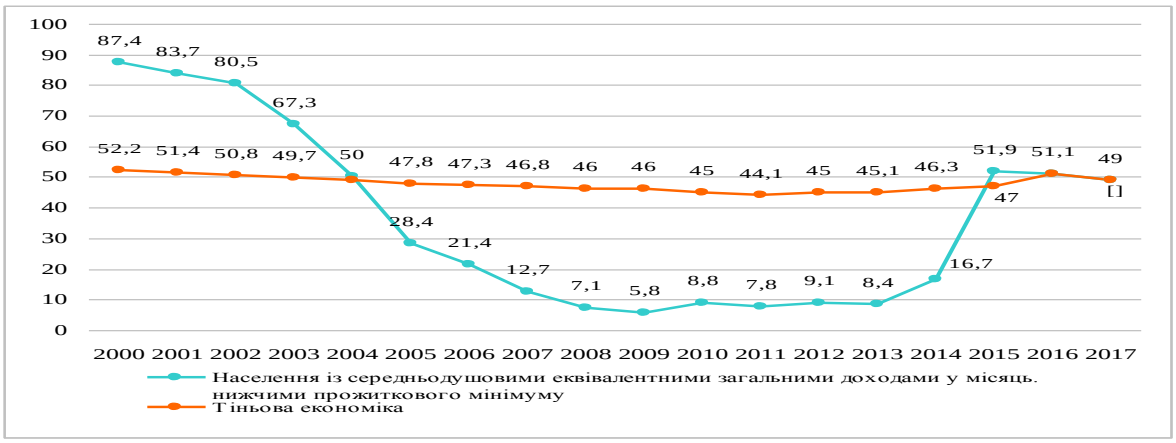

Рис.2 – Динаміка рівня тіньової економіки та населення за межею бідності з 2000-2017 роки, %[2]

За підрахунками та аналізом основних схем ухилення від оподаткування в середньому бюджет України втрачає близько 160 млрд грн щорічно.

Вплив тіньової економіки на рівень життя населення України є однозначно негативним. Недонадходження податків до державного бюджету призводить до зменшення соціальних видатків з бюджету.

Тобто сьогодні найперспективніший напрям розширення доходів бюджетної сфери – залучення тіньових оборотів до сфери легального бізнесу.

Список використаних джерел

1.Тіньоваекономіка як об’єкт наукових досліджень. – Режим доступу : http://

old.niss.gov.ua [*Tinova ekonomika jak obiekt naukovykh doslidzhen* [The shadow economy as anobject of research]. – Rezhym dostupu :http://old.niss.gov.ua].

2.Державна служба статистики України[Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://www.ukrstat.gov.ua/

Богріновцева Л. М.,
Університет державної фіскальної служби України,
к.е.н., доцент кафедри фінансових ринків

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

В умовах динамічного розвитку світових глобалізаційних та інтеграційних процесів особливого значення потребує підтримання на належному рівні фінансової безпеки вітчизняного ринку цінних паперів, що, в свою чергу, вимагає від держави підвищення рівня його регулювання. Регулювання з боку держави і ефективне управління є головною умовою функціонування національного ринку цінних паперів і забезпечення фінансової безпеки в державі загалом. Завдяки застосуванню ефективних інструментів і методів державного регулювання можна досягнути загальнонаціональних завдань і забезпечити фінансову безпеку не тільки на ринку цінних паперів, а й цілої економіки України загалом.

Фінансова безпека ринку цінних паперів являє собою оптимальний рівень його капіталізації, який здатен забезпечити стійке становище його учасників та країни в цілому. Фінансова безпека ринку цінних паперів безпосередньо пов’язана з бюджетною та інвестиційною безпекою країни, а також із фінансовою безпекою юридичних та фізичних осіб [1].

Класифікація видів фінансової безпеки ринку цінних паперів представлена на рис. 1.

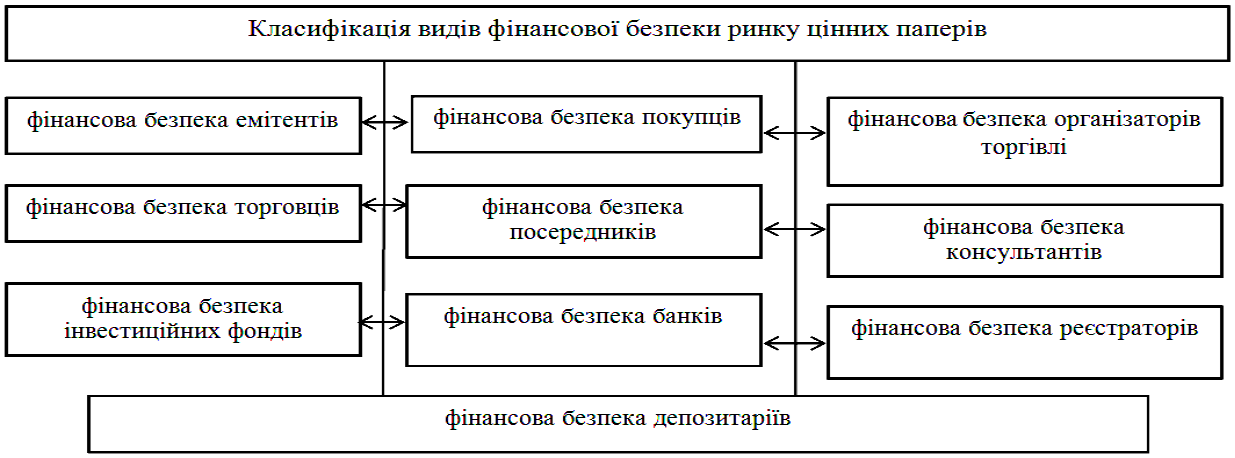

Рис. 1. Класифікація видів фінансової безпеки ринку цінних паперів
Джерело:складено автором за даними [2].

На фінансову безпеку ринку цінних паперів впливають певні загрози, які генеруються як зовнішніми, так і внутрішніми чинниками, класифікація яких представлена на рис 2.

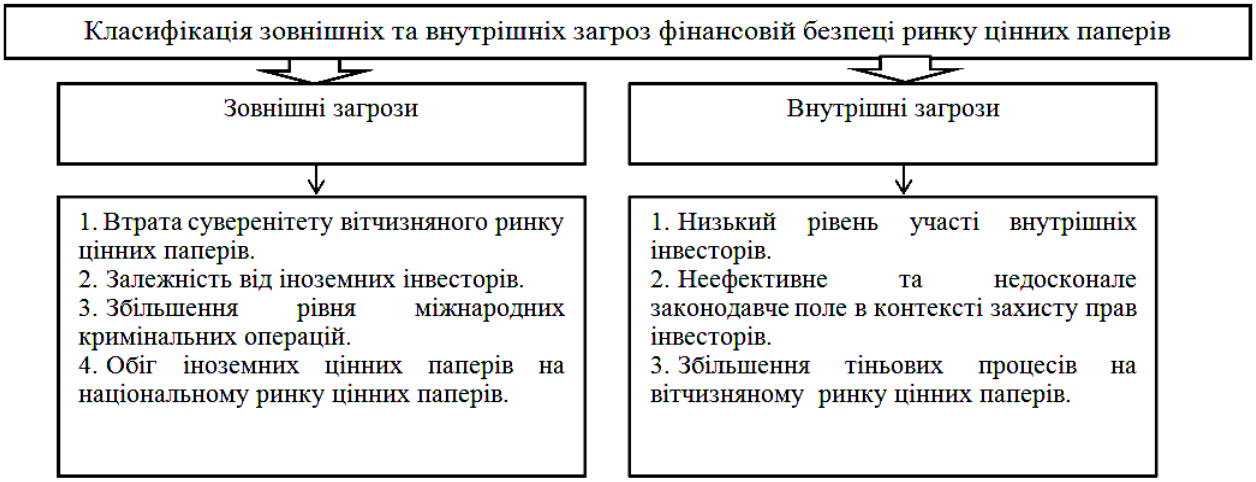

Рис. 2 Класифікація зовнішніх та внутрішніх загроз фінансовій безпеці ринку цінних паперів

Джерело:складено автором за даними [1].

Головною проблемою забезпечення фінансової безпеки вітчизняного ринку цінних паперів є те, що для вітчизняних підприємств не визначена ринкова вартість, як правило, їхня вартість суттєво занижена. Досить часто на ринку цінних паперів можна спостерігати недооцінку акцій, яка відбувається через інформаційну замкнутість та страх менеджерів підприємств перед інвестиційною інтервенцією. Водночас, реальна загроза фінансовій безпеці ринку цінних паперів та фінансовій безпеці країни загалом полягає в тому, що внаслідок відсутності бюджетних коштів уряд продає на приватизаційних аукціонах конкурентоздатні державні підприємства, основна мета таких продаж полягає в наповненні державного бюджету додатковими ресурсами.

На сьогодні, вітчизняний ринок цінних паперів має всі можливості для успішної інтеграції до світового фондового ринку, але проблеми, що постійно виникають внаслідок недосконалості та безсистемності реформ, недосконале і неефективне нормативно-правове забезпечення вітчизняного ринку цінних паперів, створюють негативний вплив на ринок цінних паперів та національну економіку, внаслідок чого погіршується стан фінансової безпеки ринку цінних паперів та фінансової безпеки держави загалом.

Основними напрямками вдосконалення фінансової безпеки вітчизняного ринку цінних паперів є:

- розробка законодавчого та нормативного поля в контексті регулювання і забезпечення фінансової безпеки ринку цінних паперів;
- забезпечення безпеки на ринку державних і корпоративних цінних паперів, що буде включати, зокрема, захист акціонерів;
- забезпечення безпеки в сфері вексельного обігу;
- забезпечення безпеки учасників ринку цінних паперів (юридичних і фізичних осіб), захист комерційних таємниць;
- забезпечення інформаційної безпеки ринку цінних паперів та захист їх емітентів і інвесторів;

- посилення протидії з боку правоохоронних та контролюючих органів злочинам і махінаціям з цінними паперами, а також щодо відмивання коштів, які пов’язані із використанням цінних паперів.

Список використаних джерел

1. Стадницька О. М. Забезпечення фінансової безпеки ринку цінних паперів України. Економіка та управління підприємствами, регіонами і країнами в умовах ризиків : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Чернігів. Дніпропетровськ, 2014. С. 177-178
2. Горалько О. В. Фінансова безпека фондового ринку: проблеми та перспективи. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія економічна. 2010. Вип. 1. С. 89-96.
3. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку:веб-сайт. URL: http://www.nssmc.gov.ua
4. Державна служба статистики України:веб-сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/

Болдова А.А.,
Університет ДФС України, к.пед.н., доцент,
доцент кафедри фінансових ринків

ДЕЯКІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ІНСТИТУТІВ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Фінансовий ринок, визначає динаміку розвитку національної економіки, здійснює вплив на економіку держави, створює різні організаційні форми – фінансові інститути, що повинні забезпечити збільшення можливостей стосовно переміщення фінансових ресурсів між різними господарськими суб'єктами та підвищення ефективності їх використання в національній економіці. Протягом останніх років значно виросла популярність інститутів спільного інвестування (далі в тексті – ІСІ), які є одними з найактивніших учасників фінансового ринку. Поширення їх діяльності – це перспективний напрям активізації інвестиційних процесів в Україні. Тобто важливою проблемою постає визначення ролі та сфери діяльності саме цих фінансових посередників.

Дослідження діяльності ІСІ отримало досить широке висвітлення в працях Алексеєнко Л., Габбарта Р., Корнєєва В., Науменкової С., Федосова В.. Але перспективним напрямком досліджень залишається застосування інституційного методу аналізу економічних функцій ІСІ та виявлення внутрішніх протиріч, що гальмують їх розвиток і обмежують можливості розбудови фінансового ринку України.

Протягом останніх років ринок вітчизняних ІСІ має позитивну динаміку зростання та забезпечує інвесторам дуже високий рівень інвестиційного доходу, який перевищував доходність банківських депозитів. Звісно, не можна порівнювати 150-літній досвід діяльності ІСІ в розвинутих країнах з

результатами діяльності вітчизняних інвестиційних фондів, які функціонують не більше 15 років. Саме це спричиняє недовіру населення та повільний розвиток інвестиційної діяльності в Україні [1].

До основних проблем, що стримують розвиток ринку ІСІ, можна віднести такі:

- недосконаліть законодавчої бази та механізмів державного регулювання;
- обмеженість заощаджень та низька мотиваційна зацікавленість громадян до участі в інвестиційних фондах;
- загальна незрілість та нерозвиненість фондового ринку України;
- низька інформаційна прозорість компаній з управління активами інвестиційних фондів;
- наявність структурних розбіжностей ринку спільного інвестування;
- слаборозвинена регіональна структура ринку спільного інвестування;
- обмежені можливості щодо створення нових різновидів фондів;
- низький рівень фінансової обізнаності громадян [2].

Для забезпечення подальшого розвитку інститутів спільного інвестування варто спрямувати зусилля на: удосконалення вимог щодо звітності інститутів спільного інвестування в частині введення електронного документообігу, електронного підпису; встановлення вимог щодо іменної форми випуску цінних паперів ІСІ та існування цінних паперів ІСІ в бездокументарній формі; запровадження механізмів гарантування вкладів фізичних осіб – учасників пайових інвестиційних фондів та акціонерів корпоративних інвестиційних фондів; удосконалення системи розкриття інформації про діяльність інститутів спільного інвестування; удосконалення змісту та спеціальних умов інвестиційної діяльності венчурних фондів з метою реалізації пріоритетних інноваційно-інвестиційних проектів [3].

Найважливішими аспектами вдосконалення організаційно-економічного механізму мають стати:

- забезпечення зростання попиту на інвестиційні послуги ІСІ;
- підвищення якості державного регулювання, контролю та нагляду за діяльністю ІСІ;
- удосконалення системи розкриття інформації про діяльність ІСІ;
- збільшення обсягів залучення вільних фінансових ресурсів та підвищення питомої ваги акумульованих ІСІ коштів у економіці країни в цілому;
- підвищення конкурентоспроможності ІСІ порівняно з традиційними інструментами інвестування;
- створення ефективного біржового ринку фінансових інструментів, що випускаються інвестиційними фондами;
- введення механізму дискваліфікації управлінців [4].

Таким чином, в сучасних умовах ІСІ можуть стати ефективним інструментом накопичення грошових капіталів, розбудову як фінансової, так і виробничої сфер національного господарства. Надходження коштів у сферу спільного інвестування розширить потенціал внутрішніх запозичень, адже ІСІ в усьому світі є одними з найбільших операторів на ринку державних боргових зобов'язань. Розвиток ІСІ – один з стимулів для розвитку фондового ринку,

адже це є обов'язковою умовою для необхідного імпорту капіталу в національну економіку. Лише спільними зусиллями держави та ринку можна переконати населення, що інститути спільного інвестування можуть надавати якісні послуги для збереження накопичень та захисту від інфляції.

Список використаних джерел

1. Котова М.В. Інститути спільного інвестування: функції та перспективи розвитку в Україні // Економічний простір – 2011 – №53 – С.138-143.
2. Мороз В.В. Напрями та шляхи вдосконалення механізмів державного регулювання діяльності інститутів спільного інвестування в Україні [Електронний ресурс] / Мороз В.В. / – Режим доступу: http://academy.gov.ua/ej/ej14/txts/Moroz.pdf
3. Рябчикова С.Ю.Проблеми діяльності інститутів спільного інвестування (ІСІ) в Україні та шляхи їх вирішення[Електронний ресурс] / Рябчикова С.Ю. / – Режим доступу: http://www.confcontact.com/20100916/ek_ryabchik.htm
4. Черкасова С.В., Сороківська М.В. Перспективи розвитку діяльності ІСІ у вітчизняній системі інституційного інвестування [Текст] / Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2013. – № 2.

Вергелюк Ю.Ю.,
Університет ДФС України,
к.е.н., доцент кафедри фінансових ринків

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ РЕЗИСТЕНТНОСТІ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

З огляду на гіпердинамізм сучасного світу та посилення транскордонних взаємозалежностей економічних структур, нестабільність, з одного боку, є об’єктивним явищем, особливо, якщо це стосується складної, з позиції регулювання, нематеріальної площини фінансових послуг. З іншого боку, основне завдання систем регулювання – забезпечення гнучкої та оперативної резистентності фінансових ринків. Адже, основне призначення фінансового ринку полягає в перерозподілі фінансових ресурсів в напряму ефективної реалізації фінансових послуг. За умови нормального та ефективного функціонування фінансовий ринок є плацдармом інвестиційних процесів в економіці. Завдяки механізмам перерозподілу через фінансовий ринок відбувається постачання інвестиційних ресурсів у реальний сектор економіки, таким чином забезпечуються тісні взаємозв’язки між двома секторами: реальним та фінансовим.

Часто, зовнішні фактори чинять негативний в на усі етапи руху фінансових ресурсів, чим спричиняють дисбаланси та проблеми фінансового ринку, які в підсумку знаходять своє відображення в економіці. При наявності

проблем, фінансовий ринок перестає ефективно виконувати свої функції, і починається розгортання кризових явищ в економіці. За таких умов фінансовий ринок негативно впливає на соціально-економічний розвиток країни.

Проте, наукові дискусії, щодо первинності виникнення нестабільності точаться давно. Зокрема, ключовим питанням є рух вектора впливу: економіка - фінансовий ринок чи навпаки. Одна точка зору, яка вперше була чітко сформульована австрійським і американським економістом, соціологом істориком Й. Шумпетером, виходить з визнання активного впливу фінансових інститутів, перш за всього банків, на економіку за рахунок більш ефективної трансформації заощаджень в інвестиції [1, с. 65].

У той же час відомі економісти сучасності приписують фінансовому ринку відносно пасивну роль, вважаючи, що він лише обслуговує потреби економіки в посередницьких послугах. Наприклад, нобелівський лауреат Р. Лукас вважав, що значення фінансового сектора для економічного зростання сильно переоцінюється. Дж. Робінсон стверджувала, що фінансова система похідна від реальної економіки і що сам економічне зростання створює попит на фінансові послуги. Інакше кажучи, фінансовий ринок не впливає на економічне зростання, а лише реагує на потреби реального сектора [47, с.30].

Соціально-економічний розвиток країни – це процес цілеспрямованих економічних та соціальних змін, які відзначаються в якісній зміні кількісних значень відповідних показників та сприяють підвищенню якості життя населення. Серед факторів, що мають прямий вплив на соціально-економічний розвиток можна виділити: макроекономічні (фінансові фактори, грошово-кредитні фактори, інвестиційні фактори, макроекономічна пропорційність), мікроекономічні (операційні фактори, організаційні фактори), правові (державне регулювання економічних та соціальних процесів в державі). Ці фактори наведено у загальному вигляді та перебувають у тісному взаємозвязку. Ряд із представлених фкторів формуються за участю фінасового ринку та визначають його стабільність.

Для відслідковування впливу нестабільності на фінасових ринках та її впливу на соціально-економічну ситуацію в країні варто визначати індикатори соціально економічного стану та порівнювати їх із показниками, що відображають тенденції фінаносовго ринку. Майже всі абсолютні та відносні макроекономічні показники відображають рівень соціально-економічноого розвитку країни. Що ж до індикаторів стабільності (нестабільності) фінансового ринку, то їх варто розглядати в розрізі субєктів та секторів фінансового ринку.

Найзагальнішим способом відслідковування соціально-економічних наслідків нестабільності фінансового ринку можна оцінивши частки активів субєктів фінансового ринку у ВВП. З огляду на структуру секторів фінансовго ринку в останні роки та розподіл активів, можна стверджувати, що в Україні найактивніший вплив на соціально-економічний розвиток носить саме банківський сектор. На основі аналізу показників частки кредитів в розрізі окремих секторів у ВВП, можна стверджувати, що їх розмір є досить незначним, особливо з позиції реального впливу на економіку. Частка

непрацюючих кредитів не фінансовим корпораціям в розрізі галузей демонструє негативні тенденції. Аналіз показників частки банківського фінансування інвестиційних процесів також показав низьку активність. Зменшення впливу небанківських фінансових установ на соціально-економічне зростання свідчить мізерна частка активів таких установ у ВВП.

Отже, проведене дослідження доводить необхідність вивчення соціально-економічних наслідків резистентності фінансового ринку із деталізацією факторів та показників, а також у розрізі секторів (суб'єктів) фінансового ринку. Попри притаманну динамічність фінансового ринку та високу чутливість до зовнішніх факторів, нестабільність повинна мінімізуватись за допомогою інструментів державного регулювання задля мінімізації негативних наслідків для соціально-економічного розвитку країни.

Список використаних джерел

1. Григорьев Л., Гурвич Е., Саватюгина А. Финансовая система и экономическое развития. Мировая экономика и международные отношения. 2003. № 7. С. 62–75.

2.Мовсесян А. Г., Скиданов Г. Н., Мазаев Г. Г. Мировые тенденции и стратегии. Финансовый бизнес. 2012. № 4. С. 28–32.

Гавриленко А.С.,
Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації ім. Героїв Крут,
к.е.н., викладач кафедри військової підготовки

ІННОВАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО У КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

В процесі дослідження напрямів забезпечення національної безпеки потрібно звернути чимало уваги на її інноваційній складовій. З часу проголошення інноваційного напрямку розвитку національної економіки, Україна стала однією з перспективних державзі сторони національного науково-технічного потенціалу. Існування науковихзвичаїв та традицій, а також чимала кількість центрів та інститутівнауково-дослідного спрямування, якізнаходяться на території України, сприяли створенню потужної еліти-носія інтелектуальних ресурсів, що при належній фінансові підтримці, рівнозначній державній підтримці, зокремашляхомформування відповідної господарсько-правовоїбази, дозволитьпришвидшити реалізаціюпотрібних программодернізації основних засобівівпровадитиновітнє виробництво наукоємних висококонкурентнихтоварів та послуг.

Проблематику інноваційного суспільства досліджували чимало науковців, серед яких варто виокремити праці таких вчених як Богма О. С.,Болдуєва О. В.,Дєнєжніков С. С.,Карпова А. О.,та інших.

На сьогодні проблема забезпечення економічної безпеки країни займає одне з визначальних місць у макроекономічній політиці розвинених держав

світу. Насамперед, це пов’язано з тим, що економічна безпека виступає основою самостійного і сталого розвитку країни та основою забезпечення її національної безпеки в цілому. У свою чергу рівень національної безпеки держави суттєво залежить від інновацій, активізації інноваційного розвитку та модернізації інноваційної сфери. Так, в сучасних умовах господарювання стає все більш очевидним той факт, що найважливіше місце в забезпеченні стійкого економічного зростання провідних світових держав в умовах формування економіки знань займає саме інноваційна діяльність. Відповідно, у забезпеченні власної безпеки провідні країни все більшим чином покладаються не на військовий чи ресурсний потенціал, а на максимальну реалізацію власного науково-технічного потенціалу, що виступає основою успішного протистояння зовнішнім та внутрішнім загрозам економічній безпеці, підвищення рівня конкурентоспроможності національної економіки, зростання якості життя населення й гарантування політичної та соціально-економічної стабільності у суспільстві [1, с. 86].

Інноваційне суспільство виступає однією з характерних особливостей розвинених країн світу та включає в себе становлення економічних систем, заснованих на знаннях, де джерелами конкурентного привілею стають не ресурси й дешева робоча сила, а інформація та ідеї. Інноваційний тип соціального розвитку базується на творчому використанні інформації, що дозволяє сформувати нове знання й у подальшому втілити його в різноманітні суспільні блага [3, с. 620].

Інноваційне суспільство відрізняється складністю та специфічністю. Воно володіє певним онтологічним контуром, представленим соціальними відносинами, що мають мережевий характер і радикально змінюють соціум у ході соціоінноваційного розвитку. Змістом соціальних відносин у цьому випадку виступає виробництво й використання інновацій. Для інноваційного суспільства властиві гарно організовані та фінансовані освіта й наука, орієнтація на творчий потенціал особистості, соціальних прошарків і груп, розвинена інфраструктура поширення знання[2, с. 232].

Зазначимо, що вітчизняні дослідники визнають, що реалізація власної моделі інноваційного розвитку є однією з необхідних умов досягнення державою бажаного рівня національної безпеки. Ефективний розвиток національної економіки головним чином залежить від масштабів впровадження новітньої техніки й технологій, а підвищення активності інноваційного суспільства є однією з головних передумов забезпечення стабільності, стійкого розвитку та підвищення національної безпеки країни [1, с. 88].

Таким чином, інноваційне суспільство виступає новим етапом розвитку сучасної цивілізації. Воно не лише позитивно налаштоване на введення різного роду інновацій, але й водночас постійно створює такі інновації. На його діяльність доволі суттєво впливає швидкість введення сучасних знань у будь-які сфери суспільної життєдіяльності. Інноваційне суспільство є найстійкішим та в той же часдоволі динамічним, протеце вимагає дотримання лише однієї умови: таке суспільствомаєбезпомилководосліджуватирезультативведеннябудь-якої інновації та визначати ті, які загрожуютьнормальній життєдіяльності

людини. Відтак, інноваційне суспільство доволі суттєво позначається на національній безпеці країни, оскільки воно відіграє найголовнішу роль у її забезпеченні. Активізація розвитку інноваційного суспільства дасть змогу прискорити розвиток національної економіки, забезпечити необхідний рівень конкурентоспроможності та зміцнити рівень національної безпеки.

Список використаних джерел

1. Болдуєва О. В. Роль інновацій у забезпеченні економічної безпеки країни / О. В.Болдуєва, О. С.Богма// Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2015. – Випуск 2 (12). – С. 85-90.
2. ДєнєжніковС. С. Інноваційні запити сучасного суспільства / С. С. Дєнєжніков // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2015. – № 4 (48). – С. 230-239.
3. Карпов А. О. Общество знаний: слабоезвено / А. О. Карпов // ВестникРоссийскойакадемии наук. – М. : Наука, 2010. – Т. 80. – № 7. – С. 618-621.

Данькевич А.П.,
Університет ДФС України,к.е.н., доцент,
доцент кафедрифінансових ринків

РОЛЬ ДЕРЖАВИ У ТРАНСФОРМАЦІЇ ФОНДОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

В умовах економічних колапсів, таких як фінансові зриви, затяжні економічні кризи, реформування економічної системи, які сьогодні переживає Україна, стабілізуючим фактором функціонування фондового ринку виступає держава як інститут економічної влади , що діє через своїх фінансово-кредитних та грошових, директивно- бюджетних та податкових важелів. Однак, розмірковуючи про інтенсивність, негативний або позитивний вплив держави залежать від того, чи доречне державне втручання у таких обставинах та наскільки вірно це втручання державт спрямоване на здійснення. Тому особливої актуальності набуває необхідність визначення ролі держави в сучасних умовах розвитку фондового ринку.

Головною причиною такої ситуації можна назвати політику держави, що спрямована на «очищення» фондового ринку. Оскільки обсяги торгівлі цінними паперами постійно зменшувалися, а кількість порушень, такими як маніпулювання цінами тощо, торгівля «фіктивними» ЦП, залишалися доволі значним, різноманітні заходи для боротьби вживала НКЦПФР з подібними та іншими правопорушеннями на національному ринку. Проявами такої боротьби стало масове відкликання ліцензій учасників фондового ринку [4].

Організований ринок можна вважати ринком державних облігацій, що свідчить про значну роль держави у розвитку фондового ринку. Основною причиною зростання ринку облігацій внутрішньодержавної позики є політика уряду, спрямована на погашення дефіциту бюджету за рахунок випуску боргових цінних паперів.

Держава на фондовому ринку може виступати як в якості суб'єкта економічних відносин, так і в якості регулюючого і адміністративного органу.

Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» дає визначення державному регулюванню - це здійснення країною комплексу заходів для контролю, упорядкування, нагляду за ринком ЦП та їх похідних інструментів, порушенням і запобігання зловживанням у сфері. Основним принципом регулювання фондового ринку, який закладено у цьому Законі, є першочергова реалізація національних інтересів та безпеки інвестиційної діяльності в Україні і забезпечення гарантій [3].

Таким чином, будучи одним з основних регуляторів фондового ринку, держава сприяє виконанню низки завдань, які зводяться до наступного:

– розробки ідеології і законодавчої бази роботи ринку;

– концентрації фінансових ресурсів (державних і приватних) для досягнення певних (в основному макроекономічних) цілей;

– встановлення «правил гри» для учасників ринку;

– контролю за фінансовою стійкістю і безпекою ринку для його професіоналів та їх клієнтів;

– створення системи інформації про стан ринку та забезпечення її відкритості для інвесторів;

– запобігання негативного впливу на фондовий ринок інших видів державного регулювання (грошово-кредитного, валютного) [1].

Виконання вищезазначених завдань відповідає єдиній загальній меті державного регулювання - забезпечення реалізації державної економічної політики. Це пояснюється тим, що наявність розвиненого, стійкого і ефективного фондового ринку є важливою умовою нормального функціонування фінансової системи і залучення інвестицій в економіку.

Подальша зацікавленість держави в розширенні фондового ринку і спроби створення оптимальних умов для функціонування професійних учасників, емітентів і інвесторів дозволяють говорити про величезні перспективи розвитку даного сегмента.Сприятливий клімат для розвитку фондового ринку держава може створити завдяки формуванню сучасного механізму взаємодії державних адміністративних і ринкових структур з метою удосконалення і зміцнення фондового ринку України.

Таким чином, держава виступає в двох основних ролях на фондовому ринку: з одного боку, є регулятором, який встановлює правила гри, а з іншого – виступає учасником. З огляду на це надзвичайно актуальним є дотримання хиткого балансу між ролями регулятора й учасника з метою забезпечення рівних прав для інших учасників фондового ринку. Адже саме наявність сильних недержавних гравців на ринку цінних паперів – професійних учасників забезпечує конкурентність та ріст ліквідності фінансових інструментів. Разом з цим український фондовий ринок потребує глибокої реструктуризації державного регулювання для конкурунції та виживання на світових фінансових ринках.

Список використаних джерел

1. Городніченко Ю. В. Державне регулювання та необхідність створення мегарегулятора на фондовому ринку / Ю. В. Городніченко. // Науквісник Херсонського державного університету. – 2015. – №7. – С. 137–140.
2. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» № 2210-VIII (2210-19) від 16.11.2017року [Електронний ресурс]. — Режим доступу: htp://zakon3.rada.govк.ua/lows/syow/458/98-%D0%D3%86
3. Звіти про діяльність [Електроний ресурс] / НКЦП та фондового ринку[сайт]. – Режим доступу: https://ww.nsbmc.gov.ua/reports/.
4. Повжик К. Деформації розвитку фондового ринку України у кризовий період / К. Повжик. // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2016. – №1. – С. 242–248

Діденко Л.В.,
Університет ДФС України,
к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансових ринків;
Чамор Г.С.,
Університет ДФС України,
здобувач вищої освіти ІІ (магістерського) рівня ННІ фінансів, банківської справи

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ФІНАНСОВУ СТІЙКІСТЬ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ УКРАЇНИ

На сьогодні, фінансова стійкість страхових компаній є ключовою умовою, за допомогою якої ринок страхових послуг може повноцінно та ефективно виконувати власну багатопланову роль в процесі суспільного відтворення. Перш за все, це пояснюється тим, що фінансова стійкість виступає одним із головних критеріїв при виборі страховика потенційними страхувальниками, а також основою успішного розвитку та функціонування страхової компанії.

Переважне число науковців зазначає, що ступень фінансової стійкості є основним індикатором життєдіяльності страхової компанії та, відповідно, її спроможності виконувати власні фінансові зобов'язання перед страхувальниками під негативним впливом різноманітних зовнішніх й внутрішніх чинників. Проте, вони не дійшли єдиної думки щодо факторів впливу на рівень фінансової стійкості страхової компанії, яке в сучасних складних економічних та політичних умовах набуває актуальності [1, с.70].

Фінансова стійкість страховика формується під впливом ризикоутворюючих факторів, які можна поділити на дві великі групи – зовнішні та внутрішні [4, с. 290]. Це пояснюється тим, що страхова компанія виступає одночасно і об’єктом, і суб’єктом економічних відносин (рис. 1).

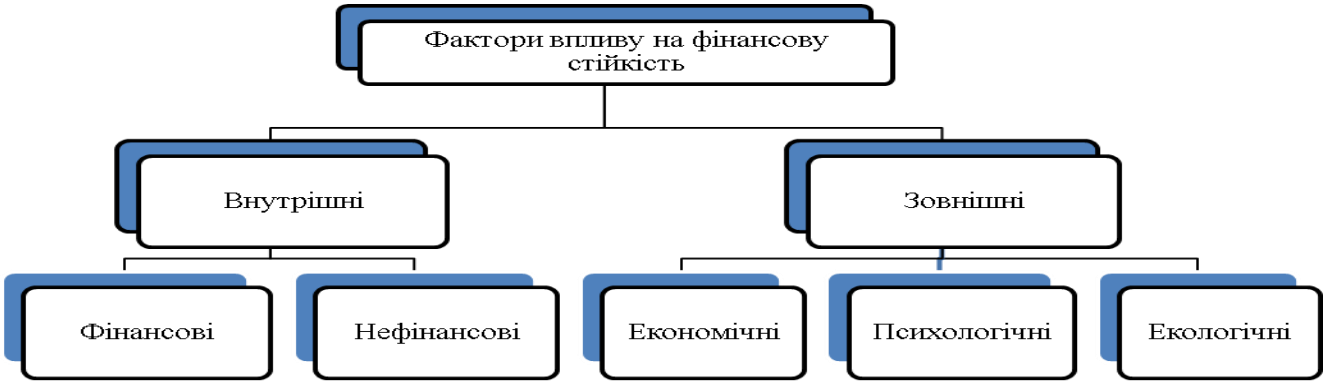

Рис. 1. Фактори впливу на фінансову стійкість страхових компаній

До зовнішніх факторів відносять фактори, які не залежать від діяльності страхової компанії, тобто вони є наслідком впливу зовнішнього середовища, а тому їх вважаю некерованими. Серед них зазвичай виділяють економічні, психологічні та екологічні фактори. Найсуттєвіше місце посідають економічні, що пояснюється, перш за все, масштабністю їх впливу. Одним із потужних факторів цієї групи є інфляція [3, с. 78].

На відміну від зовнішніх, внутрішні фактори залежать від ефективності діяльності самої страхової компанії. Вони поділяються на фінансові та нефінансові. Більш важливими є, звичайно, фінансові фактори, одним із яких виступає розмір власного капіталу страховика, тому що на початковому етапі функціонування, коли страховою компанією ще не сформовані достатні страхові резерви, статутний капітал виступає джерелом для виконання зобов'язань за договорами страхування.

Проведене дослідження дозволило на основі системного підходу визначити основні фактори, що мають вплив на фінансову стійкість страхових компаній. Кожний з яких може стати домінуючим і вивести діяльність компанії на новий рівень розвитку або навпаки, привести її до втрати фінансової стійкості, і, як наслідок, до банкрутства.

Список використаних джерел

1. Діденко Л.В. Аналіз сучасного стану страхового ринку України / Л.В. Діденко, А.С. Пужакова // Серія «Облік і фінанси» : Збірник наукових праць. Луцький національний технічний університет. – Випуск 15 (57). – Редкол.: відп. ред. д.е.н., професор Вахович І.М. – Луцьк, 2018. – 264 с.

2. Олійник В.М. Поняття фінансової стійкості страхової компанії та елементів впливу на неї / В. М. Олійник, Є. К. Бондаренко // Збірник наукових праць. - 2014. - Випуск 39 - С. 149-157.

3. Аберніхіна І. Г. Система показників оцінки фінансової надійності страховика / І. Г. Аберніхіна, І. Г. Сокиринська // Фінанси України. – 2017. – № 6. – С. 74-86.

4. Кужелєв М.О. Фінансова стійкість страхових компаній в умовах динамічного зовнішнього середовища / М.О. Кужелєв, М.О. Житар // Збірник наукових праць учених та аспірантів «Економічний вісник університету», Переяслав-Хмельницький, 2016., № 29/1 – С. 287-294.

5. Кужелєв М.О. Аналіз законодавчих ініціатив щодо накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування / М.О. Кужелєв, В.В. Федина // Innovations in science and education: challenges of our time. – London: IASHE, 2017.- P. 33-38

Добіжа Н.В.,
Вінницький навчально-науковий інститут економіки
Тернопільського національного економічного університету,
к.е.н., доцент;
Погріщук О.Б.,
Вінницький навчально-науковий інститут економіки
Тернопільського національного економічного університету,
к.е.н., викладач

ЧИННИКИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

В умовах глобалізаційних процесів економічна безпека є наслідком реалізації конкретної економічної політики щодо захисту національних інтересів, досягнення продовольчої, енергетичної та інших форм незалежності. Особливо часто таке розуміння економічної безпеки зустрічається в контексті забезпечення конкурентоспроможності національного виробництва та національної економіки загалом.

Головним національним інтересом є сталий розвиток економіки та добробут громадян України. Забезпечення національних інтересів та економічної безпеки – найважливіші функції держави, реалізація яких покликана посилювати позиції в міжнародному співтоваристві [1].

Державна політика стосовно аграрного сектора економіки має виходити з необхідності створення умов для забезпечення ефективного його функціонування з метою задоволення потреб населення країни в продовольчій продукції, високої мотивації праці сільськогосподарських працівників і розвитку сільських територіальних громад. Ця галузь економіки є однією з найменш доходних, і головна причина цього полягає у тому, що створена в ній додана вартість реалізується в інших галузях – переробній промисловості та торгівлі [2]. Тому, питання економічної безпеки сільськогосподарського виробництва є особливо актуальним, зважаючи на продовольчу та соціальну функцію виробництва продукції галузі.

Економічна безпека передбачає підтримку рівня розвитку галузі на тому рівні, який забезпечував би нормальне функціонування, результативність господарських процесів, зайнятість працівників та можливості подальшого економічного зростання, підтримку в робочому стані всіх систем, необхідних для подальшого розвитку. На забезпечення економічної безпеки сільськогосподарського виробництва впливає низка чинників, які доцільно розподілити на внутрішні та зовнішні. До внутрішніх чинників забезпечення економічної безпеки слід віднести наявність фінансової та матеріально-

технічної бази виробництва, висококваліфіковані кадри, інформаційне, технологічне забезпечення, ефективну систему управління та інші. Вплив внутрішніх та зовнішніх чинників обумовлений середовищем їх формування, тому наслідок такого впливу може мати прояв як у певних загрозах, так і сприяти появі нових можливостей. Внутрішні загрози – це нездатність до самозбереження і саморозвитку, слабкість інноваційного потенціалу розвитку, заниження оцінки в системі корпоративних цінностей, неефективність системи регулювання, невміння знаходити вихід з кризових ситуацій та пошуку шляхів ефективного розвитку.

До зовнішніх чинників належать зв'язки з контрагентами, господарське та податкове законодавство, кон'юнктура ринку, невизначеність зовнішнього середовища, державна підтримка сільськогосподарських підприємств та природно-кліматичні умови, налагодження технологічного процесу, інвестиційна привабливість підприємств, економічна безпека сільсько-господарських підприємств, невизначеність зовнішнього середовища, господарське та податкове законодавство [3, с.361].

Вагомою складовою економічної безпеки сільськогосподарського виробництва є його інвестиційне забезпечення. Підсистема інвестиційного забезпечення покликана не лише на активізацію виробничих процесів, а й на його системне оновлення, модернізацію виробничих потужностей, залучення нових розробок, інноваційних технологій виробництва продукції тощо. Саме вплив інвестиційної складової у значній мірі визначає можливості щодо формування конкурентних переваг галузі, зміцнення економічного потенціалу та гарантування економічної безпеки.

Список використаних джерел

1. Бехтер Л. А. сучасний стан продовольчої складової економічної безпеки. ефективна економіка. ел. ресурс. URL:

2. Міщенко Д. А. Аналіз заходів щодо підвищення ефективності функціонування аграрного сектору економіки України. ел. ресурс. URL: irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbi.

3. Рябенко Г.М., Сарафін О.В. Загрози та шляхи зміцнення економічної безпеки аграрних підприємств України. науковий Вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Економічні науки, 2016. №13. с.360-363.

Євтушенко Г.І.,
Університет ДФС України,к.е.н., доцент кафедри менеджменту;
Коленко М.В.,
Університет ДФС України,
здобувач вищої освіти ІІ (магістерського) рівня

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТІВ БЛАГОУСТРОЮ М.ІРПІНЬ

Питання дослідження проектів благоустрою населених пунктів потребує особливої уваги, оскільки без правильного впорядкування міст та створення

гарних умов проживання в них, тобто благоустрою - неможлива якісна життєдіяльність мешканців.

Благоустрій населених пунктів виконує низку важливих функцій: евристичну, інтегруючу, ідеологічну, інформаційну[1].

Основними видами благоустрою є інженерний і екологічний. Кожен з них займає своє місце в комплексному благоустрої міста і відповідає за окремі напрями.

Рівень благоустрою населених пунктів тісно пов'язується з плануванням і забудовою населеного пункту.

Планування благоустрою населеного пункту, яке є результатом роботи різних суб'єктів громади: від виконкому до представників великих роботодавців міста, дрібного бізнесу, асоціацій підприємців, громадськості та науковців, має стати основою для міських програм і проектів розвитку.

Важливим елементом управління проектами є своєчасна та точна підготовка проектних матеріалів. Проектні матеріали - це сукупність документів, що містять опис і обгрунтування проекту[2].

Розробка проектів благоустрою здійснюється за дорученням органів місцевої влади, зокрема управління інфраструктурного розвитку, інвестицій та житлово-комунального господарства на основі рішення міської ради, організаціями, що роблять їх за певну винагороду.

Головне завдання благоустрою м.Ірпінь –перетворити Ірпінський регіоннакомфортнедляпроживаннямісто. Зметою вирішення проблем місцевого благоустрою до Стратегічного плану розвитку міста включені оперативні цілі-проекти, які націлено на об'єднання зусиль влади, громади та бізнесу [3]. Напрям С. «Безпечне, комфортне та енергоефективне місто» плану розвитку м. Ірпінь, реалізація якого потребує розробки чисельних проектів, спрямованих на благоустрій територіальної громади, зокрема: поліпшення утримання доріг, збирання і вивезення сміття, реконструкції мереж водопостачання та водовідведення, утримання житлового фонду, технічного обслуговування та використання енергоощадних технологій, один із базових в стратегії розвитку міста[3].

Оцінка життєвого циклу проекту зі Стратегічної цілі С.2., спрямованого на облаштування нових зон відпочинку та дозвілля, підтвердила, що значущість кожної фази життєвого циклу Проекту «Будівництво стели «Творчого духу» в м. Ірпінь по вул. Соборна» оцінюють за трудовитратами. Так, розробка концепції становила – 2-3%; планування проектування – 18-20%; матеріалізація проекту (будівництво) – 60-70%; закриття проекту – 10-12%.

Техніко-економічне обґрунтування є складовою обгрунтування доцільностіпроекту «Будівництво стели «Творчого духу» в м. Ірпінь по вул. Соборна». Застосування SWOT - аналізу дозволило систематизувати усю наявну інформацію і, на основі цього, приймати зважені рішення, що стосуються впровадження проекту[4]. Для задоволення саме соціальних потреб мешканців міста, забезпечення естетичного розвитку населення і був реалізований даний проект. Впровадження Проекту «Будівництво стели

«Творчого духу» в м. Ірпінь по вул. Соборна» не несе економічної вигоди, тому не має терміну окупності, а тільки соціальний ефект.

Таким чином, управління інфраструктурного розвитку, інвестицій та житлово-комунального господарства і економіки виконавчого комітету Ірпінської міської ради аналізує всі складові реалізації проектів, залучаючи різні проектні організації та виконавців.

Список використаних джерел

1. Фролова Г. С. Функції благоустрою та закономірності його розвитку / Г.С. Фролова // КНЕУ – 2013. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://vuzlib.com.ua/articles/book/1504Blagoustr%D1%96jj_u_sistem%D1%96_krite/1.html;

2. Управление проектами. Основы профессиональных знаний и система оценки компетенции проектных менеджеров (National Competence Baseline, NCB UA Version 3.1) : / Бушуев С.Д., Бушуева Н.С. – Изд. 2-е. – К.:ІРІДІУМ, 2010. – 208 с.

3.Стратегічний план економічного розвитку Ірпінського регіону на період до 2020 року// Офіційний сайт Ірпінської міської радиhttps://imr.gov.ua

4.Робочий проект «Будівництво стели «Творчого духу» в м. Ірпінь по вул. Соборна» [Текст]:екземпляр 2 для органу місцевої влади та бізнесу / 2018.

Жидєєва Л. І,
Університет ДФС України, к.е.н, доцент;
Андрієнко О.М.,
Ірпінський державний коледж економіки та права

ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ УСТАНОВ І ОРГАНІЗАЦІЙ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ

Основним джерелом інформації щодо фінансування діяльності установ і організацій державного сектору є фінансова і бюджетна звітність. Разом з тим при її складанні та контролі виникають багато проблем.

Відповідно до Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки«розвиток бухгалтерського обліку у державному секторі є однією із складових частин системи управління державними фінансами за напрямом забезпечення ефективного виконання бюджету» [5].

Відповідно до «Плану заходів щодо модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2016-2018 роки», затверджений Мінфіном від28.11.2016 за № 1038, було передбачено «Створення системи подання електронної звітності розпорядниками бюджетних коштів і державними цільовими фондами, складеної згідно з національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі».

Із 7 квітня 2018 року набув чинності наказ Мінфіну від 02.03.18 р. № 340 [3], відповідно до якого розпорядники та одержувачі бюджетних коштів

складають і подають звітність головним розпорядникам бюджетних коштів та органам Казначейства в електронному вигляді із застосуванням автоматизованої системи подання електронної звітності клієнтами Держказначейства (далі – АС «Є-Звітність») із дотриманням вимог Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг» [2] і Закону України «Про електронні довірчі послуги»[1].

Суттєвою проблемою, особливо для бюджетних установ сільської місцевості, є запровадження автоматизації ведення бухгалтерського обліку та введення електронного документообігу, зокрема, подання електронної звітності, у той час, коли відсутній Інтернет. Разом з тим, часткова автоматизація також не дозволяє систематизувати інформацію бухгалтерського обліку з відображенням її синхронно в одній базі даних.

У грудні 2018 рокудо нормативно-правових актів, пов'язаних із веденням бухгалтерського обліку у державному секторі та заповненням і поданням фінансової звітності наказами Мінфіну були внесені наступні зміни:

- зміни до Порядку заповнення форм фінансової звітності в державному секторі ;

- оновлено визначення облікової політики, що міститься в абз. 22 п. 4 р. I НП(С)БОДС 101«Подання фінансової звітності»;

- Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 102 «Консолідована фінансова звітність»;

- оновлену форму № 5-дс «Примітки до річної фінансової звітності».

Враховуючи вище викладені зміни, виникає необхідність внесення змін до наказів (розпоряджень) про облікову політику. А тому розпорядникам бюджетних коштів необхідно переглянути раніше затверджені облікову політику, робочий план рахунків та внести зміни до робочої кореспонденції субрахунків, враховуючи внесені зміни.

Крім того, Мінфін оновив Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності суб'єктів державного сектору. Разом з тим, відсутні методичні рекомендації щодо перевірки показників і узгодженості між ними фінансової та бюджетної звітності, що призводить до виникнення помилок при складанні і поданні як фінансової та і бюджетної звітності, виникнення багатьох проблемних питань та недостовірності інформації.

Разом з тим, потребує вдосконалення організації шляхом уніфікації й програмне забезпечення з ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової та бюджетної звітності. Уніфіковані підходи, єдина база інформаційних даних та інформаційні системи нададуть можливість обміну інформацією між установами і організаціями державного сектору, Державною казначейською службою та Мінфіном.

Список використаних джерел

1. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017р. за № 2155-VIII https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19

2. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 р за № 851-IV https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15

3. Про затвердження Змін до Порядку складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, затв. наказом Мінфіну від 02.03.2018р. за № 340 https://zakon.rada.gov.ua /laws/show/z0357-18

4. Про затвердження Методичних рекомендацій з перевірки порівнянності показників фінансової звітності суб'єктів державного сектору, затв. наказом Мінфіну від 28.12.2017р за №1170 https://zakon.rada.gov.ua/rada/ show/v1170201-17

5. Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки, затв. розпорядженням КМУ від 08.02.2017 за № 142-р https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/142-2017-%D1%80

6. Свірко С.В. Сучасний розвиток системи управління державними фінансами України: обліковий сегмент у забезпеченні іноваційно-інвестиційного вектора спрямування //Вісник ЖДТУ, № 1(83) 2018 .- С.56-65

7. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності», затв. наказом Мінфіну від 28.12.2009р за №1541

Іванишина О.С.,
Університет ДФС України,
к. е. н., доцент кафедри податкової політики;
Деміденко Я.Ю.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 3 курсу спеціальності
«Фінанси, банківська справа та страхування

СУЧАСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Сучасний менеджмент є дуже складною справою і потребує різносторонніх знань. Керівник (менеджер) має бути освіченою людиною, знати кон'юнктуру і динаміку ринку, володіти знаннями з технології і організації виробництва, економічних важелів ефективної діяльності підприємства. В епоху соціальної відповідальності держави та роботодавця необхідно звернути увагу на ряд деяких проблем організації управління персоналом в Україні.

По-перше, природа цифрового бізнесу породжує безперервність у стилі 24/7. Це призводить до перевантаження персоналу (понад 40% працівників зіштовхуються з високим навантаженням на роботі), що негативно впливає на їх продуктивність, здоров'я та стабільність у сім'ї.

По-друге, збільшення тривалості життя та старіння глобальної робочої сили створюють для організацій безпрецедентні виклики. Традиційно вважається, що навчання закінчується у 20 років, прогрес кар'єри – в 40 років, а робота – у 60 років. Такі погляди втрачають точність та актуальність. Переваги мають ті компанії, які в змозі відійти від стереотипів та перетворити зростання

робочого віку працівників на невикористаний актив. Компанії, що ігнорують сучасні тенденції, зіштовхнуться із дефіцитом професійних навичок у працівників. У більшості вітчизняних компаній існує упередження, що працівники похилого віку «заважають» молодим талантам будувати кар'єру. Незважаючи на факт старіння робочої сили по всьому світу та конкурентні переваги фахівців старшого віку, значна частина українських підприємств не докладають жодних зусиль, аби допомогти таким працівникам знаходити нові можливості продовження професійної діяльності [2].

По третє, застарілі системи винагороди. До інноваційних способів мотивації та заохочення персоналу відносять: схвалення, винагорода вільним часом, взаєморозуміння і вияв зацікавленості працівником, просування по службі й особисте зростання, надання самостійності та улюбленої робити, можливість стати співвласником та інші. Окрім інвестицій у професійний розвиток працівників, організації також мають переосмислити, яким чином зробити такі інвестиції більш персоналізованими, комплексними та гнучкими.

Сьогодні організаціям потрібні не просто сильні лідери, а молодші, гнучкіші та у більшій мірі готові до використання цифрових технологій.

Отже, зазначимо сучасні тенденції у сфері управління персоналом :

1. Ключовою складовою успіху для бізнесу є безперервне навчання. Правила створення організації майбутнього вимагають від компанії забезпечення сучасної системи навчання та розвитку персоналу у будь-який час та використовувати декілька мобільних платформ. 54% найманих працівників відзначають цілковиту відсутність у своїх організаціях будь-яких програм формування навичок, необхідних для успішної роботи у майбутньому. І лише 18% – стверджують, що їхні компанії надають працівникам можливості для самостійного розвитку [2].

2. Ефективне управління персоналом, сприяє не тількизалученню кваліфікованого персоналу та розвитку корпоративної культури, а потребує комплексного підходу, щодо організації позитивного мікроклімату в колективі. Цьому сприяють організація соціального захисту персоналу (наприклад: медичне, пенсійне страхування), організації відпочинку (наприклад: оздоровчі, фітнес програми).

3. Сучасним топ-менеджерам все частіше доводиться працювати однією командою і приймати командні рішення. Позиціонування команди лідерів як великого симфонічного оркестру: власний музичний ритм – стратегія компанії; різноманіття інструментів – бізнес-функцій; перші скрипки – функціональні лідери; вправний диригент – керівник компанії.

4. Від бізнесу все частіше очікують реалізації принципу соціальної відповідальності та участі у вирішенні важливих суспільних проблем. Саме цей принцип повинен стати базовим для іміджу та місії організації.Проте незважаючи на зв'язок, що утворився між соціальним впливом і фінансовими показниками компанії, лише 18% керівників вважають соціальну відповідальність головним пріоритетом корпоративної стратегії. 34% компаній мають недостатньо соціальних програм або таким програмам не вистачає фінансування, а 22% – взагалі не приділяють цьому уваги [2].

Тільки розуміння необхідності фінансування розвитку персоналу може вивести компанію на новий рівень. Мотивовані, енергійні та оснащені новим корисним багажем знань працівники приносять, як правило, фінансову вигоду та процвітання підприємству [1, с. 133].

Таким чином, за результатами проведеного дослідження, можна зробити висновок, що керівництво підприємств і організацій мають вийти за межі власного бізнесу і переосмислити свою роль у більш широкому соціальному контексті. Об'єднання зусиль найвищого керівництва задля побудови соціально відповідального бізнесу стане конкурентною перевагою тих компаній, які хочуть залучити висококваліфікованих спеціалістів, підвищити лояльність клієнтів і забезпечити підтримку довгострокового зростання капіталу та розвитку власного бізнесу.

Список використаних джерел

1. Касич А. О. Бурба О. А.Інноваційні підходи в практиці управління персоналом конкурентоспроможного підприємства //Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2017. – № 16.1. – С. 130-134.

2. Тенденції у сфері управління персоналом //Офіційний сайт компанія «Делойт» в Україні *[Електронний ресурс] – Режим доступу:* ttps://www2.deloitte.com/ua/uk/pages/human-capital/articles/human-capital-2018.

Казак О. О.,
Київський університет імені Бориса Грінченка
к. е. н., доцент кафедри фінансів та економіки;
Чуйко А. С,
Київський університет імені Бориса Грінченка,
здобувачка І (бакалаврського) рівня

ПРОЦЕС РЕІНЖИНІРИНГУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Головною фазою економічного циклу є криза (спад виробництва), оскільки вона представляє собою механізм руйнування старих пропорцій, що створює умови для майбутнього розвитку виробництва. Її вивчення на різних етап життєвого циклу суб'єкта господарювання допоможе своєчасно застосовувати превентивні антикризові заходи для запобігання цього явища.

Відповідно до базових постулатів теорії і практики класичного менеджменту, система управління будь-якого підприємства має характеризуватися антикризовою спрямованістю, адже антикризове управління – це управління не лише в умовах кризи, але й управління, пов'язане з попередженням та виходом із кризи [1, с. 84]. Отже, формування достовірної та оптимальної антикризової політики на підприємстві є досить складним процесом. Насамперед необхідно обрати антикризові механізми, які будуть відповідати структурі підприємства, її внутрішній політиці та стратегічним орієнтирам компанії.

В науковій літературі існує чимало визначень антикризового управління. Найбільш загальне визначення поняття антикризове управління розглядають таке управління, яке буде запобігати або пом'якшувати кризові ситуації в господарсько-фінансовій діяльності підприємства [2, с. 28]. Антикризове управління ґрунтується на антикризовій стратегії, яка підбирається підприємством самостійно відповідно до її особливостей. Існують наступні основні види та типи стратегій виведення підприємства з кризового стану, а саме: стратегія економії, стратегія повороту, стратегія бізнес-інжинірингу та стратегія виходу.

Зупинимося на стратегії бізнес-інжинірингу, вона полягає в проектуванні існуючих процесів на підприємстві. Достатньо ефективно його використовувати при виведенні підприємств із кризового стану. При цьому здійснюється руйнування існуючих бізнес-процесів без можливості їх оптимізації чи модернізації.

Родоначальниками концептуальних засад теорії здійснення реінжинірингу вважаються М. Хаммер та Д. Чампі, які дали таке визначення реінжинірингу бізнес-процесів: «Реінжиніринг (Business Process Reengineering – BPR) – це фундаментальне переосмислення та радикальна реконструкція бізнес-процесів з метою досягнення драматично сильних покращень у критично важливих в сучасних умовах рівнів критеріїв продуктивності, таких як вартість, якість, послуги і швидкість» [4, с.35–39].

Для того аби змінити стан підприємства шляхом застосування реінжинірингу необхідно пройти 6 основних етапів [3]. По-перше керівництво повинно ініціювати цей процес, але при цьому вони повинні бути готові до повної реструктуризації існуючих бізнес-процесів. 2-й етап полягає у дослідженні бізнес-процесів, тобто повинно створитися чітке уявлення про кінцевий результат реінжинірингу. 3-й етап – визначення інструментарію перепроектуванню, в основному ґрунтується на новітніх ІТ технологіях, коли поступово здійснюється автоматизація бізнес процесів. На 4-му етапі створюється так званий інженерний проект, модель такого бізнес-процесу, який підприємство бажає отримати у кінці реінжинірингу, при цьому враховують специфіку діяльності підприємства, особливості цільового ринку, масштаб змін, очікуваний обсяг економічних вигод. Визначальним етапом в процесі реінжинірингу є 5-й етап, який полягає у визначенні потенційної ефективності нового бізнес-процесу, а також його порівняння із рівнем показників виявлених на 2-му етапі. 6-й етап є завершальним та полягає в наданні інформації про зміну існуючого бізнес-процесу працівникам, при необхідності забезпечення для персоналу курсів підвищення кваліфікацій. Цей етап хоч і є заключним, але без його виконання, без сприймання нового бізнес процесу працівниками, сам процес реінжинірингу не може допомогти чи вивести підприємство з кризи.

Таким чином, реалізація процесу реінжинірингу бізнес-процесів як інструменту антикризового управління характеризується специфікою діяльності підприємства, для якої необхідно комплексний підхід до аналізу цієї проблеми. А отримання бажаного результату, новий стан підприємства, можливе лише при дотриманні всіх етапів реінжинірингу при цьому маючи

достатньо сформовані раціональні системи управління на підприємстві. Певна складність застосування такої технології обмежує стратегічні переваги, але в будь-якому разі дає змогу значно глибше оцінити конкурентоспроможний потенціал підприємства та обґрунтувати проекти комплексної реструктуризації на основі побудови моделей розвитку.

Список використаних джерел

1. Лігоненко Л.О. Антикризове управління підприємством : [підручник] / Л.О. Лігоненко. – К. : КНТЕУ, 2005. – 824 с.
2. Гомонай-Стрижко М.В. Антикризове управління підприємством : [підручник] М.В. Гомонай-Стрижко. –2013. – 106 с.
3. Мостенська Т. Л. Ризики в системі антикризового управління [Електронний ресурс] / Т. Л. Мостенська // Вісник ЖДТУ (Серія: Економічні науки). – 2010. – № 1 (51). – Режим доступу: http://ven.ztu.edu.ua/article/view/69271
4. Хаммер М. Реинжиниринг корпорации: манифест революции в бизнесе / [М. Хаммер, Дж. Чампи; пер. с англ. Ю. Е. Корнилович]. – М.: Манн, Иванов и Фербер, 2007. – 288 с.
5. Кужелєв М.О. Формування механізму управління кредитоспроможністю підприємства в умовах інноваційного розвитку економіки України / М.О. Кужелєв, М.О. Житар // Науковий вісник Національного університету державної податкової служби України (економіка, право). – 2015. – Вип. 2 (69). – С. 57-62.

Казак О. О.,
Київський університет імені Бориса Грінченка,
к. е. н., доцент кафедри фінансів та економіки;
Чернишенко А. Ю.,
Київський університет імені Бориса Грінченка,
здобувачка ІІ (магістерського) рівня

ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ В СИСТЕМІ МСФЗ

Сучасні процеси глобалізації та інтеграції в світове господарство значно збільшують рівень ризиковості господарської діяльної підприємств та висувають на перший план проблеми забезпечення їх конкурентоспроможності та ефективності господарювання. Облік, як одна із найважливіших управлінських функцій інформаційного характеру, поряд з іншими функціями управління підприємства зорієнтований на забезпечення вирішення цих складних завдань.

Вибір методів та процедур ведення обліку щодо певного підприємства багато в чому буде визначатися його обліковою політикою. Від вибору методів ведення обліку, які будуть застосовуватися в обліковому процесі, в суттєвій мірі залежатиме розмір витрат, доходів, активів, зобов'язань та інших об'єктів обліку, що в свою чергу безпосередньо впливає на економічний стан суб'єкта

бізнесу. Отож, питання розробки обґрунтованої облікової політики представляє інтерес як з теоретичної, так і з практичної точок зору [1].

У практиці українських бухгалтерів термін «облікова політика» набув поширення у кінці 80-х років минулого століття як переклад поданого в міжнародних стандартах, а з 1999 року цей термін був офіційно запроваджений Законом України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" і з 01.01.2018 визначає її як сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку і складання та подання фінансової звітності [2]. А сьогоднішній день в Україні відсутній будь-який нормативний документ з питань регулювання облікової політики – обрання, застосування, оформлення, внесення змін, відображення у фінансовій звітності.

Специфіка наведеного визначення стосується підприємств, що вже подали свою першу звітність за МСФЗ. До запровадження зазначених змін на практиці підприємства, які зобов'язані вести облік за МСФЗ, навіть після того, як подали свою першу звітність за МСФЗ продовжували вести облік за П(С)БО, а наприкінці року для виконання обов'язку про складання звітності за вимогами МСФЗ тільки трансформували цю звітність під МСФЗ.

З 2018 року згідно з ч. 6 ст. 121 Закону про бухоблік після подання першої фінзвітності або консолідованої фінзвітності за МСФЗ підприємство зобов'язане вести бухоблік згідно з обліковою політикою, складеною за міжнародними стандартами [1]. Така вимога наштовхує на думку, що після подання першої МСФЗ-звітності тепер не можна вести бухоблік за П(С)БО, складати на його основі фінзвітність, а потім її трансформувати відповідно до вимог МСФЗ. А це означає, що ті підприємства, які раніше (до 2018 року) звітували за МСФЗ, з 2018 року зобов'язані і вести облік згідно з розробленою за міжнародними стандартами обліковою політикою. У підприємств, які тільки перейдуть на МСФЗ у 2018 році і пізніше, такий обов'язок з'явиться тільки після подання першої звітності за МСФЗ.

Головне призначення облікової політики – обрати найоптимальніший варіант методики ведення обліку на своєму підприємстві. Таким чином, в обліковій політиці необхідно фіксувати лише ті принципи і методи обліку та оцінки, які передбачають декілька варіантів обліку на вибір підприємства або щодо яких є невизначеність. Дублювати в обліковій політиці вимоги та норми, з яких немає вибору з декількох варіантів, не передбачається.

Обрана облікова політика застосовується підприємством послідовно на постійній основі з року в рік, адже її розробка стосується тривалого періоду діяльності підприємства. Обов'язковими є певні зміни та доповнення до облікової політики. Відповідно до § 14 МСБО 8 підприємство змінює облікову політику, тільки якщо зміна вимагається МСФЗ, тобто якщо було прийнято новий стандарт або внесено зміни до існуючого, а також якщо зміна призводить до того, що фінзвітність надає достовірнішу і доречнішу інформацію – так звані добровільні зміни облікової політики. Такі зміни, зазвичай, вимагають ретроспективного перерахунку фінзвітності [3].При цьому зміни в обліковій політиці мають бути обґрунтовані та розкриті у фінзвітності.

Формування облікової політики є одним із найважливіших завдань, що стоять перед керівництвом і бухгалтерією підприємства. Правильно сформована й обґрунтована облікова політика визначальним чином впливає на результати господарської діяльності підприємства та показники його фінансового стану. Недостатня увага до її формування, як найважливішого елементу системи бухгалтерського обліку, призводить до негативних наслідків. Суперечливість і непослідовність облікового процесу, неповне відображення об'єктів обліку та недостатнє обґрунтування способів його ведення, відсутність впорядкованого документообігу тягнуть за собою спотворення бухгалтерської звітності і не можуть служити джерелом достовірної та надійної інформації про показники діяльності організації. Оскільки кожна організація самостійно формує свою облікову політику, вона повинна уважно і серйозно підійти до цього процесу, враховуючи всі необхідні нормативні акти і не забувати про все більший вплив міжнародних стандартів.

Список використаних джерел

1. Облікова політика підприємств згідно з міжнародними стандартами обліку. Харламова О.В., Глоба А.І. [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://eprints.kname.edu.ua/32238/1/74.pdf
2. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2164-19
3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 (МСБО 8). Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_020

Канцур І.Г.,
Університет ДФС України,к.е.н.,
доцент кафедри менеджменту;
Снятовська Х.Я.,
здобувач вищої освіти ІІ (магістерського) рівня

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ МЕТОДІВ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ

В умовах конкурентної боротьби між організаціями за лідерство на ринку, все більша кількість керівників розуміють важливість грамотного управління персоналом. Особливе значення при цьому належить саме використанню соціально-психологічних методів управління. Адже, з кожним роком з'являється багато різних технологій управління людськими ресурсами, але незмінним залишається той факт, що кожен працівник - це, перш за все, людина зі своїми особистими соціальними, психологічними і фізіологічними особливостями. Саме ці індивідуальні особливості людини, а точніше грамотний підхід до управління ними показують, як

впливають соціально-психологічні методи управління на ефективність роботи всіх підрозділів організації, що і визначає актуальність теми дослідження.

В економічній літературі проблемам теорії та практики управління персоналом вцілому та соціально-психологічним методам, зокрема, присвячена велика кількість наукових праць вітчизняних і закордонних вчених, зокрема: Т.І. Балановської, О.Д. Гудзинського, П.В. Журавльова, Й.С. Завадського, А.А. Корсакової, А. Маслоу, Л.І. Михайлової, С.Л. Тарасова, Ф. Тейлора, Ф. Хедоурі та інших. Проте окремі питання щодо особливостей соціально-психологічних методів управління потребують дослідження [1].

Під соціально-психологічними методами слід розуміти сукупність специфічних методів дії на особисті стосунки і зв'язки між працівниками, а також на соціальні процеси в організації. Під впливом соціально-психологічних факторів в управлінні формуються суспільна свідомість, психологічні зв'язки в колективі, сумлінне відношення до праці. Психологічний стан працівника може сприяти підвищенню продуктивності й ефективності праці, і навпаки, може знижувати трудову активність персоналу [1, 2].

Встановлено, що результати праці багато в чому залежать від цілого ряду психологічних чинників. Уміння враховувати ці чинники і з їхньою допомогою цілеспрямовано впливати на окремих працівників допомагає керівнику сформувати колектив з єдиними цілями і завданнями.

Соціологічні дослідження свідчать про те, що якщо успіх діяльності господарського керівника на 15% залежить від його професійних знань, то на 85% - від уміння працювати з людьми.

Так, знаючи особливості поведінки, характеру кожної окремої людини, можна прогнозувати його поведінку в потрібному для колективу напрямку. Це пов'язано з тим, що в кожній групі є свій психологічний клімат. Тому істотною умовою освіти і розвитку трудових колективів є дотримання принципу психофізіологічної сумісності. Японські соціологи стверджують, що від настрою, бажання людини працювати і від того, яка морально-психологічна обстановка в колективі, продуктивність праці приблизно в 1,5 рази може збільшитися або в кілька разів зменшитися [4]. Саме тому, формування сприятливого соціально-психологічного мікроклімату в колективі є запорукою успіху та досягнення колективом поставлених цілей.

В результаті дослідження виявлено, що за своєю сферою використання соціально-психологічні методи поділяють на соціальні і психологічні. Соціальні методи управління (соціальний вплив) – це сукупність способів формування впливу на розвиток колективу й соціальних процесів в середині організації. Дані методи ґрунтуються на врахуванні особливостей працівників, культурних норм і цінностей та форм спілкування. З їх допомогою здійснюється управління відносинами в колективах і між колективами. Ці методи забезпечують формування і розвиток трудових колективів шляхом управління свідомістю і поведінкою людей через інтереси, мотиви, потреби, цілі тощо. До соціальних методів відносяться: методи соціального регулювання – це критика і самокритика, соціальне планування, звичаї й традиції, обмін досвідом; методи соціального нормування – це правила внутрішнього

розпорядку, статути громадських організацій, правила службової етики й етикету, кодекси честі, форми дисциплінарного впливу; методи морального стимулювання – це оголошення подяк, нагородження орденами і медалями, присвоєння почесних звань, надання додаткових соціальних благ (додаткові відпустки, турпутівки тощо) [2].

В свою чергу психологічні методи управління (психологічний вплив) являють собою методи регулювання відносин між всіма членами колективу з метою створення в ньому сприятливого психологічного клімату. За допомогою психологічних методів у колективі створюється доброзичлива творча обстановка, що сприяє найкращому виконанню працівниками своїх обов'язків та досягнення високих результатів роботи, що сприяє підвищенню ефективності функціонування підприємств. До психологічних методів управління науковці відносять: методи гуманізації праці – методи, що спрямовані на поліпшення естетичних умов праці шляхом дизайну робочого місця, використання психологічного впливу кольору, музики, освітлення, використання сучасних технічних засобів праці тощо; методи комплектування трудових колективів спрямовані на використання соціометричного тестування, за допомогою якого встановлюють симпатії в колективі, статус його членів, згуртованості колективу, психологічну сумлінність та інше; методи психологічного спонукання спрямовані на формування у працівників мотивів до високопродуктивної праці в результаті розвитку ініціативи та підприємливості; методи професійного відбору і навчання – включають відбір людей, що володіють такими психологічними характеристиками, що найбільшою мірою відповідають виконуваній роботі [3].

Отже, як показує практика, виникає необхідність використання менеджером соціально-психологічних методів управління персоналом на всіх рівнях та етапах управління. Це сприятиме формуванню висококваліфікованої ефективної команди, кожен член якої реалізовуватиме свій потенціал на найвищому рівні, в результаті чого підвищуватиметься результативність діяльності підприємства.

Список використаних джерел

1. Харченко Г. А., Боровий Ю. М. Особливості соціально-психологічних методів в управлінні підприємством / Г. А. Харченко, Ю.М. Боровий // Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства – Харків: НТУ «ХПІ». – 2013. – № 53(1026). – С. 178–181.

2. Рульєв В. А. Управління персоналом.: Навчальний посібник. / В.А. Рульєв , С. О. Гуткевич, Т. Л. Мостянська – К.: Кондор, 2012 – 310 с.

3. Шморгун Л. Г. Менеджмент організацій: навчальний посібник / Л.Г. Шморгун – К.: Знання, 2010 – 452 с.

4. Соціально-психологічні методи управління та особливості їх застосування в організації торгівлі / Дипломний проект / Тираспольський коледж бізнесу та сервісу / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://ua-referat.com/

Коваленко Ю. М.,
Університет ДФС України,
д.е.н., професор, професор кафедри фінансових ринків
Коваленко І. І.,
Університет ДФС України,
здобувач вищої освіти І (бакалаврського) рівня

КРИТЕРІЇ ЯКОСТІ ФІНАНСОВИХ І СТРАХОВИХ ПОСЛУГ

Через семантику поняття «*service*» (англ. послуга; обслуговування) і його відмінні риси у фінансовому секторі введемо поняття «фінансовий сервіс» – виробництво і реалізація послуг фінансовими корпораціями/квазікорпораціями, що найповніше задовольняє суспільні, колективні і особисті потреби через надання кваліфікованої допомоги і сприяння одержанню доходів або інших благ своїм клієнтам. Він пов'язаний із: 1) чіткою специфікацією прав власності на фінансові активи з метою захисту прав виробника і споживача послуги; 2) досягненням фінансових, у т.ч. і інвестиційних, цілей; 3) подоланням асиметрії інформації, необхідної для прийняття рішення щодо фінансової операції; 4) перерозподілом ризиків, пов’язаних із фінансовими операціями.

Отже, об’єкт фінансового сервісу – це те, з приводу чого виникає фінансова та страхова послуга (цінний папір, страховий поліс, банківський кредит, депозит, метал, інформація тощо); суб’єкти – виробники (фінансові корпорації/квазікорпорації, для яких виробництво цих послуг є основним видом діяльності), а також споживачі (інституційні одиниці, що користуються послугами фінансової корпорації/квазікорпорації, а також інвестують свої кошти у фінансові інструменти). Вони утворюють певну виробничу систему, характеристики якої наведено у табл. 1. Кожний споживач фінансової та страхової послуги обирає її за певним об’єктом з певною метою, яка для фінансової корпорації/квазікорпорації трансформується у визначені законодавством фінансові операції.

Таблиця 1

Визначальні складові фінансового сервісу

Складові	Зміст
Мета	Найповніше задоволення суспільних, колективних і особистих потреб
Входи	Фінансові активи споживачів послуг, які мають конкретні потреби, цілі, інтереси
Виходи	Ринкові послуги
Обмежувальні чинники	Низький рівень розвитку фінансових технологій; асиметричність інформації; обмеженість доходів домогосподарств; низька якість менеджменту; недовіра до виробника фінансової та страхової послуги
Збурювальні чинники	Нормативно-правова база і політика держави щодо фінансового сектору; соціальні та ідеологічні орієнтири домогосподарств (фінансова поведінка); вплив міжнародного середовища
Зворотний зв’язок	Інформація про діяльність виробників фінансових і страхових послуг і самі послуги

У підсумку виникає нове поняття, що не зустрічається у наукових джерелах і знаходить обмежене використання у практичній діяльності, – якість фінансового сервісу, яка характеризує сукупність заздалегідь визначених стандартами та очікуваних споживачем послуг, що задовольняють встановлені чи передбачувані потреби щодо реалізації його фінансових цілей.

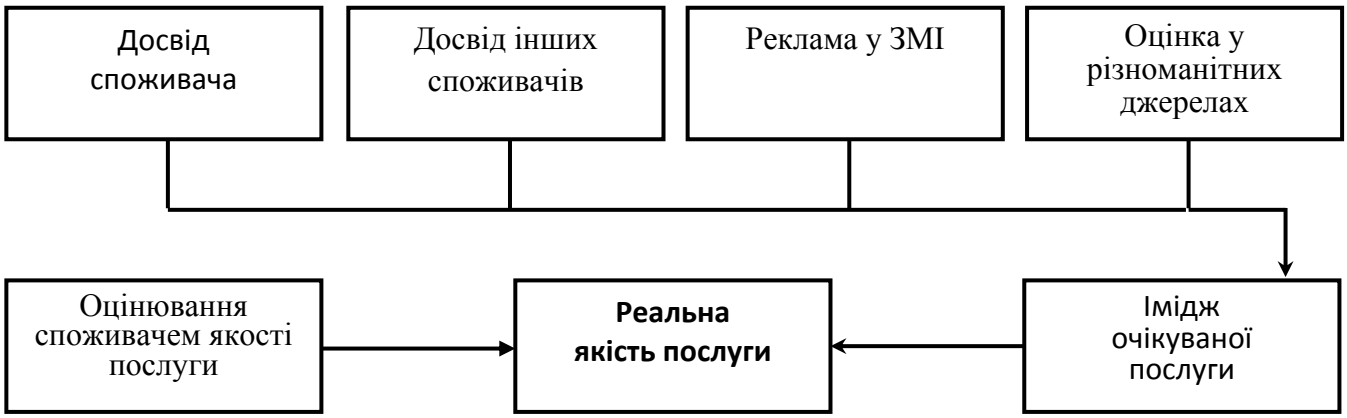

Рис. 1. Процес оцінювання якості фінансової та страхової послуги споживачем

Детермінанти фінансової та страхової послуги як виду діяльності і реальний процес її оцінювання споживачем наведено на рис. 1. Споживач порівнює фактичну якість послуги з очікуваною. Як правило, він звертається до певного виробника послуг, у його свідомості під дією власного досвіду і оточуючих, реклами та оцінок у різноманітних джерелах створюється певний її імідж. Саме від того, якою мірою реальна вартість послуги відповідатиме іміджу, і буде залежати оцінювання послуги споживачем, стане постійним клієнтом даної фінансової установи або звернеться до конкурентів. Все це необхідно враховувати під час оцінювання якості фінансової та страхової послуги у процесі її розробки і вдосконалення. Через це вона має відповідати: а) стандартам, що встановлені державою, регуляторами і СРО; б) доступній для споживача ціні і високому рівню обслуговування; в) прихованим потребам споживача, тобто відповідати потребам широкого кола осіб. Якість фінансової та страхової послуги можна оцінити лише за наявності:

- постійного моніторингу її виробництва задля чіткого уявлення про запити споживачів;
- сучасних інформаційних систем і доступу до фінансової інформації;
- порівняння отриманих результатів з очікуваними; оцінювання репутації виробника відносно попиту та обсягів реалізації послуги;
- діагностики інституційного середовища фінансової та страхової діяльності;
- постійного контролю задля забезпечення фінансової надійності;
- високого рівня професіоналізму персоналу, який бере участь у виробництві та реалізації послуги.

Ковернінська Ю.В.,
Університет ДФС України,
к.е.н., доцент кафедри фінансових ринків

РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

В умовах динамічного поширення та проникнення цифрових технологій в усі сфери життя, що є проявом так званої «цифрової економіки», відбуваються докорінні зміни у розвитку всього суспільства. Розвиток цифрової економіки є передовим чинником економічного зростання та суспільного прогресу в цілому. Найбільш широкого застосування інформаційно-комунікаційні технології набули у сфері функціонування фінансових ринків.

Вагомими дослідженнями у сфері становлення та розвитку цифрової економіки та впливу цифрових технологій на всі сфери суспільного життя є праці таких вчених: О. Бондаренко, Е. Вільямс, Е. Петера, С. Хантінгтон, Р. Інклар, М. Тіммер, Б. Ван Арк, С. Волосович, В. Гейц, А. Гриценко, Н. Краус, М. Тарасюк. Високо оцінюючи здобутки вітчизняних та зарубіжних вчених щодо дослідження даної тематики, поглибленого дослідження потребує аспект використання цифрових технологій на фінансовому ринку.

Фінансовий ринок – це один із ключових секторів для впровадження цифрових інновацій та масштабного їх використання. Тому, оцінюючи тенденції функціонування фінансового ринку в економіці України, доцільно визначати вплив цифрових технологій на його розвиток. Фінансовий ринок має значний потенціал щодо використання сучасних цифрових технологій [1, с. 5].

На фінансовому ринку позитивними змінами, пов'язаними із практичним застосуванням цифрових технологій є поява нових стартапів і компаній, спрощення доступу до фінансових послуг, покращення залучення продавцями фінансових послуг нових клієнтів; удосконалення процедур обліку, аналізу та оцінки, динамічне управління грошовими ресурсами фінансових посередників, поліпшення взаємодії продавців фінансових послуг із регуляторами, стимулювання розвитку фінансових послуг та підвищення їх якості [3. с. 21]

Цифрові технології чинять двосторонній вплив на функціонування фінансового ринку. Зокрема, виникнення та активне впровадження цифрових технологій в різні сфери функціонування фінансового ринку супроводжується виникненням нових ризиків та загроз.

Здебільшого ризики виникають у сфері захисту інформації, невизначеності, зокрема щодо стабільності фінансових потоків, недостатнього контролю за неформальним рухом фінансових ресурсів, недостатнього рівня фінансової обізнаності та грамотності й ін. [4, с. 53].

У національній практиці найбільш активно переваги застосування різного роду цифрових технологій використовують такі ключові фінансові посередники, як банківські установи та страхові компанії.

До основних напрямів використання інформаційно-комунікаційних технологій на сучасному фінансовому ринку можна віднести. В банківській

сфері: електронні платежі, цифровий банкінг (без відкриття банківських відділень), онлайн кредитування (B2P, P2P та кредитування фінансових компаній).

Внаслідок широкого доступу суспільства до фінансових сервісів, з'явилися нові форми інвестування: краудфандинг і краудінвестинг. Вони з успіхом використовуються в багатьох країнах світу. Проте, норми законодавства нашої держави не містять визначень прав та обов'язків суб'єкті цих відносин. Тому такий вид залучення фінансування в систему Інтернет поки що розвивається в Україні вкрай повільно [2, с. 285].

В сфері страхування перспективним є надання послуг з онлайн страхування. На фондовому сегменті фінансового ринку суттєве значення має можливість виходу на публічні майданчики електронних бірж.

З часом, новітні технології сформують новий ландшафт фінансової екосистеми, в основі якої будуть не класичні фінансові посередники як ті, що забезпечують трансформацію заощаджень в інвестиції, а єдина технологічна платформа, в основі якої Blockchain та DLT, алгоритм машинного навчання та штучний інтелект, засоби онлайн та офлайн доступу до фінансових послуг, ефективної дистанційної комунікації (смартфон, біометрична ідентифікація, мобільні додатки, чат-боти, онлайн-помічники, соціальні мережі й ін.). Базовими елементами цього процесу стануть хмарні технології, штучний інтелект, аналітика Dig Data [4, с. 52].

Отже, національний фінансовий ринок розвивається в умовах цифрової економіки, що накладає суттєвий відбиток на ключові аспекти його функціонування. Цифровізація фінансового ринку є неминучим явищем в умовах існування цифрової економіки та передовим чинником його розвитку. Така ситуація несе в собі низку позитивних моментів та загроз. Визначниками подальшого ефективного розвитку фінансового ринку в таких умовах є адекватне регулювання процесів використання цифрових технологій (інституційне, нормативно-правове) в аспекті протидії загрозам.

Список використаних джерел

1. Бондаренко О. С. Тенденції функціонування фінансового ринку в економіці України. Інвестиції: практика та досвід. № 15. 2018. С. 5–9.

2. Власенко І. Виклики і можливості цифрової економіки для україни в межах фінансово-кредитної системи. URL: http://dspace.ubs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1073/1/Pantielieieva_Financial_credit.pdf#page=284

3. Волосович С.В. Домінанти технологічних інновацій у фінансовій сфері. Економічний вісник університету. Збірник наукових праць вчених і аспірантів. 2017. №33-1. С. 15–22.

4. Ломачинська І.А., Мумладзе О.А. Вплив технологічних змін на трансформацію фінансових систем. URL: http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/handle/123456789/18681/49-54.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Коляда Т.А.,
Університет ДФС України, к.е.н., с.н.с., доцент,
доцент кафедри фінансів імені Л.Л. Тарангул

ВПЛИВ ДЕМОКРАТІЇ НА МАСШТАБИ ВТРУЧАННЯ ДЕРЖАВИ В ЕКОНОМІКУ КРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Посилення глобалізаційних процесів істотно змінило розуміння сутності державних фінансів та спричинило еволюцію теоретичних підходів до їх трактування. Якщо традиційна теорія публічних фінансів, що базується на засадах економіки добробуту та суспільного вибору, акцентує увагу на формування дохідної та видаткової частини центрального (державного) та місцевих бюджетів, розглядає механізм їх взаємодії у контексті фінансування суспільних благ та послуг, то нова теорія публічних фінансів розглядає взаємодію держави та ринку у контексті співпраці та конкуренції між державними та приватними агентами ринку з приводу надання публічних послуг, та враховує необхідність узгодження дій урядів на національному й міжнародному рівнях для вирішення глобальних проблем людства особливо в умовах загострення кризових явищ в економіці.

Як зазначає А.Г. Зельднер: «Можна нескінченно сперечатися про місце і роль держави в економіці, але в розвитку кожної країни настає такий період, коли тільки активізація ролі держави, вироблення чіткої довготривалої стратегії може забезпечити поступальне соціально-економічне зростання» [1, с.10]. В умовах глобалізації, коли економіка виходить за межі держави, особливого значення для економічної методології набуває проблема взаємозалежності держави та економіки. Прихильники економічного детермінізму асоціюють цей процес із демонтажем державних інституцій загалом, із самоліквідацією держави як такої. Натомість, А.С. Гальчинський вважає, що ця проблема пов’язана з глибокою системною реконструкцією функцій держави, що відбуваються у зв’язку із суперечливим процесом становлення постіндустріального, глобального за своєю суттю суспільства [2, с.471].

Погоджуємося з думкою А.С. Гальчинського, який стверджує, що сучасна глобальна інформаційна економіка, яка працює в режимі on-line, базується на принципово іншій основі. На зміну попереднім кейнсіанським та нео-кейнсіанським підходам, що базувалися на розширенні функцій держави, приходить розуміння необхідності системного розмежування політичної влади та економіки.

В умовах демократичного суспільства при прийнятті управлінських рішень необхідно знаходити компроміс між державою та населенням країни – платниками податків та отримувачами державних послуг, оскільки вартість суспільного блага визначається суб’єктивно-психологічними оцінками його споживачів. Відсутність довіри до уряду держави з боку населення може призвести до ігнорування виконання запропонованих “правил гри” шляхом зміни юрисдикції платника податку, переходу до тіньових схем ведення бізнесу, зростання споживацьких настроїв у суспільстві тощо, або взагалі

перейти до відкритих акцій непокори, що призведе до виникнення загроз для бюджетної стабільності в країні.

На жаль, зміна суспільного укладу життя в Україні не була забезпечена відповідною модернізацією економіки та переосмисленням сутності взаємовідносин між державою та суспільством з приводу обсягів надання гарантованих державних суспільних благ і послуг. Відсутність інвентаризації соціальних пільг (благ), які держава надає своїм громадянам, дозволяє окремим категоріям громадян одночасно користуватися декількома з них, що негативно впливає на реалізацію принципу справедливості та неупередженості бюджетної системи, та породжує в суспільстві споживацькі настрої [3, с.65].

В умовах бюджетної консолідації та посткризової рецесії економіки, конче необхідно скоротити перелік соціальних пільг та напрями державної підтримки, що дозволить збільшити обсяги фінансування тих пільг, що залишаться, та підвищити ефективність та якість надання суспільних послуг. При цьому, сумарний обсяг соціальних пільг та допомог, отриманих однією особою за місяць, не може бути вище прожиткового мінімуму. Треба законодавчо встановити обмеження щодо максимального обсягу соціальної допомоги на одну особу. Також необхідно чітко визначитися, які категорії громадян потребують від держави соціальної допомоги, за якими ознаками (критеріями) будуть визначатися такі категорії населення [4, с.331].

Треба повернутися до панування в суспільстві ідеології, що людина повинна працювати, щоб утримувати себе та свою сім'ю, якщо у неї немає обмежень за станом здоров'я або з інших причин. Держава не зобов'язана давати гроші громадянам, а лише має створювати умови для отримання роботи.

Тому першочерговим завданням є підготовка громадської думки до переходу до нової моделі відносин з державою. Така ініціатива повинна виходити не лише від держави, треба задіяти громадські організації, науковців для роз'яснення незворотності та необхідності таких трансформацій, висвітлення переваг, які вже мають громадяни більшості демократичних та ринково розвинених країн світу.

Список використаних джерел

1. Зельднер А. Государство и рынок: стратегия развития экономических отношений / А. Зельднер // Журнал «Вестник Института экономики РАН». –2007. – № 3. – С. 5-13.
2. Гальчинський А.С. Економічна методологія. Логіка оновлення: Курс лекцій / А.С. Гальчинський. – К.: «АДЕФ-Україна», 2010. – 572 с.
3. Коляда Т.А. Вплив трансформації функцій держави на пріоритети та механізми реалізації бюджетної стратегії в Україні в умовах глобалізації: інституціональний вимір / Т.А. Коляда // Бізнес Інформ. – 2013. – №5. – С. 60-66.
4. Muzychenko G., Koliada T., Churkina I. Impact of European integration processes on the necessity of long-term budget planning introduction in Ukraine / G. Muzychenko, T. Koliada, I. Churkina // Baltic Journal of Economic Studies. – 2017. – Vol 3, No 5. – P. 329-333

Костик Є.П.,
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»,
канд. іст. наук, доцент кафедри економіки

ЕКОНОМІЧНА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІК

Економічні перетворення в сучасному світовому господарстві обумовлюють необхідність пошуку нових механізмів розвитку суспільства. Розвиток національної економіки будь-якої країни повинен відповідати таким перетворенням, які сьогодні виступають глобальними [1]. Глобалізація окрім позитивних має ряд негативних наслідків, проте носить об'єктивний та безповоротній характер. Заважаючи на це сьогодні потребує наукового вирішення проблема подальшого напряму розвитку глобалізаційних процесів та місця в них національних економік [2].

Слід підкреслити, що у сучасному світі глобалізація має бути орієнтована на людину, її цінності та потреби. На цьому наголосив засновник і виконавчий директор Всесвітнього економічного форуму в Довосі Клаус Шваб у привітальному слові до учасників заходу, тема якого: «Глобалізація 4.0: формування глобальної архітектури в епоху четвертої промислової революції». «Глобалізація 4.0 має бути орієнтована на людину, бо ми зараз, фактично, маємо боротьбу між роботами та людьми і не хочемо стати рабами нових технологій. Тому Глобалізація 4.0 має бути орієнтована на людину, але разом з тим, бути більш всеохоплюючою», – сказав Шваб [3].

Зауважимо, що основними ознаками глобальної економіки є: розширення міжнародної торгівлі (за рахунок розвитку міжнародного поділу праці, що проявляється в інтенсифікації міжнародних економічних відносин, їх лібералізація при одночасному зменшенні різноманітних бар'єрів); активізація міграційних процесів, що охоплюють ресурсну базу, як національного так і світового виробництва (капітал, робочу силу, технології, знання); посилення інтеграційної взаємодії країн (у тому числі через механізм дії міжнародних організацій) та виникнення регіональних інтеграційних об'єднань.

На думку дослідників, позитивне значення глобалізації економіки важко переоцінити, оскільки вона створює серйозну основу для вирішення основних проблем, як національних систем, так і людства в цілому. До найбільш значущих наслідків глобалізаційних процесів можна віднести: поглиблення спеціалізації і міжнародного поділу праці, що приводить, до ефективнішого розподілу ресурсів і, як наслідок, до підвищення рівня життя і розширення життєвих перспектив людей; економію на масштабах виробництва, яка потенційно може привести до скорочення витрат і зниження цін, а отже, до стійкого економічного зростання суб'єктів господарювання і підвищення добробуту населення; виграш від вільної міжнародної торгівлі на взаємовигідній основі; стимулювання за рахунок збільшеної конкуренції подальшого розвитку нових технологій і поширення їх серед різних країн; вигідне споживачам загострення міжнародної конкуренції, оскільки дає їм

можливість вибору і знижує ціни на товари, роботи і послуги; підвищення продуктивності праці в результаті раціоналізації виробництва на глобальному рівні і поширення передових технологій, а також конкурентного тиску на користь безупинного впровадження інновацій у світовому масштабі; можливість країн мобілізувати значніший обсяг фінансових ресурсів, оскільки інвестори можуть використовувати ширший фінансовий інструментарій на все більшій кількості ринків; створення основи для вирішення екологічних проблем, що обумовлено об'єднанням зусиль світової співдружності, консолідацією ресурсів, координацією дій у різних сферах [4, с. 196-197].

До негативних наслідків глобалізації науковці відносять: послаблення національних економічних систем; поява нових економічних фігурантів; погіршення екологічної ситуації в світі; світова економічна криза (спекулятивна економіка); соціальна сфера залишилася поза увагою глобалізаційних перетворень; зміна фінансово-кредитного механізму та дестабілізація банківської системи.

Вирішення проблем глобалізації через подолання її негативних наслідків можливе шляхом розробки пошуку існуючих альтернативних варіантів розвитку глобалізації, та розробці положень щодо їх адаптації до економічних відносин які склалися.

Отже, глобалізація соціально-економічних процесів розуміється як тенденція всезростаючої взаємоінтеграції територіальних (на рівні країн, наднаціональних регіонів тощо) виробничо-економічних систем в єдиний світовий відтворювально-господарський та ринково-інформаційний простір. Глобалізація розвитку супроводжується відповідною цьому процесові координацією фінансово-економічних, соціально-економічних, соціально-політичних, військово-політичних та інших заходів на національному й міждержавному рівнях.

Список використаних джерел

1. Козлова М.О., Грицишен Д.О. Глобалізаційні процеси: економіко-сутнісне наповнення та соціально-економічні наслідки / М.О. Козлова, Д.О. Грицишен // Вісник ЖДТУ. –№ 2 (56). – 2011. – С.30-37.

2. Бусыгиина И.М. Политическая регионалистика / И.М.Бусыгиина. – М.: Московский государственный институт международных отношений (Университет); РОССПЭН, 2006. – 280 с.

3. Глобалізація має бути орієнтована на людину – директор Давоського форумуURL*:* https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2624815-globalizacia-mae-buti-orientovana-na-ludinu-direktor-davoskogo-forumu.html (дата звернення: 29.02.2019 р.)

4. Пікалов В.Л. Проблеми феномену стійкого розвитку соціально-економічних систем в умовах глобалізації / В.Л. Пікалов // Європейський вектор економічного розвитку. – 2011. - № 2 (11). – С.192-202.

Кучеренко М.А.,
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені
Григорія Сковороди»,
старший викладач кафедри обліку та оподаткування;
Бурлаков О.О.
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені
Григорія Сковороди», к.е.н., доцент кафедри
економіки

РОЗВИТОК ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Система внутрішнього контролю повинна забезпечувати необхідний ступінь впевненості в тому, що працівники підприємства здійснюють свою діяльність відповідно до встановленої політики, за діючими планами, процедурами, законами і постановами.

В сучасних умовах частина завдань, що постають перед внутрішнім контролем, покладена на різноманітні служби і підрозділи підприємства та різні посадові особи. Наприклад, на планово-економічну службу покладено контроль за дотриманням норм споживання ресурсів, оперативне надання інформації про фінансовий стан підприємства:

- на технологічні (головний агроном) – дотримання стандартів продукції, доцільність використання ресурсів і правильність застосування норм; розробка і впровадження перспективних технологій;
- на інженерно-механічну (головний інженер) – контроль за належним технічним станом техніки і обладнання;
- на службу бухгалтерії – забезпечення достовірності обліку і контроль за станом звітності тощо.

Однак, на практиці, контрольні функції далеко не всіма службами виконуються задовільно і в повному обсязі. Тому не можна вважати, що обов’язки структури внутрішнього контролю можуть бути виконані службою бухгалтерського обліку. Інформація, отримана службою внутрішнього контролю від різних підрозділів і відділів підприємства, порівнюються і співставляються з аналогічними даними, що містяться в бухгалтерських документах. У випадку виявлення відхилень здійснюється необхідне дослідження з метою визначення достовірності інформації.

Служба внутрішнього контролю повинна здійснювати свою діяльність у взаємодії із керівництвом підприємства, спеціалістами апарату управління, керівниками структурних підрозділів. Отже, можна відмітити, що ці посадові особи безпосередньо приймають участь в процесі контролю, використовують поради і застосовують результати контролю. Ефективність внутрішнього контролю буде мінімальною без їх участі. Пропонуємо схему взаємозв’язку внутрішнього контролю (Ревізійної комісії) з іншими підрозділами сільськогосподарського підприємства (таблиця 1).

Наші дослідження питань організації внутрішнього контролю, свідчить

про те, що при розробці його ефективної системи адміністрація повинна забезпечити всі підрозділи надійною інформацією, для того, щоб успішно керувати діяльністю і приймати оперативні управлінські рішення, мати в своєму розпорядженні необхідну надійну (достовірну) інформацію, яка б забезпечувала збереження активів і документів підприємства, щоб вони не були розкрадені або ж випадково знищені, а використані в належних цілях.

Таблиця 1

Схема взаємозв'язку служби внутрішнього контролю (Ревізійної комісії) з іншими службами і підрозділами підприємства

Найменування підрозділу (служби)	Елементи взаємозв'язку
Загальні збори	Ревізійна комісія отримує для керівництва і до виконання розпорядження, вказівки
Спостережна рада	Ревізійна комісія надає висновки за результатами перевірок, аналізу, оцінку діяльності, рекомендації
Правління	Ревізійна комісія контролює виконання рішень Загальних зборів, ефективність і доцільність прийнятих управлінських рішень головою та членами правління; діяльність членів правління, отримує в разі потреби їх пояснення
Відділ постачання і збуту	Ревізійна комісія контролює стан матеріально-технічного забезпечення, ефективність укладених угод по придбанню сировини, матеріалів, товарно-матеріальних цінностей, паливно-мастильних матеріалів, звіти про витрачання товарно-матеріальних цінностей на виробництво, відпуск на сторону, акти приймання та списання товарно-матеріальних цінностей. Підтверджує обґрунтованість придбання і списання активів, надає рекомендації щодо оформлення документів, проведення інвентаризації
Матеріальні склади	Ревізійна комісія контролює рух запасів, обґрунтованість і своєчасність оприбуткування і списання, стан складського обліку і матеріальних звітів; правильність зберігання, забезпечення збереженості цінностей. Надає рекомендації
Виробничі підрозділи (бригади)	Ревізійна комісія контролює виробничі звіти, видаткові документи, відповідність фактичного виходу продукції нормативам і плановим показникам, обґрунтованість застосування норм природного убутку; якість продукції. Здійснює оцінку виробничої діяльності, дотримання технологічної дисципліни, своєчасність і правильність відображення виробничих операцій у первинних документах

Таким чином, отримання документації для перевірки, її вивчення і підготовка оцінки результатів їх діяльності та рекомендацій по усуненню недоліків і порушень складає суть процесу внутрішнього контролю.

Список використаних джерел

1. Бутинець Т.А. Розвиток науки господарського контролю: проблеми теорії, методології, практики: монографія. Житомир : ЖДТУ, 2011. 772 с.

Кучеренко С.Ю.,
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»,
к.е.н., доцент кафедри економіки;
Леваєва Л.Ю.,
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»,
к.е.н., доцент кафедри економіки

.

АНАЛІЗ ДОХОДІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Державний бюджет є важливим інструментом реалізації економічної і соціальної політики держави. Сьогодні особливої актуальності набуває проблема побудови досконалої та ефективної системи формування дохідної та видаткової частини державного бюджету, враховуючи їх структуру, для ефективного розвитку економіки країни.

В умовах ринкових трансформацій проблеми формування достатнього обсягу доходів бюджету і забезпечення ефективного їх використання набувають особливої гостроти. Недоліки законодавчої бази, домінування традиційних, застарілих підходів до організації бюджетних відносин у поєднанні з глибоким спадом в економіці утруднюють наповнення бюджету і, відповідно, виконання завдань соціально-економічного розвитку країни. З огляду на вищенаведене, актуальним завданням в сучасних умовах господарювання залишається побудова ефективного механізму наповнення бюджету [1].

Для аналізу тенденцій використання бюджетних коштів необхідно проаналізувати основні макроекономічні показники України за останні роки, що наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Загальна динаміка основних макроекономічних показників України за 2012–2018 рр., млрд. грн. [2]

Показники	Рік						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ВВП	1459,1	1522,7	1586,9	1988,5	2383,2	2981,8	3251,5
Видатки зведеного бюджету	492,5	505,8	523,1	679,9	835,6	1056,8	1316,5
Доходи зведеного бюджету	445,5	442,8	456,1	652,0	782,7	1016,8	1193,3
Дефіцит	-50,8	-63,6	-72,0	-30,9	-54,7	-42,1	-130,2

Значну частину надходжень до Зведеного державного бюджету складають податкові надходження, їх частка з кожним роком має тенденцію до зростання. Що ж стосується неподаткових надходжень та інших джерел, то їх частка на противагу постійно зменшується.

Таблиця 2

Структура доходів Зведеного бюджету України за 2012-2018 роки, % [2]

Показник	Рік						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Податкові надходження	80,9	79,9	80,6	77,8	83,1	81,4	83,0
Неподаткові	18,2	19,2	17,6	21,5	16,0	15,2	16,1

надходження							
Інші надходження	0,9	0,9	1,8	0,7	0,9	3,4	0,9

Таким чином, є всі підстави вважати, що податкові надходження є основою дохідної частини бюджету України.

Унаслідок негативного впливу світової фінансово-економічної кризи на обсяги зовнішньої торгівлі України відбувається переорієнтація економіки на внутрішній ринок, що відповідним чином відображається на структурі наповнення бюджету.

Аналіз політики доходів бюджету свідчить про те, що в наступному році зростання податкових надходжень від внутрішніх податків на товари та послуги стане можливим за умови розширення внутрішнього ринку та відповідно внутрішнього попиту в країні. Зростання обсягів надходжень від податку на доходи фізичних осіб та податку на прибуток підприємств стане можливим за рахунок розширення бази оподаткування, внаслідок зменшення рівня тіньової економіки. Зниження обсягів митних надходжень пояснюється зменшенням обсягу імпорту в Україну та повільними темпами виходу на зовнішні ринки [3, с.14].

Біля третини доходів бюджетів формується за допомогою неподаткових надходжень, основною відмінністю яких від податкових є відсутність при використанні механізмів їхньої мобілізації більшості принципів та підходів бюджетної системи, зокрема рівнозначності, стабільності, обов'язковості, всеохоплюючого характеру тощо [4]. Разом з тим, неподаткові платежі характеризуються певними особливостями, зокрема, мають у більшості випадків цільове призначення, їм притаманний необов'язковий характер, частково зараховуються до доходів бюджетів тих рівнів, державні органи яких проводять їх збирання.

Запорукою ефективного виконання державою своїх функцій є обґрунтоване і своєчасне використання бюджетних ресурсів, але бюджетні проблеми, а відповідно і проблеми бюджетних видатків, стають актуальними лише в період прийняття державного бюджету або є основою передвиборчих обіцянок.

Наповнення дохідної частини бюджету повинно йти з різних джерел для більшої стабілізації та зменшення ризикованості надходжень, тому необхідно приділяти увагу найменш розвинутим статтям доходів, таким як доходи від операцій з капіталом, цільові фонди, збільшення яких дозволить зменшити навантаження та залежність державного бюджету.

Список використаних джерел

1. Коваль Ю.В. Виявлення основних причин зменшення надходжень до державного бюджету України в період 2010–2011 рр. // Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2012. – №6. – С. 322-325.

2. Офіційний сайт Ціна держави [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://cost.ua

3. Бюджетний щоденник на 2016 рік. Київ : FEAO, 2015. – 56 с.

4. Шаманська В.Г. Неподаткові надходження: проблеми та роль у доходах бюджету держави // Фінанси України. – 2011. – №15. – С.186-191.

Лисецька Н.М.,
Університет ДФС України, НДІ фіскальної політики,
к.е.н.,старший науковий співробітник

ВПРОВАДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНИХ МЕХАНІЗМІВ ЗНИЖЕННЯ РІВНЯ КОРУПЦІЇ В ОРГАНАХ ДФС УКРАЇНИ

Основоположним напрямом сучасної стратегії розвитку України є прагнення українського суспільства подолати корупцію та мінімізувати її суспільно-політичні наслідки, для цього необхідно впроваджувати нові ефективні механізми зниження рівня корупції, насамперед, забезпечення умов для доброчесної поведінки осіб, уповноважених на виконання функцій держави. Пріоритетним напрямом у процесі реформування Державної фіскальної служби є протидія та запобігання корупційним проявам, адже саме ДФС займається безпосередньо реалізацією державної податкової та митної системи, вияви корупції в даному державному органі загрожують фінансово-економічній стабільності держави, бюджетному забезпеченні та функціонуванню всього державного апарату.

Зараз у ДФС відбувається процес реформування підрозділів внутрішньої безпеки. Основною метою є вдосконалення та запровадження дієвої системи протидії корупції в органах ДФС з урахуванням напрямів її діяльності у податковій та митній сферах, яка передбачає надання відповідних юридично-правових повноважень. Ключовими факторами побудови такої ефективної системи є запровадження нових методів профілактики та попередження корупційних проявів, усунення передумов корупції, правове регулювання та організація дієвого відомчого контролю, удосконалення взаємодії з відповідними державними та правоохоронними органами щодо запобігання та протидії корупції в органах ДФС.

На сучасному етапі Головне управління внутрішньої безпеки ДФС України забезпечує виявлення більшості фактів корупційних злочинів та інших правопорушень у сфері службової діяльності працівників органів фіскальної служби. Основним завданням даного підрозділу є:

– забезпечення заходів щодо протидії корупції і контроль за їх реалізацією в апараті ДФС, її територіальних органах, на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери її управління, у межах передбачених законом повноважень;

– забезпечення у ДФС та її територіальних органах безпеки діяльності, а також державних службовців та працівників від протиправних посягань, пов’язаних із виконанням ними службових обов’язків.

До заходів протидії корупції відносяться заходи організаційно-управлінського характеру протидії корупції , які спрямовані на організацію комплексної діяльності щодо протидії корупції шляхом виявлення та усунення її причин та умов, вироблення методологічних, стратегічних, тактичних завдань означеної діяльності та створення умов для правомірного функціонування державного апарату. До даних заходів слід віднести: встановлення заборон та

обмежень для працівників державних органів; чітке визначення прав та обов'язків, правового статусу, кола повноважень для посадових та службових осіб державних органів; встановлення відповідальності за вчинення корупційних правопорушень та злочинів; дотримання принципу невідворотності покарання винних у корупційних правопорушеннях осіб та контроль за цим з боку органів прокуратури; проведення якісного професійного відбору, завдяки чому працівниками правоохоронних органів мають ставати придатні до роботи в правоохоронному органі особи, які володіють обов'язково базовими юридичними знаннями, є інтелектуально розвиненими, володіють державною мовою в необхідному обсязі; проведення належної кадрової політики щодо прийняття на службу, завдяки чому до лав правоохоронних органів повинні потрапляти лише гідні особи із підвищеними морально-етичними якостями та належним вихованням тощо.

На сьогоднішній день для профілактики корупційних ризиків в ДФС проводяться співбесіди з кандидатами на посади в службі із застосуванням поліграфічного обладнання. Результати таких досліджень враховуються при призначенні та переведенні працівників. У плідній співпраці щодо виявлення та документування злочинів працівники внутрішньої безпеки взаємодіють з підрозділами Служби безпеки, Національної поліції, Генеральної прокуратури та Національного антикорупційного бюро України.

Важливим заходом протидії корупції у державних органах є діяльність громадськості стосовно виявлення корупції в правоохоронних органах, зокрема в ДФС України. В нашій країні наразі існує велика кількість (близько двохсот) неурядових організацій, спрямованих на виявлення корупції в органах державної влади. Однак, їхня діяльність не є ефективною. На законодавчому рівні не розроблено механізму виявлення корупційних правопорушень цих організацій, законодавством не визначено їхніх прав та повноважень в цій сфері, окрім загальновстановленого правила щодо подачі заяв до уповноважених органів. Водночас, на нашу думку, діяльність громадськості є важливим стримуючим фактором вчинення корупційних правопорушень.

Основними напрямами протидії корупції серед співробітників правоохоронних органів мають бути: удосконалення антикорупційного законодавства; формування сучасного управлінського апарату; превенція корупції; удосконалення заходів щодо виявлення, розслідування, розгляд фактів корупційних діянь; притягнення винних осіб, до передбаченої законом відповідальності, за корупційні правопорушення у всіх випадках їх вчинення

Список використаних джерел

1.Основні завдання і функції підрозділів внутрішньої безпеки . URL:http://sfs.gov.ua/diyalnist-/zapobigannya-proyavam-korupts/osnovni-zavdannya-i-funktsii/

2.За матеріалами підрозділів внутрішньої безпеки ДФС розпочато 219 кримінальних проваджень. URL:http://dps.gov.ua/media-tsentr/novini/print-237433.html

Ліснічук О. А.,
Університет ДФС України,
к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів імені Л.Л.Тарангул

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ САНАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА САНАЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ФІНАНСОВОНЕСПРОМОЖНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Зростанням швидкими темпами кредиторської та дебіторської заборгованості, збільшенням кількості справ про банкрутство, розглянутих господарськими судами на макро- та макрорівні супроводжуються значною кількістю збиткових підприємств. Тому у діяльності господарюючих суб'єктів стала нагальною потреба у використанні спеціальних механізмів і процедур, спрямованих на підвищення ефективності їхньої діяльності, подолання кризових явищ і недопущення банкрутства та ліквідації підприємств. У контексті цього однією з перших процедур має бути визначення санаційної спроможності підприємства, що базується не лише на оцінці його здатності успішно подолати кризу, але й на спроможності розвиватися далі, забезпечуючи собі необхідну конкурентоспроможність та як результат – стійкість і прибутковість. Фінансово-економічною основою для успішного виходу підприємства з кризової ситуації є саме його санаційний потенціал.

Періодичний розвиток кризових явищ у діяльності підприємств об'єктивно зумовив зростання інтересу вчених-дослідників та економістів-практиків до можливостей підприємства успішно протидіяти кризам. У зв'язку з цим у літературі з'явилися згадки про такі різновиди потенціалу підприємств, як антикризовий потенціал та санаційний потенціал. Зокрема, науковці А. В. Малявіна, О. Параційй, С. А. Попов, Н. Б. Пашин розкривають сутність поняття «антикризовий потенціал», акцентуючи увагу на тому, що він може проявлятись у вигляді відпрацьованої, досконалої технології, сучасного обладнання, висококваліфікованих працівників, досконалої системи взаємозв'язків із постачальниками та споживачами. При цьому основою антикризового потенціалу виступають ресурси підприємства та можливості їх відновлення [2, с. 179].

На нашу думку, санаційний потенціал підприємства є частковою похідною від інших складових економічного потенціалу, що актуалізується лише в момент настання фінансової кризи на підприємствах. Він потрібен, аби мобілізувати внутрішні резерви щодо її подолання. Це є цілком логічним, адже санаційний потенціал як такий не актуальний для підприємств, що працюють на зростаючих ринках, мають високу прибутковість та характеризуються надійним фінансовим станом. Тому питання визначення санаційного потенціалу актуальні в випадках, коли:

– підприємство або перебуває в стані фінансової кризи, або має ознаки кризових явищ у своїй діяльності;

– підприємство володіє певними ресурсами та компетенціями, що здатні протидіяти цьому стану [1, с. 55].

Питання визначення складу та структури санаційного потенціалу підприємства, попри свою важливість, і нині залишаються мало дослідженими та дискусійними. У науковій думці розповсюджені три підходи до розуміння сутності «потенціал» підприємства: ресурсний, потенційний та комплексний (компетенційний). При цьому відсутність єдиного його розуміння ускладнює подальші дослідження більш специфічних його компонентів, зокрема, санаційного потенціалу.

Одним із найбільш визначальних факторів, що характеризує особливості санаційного потенціалу суб'єкта господарювання, є трудовий потенціал, до складу якого входять потенціал управлінський та технологічного персоналу. Саме від здатності керівників приймати раціональні управлінські рішення переважно залежить розвиток підприємства та ефективність санації [3, с. 21].

Попри значну увагу вітчизняних і зарубіжних учених до цього питання, багато спірних моментів і нині є неопрацьованими.

По-перше, більшість методик оцінки санаційного потенціалу носить загальний характер і не адаптовані до особливостей окремих галузей, зокрема – до галузі машинобудування.

По-друге, значна частина із них при оцінці санаційного потенціалу обмежується переважно фінансовими коефіцієнтами, тоді як маркетингові, інноваційні, управлінські чи кадрові аспекти санаційного потенціалу залишаються поза увагою.

Нарешті, невирішеною проблемою є трактування та інтерпретація одержаних оцінок, оскільки більшість використовуваних в оцінних моделях параметрів мають різну розмірність.

Активізація в Україні процесу фінансового управління санаційною спроможністю підприємств значною мірою базується на вивченні та запроваджені світового досвіду, адаптованого до реалій українського ділового середовища. Особливе значення має науково-методичне забезпечення управління фінансовою санацією, що дозволяє заздалегідь та оперативно виявляти найперші ознаки виникнення кризових явищ у діяльності підприємства, а також врахування реальної практики запровадження ефективних стратегій фінансової санації та інструментів відновлення санаційної спроможності.

Список використаних джерел

1. Ліснічук О. А. Розрахунок санаційного потенціалу підприємства : зарубіжний досвід та вітчизняна практика / О. А. Ліснічук // Інноваційна економіка. –№ 5 (31). – 2012. – С. 51–57.

2. Парацій О. Аналіз фінансового потенціалу підприємства / О. Парацій // Наук. зап. – Тернопіль, 2005. – Вип. 14. – С. 178–181.

3. Соломянова-Кирильчук К. О. Санаційний потенціал як ключова категорія кризового менеджменту / К. О. Соломянова-Кирильчук // Економіка. Фінанси. Право. – 2008. – № 4. – С. 20–23.

Малишко В.В.,
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»,
кандидат економічних наук, доцент

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Глобалізація є еволюційною тенденцією розвитку суспільства. При цьому дане явище носить неоднозначний характер і має як позитивні, так і негативні риси. Позитивність глобалізації проявляється в розвитку міжнародних відносин, імпортно-експортних процесів, посилення і поглиблення культурних зв'язків між державами і т. д.

Негативним є те, що процес глобалізації може мати негативний вплив на стан економічної безпеки держави, так як економіка країни стає відкритішою, державні ринки потрапляють в залежність від ринків інших держав, загострюються проблеми економіки, суспільства, сировинної забезпеченості і набувають глобального характеру.

Вперше термін «економічна безпека» виник в часи Великої Депресії в США в 1930-х роках XX ст. Пізніше цей термін почав використовуватися як наслідок військової незалежності держави. 1970-і роки XX ст. охарактеризувались переходом до концепції, в якій економічна безпека стає результатом самостійності держави і незалежності від домінуючих економік інших країн. Сучасній економічній науці притаманно два концептуальних підходи формування економічної безпеки країни, а саме: концепція структурної жорсткої економічної системи з високим рівнем захищеності від зовнішніх загроз; концепція ринкової системи господарювання [1].

Економічній безпеці по праву належить центральне місце в системі національної безпеки, оскільки вона є основою для належного функціонування всіх елементів, що відносяться до цієї системи: політичної, соціальної, військової, екологічної, технологічної, інформаційної безпеки тощо. Це зумовлено тим, що належне забезпечення рівня національної конкурентоспроможності, військово-політичної стабільності, надійної обороноздатності, ефективної соціальної політики, злагоди в моральному і духовному житті суспільства, розвитку науково-технічного прогресу, захисту інформації та запорука безпечного екологічного стану неможливі без міцної та ефективної економіки. Таким чином, ефективне забезпечення економічної безпеки держави є гарантом її суверенітету, незалежності і територіальної цілісності. Проте слід відмітити, що дослідження цієї проблеми і досі перебуває на етапі реформування, і тому не знайшло достатнього та комплексного відображення в науково-економічній літературі. Спостерігається суперечливість поглядів щодо визначення як самого поняття «економічна безпека», так і її основних складових та суміжних з нею понять і категорій. У зв’язку із цим актуальності набуває проведення комплексного аналізу підходів до тлумачення терміну «економічна безпека». Загалом, економічна безпека держави означає захищеність усіх рівнів економіки країни від небезпечних дій, що можуть бути як наслідком свідомого впливу будь-якого чинника, так і стихійним напливом ринкових сил. Небезпечними можуть вважатися такі дії, які призводять до

погіршення економічного стану країни у критичний рівень. Це може бути, наприклад, таке погіршення умов життя, з яким населення не готове миритися і яке внаслідок цього може перетворитися на соціальний конфлікт, що загрожуватиме існуванню економічної та політичної систем [2].

Актуальними аспектами гарантування економічної безпеки є: удосконалення методологічних підходів до оцінки рівня, стану та динаміки економічної безпеки держави в умовах глобалізаційних процесів в економіці; створення нового механізму гарантування економічної безпеки, який б зміг врахувати глобалізаційні впливи на економіку; аналіз і оцінка загроз і ризиків глобалізаційних процесів на економічну безпеку; розробка стратегії розвитку та інституціонального забезпечення економічної безпеки на сучасному рівні; визначення основних шляхів удосконалення управління економічною безпекою.

Таким чином, економічна безпека держави як економічна категорія являє собою певну сукупність відносин і пов'язаних з ними заходів, що забезпечують здійснення економічного суверенітету, економічне зростання, підвищення добробуту в умовах наявності системи міжнародної економічної взаємозалежності.

Всі заходи, спрямовані на зміцнення економічної безпеки України в умовах поглинаючої економічної глобалізації, мають бути розроблені з урахуванням збереження національної ідентичності нашої країни, а не шляхом її прилаштування як сировинного придатку до потреб інших країн [3].

Економічна безпека є надзвичайно важливим елементом забезпечення національної безпеки України, що стосується всіх сфер життя нашої держави. Забезпечення економічної безпеки України перебуває у складі основних функцій держави і напряму залежить від сучасних внутрішніх і зовнішніх умов. Економічна безпека є однією з восьми складових національної безпеки, яка посідає одне з чільних місць у системі забезпечення національної безпеки України і стосується практично всіх інших складових. Крім того, три складові національної безпеки, а саме економічна, соціальна та екологічна є одночасно складовими сталого розвитку, забезпечення яких буде сприяти сталому розвитку як системи забезпечення національної безпеки, так і країни загалом [4].

Список використаних джерел

1. Економічна безпека України: монографія; за ред. В.Г. Федоренка, І. М. Грищенка, Т.Є. Воронкової – Київ : ТОВ «ДКС центр», 2017. – 462 с. – URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/9337/3/Ekonomichna_bezpeka_Ukrainy_mono.pdf.

2. Левчук О. В. Економічна безпека України в умовах глобалізації / О. В. Левчук. – URL: http://global-national.in.ua/archive/6-2015/38.pdf.

3. Колеснікова К. С., Маліновська І. А., Чабаров В. О. Економічна безпека України в контексті глобалізаційних викликів / К. С. Колеснікова, І. А. Маліновська, В. О. Чабаров – URL: http://molodyvcheny.in.ua/files/journal /2018/3/78.pdf.

4. Гбур З. В. Заходи щодо підвищення економічної безпеки України / З. В. Гбур – URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/6_2018/13.pdf.

Мазіна О.І.,
Університет ДФС України, к.е.н.,
доцент кафедри бухгалтерського обліку;
Олійник В.С.,
Університет ДФС України, к.е.н.,
ст.викл. кафедри бухгалтерського обліку

ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ: ОСНОВНИЙ РЕСУРС І ЙОГО ОЦІНКА

Останні дослідження актуалізують роль людського капіталу, підтверджують існування реальних загроз його розвитку, спонукають до активізації пошуку інструментарію його оцінки та контролю як на мікро- та макрорівнях так і в глобальних масштабах. Те, що поступово дійшли розуміння людини як основного економічного ресурсу, вартість такого ресурсу у вигляді людського капіталу все ж поки що не визнається активом підприємства. З однієї сторони існує питання контрольованості даного активу, а з іншої – проблема адекватної оцінки такого об´єкта обліку.

Однак, занепокоєність міжнародних організацій ресурсозбереженням та розвитком людини як основного економічного ресурсу призвела до появи конкретних документів, якими заохочується надання інформації про розвиток людського капіталу у звітності підприємств.

Згідно визначенню актива, що встановлюється Концептуальною основою міжнародних стандартів фінансової звітності, активами є ресурси, які відповідають критеріям контрольованості, ймовірності отримання економічних вигод та можливості достовірно їх оцінити. З цієї точки зору найбільш вразливим критерієм об’єкта «Людський капітал» як активу є його контрольованість господарюючим суб’єктом. Вважається, що працівник, що володіє знаннями і компетенціями не є власністю підприємства та не підлягає купівлі-продажу.

Чіткі вимоги стосовно обов’язкового відображення людського капіталу на сьогодні вимагає тільки один вид звітності – це інтегрована звітність. Інтегрована звітність - це новий ефективний інструмент, який в найближчій перспективі забезпечить взаємодію компаній з фінансовими ринками та широким колом зацікавлених сторін. Але вже зараз даний інструмент є ефективним засобом для кращого розуміння компаніями власної бізнес-моделі та чинників, що створюють цінність [1]. Головна особливість інтегрованої звітності полягає в тому, що вона фокусується на стратегічному напрямі розвитку підприємства та ресурсах, які компанія споживає і водночас створює. Такими ресурсами є фінансові, виробничі, людські, інтелектуальні, природні і соціальні капітали.

Інтегрована звітність покликана об'єднати інформацію з фінансів, виробничих ресурсів, питань навколишнього середовища та соціальних аспектів в один чіткий, взаємопов'язаний і придатний для порівнянь інтегрований формат. Інтегрована звітність компаній, також відома як «звітність сталого економічного розвитку» та складається з трьох основних компонентів: екологічна звітність, соціальна звітність та звітність про

корпоративне управління. Детальність розкриття кожної з компонент в даний час активно стандартизується. Дослідження показує, що приблизно 95% великих підприємств вже надають такого роду інформацію. Жодна економічно розвинена держава сьогодні не мислить корпоративної звітності без таких важливих складових як екологічна звітність, соціальна звітність та звіти з корпоративного управління.

На сьогодні в українському законодавстві також встановлена вимога подання звіту з управління. В якому надається фінансова і нефінансова інформація, однак, чіткого визначення статей та їх вимірників на даний момент не означено. Отже, необхідно керуватися міжнародними документами, такими як Міжнародний стандарт інтегрованої звітності (МСІЗ).

Серед основних концепцій в МСІЗ визначаються поняття капіталу та види капіталів, які необхідно розкривати в інтегрованій звітності.Отже капіталом, згідно МСІЗ, є запас вартості, який зростає, зменшується або транформується в результаті діяльності підприємства. Наприклад, фінансовий капітал зростає, коли підприємство отримує прибуток, а якість людського капіталу зростає при навчанні працівників підприємства. У контексті цього стандарту капітали відносяться до таких категорій як фінансовий, виробничий, інтелектуальний, людський капітал, соціально-репутаційний та природний.

Інтелектуальний капітал – це організаційні нематеріальні активи, засновані на знаннях, включаючи інтелектуальну власність, наприклад, патенти, авторські права, програмне забезпечення, права і ліцензії, знання, системи, процедури та протоколи.

Людський капітал – це компетенції співробітників, їх здібності та досвід, а також їх мотивація впроваджувати інновації, в тому числі їх відповідність структурі управління організації та її підтримка, підхід до управління ризиками та етичні цінності, здатність розуміти, розробляти і реалізовувати стратегію організації, лояльність і мотивація для вдосконалення процесів, товарів і послуг, включаючи їх здатність керувати, управляти і співпрацювати.

Компетенції співробітників та їх здібності, що є основними складовими людського капіталу за МСІЗ, формуються за рахунок засвоєння певних освітніх програм та постійного навчання протягом життя і, зокрема, протягом здійснення трудової діяльності за контрактом.

Формування такого об’єкта бухгалтерського обліку особливо актуально для суб’єктів господарювання, діяльність яких основана на використанні інтелектуальних ресурсів професіоналів. Адже для таких видів діяльності як професійний бухгалтер, професійний аудитор, професійний викладач існує вимога обов’язкового підвищення кваліфікації в певному періоді часу. Як правило, така вимога фіксується в трудовому договорі і є обов’язковою до виконання. Крім того, для освітніх і наукових установ існують внутрішні регламенти стосовно кваліфікаційних вимог та рейтингової оцінки співробітників та підрозділів.

Стосовно необхідності відображення у обліку та звітності людського капіталу наразі вже не підлягає сумніву. Однак постає питання адекватної оцінки цієї складової активів підприємства чи установи.

Реальні напрацювання у даному напрямі існують у прибічників фізичної економії, де людський капітал оцінюється як капіталізовані витрати на фізичний і інтелектуальний розвиток та розглядається як енергія, що розсіюється під дією ентропії [2].

Реальний підхід до оцінки людського капіталу бюджетних установ розкриті у роботах Панкова Д.А, де для освітніх і наукових установ існують внутрішні регламенти стосовно рейтингової оцінки співробітників та підрозділів. Саме систему рейтингової оцінки можна трансформувати для оцінки людського капіталу для таких установ [3].

Однак поки що чітка методологія оцінки людського капіталу саме як об'єкту обліку і звітності не викристалізувалася остаточно. Теоретично можливо використати підходи до відображення в обліку орендованих об'єктів, передбачені новим МСФЗ (IFRS) 16 «Оренда», в якому (статті В9-В31) вимагають визнавати та відображати в активах право на використання об´єкта оренди з одночасним визнанням зобов´язань з оплати за його оренду. Причому методика оцінки таких об´єктів чітко розкривається в самому тесті стандарту [4].

Отже, правила, якими керується бухгалтерський облік не дозволяють визнавати людський капітал активом підприємства у фінансовій звітності. З іншої сторони людський капітал, як основний ресурс, повинен відображатися в інтегрованій звітності та у звітності з управління.

На сьогодні існує декілька методичних розробок формування інформації про людський капітал у звітності, у тому числі, існує можливість оцінювати та відображати такій об´єкт за методикою МСФЗ 16 «Оренда».

Список використаних джерел

1. Міжнародний стандарт інтегрованої звітності. URL: http://ir.org.ru/attachments/article/108/13-12-08-THE-INTERNATIONAL-IR-FRAMEWORK.docx_en-US_ru-RU.pdf
2. Мазіна О.І. Людський капітал: проблеми оцінювання і збереження. Актуальні проблеми економіки. №8(146), 2013. С.94-104
3. Панков Д.А. (2013), Модель формирования интегрированного балансового отчёта бюджетной организации и методика оценки егоэлемента «Человеческий капитал-функция», Бух. учёт и анализ, № 1.
4. Міжнародний стандарт фінансової звітності 16 «Оренда». URL:http://msfz.ligazakon.ua/magazine_article/FZZ00123?gclid

Мартиненко В.В.,
Університет ДФС України,
кандидат економічних наук, доцент

АКТУАЛЬНІ МОДЕЛІ ОПТИМІЗАЦІЇ ПОДАТКОВИХ СТАВОК

Процес реформування податкової системи, який відбувається в Україні, тісно пов'язаний з оптимізацією – з однієї сторони забезпечення максимізації

податкових надходжень до бюджету, а з іншої – мінімізацію ухиляння від сплати податків платниками. Для забезпечення ефективності податкової політики виникає необхідність оптимізації податкової системи шляхом визначення оптимальних податкових ставок шляхом економіко-математичного моделювання.

Вперше досліджено ефект від впливу податкової ставки на обсяг доходу держави, спочатку емпірично Ж. Дюпюї [1], а потім експериментальним шляхом обґрунтовано А. Лаффером [2] (так званий «ефект Лаффера», але, заради справедливості, назвемо його «ефектом Дюпюї-Лаффера»), який показує, що суттєве підвищення податкової ставки у середньостроковому періоді призведе до скорочення податкових надходжень, а зниження – до їх зростання. Наслідком «ефекту Дюпюї-Лаффера» є пошук оптимальної податкової ставки, яка забезпечить максимальний обсяг податкових надходжень, що графічно відобразить «крива Дюпюї-Лаффера».

Аналізуючи найбільш актуальні моделі оптимізації податкових ставок, необхідно визначитися з формою зв'язку між ставкою і обсягами податкових виплат для побудови кривої Лаффера і побудови цільової функції максимізації податкового доходу держави. Найпростішим є квадратичне рівняння виду:

$$GTR_i = \alpha\tau_i - \beta\tau_i^2 \underset{\tau_i}{\rightarrow} max, \quad (1)$$

де GTR_i – податкові надходження до бюджету від i-го податку;

τ_i – процентна ставка i-го податку, при чому $\tau_i \in [0;100]$;

α, β – параметри рівняння;

$\underset{\tau_i}{\rightarrow} max$ – означає, що максимізація цільової функції податкового доходу держави здійснюється шляхом зміни податкової ставки і знаходження її оптимального рівня – τ_{opt}.

Рівняння запропонованої квадратичної функції (1) є локальним випадком, що задовольняє умову: у разі, якщо $\tau_i = 0$, $GTR_i = 0$. Тобто за відсутності податку відсутній податковий дохід держави.

Іншою моделлю оптимізації податкових ставок є цільова степенева функція, запропонована для формалізації кривої Дюпюї-Лаффера у [3], що набуває вигляду:

$$GTR_i = \lambda\tau_i^{\alpha}(1-\tau_i)^{\beta} \underset{\tau_i}{\rightarrow} max, \quad (2)$$

де λ – коефіцієнт пропорційності;

α – коефіцієнт податкової прогресії;

β – коефіцієнт чутливості платників податку до зміни податкової ставки (або коефіцієнт згасання економічної активності) [3, с. 164].

У ході аналізу наукових праць, присвячених проблемі оптимізації оподаткування було виявлено, що крім наведених квадратичної і степеневої функцій, можна використовувати степенево-експоненціальну функцію.

С. Лондар у праці [4] зазначає, що тіснішу відповідність статистичним даним (вищі коефіцієнти детермінації) має модель у вигляді степенево-експоненціальної залежності, що підтверджено автором у праці [5]. Цільова степенево-експоненціальна функція набуває вигляду:

$$GTR_i = \lambda \tau_i^{\alpha} e^{-\tau_i \beta} \underset{\tau_i}{\rightarrow} max, \quad (3)$$

де e – основа натурального логарифма, $e \approx 2{,}71828$ [4, с. 128].

Отже, за результатами проведеного дослідження доведено, що нині актуальними моделями оптимізації податкових ставок є три функції: квадратична, степенева і степенево-експоненціальна. Ці моделі дозволяють побудувати цільові функції оптимізації податкових надходжень до бюджету від аналізованого податку, розв'язок яких забезпечує одержання оптимальної податкової ставки, при чому, для подальших досліджень обирається найбільш достовірна з них.

Список використаних джерел

1. Dupuit, J. On the measurement of the utility of public works / J. Dupuit // Readings in Welfare Economics / translated and reprinted in K. J. Arrow and T. Scitovsky (eds.). – 1969. – Issue 12. – P. 255–283.

2. Laffer, A. B. The Laffer Curve: past, present, and future [Electronic resource] / Arthur B. Laffer // Backgrounder. – 2004. – Issue 1765, P. 1–16. – Access mode :http://s3.amazonaws.com/thf_media/2004/pdf/bg1765.pdf.

3. Михайлова, Т. Ф. Моделювання залежності зведеного бюджету України від агрегованої податкової ставки / Т. Ф. Михайлова, О. В. Піскунова, А. А. Заікін // Вісник Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна. – Вип. 24. – Дніпропетровськ : Вид-во ДНУЗТ ім. акад. В. Лазаряна, 2008. – С. 163–166.

4. Лондар, С. Л. Моделювання фіскальних відносин у перехідній економіці / С. Л. Лондар // Економіка і прогнозування. – 2002. – № 1. – С. 126–141.

5. Martynenko, V. V. On the problem of tax system optimization in Ukraine / V. V. Martynenko // Науковий вісник Полісся. – 2018. – № 2 (14). Ч. 2. – С. 129–134. DOI: https://doi.org/10.25140/2410-9576-2018-2-2(14)-129-134.

Мельник О.В.,
УніверситетДФС України, к.е.н., доцент

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

Якісне аналітичне забезпечення управління власним капіталом підприємства є основою процесу прийняття ефективних стратегічних і тактичних рішень щодо вартості та структури капіталу підприємства в цілому й вартості його власного капіталу зокрема.

Досвід управління власним капіталом, накопичений вітчизняними й іноземними підприємствами, має як окремі спільні риси, так і значні суттєві відмінності.

У Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженому наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 року № 73, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 року за № 336/22868 (із змінами) у розділі 1, у пункті 3 власний капітал визначений як різниця між активами і зобов'язаннями підприємства [1].

У Міжнародних стандартах фінансової звітності немає такого окремого документа, який був би присвячений визнанню й відображенню у фінансовій звітності власного капіталу та його елементів [2]. Ряд питань з цієї тематики наведено у Концептуальній основі фінансової звітності (яка не є міжнародним стандартом фінансової звітності) [3], Тлумаченнях, розроблених Комітетом з тлумачень Міжнародної фінансової звітності (КТМФЗ) [2], а також у МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності», МСФЗ 8 «Операційні сегменти», МСФЗ 12 «Розкриття інформації про частки участі в інших суб'єктах господарювання», МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання», МСБО 33 «Прибуток на акцію», МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи».

Відомі західні вчені, авторитети в галузі фінансового менеджменту Д. С. Ван Хорн і Д. М. Вахович, мол. у своїй фундаментальній праці «Основи фінансового менеджменту » визначають, що власний (акціонерний) капітал – це «загальна сума активів за вирахуванням загальної суми зобов'язань, або, іншими словами, балансова вартість звичайних акцій фірми за номіналом плюс додатково оплачений капітал і нерозподілений прибуток». Автори зауважують, що власний капітал називають іноді чистою вартістю підприємства [4, с. 239].

Думки як українських, так і закордонних науковців та практиків щодо характеристик власного капіталу в цілому збігаються.

Зарубіжний досвід поділу власного капіталу на окремі елементи має суттєві відмінності. Звісно, склад власного капіталу конкретного підприємства залежить у першу чергу від моделі (системи) бухгалтерського обліку, яка використовується в тій чи іншій країні, а також від його організаційно-правової форми та форми власності. Особливості формування окремих складових елементів власного капіталу підприємства зумовлюються також нормами законодавства щодо організаційно-правових форм підприємств і форм їхньої власності та щодо порядку формування і руху власного капіталу.

Згідно моделі бухгалтерського обліку, яка заснована на застосуванні Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, інформація про власний капітал включає зокрема інформацію про випущені підприємством акції [2]. Д. С. Ван Хорн і Д. М. Вахович, мол. виділяють такі декілька елементів власного капіталу: звичайні акції (за номіналом) (номінальний акціонерний капітал), додатково оплачений капітал і нерозподілений прибуток. При цьому номінальний акціонерний капітал та додатково оплачений капітал разом є грошовою сумою, яка вкладена в підприємство в обмін на його акції, а

нерозподілений прибуток є сумою прибутку, яка акумульована всередині підприємства. Автори звертають увагу, що погляд на нерозподілений прибуток як джерело дивідендів є хибним. Підприємство «виплачує дивіденди з грошових коштів, одночасно зменшуючи при цьому суму нерозподіленого прибутку. Нерозподілений прибуток являє собою … лише обліковий запис, що описує одне із джерел фінансування витрат для отримання активів фірми» [4, с. 239-241].

На сьогодні наукові і практичні проблеми, пов'язані з ефективним використанням зарубіжного досвіду аналітичного забезпечення управління власним капіталом підприємства, на жаль, продовжують чекати на своє комплексне вирішення.

Список використаних джерел

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності [із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства фінансів України] [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13(дата звернення: 26.01.2019)
2. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), включаючи Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) та Тлумачення (КТМФЗ, ПКТ) [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010(дата звернення: 26.01.2019)
3. Концептуальна основа фінансової звітності [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_009(дата звернення: 26.01.2019)
4. Ван Хорн Д. К. Основы финансового менеджмента / Д. С. Ван Хорн, Д. М. Вахович. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2015. – 1232 с.

Олійник В. С.,
Університет ДФС України,
к.е.н., ст. викладач кафедри бухгалтерського обліку;
Мазіна О. І.,
Університет ДФС України,
к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ДО КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ

Законодавчі зміни в напрямку гармонізації національного законодавства із законодавством ЄС та МСФЗ, розвиток інформаційних технологій вимагають і трансформації компетенцій фахівців з бухгалтерського обліку.

Вимоги до українських фахівців з обліку і оподаткування диктуються міжнародними вимогами, які висувають професійні організації, зокрема Міжнародна федерація бухгалтерів (далі – МФБ). Відповідно до вимог

Міжнародних стандартів освіти на професійні організації, які є членами МФБ, покладається відповідальність за професійний розвиток, починаючи з вхідних умов до початкового розвитку і закінчуючи періодом безперервного розвитку.

В документах, які розробляє МФБ встановлюється і універсальне тлумачення терміну професійного бухгалтера, як фахівця, діяльність якого є гарантією успішного використання усіх розроблених стандартів, не залежно від національних, законодавчих та галузевих особливостей [1].

Окремі нововведення, внесені до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» стосуються вимог до осіб, які претендують на посаду головного бухгалтера [2]. Насправді, сучасний бухгалтер має володіти й іншими компетенціями.

Роль сучасного бухгалтера на підприємстві, зміст професії, використання ІТ-рішень і підходів зазнають кардинальної трансформації також під впливом викликів та завдань, які диктує ринок праці. Бухгалтер –це професія, що постійно трансформується та вимагає максимальної уваги до змін. Основні вимоги ринку праці до сучасного бухгалтера ілюструє рис. 1.

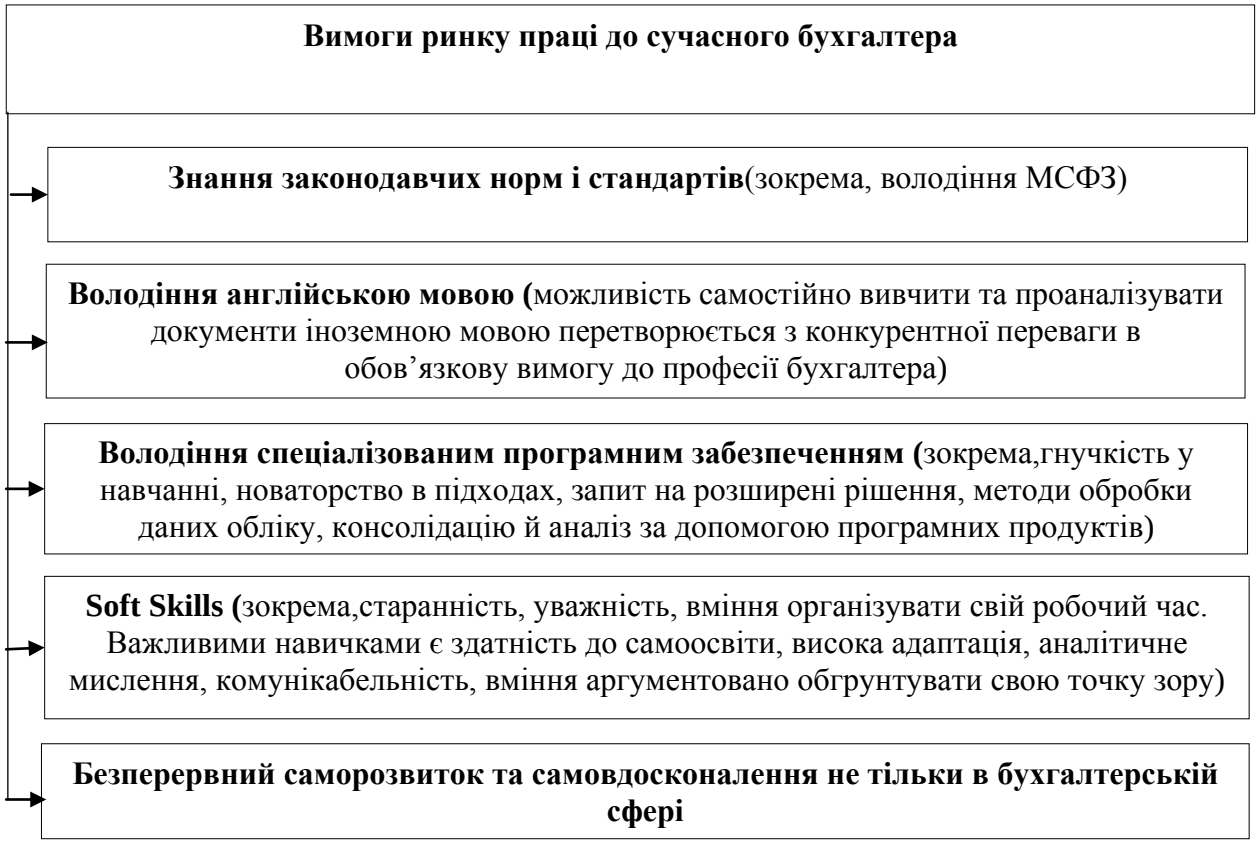

Рис. 1. Вимоги ринку праці до сучасного бухгалтера
Джерело: розроблено автором на основі [3].

Таким чином, перш за все вимогою для сучасного бухгалтера є відмінне знання предметної області, фінансового та управлінського обліку. Необхідною рисою вважається здатність швидко навчатися, вміння миттєво пристосовуватися до нових умов, так як фахівці працюють переважно з програмами електронної звітності, і при цьому програмне забезпечення

оновлюється частіше, ніж бухгалтер встигає до нього звикнути. Незамінним є знання електронного обліку, правильного внесення інформації в бази даних. Постійні оновлення законодавчих вимог вимагають від бухгалтера глибокої юридичної експертизи, налагоджених зв'язків з професійними консультантами і вміння аргументувати свою позицію із посиланням на точну норму Закону.

Одним із пріоритетних навичок сучасного фахівця у сфері бухгалтерського обліку є здатність до самовдосконалення у процесі професійної діяльності та набуття досвіду. В умовах інтеграції не менш важливим вважається володіння ІТтехнологіями бухгалтерського обліку та знанням англійської мови, адже сучасний бухгалтер - це вже не той співробітник, який працює з однією програмою бухгалтерського обліку, а приймає різноманітність програм для ведення бухгалтерського і податкового обліку, вільно орієнтується в їх перевагах і сам обирає краще рішення для свого підприємства. Бухгалтер створює бізнес-процеси й ставить розробникам завдання відповідно до облікових політик підприємства та управляє новою технологією.

Саме, за фахівцями, які володіють зазначеними компетентностями, - майбутнє професії.

Враховуючи сучасні євроінтеграційні процеси та зміни національного законодавста, можна стверджувати про трансформацію бухгалтера як професії, так і особистості, яка полягає у русі від сталих установок до відкритості, командної співпраці, гнучкості і безперервного навчання.З початком застосування у роботі бухгалтера штучного інтелекту та інших прогресивних технологій важливості набирають такі навички, як критичне мислення, вміння вирішувати проблеми та креативність.

При цьому, рівень професіоналізму нерозривно пов'язується з професійною етикою та чітким усвідомленням соціальної ролі і відповідальності.

Таким чином, сучасна бухгалтерія – це переплетення знань з різних сфер діяльності, у тому числі, юриспруденції, інформаційних технологій, знання іноземних мов, тому професія бухгалтера вимагає від особи, яка займається такою діяльністю, бути експертом не тільки у сфері бухгалтерського обліку, що демонструє і підтримує компетентність, відповідає кодексу етики, дотримується високих професійних стандартів і діяльність якої регулюється через професійну організацію бухгалтерів або інший механізм регулювання, але й в інших галузях знань.

Список використаних джерел

1. Мазіна О. І. Соціальна місія професійної діяльності фахівців з бухгалтерського обліку і аудиту та напрями її забезпечення / Virtus: ScientifikJournal / Issue # 2, May, 2015 (pp. 224-230)

2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України : від 16.07.1999 № 996-XIV. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14.

3. Галелюка М. Нова бухгалтерія – якою вона буде? [Електронний ресурс] / М. Галелюка – Режим доступу до ресурсу: https://nachasi.com/2018/07/16/nova-buhgalteriya/

Нечипоренко А.В.,
Університет ДФС України,
к.е.н., доцент кафедри фінансів імені Л. Л. Тарангул

РОЛЬ БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Бюджетна політика є основою розвитку держави, здійснення економічних перетворень та зростання добробуту населення. Будучи складовою фінансової політики держави, бюджетна політика є важливим знаряддям впливу на розвиток економіки та соціальної сфери. Держава, розподіляючи і перерозподіляючи валовий внутрішній продукт, чинить вагомий вплив на формування структури виробництва та результати господарювання. У сучасних умовах проведення численних реформ роль бюджетної політики значно підвищується, адже вона стає основним інструментом регулювання соціально-економічних процесів в країні, а також сприяє забезпеченню макроекономічної рівноваги в умовах інституційних перетворень.

Важливим моментом є адаптація бюджетної політики до тенденцій циклічного економічного розвитку, що передбачає формування сучасних фінансових інститутів, збалансування фіскального навантаження, утримання індикативних значень дефіциту бюджету та державного боргу при сприянні інноваційній перебудові економіки. Разом з тим, в умовах економічних перетворень важливим є подальший розвиток інституційних засад розробки та реалізації бюджетної політики. Необхідним є забезпечення взаємоузгодженого використання важелів, інструментів та механізмів бюджетного регулювання з метою стимулювання економічного зростання [1, с. 114].

Завдання бюджетної політики визначають подальші напрями економічних перетворень країни, важливим є сприяння досягненню стійких темпів економічного зростання в країні; ефективний розподіл та раціональне використання бюджетного ресурсу; забезпечення відповідальності суб'єктів бюджетного процесу за виконання прийнятих зобов'язань; збалансованість бюджетів усіх рівнів. Вирішення завдань бюджетної політики залежить від вибору та реалізації методів бюджетного регулювання, тому перш за все при формуванні бюджетної політики необхідно чітко визначити її пріоритети, які повинні бути досягнені при її реалізації. Важливим є розкриття економічної сутності бюджетної політики як складової системи фінансового регулювання соціально-економічного розвитку країни та адміністративно-територіальних одиниць, що полягає у використанні сукупності інституційних механізмів бюджетного простору з врахуванням ступеню динамічної збалансованості фінансових, економічних, соціальних взаємовідносин суспільного середовища [2, с. 245].

Упродовж останніх років бюджетна політика України під впливом різноманітних чинників, як політичного, так й економічного характеру,

зазнала певних змін. При цьому вона не відзначалася стабільністю та послідовністю. Зміни у складі уряду призводили не тільки до запровадження різних важелів її реалізації, а й до внесення суттєвих коректив у визначення цілей та пріоритетів бюджетної політики. Це стало основною причиною різноспрямованого її впливу на розвиток економіки та розв'язання соціальних проблем в Україні.

Відтак, бюджетна політика України має низку системних недоліків, які носять довгостроковий характер, а прийняття збалансованого бюджету та формування через нього довгострокових факторів економічного зростання при одночасному підвищенні ефективності використання бюджетних коштів є стратегічним орієнтиром країни у сфері державних фінансів.

В умовах сталого економічного розвитку важливу роль відіграє саме бюджетна політика, адже вона: сприяє зростанню національної економіки; впливає на макроекономічні процеси в країні; забезпечує фінансову та соціальну стабільність в суспільстві; сприяє оптимізації структури доходів і видатків бюджету; зміцнює міжбюджетні відносини; створює інституціональні умови для оптимізації бюджетної і податкової системи; забезпечує довгострокову динаміку стабільності соціально-економічного розвитку; сприяє модернізації економіки [3, с. 83].

Нестабільне становище економічної системи України вимагає результативного вирішення фінансових питань, що є значним важелем її сталого економічного і соціального розвитку. В контексті цього, бюджетна політика повинна стати дієвим інструментом регулювання соціально-економічних процесів суспільства та виступити основним важелем впливу на реалізацію сучасних системних економічних реформ в Україні, особливо в умовах європейської інтеграції [4, с. 155].

Таким чином, роль бюджетної політики є надзвичайно важливою для забезпечення економічного розвитку країни. Від ступеня врахування у бюджетній політиці особливостей інституційного середовища залежить досягнення стратегічних цілей соціально-економічного розвитку держави. Тому для формування ефективної бюджетної політики потрібно розробити підхід, який би інтегрував тенденції та особливості соціально-економічного розвитку країни з бюджетною системою.

Список використаних джерел

1. Давидова І. І. Бюджетна політика економічного зростання / І. І. Давидова // Економіка та держава. – 2018. – № 8. – С. 113–118.

2. Чугунов І. Я. Бюджетна політика в умовах трансформації економіки / І. Я. Чугунов, К. В. Брижан // Економічний вісник університету. – 2017. – Вип. 32(1). – С. 241–251.

3. Нечипоренко А. В. Значення бюджетної політики на сучасному етапі економічного розвитку / А. В. Нечипоренко // Актуальні проблеми фінансово-економічних відносин в Україні : матеріали міжвузівської науково-практичної конференції. – Ірпінь : НУДПСУ, 2012 – С. 82–83.

4. Кужелєв М. О. Особливості формування державної фінансової політики в умовах європейської інтеграції України / М. О. Кужелєв, М. О. Житар // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2015. – № 2. – С. 154–163.

Побоча К. П.,
Університет ДФС України,
к. е. н., доцент кафедри фінансових ринків

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПОДАТКОВОГО СТИМУЛЮВАННЯ БАНКІВСЬКОГО ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Українська економіка потребує інвестиційних надходжень для виходу з кризового положення в якому знаходиться вже не один рік. Модернізація обладнання, інноваційні впровадження, ноу-хау, розробки нових проектів залежать від залучення інвестиційних ресурсів для їх запровадження в практичну діяльність. Нажаль, інвестиційний клімат в Україні не є привабливим для іноземних інвесторів [1, с. 4]., саме тому виникає нагальна потреба залучати і використовувати вітчизняні потенційні інвестиційні ресурси. В Україні фінансові корпорації, такі як банківські установи, страхові компанії, недержавні пенсійні фонди акумулюють значну кількість грошових ресурсів, які можна було б спрямувати на забезпечення економіки країни необхідними для неї інвестиційними засобами. Однак, зазначені фінансові корпорації не поспішають вкладати кошти в інвестування суб'єктів підприємництва, а спрямовують їх на менш ризиковані напрями: вкладають на депозитні рахунки або ж купують цінні папери, що гарантовані державою.

Держава має свої інструменти та регулятори впливу на будь-яку структурну одиницю, в тому числі і на фінансові корпорації. В Україні на фінансовому ринку левову частину займають саме банківські установи, і саме вони акумулюють найбільше грошових засобів, які можуть бути потенційними вітчизняними інвестиційними ресурсами. На проведення інвестування банківськими установами впливає значна кількість макро- та мікроекономічних факторів. Однак одним з найдієвіших серед державних стимуляторів являється податкове регулювання.

Сучасна вітчизняна податкова практика не створює умов для зростання обсягів інвестиційної діяльності банків, оскільки повернення інвестиційних кредитів здійснюється упродовж кількох років, після завершення всього комплексу робіт, і в цей період банк ще не має прибуткових джерел для сплати податків, [2, с. 26]. Однак, можливість знаходження оптимального варіанту проведення оподаткування вітчизняних банків дозволить і належним чином забезпечить надходження до бюджетів податкових платежів від здійснення банківських операцій, а також створить систему стимулювання банків до здійснення інвестування в економіку держави. Побудова ефективної податкової системи, яка здійснюватиме регулювання діяльністю банків, насправді являється дуже складним, але надзвичайно важливим завданням.

Проблемні аспекти податкового стимулювання інвестиційної діяльності банків включають не лише правові, але й економічні важелі. В Україні практично відсутні механізми, які б чітко стимулювали спільну діяльність банків та держави у сфері інвестування, а також здійснювали б розподіл між державою та банківськими установами ризиків при проведенні довгострокового інвестування, [2, с. 27].

Активізація інвестиційної діяльності банків не можлива без перегляду податкової системи в її спрощенні і зниженні податкового тиску, [2, с. 26]. З одного боку, оподаткування прямо впливає на банки та формує їх чистий фінансовий результат, однак тягар податкового навантаження через збільшення витрат банків перекладається на клієнтів, що буде опосередковано відображуватись на їх діловій активності, [3, с. 118].

Потребують удосконалення і нормативно-правові акти, які здійснюють податкове регулювання банків, саме тих положень, які дозволяють ухилятись від сплати податкових платежів та приховувати отриманих сум прибутків. Попри бажання мінімізувати ризики та убезпечити себе від майбутніх втрат створюється враження про зловживання керівництвом банківських установ щодо формування обсягів відрахувань до різних резервів задля зменшення суми прибутку до оподаткування та скорочення самого прибутку на податок, [3, с. 124]. Банківські установи, здійснюючи відрахування значних сум у власні резервні фонди, тим самим зменшують обсяги грошових засобів, які б могли спрямувати на інвестиційну діяльність. Саме тому податкова політика держави в сфері банківської діяльності повинна будуватись таким чином, щоб не дозволяти їм приховувати надходження від діяльності та зменшувати суми податкових зобов'язань, але навпаки, сприяти стимулюванню розвитку та розширенню сфери банківських послуг, в тому числі, і здійснення банками інвестиційної діяльності вітчизняної економіки.

Отже, вивчаючи основні проблеми в сфері податкового впливу на проведення інвестиційної діяльності банківськими установами в Україні, можна дійти висновку, що діюча вітчизняна податкова система здійснює стримуючий вплив на проведення інвестиційної діяльності банківськими установами та дозволяє ухилятись від сплати податків. Отже, першочерговим завданням є внесення корективів до податкового законодавства щодо проведення оподаткування фінансових операцій вітчизняних банківських установ. Це прискорюватиме вихід з кризового стану вітчизняної економіки країни та сприятиме її розвитку.

Список використаних джерел

1. Паливода К. В. Проблеми формування привабливого інвестиційного клімату як засобу подолання деструкцій в економіці України / К. В. Паливода // Економіка та держава. –2018. – №3.– С. 4 – 9.

2. Пшик Б. І. Актуальні проблеми розвитку банківської інвестиційної діяльності в Україні [Електронний ресурс] / Б. І. Пшик, О. О. Печенко. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fkd_2014_2_5.

3. Сенищ П. М. Податкове стимулювання розвитку банківської діяльності в забезпеченні економічного зростання / П. М. Сенищ // Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації: міжнародний науковий журнал. – 2016. – Випуск 4. – С. 117 – 127.

Ріппа М.Б.,
Університет ДФС України,
к.е.н., доцент кафедри фінансів імені Л.Л.Тарангул;
Шимко Я.Р.,
Університет ДФС України, аспірант

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ В УКРАЇНІ

Недержавне пенсійне забезпечення в Україні стало розвиватись порівняно недавно і поки що не отримало такого поширення як у зарубіжних країнах. Чинне законодавство надає громадянам максимальну свободу вибору механізмів, які пропонує фінансовий ринок, щоб накопичити собі кошти на старість. Найпоширенішою організаційною формою недержавного пенсійного забезпечення є недержавні пенсійні фонди (НПФ), які є важливим сегментом сучасної фінансової системи, виконуючи фінансову, інвестиційну й соціальну функції. Нині, НПФ мають досить високе соціальне значення, оскільки надають інструментарій для формування матеріального забезпечення у старості за власною ініціативою.

Станом на 31.12.2017 р. в Державному реєстрі фінансових установ містилася інформація про 64 недержавних пенсійних фонди. Загальна вартість інвестованих пенсійних активів 2465,6 млрд. грн. (0,01% ВВП), кількість учасників 840,8 тис. осіб близько 10% офіційно зайнятого населення [3].

Динаміка створення НПФ України була неоднорідною. Упродовж 2005-2008 рр. їх чисельність щорічно зростала, а починаючи з 2009 р. на ринку НПФ починається період рецесії. Зменшення кількості НПФ зумовлено рядом факторів: по-перше, ліквідацією фондів, які не здійснювали діяльності; по-друге, відмовою засновників від розвитку НПФ, у чому значну роль відіграла фінансово-економічна криза; по-третє, процессами злиття фондів[2, с.45].

Особливістю чинного ринку НПФ є їх нерівномірне розміщення за територіальним принципом. Так, згідно з даними Державного реєстру фінансових установ станом на 31.12.2017 р. недержавні пенсійні фонди зареєстровано у 8 із 24 регіонів України. Значна кількість НПФ зосереджена у м. Києві – 46, або 71,9% усіх фондів [3]. Це в цілому відповідає диференціації регіонів за рівнем доходів громадян.

Найбільш популярними в Україні продовжують залишатися НПФ створені у формі відкритих товариств. За офіційно оприлюдненими даними Української асоціації інвестиційного бізнесу їх чисельність на початок 2018 р. склала – 52 товариства .Ще 8 фондів – корпоративні, створені роботодавцями для своїх співробітників. Варто зазначити, що частка відкритих НПФ є стабільною упродовж всього періоду їх функціонування. Ще 6 – професійні

НПФ, їх засновниками являються професійні об'єднання, або профспілки [1].

Інституційна структура ринку НПФ неоднорідна, станом на 31.12.17 р. на корпоративний НПФ НБУ припадало близько 50% (983,8 млн. грн.) вартості чистих активів системи недержавного пенсійного забезпечення України. На думку багатьох учасників ринку, показники корпоративного НПФ НБУ багато в чому й формують "позитивний" результат ринку у цілому [2,с.46].

Успішність і ефективність НПФ оцінюють за основними показниками їх діяльності, які оприлюднені на офіційних порталах фондів та регулятора. Динаміка основних показників, які характеризують зміни у розвитку недержавних пенсійних фондів упродовж 2015-2017 рр. наведена у табл.

Таблиця 1

Динаміка основних показників діяльності недержавних пенсійних фондів України упродовж 2015-2017 рр.

Показники	Станом на:			Відхилення у 2017 рр.	
	31.12.15	31.12.16	31.12.17	у % до 2015 р.	у % до 2016 р.
1	2	3	4	6	7
Загальна кількість укладених пенс. контрактів, тис. шт.	59,7	62,6	58,7	-1,6	-6,2
Кількість учасників тис. осіб	836,7	834,0	840,8		0,8
Загальна вартість активів НПФ, млн. грн.	1 980,0	2 138,7	2465,6	24,5	15,3
Пенсійні внески, млн. грн.	1 886,8	1 895,2	1897,3	0,4	0,1
- від фізичних осіб;	80,3	92,2	124,3	14,8	34,8
- від юридичних осіб.	1 806,3	1 802,1	1772,3	-0,2	-1,7
Прибуток від інвестування активів, млн. грн.	657,0	834,8	1183,9	80,1	41,8

Аналіз динаміки основних показників представлених у табл. свідчить про позитивні тенденції на ринку недержавного пенсійного забезпечення. Загальна вартість активів за підсумками 2017 р. порівняно із 2015 р. зросла на 485,6 млн. грн., відносне відхилення склало 24%. Значно зросла сума прибутку від інвестування активів на 526,9 млн грн, що складає 80,1%. Одним із основних показників, які характеризують систему НПЗ є сплачені пенсійні внески. Сума пенсійних внесків станом на 31.12.2017 р. збільшилась порівняно з аналогічним періодом 2015 р. на 8,4 млн. грн. (0,4%). Це збільшення в основному за рахунок пенсійних внесків від фізичних осіб. Кількість учасників зросла на 4,1 тис. осіб.

Система недержавних пенсійних фондів України знаходиться на стадії становлення, основними бар’єрами на шляху її розвитку є:

- низький рівень доходів населення і як наслідок фінансова неспроможність більшості населення брати участь у НПФ;
- слабка довіра до нових фінансових інститутів;
- економічна та політична нестабільність.

Як наслідок домогосподарства, які володіють певними заощадженнями обирають інші інституції, а НПФ остерігаються.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Української асоціації інвестиційного бізнесу. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.uaib.com.ua/.

2 Ріппа М. Б. Недержавні пенсійні фонди як елемент соціально-інвестиційної інфраструктури ринку / *Innovationinscienceandeducation: challengesofourtime. – London: IASHE,* – 2017. – P.45-49.

3. Підсумки розвитку системи недержавного пенсійного забезпечення станом на 31.12.2017 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://nfp.gov.ua/files/sektor/NPF_IV%D0%BA%D0%B2_2017.pdf.

Снігир Л.П.,
Університет ДФС України, к.е.н., викладач

АНАЛІЗ ЗАГРОЗ ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

На сьогоднішній день в період уповільнення зростання світової економіки та в умовах міжнародної економічної інтеграції перед урядом України стоїть питання забезпечення економічної безпеки країни. Так як головною умовою розвитку нашої країни як незалежної суверенної держави є забезпечення національної та економічної безпеки.

В умовах сьогодення економічна безпека є чи не головним фактором забезпечення умов реалізації національних інтересів, спроможності держави долати економічні кризи під час зовнішньої агресії.

Розглядаючи питання загроз економічній безпеці України в умовах інтеграції до світового співтовариства, доцільно буде розглянути досвід забезпечення економічної безпеки Європейського союзу. В Європейському союзі термін «економічна безпека» відноситься до позиції об'єднання в світову економічну систему. ЄС диктує важливість європейської інтеграції з метою досягнення високого рівня конкурентоспроможності в умовах глобалізації.

Окремо кожна країна-член Євросоюзу має набагато меншу кількість економічних ресурсів, ніж інші країни, навіть ті, що розвиваються. Ефект синергії, який досягається через взаємообмін ресурсами визначає здатність Європейського союзу забезпечувати високий рівень економічної безпеки і конкурентоспроможності. Кінцева мета забезпечення економічної безпеки України щодо входження в ЄС – формування повністю інтегрованої Європи з однаковим рівнем життя в усіх країнах-учасницях [2, с. 7].

Певний час поняття «економічна безпека» розглядалось переважно західними вченими. В сучасному вітчизняному фінансово-економічному словнику це поняття трактується як стан наявності стабільного джерела фінансових доходів, які дають змогу забезпечувати стандарти життя суб'єкта сьогодні та в найближчому майбутньому [3, с.126].

Аналізуючи економічну безпеку як складову частину національної безпеки, можна зробити висновок, що це наймолодша з наук про безпеку держави, яка зародилася на підґрунті необхідності забезпечення державності за рахунок використання відповідних заходів і засобів, які покликані надати стабільність стану держави попри економічний тиск, який здійснюється ззовні або зсередини [1, с. 23].

Відповідно до Закону України «Про національну безпеку України»визначено та розмежовано повноваження державних органів у сферах національної безпеки та оборони, а також створюється основа для інтеграції політики та процедур органів державної влади тощо.

Під загрозою економічній безпеці держави слід розуміти потенційну можливість певного розвитку ситуації, при якому під впливом внутрішніх і зовнішніх факторів виникає небезпека руйнування ключових ланок економіки, системи її управління, втрати національного багатства, технологічного відставання, підриву фінансово-кредитної та валютної систем, наукового і соціального регресу, дезінтеграції суспільства, неможливість забезпечення конституційних, соціальних гарантій особистості.

Отже, аналізуючи загрози економічній безпеці нашої держави на шляху до євроінтеграції можна зробити висновок, що реалізація системи економічної безпеки держави повинна відбуватися завдяки виявленню різних видів загроз, ризиків, чинників, які негативно впливають на рівень економічної безпеки держави; формулюванню завдань і визначенню цільових пріоритетів, зокрема формуванню надійної сукупності заходів для забезпечення економічної безпеки в напрямі гарантування національної безпеки держави.

Список використаних джерел

1. Лук’яненко Д. Г. Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності: навч. посіб. / Д. Г. Лук’яненко. – К. : КНЕУ, 2015. – 204 с.

2. Поважний С. Ф. Державне управління національною економікою в умовах глобалізації / С. Ф. Поважний, Г. О. Єпішенкова, А. А. Нікітіна // Збірник наукових праць Донецького державного університету управління (Серія «Державне управління»). – 2013. – № 151. – С. 3–14.

3. Фінансово-економічний словник : словник-довідник / кол. авт. : Юнін О. С., Круглова О. О., Савєльєва М. О. та ін. – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2018. – 164 с.

4. Сосновська О.О. Економічна безпека підприємства: сутність та ознаки забезпечення / О.О. Сосновська, М.О. Житар // Облік і фінанси, № 3 (81). – 2018. – С. 124-132.

Тесленко Т.І.,
Університет ДФС України,
к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ ЯК ОБ’ЄКТ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Підприємницька діяльність проводиться з метою отримання економічної вигоди, але крім завдання отримання вигоди на власника або уповноваженої ним особу покладається відповідальність за проведення господарської діяльності, яка не повинна нашкодити оточуючому середовищу, суспільству тощо.

Відповідальність - філософсько-соціологічне поняття, яке характеризує міру відповідності поведінки особи, групи, прошарку, держави наявним вимогам, діючим суспільним нормам, правилам співжиття, правовим законам; співвідношення обов'язку і міри його виконання суб'єктом (особою, групою, класом) [1]. По відношенню до суспільства виділяють такий вид відповідальності як соціальна.

Соціальна відповідальність - це обов'язок особи оцінити власні наміри та здійснювати вибір поведінки відповідно до норм, що відображають інтереси суспільного розвитку, а у випадку порушення їх — обов'язок звітувати перед суспільством і нести покарання [2].

В свою чергу соціальна відповідальність бізнесу - це відповідальне ставлення будь-якої компанії до свого продукту або послуги, до споживачів, працівників, партнерів; активна соціальна позиція компанії, що полягає в гармонійному співіснуванні, взаємодії та постійному діалозі із суспільством, участі у вирішенні найгостріших соціальних проблем [3].

В останній час науковці в галузі бухгалтерського обліку все частіше звертають увагу на відображення у системі бухгалтерського обліку соціальної відповідальності бізнесу, оскільки дії підприємства в напрямку дотримання або недотримання соціальних норм певним чином впливають на результати його діяльності і бізнес в цілому.

Науковцем Р.М. Курінько [4] в результаті проведених досліджень були узагальнені напрями соціальної відповідальності бізнесу за наступним переліком: 1) корпоративне управління і корпоративна етика; 2) охорона здоров'я та праці; 3) охорона навколишнього середовища; 4) охорона прав людини; 5) управління людськими ресурсами; 6) взаємодія з суспільством, розвиток та інвестування; 7) корпоративна благодійність та волонтерство; 8) задоволення вимог споживачів і прихильність принципу чесної конкуренції; 9) боротьба з хабарництвом та заходи по боротьбі з корупцією; 10) звітність, прозорість і інформування про діяльність; 11) відносини з постачальниками як в національній так і в міжнародній мережі постачань.

На законодавчому рівні облік соціальної відповідальності не регламентується ніяким чином, також ця інформація не відображається у регламентованих формах звітності. Тому, з метою підвищення іміджу компанії серед суспільства, інвесторів, конкурентів, споживачів тощо, вважаємо за доцільне здійснювати таке регламентування ведення обліку соціальної відповідальності бізнесу на рівні самого підприємства. А саме шляхом встановлення певних статей витрат діяльності, які будуть відображати інформацію за напрямами соціальної відповідальності підприємства, введення рахунків другого або третього порядку, а також зазначення відповідної інформації у Примітках до річної фінансової звітності, які складаються у довільній формі.

Наявність позитивної інформації щодо соціальної відповідальності бізнесу викликає більше довіри до підприємства з боку суспільства, інвесторів та інших зацікавлених осіб. І, навіть не зважаючи на витрати, які виникають на підприємстві в результаті проведення заходів в напрямку дотримання

соціальної відповідальності, це, в кінцевому підсумку, призведе до позитивного економічного ефекту.

Список використаних джерел

1. Філософський енциклопедичний словник / Інститут філософії ім. Г.С. Сковороди НАНУ, 2000. – 751 с.
2. Зайчук О.В., Оніщенко Н.М. Теорія держави і права. Академічний курс: Підручник. — К. : Юрінком Інтер, 2006. — 688 с.
3. Вільна енциклопедія [Електронний ресурс] : Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki
4. Куринько Р.М. Осваиваем КСО: просто о сложном / Р.М. Куринько. – К.: Журнал «Радуга», 2011. – 204 с.

Шара Є. Ю.,

Ірпінський державний коледж економіки та права, к.е.н., доцент

ЄДИНИЙ СОЦІАЛЬНИЙ ВНЕСОК: ОСОБЛИВОСТІ НАРАХУВАННЯ

За визначенням Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 р. № 2464-VI, під єдиним внеском необхідно розумітиконсолідований внесок, збір якого здійснюється до системи загальнообов'язкового державного соціального страхування в обов'язковому порядку та на регулярній основі з метою забезпечення захисту прав застрахованих осіб і членів їх сімей на отримання страхових виплат за діючими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування [1].

Застрахована особа - це фізична особа, яка відповідно до законодавства підлягає загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню і сплачує та/або за яку сплачується чи сплачувався у встановленому законом порядкуєдиний внесок.

Єдиний соціальний внесок складається з суми нарахувань - податку, об‘єктом оподаткування якого є сума нарахованих виплат найманим працівникам, сплата яких до бюджету здійснюється за рахунок коштів роботодавця. Тобто, базою для справляння ЄСВ у частині їх нарахувань є сума нарахованої заробітної плати за видами виплат, що включають основну й додаткову заробітну плату, а також інші заохочувальні та компенсаційні виплати.

Відповідно до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування» № 2464-VI [1] максимальна величина бази нарахування єдиного соціального внеску – це максимальна сума доходу застрахованої особи на місяць, що дорівнює п’ятнадцяти розмірам мінімальної заробітної плати**,** встановленої законом, на яку нараховується єдиний соціальний внесок.

Розміри мінімальної заробітної плати і
максимальної величини бази нарахування єдиного внеску

показники	з 01.01.2019 р.
Мінімальна заробітна плата (грн.)	**4173,0**
Максимальна величина бази нарахування ЄСВ (грн.) (4173х15)	**62595,0**

Проектом Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення оздоровчими заходами та встановлення ставки єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування залежно від розміру бази нарахування» № 8322 [3] передбачено максимальну величину бази нарахування ЄСВ збільшити із 15 мінімальних зарплат х 3723 грн = 55 845,50 грн. до 25 мінімальних зарплат х 4 173 грн. = 104 325 грн. (крім осіб з інвалідністю, які отримують зарплату до трьох мінімальних).

Крім того, передбачається встановити регресивну шкалу розміру ЄСВ для заробітної плати (доходу), що перевищує максимальну величину.

Якщо база нарахування ЄСВ перевищуватиме максимальну величину, тоді ЄСВ установлюється у відсотках від суми доходу застрахованої особи на місяць, яка перевищує цю величину, а саме:

20% – з частини бази нарахування ЄСВ, що перевищує 25 розмірів мінімальної зарплати, але не перевищує 70 розмірів мінімальної зарплати;

17% – з частини бази нарахування ЄСВ, що перевищує 70 розмірів мінімальної зарплати, але не перевищує 150 розмірів мінімальної зарплати;

15% – з частини бази нарахування ЄСВ, що перевищує 150 розмірів мінімальної зарплати, але не перевищує 200 розмірів мінімальної зарплати;

10% – з частини бази нарахування ЄСВ, що перевищує 200 розмірів мінімальної зарплати, але не перевищує 270 розмірів мінімальної зарплати;

5% – з частини бази нарахування ЄСВ, що перевищує 270 розмірів мінімальної зарплати.

До бази нарахування ЄСВ для працюючих осіб з інвалідністю, яка перевищує три розміри мінімальної заробітної плати, встановленої законом, застосовується загальний розмір ЄСВ.

Відповідно до законопроекту № 8322[3] - на підземних роботах, на роботах з особливо шкідливими і особливо важкими умовами праці, на інших роботах із шкідливими і важкими умовами праці, а також на інших роботах, що дають право на призначення пенсії за віком на пільгових умовах пропонують підвищені ставки ЄСВ на 15% та 7%.

Також запропоновано виключити із реєстрації підприємців – боржників за несплату ЄСВ. Для боржників із сплати ЄСВ до погашення боргу встановити тимчасові обмеження у праві: виїзду за межі України; керування транспортними засобами; полювання.

Отже, основним нововведенням законопроекту№ 8322 [3] є збільшення максимальної величини бази нарахування ЄСВ **з** 15 до 25 мінімальних зарплат. Такий підхід обумовлений тим, що в Україні станом на грудень 2018 року значна частина нарахувань ЄСВ здійснюються з мінімальних заробітних плат. Працівники, які отримують зарплату у межах 15 мінімальних зарплат сплачують ЄСВ у повному обсязі, а для працівників, заробітна плата яких виходить за ці межі, сплата ЄСВ розраховується лише з порогової частини, тобто із суми 62595грн.

Запропоновано встановити регресивну шкалу розміру сплати ЄСВ зарплати (доходу), яка перевищує порогову відмітку в 25 мінімальних заробітних плат, що стимулюватиме громадян легалізувати власні доходи.

Список використаних джерел

1. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від08.07.2010 р.№2464-VI // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zako№1.rada.gov.ua/laws/show/2464-17

2. «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році» - Закон України від 24.12.2015р. № 909-VIIIhttp://zako№4.rada.gov.ua/laws/show/z1628-13#№15

3. Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення оздоровчими заходами та встановлення ставки єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування залежно від розміру бази нарахування» № 8322від 18.09.2018 р.

Венгуренко Т.Г.,
Університет ДФС України,
старший викладач кафедри фінансових ринків

РОЗВИТОК СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ НА РИНКУ КАПІТАЛІВ

Багато дослідників вважають батьківщиною інвестиційних фондів Сполучені Штати Америки, пов'язуючи дату їх виникнення із створенням в 1924 р. першого американського пайового фонду – Massachusetts Investory Trust. Інші дослідники вважають, що історія спільного інвестування розпочалась набагато раніше в Нідерландах, коли наказом короля Вільяма I в 1822 р. було створено перший фонд взаємного інвестування. Існує третя версія, де автором ідеї спільного інвестування вважається датський комерсант Едріан Ван Кетвіч, який у 1774 р. заснував інвестиціний фонд Eendragt Maakt Magt (в перекладі – консолідація створює прибуток). Цей фонд став прототипом усіх інших європейських (а надалі й американських) фондів спільного інвестування. Першим американським ІСІ вважають філадельфійський Alexander Fund, створений в 1907 р., який періодично здійснював додаткову емісію свої акцій для залучення нових учасників **[**3, с. 199].

Важливим моментом в процесі становлення пайових фондів стало створення у 1928 р. Vanguard Wellington Fund – перший фонд спільного інвестування, який всі свої кошти вкладав у цінні папери (раніше інвестиційні фонди надавали перевагу реальному інвестуванню).

Ефективний розвиток економіки істотно залежить від її наповнення інвестиційними ресурсами.Аналіз інвестиційної діяльності в України свідчить, що в країні не відбувається розширене відтворення виробничих ресурсів. Зважаючи на міжнародні рейтинги України, зокрема в інвестиційній сфері, на

закордонні інвестиції їй слід розраховувати дуже стримано і ставитися до них дуже обережно. Постає необхідність шукати інвестиційні ресурси в межах країни. У вітчизняних інвесторів є кошти, проте відсутній механізм їх залучення та належного використання. Діюча економічна система не стимулює інвестиційний процес, оподаткування робить легальні інвестиції невигідними. Внаслідок цього власники значних капіталів знаходять шляхи їх вигідного вкладання в "тіньову" економіку, а власники незначних накопичень в Україні практично не мають можливостей для їх інвестування. Залучення вітчизняних інвестиційних ресурсів до української економіки є першочерговим завданням для можновладців. Світовий досвід показує, що одним з дієвих заходів для пожвавлення інвестиційної діяльності та розвитку ринку капіталів є розбудова ефективної системи інститутів спільного інвестування [2].

Спільне інвестування в Україні з'явилося у межах масової приватизації. Через спеціально створені для цього інвестиційні компанії та фонди було вкладено більше половини всіх приватизаційних сертифікатів. Проте перші інвестиційні інститути були просто інструментом для концентрації власності, які так і не спрацювали на вкладників, оскільки до спільного інвестування вони не були готові.

У класичному вигляді інвестиційні фонди почали створюватись в Україні з 2003 р., після прийняття у 2001 р. Верховною Радою Закону України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)» [40]. В законі було враховано вади «фінансових пірамід», зокрема, введено поняття управління активами ІСІ як окремого виду професійної діяльності на фондовому ринку, що ліцензується і контролюється державою.

Сьогодні в Україні працює значна кількість інвестиційних фондів та компаній, які мають необхідні для здійснення спільного інвестування кадри, виробничі засоби та досвід, накопичений в процесі приватизації державного майна. Завдання законодавців полягає у створенні умов для акумулювання капіталу та його прибуткового інвестування. Проте в Україні існує багато прикладів затвердження таких правових актів, які не відповідають інтересам ані суспільства, ані інвесторів.

У розвинених країнах важливу роль в інвестиційному процесі грають заощадження населення. В США населення володіє приблизно 70% фінансових активів. В Україні також наявний значний інвестиційний потенціал фізичних осіб. За різними розрахунками, на руках у населення перебуває 15—20 млрд дол., тоді як банківською системою України мобілізовано близько 5 млрд. грн населення. Низька інвестиційна активність населення насамперед обумовлена недовірою до українських фінансових посередників, фактичною неможливістю вкладення в іноземні цінні папери, слабкістю фінансових інструментів. Зважаючи на це, наразі гостро стоїть проблема залучення українців до інвестиційної діяльності шляхом трансформації їх заощаджень у фінансування виробництва. У цьому напрямі фахівці приділяють велику увагу таким чинникам: активізація вторинного ринку цінних паперів; розвиток інститутів спільного інвестування насамперед відкритого типу; широкий вибір диверсифікованих фінансових інструментів; забезпечення державного захисту

інтересів індивідуальних інвесторів, насамперед через регулювання відносин між емітентами й інвесторами, інвестиційними фондами та їх клієнтами (зокрема, забезпечення інвесторів необхідною інформацією, контроль за професіоналізмом фінансових посередників) [1, с.51].

Таким чином, активізація участі населення на фінансовому ринку дасть можливість прискорити залучення значної кількості людей до інвестиційного процесу; збільшити ліквідність й капіталізацію фондового ринку; підвищити культуру інвесторів, а також зробити вітчизняний фінансовий ринок менш чутливим до впливу іноземних інвесторів.

Список використаних джерел

1. Кравець В. Інституційні чинники розвитку інститутів спільного інвестування в України. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2014. № 139. С. 50-52.

2. Кузнецов В. Особенности мирового инвестирования. URL: http://wikinews.com.ua/blog/51/entry-791-osobennosti-mirovogo-investirovanija

3. Перконос П. П. Організація функціонування інститутів спільного інвестування у США. Вісник Університету банківської справи Національного банку України. 2011. №2 (8) С. 197-201.

Воленко В. Г.,
Університет ДФС України,
аспірант спеціальності «Фінанси»

ОСОБЛИВОСТІ БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ПРОВАДЖЕННЯ БЮДЖЕТНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

В сучасних умовах реалізації державних завдань щодо досягнення фінансової незалежності регіонів та забезпечення їх збалансованого соціально-економічного розвитку шляхом посилення бюджетної децентралізації, актуальною є проблематика ефективності формування місцевих бюджетів та здійснення відповідних міжбюджетних відносин.

Одним з ключових завдань регіональної політики України, за цих умов, є мінімізація диспропорцій у соціально-економічному розвитку регіонів. Це завдання вирішується за рахунок формування та розподілу фінансових ресурсів через місцеві бюджети. Основою збалансованості останніх є чітка реалізація всіх елементів бюджетного процесу кожної з адміністративно-територіальних одиниць. Особливо це відноситься до об’єднаних територіальних громад, як ключових елементів місцевого самоврядування.

Зазвичай зміст бюджетної децентралізації в економічній літературі розкривається через такі підходи [1]:

1) децентралізація доходів – закріплення за місцевим самоврядуванням переліку власних доходів, достатніх для належного і якісного виконання встановлених для відповідного рівня місцевого самоврядування завдань і функцій та право самостійно встановлювати їх розміри;

2) децентралізація видатків – надання місцевому самоврядуванню фінансових ресурсів на виконання завдань і функцій;

3) процесуальна і організаційна самостійність – право самостійно під відповідальність органів, та посадових осіб місцевого самоврядування формувати, затверджувати, виконувати фінансові плани, кошториси, бюджети, забезпечувати звітність і контроль.

Прояви різних форм бюджетної децентралізації спостерігаються практично в усіх без винятку економічних системах, але її результативність і ступінь впливу на соціально-економічний розвиток регіонів залежать від того, яким чином вони реалізуються. На думку фахівців, реалізація бюджетної децентралізації передбачає існування таких базових позицій [2, с. 211]:

– наявність кількох рівнів системи органів влади з чітким розмежуванням повноважень;

– органи місцевого самоврядування мають бути наділені достатніми повноваженнями в межах своїх територій, у тому числі і в нормативно-правовому регулюванні;

– центральна влада має забезпечувати вільне переміщення товарів, послуг і факторів виробництва між територіями;

– наявність жорстоких бюджетних обмежень для всіх рівнів влади, обмежене використання розподілу доходів;

– наявність інституційних гарантій того, що розмежування повноважень між рівнями влади матиме стійкий та довготерміновий характер.

При цьому, соціально-економічний розвиток органів місцевого самоврядування та держави в цілому значною мірою залежить від бюджетної політики, яка має забезпечувати повне виконання дохідної частини відповідних бюджетів та здійснення перерозподілу бюджетних коштів між певними напрямами шляхом аналізу структури та ефективності їх використання. Особливо це актуально на етапі економічних перетворень, коли фінансові ресурси обмежені [4]. Забезпечення ефективного використання бюджетних ресурсів також вимагає раціоналізації бюджетного процесу шляхом використання прогресивних технологій та інструментів державного управління, зокрема державного фінансового контролю, який є ключовим елементом системи державного управління національною економікою, регулюючи виконання дохідної та видаткової частин бюджету.

На сьогодні бюджетний процес на місцевому рівні майже повністю залежить від центральної влади. Відповідно до Бюджетного кодексу України, місцеві бюджети повинні затверджуються рішенням до 25 грудня (включно) року, що передує плановому, проте якщо закон «Про Державний бюджет» не затверджено на плановий рік станом на 1 грудня, місцеві органи влади використовують показники, які вказані в проекті закону [3]. Однак, після його прийняття місцеві бюджети повинні бути відкориговані, що вказує на високу їх залежність від Державного бюджету. Також, особливістю бюджетного процесу на місцевому рівні є планування та узгодження індикативних показників місцевих бюджетів Міністерством фінансів України, що вказує на централізований характер бюджетного процесу.

Загалом, сучасна бюджетна децентралізація є охоплює відносини щодо розмежування та перерозподілу прав та функцій між державною та місцевою владою щодо управління бюджетними ресурсами задля їх ефективного використання та досягнення визначених цілей для розвитку окремих адміністративно-територіальних одиниць. Базове призначення бюджетної децентралізації – через підвищення ефективності міжбюджетних відносин оптимально реалізувати функції держави на місцях та чітко розмежувати ці функції між органами влади.

Список використаних джерел

1. Ruśkowski E. Finanse lokalne po akcesji, 2 wyd. Warszawa: Wolters Kluwer Polska Sp. 2007. P. 29.

2. Адміністративно-територіальний устрій України: методологічні основи та практика реформування: монографія. наук. ред. В.С. Кравців. Львів: ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долішнього НАН України», 2016. 264 с.

3. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#n449 (дата звернення: 08.01.2019).

4. Кохан І.В. Формування видатків у системі бюджетного регулювання економічної стабілізації. Ефективна економіка. 2014. №2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2787 (дата звернення: 08.01.2019).

Гужва Г.С.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач

ЗАРУБІЖНА ТА УКРАЇНСЬКА МОДЕЛЬ СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ: ОСОБЛИВОСТІ ТА ВІДМІННОСТІ

Загальної моделі менеджменту, придатної для всіх часів і народів, не існує − є лише загальні принципи управління, які породжують американську, японську, французьку або німецьку системи менеджменту зі своїми неповторними особливостями, оскільки враховують певні національні цінності, особливості національної психології, менталітету і т. д. Процес формування певної моделі управління динамічний: структура корпоративного управління завжди відповідає умовам і особливостям конкретної країни [3, с. 47].

Американський менеджмент дозволив США зайняти місце світового лідера. Сучасний американський менеджмент базується на трьох історичних передумовах: наявність ринку; індустріальний спосіб організації виробництва; корпорація як основна форма підприємництва. На думку теоретиків менеджменту, створення корпорацій спричинило за собою відділення власності від контролю над розпорядженням нею, тобто від влади. Реальна влада з управління корпорацією перейшла до її правлінню і менеджерам [1, с. 119].

Перевагою американської системи є мобільність інвестицій і швидке перетікання засобів із застійних галузей в ефективні. Недолік – націленість

корпорацій на прибутковість акцій іноді в збиток стратегічному розвитку. Американцям також властивий агресивний підхід до ведення бізнесу: вони відносно легко позбавляються від збиткових підрозділів, без зайвих сумнівів скорочують чисельність працівників, схильні упроваджуватися в новий вигляд діяльності [2, с. 78]. Американська практика підбору керівних працівників робить головний акцент на гарні організаторські здібності, а не на знання фахівця.

Японія перша у світі стала розвивати сучасний менеджмент на принципі «людської особистості», залучаючи всіх працівників до діяльності підприємств і фірм, до виготовлення якісної продукції з низькими витратами. Основні риси японської системи управління визначають ряд концепцій, відсутніх в американській моделі. Найважливіші з них: система довічного найму, процес колективного прийняття рішень, концепція безперервного навчання, управління трудовими ресурсами, управління якістю, організація профспілок. Авторитет і зарплата в Японії залежать від стажу, а не від заслуг. Отже, не завжди керівник є компетентною людиною.

Японська модель грунтується на філософії «ми всі одна сім'я», тому найважливіше завдання японських менеджерів − встановити нормальні відносини з працівниками, сформувати розуміння того, що робітники іменеджери одна сім'я. Крім того, в Японії склалася традиція підпорядкування старшому за віком, позиція якого схвалюється групою[4, с. 115]. В цілому японське управління відрізняє упор на поліпшення людських відносин: узгодженість, групову орієнтацію, моральні якості службовців, стабільність зайнятості і гармонізацію відношення між робітниками і керівниками.

Управління підприємствами України функціонує в умовах нестабільності через недосконаліть господарського механізму, нерозвиненість ринкової інфраструктури, відсутність необхідної інформації про стан ринку та недостатності практичного досвіду роботи в умовах конкурентного середовища. Особливостями вітчизняної моделі управління є:

а) наявність елементів як довічного, так і короткочасного найму на роботу;

б) поєднання повільного і швидкого просування по службі. Швидкий ріст здебільшого є наслідком «позитивного» чи «негативного» протекціонізму;

в) переважання неспеціалізованої діяльності (людину могли прийняти на роботу не за фахом);

г) застосування формального і неформального контролю;

д) практика індивідуального і колективного прийняття рішень [5, с. 183].

Для України має особливе значення огляд докорінних змін, які відбуваються у сфері управління, оскільки триває зміна соціально-економічної системи. Використовуючи зарубіжний досвід, варто зазначити стратегічні напрями розвитку українського менеджменту: покращення соціальних умов для персоналу; інвестування капіталу не тільки в новітні технології, а й в перепідготовку, перекваліфікацію та навчання працівників; управління та забезпечення активності й творчості, ініціативи співробітників повинно забезпечуватись і досягатись шляхом взаєморозуміння керівництва і персоналу, сприятливим психологічним кліматом у колективі та ефективною

комунікацією; забезпечення безперервного навчання персоналу та колективного стилю роботи на підприємстві.

За допомогоюменеджменту суспільство стає високоорганізованим й ефективним. З одного боку – це наука, яка спирається на об'єктивні закони та закономірності, чіткі правила й технології. З іншого, менеджмент має справу з людськими спільнотами, які суттєво відрізняються одна від одної звичками, традиціями, життєвими цінностями, інститутами, рівнем освіти, суспільною мораллю тощо. Тому при переході від теорії менеджменту до практики необхідно застосовувати такі моделі, які відповідають місцевим умовам.

Список використаних джерел

1. Грейсон Д., О'Делл К. Американський менеджмент на порозі XXIстоліття. - М.:Економіка, 1991. – 319 с.

2. Лисак У. Управління персоналом у Сполучених Штатах Америки / У. Лисак // Довідник кадровика. – 2010. – № 09 (99). – с. 78–80.

3. Семенов А.К.,НабоковВ.І.Основи менеджменту:Підручник. - М.:Видавничо-торгова копорації «Дашков і К», 2010. – 264 с.

4. Фатхутдінов Р.А.Виробничий менеджмент: Підручник длявузів. - М.:Банкиібіржі, ЮНИТИ, 1997. – 475 с.

5. Янковська Л.А. Менеджмент персоналу: Підготовка та перепідготовка працівників підприємства. - Львів: Видавництво Національного університету "Львівська політехніка", 2005. – 196 с.

Гурська Л.Л.,
ВП НУБіП України «Ірпінський економічний коледж»,
Викладач фінансово-економічних дисциплін;
Кулікова М.В.,
ВП НУБіП України «Ірпінський економічний коледж»,
студентка 3 курсу спеціальності
«Фінанси, банківська справа та страхування»

ЗАЛУЧЕНІ КОШТИ, ЯК ВАГОМЕ ДЖЕРЕЛО РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

В умовах циклічного розвитку економіки діяльність банків на ринку залучених ресурсів має особливе стратегічне значення для забезпечення збалансованого розвитку і довгострокової стабільності фінансових інституцій в Україні. Ефективне управління банківськими ресурсами є ключовим завданням, яке сьогодні стоїть перед вітчизняними комерційними банками. У сфері політики банківського управління щодо мобілізації залучених ресурсів основною метою є створення оптимальної ресурсної бази, яка за умови мінімальних витрат на формування банківських ресурсів може підтримувати стабільний рівень доходу, а репутація банку буде достатньою для акумулювання ним необхідних фінансових ресурсів на вигідних умовах. Якість управління пасивними операціями значною мірою залежить від вирішення

проблем діяльності ефективної політики із забезпечення ресурсів банківських установ та розробки механізму її реалізації.

На жаль, сьогодні складна економічна та політична ситуація спричинила величезні втрати для української банківської системи. Для того, щоб залишатися конкурентоспроможними та мати успіх у сфері депозитної діяльності і залучати нові банківські ресурси необхідно не тільки надавати вкладникам широкий та якісний спектр депозитних послуг, але й заохочувати клієнтів до інвестування, створюючи при цьому найбільш сприятливі умови для розміщення їх заощаджень у банківські вклади.

Специфіка функціонування банківської системи характеризується тим, що у структурі банківського капіталу основну частку займають залучені кошти. Банківська практика показує, що найстійкішим ресурсом для банківських установ є депозитні вклади фізичних осіб, оскільки за ними прослідковується значно повільніший рух коштів у порівнянні із вкладами юридичних осіб (див.рис.1). Однак, депозитні вклади фізичних осіб є найбільш чутливим і вразливим сегментом ринку депозитних послуг, на який має відчутний вплив скорочення доходів населення, зростання безробіття та рівня споживчих цін, а також зменшення довіри до банківської системи зі сторони населення.

Як свідчать дані наведені в рис.1., сукупний обсяг зобов'язань українських банків протягом 2017 року зріс на 3,6% до 1172,8 млрд. грн. в порівнянні з минулим роком, а сукупний обсяг депозитного портфелю протягом 2017 року збільшився на 6,4% та станом на 01.01.2018 р. відповідав 858,4 млрд. грн.

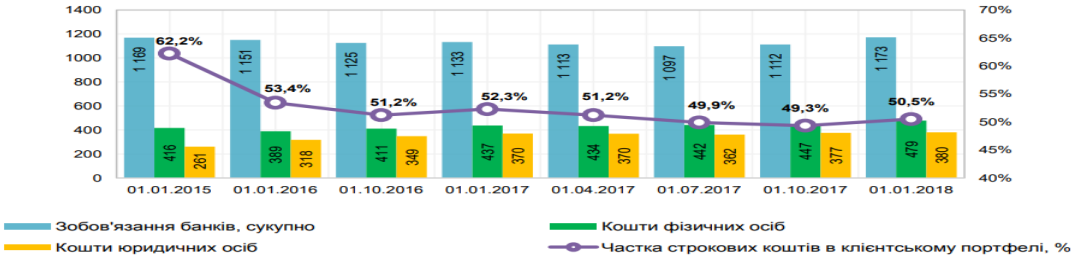

Рис. 1. Динаміка та структура зобов'язань банківської системи України за 2015-2017 р. [1]

Важливою ознакою у процесі залучення банківського капіталу є строковість мобілізованих коштів, так як вони становлять основу для проведення активних операцій банківською установою (рис. 2)

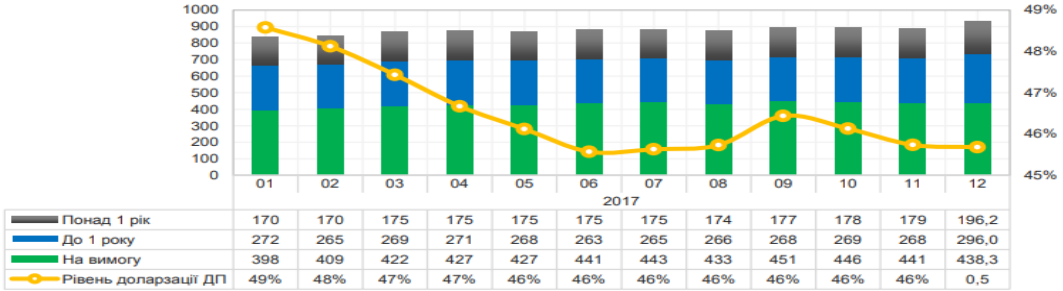

Рис.2. Динаміка зміни депозитного портфелю за строковістю в 2017рр., млрд. грн.[1]

З проведеного дослідження можемо зробити висновок, що з початку 2017 року встановилася тенденція до зростання обсягу вкладів на вимогу. Станом на

01.01.2018 р. їх сума відповідає 438,3 млрд. грн., що дорівнює 47% сукупного портфелю коштів клієнтів (43% на початок 2017 року). Слід зауважити, що частка коштів, залучених на строк 1-2 роки, поступово зростає, проте загальний їх вклад у сукупний протягом досліджуваного періоду зросла та складала 21,1% (20,2% на початок 2017 року) в загальному обсязі зобов'язань банків. Це пояснюється тим, що основну частину банківських вкладів складають кошти, мобілізовані у населення, яке надає перевагу короткотерміновим вкладам із можливістю пролонгації, а юридичні особи переважну частину вкладів зберігають у формі поточних депозитів.

Підсумовуючи вищесказане, необхідно зазначити, що залучені кошти є головним джерелом формування ресурсної бази банку, а від характеру залучених коштів залежать види активних операцій і, відповідно, обсяги доходів банку. Водночас операції із залучення коштів мають певні недоліки, а мобілізація депозитних коштів залежить від вкладників, а не від банку.

Отже, для покращення ситуації зі сторони банків необхідно докласти великих зусиль, щоб повернути довіру своїх громадян. З метою залучення більшої кількості клієнтів для розміщення вільних коштів у формі банківських депозитів, необхідно запропонувати найбільш вигідні та оптимальні умови, ніж є на даний момент, тобто, розробити для клієнтів діапазон варіантів вкладів на різних умовах, що допоможе кожному клієнту підібрати для себе найвигідніші депозити.

Список використаних джерел

1. Аналітичний огляд банківської системи України за результатами 2017 року. [Електроний ресурс] – Режим доступу:http://www.rurik.com.ua/documents/research/bank_system_2017.pdf

Деміденко Л.С.,
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач;
Мамалига В.О.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 3 курсу спеціальності
«Фінанси банківська справа та страхування

БАНКІВСЬКА КРИЗА: ФОРМИ ПРОЯВУ ТА ШЛЯХИ ВИХОДУ

Стійкість та стабільність банківського сектору будь-якої країни є однією із найголовніших передумов досягнення сталого розвитку національної економіки. Натомість недостатній їх рівень може спричинити розвиток кризових явищ. На тлі сучасних тенденцій та з метою мінімізації негативного впливу деяких факторів постає питання ефективної реалізації заходів антикризового управління.

За роки незалежності банківська система України неодноразово перебувала в кризовому стані. Наслідки банківської кризи 1998-1999 р.р. негативно вплинули на фінансовий ринок країни, значні збитки вітчизняній

економіці нанесла всесвітня фінансово-економічна криза 2008-2009 р.р. З початку 2014 року банківська система України пережила одну з найсильніших криз за свою історію. Криза в банківській системі стартувала практично під час Євромайдану. Саме через банківський сектор почав розкручуватись маховик економічної кризи в 2014 року. Політична ситуація в країні спровокувала виведення з України десятків мільярдів доларів. Почалася девальвація гривні, банки втратили ліквідність [3]. Реальною причиною пережитої банківської кризи в 2014-2017 роках, в результаті якої з ринку пішло 97 банків, стала відсутність у фінансових установах стандартів корпоративного управління

Банківська криза в Україні призвела до низки суспільних втрат. Найбільші серед них – прямі витрати держави на реструктуризацію банківського сектору. Кошти пішли на докапіталізацію Приватбанку та інших державних банків, фінансування Фонду гарантування вкладів фізичних осіб для виплат вкладникам збанкрутілих банківських установ. Також було втрачено значні обсяги кредитів рефінансування, отриманих банками від НБУ [3].

Кризові явища в економічній системі загрожують не тільки прибутковості діяльності банків, а й безпосередньому їх функціонуванню. Адже за рахунок ліквідації третини банківських установ кардинально змінилася структура банківської системи України. До існуючих раніше системних проблем додалася нова – погіршення структури банківського ринку: зростання концентрації і зниження рівня конкуренції на банківському ринку.

Закриття банків та зростання активів державних банків стали причиною зростання ринкової частки 5 найбільших банків із 40% в 2013 році до 61% в 2017 році. Внаслідок значних обсягів до капіталізації державних банків протягом 2017 року в структурі власності банківської системи України відбувались перегрупування. Станом на 1 січня 2018 року структура власності активів банківської системи була представлена наступним чином: банки з приватним українським капіталом складають близько 13%, банки іноземних банківських груп – 32%, державні банки – 55% [1].

Протягом 2013-2017 рр. чисті активи банківської системи загалом залишалися на стабільному рівні та дещо варіювали. Так, за підсумками 2017 року активи збільшилися на 4,56% (або на 58 263 млн. грн.) у порівнянні з показниками 2013 року [2, с.245].

Значна частка проблемних кредитів у портфелях банків є одним із ключових внутрішніх ризиків банківського сектора протягом останніх років. Кількість проблемних кредитів впродовж 2013-2017 рр. збільшувалася. Різке зростання частки проблемної заборгованості в кредитному портфелі банків у 2014 -2017 р.р., зумовлене високою економіко-політичною нестабільністю, що мало вплив на платоспроможність клієнтів банку. За результатами 2017 року цей показник становив 593,6 млрд. грн., що складає 56,9% кредитного портфелю [2, с. 245].

На сучасному етапі розвитку вітчизняної економіки однією з найпоширеніших проблем, пов’язаною із впливом фінансової кризи на діяльність банків, є забезпечення фінансової стійкості комерційних банків та повернення їх стану на докризовий рівень. За підсумками 2016 року

зафіксовано історично високий збиток банківського сектору – 159,4 млрд. грн.У 2017 році доходи банків України, у порівнянні з результатом 2016 року, зменшилися на 6,53% і становили 178,23 млрд. грн. Водночас, витрати скоротилися на 42,1% – до 202,59 млрд. грн. [1]. Отже, фінансовий результат діяльності банківської системи за підсумком 2017 року був негативним та становив -24,36 млрд. грн., тобто значно скоротився в порівнянні із попереднім роком.

Для відновлення ефективної роботи банківського сектору Національний банк України розробив заходи превентивного антикризового управління: удосконалення методики оцінки фінансової стійкості банків, прийняття загальнодержавної стратегії фінансової грамотності, проведення реформи у сфері корпоративного банківського менеджменту, створення нових інститутів гарантування та захисту прав суб'єктів банківської системи.

Отже, непростий етап розвитку економіки України визначив основні тенденції та стратегічні напрями розвитку банківської сфери, але водночас виявив виклики та загрози, у відповідь на які банківські установи всіх рівнів повинні сконцентрувати увесь свій потенціал.

Список використаних джерел

1. Аналітичний огляд банківської системи України за 2017 рік [Електронний ресурс] / Національне рейтингове агентство «Рюрік». – Режим доступу: http://rurik.com.ua/documents/research/bank_system_2017.pdf.

2. Височанська Н.В., Гринчишин Я.М. Антикризове управління в забезпеченні фінансової стійкості банківського сектору України // Молодий вчений. – 2018. – № 9 (61). – С. 244-249.

3. Реформа банківського сектору 2014-2018. Основні тенденції та ризики [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www. democracyhouse. com.ua/ua/2018/reforma-bankivskogo-sektoru-2014-2018-osnov/

4. Фінансова гнучкість прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків: Монографія / М.О. Кужелєв, М.О. Житар. – Київ: Видавництво «Центр учбової літератури» Київ-Бидгощ, 2016. – 176с.

Довбуш Н.Є.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ БЮДЖЕТУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

У сучасних умовах глобалізації світової економіки все більше вітчизняних підприємств прагнуть представляти свою продукцію на міжнародному ринку. Так, обсяг зовнішньої торгівлі товарами України з країнами Європейського союзу у 2017 році склав 17533,4 млн. дол. США [1], що становить 40% від усього обсягу експорту. За період з 1996 року цей показник зріс більше, ніж у 5 разів. З січня по листопад 2018 року вітчизняні підприємства експортували до країн Європейського союзу товарів на суму 18415,8 млн. дол. США [2], що свідчить про позитивну динаміку. Для

прикладу, у 2017 році обсяг зовнішньої торгівлі товарами з країнами СНД становив 6916,4 млн. дол. США (16% усього експорту) [1], а за період з січня по листопад 2018 року до цих країн було експортовано товарів на суму 6428,8 млн. дол. США [2]. Наведені дані говорять про те, що вітчизняні підприємства є активними учасниками зовнішньоекономічної діяльності з країнами Європейського союзу.

Важливими умовами успішної діяльності як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках є якість продукції, конкурентоспроможність, можливість збільшувати обсяги виробництва та розширення асортименту, висококваліфікований та мотивований персонал, наявність фінансових ресурсів та можливість залучення інвестицій, чітко визначена стратегія розвитку, ефективна система управління підприємством, зокрема фінансами. Одним із ключових елементів системи управління фінансами, на нашу думку, є бюджетування. Особливо це стосується підприємств малого і середнього бізнесу. Нинішній етап розвитку цього сектору характеризується нестабільністю законодавства, значним впливом кризових явищ в економіці, конкуренцією, що вимагає впровадження ефективних методів планування та управління фінансово-господарською діяльністю з метою підвищення конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості вітчизняних малих та середніх підприємств.

Проблемам впровадження бюджетування присвячені праці багатьох зарубіжних та вітчизняних науковців, таких як: Дж. К. Шим і Дж. Г. Сігел, Альфред М. Кінг, Я. Мейтленд, О. М. Лихачова, В. Є. Хруцкий, Н. В. Самочкін, І. А. Бланк, О. О. Терещенко, М. Д. Білик та інших.

Актуальність і необхідність існування системи бюджетування на підприємствах малого і середнього бізнесу обумовлена рядом причин: вона є основою внутрішнього планування підприємства; дозволяє інтегрувати методи і показники оперативного планування у систему управління фінансами; стимулює розробку точних планів діяльності; є основою фінансової дисципліни та ефективного обліку усіх фінансово-господарських операцій; бюджетування є засобом координації діяльності усіх структурних підрозділів підприємства.

Система бюджетування у традиційному розумінні цього процесу передбачає формування бюджетних показників підприємства, виконання бюджетів, контроль за їх виконанням, аналіз отриманих результатів та відхилень від планових показників, регулювання подальшої діяльності на основі звітних даних. Однак для перспективного розвитку, підвищення ефективності виробництва, оптимізації доходів і витрат, отримання позитивних фінансових результатів цього не достатньо. Проведений аналіз основних причин низької ефективності традиційної системи бюджетування дозволив виділити наступні: відсутність чіткої мети впровадження системи бюджетування; невідповідність між стратегічними цілями підприємства та цілями бюджетування; оцінка діяльності на основі поверхневого порівняння фактичних результатів із плановими показниками без аналізу ступеня наближення до досягнення намічених стратегічних цілей тощо. Ефективною система бюджетування буде тільки при взаємоузгодженості поточних планових

показників зі стратегією, що направлена на досягнення намічених стратегічних цілей підприємства. Таким чином, сучасні умови господарювання викликають необхідність у впровадженні стратегічно орієнтованого бюджетування, що, на нашу думку, є процесом розробки бюджетів, формування планових показників, контролю за їх виконанням, аналізу відхилень та регулювання фінансово-господарської діяльності у відповідності до стратегії підприємства з метою забезпечення досягнення стратегічних цілей компанії у майбутньому.

Отже, у нинішніх умовах глобалізації економіки та виходу підприємств на міжнародні ринки постає необхідність використання сучасних методів і систем управління фінансово-господарською діяльністю відповідно до стратегії, що дозволять малим та середнім підприємствам підвищити ефективність виробництва, раціонально використовувати наявні ресурси, оптимізувати доходи і витрати підвищити свою конкурентоздатність, залучати інвестиції та заявити про себе на міжнародній арені. Одним із необхідних заходів з цією метою є впровадження стратегічно орієнтованого бюджетування.

Список використаних джерел

1. Динаміка географічної структури зовнішньої торгівлі товарами [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://ukrstat.gov.ua/

2. Географічна структура зовнішньої торгівлі товарами у січні–листопаді 2018 року[Електронний ресурс]. Режим доступу: http://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/zd/ztt/ztt_u/ztt1118_u.htm.

3. Довбуш Н.Є. Сутність бюджетування на підприємствах малого і середнього бізнесу / Довбуш Н.Є.. // Формування ринкових відносин в Україні. – 2011. – №2. – С. 193–196.

4. Експортувати просто. Експорт StepbyStep 10 кроків від виробництва до експорту: Практичний посібник/Автори: В.Кравченко, А. Голятко, Д. Копий, А.Полянский, И. Шинкаренко, А. Короп, А. Гайдук, В. Маевский, А. Голиздра. – «Саміт-книга», 2016. – С. 18-20

Іванова С.М.,
ВП НУБіП України «Ірпінський економічний коледж»,
викладач фінансово-економічних дисциплін;
Кольга І.І.,
ВП НУБіП України «Ірпінський економічний коледж»,
Студент 3 курсу спеціальності
«Фінанси, банківська справа та страхування»

ОСОБЛИВОСТІ БАНКІВСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ КЛІЄНТІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ПЛАТІЖНИХ СИСТЕМ В ІНТЕРНЕТІ

Всесвітня мережа Інтернет охопила всі галузі діяльності людини, не виключенням є банківський сектор. Важко уявити собі сучасний банк, який не надає своїм клієнтам різноманітні послуги та банківські продукти, що базуються на можливості розрахунку через мережу Інтернет, а про здійснення власної операційної банківської діяльності без використання мережі взагалі не йде мова.На практиці, платіжні системи в Інтернеті – це складні, ієрархічні системи договірних взаємовідносин значної кількості сторін-учасників,

побудовані на принципах технічного, організаційного, правового та іншого забезпечення надійності, зручності та безпеки он-лайн платежів.

Проте, поряд з очевидними перевагами система електронного банкінгу зумовила появу додаткових ризиків у банківському бізнесі, які при настанні ризикових подій можуть призвести до значних фінансових втрат для банків та їх клієнтів.Отже, дослідження питання банківського обслуговування та функціонування платіжних систем в Інтернеті є актуальним і потребує поглибленого вивчення.

Електронні платіжні системи працюють за тим же принципом, що і звичайні платіжні системи, які обслуговують безготівкові операції. Кожен користувач має особистий рахунок, по якому проводяться розрахунки з контрагентами і між своїми онлайн гаманцями.

Згідно вимог чинного законодавства України, електронні платіжні системи можна поділити на 2 підгрупи:

– системи електронних розрахунків, що емітують електронні гроші виключно в національній валюті (гривні) або «гривневі» системи (W1, «Максі», WebMoney, Global Money, НСМЕП, MoneXy, LiqPay);

– системи, що зареєстровані в інших юрисдикціях або «негривневі», проте надають послуги українським споживачам (Яндекс.Гроші, QIWI, WebMoney Transfer, PayPal) [1, с. 64-70].

Нині системи електронного банкінгу використовує переважна більшість українських фінансових установ, і найпопулярнішою серед них є система Інтернет-банкінгу. Найбільшими і високотехнологічними учасники ринку вважають Інтернет-сервіси «ПриватБанку», «Альфа-Банку», «VTB Банку», ПУМБ, «Райффайзен Банку Аваль», «УкрСиббанку», «Укрсоцбанку» та «Ощадбанку» (див.табл.1).

Аналізуючи дані табл.1 можемо зробити висновок, що банки з найвищим рейтингом за рівнем розвитку електронних сервісів і онлайн-банкінгу є «Приватбанк» і «Ощадбанк», які мають найнижчий рівень трансакційних витрат і найвищу рентабельність активів, що може свідчити про позитивний вплив розвитку електронних сервісів і онлайн-банкінгу на ефективність діяльності цих банків. Проте лідером на ринку Інтернет-банкінгу за версією FinAwards в 2018 році традиційно залишається «ПриватБанк», онлайн-послугами якого користується максимальна кількість клієнтів. Останнє посилюється тим, що цей банк є єдиним банком, у банкоматах якого можливе отримання коштів без банківської картки з використанням лише Інтернет-банкінгу.

Таблиця 1

Топ-10 українських банків за рівнем розвитку електронних сервісів і онлайн-банкінгу на 01. 01. 2017 р. [2]

№ з/п	Банки	Сумарний бал (рейтинг «ІнвестГазети»)	01.01.2017, %			
			Рівень трансакційних Витрат	Рівень комісійних доходів	Темп зростання коштів клієнтів	ROA

1	«Приватбанк»	17,49	3,05	2,23	1,171	1,380
2	«Ощадбанк»»	16,74	3,11	1,68	1,256	0,980
3	«Райффайзен Банк Аваль»	15,66	4,81	1,89	1,101	0,047
4	«Укрсоцбанк»	14,51	13,8	0,32	1,626	0,770
5	«Південний»	14,18	10,40	1,35	1,101	6,177
6	«Укрсиббанк»	13,95	4,48	2,04	0,920	0,823
7	«Сбербанк»	13,77	3,78	1,59	1,334	0,030
8	«Укргазбанк»	13,73	5,48	1,87	0,790	0,87
9	«ПУМБ»	13,68	3,55	5,50	2,101	0,709
10	«ОТП-банк»	13,39	8,16	3,22	0,961	0,090
По банківській системі			4,10	1,81	1,151	0,120

Варто зазначити, що серед ризиків, які загрожують клієнтам банку під час розрахунків в мережі Інтернет є ризик дублювання технічного пристрою (електронного гаманця або жорсткого диска комп'ютера); ризик зміни або дублювання відомостей або програм; ризик зміни повідомлень; ризик крадіжки; ризик відмови операцій.

Отже, впровадження систем електронного банкінгу комерційними банками в процес банківського обслуговування у поєднанні з традиційною формою банківських послуг, створили сприятливі умови для розширення ринку та зміцнили конкурентні позиції банку на фінансовому ринку. Проте, аналізуючи сучасні тенденцій у сфері захисту інформації, в т.ч. і банківської маємо підставити стверджувати, що українським банкам та фінансовій системі в цілому варто впроваджувати у свою роботу наступні цифрові та електронні технології, а саме: блокчейн, Big Data, CRM+BPM, Grid-технології, платіжні системи рівня 5PL, технології біометрії,.

Список використаних джерел

1. Кравчук В. Електронні гроші в Україні / В. Кравчук // Аналітичний звіт. — К.: Альфа-ПІК, 2012. – С. 64-70

2. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. — Режим доступу :http://bank.gov.ua.

Калусенко В.В.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач;
Нетребко К.В.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 3 курсу спеціальності «Облік та оподаткування»

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПОДАТКУ НА ВИВЕДЕНИЙ КАПІТАЛ В УКРАЇНІ

Законопроект «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо податку на виведений капітал», покликаний кардинально змінити

оподаткування підприємств та замість податку на прибуток запровадити податок на виведений капітал (надалі - ПВК) [1].

Законопроект передбачає, що весь прибуток, отриманий підприємством, не оподатковується та залишається у розпорядженні підприємства на його розвиток (нові об'єкти будівництва, транспорт, модернізація виробництва, депозит тощо). Але, як тільки підприємство вирішить вивести капітал на користь неплатників ПВК, воно повинно нарахувати та сплатити ПВК.

Податок на прибуток відрізняється від податку на виведений капітал (розподілений прибуток) базою оподаткування, тобто тим, що саме оподатковується.

На сьогодні операційний прибуток підприємства — доходи мінус витрати.

Але, перша проблема полягає в тому, що запровадження нового принципу оподаткування прибутку суттєво зменшить надходження до бюджету — влада оцінила у 20-30 мільярдів гривень.Тобто це дуже великі витрати для доходів бюджету.

За розрахунками спеціалістів, загальні втрати бюджету протягом першого року складуть 1,2 — 1,3% ВВП. Заразом перерозподіл на користь підприємств призведе до їх модернізації, що в майбутньому дозволить платити набагато більше податків.

Після запровадження податку на виведений капітал (розподілений прибуток) оптимізувати витрати або виводити прибуток в офшори більше не матиме сенсу. Отже, підприємства показуватимуть реальні фінансові результати.

Новий податок створить певні перешкоди для українських інвестицій за кордон: передбачається оподаткування внеску в створення підприємства за кордоном податком на виведений капітал [2, с. 31].

Є нюанси і з адмініструванням податку на виведений капітал. Виплату дивідендів і прирівняних до них платежів адмініструватиме банківська система. Як це відбуватиметься — механізм ще не вироблений.

Також, з огляду на те, що тягар доведення невідповідності бази ПВК звичайним цінам покладається на податкові органи, адміністративне навантаження на них збільшиться.

Досвід розвинутих країн світу доводить, що основою для формування дохідної частини бюджету країни повинні слугувати прямі податки з доходів, а саме з доходів корпорацій та з доходів населення. Враховуючи рівень соціально-економічного розвитку України (доходи населення, рівень бідності, ступінь поляризації населення за розміром доходів, купівельна спроможність населення тощо), формування доходів бюджету країни лише за рахунок оподаткування доходів населення може призвести до негативних наслідків.[3, с. 10].

Також проблема полягає в тому, що запровадження податку на виведений капітал ускладнить життя бухгалтерам, оскільки ускладнить облік. В цьому випадку, приватні підприємці повинні будуть підвищити зарплату своїм

бухгалтерам, також потрібно буде розширювати штат, а це теж зайві витрати на підприємстві.

Ще один позитивний момент введення податку на розподілений прибуток: він зрівняв оподаткування компаній, прибравши податкові пільги.

Крім того, цей податок скасував економічне подвійне оподаткування прибутку підприємств. Податок стягувався тільки один раз: при розподілі прибутку на рівні підприємства, а дивіденди на рівні фізичної особи, яка отримала такі дивіденди, не обкладалися прибутковим податком.

Запровадження ПВК заплановане на 2019 рік. Отже, ще можна встигнути створити сприятливі умови для проведення податкової реформи

Головною проблемою податкової системи України є недосконала система адміністрування податків. Саме тому вкрай важливими є заходи щодо покращення потенціалу та інституційної культури ДФС. Важливо також боротися з корупцією.

Без компенсаційних заходів загальний вплив введення ПВК буде негативним, оскільки чинитиме додатковий тиск на складну бюджетну ситуацію в країні. Час до 2019 року слід використати для кращого прорахунку впливу ПВК на стан бюджету.

В той же час, як новий податок вплине на інвестиції,тяжко спрогнозувати.

Список використаних джерел

1.Коряк А. Шикануть по-эстонски. Стоит ли отказываться от налога на прибыль / А. Корняк // Экономическая правда. 12 октября, 2016. – Режим доступа: http://www.epravda.com.ua/rus/columns/2016/10/12/607834/

2.Проект Ліберального Податкового кодексу України / Асоціація платників податків України. [Електронний ресурс] - Режим доступу:URL: http://appu.org.ua/

3.Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/

Ключ О.О.
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач;
Ключ Ю.В.,
Університет ДФС України,
здобувач вищої освіти І (бакалаврського) рівня

РОЛЬ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ХАРТІЇ ПРОМІСЦЕВЕСАМОВРЯДУВАННЯДЛЯ РОЗВИТКУ МІСЦЕВИХ ГРОМАД

Європейська Хартія місцевого самоврядування була прийнята під егідою Конгресу Місцевих та Регіональних Влад Європи і була відкрита для підписання державами-членами Ради Європи 15жовтня 1985та набула чинності

1вересня 1988року. Хартія визначає основні принципи тамеханізми дії самоврядних органів влади вдержавах-членах Ради Європи.

Як відомо, Україна є членом Ради Європи з 1995 р. і на виконання своїх зобов'язань перед цією європейською інституцією наша держава ратифікувала Хартію місцевого самоврядування. У цьому плані показовим є той факт, що ця ратифікація була здійснена без будь-яких застережень з боку України (Закон України від 15 липня 1997 р. № 452/97-ВР) [1].

На реалізацію Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні було розпочато реформу місцевого самоврядування на засадах децентралізації та субсидіарності. Верховна Рада України 17 червня 2014р. прийняла Закон України «Про співробітництво територіальних громад». Цей Закон визначив організаційно-правові засади, форми і механізми співробітництва територіальних громад, його стимулювання, фінансування і контролю [2].

По суті, Закон України «Про співробітництво територіальних громад» легітимізував інструментарій співробітництва територіальних громад, стимулював їх подальше об'єднання.

Законопроект «Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації)» (реєстр. № 2217а) передбачив, що розмежування повноважень у системі органів місцевого самоврядування та їх виконавчих органів різних рівнів здійснюється за принципом субсидіарності, що відповідає Європейській хартії місцевого самоврядування.

Так, у ст. 4 Європейській хартії місцевого самоврядування мовиться, що органи місцевого самоврядування, відповідно до положень законопроекту № 2217а, в межах закону мають повне право вільно вирішувати будь-яке питання, яке не вилучене зі сфери їхньої компетенції і вирішення якого не доручене жодному іншому органу.

Для досягнення зазначеної мети у проекті Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» визначено основні умови об'єднання територіальних громад, порядок ініціювання об'єднання, утворення об'єднаної територіальної громади та порядок діяльності органів місцевого самоврядування в такій громаді до формування нових органів. [4]

Суб'єктами добровільного об'єднання територіальних громад Закон визначив суміжні територіальні громади сіл, селищ, міст. Тобто нині маємо в Україні три види об'єднаних територіальних громад:

- міська об'єднана територіальна громада;
- селищна територіальна громада;
- сільська територіальна громада.

Так, станом на червень 2016 р. в Україні створено 172 об'єднані територіальні громади (ОТГ), у яких об'єдналося 794 сільські, селищні і міські ради. 31 липня 2016 р. відбулися вибори ще в 5 об'єднаних територіальних громадах.

Робота об'єднання територіальних громад вимірюється результатами бюджетної децентралізації, яка дозволила збільшити надходження до місцевих бюджетів об'єднаних територіальних громад більш ніж удвічі (на 1046 млн

грн), доходи бюджетів об’єднаних територіальних громад із трансфертами зросли майже у 5 разів.

У 2016 р. Державним бюджетом передбачена значна державна підтримка місцевого самоврядування: 3 млрд грн з Державного фонду регіонального розвитку (ДФРР), 1 млрд грн – субвенція для розвитку інфраструктури об’єднаних територіальних громад та 1,94 млрд грн – субвенція на заходи соціально-економічного розвитку окремих територій [6].

Важливою бюджетною новацією є інфраструктурна субвенція для об’єднаних громад. Загальний обсяг фінансування за субвенцією становить 724 млн грн. У регіони інвестовано 2,87 млрд грн з Державного фонду регіонального розвитку. Вперше за 25 років на території громад почали будувати дороги, модернізовувати школи, лікарні і дитячі садки [5].

Оскільки успіх реформи місцевого самоврядування в Україні залежить від рівня підготовки службовців і посадових осіб органів місцевого самоврядування, а також представників профільних інститутів громадянського суспільства, важливо залучати ґрунтовні напрацювання згаданих міжнародних програм під час підготовки майбутніх правознавців, а також перепідготовки, спеціалізації та підвищення кваліфікації працівників органів місцевого самоврядування та усіх активних учасників реформування місцевого самоврядування на засадах децентралізації.

Хартія спрямована на утвердження і захист самостійності місцевого самоврядування як фундаментального принципу демократичного конституційного устрою кран Європи. Хартія є значним внеском держав у формування об'єднаної Європи, заснованої на засадах демократії та децентралізації влади.

Украна як держава-член Ради Європи взяла на себе зобов'язання щодо дотримання положень Європейської Хартії місцевого самоврядування в повному обсязі. Однак в процесі реалізації даної Хартії на практиці як частини національного законодавства України виник ряд проблем. За оцінками науковців, Україна виконує зобов'язання в мінімальному обсязі, хоча взяла на себе зобов'язання за всією хартією, а з чотирнадцяти пріоритетних принципів Хартії не виконує десяти [3].

Хартія узагаьнює та визначає загальновизнані в Європі принципи здійснення демократі на місцевому і регіональному рівні та зобов'язує сторони застосовувати основні правила, які гарантують політичну, адміністративну та фінансову незалежність органів місцевого самоврядування. Це дає можливість місцевим громадам в Украні самим визначати, які повноваження залишити за собою та повною мірою розпоряджатися ресурсами, які знаходяться на їх території.

Отже, Хартія місцевого самоврядування зобов'язала держави, які її підписали, застосовувати основні правові норми, що гарантують правову, адміністративну й фінансову самостійність територіальних громад та їх органів.

Список використаних джерел

1. ЗАКОН УКРАЇНИ від 15.07.199 № 452/97-ВР Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування. http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/452/97-%D0%B2%D1%80

2. Закон України Про співробітництво територіальних громад від 17 червня 2014 р. № 1508-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 34. – Ст 1167.

3. Демченко М.О. особливості реалізаці Європейських стандартів місцевого самоврядування в Україні // Вісник Ужгородського ун-ту. Серія юрид. – 2014. – Випуск 24. – 129 с. http://academy.gov.ua/ej/ej10/doc_pdf/Troyanovsky.pdf

4. Кравченко В. В. ПРИНЦИПИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ХАРТІЇ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ЇХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ В ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ РЕФОРМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Visnyk_3_4-2016-56-59_Kravchenko.pdf

5. Реформа місцевого самоврядування в незалежній Україні: поняття, пріоритети, перспективи Владислав Федоренко УДК 342.25 - 2016 / 1 - http://www.constjournal.com/2016-1/reforma-mistsevogo-samovryaduvannya-v-nezalezhnij-ukrayini-ponyattya-priorytety-perspektyvy

6. Федоренко В. Успіх реформи ґрунтується на повазі до демократії та верховенства права / В. Федоренко // Голос України. – 2016. – № 128 (6382). – С. 5.

Коваль Д.А.,
Університет ДФСУкраїни,
аспірант

БЮДЖЕТНО-ПОДАТКОВИЙ МЕХАНІЗМ ФІСКАЛЬНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ: ЗАРУБІЖНИЙ І НАЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТИ

У сучасних умовах місцеві бюджети відіграють ключову роль в економічній системі кожної держави, адже саме в них акумулюється значний фінансовий потенціал територіальних одиниць. Разом з цим вони є найбільш потужним механізмом, який направлений на перерозподіл ВВП та фінансування державних видатків. Від того, настільки дієвим буде процес формування, наповнення та виконання бюджету, залежатиме подальший соціально-економічний розвиток регіону.

Бюджетно-податковий механізм фіскальної децентралізації є основним важелем державного регулювання соціальних та фінансових дій. Забезпечення його ефективності – запорука реалізації функцій держави.

Децентралізація (від латин. de – заперечення, centralize – середній, центральний) означає «знищення, скасування або ослаблення централізації і розширення прав низових органів управління» [5, с. 680].

Відповідно до ст. 1 та ст. 95 Конституції України [1], Україна є соціальна держава та гарантує справедливість і неупередженість розподілу суспільного багатства між громадянами і територіальними громадами. Це означає, що держава гарантує забезпечення публічних послуг кожному громадянину, незалежно від його місця проживання. При цьому, згідно з ст.142 Конституції України [1], витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень органів державної влади, компенсуються державою. Для цього фінансування місцевих бюджетів відбувається за рахунок державного бюджету, а також справляння деяких податків відбувається напряму до місцевих бюджетів.

Досвід високорозвинених країн свідчить, що децентралізація є одним із найбільш ефективних методів забезпечення фінансової самостійності та стійкості регіонів, оскільки даний процес супроводжується передачею значних бюджетних асигнувань, які раніше були закріплені на центральному рівні.

На сьогоднішній день бюджетним системам більшості європейських країн притаманний високий рівень децентралізації. В Європі існують високорозвинені країни, де місцеві бюджети є повністю незалежними, тобто їх формування або практично не залежить або слабо залежить від політики державної влади та їх формування відбувається за рахунок власних доходів. До країн з високим ступенем фінансової незалежності органів місцевого самоврядування належать Австрія, Швейцарія, Швеція, Фінляндія. Частка автономії складає від 70 до 98 %. Фінансова самостійність місцевих органів влади Бельгії, Данії, Франції коливається від 55 до 70%. Наповнення бюджетів цих регіонів відбувається за рахунок місцевих податків та надбавок до загальнодержавних податків. Доходи місцевих бюджетів скандинавських країн здійснюється за рахунок стягування прямих місцевих податків. Так, у Норвегії їх частка становить порядку 55,2% поточних доходів, у Швеції – майже 64,3%. Значною фінансовою автономію відрізняються Литва, Словаччина, Словенія, Румунія, де питома вага трансфертів у загальному обсязі доходів місцевих бюджетів не перевищує 20% [2, с. 63-72].

В Україні все більш актуальним постає питання економічного та соціального розвитку територій та зміцнення їх фінансової бази. Для задоволення потреб територіальних громад наразі відбуваються процеси децентралізації публічних фінансів.

Згідно зі статистичними даними, доходи місцевих бюджетів продовжують зростати. Так, за січень – грудень 2018 року до загального фонду місцевих бюджетів (без рахування міжбюджетних трансфертів) надійшло 233 930, 3 млн. гривень. Приріст надходжень до загального фонду проти січня – грудня 2017 року склав 21,9% або +41 976,8 млн. гривень [4].

Податку та збору на доходи фізичних осіб до зведеного бюджету протягом 2018 року сплачено 229,9 млрд грн. Цей показник на 23,8%, або на 44,2 млрд грн перевищує надходження 2017 року. У грудні 2018 року платники спрямували 25,2 млрд грн податку та збору на доходи фізичних осіб, що на 19,7%, або на 4,1 млрд грн більше грудня 2017 року [3].

Отже, основним джерелом формування бюджетів органів місцевого самоврядування є податкові надходження. Зважаючи на це, головним завданням посилення місцевих фінансів є запровадження дієвої системи податкового адміністрування, встановлення економічно обґрунтованих ставок місцевих податків і зборів, виявлення та реалізація резервів щодо розширення бази оподаткування, постійна робота щодо створення сприятливих умов для розвитку бізнесового середовища, а також розроблення та реалізація інвестиційних проектів.

Список використаної літератури

1. Конституції України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР (зі змінами) URL: https://zakon.rada.gov.ua. (дата звернення: 29.01.2019).
2. Кузькін Є.Ю. Зарубіжний досвід фіскальної децентралізації: проблеми та шляхи розв'язання / Є.Ю. Кузькін, Я.В. Котляревський, О.В. Шишко // Фінанси України. – 2015. – №12. – с. 63-72
3. У 2018 році до місцевих бюджетів надійшло 230,5 млрд гривень.Державна фіскальна служба України: веб-сайт.URL: http://sfs.gov.ua(дата звернення: 29.01.2019).
4. Довідка щодо стану виконання місцевих бюджетів. Міністерство фінансів України: веб-сайт. URL: https://www.minfin.gov.ua (дата звернення: 29.01.2019).
5. Словник іншомовних слів / уклад. С.М. Морозов, Л.М. Шкарлупа. – К.: Наук. думка, 2000. – 680 с.

Ковальчук Н.І.,
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач;
Стрілецька Т.С.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 3 курсу,спеціальності «Фінанси, банківська справа і страхування»

ПЕРСПЕКТИВИ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ З МВФ

Нівелювання фінансово-економічних кордонів між країнами, активізація міжнародного руху капіталів, сучасні тенденції міжнародного валютно-фінансового співробітництва все більше активізують роль міжнародних фінансових організацій, оскільки їхні функції зводяться до створення та регулювання умов світового економічного порядку з метою збереження балансу фінансово-економічної рівноваги у світі, до стабільності та контролю у функціонуванні валютної системи, акумулювання у світовому масштабі тимчасово вільних коштів і їх розподіл між країнами-позичальниками.

На сучасному етапі співробітництва основним партнером України, який відіграє важливу роль у кредитуванні її подальшого розвитку та навіть її існуванні, є Міжнародний валютний фонд.

Починаючи з 1994 р. Україна отримує від МВФ кредити Stand-by, частина цих коштів була направлена на фінансування дефіциту платіжного та

торгівельного балансів, а також поповнення золотовалютних резервів країни. Загалом на сьогодні за цією програмою Україна отримала $8,7 млрд. [1].

У жовтні 2018 року Міжнародний валютний фонд і Україна досягли угодипро нову 14-місячну програму stand-by в розмірі $3,9 мільярда, що замінить програму ExtendedFundFacility (EFF), прийняту у 2016 році. Надходження цих коштів допоможуть центральному банку збільшити валютні резерви до $19,2 мільярда з нинішніх $17,8 мільярда.5 грудня Кабінет міністрів України схвалив проект меморандуму про співпрацю між Україною та Міжнародним валютним фондом.Рішення про подальші транші прийматиметься в травні та в листопаді 2019 року під час перегляду успіхів України у виконанні умов меморандуму [2].

Основним напрямом використання кредитів МВФ є надання кредитів Міністерству фінансів України для обслуговування зовнішнього боргу, фінансування дефіцитів платіжного та торговельного балансів, формування валютних резервів НБУ, які необхідні для стабілізації національної валюти.

Реалізація Україною програм з МВФ є одним з важливих факторів формування її інвестиційного клімату, зростаннядовіри до макрофінансової стабільності економіки. Україні необхідно підвищити контроль за цільовим використанням ресурсів, сприяти підвищенню інвестиційної привабливості та кредитоспроможності вітчизняних підприємств, диференціювати джерела фінансових коштів за рахунок розширення ринкової складової. За допомогою такого механізму можливо поглибити участь країни на світових фінансових ринках та зменшити залежність економіки України від ресурсів МВФ [3].

Потреби України в зовнішньому фінансуванні високі й надалі тільки зростатимуть унаслідок погашення у 2019 році зовнішніх облігацій на 1,7 млрд. доларів, у 2020 році - на 2,4 млрд. доларів. Крім того, Україні, ймовірно, необхідно буде продовжити співпрацю з МВФ і після закінчення 14-місячної програми, враховуючи великі виплати за зовнішнім держборгом у 2020-2021рр..

Тож для того, щоб продовжувати успішне співробітництво з МВФ Україні необхідно: продовжувати впровадження реформ прозорості економіки, продовжувати процес приватизації, приводити корупцію до мінімуму, поглиблювати структурні реформи, розвивати на новому рівні банківську та фінансові реформи, використовувати ринкові методи для утримування курсу національної валюти, здійснювати поступово пенсійну реформу.

Таким чином, Україні слід здійснити конкретні кроки, спрямовані на підвищення рівня співпраці у відносинах з Міжнародним валютним фондом з тим, щоб забезпечити реальну можливість продовження кредитної програми та (у разі необхідності) реструктуризації боргу України перед МВФ .

З цією метою необхідно приділити більше уваги не лише виконанню програми економічних дій, узгодженої з МВФ, та забезпеченню її сприйняття державними установами як плану заходів, які потрібні не тільки для отримання кредитів, але й для реального реформування економічної системи країни, для розвитку відносин з МВФ стосовно інших напрямів діяльності цієї міжнародної організації [4].

Надалі продовження співпраці України з МВФ може принести користь

національній економіці країни, але при цьому присутні й деякі небезпеки, а саме: загроза фінансовій системі безпеки держави, перетворення фінансової системи України на валютозалежну систему від позик, значне зростання державного боргу таін. [3] .

Враховуючи те, що Україна є державою, яка прагне проявляти себе на світовій арені, але попри економічну кризу вимушена сконцентровувати зусилля на її подоланні, співробітництво з МВФ є досить актуальним і має довгострокову перспективу.

Список використаних джерел

1. Хникін О. П. Співробітництво України з МВФ. Вінницький національний технічний університет. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hum/all-hum-2018/paper/download/5448/4521

2. Економічна правда. МВФ схвалив нову програму для України.[Електронний ресурс]. – Режим доступу:https://www.epravda.com.ua/news/2018/12/18/643715/

3. Механізм розширеного фінансування. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/news/mizhnarodne-spivrobitnictvo/mehanizm-rozshirenogo-kredituvannja.

4. Нестеренко Ж. К., Шелемех Є. В. Співробітництво з МВФ: стан та перспективи. Ефективна економіка № 12, 2015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4644

Перчук О.В.,
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»,
старший викладач кафедри обліку і оподаткування

ФІНАНСОВА ОСВІДЧЕНІСТЬ ГРОМАДЯН ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ БЮДЖЕТНОЇ СИСТЕМИ

Розвиток процесу зростання фінансової освіченості громадян є закономірним, оскільки її достатній рівень сприяє підвищенню рівня життя, фінансової безпеки громадян, розвитку економіки та поліпшенню суспільного добробуту.

Орієнтація вітчизняної економіки на інтенсивний сценарій розвитку вимагає наявності фінансово освічених та економічно активних громадян. Ця активність має проявлятися в тому числі через широку участь різних категорій громадян в розподілі публічних фінансів, через довгострокові пенсійні, страхові та іпотечні програми, спрямовані на вирішення питань пенсійного накопичення, соціального та медичного страхування, освіти та забезпечення житлом. В силу історичних обставин основна частина населення країни звикла, що більшість питань, пов’язаних з фінансовою сферою, вирішувала держава

(безкоштовна освіта, безкоштовне житло, безкоштовна медицина, достатній рівень пенсій тощо). В умовах ринкової економіки вижити та забезпечити своє фінансове благополуччя та своєї родини може лише фінансово освічена людина.

Ситуація ускладнюється динамізмом розвитку, постійним ускладненням фінансових інститутів, швидкою зміною законодавства в сфері фінансів та оподаткування. Крім того, гіркий досвід господарювання 90-х років XX ст., розвиток фінансового шахрайства в 2000-х роках сформували у громадян недовіру до державних та інших фінансових інститутів.

Фінансова неосвіченість не лише негативно позначається на особистому добробуті населення, але й гальмує розвиток країни в цілому. Вирішити проблему підвищення рівня фінансової освіченості населення можливо лише на державному рівні.

Прозорість бюджетів всіх рівнів є вирішальною характеристикою для визначення ступеня розвитку бюджетної системи держави. Принцип прозорості також має на увазі відкритість діяльності органів влади різних рівнів для здійснення громадського контролю шляхом доступу до інформації про виконання бюджету по доходах та джерелах фінансування дефіциту бюджету. Прозорість бюджету означає доступність, деталізованість бюджетних даних, якість інформації, що надається громадськості. Проте відкритість інформації про бюджет є необхідною, але недостатньою умовою для її розуміння громадянами.

Підготовка та розміщення у відкритому доступі інформації про бюджети у зрозумілій та доступній для широкого кола користувачів формі сприяє реалізації таких функцій бюджету: інформаційної, роз'яснюючої, комунікативної та освітньої.

Існують різні підходи щодо визначення фінансової освіченості. Окремі з них підкреслюють необхідність фінансової активності громадян в забезпеченні не лише особистого, але й суспільного добробуту [1].

Під фінансовою освіченістю необхідно розуміти знання про фінансові інститути та продукти, що вони пропонують, а також уміння їх використовувати при виникненні потреби та розуміння наслідків своїх дій [2].

Фінансова освіченість включає в себе 3 компоненти: 1) настанови; 2)знання про фінансові інститути та послуги чи продукти, що вони пропонують; 3) навички їх використання.

Найбільш важливою частиною є саме настанови, адже вони відповідають за формування у особи потреби у фінансових послугах та забезпечують розуміння наслідків своїх дій. До настанов відносяться фінансова культура громадян, їхні пріоритети під час вибору інструментів для управління фінансами. Знаннями є усвідомлення основних правил функціонування основних фінансових інститутів, набору економічних визначень, принципів, функцій. Навики громадян складаються з вмінь працювати з фінансовою інформацією: розрахунку або пошуку необхідних показників, формування на їх основі подальших рішень та аналізу наслідків прийняття таких рішень для бюджету домогосподарства тощо [3].

Інструментом підвищення фінансової освіченості населення може стати «Бюджет для громадян», оскільки дані, що в ньому представлені, є зрозумілими громадянам і не потребують певних професійних знань з економіки та фінансів. Разом з тим, фінансова освіченість є одним з основних елементів забезпечення відкритості даних про бюджет, підвищення зрозумілості бюджетної політики і залучення найбільш активних громадян в процес обговорення і розробки пропозицій для прийняття бюджетних рішень.

Запровадження і поширення концепції «Бюджет для громадян» допоможе сформувати відповідну громадянську позицію у населення через чітке розуміння і розмежування завдань, а також функцій, які виконує державний бюджет. Даний проект сприятиме розвитку і спонуканню молоді до формування активної життєвої позиції щодо надання державою можливості приймати участь в управлінні і розподілі публічних фінансів.

Список використаних джерел

1. Повышение уровня финансовой грамотности – накопление в обществе человеческого потенциала // Экономика мегаполисов и регионов. - 2010. - № 3. - С. 12-21.
2. Кучерова Г.Ю. Шляхи розвитку фінансової культури населення / Г.Ю. Кучерова // Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту. - 2013. - Випуск 2(15). - С. 125-131.
3. Кізима Т. О. Фінансова грамотність населення: зарубіжний досвід і вітчизняні реалії / Т.О. Кізіма // Вісник ТНЕУ. - 2012. - №2. - С. 64-71.

Попович Л. О.,
Університет ДФС України,
асистент кафедри менеджменту;
Дзіньовська Д.Ю.,
Університет ДФС України,
студентка 3 курсу спеціальності 073 «Менеджмент»

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Сьогодні, освіта розглядається як одна з провідних цінностей, без якої неможливий розвиток суспільства.

У Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2021 р.р. зазначено, що для здійснення стабільного розвитку і нового якісного прориву в національній системі освіти необхідно забезпечити: створення нормативно-правової бази щодо мотивації роботодавців до співпраці із закладами вищої освіти, участі в розробці стандартів вищої освіти, надання баз для проходження практики здобувачами вищої освіти [1]. Якщо проаналізувати ситуацію, що склалася у сфері освіти та зайнятості населення можна зазначити:

- сильні сторони внутрішнього середовища: зростаюча диверсифікація сфери освіти, легка адаптація молоді до вимог ринку праці;

- слабкі сторони внутрішнього середовища: не розвинута система адаптації випускників освітніх закладів до умов ринкової економіки, міграція висококваліфікованих кадрів;
- можливості зовнішнього середовища: підтримка недержавними підприємствами й організаціями програм зайнятості;
- загрози зовнішнього середовища: чинне законодавство не стимулює заклади вищої освіти до раціоналізації підготовки фахівців з вищою освітою [2].

Для оцінювання успішності програм розвитку вищої освіти, здійснення моніторингу регіонального ринку праці можна визначити такі критерії:

1) забезпечення зайнятості населення, адаптація фахівців з вищою освітою до ринкових вимог (з позиції громадськості);

2) раціональне забезпечення трудовими ресурсами в усіх сферах економічної діяльності (з позиції ринку праці);

3) раціональна підготовка фахівців з вищою освітою, гнучкість регіонального ринку праці з врахуванням глобальних інтеграційних процесів (з позиції держави) [3].

Визначені критерії більшою мірою є якісними, що зумовлено особливостями програм розвитку вищої освіти. Існуючі методи переходу від якісних оцінок до кількісних дозволяють зіставляти фактичні та планові показники цих критеріїв. Очікуваний результат є соціальним. Фінансово-економічні показники можуть бути встановлені через інші, тобто будуть опосередковані. Наприклад, через кількість випускників закладів вищої освіти працевлаштованих за фахом в перший рік випуску.

В цьому контексті, влучно зазначає Л. Бурдонос, що у сучасній Україні система вищої освіти багато в чому зберігає консервативні риси, що виявляються в тому числі й у сповільненій реакції вітчизняних ЗВО на зміни, що відбуваються на світовому ринку освітніх послуг[4]. Зокрема, у закладах вищої освіти недостатньо уваги приділяється розвитку творчого потенціалу здобувачів вищої освіти і науковців, оскільки перевага надається більше теоретичному освоєнню ними інформації, ніж на отримання практичних навичок та розвитку необхідних професійних якостей майбутніх фахівців. Нерідко випускники вітчизняних навчальних закладів є непідготовленими до виконання своїх професійних обов'язків, особливо на посадах у міжнародних компаніях. Про це свідчить масовий відтік молодих випускників переважно до тих сфер діяльності, де наявність вищої професійної освіти не є обов'язковою. Така ситуація виникла через низький рівень інтеграції інформаційних технологій у професійну діяльність громадян [5].

У сучасному світі має більшою мірою усвідомлюватись те, що без здійснення парадигмальних змін освіти, а також достатнього фінансування навчальних закладів, вища школа буде неспроможна виконувати свою місію підготовки молоді в конкурентоспроможних умовах розвитку економіки знань.

Список використаних джерел

1. Васильченко В. С. Управління трудовим потенціалом: навч. посіб. / В. С. Васильченко, А. М. Гриненко, О. А. Грішнова, Л. П. Керб. – Київ, 2005. – С. 403.
2. Заюков І.В. Освітні інновації як основа якісних змін в економіці та розвитку трудового потенціалу. [Електронний ресурс] /І. В. Заюков. – Режим доступу:http://conf.vstu.vinnica.ua/humed/2008/txt/zayukov.php.
3. Калініна С. П. Формування якості робочої сили в системі управління людськими ресурсами: монографія / С. П. Калініна, В. В. Ковалевська, С. П. Ланська; МОНМС України. – Донецьк, 2010. – 354 с. .
4. Бурдонос Л. І. Кризові явища в системі вищої освіти України / Л. І. Бурдонос // Молодий вчений. – 2015. – № 2. – С. 978–981.
5. KovalenkoYu. Financingofhighereducationinstitutions: problemsanddirectionsofimprovementinUkraine / Yu. Kovalenko, L. Popovych// Проблемиіперспективиекономікитауправління. – Чернігів: ЧНТУ. – 2018. – № 1 (13). – С. 150–160.
6. Кужелєв М.О. Проблеми та перспективи фінансового забезпечення та оплати праці загальноосвітніх та вищих навчальних закладів України/ М.О. Кужелєв, М.О. Житар // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України (електронне видання) – 2016. – Вип. 1.- С. 106-117.

Пухальська Н.О.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач;
Мейта А.М.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 3 курсу спеціальності «Облік та оподаткування»

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

На сьогодні одною з важливих проблем в України посідає місце формування ринкових інститутів, головним із яких є розвиток підприємництва. Дестабілізація економіки, обмеження фінансових ресурсів підприємництва, які не потребують великих стартових вкладень, спроможні за певного сприйняття найшвидше і найефективніше розв’язувати проблеми демонополізації, стимулювати розвиток економічної конкуренції. Щоб пришвидшити прогрес свого діла, ринкові відносини потребують від суб’єктів підприємництва грамотної оцінки фінансового стану підприємства, фінансової ситуації у народному господарстві країни загалом, інакше вони не зможуть приймати правильних управлінських рішень у цій сфері.[1, с.32]

В Україні конкуренція, як одна з основних проблем, відбувається в умовах економічної нестабільності, нерозвиненої інфраструктури, тиску з боку сильніших конкурентів, у тому числі іноземних. Саме через це інколи більшість

підприємців змушені продавати свої товари, послуги за ціну нижче, ніж звичайно аби залишитись на території ринку. За рахунок таких рішень підприємство закривається в результаті, якщо не може покрити свої збитки при введенні діяльності.

Гостра потреба в професіоналах актуальна для багатьох.Успішний розвиток бізнесу неможливий без кваліфікованого персоналу. Саме люди керують фінансовими, інформаційними та іншими ресурсами компанії. Але не всі підприємці готові вкладати час і фінансові вкладення в фахівця.

Також надмірна плинність кадрів призводить до багатьох негативних наслідків, які дестабілізують роботу підприємства і можуть призвести навіть до припинення його функціонування. [2, с. 126]

Дивлячись на ситуацію в країні відомо, що заважає бізнесу розвиватися більше, ніж війна. У рейтингу перешкод для бізнесу корупція випереджає військові дії на Донбасі. В даному випадку, держава переслідує, в першу чергу, інтереси максимального поповнення скарбниці, не враховуючи індивідуальні можливості малих підприємств.

В Податковому Кодексі, де встановлені ставки податків, і доходів, з яких вони відраховуються, а саме «Податок на прибуток підприємств» - 18% з чистого доходу підприємства, «Податок на додану вартість» - 20% від продажу товарів, «Екологічний податок» - згідно до коефіцієнта зазначено ПКУ, «Податок на землю» - згідно до коефіцієнта зазначено ПКУ, «Єдиний соціальний внесок» - 22% на заробітну плату працівників, «Податок з доходів фізичних осіб» - 18% з доходу працівника, «Військовий збір (тимчасовий)» - 1,5% з доходу працівника.

Тому після сплати всіх обов'язкових податків початківці підприємства не мають необхідної кількості грошових коштів на підтримку та розвиток своєї справи, і воно терпить крах. [3, с. 172]

У підсумку, у власників малого бізнесу немає іншого виходу, крім як шукати легальні шляхи ухилення від податків шляхом віднесення доходів до категорій, до яких застосовуються більш низькі ставки.

З огляду на це, можна надати наступні рекомендації щодо ефективної підтримки та перспектив розвитку малого підприємництва:

1. Місцевій владі потрібно сприяти самозайнятості безробітних шляхом надання їм одноразової грошової підтримки для започаткування власної підприємницької діяльності.

2. Розробляти механізми надання матеріальної допомоги малим підприємствам, що виробляють екологічно чисту продукцію сільського господарства, займаються її переробкою та експортом.

3. Заохочувати проведення тендерів щодо закупівлі товарів та надання послуг малими підприємствами за кошти державних та місцевих бюджетів.

Список використаних джерел

1. Податкова система: Навчальний посібник. / за заг. ред. Андрущенка В. Л. – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 416 с.

2. Які перспективи малого і середнього бізнесу в Україні[Електронний ресурс] - Режим доступу:
https://uteka.ua/ua/publication/Kakovy-perspektivy-malogo-i-srednego-biznesa-v-Ukraine
3. Проблеми малого бізнесу в Україні та шляхи їх подолання[Електронний ресурс] - Режим доступу:
https://pidruchniki.com/12631113/ekonomika/problemi_malogo_biznesu_ukrayini_shlyahi_podolannya

Стабіас С. М.,
Донецький національний університет ім. В. Стуса,
аспірант

ІНФРАСТРУКТУРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ КОРПОРАТИВНИХ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Сучасний ринок цінних паперів та його розвиток пов’язаний з двома основними питаннями: з одного боку – це необхідність розвитку реального сектора економіки; а з іншого – готовність інвестора розлучитися із тимчасово вільними грошовими коштами. Загострення проблем розвитку, в свою чергу, призводить до необхідності дослідження питання інфраструктурного забезпечення функціонування ринку цінних паперів, зокрема ринку корпоративних цінних паперів.

Виконання функцій ринку корпоративних цінних паперів забезпечується його розвинутою інфраструктурою. Інфраструктуру ринку корпоративних цінних паперів утворюють інститути, які забезпечують функціонування ринку, створюють необхідні умови для обігу корпоративних цінних паперів, сприяють укладанню угод щодо цінних паперів між учасниками ринку. Оскільки всі етапи угоди щодо купівлі-продажу цінних паперів на організованому ринку цінних паперів досить відокремлені, це робить необхідним функціонування на ринку відокремлених організацій, які здійснюють кліринг та розрахунки між учасниками ринку і функціонують у вигляді самостійних юридичних осіб або спеціалізованих структурних підрозділів бірж. Відтак, інфраструктура ринку цінних паперів є важливим елементом забезпечення його функціонування. Рівень її розвитку демонструє готовність самого ринку ефективно виконувати свої функції в забезпеченні руху фінансових ресурсів і здійсненні ефективного впливу на розвиток економіки країни [1].

Формування інфраструктури відбувається паралельно з розвитком ринку цінних паперів та зростанням наданих на ньому фінансових послуг. Тому належним чином налагоджена система торгівлі, клірингу, розрахунків та поставки цінних паперів дозволяє збільшити ефективність функціонування самого ринку шляхом збільшення кількості наданих послуг. В першу чергу, це стосується гарантій виконання укладених угод. Зростання числа угод підвищує вимоги до швидкості та точності проведення операцій, що об’єктивно призводить до трансформації інфраструктури в самостійну підгалузь фінансового господарства [2].

Інфраструктура – це сукупність складових загальної побудови економічного життя, що мають підпорядкований характер й забезпечують нормальну діяльність економічної системи загалом; включає системи фінансового, інформаційного, технічного та інших видів забезпечення [3].

Інфраструктура ринку цінних паперів є однією з найважливіших характеристик ринкової системи, представлена своїми власними елементами, що включає перш за все суб'єктів ринку та функціональні зв'язки між ними (рис.1). Кожний окремий елемент інфраструктурного забезпечення ринку цінних паперів має свою специфіку, і його розвиток залежить від вирішення цілого ряду проблем [4].

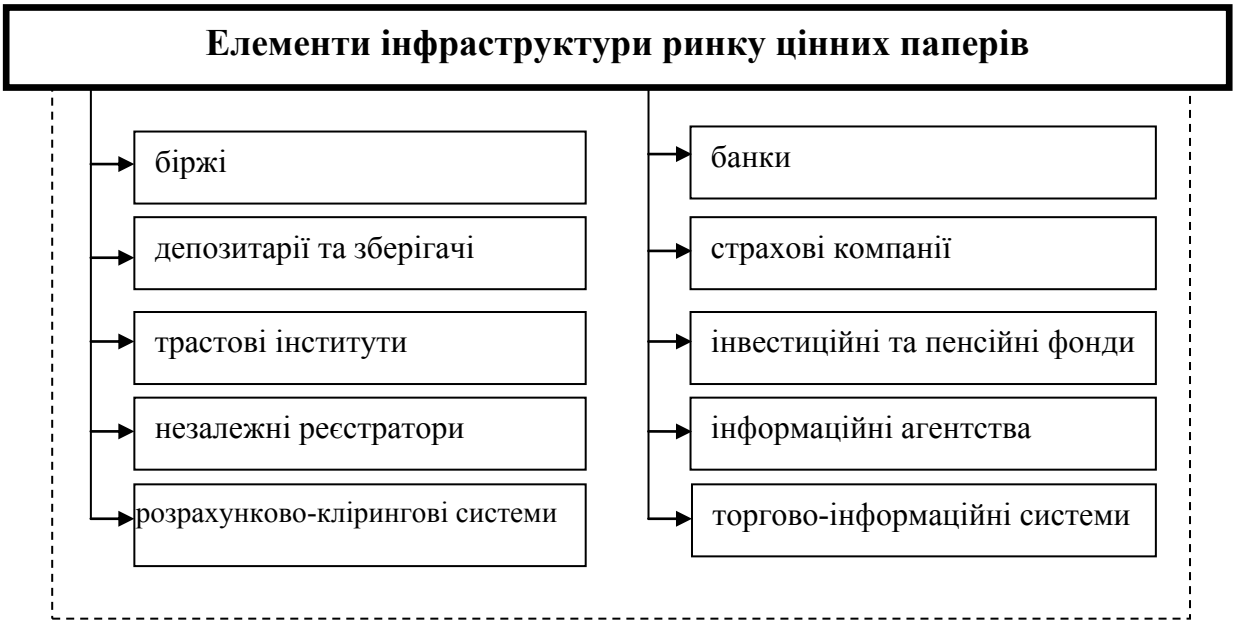

Рис. 1. Елементи інфраструктурного забезпечення ринку цінних паперів

Таким чином, інфраструктура ринку цінних паперів є складною підсистемою ринку цінних паперів, сутність якої полягає в забезпеченні ефективної взаємодії діяльності емітентів та інвесторів через організацію фінансового посередництва, технічних механізмів, торговельного та інформаційного просторів для здійснення операцій із цінними паперами.

Список використаних джерел

1. Радзієвська В. М. Інфраструктурне забезпечення функціонування ринку цінних паперів з урахуванням складності системи / В. М. Радзієвська // Фінанси, облік і аудит. – 2014. – Вип. 2. – С. 120–130.

2. Коваленко Ю. М. Структуризація сучасного фінансового ринку / Ю.М. Коваленко // Фінанси України. –2010. –№ 9. – С.91–99.

3. Кужелєв М. О. Аналіз розвитку національного ринку корпоративних цінних паперів в умовах європейської інтеграції / М. О. Кужелєв, І. Г. Брітченко, С. М. Стабіас // Науковий вісник Мукачівського державного університету, Серія: Економіка. –2015. –№ 1 (3). – С. 237–242.

4. Кужелєв М. О. Розвиток інфраструктури ринку цінних паперів: сутність

та елементи / М. О. Кужелєв, І. П. Головенко // Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України. – 2016. – № 2. – С. 145–156.

ФединаВ.В.,
Університет ДФС України, старший викладач кафедри фінансових ринків

ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ: ЗАРУБІЖНА ПРАКТИКА

Пенсійне забезпечення відіграє важливу роль в економічному, суспільному, політичному житті суспільства. Світовий досвід накопичив значну кількість варіантів функціонування ефективних пенсійних систем. Незважаючи на відмінності в їх побудові, всі вони базуються на загальних принципах надійності накопичення та збереження заощаджень учасників через їх трансформацію в інвестиції.

Дослідженню теоретичних та практичних аспектів інвестиційної діяльності недержавних пенсійних фондів (далі НПФ) присвятили наукові праці такі вчені, як Д. Леонов, Т. Негода, О. Ткач, А Нечай, І. Кравченко, Ю. Коваленко та ін. Водночас, в умовах національної пенсійної реформи і нерозвинутого ринку пенсійних послуг, все більш актуальним постає питання прогресивного зарубіжного досвіду у сфері інвестиційної діяльності недержавних пенсійних фондів та можливості його використання в Україні.

Як свідчить зарубіжний досвід, НПФ є активними суб'єктами світового ринку капіталу. Трансформуючи заощадження домогосподарств та підприємств у інвестиції, НПФ виступають джерелом довгострокових інвестиційних ресурсів, сприяючи економічному зростанню, використовуючи раніше не задіяні приватні пенсійні активи. Тому, за досить короткий час розвиненим країнам вдалося вирішити питання достойного пенсійного забезпечення громадян. Світові пенсійні активи накопичувальних фондів 16 найбільших ринків світу за останні 10 років збільшились майже вдвоє і на початок 2018-го склали $41,3 трлн. Така гігантська цифра відповідає 80% сукупного ВВП цих країн (у США 131% ВВП, Великобританія – 121%, Голландії – 120%, Швейцарії – 113%). Провідну роль на глобальному пенсійному ринку відіграє США: на початок 2018 року обсяг пенсійних активів у Сполучених Штатах становив майже $25 трлн. До п'ятірки лідерів також входять Велика Британія ($3,2 трлн), Японія ($2,7 трлн), Австралія ($1,5 трлн), Канада ($1,5 трлн) [1].

Структура активів світових пенсійних фондів значно відрізняється від українських. Переважними напрямами інвестування є акції та боргові цінні папери, що пов'язано з високим рівнем розвитку фондового ринку, та в більшості випадків незначна частка (до 5%) припадає на депозити (табл.1).

Таблиця 1

Розподіл активів недержавних пенсійних фондів за інструментами інвестування в деяких країнах ОЕСР у 2017 році, %

Країна	Акції	Боргові цінні	Готівка та	Інше

		папери	депозити	
США	50,9	20,4	0,5	28,3
Австралія	46	9,6	18,4	26
Чилі	52,9	40,3	6,2	0,6
Бельгія	77,5	16,3	2,7	3,5
Фінляндія	71,4	20,6	1,6	6,3
Нідерланди	66,0	26,7	0,6	6,7
Данія	40,6	46,9	5,6	6,9
Німеччина	67,2	7,1	16,1	9,6
Канада	52,5	31,1	1,8	9,1
Австрія	94,3	1,7	3,5	0,5
Швейцарія	77,0	15,6	5,3	2,1
Швеція	69,8	24,9	2,5	2,9
Норвегія	57,1	39,7	2,0	1,2
Японія	17,1	25,9	6,8	50,1

Джерело: складено автором за даними [2]

У країнах ОЕСР, в яких недержавне пенсійне забезпечення практично не розвинуте (Данія, Фінляндія), існують високі нормативні вимоги щодо обмежень інвестування активів НПФ. У таких країнах, як Австралія, Бельгія, Нідерланди відсутні обмеження щодо лімітів інвестування активів [2].

У країнах – членах ОЕСР обмеження на ведення інвестиційної діяльності застосовуються у двох формах:

1) обмеження на обсяг коштів, що можуть бути вкладені в акції (наприклад, Данія -70 % усіх активів НПФ, Японія -40%) [3];

2) Франція й Португалія запровадили обмеження у формі мінімальної частки інвестування в державні цінні папери. І хоча цей мінімум варіюється від 15 до 50 %, він має практично той самий ефект щодо обмеження частки акцій у портфелях пенсійних фондів [3].

У латиноамериканських країнах обмеження, загалом, жорсткіші, ніж у країнах – членах ОЕСР(в Чилі дозволяється вкладати в акції понад 30 % активів; у Болівії - високі вимоги щодо мінімального обсягу інвестицій у державні боргові зобов’язання обумовили формування портфелів із переважною часткою урядових цінних паперів) [4].

Вищезазначене дозволяє виокремити такі особливості інвестиційної політики зарубіжних недержавних пенсійних фондів: кількісні обмеження в структурі інвестиційних портфелів; державні обмеження інвестування у закордонні фінансові інструменти; нагляд за інвестиційною діяльністю НПФ на основі оцінки ризиків.

Опираючись на світовий досвід, в цілях стабілізації вітчизняної пенсійної системи та стимулювання економічного розвитку, використання потенціалу НПФ є вкрай важливим і необхідним.

Список використаних джерел

1. Global Pension Assets Study - 2018[Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.willistowerswatson.com/en/insights/2018/02/global-pension-assets-study-2018

2. Диверсифікація активів пенсійних фондів в країнах ОЕСР (за

даними ОЕСР) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pension-npf.ru/index.php@src=242.html

3. Статистика інституційних інвесторів ОЕСР 2010-2018 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://read.oecd-ilibrary.org/finance-and-investment/oecd-institutional-investors-statistics-2018_instinv-2018-en#page22

4. Тропіна В.Б. Сучасні тенденції розвитку зарубіжних пенсійних систем [текст] / В.Б. Тропіна // Економічний вісник університету. Фінанси, грошовий обіг, кредит. – 2017. – №33/1. – с. 403-410.

Шорохова С.О.,
Ірпінський державний коледжекономіки та права,
викладач

ВПЛИВ ОПОДАТКУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВ НА ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ

Соціально-економічні реформи останніх років суттєво вплинули на систему формування державних доходів, розподілу й використання коштів, систему бюджетних відносин, які забезпечують виконання функцій держави. Трансформація світової економіки, особливо починаючи з 80-х років XX століття, генерувала серйозні наслідки для систем оподаткування, оскільки сьогодні світова економіка є більш відкритою та інтегрованою, що створює сприятливі умови переміщення капіталу. Одночасно відбувається зростання податкової конкуренції між країна з метою створення більш вигідних умов для залучення інвестицій у вітчизняну економіку. Через домінування у великому бізнесу корпоративної форми організації ведення підприємницької діяльності, що усуває бар'єри простору та часу для переміщення капіталу за рахунок вільного продажу на світових фондових біржах акцій цих компаній, виникає нагальна потреба у гармонізації податкового законодавства різних країн та дослідженні впливу механізму оподаткування прибутку підприємств на процеси інтеграції [1, с.313].

Значну увагу проблемі впливу оподаткування прибутку підприємств (корпорацій) на інтеграційні процеси серед західних вчених приділили: Е. Аткінсон, А. Ауербах, Д. Йоргенсон, М. Кінг, В. Лейбфріц, Е. Мендоза, Дж. Мінц, Дж. Стігліц, М. Фелдстайн, Д. Фулертон, А. Харбергер та інші. Однак у дослідженнях зарубіжних фахівців відсутня одностайність щодо розуміння необхідності та значущості цього податку у процесах інтеграції. Серед вітчизняних науковців дану проблематику розвивають В. Вишневський, А.Даниленко, О. Данілов, Я. Жаліло, Ю. Іванов, С. Каламбет, А. Крисоватий, В. Мельник, А. Соколовська, В. Федосов, К. Швабій, С. Юрій та інші. Однак особливості впливу податку на прибуток підприємств на процеси інтеграції в Україні в сучасних умовах потребують подальшого дослідження та систематизації.

За таких умов важливим є усвідомлення значимості розглянутих наслідків глобалізації та інтеграції для податкової політики країн світу та економічної

ролі держав. У результаті описаних вище змін, потенційна податкова база країни не обмежується територією однієї країни та в деякій мірі захоплює окремі регіони світу.

Особлива увага в процесах інтеграції приділяється прямому оподаткуванню доходів, зокрема, податку на прибуток підприємств.

Прямі податки встановлюються на дохід, тобто на працю та капітал. Грошові відносини при прямому оподаткуванні виникають безпосередньо між державою і платниками податків. Економічні переваги прямого оподаткування полягають в тому, що даний тип податків дозволяє встановити пряму залежність між доходами платника та його платежами в бюджет.

У розвинених країнах ЄС прямі податки приносять 60% надходжень до бюджету, а непрямі - 40%, в Українінавпаки, більший податковийтиск покладено на громадян, а не на виробничий сектор економіки, значна частина якого працює в «тіні» [2, с.46].

Розбудова та вдосконалення механізму оподаткування прибутку підприємств в Україні є важливим завданням фіскальної політики, особливо в умовах розвитку інтеграційних процесів та адаптації податкової системи до міжнародних норм та вимог. У сучасних умовах обсяг капіталу, що залучається до економіки країни, перетворився на вагомий чинник розвитку економіки держави та міжнародної конкуренції. Тому дослідження механізму впливу податку на прибуток підприємств на процеси інтеграції в Україні є актуальним і своєчасним.

З огляду на цілі перерозподілу доходів у суспільстві, закріплені на конституційному рівні, сутність податку на прибуток відповідає критеріям соціально-економічної ефективності. Податок на прибуток підприємств є важливим фіскальним інструментом та регулятором соціально-економічних процесів. Позитивними рисами цього податку є прозорість, гласність, поєднання суспільно-політичних рис з фіскальними. Недоліки податку на прибуток підприємств полягають у труднощах, пов’язаних з обліком об’єкту оподаткування, можливостями приховування доходів та ухиленням від сплати, що призводить до значних витрат на адміністрування.

Вважаємо, що основні напрями інтеграції вітчизняної системи оподаткування, зокрема оподаткування прибутку підприємств, у європейський економічний простір з урахуванням новітніх технологій у податковій доктрині розвинутих країн світу полягає в удосконаленні методичних підходів стосовно визначення інтервалу оптимальних нормативних ставок податку на прибуток підприємств на основі критеріїв рентабельності та максимізації інвестицій, а також визначені бюджетних обмежень, що дозволить підвищити ефективність прийняття управлінських рішень при формуванні податкової політики держави.

Список використаних джерел

1.Коляда Т.А., Музыченко А.В. Концептуальные аспекты реформирования налогообложения доходов физических и юридических лиц в условиях глобализации / Т.А. Коляда, А.В. Музыченко // Журнал «Налоги и финансовое право». –2010.–№ 4. – С. 312-317.

2. Бусараєва Т.Г. Порівняльна характеристика національних податкових систем України та ЄС // Молодий вчений. –2014.-№ 4.–С.43-48 - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2014_4%2807%29__12

Базильчук К.В., Шпаковська О.М.,
Університет ДФС України,
здобувачі вищої освіти ІІ (магістерського) рівня
Науковий керівник: ***Бедринець М.Д.,***
кандидат економічних наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ В МАЛОМУ БІЗНЕСІ

У сучасних умовах глобалізації бізнесу виникнення кризових ситуацій на підприємствах зумовлене як світовою фінансово-економічною кризою, так і процесами формування різних конкурентоздатних ринкових структур. Особливо вразливими є суб'єкти малого бізнесу, оскільки будь-які незначні зміни можуть призвести до їх ліквідації.

Одним з дієвих інструментів подолання їх негативного впливу слугує використання сучасних інноваційних технологій в управлінні, у тому числі технологій антикризової спрямованості. Актуальність їх застосування обумовлена тим, що вони визначають ефективність процесу управління підприємством і процедури прийняття відповідних рішень. Тому теоретичне вивчення та практичне ведення антикризової діяльності на підприємстві є дуже необхідним на сьогодні.

Питанням антикризового управління присвячені наукові публікації багатьох фахівців, таких, як І. Ансофф, Ф. Котлер, М. Мескон, М. Портер, Р. Свєйм, П. Друкер, Р. Чейз, С. Майерс, Олійник В. Я., Григораш Т. Ф., Буряк А. В., Лігоненко Л. О., Луцький М. Г., Симоненко Ю. Г. та ін.

Малий бізнес забезпечує виконання ряду функцій, для постійного стимулювання економічного розвитку країни. Із покращенням результатів функціонування підприємств малого бізнесу створюються умови для ефективного впровадження інновацій у масове виробництво, формування природного конкурентного середовища та зростання середнього класу населення країни. Перевага малих підприємств – у їх гнучкості та динамічності, що особливо необхідно в сучасних ринкових умовах. Однак негативний вплив зовнішніх та внутрішніх чинників, що притаманні функціонуванню будь-якого суб'єкта господарювання, створюють умови розвитку кризової ситуації. Фактори впливу щодо виникнення ризиків у малому бізнесі подіяють на зовнішні (економічна та політична нестабільність у країні, недосконале законодавство, нестабільний фінансовий ринок, зниження купівельної спроможності населення) та внутрішні (неефективність управлінських фінансових рішень, проблема кваліфікації персоналу, ненадійність бізнес-партнерів, недосконаліть планування та формування стратегії).

Фінансовий стан підприємств малого бізнесу останнім часом значно погіршився, що негативно впливає на кількісні та якісні характеристики продукції (товарів, послуг), виробничу потужність підприємства тощо. У 2017 році в Україні великі підприємства займали 0,1 % від загальної кількості підприємств, середні – 4,4 %, а малі – 95,5 %. Обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) у 2017 році по Україні становив 7 707 935,2 млн грн. З них великі підприємства реалізували продукції на суму 2 929 516,6 млн грн (38 % від загального обсягу), середні – на 3 296 417,9 млн грн (42,8 %) і малі – на 1 482 000,7млн грн (19,2 %) [2].

Тому для випередження кризової ситуації підприємство може використовувати заходи антикризового управління. Ефективне використання може забезпечити підвищення обсягів виробництва, стабілізувати фінансові надходження, покращити стан дебіторської заборгованості, дасть змогу забезпечити життєздатність підприємства в складних економічних ситуаціях.

Загалом під антикризовим управлінням розуміється спеціальне, постійно організоване управління, спрямоване на найбільш оперативне виявлення ознак кризового стану та створення відповідних передумов для його своєчасного подолання з метою забезпечення відновлення життєздатності окремого підприємства, недопущення виникнення ситуації його банкрутства [1, с.494]. Тобто головним завданням антикризових менеджерів є своєчасне виявлення симптомів кризового стану підприємства, розробка та реалізація спеціальної програми, що має стратегічний характер і дозволяє усунути тимчасові труднощі, зберегти та покращити ринкові позиції підприємства за будь-яких обставин, під час використання переважно власних ресурсів.

Стратегічно антикризове управління повинно починатися з моменту вибору місії підприємства, вироблення концепції і мети його діяльності, формування і підтримки на достатньому рівні стратегічного потенціалу підприємства, здатного забезпечувати протягом тривалого періоду його конкурентну перевагу як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку.

У процесі організації антикризового менеджменту на підприємстві необхідно враховувати розміри підприємства, особливості його діяльності та глибину кризового стану.

Отже, в складних умовах, які склалися на сьогодні в Україні, одним з головних завдань антикризової моделі управління на малих підприємствах в умовах кризових і передкризових ситуацій є не тільки збереження стабільності і цілісності підприємства, але і виведення його на більш високий рівень конкурентоспроможності. Чого можна досягти шляхом коректної і в той же час економічної організації системи антикризового менеджменту.

Список використаних джерел

1. Лановська Г. І. Антикризове управління в розвитку малого та середнього бізнесу / Г. І. Лановська, Ю. В. Лях // Науковий вісник Мукачівського державного університету. – 2017. – №9. – С.491-495.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/

Баранець І.А.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студент 3 курсу спеціальності «Облік та оподаткування»
Науковий керівник: ***Калусенко В.В.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач

ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Фіскальна політика – це сукупність заходів держави у сфері оподаткування та державних витрат шляхом впливу на стан господарської кон'юнктури, перерозподілу національного доходу, нагромадження необхідних ресурсів для фінансування соціальних програм.

Фіскальна політика є складною системою економічних відносин між державою, підприємствами, організаціями, установами, закладами та громадянами з приводу розподілу та перерозподілу суспільного продукту, створення централізованого фонду фінансових ресурсів і його використання на задоволення загальнодержавних потреб [4].

У науковій економічній літературі визначення поняття «фіскальна політика» зводиться до того, що це заходи уряду спрямовані на збереження повної зайнятості та виробництва «неінфляційного ВВП» шляхом зміни податків, державних видатків та відповідних підходів до формування державного бюджету в цілому [3].

На сьогодні фіскальна політика в Україні переходить у якісно новий вимір розвитку, що певним чином викликає труднощі у її реалізації. Насамперед такі труднощі пов'язані з необхідністю гармонізації вітчизняного податкового законодавства із законодавством ЄС, виконання вимог МВФ, відновлення підприємницької та інвестиційної активності, недопущення погіршення рівня життя населення тощо [4].

В контексті реалізації фіскальної політики варто окрему увагу приділити ефективності цього процесу, оскільки це тісно межує з фінансовою, а отже й національною безпекою держави. Тому необхідно виокремити кількісні критерії ефективності фіскальної політики, що мають узгоджуватись з показниками національної безпеки.

Критерії ефективності фіскальної політики держави:

1) фактичний дефіцит державного бюджету: утворюється за рахунок перевищення державних витрат над доходами;

2) зовнішній дефіцит: обчислюється як різниця між зовнішніми витратами держави та доходами із зовнішніх джерел;

3) внутрішній дефіцит: розраховується як різниця загального та зовнішнього дефіциту;

4) податковий тиск: питома вага податкових платежів у складі ВВП;

5) борговий тиск: питома вага державного боргу у ВВП[1]

Для ефективної реалізації фіскальної політики в Україні необхідно реалізувати наступні завдання:

1) стабілізувати податкове законодавство як мінімум на середньострокову перспективу, а всі зміни мають бути стратегічними та узгодженими;

2) відмовитись від «ручного» управління економікою, що не дозволяє фіскальній політиці здійснювати стабілізуючу та регулюючу функцію;

3) зменшити існуючий рівень навантаження на суб'єктів підприємництва (в тому числі на фонд оплати праці), що дозволить частину бізнесу вивести з тіньового сектора, легалізувати заробітні плати, поповнити доходу бюджету та Пенсійного фонду України;

4) сформувати раціональний підхід до надання фіскальних пільг, відсутність пільг інвестиційного характеру;

5) встановити рівень неоподаткованого доходу громадян та прибутку підприємств (окрім окремих видів доходів: дивіденди, проценти, роялті);

6) контролювати рівень інфляції та персональна відповідальність посадових осіб відповідних органів у цій сфері в кризовий період та цін. [2]

Отже, ефективна фіскальна політика вимагає вибір певного набору фіскальних інструментів, що дозволяють наповнити дохідну базу бюджету у необхідному розмірі, при цьому не має відбуватись безконтрольне зростання рівня державного боргу та дефіциту. Дискреційна фіскальна політика може використовуватись лише в короткостроковому періоді для реакції на передбачувані обставини, крім того вона призводить до фіскальних дисбалансів. На сьогодні автоматична фіскальна політика не може регулювати стан економіки внаслідок високого рівня інфляції, що лише номінально збільшує ВВП. Більш того, внаслідок такої ситуації продовжується зменшення реальних доходів більшості населення, посилюється податковий тиск на платників податків, що перешкоджає економічному зростанню, тому реалізувавши запропоновані заходи вдасться значно поліпшити якість та ефективність фіскальної політики в економіці України.

Список використаних джерел

1. Бантон В. Д. Л. Фіскальна політика та механізм її реалізації / В. Д. Л. Бантон, В. І. Тарангул // Інвестиції: практика та досвід. – 2010. – № 21. – С. 30-35.

2. Городецька Т.Е., Сендецький О.С. Автоматичні механізми сучасної фіскальної політики України/ Науковий журнал «Молодий вчений» № 3 (43) березень, 2017 р.

3. Дулік Т. О., Александрюк Т. Ю. Вектори розвитку сучасної фіскальної політики України / Т. О. Дулік, Т. Ю. Александрюк // International scientific journal. – 2016. – № 2. – С. 107-115.

4. Цап І. Проблеми та перспективи фіскальної політики в Україні / І. Цап // Ефективність державного управління : [зб. наук. пр.]. – 2015. – Вип. 35. – С. 339–345.

БєлозьоровО.В.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студент 2 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Науковий керівник: ***Ключ О.О.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права
викладач

ПРИБУТОК ЯК ОСНОВНА МЕТА ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Модель поведінки фірми будується за загальними правилами мікроекономічного моделювання. Мета фірми – одержання максимальної величини прибутку за даний період. Обмеженнями виступають продуктивність факторів виробництва, витрати виробництва, ціна продукції та попит на неї. Вибір рішення щодо обсягу випуску продукції залежить від ринкової структури, в якій господарює фірма.

Модель фірми ґрунтується на припущенні раціональності її поведінки. Головна мета власника – максимізація вигоди у вигляді суми прибутку за певний період – визначає всі рішення фірми відносно того, що, як і для кого виробляти.

В загальному виразі сума прибутку за даний період визначається як різниця між виручкою від реалізації продукції (сукупним виторгом) і витратами її виробництва. Обчислення сукупного виторгу не викликає труднощів, – треба помножити ціну одиниці продукції на кількість проданої продукції. Але визначення сукупних витрат пов’язане зі значними теоретичними і практичними проблемами. В залежності від того, що відносять до витрат виробництва теоретики і практики, величина їх буде значно відрізнятись, отже, різною буде і величина прибутку фірми.[1]

Політика управління формуванням прибутку підприємства повинна бути спрямована на максимізацію розміру позитивного фінансового результату через виконання комплексу завдань щодо забезпечення зростання обсягів його діяльності,ефективного управління витратами, підвищення ефективності використання матеріально-технічної бази, оптимізації складу та структури обігових коштів, підвищення продуктивності праці та системи управління суб’єктом господарювання.

Стосовно політики управління розподілом прибутку підприємства, то вона повинна відображати основні вимоги загальної стратегії розвитку підприємства, забезпечувати підвищення його ринкової ціни, формувати необхідні обсяги інвестиційних ресурсів, забезпечувати матеріальні інтереси власників і працівників.

Система управління прибутком має бути органічно інтегрована із загальною системою управління підприємством, оскільки прийняття управлінських рішень у будь-якій сфері діяльності підприємства прямо, або опосередковано впливає на рівень прибутку, який у свою чергу є основним джерелом фінансування розвитку підприємства та зростання доходів його власників і працівників. [2]

Ще одним ефективним шляхом покращення управління фінансовими ресурсами підприємства є управління дебіторською заборгованістю. Так, в умовах недостатнього обсягу власних фінансових ресурсів, підприємства повинні розробити комплекс управлінських заходів, які б мотивували покупців та отримувачів послуг розраховуватись за отриману продукцію (товари, послуги) як можна скоріше. [3]

Прибуток може бути розподілений на різні цілі. Спрямований на поповнення статутного капіталу, може використовуватися для збільшення майна підприємства за рахунок фінансування об'єктів виробничого та невиробничого призначення, що вводяться в експлуатацію, придбання техніки, обладнання та інших основних засобів, фінансування приросту оборотних активів тощо.

При спрямуванні прибутку на розвиток виробництва за його рахунок фінансуються витрати на технічне переозброєння виробництва, освоєння нових технологій, здійснення природоохоронних заходів, нове будівництво виробничих потужностей, вдосконалення технологій і організації виробництва, погашаються довгострокові кредити, взяті на виробничий розвиток тощо.

За рахунок коштів, відраховуваних від прибутку на матеріальне заохочення, виплачується винагорода працівникам за підсумками роботи за рік, видається матеріальна допомога робітникам і службовцям, оплачуються додаткові відпустки, виплачується допомога працівникам, що виходять на пенсію, і надбавки до пенсій пенсіонерам тощо.

За рахунок прибутку, який спрямовується на інші цілі, покриваються суми штрафів і пені, які сплачуються підприємствами за порушення нормативних актів про охорону праці, навколишнього середовища, податкового законодавства за платежами до бюджету, позабюджетних і державних цільових фондів, проценти за прострочені кредити тощо.

Отже, прибуток є важливою економічною категорією, на яку впливають процеси, що відбуваються в навколишньому середовищі, у сферах виробництва й розподілу суспільного продукту та національного доходу [4].

Список використаних джерел

1. Прибуток як мета діяльності фірми[Електронний ресурс] Режим доступу: https://books.br.com.ua/44162

2. Денисенко Л.О. Шляхи поліпшення процесу управління прибутком на підприємстві / Денисенко Л.О., Кучерявенко Ю.О // Вісник КНУТД – 2014. – № 1. – С. 150–151.

3. Попович Д.В. Проблеми та шляхи підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами вітчизняних підприємств / Попович Д.В., Черковська Ю.Б // Молодий вчений – 2018 №10 – С. 383.

4. Використання прибутку [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://pidruchniki.com/1652020555415/finansi/vikoristannya_pributku

Болдова Ю.А.,
Університет ДФС України,
здобувачка І (бакалаврського) рівня вищої освіти
Науковий керівник*: **Болдова А.А.,***
Університет ДФС України, к.пед.н., доцент

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКІВ В УКРАЇНІ

Зростання конкуренції на ринку фінансових послуг призводить до того, банки сьогодні намагаються активно впроваджувати інноваційні продукти з метою залучення нових клієнтів.

Значна кількість авторів присвятили свої роботи дослідженню даної проблематики. Серед українських авторів слід назвати О. Солодку, І.Лютого, С.Гаркавенко, Л.Романенко, серед іноземних – К.Енью і Т.Воткінса. Разом з тим, питання застосування таких інноваційних форм взаємодії з клієнтом як соціальні мережі, цифровий мерчандайзинг та інші подібні розкриті недостатньою мірою.

Варто сказати, що сфера фінансових інновацій сьогодні потребує як наукових досліджень так і практичних реалізацій за наступними напрямками:

– становлення інноваційної системи, інноваційної інфраструктури інноваційних фінансово-кредитних механізмів взаємодії учасників банківської діяльності;

– розвиток інноваційних знань та перенесення їх у інноваційну діяльність;

– формування інноваційної сфери як сукупності конкурентної продукції банків [1].

Інноваційною формою комунікацій з клієнтами, який активно використовують є соціальні мережі та месенджери. Соціальні медіа визначаються як Інтернет-платформи та технології, які дозволяють користувачам взаємодіяти, і сприяють створенню й обміну із користувачами певним контентом [2].

Це дозволяє створити унікальний і цікавий контент сторінки, постійно оновлювати інформацію, бути у діалозі із користувачами. Банки мають можливість:

1. інформувати та анонсувати нові банківські продукти і прес-релізи;
2. здійснювати моніторинг потенційних клієнтів на стадії підготовки до видання кредиту (оцінити активність, постійність, коло спілкування, характер бізнесу тощо);
3. підвищити частоту відвідування офіційного сайту банку та своєчасно надавати допомогу клієнтам;
4. підтримувати зворотній зв’язок [2].

Соціальні мережі стали платформою для обговорення багатьох фінансових тем для суспільства, які, з одного боку, дають можливість підвищити рівень фінансової грамотності клієнтів, а з іншого – підвищити рівень прозорості банківської системи.

За таких умов лідерство утримуватимуть установи які посилено змагаються за нових потенційних клієнтів, започатковуючи безліч нововведень, які роблять процедуру здійснення банківських операцій більш простою та комфортною.

Як приклад, ватро відзначити роботу інтернет-банкінгу«Monobank». Діючи за ліцензією «Universal банк», він складається із мобільного додатка і кредитної картки. На рахунках установи «Universal банк» працюють кошти клієнтів «Monobank».

Головною перевагою є зручність та мобільність використання а економічно вигідним моментом є відсутність фізичних відділень, тобто таких затрат як сплата ренти та певних видів податків.

Консультація з фахівцями здійснюється через месенджери, що очевидно скорочує витрати часу та дозволяє контактувати, практично, в любий момент.

Поки в Україні явище необанкінгу тільки розвивається, але в світі такий досвід практикується досить давно. Одним з перших необанків можна вважати британський «First Direct», який запустив телефонний банкінг в 1989 році. Банк першим застосував концепцію роботи без відділень, цілодобово обслуговуючи клієнтів з допомогою колл-центру. Нині ж це явище досить поширене.

Враховуючи багаторічний досвід західних банків, доцільно використовувати найбільш передовий, прогресивний досвід у цій сфері на вітчизняному ринку банківських послуг. Це дасть їм можливість зберегти існуючих клієнтів, залучити нових і зробити їх постійними. Все це сприятиме розвитку банківської системи країни в цілому як однієї з найважніших складових інфраструктури ринку.

За таких умов, хоч і в довгостроковій перспективі, але інноваційне середовище України зможе ефективно виконувати свою економічну роль та забезпечувати і посилювати глобалізаційні процеси що відбуваються.

Список використаної літератури

1. Болдова А.А.Інновації фінансової сфери як необхідність та перспектива розвитку / Антоніна Болдова // International Scientific-Practical Conference Modern Transformation of Economics and Management in the Era of Globalization: Conference Proseedings. (м. Клайпед, Литва, 29 січня 2016р.). Klaipeda: Baltija Publishing). – Klaipeda: Baltija Publishing 2016р. P. 278-279.

2. Веселова М.Ю. Нові тенденції маркетингової діяльності комерційних банків: зарубіжний досвід / М. Веселова // Міжнар. науково-виробн. журнал «Сталий розвиток економіки». [Електоронний ресурс] – file:///C:/Users/ Admin/Downloads/sre_2014_3_37.pdf

3. Фінансова гнучкість прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків: Монографія / М.О. Кужелєв, М.О. Житар. – Київ: Видавництво «Центр учбової літератури» Київ-Бидгощ, 2016. – 176с.

Вербовенко І.В., Тадейчук Р.П.,
ВП НУБіП України «Ірпінський економічний коледж»,
студентки 3 курсу спеціальності
«Фінанси, банківська справа та страхування»
Науковий керівник: **Іванова С. М.,**
ВП НУБіП України «Ірпінський економічний коледж»,викладач

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ НА РИНКУ ДОРОГОЦІННИХ МЕТАЛІВ

Особливе значення в умовах триваючої глобалізації міжнародних ринків і створення нових світових центрів виробництва набуває ринок дорогоцінних металів, становлення і розвиток якого пов'язаний з накопиченням золотовалютних резервів, які мають першорядне значення для стабілізації економіки України і забезпечення подальшого стійкого економічного зростання країни. Український ринок банківських металів має переважно готівковий характер. Держава при допомозі прямих та непрямих методів здійснює вплив на регулювання ринку дорогоцінних металів в Україні. Пріоритетним напрямом виступає в умовах ринку саме непряме регулювання даного ринку. Проблеми, які виникають, пов’язані з певною нестабільною фінансовою ситуацією в державі. При допомозі державного регулювання та задіяння у повній мірі ринкового інструментарію ринок дорогоцінних металів в Україні має досить великі перспективи.

Операції з дорогоцінними металами охоплюють різні дії, пов’язані з дорогоцінними металами і дорогоцінним камінням, дорогоцінним камінням органогенного утворення та напівдорогоцінним камінням, які регламентовано Законом України «Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними» (див. рис. 1).

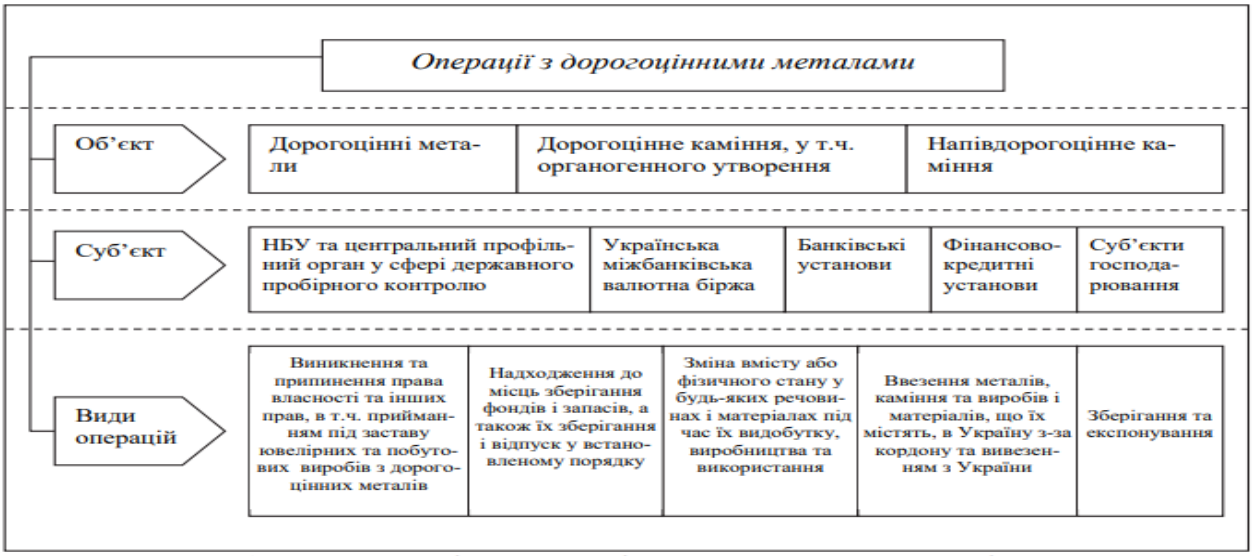

Рис. 1. Види операцій з дорогоцінними металами в Україні та їх суб’єктно-об’єктна характеристика [1]

На розвиток ринку золота впливає низка проблем, які негативно відображаються на бажанні інвесторів інвестувати у золото, а саме: невелика кількість банків, які працюють із дорогоцінними металами; проблеми з отриманням ліцензії для здійснення діяльності із дорогоцінними металами; кількість банків, які займають купівлею дорогоцінних металів надзвичайно мала; відмова в купівлі дорогоцінних металів, якщо вони були придбані в іншому банку; значна різниця між ціною продажу та купівлі дорогоцінних металів (спред). Середньостатистичний спред в українських банках становить 13%., але насправді ця різниця цін у більшості банків більша і значною мірою залежить від конкретної банківської установи.

Щодо поліпшення ситуації на вітчизняному банківському ринку дорогоцінних металів та розширення послуг банків на цьому ринку на перспективу, можемо запропонувати такі напрямки удосконалення:

1. Проводити активну політику банку щодо залучення депозитів у банківських металах, а саме здійснити перехід банків на роботу з безготівковими металами для зменшення витрат інвесторів на виготовлення та транспортування злитків в Україну.

2. Диференціювати варіанти отримання відсотків по металевих депозитах (видавати відсотки меншими злитками, можливо із деяким дисконтом, проте не забирати у клієнтів право отримувати свої кошти саме у металі, навіть і при незначних вкладах).

3. Збільшити строки розміщення депозитів у металах до 3-5 років, щоб дати можливість клієнтам-спекулянтам компенсувати банківську маржу та від'ємні курсові коливання.

4. Поглибити співпрацю банків між собою задля покращення послуг для клієнтів (наприклад, щодо прийняття зливків інших банків із меншою маржею).

5. Зменшити мінімальний розмір вкладу для розширення клієнтської бази.

6. Розширити запропонований асортименту монет провідних монетних дворів світу.

Підсумовуючи вищевикладене, можна зробити висновок про те, що вітчизняний ринок дорогоцінних металів прагне відповідати основним принципам організації світового ринку дорогоцінних металів. Для досягнення відповідного рівня необхідно розширювати і конкретизувати нормативно-правову базу, використовувати досвід розвинених країн в організації даного сегменту фінансового ринку, а також застосовувати інноваційні схеми взаємодії підприємств, банків і держави, що сприяють його ефективному розвитку.

Список використаних джерел

1. Іванишина Г. С. Світовий досвід регулювання операцій з дорогоцінними металами [Електронний ресурс] / Ганна Сергіївна Іванишина // Економічний вісник. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: http://ev.nmu.org.ua/docs/2017/1/EV20171_081-087.pdf.

Гаврилішин О.О.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студент 2 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Науковий керівник:***Довбуш Н.Є.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФОНДОВИХ БІРЖ В УКРАЇНІ

Фондовий ринок України знаходиться на етапі свого становлення та значно відстає від темпів розвинутих країн. Зважаючи на це, дослідження особливостей розвитку фондової біржової торгівлі в Україні є актуальним питанням для економіки в цілому.

Вагомий внесок у дослідження роботи фондових бірж України зробили такі вчені як Проценко К.В., Стовбун А.О., Яковенко Г. С., Калюга О.О., Краснова І.В. та ін. Не зважаючи на всі дослідження, фондовий ринок України потребує подальшого аналізу.

Становлення ринку цінних паперів в Україні розпочалося у 1991 році з прийняттям Закону України «Про цінні папери і фондову біржу». Сьогодні на фондовому ринку діють такі фондові біржі: Українська біржа; Фондова біржа «ПФТС»; Фондова біржа «Перспектива»; Київська міжнародна фондова біржа; Українська фондова біржа; Українська міжбанківська валютна біржа; Фондова біржа «ІННЕКС»; Фондова біржа «Універсальна»[2]. Професійну діяльність на фондовому ринку регулює Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок»[1].

Фондовий ринок України як досить молодої держави має тенденцію до розвитку, що характеризується постійно зростаючою динамікою протягом 1997-2014 років. Так, за цей період він збільшився більше, ніж у 300 разів, але після 2014 р. почався занепад. Основною причиною занепаду є недовіра народу до цінних паперів та нестабільна ситуація в країні.

Типовою для українського фондового ринку є наявність великої кількість торгових площадок. Така ситуація викликає децентралізацію попиту і пропозиції на цінні папери, а також значно ускладнює контроль над будь-якими операціями з цінними паперами та призводить до встановлення різних правил укладання та виконання біржових договорів.

Незважаючи на значну кількість фондових бірж, основні торги відбуваються на двох з них, а самеПАТ «Фондова біржа «Перспектива»»та ПАТ «Фондова біржа ПФТС». Сумарна їх частка в торговому обороті складає 95%.ПАТ«Фондова біржа «Перспектива»активно нарощує товарний оборот, незважаючи на те, що вона вже на сьогоднішній день є одноосібним лідером серед усіх інших організаторів торгів (78,6%).

Основними проблемами вітчизняного фондового ринку є низька капіталізація та обмежена ліквідність, переважання вторинного фондового ринку та відсутність інформаційної прозорості, недостатній захист прав акціонерів, присутність значної частки іноземного капіталу, низька активність населення тощо. Як наслідок, ринок цінних паперів не виконує покладені на

нього функції, тобто не тільки не забезпечує підприємства та державу найдешевшими фінансовими ресурсами, а й взагалі перешкоджає розвитку економіки в цілому.

Важливим для розвитку вітчизняного фондового ринку, на нашу думку, є використання зарубіжного досвіду. З 1999 р. усі найбільші біржі в Західній Європі стали повністю електронними. Конкуренція між біржами змушує їх іти шляхом формування біржових альянсів і союзів. Наприклад, Нью-Йоркська фондова біржа реалізує ідею створення глобального ринку цінних паперів. У Західній Європі біржі Парижа, Амстердама, Брюсселя й Португалії об'єдналися в альянс EURONEXT. Зокрема вивчається варіант приєднання до цього утворення інших бірж Європи.

Інтернет і цифрові технології скоротять кількість існуючих на сьогодні бірж. За оцінками фахівців, протягом наступного десятиліття в усьому світі може залишитися п'ять - сім фондових бірж, які будуть вести конкурентну боротьбу за міжнародну ліквідність.

Синхронність у змінах курсів цінних паперів забезпечується інформаційною прозорістю національних фондових ринків, високою швидкістю передачі інформації, значним обсягом трансграничних операцій із цінними паперами, діяльністю інституційних інвесторів, відкритістю національних фондових ринків, на яких активно працюють іноземні учасники, виступаючи в ролі емітентів та інвесторів.

Разом з тим не всі ринки однаково залежать один від одного. За рівнем капіталізації американський ринок значно перевищує ринок будь-якої країни, а тому значною мірою формує кон'юнктуру світового ринку. Динаміка котирувань цінних паперів на американському ринку багато в чому впливає на курси цінних паперів на інших ринках. На 16 найбільших світових фондових ринків світу припадає 94% капіталізації світового фондового ринку. Наприклад, у 2008 р. частка США становила більш 50%, Великобританії - 10%, Японії - близько 10%, Франції - 4%, Німеччини - 3%, Швейцарії - 3%[2].

У результаті проведеного дослідження можна зробити висновок, що вітчизняні фондові біржі мають потенціал розвитку. Однак, спершу потрібно вирішити ті проблеми, які перешкоджають цьому, а також впроваджувати позитивний закордонний досвід з метою удосконалення їх функціонування.

Список використаних джерел

1. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV. Режим доступу:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15/ed20190101(дата звернення 20.01.19)

2. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. Режим доступу: http://www.nssmc.gov.ua (дата звернення 15.01.2019).

ГаврилішинО.О.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студент 2 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Науковий керівник:***КлючО.О.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач
,

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

Банківський сектор є надзвичайно важливим чинником, котрий відображає фінансово-економічний стан держави та реагує на будь-які позитивні чи негативні аспекти економічного розвитку. Його можна вважати фінансовою артерією України. Ефективні та якісні банківські послуги прямо пропорційні до фінансової стійкості держави.

Сьогодні в більшості країн світу функціонує дворівнева банківська система. За такою системою відносини між банками будуються в двох площинах: по вертикалі і по горизонталі. По вертикалі – це відносини підпорядкування між центральним банком, як керівним органом усієї банківської системи, і комерційними банками. По горизонталі – це відносини рівноправного партнерства та конкуренції між комерційними банками [1].

В цілому, дослідження сучасного стану та перспектив розвитку банківських систем розвинутих держав та України потребує виділення найважливіших проблем, що мають бути вирішені в ході реформування національної фінансово-економічної системи:

високий ступінь невідповідності між формами власності та рівнями ефективності діяльності в банківській та виробничо-промисловій сферах;

нераціональна територіальна структура - висока концентрація банків, а отже, і наявність відчутної конкуренції у великих торговельно-промислових центрах та практично повний монополізм двох-трьох банків у менш розвинених регіонах;

недостатність правової бази в області фінансової діяльності в цілому (захист інтересів клієнтів, механізм банкрутства, злиття банківського та промислового капіталу, трастові операції, венчурний бізнес, небанківські фінансово-кредитні інститути), також практична відсутність податкових та інших регулюючих важелів в плані стимулювання інвестиційної діяльності; диверсифікації банківських операцій;

нехтування питаннями освоєння перспективних банківських технологій, можливістю впроваджувати банківський менеджмент і маркетинг;

концентрація зусиль банків на отриманні спекулятивного прибутку і недостатня увага до кредитування реального сектора економіки

незначна участь іноземного капіталу, іноземних банків та їх філіалів, що істотно обмежує притік іноземних інвестицій [2].

Проблема зростання недовіри до банків є однією з найбільш актуальних на сьогоднішній день. Її сутність полягає в тому, що збільшення недовіри населення до банків внаслідок негативного емоційного фону та скорочення

обсягу вільних ресурсів у населення і підприємств призводить до відтоку депозитів, що в свою чергу дестабілізує діяльність банків, ускладнюючи процес видачі кредитів та розрахунків за своїми зобов'язаннями. Окрім цього, зростання недовіри інвесторів може призвести до відтоку інвестицій у банківський сектор, результатом чого стане ускладнення процесу відновлення нормальної діяльності вітчизняних банків. На думку експертів, ця проблема спричинена як важкою економічною ситуацією в Україні, так і суперечливими діями Національного банку, коли фактично банківський нагляд не виконував свої прямі функції [2].

Зважаючи на необхідність підвищення рівня надійності, фінансової стійкості банків на внутрішньому й міжнародних ринках, необхідно вжити такі заходи:

– розширити можливості підтримання ліквідності банків на основі програм фінансового оздоровлення,

– збільшити нормативи резервування за кредитними операціями по кредитах, інформацію щодо яких не внесено до кредитних історій,

– оптимізувати структуру капіталу, активів та зобов'язань, виходячи із завдань забезпечення фінансової стійкості банків та їх позитивного впливу на розвиток реального сектору економіки;

– посилити вимоги щодо прозорості корпоративного управління банками, зокрема визначення реальних власників банків, та їх відповідальність за підтримання фінансової стабільності банків;

– забезпечити пропорційне зростання регулятивного капіталу та його складових обсягів активно-пасивних операцій;

– підвищити ефективність управління активами і пасивами з метою недопущення необґрунтованого збільшення відрахувань від регулятивного капіталу, зокрема пов'язаних із нарахованими, але не сплаченими доходами;

– розробити стратегічні цілі в залежності від ситуації в країні та за кордоном;

– активніше застосовувати процедуру реорганізації банків шляхом приєднання або злиття, а також реструктуризація банків шляхом закриття збиткових філій.

Отже, для банківського сектору України важливим завданням постає забезпечення свого стабільного розвитку для досягнення найвищих фінансових результатів, також підвищення конкурентоспроможності на внутрішньому та зовнішньому фінансових ринках, посилення взаємодії банків із реальним сектором економіки України.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://bank.gov.ua.

2. Комітет ВР України з питань фінансової політики і банківської діяльності. Синергія розвитку банків та індустріалізації економіки. [Електронний ресурс] // Стратегія розвитку банківської системи 2016-2020 рр.- Київ, 2016.– Режим доступу:

http://kneu.edu.ua/userfiles/Credit_Economics_Department/afedra+bankspravi/proekt_strat egi.pdf

3. Житар М.О. Інновації в розвитку банківської системи України / М.О. Житар, А.В.Мамалига // Міжнародна науково-практична конференція «Стратегія і практика інноваційного розвитку фінансового сектору України» – Ірпінь: Видавництво УДФСУ, 20-22 березня 2018. – С. 199-201.

Галака О.В., Філоненко С. М.,
Університет ДФС України,
здобувачі вищої освіти ІІ (магістерського) рівня
Науковий керівник:***Євтушенко Г. І.,***
Університет ДФС України,к.е.н.,доцент кафедри менеджменту

СУТНІСТЬ І СКЛАДОВІ СОЦІАЛЬНОГО ПРОЕКТУ

Питанням дослідження та вивчення сутності поняття соціального проекту та управління соціальним проектом, розробці практичних рекомендацій щодо управління конкретними соціальними проектами присвячено багато праць вітчизняних, закордонних науковців і дослідників.

Соціальні проекти володіють різним ступенем значущості для суспільства в цілому, спільноти або окремих груп. При цьому соціальний проект, так чи інакше, перетворює частину соціальної дійсності, переводить її в якісно новий стан. Найбільш повне визначення соціальному проекту, на наш погляд, дає С.А. Луков в роботі «Соціальне проектування». *"Соціальний проект* - це сконструйоване ініціатором проекту соціальне нововведення, метою якого є створення, модернізація або підтримання в змінному середовищі матеріальної чи духовної цінності, яке має просторово-часові і ресурсні межі і вплив якого на людей визнається позитивним за своїм соціальним значенням "[1, с.12].

Проте, дане твердження вимагає певного коригування, оскільки об'єктом соціального проектування часто виступають складні самоорганізовані соціальні системи, на функціонування яких впливає величезна кількість факторів, які можуть бути не враховані суб'єктом проектування в повному обсязі в процесі проектної діяльності. У результаті соціальний проект може, по-перше, мати латентні наслідки не завжди позитивні, по-друге, викликати різку негативну реакцію у певних груп громадськості. Соціальні проекти займають особливе місце в системі управління компанією. Обсяг і характер соціальних проектів наочно демонструє рівень розвитку соціальної відповідальності компанії.

Соціальний проект повинен містити систему загальних параметрів об’єкта, що проектується, які характеризують його цілісність, а також систему параметрів його підсистем, блоків, елементів, їх зв’язків. Для всіх науково розроблених соціальних проектів характерне наступне: 1) наявність характеристик, які не виникають у проектованого об’єкта без чіткого проекту; 2) параметри, які можуть забезпечити реалізацію соціального замовлення; 3) характеристики, які можна розвинути тільки протягом визначеного проміжку часу.

Соціальний проект має відповідати наступним умовам його розробки: він повинен бути створеним на науковій основі, не суперечити моральним нормам, нести загальноприйнятні соціальні цінності, соціальне замовлення, бути ефективним з точки зору реалізації, не містити протиріч, повинен бути реалістичним. Кожен проект відповідає певній структурі, яка, за всієї різноманітності, має загальні ознаки: назва проекту, опис проблеми, мета проекту, завдання, план виконання проекту, ресурси, які необхідно для виконання проекту, очікувані результати, оцінка та моніторинг проекту [2. с. 75].

На основі теоретичного аналізу зазначеної літератури, узагальненню вимог до проектних та грантових заявок можна розробити модель соціального проекту, яка складається з двох блоків, що характеризуються різною направленістю. Перший блок передбачає чотири базові взаємопов'язані компоненти взаємодії: цільова група, стиль управління, імідж, проектна команда. Другий блок включає змістові компоненти: послуга, ресурс, фінанси, ідея. Діяльність, направлена на реалізацію проекту, з метою зміни соціальної ситуації та покращенню становища цільової групи можлива тільки за умови поєднання всіх компонентів з двох блоків. Нездійснення одного з них призводить до неефективної реалізації соціального проекту.

Список використаних джерел

1. Луков В.А.Соціальне проектування: навч. посібник. М .: В-во Моск.гуманітарн. ун-ту; Флінта, 2007. С. 12.
2. Яременко О.О. Науковий супровід соціальних проектів: ідеологія і структура процесу / О.О. Яременко // Український соціум. - 2004. - № 1(3). - С. 75.

Гарник М.О.,
Університет ДФС України,
студентка 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Науковий керівник:***Деміденко Л.С.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач

ПРОБЛЕМИ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ

На сучасного етапу соціально-економічних перетворень у нашій державі актуальним завданням є радикальне реформування пенсійної системи, адже євроінтеграційні орієнтири розвитку України вимагають, щоб соціально-економічна політика держави була направлена на досягнення європейських стандартів якості життя. Це передбачає надійний соціальний захист населення і належне пенсійне забезпечення. Необхідність реформування пенсійного забезпечення викликано низкою об'єктивних факторів: економічних, демографічних, соціально-політичних. Хоча напрямки реформування пенсійної системи в Україні були визначені більше 10 років тому, реформа системи пенсійного забезпечення залишається ключовим пріоритетом для України і

сьогодні [2].

Можна виділити такі основні проблеми пенсійної системи України:

1. Доходи та видатки Пенсійного фонду України незбалансовані. За нинішніх тенденцій пенсійна система України залишається фінансово нестійкою. Без капітальної перебудови чинна пенсійна система, побудована на внесках на основі доходів, буде, як і раніше, дефіцитною і не здатною забезпечити адекватні і справедливі пенсії для всіх пенсіонерів. Ще до скорочення розміру єдиного соціального внеску, яке набуло чинності з січня 2016 року, Пенсійний фонд України (ПФУ) мав значний дефіцит. Після великої податкової реформи, прийнятої в кінці 2015 року, ставка єдиного соціального внеску скоротилася з середнього значення 40 % до фіксованої ставки 22 %, дефіцит ПФУ зріс до 6 ¼ відсотка ВВП в 2016 р. і є одним з найвищих в світі.

2. Незадовільний стан демографічної ситуації в Україні. Несприятливі демографічні тенденції продовжують створювати додатковий тиск на фінанси пенсійної системи. Зниження рівня народжуваності та збільшення тривалості життя призводить до зменшення і старіння населення. Зі скороченням чисельності працездатного населення, число платників єдиного соціально внеску знижується, в той час як видатки на програми для людей похилого віку, в тому числі пенсії, зростають.

Сучасна демографічна ситуація в Україні має значну негативну тенденцію, як відтік працездатного населення закордон. Не задоволені умовами життя в Україні, значна частина працездатного населення емігрує в пошуках кращої долі, тим самим знижуючи кількість працездатного населення в Україні.

3. Низький рівень пенсій більшості осіб, які досягли пенсійного віку. На цей час пенсійна система забезпечує дуже скромні пенсійні доходи особам похилого віку. Розмір середньої пенсії в Україні на сьогодні складає близько 65-70 доларів США на місяць, що трохи вище міжнародної межі бідності, яка складає 1,90 доларів США на день. У той час як середній валовий коефіцієнт заміщення у 39 % (за оцінками 2015 року) є не надто низьким за міжнародними стандартами, високий рівень недотримання норм законодавства та заниження оподатковуваного прибутку, швидше за все, призводять до значного завищення розміру середньої пенсії по відношенню до середньої заробітної плати по всій країні. Відповідно до чинних правил індексації, коефіцієнт заміщення буде знижуватися й далі, досягаючи ще більш соціально нестабільних рівнів.

Сьогоднішній низький розмір пенсій – результат, як спаду економіки України,так і нашого несвідомого ставлення до сплати внесків до Пенсійного фонду. Тіньовий сектор економіки не забезпечує належного внеску в розв’язання суспільних проблем і, що особливо небезпечно, порушує принципи соціальної справедливості [3].

4. Невисокий пенсійний вік та можливість дострокового виходу на пенсію доступна для багатьох громадян. Українці виходять на пенсію в середньому набагато раніше, ніж працівники в інших країнах регіону. Середній вік виходу на пенсію для чоловіків становить близько 58,5 року, для жінок – трохи менше 56 років. Для порівняння: середні показники у ЄС становлять 63,6 року для чоловіків і 62,6 року для жінок. Це призвело до того, що в Україні налічується

понад 12 млн. пенсіонерів – близько 30% населення.

Незважаючи на минулі реформи, включаючи поступове збільшення пенсійного віку для жінок (2011 р.) і ужорсточення деяких варіантів дострокового виходу на пенсію (2015-18 рр.), за відсутності подальших реформ пенсійна система зіткнеться з великим і зростаючим дефіцитом. Відтак, пенсійна реформа повинна в першу чергу зосереджуватися на обмеженні припливу нових пенсіонерів. Це дозволить також створити потенціал для приведення середньої пенсії до більш соціально прийнятного рівня. Крім того, необхідні й інші реформи, які допомагають підвищити справедливість і ефективність пенсійної системи [1].

Отже, основною метою проведення пенсійної реформи є відновлення соціальної справедливості для нинішніх і майбутніх пенсіонерів, забезпечення достойного рівня життя громадянам, які протягом свого трудового життя сплачували пенсійні внески, досягнення стабільності пенсійної системи та забезпечення бездефіцитності Пенсійного фонду у середньостроковій перспективі.

Список використаних джерел

1. Амаглобелі Д. Реформування пенсійної системи України [Електронний ресурс] – Режим доступу: file:///C:/Downloads/042517-reforming-ukraine-pension-system.pdf

2. Рудик В.К., Олексійко В.С. Стан реформування пенсійної системи в Україні // Облік і фінанси. – №4 (74). – 2016. – !08 -113.

3. Верхоляк З., Сороківська О. А. Актуальні проблеми реформування системи пенсійного забезпечення в Україні // Матеріали Міжнародної науково-технічної конференції «Фундаментальні та прикладні проблеми сучасних технологій», Тернопіль, 2018 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/25465/2/MNTK_2018_2018_Verholoak_Z-The_actual_problems_of_334-335.pdf

Горобчук В.В.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 3 курсу спеціальності «Фінанси банківська справа та страхування»
Науковий керівник:***Деміденко Л.С.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач

СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Стратегія успішного розвитку національних економічних систем країн лідерів останніми роками тісно пов’язана з лідерством у дослідженнях і розробках, появою нових знань, розвитком високотехнологічного виробництва і створенням масових інноваційних продуктів.

Розвиток інноваційного потенціалу – це не тільки шлях динамічного розвитку та успіху, а й засіб забезпечення безпеки та суверенітету країни, її конкурентоспроможності у сучасному світі.

Забезпечення інноваційного розвитку вітчизняних підприємств є

основною передумовою їх виживання, динамічного зростання та виходу на міжнародні ринки у глобальному конкурентному середовищі, про що свідчать світові економічні тренди. Відповідно до значення глобального індексу інновацій Україна в 2017 році займає 50 місце з 127 країн світу, що є кращим результатом за останні роки (у 2016 р. – 56 місце, у 2015 р. – 64 місце, у 2014 р. – 63 місце) [1].

Лідерами у фінансуванні інноваційної діяльності є Швеція – 3,82 %, Фінляндія – 3,5 %, Японія – 3,15 %, США – 2,59 %, Німеччина – 2,51 %, Австрія – 2,45 %, Данія – 2,13 % від ВВП. Частка витрат США, Великобританії, Японії, Німеччини та Франції становить 59 % від усіх витрат на науку в усьому світі [2].

Необхідно зазначити, що ситуація з розробкою та впровадженням інновацій на вітчизняних підприємствах в останні роки значно погіршилась. Це обумовлено дефіцитом власних фінансових та інвестиційних ресурсів, високим рівенем відсотків за банківськими кредитами, а отже гострою нестачею фінансових ресурсів. Саме тому важлива роль стимулювання інноваційної діяльності у сучасних умовах господарювання належить безпосередньо державам.

Дослідження особливостей фінансування інноваційної діяльності західних країн показало, що доволі активну роль в інноваційній діяльності відіграють саме державні органи влади через створені ефективні державні, економічні та адміністративні механізми підтримки інновацій. У світовій практиці у зв’язку із підвищенням ролі держави у фінансуванні інновацій спостерігається підвищення наукомісткості продукції, яка становить в країнах ЄС 35 %, США – 25 %, Японії –11 %, Сінгапурі – 7 %, Кореї – 4,5 %, Китаї – 2 %, в Росії – 0,13 %, тоді як в Україні – лише 0,05 % від ВВП [2].

Найбільш поширеними засобами стимулювання інноваційних процесів у розвинених країнах є:

- вилучення витрат на НДДКР, пов’язаних з основною виробничою і торговою діяльністю, із суми доходу, який оподатковується;
- пільгове оподаткування венчурних фірм та фірм, що здійснюють НДДКР (зменшення податку на прибуток);
- відсутній податок на оренду для венчурних фірм;
- пільговий режим амортизаційних відрахувань (строк служби обладнання до 3-х років, а для інших фондів – до 5 років);
- не підлягає оподаткуванню юридична форма ризикового капіталу;
- система страхування коштів, які надаються венчурним фірмам (наприклад, в Англії держава гарантує повернення 70% середньострокових позик, які надаються на 2-7 років);
- субсидії на проведення досліджень з розробки нових видів продукції чи технологій;
- відшкодування витрат на нововведення згідно з державними програмами по субсидуванню малих інноваційних фірм.

Найбільш конкурентоспроможними галузями у США є: авіаційна, аерокосмічна, машинобудування, автомобілебудування, виробництво

комп'ютерів та розробка програмного забезпечення.

До пріоритетів інноваційної діяльності Великобританії належать медичні технології, відновлювальна енергетика, наноелектроніка, захист комунікаційної інфраструктури, біотехнології, інтелектуальні системи управління, раціональне природокористування.

Обсяги фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств протягом 2015-2017 рр. зазнали скорочення, оскільки в Україні на сьогодні не сформовано комплексного механізму стимулювання інноваційної діяльності, зокрема фінансового забезпечення за рахунок мобілізації внутрішніх ресурсів підприємств та залучення прямих іноземних інвестицій. Крім цього, недостатньою є державна підтримка інноваційної діяльності та не задіяний повною мірою механізм довгострокового банківського кредитування [1].

Отже, як показує досвід зарубіжних країн, держава може взяти на себе частину ризику при кредитуванні інноваційних проектів комерційними банками, а також зробити дешевшими кредити за рахунок компенсації частини плати за нього. Важливо також посилювати дії фінансово-кредитних інститутів, що забезпечують безперервність фінансування інноваційних проектів тавпроваджувати пільгові банківські ставки за кредитами для інноваційних підприємств. Необхідно розвивати венчурне фінансування, що створить можливості залучення іноземних інвестицій для фінансування інноваційної діяльності. З цією метою доцільно привести у відповідність їх із європейськими нормами законодавства, яке регулює питання венчурного фінансування.

Список використаних джерел

1. Стан інноваційної діяльності та діяльності у сфері трансферу технологій в Україні у 2017 році: аналітична довідка / Т.В. Писаренко, Т.К. Кваша та ін. – К.: УкрІНТЕІ, 2018. – 98 с.

2. Єпіфанова І.Ю. Світовий досвід фінансування інноваційної діяльності підприємств *[Електронний ресурс] – Режим доступу:*http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/24607/1/38-249-254.pdf

3. Кужелєв М.О. Формування механізму управління кредитоспроможністю підприємства в умовах інноваційного розвитку економіки України / М.О. Кужелєв, М.О. Житар // Науковий вісник Національного університету державної податкової служби України (економіка, право). – 2015. – Вип. 2 (69). – С. 57-62.

Деденко Л. В.,
Київський університет імені Бориса Грінченка,
студентка 5 курсу, магістр
спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»;
Сосновська О. О.,
Київський університет імені Бориса Грінченка;
к. е.н., доцент кафедри фінансів та економіки

ФІНАНСОВИЙ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ ЯК УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

На сучасному етапі розвитку підприємства України функціонують в умовах постійних змін, що супроводжуються численними ризиками.

Економічна система характеризуються підвищеними процесами глобалізації та інтеграції, які вимагають забезпечення конкурентоздатності економічних суб'єктів на ринку та є необхідними передумовами для стійкого розвитку підприємства. За даних умов основою для нормального функціонування і поступового зростання економічного потенціалу виступає позитивне значення фінансової стійкості, адже саме фінансово-економічна система підприємства зазнає найбільшого впливу невизначеного бізнес-середовища. При цьому вагоме місце в системі забезпечення стійкого функціонування підприємства та його подальшої успішної діяльності займає процес управління фінансовими ризиками. Оскільки в умовах сьогодення фінансові ризики є найбільш загрозливими і завдають значних руйнівних наслідків, то необхідність їх подальшого наукового дослідження є актуальною проблемою для подальшої побудови ефективних систем ризик-менеджменту підприємства.

За даними Державної служби статистики України за 2018 рік частка збиткових підприємств у порівнянні з 2017 р. зменшилась на 0,5 в.п. і становила 29,2% [2]. Загалом відношення частки прибуткових та збиткових підприємств не зазнають суттєвих змін та мають наступну структуру – 70% прибуткові підприємства та 30 % – збиткові. Дані результати засвідчують той факт, що підприємства мають незадовільний фінансовий стан, який підвищує фінансовий ризик та вимагає формування ефективного механізму управління.

Під час формування ефективного механізму управління фінансовими ризиками необхідно виявити всі можливі види ризиків, пов'язані з кожною ланкою діяльності. Фінансові ризики взаємозв'язані, адже в разі виникнення будь-якої ризикової події, відбувається зміна показників фінансово-господарської діяльності підприємства, що може призвести до непередбачуваних результатів. Отже, фінансові ризики можна класифікувати таким чином [4]:

– ризики купівельної спроможності грошей: інфляційний ризик, дефляційний ризик, валютний ризик, ризик ліквідності.

– інвестиційні ризики: проектний ризик, портфельний ризик, інноваційний ризик.

– ризик форми організації діяльності підприємства: авансовий ризик; оборотний ризик.

Фінансові ризики підприємства умовно поділяють на зовнішні та внутрішні. Всі зовнішні ризики складають не більше чверті від усіх ризиків фінансових проектів в цілому, решта 75% – внутрішні ризики.Зовнішні причини ризиків зумовлені загальноекономічними та ринковими чинниками, основними з яких є: нестабільність економічної ситуації, політичні чинники, інфляційні процеси, підвищена конкурентна боротьба, соціальні умови тощо. Внутрішні причини пов'язані з різними напрямками діяльності і залежать від впливу виробничо-комерційних, інвестиційних і фінансових чинників, а саме: підвищення витрат на підприємстві, незадовільна фінансова політика, рівень стійкості та платоспроможності, величина помилки управління бізнесом, відсутність у персоналу мотивації, шахрайство тощо [3].

Враховуючи вищевикладене, слід зазначити, що побудова ефективної системи стратегічного управління фінансовою стійкістю підприємства з відповідною підсистемою ризик-менеджменту буде сприяти її підвищенню в умовах посилення конкуренції та невизначеності на внутрішньому і світовому ринках. Вибір засобів зниження ступеня фінансових ризиків має на меті нейтралізацію (зниження, прийняття) або мінімізацію збитків у майбутньому. Основними етапами ризик-менеджменту слід вважати наступні: ідентифікація ризиків, оцінка ризиків, управління ризиками, моніторинг і контроль [1,7]. Алгоритм політики управління фінансовими ризиками на підприємстві передбачає використання таких основних методів: організаційні методи, економічні методи, внутрішні способи оптимізації, зовнішні способи зниження ризику, які можна охарактеризувати наступними діями: ухиляння від ризиків, локалізація ризиків, передача ризиків, компенсація ризиків, диверсифікація, лімітування [5]. При цьому, систему фінансового ризик-менеджменту можна вважати ефективною лише у випадку, якщо витрати на оптимізацію даних ризиків будуть раціональними.

Таким чином, в умовах невизначеності зовнішнього середовища фінансовий ризик потрібно розглядати не тільки як вірогідність отримання позитивного або негативного результату. Сучасний ризик-менеджмент має включати механізми комплексного врахування ризику на всіх етапах розвитку підприємства для забезпечення його стійкого функціонування. Розробка ефективної системи управління фінансовою стійкістю, що включає методи та механізми ризик-менеджменту, має сприяти підвищенню фінансової стійкості підприємств в умовах невизначеності.

Список використаних джерел

1. Герасимова І. Ю. Управління фінансовими ризиками страхових компаній з метою забезпечення економічної безпеки / І. Ю. Герасимова // Економічний простір. – 2016. – № 115. - С. 112-125. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2016_115_12.

2. Державна служба статистики України. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/soc_ek/2018/publ_11_2018_u.html.

3. Загорельська Т. Ю. Моніторинг ризиків фінансової небезпеки підприємства / Т. Ю. Загорельська // Економічний простір. – 2015. – № 95. – С. 189-200. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2015_95_21.

4. Нижник О. В. Аналіз фінансових ризиків підприємства та напрями їх нейтралізації / О. В. Нижник // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2014. – No 4. – Т. 2. – С. 151–154.

5. Орлик О. В. Фінансові ризики в системі забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства / О. В. Орлик // Інноваційна економіка. – 2016. – № 5-6. – С. 218-223. - Режим доступу: http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/5113.

6. Сосновська О.О. Генезис поняття ризику як економічної категорії / О.О. Сосновська // Економічний простір: Збірник наукових праць. – № 124. –

Дніпропетровськ: ПДАБА, 2017. – С. 5-18.

7. Sosnovska O., Zhytar M. Financial architecture as the base of the financial safety of the enterprise / O. Sosnovska, M. Zhytar // Baltic Journal of Economic Studies, Vol. 4 (2018) No. 4, Riga 2018. – P. 334-340.

Десятнюк К. В.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 2 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Науковий керівник: ***Деміденко Л.С.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач

РОЛЬ МЕНЕДЖМЕНТУ У СТРАХУВАННІ

Страховий ринок безперервно розвивався протягом багатьох століть. Змінювалися його форми та методи організації, розширювався перелік страхових послуг, які забезпечують безперервність суспільного відтворення через ефективні механізми компенсації збитків та захисту майнових інтересів учасників страхових відносин. Діяльність страхової компанії в умовах ринкової економіки вимагає високого рівня організації управління, без якого неможливе досягнення мети, що стоїть перед страховиком, забезпечення його конкурентоспроможності на ринку. Специфіка сфери управління в страховому бізнесі зумовлює необхідність вивчення особливого напрямку в менеджменті – страхового менеджменту.

Страховий менеджмент можна визначити як цілеспрямований вплив держави, власників компаній, менеджерів, співробітників та посередників страховика на процес досягнення його мети у змінному ринковому середовищі шляхом раціонального формування і використання потенціалу організації (компанії) [2, с.8].

Ефективний менеджмент створює основу для економічного процвітання страхової компанії. Виходячи з наявних страхових інтересів, страхова компанія створює певний пакет страхових продуктів, орієнтований на задоволення запитів страхувальників. При цьому розвиток страхової справи шляхом активізації системи продажів страхових полісів і по інших напрямах є головним завданням менеджменту в страховій компанії [3].

Страховий менеджмент вивчає найбільш раціональні технології управління страховими компаніями, а також управління іншими професійними учасниками страхового ринку. Складовими елементами страхового ринку є: фінансовий менеджмент, менеджмент персоналу, маркетинговий менеджмент, інформаційний менеджмент, інноваційний менеджмент, організаційний менеджмент, стратегічний менеджмент.

Об’єктом організаційного менеджменту є процес створення організації, формування її структури та системи управління та управління опрацюванням нових продуктів (створенням нових правил страхування, доповнення існуючих видів страхування додатковими послугами тощо).

Стратегічний менеджмент страховика охоплює питання визначення цілей

та перспектив їх досягнення, а також визначення необхідних для цього ресурсів. Для маркетингового менеджменту є визначальним вивчення страхових ринків, їх кон'юнктури, пошуки каналів просування страхових послуг, цінової політики та реклами.

Інноваційний менеджмент страховика охоплює наукові дослідження, прикладні розробки, створення дослідних зразків та впровадження новинок. При чому нововведення можуть належать до різних аспектів діяльності страхових компаній. До видів інновацій у страхуванні відносять: технічні інновації (використання технічних вдосконалень діяльності страховика), технологічні інновації (зміни в організації діяльності страховика), управлінські інновації (удосконалення, спрямовані на оптимізацію управлінських рішень), продуктові інновації (розробка нових видів страхування або модернізація вже існуючих).

Менеджмент персоналу спрямований на підбір кадрів, підвищення їх кваліфікації та створення сприятливого клімату в колективі. Враховуючи не насиченість вітчизняного ринку, вимоги до персоналу страховиків, особливо в регіональних підрозділах, не достатньою мірою враховують специфіку даного виду бізнесу і потребують вдосконалення. Об'єктом інформаційного менеджменту є збір, опрацювання та аналіз інформації про страховий ринок, роботу страховика та його конкурентів [1].

Ключовими для фінансового менеджменту є питання платоспроможності компанії, її інвестиційної політики та діяльності на ринку капіталу. Невисокий рівень капіталізації та низька якість активів страхових компаній, а також демпінг, який призводить до порушення балансу зобов'язань та можливостей їх виконання, сприяють реалізації ризику банкрутства страховика. Вирішення даних проблем є головними завданнями сучасного страхового менеджменту. Тому регулятору необхідно: посилити вимоги до платоспроможності страховика, налагодити систему управління, посилити роль та відповідальність актуаріїв, запустити механізму гарантування виплат за договорами страхування життя та пенсії.

Отже, всі складові страхового менеджменту є взаємопов'язаними і лише їх комплексне використання сприятиме стабілізації економічних процесів у страхуванні.

Враховуючи викладене вище, можна стверджувати, що у сучасних умовах досить актуальним є налагодження ефективної системи управління страховими компаніями. Адаптація страхового ринку до змін, пов'язаних із модернізацією фінансових інструментів у страховій індустрії та впровадженням інноваційних технологій в організацію страхової діяльності, сприятиме підвищенню якості страхового захисту, стимулюванню упровадження нових видів страхування і страхових технологій, урізноманітненню спектру страхових послуг, удосконаленню форм і методів страхового нагляду тощо.

Список використаних джерел

1. Полчанов А.Ю. Теоретичні основи страхового менеджменту // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – 2014. – № 2 (68). –

С. 282-287.

2. Сокиринська І. Г. Журавльова Т.О., Аберніхіна І.Г. Страховий менеджмент. Навчальний посібник/ І.Г.Сокиринська, Т.О.Журавльова, І.Г.Аберніхіна – Дніпропетровськ: Пороги, 2016. – 300 с.

3. Необхідність і сутність страхового менеджменту *[Електронний ресурс] – Режим доступу:* https: // helpiks.org/5-102727.html

Дехтяренко І.С.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студент 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Науковий керівник:***Калусенко В.В.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ВІД ІНТЕРНЕТ – ТОРГІВЛІ

Невід'ємною складовою частиною забезпечення збалансованої бюджетної системи є правильне формування та використання доходів та видатків, вивчення впливу позитивних та негативних чинників на їх стан.

В податковій системі є багато видів податків, які закріплені нормативно – правових актах, кодексі, законах, постановах і т. д. Будь – яка організація, підприємство чи товариства повинні дотримуватися усіх цих правил (законів) для легального та законного ведення своєї діяльності. [5]

Усі гроші в державі рухаються. Купуючи товар, громадяни витрачають свої кошти, а організація, в свою чергу, отримує з продажів товару виручку. В подальшому з виручки власник сплачує податки для покриття заборгованості перед державою. Ці кошти надходять до бюджету держави і потім розподіляються на різні сфери суспільства (субсидії, заробітна плата, пенсійний фонд і т. д.). Але є такі види діяльності фізичних чи юридичних осіб, які не приносять прибутку державі. Інтернет – продажі є прикладом такої неприбуткової для країни діяльності. [4]

У разі якщо фізична особа продає такий товар юридичній особі або самозайнятій особі, чи здійснює продаж за посередництвом комісіонера, які є податковими агентами, то такі податкові агенти зобов'язані утримувати податок на доходи фізичних осіб за ставкою 18%, та військовий збір - 1,5 %. Якщо фізична особа продає такий товар іншій фізичній особі, то дохід отриманий від такого продажу включається до оподатковуваного доходу фізичної особи (продавця), який зобов'язаний подати податкову декларацію за наслідками звітного податкового року в якому відбувалася цей продаж, а також сплатити до бюджету податок на доходи фізичних осіб та військовий збір. [1]

Йдеться про продаж через комісійні магазини, інтернет поношених речей, меблів, побутової техніки і т. д. тобто всього того, що, на відміну від житла, транспорту, земельних ділянок, не підлягає реєстрації при зміні власника (у випадках, коли податок стягується з продавця автоматично). Експерти кажуть,

що «під ковпак» потраплять комісіонки і, можливо, ломбарди, але відзначають, що зібрати податок буде непросто, а доходи в бюджет будуть незначними.

Щорічно об’єм інтернет-торгівлі в Україні зростає на 30%. За даними інтернет журналу «LEMARBET», в 2018 році сума інтернет-продажів сягає близько 15 млрд доларів. Переважно, найбільші суми приносить електронна та побутова техніка, але суми оподаткування, в порівнянні з іншими державами (США, Китай, Японія) мінімальні – близько 2,5%. Дохід для держави у такому випадку становитиме приблизно 375 млн доларів. Тоді як у провідних країнах світу дохід від електронної комерції становить 10-ки мільярдів доларів. Потрібно змінювати підходи та політику, базуючись на досвіді розвинутих країн.

Згаданий підхід до оподаткування електронної комерції застосовують такі провідні держави, що займають лідируючі позиції в області нових інформаційних технологій, як: Японія, Канада, Південна Корея, Австралія та ін. У той же час, провідні держави - члени Європейського Союзу посідають декілька іншу позицію у даній сфері, будуючи внутрішню та зовнішню податкову політику на основі концепції максимального державного регулювання електронних економічних відносин, виходячи саме з примату бюджетних і податкових інтересів економік своїх країн. [3]

Французьким користувачам мережі Інтернет заборонено здійснювати операції з придбання товарів в Інтернет-магазинах та на аукціонах, організатори яких не отримали в установленому порядку дозвіл на ведення торгівлі та проведення аукціонів і не стали на податковий облік для цілей обліку обертів і сплати податку на додану вартість. Також у Франції введено в обіг спеціальні небанківські пластикові карти, вартістю 50, 100, 150 франків, призначені для оплати вартості придбаних за допомогою мережі Інтернет товарів та послуг.

У Німеччині також розглядалася можливість доповнення діючої системи податків додатковим фіскальним платежем «Податок на використання мережі Інтернет в ділових цілях». В якості платників податку суб’єктів оподаткування повинні були виступати тільки юридичні особи - податкові резиденти Німеччини, що використовують глобальну мережу Інтернет для отримання прибутку в ділових цілях. [4]

Варто відзначити, що дієвого контролю на сьогоднішній день немає, так як немає загального обов'язкового декларування, а максимальна сума для готівкових розрахунків досить висока (50 тис. грн), тому відстежити такі операції неможливо.

Отже, податкова база щодо інтернет - продаж в Україні, та і у світі, наразі досить не ефективна. Потрібно вдосконалювати нормативно – правові аспекти щодо продажі товарів через інтернет, адже це прибуткова галузь економіки. Також варто відмітити, що завдяки інтернет – продажам можна розширити торгівельні зв’язки з іншими державами, а це в подальшому позитивно вплине на економіку держави та інтеграцію у міжнародний простір.

Список використаної літератури

1. Ткачук Н. « Переваги та ризики поширення новітніх інформаційних технологій в сучасному суспільстві / Н. Ткачук // Бізнес і безпека. – 2016. – С. 23.

2. Позняков С. «Адміністративно-правові аспекти державного контролю і правоохоронної діяльності у сфері оподаткування електронної торгівлі» / С. Позняков // Правова інформатика. – 2015. – С. 65.

3. Директива ЄС Європейського Парламенту і Ради "Про правові аспекти інформаційних послуг щодо електронної комерції на внутрішньому ринку" від 08.06.2000 р. // Правова інформатика. – № 2(9)/2017. – С. 72-89.

4. Макарова М.В. Історія та перспективи розвитку цифрової економіки : монографія / М.В. Макарова. – Полтава : РВВ ПУСКУ, 2016. – 236 с.

5. В. Достов. Електронна готівка як зброя торгово-фінансової революції. // Журнал ReadMe! – 2015.

Дідківська А.В.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 2 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Науковий керівник:***Довбуш Н.Є.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач

ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА ЯК ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

Інноваційна політика держави є важливою складовою економічної політики. Державна інноваційна політика – це сукупність певних форм і методів діяльності держави, що спрямовані на підтримку та розвиток інноваційної діяльності у всіх сферах суспільного та економічного життя. Активна реалізація інноваційних процесів є способом повернення до життя традиційних видів економічної діяльності, який полягає в повторному вливанні в них рушійних сил, здатних забезпечити конкурентоспроможність і створити нові робочі місця за допомогою цілеспрямованого розвитку всієї технологічної бази. Для цього використовують цілу низку технологій: електроніка, інформаційні технології, засоби гнучкої автоматизації, нові технології одержання, переробки й обробки матеріалів, способи і засоби економії енергії, а також тип організації, що краще реагує на потреби виробничого процесу і ринку, сприяє зменшенню витрат і усуненню недоліків[2]. Тому важливо приділяти увагу інноваціям на державному рівні.

Значний внесок у вивчення проблем інноваційної політики держави зробили такі вітчизняні науковці: Г.О. Андрощук, Ю.М. Бажал, А.С. Гальчинський, Л.І. Федулова та інші.

Інноваційні механізми існують на всіх рівнях економіки.На макрорівні вирішуються три основні завдання, серед яких: формування державної інноваційної стратегії, створення сприятливого інноваційного клімату для економіки у цілому та реалізація державних інноваційних програм, він визначає

економічну потужність країни та її перспективи на світовому ринку. На регіональному рівні аналогічні завдання прив'язуються до особливостей певних регіонів. Ці два рівня створюють умови для інтенсивного розвитку інноваційних процесів на рівні підприємницьких структур і покликані спрямувати підприємницьку ініціативу в русло інноваційних пріоритетів[3].

Сфера прояву інноваційних процесів не обмежується лише комерційною діяльністю. Інновації також впроваджуються для забезпечення суспільних інтересів. Велика кількість сучасних розробок стосується екологізації виробництва (не без впливу держави), які таким чином несуть певні збитки самим виробникам, оскільки також потребують інноваційних інвестицій.

Діяльність суб'єктів підприємницької діяльності щодо конструювання, створення, освоєння й виробництва якісно нових видів техніки, предметів праці, об'єктів інтелектуальної власності, технологій, а також впровадження досконаліших форм організації праці й управління виробництвом є необхідною для стабільного розвитку країни. Частка капітальних інвестицій, що були здійсненні для розвитку таких сфер економіки, як інформація та комунікації, а також професійну, наукову та технічну діяльність дуже низька і коливається у межах 1,5-4 %.

В Україні за останні роки динаміка інноваційної активності є стабільною і тримається на рівні 16-17 %, що свідчить про не розповсюдженість цього виду діяльності. Витрати у 2013-2014 роках різко зменшуються, лише у 2015-2016 роках спостерігається збільшення показника у порівнянні з попереднім роком. Причинами цього слугує як мала частка підприємств зацікавлених у розвитку інновацій, так і недостатня фінансова підтримка з боку держави та інших суб'єктів економіки.

Інноваційна активність української економіки продовжує зростати.За даними Глобального індексу інновацій (Global Innovation Index), у 2018 році Україна посіла у рейтингу найвищу позицію за останні сім років – 43 місце У рейтингу за 2017 рік Україна займала 50 місце, у 2016 році – 56, у 2014 – 63. Упродовж останнього десятиліття українці зареєстрували більше 140 тис. патентів на винаходи й моделі

Фінансування інноваційної діяльності в країні відіграє ключову роль у розвитку як всієї економіки, так і нових видів діяльності. За статистичними даними розвиток інноваційної діяльності в Україні розвивається за рахунок власних коштів підприємств (більше 95 %), лише незначна частка належить державі (0,4). Щодо іноземних інвестицій, то їх частка різко скоротилась у 2014-2015 роках через погіршення політичної та економічної ситуації в країні, знизившись до 2 % у 2016 році у порівнянні з 25 % у 2012 році[1].

Отже, інновації спрямовують економіку на інтенсивний шлях розвитку,забезпечують прискорення зростання продуктивності факторів виробництва. Вони є елементом підвищення ефективності економіки в промисловості, її конкурентоспроможності та зміцнюють статус країни у глобальній економіці. Тому державна підтримка інноваційної діяльності вкрай необхідна.

Список використаних джерел

1. Давидова І.О. Інноваційна зайнятість в аспекті її сутнісних характеристик [Електронний ресурс] / Давидова І.О. // Ефективна економіка. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4041.
2. Пашута. М. Інновації як фактор випереджального розвитку економіки [Електронний ресурс] // Персонал. – 2006. – Режим доступу до ресурсу: http://personal.in.ua/article.php?ida=300.
3. Дідченко, О. І. Сутність та класифікація інновацій [Електронний ресурс] / Дідченко, О. І., Бибочкіна О.Ю. // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_4_048.pdf.
4. Кужелєв М.О. Концептуальні засади ефективності фінансового забезпечення інноваційного розвитку України / М. О. Кужелєв, М.О. Житар // Збірник наукових праць учених та аспірантів «Економічний вісник університету», Переяслав-Хмельницький, 2015. – С.14-18.

Дідківська Є. В.,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,
студенка 3-го курсу, спеціальності «Фінанси та страхування»
Науковий керівник:***Деміденко Л.С.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач

CASHLESS ECONOMY ТА ЇЇ РОЗВИТОК В УКРАЇНІ

Україна належить до групи країн з високим показником рівня готівки в економіці. Розвинуті країни знижують рівень використання готівки, що сприяє росту економіки, підвищує рівень прозорості та спонукає до активного розвитку сучасних сервісів та технологій. Україна значно повільніше переходить до цієї форми розрахунку, адже спостерігається недостатній рівень обізнаності стосовно переваг безготівкових розрахунків, а також значний рівень недовіри щодо їх використання.

Не дивлячись на світові тенденції переходу до безготівкової форми розрахунку, грошова маса в Україні з кожним роком збільшується. За останні 10 років вона збільшилась у 3,89 рази, в середньому щорічно агрегат М0 збільшується на 16%. Так з 2007 року по 2017 рік грошовий агрегат М0 збільшився з 111 119 млн. грн. до 332 546 млн. грн. Втім у 2015 році співвідношення М0 до ВВП зменшилось, але обсяг готівки в обороті залишився без змін.

Необхідно зазначити, що Україна належить до групи країн з високим показником рівня готівки в економіці. Так у 2014 році співвідношення М0 до ВВП в Україні становило 18,1%, в Білорусії – 19,7%, Молдові – 15,7%, Росії – 12,5%, а у Польщі – 7,5%, Туреччині – 4,9%, Великій Британії – 3,6, Данії – 3%, Швеції – 2,2, Норвегії – 1,9% [2].

Рівень готівки залежить від багатьох факторів: рівень розвитку економіки

та рівень розвитку безготівкових платежів, частка тіньового сектору, рівень проникнення термінальної мережі, культура, рівень грамотності населення та мотивація. Низький показник співвідношення М0 до ВВП для країн Західної Європи пов'язаний з тривалим процесом змін у традиціях використання готівки.

В Україні збільшується частка безготівкових розрахунків, станом на 2020 рік відповідно до планів Національного банку вони повинні перевищити 50%. В період з 2006 по 2015 рр. спостерігається значне збільшення долі безготівкових розрахунків у загальній масі платіжних операцій в Україні. Середній темп приросту безготівкових розрахунків щорічно складав майже 61% [1]. За даними Національного банку України, у 2017 році українці здійснили понад 3 млрд. операцій із використанням платіжних карток, емітованих українськими банками, на суму 2 125 млрд. грн. (це на 23,0% і 31,9% більше у порівнянні з 2016 роком відповідно).

НБУ всіляко стимулює громадян переходити на розрахунки в безготівковій формі. Цьому, зокрема, має сприяти зниження граничної суми готівкових розрахунків для фізичних осіб з 150 тис. грн. до 50 тис. грн. – відповідна норма була введена в січні 2017 року. Паралельно вживаються заходи щодо так званої фіскалізації фінансових операцій і розширення моніторингу доходів та витрат громадян. За даними регулятора, якщо в 2011 році частка безготівкових платежів з використанням банківських карт становила всього лише 8%, то за підсумками 2017 року перевищила 35%. [2]

В Україні вже сформувався певний попит на безготівкові платежі. Банки намагаються задовольнити потреби нового покоління клієнтів і тому створюють сучасні банківські послуги, впроваджують інноваційні продукти, розвивають платіжну інфраструктуру.

Для держателів карток це вигідно зі зрозумілих причин – швидко, зручно, безпечно, плюс безготівкові платежі несуть в собі безліч додаткових вигод і можливостей. Для банків питання полягає в прибутковості. Комісійний дохід для них набагато цікавіше процентного, тому що він більш стабільний, гнучкий і не вимагає додаткової ліквідності і резервів. Одна гривня, зароблена на карткових операціях, для банку набагато цінніше гривні, отриманої по кредиту. Особливо в наших умовах, коли кредитування переживає не найкращі часи і містить в собі додаткові ризики.

Для торговців в цьому є два нюанси. З одного боку – іноземні конкуренти давно перейшли на безготівкові розрахунки. З іншого боку – клієнт часто сам хоче платити карткою і безготівковий розрахунок для торговців – це можливість залучити найбільш забезпечених верств клієнтів, які не носять в гаманці великі обсяги кеша. Для невеликих підприємств, які поки навмисне відмовляються від безготівки, потрібно формулювати питання з точки зору безпеки. Зберігати свої обороти в банку дрібному підприємцю набагато спокійніше, ніж тримати денну виручку десь в сейфі.

Отже, держава отримує вигоду не тільки в плані регулювання. Дослідження Moody's показало, що безготівкова економіка в світі щорічно створює 256 млрд. доларів додаткового ВВП. Це два з половиною мільйона робочих місць. В Україні cashless генерує поки тільки півмільярда доларів. Але

в потенціалі це набагато більше. Адже, держава сама зацікавлена в тому, щоб бізнес виходив з тіні. Щоб сформувати в Україні ефективну систему безготівкових платежів потрібно: встановити достатню кількість POS-терміналів, в тому числі і в транспорті, забезпечити громадян захистом від кіберзлочинності та вирішити питання корупції і тіньової економіки.

Список використаних джерел

1. Бесчастна Д. О., Стороженко О. О., Бесчастна Г. О., Кешлес-економіка в україні: можливості та загрози // Ефективна економіка. – 2018. – №1 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2018/252.pdf

2. Офіційний сайт НБУ //Cashless economy [Електронний ресурс] – Режим доступу:https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=30432161

Добривечір Н. В.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 3 курсу спеціальності «Облік та оподаткування»
Науковий керівник:***Калусенко В.В.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач

ПРОБЛЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

В сучасних ринкових умовах в Україні податок на доходи фізичних осіб є загальнодержавним податком, разом з тим, відіграє значну роль у міжбюджетних відносинах, забезпечуючи доходами як державний так і місцеві бюджети. Стратегічними завданнями податку на доходи фізичних осіб є реалізація фіскального і регулюючого потенціалу особистого прибуткового оподаткування. Це означає, що із ростом добробуту платників податків - фізичних осіб, розширенням бази оподаткування буде відбуватись збільшення надходжень до бюджету, що дасть змогу проводити активну соціальну політику.

В ст.162 Податкового кодексу України визначено, що платниками ПДФО є:

- фізична особа - резидент, яка отримує доходи як з джерела їх походження в Україні, так і іноземні доходи;
- фізична особа - нерезидент, яка отримує доходи з джерела їх походження в Україні;
- податковий агент.

Базою оподаткування є загальний оподатковуваний дохід, яким є будь-який дохід, який підлягає оподаткуванню, нарахований (виплачений, наданий) на користь платника податку протягом звітного податкового періоду. Пунктом 164.2 статті 164 ПКУ визначено, що до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку включаються: доходи у вигляді

заробітної плати, нараховані (виплачені) платнику податку відповідно до умов трудового договору (контракту); суми винагород та інших виплат, нарахованих (виплачених) платнику податку відповідно до умов цивільно-правового договору; доходи від продажу об'єктів майнових і немайнових прав та багато інших видів доходів чітко визначених у ПКУ. Зокрема, підпункт 164.2.17 пункту 164.2 статті 164 ПКУ зобов'язує платників податку включати до оподатковуваного доходу дохід, отриманий платником податку як додаткове благо (крім випадків, передбачених статтею 165 ПКУ, яка встановлює перелік доходів, які не включаються до оподатковуваного доходу) [1, с.271].

На даний момент ставка ПДФО в Україні залишається незмінною (18%). Якщо загальний місячний оподаткований дохід платник податку отримує у вигляді заробітної плати, тоді, сума податку з доходів фізичних осіб (ПДФО) буде розраховуватися наступним чином: ПДФО = (ЗП– податкова соціальна пільга)*0,18.

Податкова соціальна пільга застосовується, якщо розмір заробітної плати не перевищує суми, що дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму діючого на 1 січня звітного року помноженого на 1,4 та округленого до найближчих 10 грн.

Відповідальність за своєчасне та повне перерахування сум податку до відповідного бюджету несе юридична особа або її відокремлений підрозділ, що нараховує (виплачує) оподатковуваний дохід.

Проблеми щодо сплати ПДФО в Україні є: не досить повна база оподаткування ПДФО; негнучкість національної системи оподаткування ПДФО та її низька ефективність; система оподаткування не враховує досвід країн ЄС; відсутність прогресивної шкали оподаткування доходів фізичних осіб; низький рівень податкової культури; високий рівень корупції в сфері оподаткування; загальноприйнята практика ухилення від сплати ПДФО; практично відсутня практика впровадження заходів щодо легалізації доходів громадян у тіньовому секторі економіки [2, с.771].

В Україні налічується чимало проблем в системі оподаткування і однією з найголовніших є саме високий рівень податкового тиску, який зменшує економічну активність, слугує вагомою причиною зростання обсягів переміщення капіталу закордон, негативно впливає на рівень росту валового внутрішнього продукту, а також призводить до зросту тіньової економіки та поширення випадків ухилення від сплати податків.

В загальному розумінні, податковий тиск – це питома вага усіх податкових платежів за певний час (фінансовий рік) у величині валового доходу платника податків.

Отже, податок на доходи фізичних осіб є одним із основних у податковій системі країни та відіграє значну фіскальну роль. Однак, головною проблемою є те, що система оподаткування доходів в нашій країні на сьогодні не є нейтральною і соціально справедливою.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України № 2755-VI, редакція від 01.01.2018 р.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua

2. Швець Ю.О. Оподаткування доходів фізичних осіб: проблеми та перспективи в Україні та ЄС / Швець Ю.О., Бахметова Я.Ю. // Глобальні та національні проблеми економіки. - 2017. - №17. - С. 771-775.

Дудченко В. М.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Науковий керівник: ***Ковальчук Н.І.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Для України європейська інтеграція - це шлях до модернізації економіки, залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, підвищення конкурентоспроможності вітчизняного виробника, можливість виходу на єдиний внутрішній ринок ЄС [1].

Економічна безпека підприємства є важливою умовою його діяльності, тому її забезпечення та відстеження тенденцій зовнішнього середовища підприємств, які на неї впливають, є завданням, що потребує уваги керівників підприємства. В умовах європейської інтеграції забезпечення фінансово-економічної безпеки держави має бути першочерговим завданням, з точки зору національних інтересів. Адже, сучасні тенденції глобалізаційних фінансово-економічних і соціальних процесів узагальнюють вимоги та характеристики ефективного економічного розвитку окремих суб'єктів світової економіки.

Дослідженням забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання в умовах євроінтеграції займалися такі науковці як: Д. Шиндлер, П. Друкур, В. Андрійчук, О. Малиновська, І.Ю. Анацька, Д.А. Антонюк, І.С. Біла, С.В. Громенкова, Т.І. Кужда, Н.М. Салатюк, О.А. Сороківська, В.В. Турчак та ін.

Метою роботиє дослідження зниження загроз для господарювання в умовах євроінтеграції, а також євроінтеграційних процесів у сфері підприємницької діяльності в Україні.

В умовах євроінтеграції система економічної безпеки підприємства повинна забезпечити захист від негативного впливу зовнішніх та внутрішніх загроз, дестабілізуючих факторів та сприяти реалізації інтересів власників, працівників, партнерів підприємства та інших зацікавлених сторін. Метою забезпечення економічної безпеки підприємства є мінімізація загроз розвитку бізнесу та забезпечення збереження майна підприємства [2, с. 145-147].

Відповідно, в сучасних умовах господарювання та в умовах євроінтеграції система забезпечення економічної безпеки підприємства повинна вирішувати такі завдання:

–прогнозування та організація діяльності із попередження можливих загроз економічній безпеці підприємства, в тому числі і загроз, які виникають в умовах розширення ринків діяльності;

–виявлення, аналіз і оцінка наявних реальних загроз економічній безпеці підприємства, а також прийняття управлінських рішень щодо їх нівелювання;

–забезпечення фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності підприємства в будь-який момент часу;

–забезпечення технологічної незалежності та досягнення конкурентоспроможності продукції;

–підбір достатнього рівня кваліфікації персоналу та оцінка ефективності його функціонування;

–захист інформаційного середовища, комерційної таємниці та досягнення високого рівня інформаційного забезпечення роботи;

–забезпечення безпеки персоналу, капіталу, майна та комерційних інтересів;

–недопущення проникнення на підприємство структур економічної розвідки конкурентів, організованої злочинності та окремих осіб із протиправними намірами [1].

У зв’язку з просуванням українських підприємств на європейський ринок необхідно враховувати наступні положення:

– євроінтеграція є об’єктивним процесом, який відбувається на рівні національної економіки, і окремі підприємства не можуть на нього суттєво вплинути;

– євроінтеграція як об’єктивний процес має сукупність наслідків для усіх сфер життя в Україні;

– наслідки євроінтеграції формують як можливості, так і загрози для вітчизняних підприємств;

– подолання або нейтралізація загроз економічній безпеці вітчизняних підприємств внаслідок євроінтеграції відкриває перед ними нові можливості, посилює їхні позиції (у тому числі і на ринках), а реалізація загроз, напроти, послабляє їх;

– процеси євроінтеграції для економіки України можуть розвиватися за наданими взаємопов’язаними; для кожного зі сценаріїв змін в національній економіці внаслідок впливу процесів євроінтеграції визначено наслідки реалізації, які можуть вплинути на економічну безпеку вітчизняних підприємств [3].

Список використаної літератури

1. Шевченко І. Особливості формування економічної безпеки підприємства / І. Шевченко // Наука молода. – 2010. – № 10. – С. 178-181.

2. Европейская интеграция: [учебн.]; под. ред. О. В. Буториной. – М.: Деловая литература, 2011. – 720

3. Мехеда Н.Г., Маренич А.І. Наслідки євроінтеграції: соціальний аспект// Фінансовий простір міжнародний науково-практичний журнал. №4. – К., 2013. – С. 209-2014.

4. Кужелєв М.О. Особливості формування державної фінансової політики в умовах європейської інтеграції України / М.О. Кужелєв, М.О. Житар // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України – 2015. – Вип. 2.

Єсіпко Я.Я.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 3 курсу спеціальності «Облік та оподаткування»
Науковий керівник:***Калусенко В.В.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач

РОЛЬ БАНКІВ В ІНВЕСТИЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Інвестиційна діяльність відіграє значну роль в економічних процесах будь-якої країни, оскільки завдяки залученим інвестиціям створюються нові підприємства, з'являються нові робочі місця, модернізується обладнання на діючих підприємствах, запроваджуються інновації, розвивається інфраструктура.

Активним учасником інвестиційної діяльності серед фінансових посередників є банки, які значно розширюють свою діяльність через запровадження операцій інвестиційного характеру, зокрема, виконують функції депозитаріїв та незалежних реєстраторів цінних паперів акціонерних товариств; інвестиційного кредитування; проектного фінансування; довірчих операцій; обслуговування іноземної інвестиційної діяльності.

Згідно з чинним законодавством України, інвестиційна діяльність банків охоплює: інвестиції у розвиток власного бізнесу (купівля основних фондів банку, відкриття філій, вкладення у новітні банківські технології й послуги); інвестиції у розвиток іншого підприємства; формування інвестиційного портфеля банку; участь у формуванні або кредитування інноваційно-інвестиційних проектів[1, с.646].

Банки, які мають на меті збільшення темпів розвитку і приріст конкурентоспроможності своєї діяльності можуть брати участь в інвестиційному процесі з трьох основних видів діяльності:

– обслуговування руху коштів, які належать інвесторам-клієнтам і призначені для інвестування;

– мобілізація накопичень для заощаджень і спрямування їх на інвестування через ринок цінних паперів;

– надання кредитів інвестиційного характеру за рахунок власних і залучених ресурсів.

Вказані вище напрямки тісно пов'язані між собою. Мобілізуючи капітали, заощадження населення, інші вільні грошові кошти, банки формують свої ресурси з метою їх прибуткового використання. Обсяг і структура операцій з

акумулювання коштів – основні фактори впливу на стан кредитних та інвестиційних портфелів банків, можливості їх інвестиційної діяльності [2, с. 766].

Інвестиційна діяльність банків тісно пов'язана з банківськими кредитними операціями. Водночас вона має свої відмінності:

1) інвестиції носять знеособлений характер, а кредитні угоди укладаються з конкретними юридичними чи фізичними особами;

2) у процесі інвестування в цінні папери банки виступають кредиторами і є ініціаторами таких заходів, а при кредитуванні вони виступають також кредиторами, але ініціатором угод виступає позичальник;

3) позика видається переважно на короткий строк і на основі принципів повернення і забезпеченості, а інвестиції в цінні папери здійснюються без дотримання таких принципів.

До основних причин низької ефективності банківської системи та її інвестиційної складової можна віднести:

− недостатність ресурсів для проведення інвестиційних операцій;

− бажання банків максимізувати віддачу підвищенням процентної ставки за кредитами;

− високі вимоги банків до забезпеченості інвестиційних кредитів;

− непрозорість ринку капіталу;

− недовіра до банків з боку клієнтів;

− недосконалість законодавства;

− низька ліквідність вторинного ринку цінних паперів;

− недостатня кількість платоспроможних позичальників.

Отже, інвестиційна діяльність банків є важливим джерелом розвитку реального сектора економіки країни. Однак стан банківського інвестування в Україні за останні роки свідчить про недостатній рівень його розвитку. Даний факт пов'язаний з рядом причин об’єктивного та суб’єктивного характеру, які стосуються як загального рівня нестабільності розвитку національної економіки, так і незацікавленістю банків у фінансуванні інвестиційних проектів у зв’язку зі значними ризиками та невідповідністю ресурсної бази.

Список використаних джерел

1. Про інвестиційну діяльність: Закон України № 1560-XII від 18.09.1991 р. // Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 47. – С. 646.

2.Слободянюк Н.О., Верич Г.О. Проблеми і перспективи підвищення 1інвестиційної активності банків в умовах до капіталізації // «Молодий вчений». – 2017. - №4. – С. 765-767.

3. Фінансова гнучкість прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків: Монографія / М.О. Кужелєв, М.О. Житар. – Київ: Видавництво «Центр учбової літератури» Київ-Бидгощ, 2016. – 176с.

Жаднова В.Ю.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 2 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа і страхування»
Науковий керівник:***Ключ О.О.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач

ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЧНОГО ОПОДАТКУАННЯ В УКРАЇНІ

З прийняттям Податкового кодексу України були внесені значні корективи в існуючу систему природокористування. У Розділі VIII «Екологічний податок» чітко визначено коло платників екологічного податку, що дало і дає можливість залучення до оподаткування потенційних платників

Для екологічного податку Податковим кодексом України передбачено понижувальний коефіцієнт 0,8 у разі переходу на маловідходні і безвідходні ресурси - і енергозберігаючі технології, впровадження найкращих існуючих технологій. Це означає, що передбачається можливість отримання певних податкових преференцій запроваджувачам новітніх технологій, використання яких дасть змогу менше забруднювати навколишнє природне середовище та більш ефективно використовувати природні ресурси.

Трансформація системи розподілу екологічного податку реалізована також шляхом закріплення надходжень тільки за загальним фондом у частці 80% до місцевих і 20% до державного бюджетів. Частки надходжень від екологічного податку прив'язані до території його формування. Треба зазначити, що Верховна Рада України наприкінці 2015 р. перенаправила надходження від екологічного податку із загального фонду місцевих бюджетів у спеціальний фонд з метою використання цих коштів виключно на програми із захисту навколишнього середовища, що є, безумовно, позитивним. [1].

Отже, у загальному фонді державного бюджету залишаються 20% надходжень від екологічного податку.

Не всі зміни позитивні у структурі екологічного податку. Так, з метою полегшення адміністрування екологічного податку було скорочено його базу оподаткування за рахунок припинення оподаткування викидів забруднюючих речовин в атмосферу пересувними джерелами забруднення та скасування екологічного податку за утилізацію знятих з експлуатації транспортних засобів. Іншим негативним моментом існуючого екологічного податку є неможливість його податкового планування, оскільки ставки податку коригуються практично щороку, враховуючи індекси споживчих цін, індекси цін виробників промислової продукції.

Також проблемою екологічного оподаткування слід вважати те, що сума коштів, які витрачаються на природоохоронну діяльність, є набагато меншою за отриману суму екологічного податку. Виникає питання, куди спрямовуються ці кошти або ж вони залишаються у спеціальному фонді та чекають на своє цільове витрачання [2].

Про перспективи існування екологічного оподаткування в Україні також варто згадати. Кошти від екологічного податку спрямовуються через спеціальні

фонди на місцевому рівні виключно на цілі для фінансування, здійснення програм та заходів природоохоронного значення та ресурсозберігаючих заходів, у тому числі наукових досліджень з цих питань, заходів для зниження негативного впливу забруднення навколишнього природного середовища на відповідних територіях та усунення його шкоди на здоров'я населення. Екологічний податок заставляє зменшити кількість шкоди природі і збільшувати очисні споруди, з метою захисту навколишнього природного середовища України.

Отже, у сучасних умовах екологічне оподаткування виступає одним із найважливіших елементів регулювання стану навколишнього природного середовища. Однак діюча система екологічного оподаткування в Україні є не ефективною, про що свідчать залежність обсягу надходжень екологічного податку, передусім від економічних циклів, а не від чинного податкового законодавства; зменшення витрат суб'єктів господарювання на інновації (у тому числі пов'язані з екологією); нераціональний розподіл сум екологічного податку.

Список використаних джерел

1.Податковий кодекс України від 02.12.2010 р., № 2755-VI [Електронний ресурс] Режим доступу: https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17

2. Надходження екологічного податку та використання коштів на фінансування природоохоронних заходів [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.ppk.org.ua/uk/node/329

Івашко А.О.,
Університет ДФС України,
здобувач І (бакалаврського) рівня вищої освіти
Науковий керівник: ***Житар М.О.,***
Університет ДФС України,
к.е.н., заступник директора ННІ фінансів, банківської справи

РИЗИКИ ПОВ'ЯЗАНІ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРНЕТ-БАНКІНГУ В УКРАЇНІ

Прагнення кредитних організацій зайняти лідируючі позиції на фінансових ринках стимулює їх до впровадження інноваційних технологій дистанційного банківського обслуговування. На сьогодні найбільш поширеною формою обслуговування, яка характеризується високою динамікою розвитку, є електронний банкінг.

До основних тенденцій розвитку інтернет-банкінгу можна віднести:

1. залучення банками клієнтів до активного використання сервісу − клієнт має розуміти, навіщо і чому йому потрібен інтернет-банкінг;
2. розширення числа одержувачів платежів – кожен клієнт повинен мати можливість оплатити ту послугу, яка необхідна саме йому. На сьогодні регіональні локальні банки найчастіше виграють у великих банків за рівнем

задоволеності числом провайдерів, послуги яких вони можуть сплатити у себе в регіоні;

3. спрощення процесів проведення операцій, у зв'язку з ти, що сучасному користувачу вже не хочеться перейматися заповненням платіжного доручення, йому необхідно провести операцію, і зробити це він хоче максимально швидко і просто.

На даний момент в Україні сервіс інтернет-банкінгу заявлений в 49 з 176 організацій, що мають ліцензію Національного банку України на здійснення банківських операцій [1].

Крім переваг використання Інтернет-банкінгу є і деякі ризики (табл.1).

Для зниження ступеня ризиків рекомендується:

– здійснювати інвестування у підвищення технологічності банківських установ;

– удосконалювати внутрішні положення на рівні банку;

– підвищувати безпечність здійснення операцій через систему дистанційного банківського обслуговування(ДБО) як для клієнтів, так і для банківської установи;

– запровадити систему цифрових підписів, за допомогою якої можна буде ідентифікувати особу безпомилково;

– розробити нові види банківських послуг, адаптовані до надання через систему ДБО;

– періодично проводити оцінку якості системи ДБО за допомогою відповідних показників, наприклад показника, коефіцієнту привабливості та інше [2,3].

Таблиця 1

Основні ризики пов'язані з використанням інтернет-банкінгу

№ /п	Вид ризику	Сутність ризику
1.	Ризик втрати ліквідності	Виникає від невиконання банком своїх зобов'язань перед клієнтом, які виникають в результаті зниження величини його активів.
2.	Кредитний ризик	Являє собою ризик невиконання банком зобов'язань перед банками-партнерами, третіми особами.
3.	Операційний ризик	Визначений зловживаннями з боку осіб, які мають доступ до системи.
4.	Правовий ризик	Пов'язаний з політико-правовими факторами впливу (наприклад, має місце в сучасній нестабільній політичній ситуації).
5.	Ризики, пов'язані з безпекою транзакцій	Транзакції – це, в широкому сенсі, серії операцій з обміну інформацією, в результаті якої в систему можуть вноситися зміни
6.	Хакерські атаки	Ризики, пов'язані із спробою реалізації загрози. тобто, це дії зловмисників, які

		спрямовані на захоплення інформаційних даних (доступ хакери отримують обманним шляхом)

Таким чином, використання електронної системи обслуговування, як і будь-якої іншої, провокує появу специфічних ризиків та посилення традиційних ризиків, реалізація яких може негативно відобразитися на фінансовій стабільності та діловій репутації банку на ринку фінансових послуг.

Список використаних джерел

1.Банківські платіжні системи [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.studfiles.ru/preview/5437238/page:3/

2. Інтернет-банкінг з погляду безпеки проведення послуг [Електронний ресурс] Режим доступу: https://goo.gl/TvSMBT

3. Інтернет-банкінг: проблемі та переваги використання в Україні [Електронний ресурс] Режим доступу: http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=27257

4. Жерліцин Д.М. Формалізація динамічних взаємозв'язків між фінансовими показниками підприємства / Д.М. Жерліцин, М.О. Житар, М.О. Кужелєв // Незалежний аудитор № 16 (II), 2016. – С. 18-26.

Качула А.Г.,
Університет ДФС України,
студентка 5 курсу ФМУ -18-1
Ріппа М.Б.,
Університет ДФС України,
доцент кафедри фінансів імені Л.Л.Тарангул

ОЦІНКА СТАНУБЮДЖЕТНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

На сьогодні в Україні реальні фінансові можливості місцевих органів влади значно обмежені. До того ж місцеві бюджети не мають належної фінансової самостійності. Тому особливої актуальності набуває питання бюджетної децентралізації, яка є однією з основних умов незалежної, обґрунтованої та ефективної діяльності місцевих органів влади та дає можливість збільшувати участь у соціально-економічному розвитку територіальної громади.

Рівень бюджетної децентралізації може вимірюватися такими показниками, як: 1) коефіцієнт децентралізації видатків – частка місцевих бюджетів у видатках Зведеного бюджету, %; 2) коефіцієнт децентралізації доходів – частка власних доходів місцевих бюджетів (тобто доходів без урахування трансфертів) у доходах Зведеного бюджету, %; 3) коефіцієнт децентралізації за податковими надходженнями місцевих бюджетів, %; 4) частка власних доходів у структурі доходів місцевих бюджетів, % [1].

Проаналізуємо значення коефіцієнта децентралізації видатків за 2014-2018 рр. За підсумками 2014–2016 рр. спостерігається зменшення коефіцієнта

децентралізації видатків. Проте у 2018 рр. цей показник зростає і становить 46,38% [2], що майже на 5% більше, ніж у минулому періоді, і на 3,24% більше, ніж у 2014 р.

Упродовж 2014–2018 рр. коефіцієнт децентралізації доходів коливався у межах 18–23% [2]. У 2018 р. питома вага доходів місцевого бюджету без урахування трансфертів у Зведеному бюджеті становила лише 22,57% [2]. Отож для місцевих бюджетів характерною залишається певна нестача фінансових ресурсів для виконання власних та делегованих повноважень.

Розглянемо коефіцієнт децентралізації за податковими надходженнями місцевих бюджетів протягом 2014-2018 рр. Слід зауважити, що незважаючи на розширення переліку податків, що зараховуються до місцевих бюджетів, коефіцієнт децентралізації податкових надходжень дорівнював в 2017 році 22,57%, тоді як у середньому за 2014–2018 рр. – 21,14% [2]. Це показує, що зміни впроваджені з 2015 року досить поверхнево вплинули на процеси бюджетної децентралізації.

Важливим показником бюджетної децентралізації є частка власних доходів у структурі доходів місцевих бюджетів (табл.1). Даний показник свідчить про фінансову самостійність органів місцевого самоврядування.

Таблиця 1

Власні доходи місцевих бюджетів та міжбюджетні трансферти з Державного бюджету у 2013-2017 рр., [2]

Показники	2014	2015	2016	2017	2018
Власні доходи місцевих бюджетів, млрд.грн.	92,37	89,02	120,48	170,65	229,49
Міжбюджетні трансфери, млрд. грн.	115,85	130,60	173,98	195,4	279,00
Доходи місцевих бюджетів з урахуванням трансфертів, млрд.грн.	208,22	219,62	294,46	366,05	508,49
Питома вага власних доходів місцевих бюджетіву структурі доходів місцевих бюджетів, %	44,36	40,53	32,91	46,62	45,13

Упродовж 2014–2018 рр. питома вага власних доходів місцевих бюджетів у складі доходів місцевих бюджетів була менше 50%. Найбільшим цей показник був у 2017 р. (46,62%), а найменшим – у 2016 р. (32,91%). Для порівняння, у постсоціалістичних країнах ЄС спостерігалася тенденція до зростання частки власних доходів місцевих бюджетів (Словенія, Естонія – 62%, Чехія – 73%) і зменшення трансфертів із державного бюджету (їх частка не перевищує 50%) [1], тоді як в Україні їх частка зменшується (з 46,62% у 2017 р. до 45,13% у 2018 р.), а трансферти стали основним джерелом надходжень до місцевих бюджетів (52–56%), що означає зростання фінансової залежності від центру.

Низький рівень частки власних доходів робить систему акумулювання доходів місцевих бюджетів України неефективною, що сприяє зменшенню бюджетного фінансування та призводить до поглиблення наявних проблем на місцевому рівні.

Проаналізувавши показники стану реалізації бюджетної децентралізації, слід зауважити, що сьогодні в Україні є певні проблеми щодо проведення цього

процесу, а саме: показники бюджетної децентралізації як за доходами, так і за видатками зростають повільними темпами; частка власних доходів не перевищує 50% у доходах місцевих бюджетів, значний відсоток трансфертів із державного бюджету до місцевих.

Тому можна виділити такі пріоритетні напрями удосконалення процесу проведення бюджетної децентралізації в Україні: удосконалення нормативно-правової бази щодо бюджетної децентралізації та розподіл повноважень між центральними та місцевими органами влади; розроблення методичних рекомендацій щодо проведення моніторингу та оцінки результативності регіональних стратегій щодо формування спроможних об'єднаних територіальних громад та інші.

Список використаних джерел

1. Луніна І.О. Розвиток бюджетної децентралізації в Україні : наукова доповідь / за ред. д-ра екон. наук І.О. Луніної ; НАН України, ДУ "Ін.-т екон. та прогнозув. НАН Украї- ни". – К., 2017. – 70 с.

2.Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – – Режим доступу: www.minfin.gov.ua.

Кифорак Р.В.,
Університет ДФС України,
здобувачка І(бакалаврського) рівня вищої освіти
Науковий керівник: ***Болдова А.А.,***
Університет ДФС України,к.пед.н., доцент

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД (НА ПРИКЛАДІ США) У ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ У ФІНАНСОВІЙ СФЕРІ

Неправомірна діяльність у фінансовій сфері ставить під загрозу діяльність фінансових систем та інститутів, дестабілізує економіку країн, сприяє корупції та стимулює діяльність організованих злочинних угруповань до подальших кримінальних правопорушень.

Дослідженню проблеми протидії злочинам у фінансовій сфері, приділяли увагу такі вітчизняні й зарубіжні фахівці як: Є.Абрамов, П. Біленчук, С. Гуржій, О. Дзюблюк, О. Києвець, В. Михальський, В. Фадєєв.

Злочини у фінансовій сфері є глобальною проблемою. За оцінками МВФ, щорічний обсяг доходів від злочинної діяльності складає 2–5% світового валового продукту [1] та оцінюється щорічно від 590 млрд дол. до 1,5 трлн дол. [2].

Закон США про протидію легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, та фінансування тероризму (Proceeds of Crime (Money Laundering) and Terrorist Financing Act) визначає основні норми щодо встановлення вимог до обліку та ідентифікації клієнтів у фінансовому секторі для покращення методів розслідування і судового розгляду справ стосовно злочинів, пов'язаних з відмиванням грошей.

Основною ціллю Організації з боротьби з фінансовими злочинами США (The Financial Crimes Enforcement Network – FinCEN) [4], створеної у 1970 р., є захист фінансової системи від незаконного її використання, боротьби з відмиванням грошей і забезпечення національної безпеки. До банку даних FinCEN входять: база даних фінансової інформації (Financial Data Base – FDB); база комерційних даних з відомостями про корпорації та фізичних осіб, джерелом яких є бази даних комерційних аналітичних центрів і спеціалізованих служб, а також інформація Митної служби та Служби внутрішніх доходів США; картотека судових справ правоохоронних органів і інформації, що надходить від федеральних розвідувальних служб США, включаючи бази даних про джерела «брудних» грошей (Source Data Base); база даних розслідувань випадків відмивання грошей (Undercover Money Laundering Investigations Data Base) та передачі кримінальних справ до судів (Criminal Referral Data Base).

У базі даних фінансової інформації акумулюються декларації, які подають фінансові установи США в FinCEN, а саме: про окремі проведені операції з готівкою сумами, що перевищують 5 тис. дол. (Currency Transaction Reports CTR); про фінансові операції в казино (Currency Transaction Reports by Casinos-CTRC) на суму понад 3 тис. дол.; про банківські та інші фінансові рахунки за кордоном (Reports of Foreign Bank and Financial Accounts) [5, с. 23–24].

Досвід проведення заходів протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом або фінансування тероризму в економічно розвинених країнах світу (зокрема, США) свідчить про те, що значно ефективнішою є робота підрозділів фінансової розвідки в тих державах, де система збору інформації включає в себе значну кількість джерел аналітичної інформації, зокрема клієнтські бази даних, дані спеціалізованих служб, комерційних аналітичних центрів, зовнішні джерела інформації.

Підрозділ фінансової розвідки США FinCEN також формує додатковий список країн, «підозрілих» з точки зору залучення в процес відмивання злочинних доходів. Американські банки застосовують список FinCEN поряд зі списком ФАТФ. Ефективними є заходи координації співпраці органів, що протидіють легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму.

Проведений аналіз заходів протидії легалізації злочинних доходів дозволяє виділити окремі специфічні характеристики служб фінансового моніторингу США. Основними з них є широка координація взаємодії органів, що протидіють легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, та фінансування тероризму; підпорядкування фінансового моніторингу центральному банку, створення автоматизованої ризик-орієнтованої системи обробки інформації; поєднання для реалізації фінансового моніторингу напрямків протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, та фінансування тероризму, а також ухилення від сплати податків; розмежування між окремими структурними підрозділами функцій управління та реалізації фінансового моніторингу в рамках єдиного уповноваженого органу.

Список використаних джерел

1. Money-Laundering and Globalization [Electronic resource]. – Mode of access :https://www.unodc.org/unodc/en/moneylaundering/globalization.html.

2. Офіційний сайт Financial Transactions and Reports Analysis Centre of Canada [Electronic resource]. – Mode of access :http://www.fintrac.gc.ca/fintrac-canafe/definitions/moneyargent-eng.asp.

3. Results Through Financial Intelligence // FinTRAC Annual Report 2013 [Electronic resource]. – Mode of access :http://www.fintrac.gc.ca/publications/ar/2013/ar2013-eng.pdf

4. Офіційний сайт Financial Crimes Enforcement [Electronic resource]. – Mode of access :http://www.fincen.gov.

5. Жубрин Р.В. Борьба с легализацией преступных доходов: теоретические и практические аспекты / Р.В. Жубрин. – М. : Волтерс Клувер, 2011. – 488 с.

Ключ В.Ю.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студент 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Науковий керівник: ***Ковальчук Н.І.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач

ПРОБЛЕМА МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТИ ПРОДУКЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Формування ринкових відносин у вітчизняній економіці, потужні процеси інтеграції України у європейське й світове співтовариство зумовлюють стрімке зростання конкуренції між національними та іноземними виробниками, їхню боротьбу за прихильність існуючих та потенційних споживачів. Для сучасних підприємств недостатнім є виробляти нову продукцію чи надавати послуги, вони повинні бути конкурентоспроможними та вміти правильно позиціонувати свої товари для кращого їх сприйняття покупцями [1].

Конкурентоспроможність товару і конкурентоспроможність підприємства співвідносяться між собою як частина одного цілого, при цьому конкурентоспроможність товару є лише частиною конкурентоспроможності підприємства. Міжнародна конкурентоспроможність підприємства розглядається як здатність підприємства створювати та реалізовувати продукцію, цінові й нецінові якості якої більш привабливі, ніж в аналогічної продукції конкурентів на зовнішньому ринку. Міжнародна конкурентоспроможність підприємства відображає можливість ефективної виробничо-господарської діяльності в умовах глобального конкурентного ринку. Виробництво та реалізація конкурентоспроможних товарів і послуг є узагальнюючим показником життєздатності підприємства, його вміння ефективно використовувати свій фінансовий, виробничий, науково-технологічний та трудовий потенціал [2].

Конкурентоспроможність продукції підприємства залежить від багатьох факторів, до яких можемо віднести якість виробництва та обслуговування,

застосування новітніх технологій, високий рівень професіоналізму персоналу, вдало продумана маркетингова політика, наявність конкурентів, тощо. Кожне підприємство є зацікавленим у підвищенні конкурентоспроможності своєї продукції, особливо якщо воно прагне займати лідируючі позиції на ринку, а тому пошук нових шляхів для покращення своєї продукції є запорукою майбутнього успіху компанії [3].

Проблема конкурентоспроможності продукції за останній час в Україні стала однією з найбільш обговорюваних. Найголовнішою причиною, що стримує нині входження України у світове господарство як повноправного партнера є дуже низька конкурентоспроможність її продукції на міжнародних ринках.

Це зумовлено в першу чергу невідповідністю українських товарів міжнародним стандартам; зосередженням на експорті сировинних товарів замість високотехнологічного обладнання, «ноу-хау» тощо, які на даний момент користуються все більшим попитом на ринках; нестачею кадрів, що можуть працювати на зовнішніх ринках та забезпечувати збут продукції. Загальновідомо, що Україна має великий експортний потенціал. Крім того, Україна має конкурентоспроможні технології в аерокосмічній галузі, ракето- та суднобудуванні, виробництві нових матеріалів, біотехнології, регулюванні хімічних, біохімічних та біофізичних процесів. Великий потенціал мають також агропромисловий та енергетичний комплекси [2].

Питання дослідження конкурентоспроможності промислових підприємств є важливими й актуальними як для економіки країни в цілому, так і для окремих виробників. Вивчення й оцінка конкурентоспроможності є частиною теорії конкуренції і займає важливе місце в сучасній економічній науці.

Реалії сьогодення свідчать про те, що існує проблема щодо створення та забезпечення подальшого зростання рівня міжнародної конкурентоспроможності підприємств при виході на зарубіжні ринки. Так Україна опустилася з 72-го на 82-е місце в рейтингу конкурентоспроможності, що розраховується Всесвітнім економічним форумом (ВЕФ), йдеться в Глобальному огляді конкурентоспроможності (Global Competitiveness Report) за 2014-2016 рр. [4].

Основними проблемами, які перешкоджають успішній реалізації конкурентних переваг є перш за все технологічна відсталість вітчизняних компаній та наявність несприятливого бізнес-клімату в українській державі. У більшості випадків українська продукція виявляється неконкурентоспроможною внаслідок відсутності відповідних сертифікатів [2].

Є достатні підстави для висновку про те, що Україна має шанси для поліпшення своїх позицій на світовому ринку. Тому висока конкурентоспроможність продукції на зарубіжних ринках може бути досягнута завдяки розробленню стратегії просування національної експортної продукції на світовому ринку. Така стратегія повинна полягати не в простому нарощуванні обсягів експорту, а в сприянні створення довгострокових

конкурентних переваг та стабільному розширенні і якісному поліпшенню на основі цих переваг позицій країни на світовому ринку.

Список використаних джерел

1. Тетяна Василець, «Вирости до експортера: Як харківським підприємствам вийти на ринки ЄС і далі». [Електронний ресурс].- Режим доступу: http://www.slk.kh.ua/news/ekonomika/virosti-do-eksportera-yak-kharkivskim-pidpriyemstvam-vijti-na-rinki-yes-i-dali.html

2. Конкурентоспроможність підприємства : оцінка рівня та напрямипідвищення : [монографія / за заг. ред. О. Г. Янкового]. – Одеса:Атлант,2013.– 470 с.

3. Зовнішньоекономічна діяльність: підприємство - регіон. Навч. посібник. - 6-те вид., перероб. та доп. / За ред. Козака. - К.: Центр учбової літератури, 2016 г. - 290 с.

4. Конкурентоспроможність товару та методи її визначення. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [http://library.if.ua/book/22/1674.html]

5. Кужелєв М.О. Формування механізму управління кредитоспроможністю підприємства в умовах інноваційного розвитку економіки України / М.О. Кужелєв, М.О. Житар // Науковий вісник Національного університету державної податкової служби України (економіка, право). – 2015. – Вип. 2 (69). – С. 57-62.

Ковалів Л.М.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 2 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Науковий керівник: ***Довбуш Н.Є.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ЕКСПОРТУ

Кожна країна, яка ставить перед собою завдання розвитку економіки, повинна розвивати експорт. Створення сприятливих умов для експортування вітчизняних продукції та послуг на міжнародний ринок є актуальною проблемою та повинно бути одним із перспективних напрямів державної політики.

Проблеми розвитку експорту в Україні висвітлюються у працях вітчизняних науковців, зокрема О. С. Власюка, Д. Г. Лук'яненко, В. Р. Сиденко, В. О. Шевчука, Т. М. Циганкової, Я. В. Белінської[1].

Механізм підтримки експорту є найбільш ефективним напрямом державної політики щодо бізнесу і одним з головних стимулюючих елементів зовнішньої торгівлі. Підтримка експорту є невід'ємним фактором сталого економічного зростання і його розширення дозволяє покращувати структуру економіки держави.

У світовій практиці використовують адміністративні (національне законодавство, норми міжнародного права), планові (програми) та фінансово-економічні (податки, відсотки, ціни тощо) інструменти підтримки експорту.

Держава, яка надає ефективну підтримку та стимулює розвиток нових технологій і сприяє виходу підприємств на нові зовнішні ринки, має всі ознаки сучасної розвиненої держави. При цьому витрати бюджету на таку підтримку компенсуються зростанням доходів від діяльності суб'єктів господарювання, підтриманих державою, розширюється інфраструктура, збільшуються інвестиції [1].

На відміну від головних торговельних конкурентів, Україна не має власної системи державної фінансової підтримки експорту й тому не може стимулювати достатньою мірою розвиток експорту, зокрема високотехнологічної продукції, що робить товари вітчизняної промисловості неконкурентоспроможними на світових ринках і не дає можливості підприємствам потужно використовувати експортне кредитування та страхування на території України. Державна політика щодо підтримки експортної діяльності в Україні потребує докорінних змін у підходах та інструментах, у правилах застосування. Упровадження ефективних механізмів у політиці зовнішній торгівлі дасть змогу сформувати нові можливості для розвитку економіки держави [1].

Україна останніми роками, наприклад, збільшує обсяги експорту своєї сільськогосподарської продукції та продовольства до ЄС. Так, за інформацією Міністерства аграрної політики та продовольства України, експорт української аграрної продукції до країн Євросоюзу за січень – грудень 2017 р. становив 5,8 млрд. дол. і збільшився на 37,1 % порівняно з аналогічним періодом 2016 р. [2].

Політику державної підтримки експортерів, здійснювану в Україні протягом понад 20 років, не можна назвати цілком ефективною та оптимальною, оскільки зрештою вона не сприяла підвищенню конкурентоспроможності вітчизняних товарів та послуг на світових ринках, розвитку та впровадженню у виробництво технологічних та інноваційних досягнень, розбудові ринкової інфраструктури. Заходи, що вживалися в Україні, не змогли достатньо захистити на зовнішніх ринках вітчизняних експортерів від конкурентів в інших країнах [1].

Для розвитку українського експорту найбільше значення має ситуація на міжнародних ринках сільськогосподарської продукції та продовольства, чорних металів, залізно-марганцевих руд та продукції деяких галузей машинобудування, на які у 2017 р. припадало понад 80 % від загального обсягу експорту українських товарів [2].

Щоб покращити ситуацію на зовнішньому ринку потрібно використовувати найпоширеніші фінансові стимули галузевих програм допомоги в межах українського законодавства – це податкові пільги: звільнення від сплати імпортного мита, звільнення від сплати ПДВ на імпорт і внутрішні операції продажу, звільнення або відтермінування сплати податку на прибуток, земельного податку, звільнення від сплати акцизного збору тощо. А також потрібно захищати національні інтереси вітчизняних виробників об'єктивно має стати в нашій країні основною ідеологією здійснення політики державної підтримки експорту [1].

Отже, для дотримання інтересів експортерів високотехнологічної продукції і нейтралізації можливих ризиків національної системи підтримки експорту потрібно вносити зміни до чинного законодавства і внутрішніх правил механізмів державної підтримки експорту певної країни.

Список використаних джерел

1. Іванова І.М. Державна підтримка експорту як інструмент захисту національних інтересів: досвід ЄС, СОТ та уроки для України [Електронний ресурс] / Іванова І.М. // Стратегічні пріоритети. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: http://sp.niss.gov.ua/content/articles/files/9-1436778980.pdf

2. Кулицький С. Зовнішня торгівля України: стан, проблеми й перспективи [Електронний ресурс] / Кулицький С. // Режим доступу: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3600:suchasnij-stan-ukrajinskoji-zovnishnoji-torgivli-2&catid=64&Itemid=376

3. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. Режим доступу: http://www.ukrexport.gov.ua/ukr/eksport/

Kovalchuk P.,
Politechnika Opolska (Polska),
Student 3-go roku, specjalność «Turystyka i Rekreacja»
Promouter:***MonikaHuńka,***
Politechnika Opolska (Polska),Konsultantds. współpracy międzynarodowej

MIĘDZYNARODOWY PROGRAMEDUKACYJNY «ERASMUS+»: PARTNERSTWO ORAZ WYMIAR EUROPEJSKI

Edukacja, szkolenie, praca młodzieży oraz sport są kluczem do wspierania wspólnych wartości europejskich, przyspieszenie integracji społecznej, lepszego porozumienia międzykulturowego i poczucia przynależności do wspólnoty europejskiej. Jest to spowodowane rozwojem kapitału społecznego wśród młodzieży, zwiększenie zdolności młodych ludzi i ich zdolność do aktywnego uczestnictwa w zgodnie z postanowieniami Traktatu z Lizbony, "aby zachęcić młodzież do uczestnictwa w demokratycznym życiu Europy". Ponadto, istnieje potrzeba zapewnienia młodym organizacjom i pracownikom odpowiedniego szkolenia i możliwości współpracy w celu zapewnienia rozwoju ich profesjonalizmujak irozwoju wymiaru działań młodzieżowych [1].

Wydajne systemy edukacji i szkoleń oraz polityka młodzieżowa zapewnią ludziom umiejętności i umiejętności potrzebne na rynku pracy, jak również w gospodarce, umożliwiające im odgrywanie aktywnej roli w społeczeństwie i osiągnięcie osobistej samorealizacji. Reformy w obszarze edukacji, szkoleń i młodzieży mogą zwiększyć postęp w osiąganiu tych celów, w oparciu o wspólną wizję twórców polityki i zainteresowanych stron i współpracy w różnych obszarach i na różnych poziomach[5].

Erasmus + to unijny program edukacyjny, szkoleniowy i młodzieżowy na lata 2014-2020. Edukacja, szkolenia, młodzież i sport mogą w znacznym stopniu

przyczynić się do przyspieszenia zmian społeczno-gospodarczych, stawiając czoła pilnym wyzwaniom, przed którymi stanie Europa przed końcem obecnej dekady, oraz wspierając realizację strategii "Europa 2020" na rzecz rozwoju, równości, wzrost zatrudnienia i poziom integracji społecznej [2].

Erasmus + przeznaczony jest do wspierania wysiłków programów członkowskich, aby skutecznie wykorzystać potencjał utalentowanych ludzi z Europy i kapitału społecznego, potwierdzając zasadę kształcenia ustawnicznego kształcenia i rozwoju młodzieży. Program zwiększa również możliwości mobilności i współpracy z krajami partnerskimi, w szczególności w dziedzinie szkolnictwa wyższego młodzieży.

Erasmus + bazuje się na osiągnięciach ponad 25 lat działania programów europejskich w dziedzinie edukacji, szkoleń i młodzieży, obejmujące zarówno współpracę wewnątrz europejskiej jak i międzynarodowej [1].

Ważną sprawą jest przeanalizowanie priorytetowych kierunków programów edukacyjnych, które są otwarte dla Ukrainy i ich korespondencji z krajowymi priorytetami rozwoju szkolnictwa wyższego. Tło potwierdziła konieczność realizacji układu o stowarzyszeniu między Ukrainą a Unią Europejską i strategii reform w 2020 roku w celu zapewnienia jakości kształcenia, powiększenia konkurencyjności i przejrzystości wykształceniem wyższym do społeczności międzynarodowej [1]. Kwestia potrzeby koordynacji działań dotyczących określenia priorytetów współpracy międzynarodowej jest omawiana podczas spotkań organizacji darczyńców na Ukrainie. Największym priorytetem dawca modernizacja szkolnictwa wyższego i badań jest Unię Europejską w ramach nowych programów programu edukacyjnego - Erasmus + i program badawczy - Horizon 2020, który realizowany odnośnych dyrekcji generalnych Komisji Europejskiej przy wsparciu Delegacji Unii Europejskiej do Ukrainy [3].

33 kraje członkowskie Narodowej Agencji Programu Erasmus wspiera 374 projektów w konkursach stypendiów we współpracy z uczelniami ukraińskimi do 4524 wymiany mobilności (3456 w Europie z 135 placówek i 1068 na Ukrainie) do 16,114,000 Euro. Od Ukrainy do uniwersytetów europejskich: 2000 studentów, 1456 nauczycieli oraz pracowników administracyjnych. Z europejskich uniwersytetów na Ukrainę zaproszono: 321 studentów, 747 nauczycieli oraz pracowników administracyjnych. Program obejmuje uczniów na wszystkich poziomach edukacyjnych - licencjatu (za wyjątkiem pierwszego roku), magistrów, doktorantów w różnych dziedzinach wiedzy i nauczycieli w różnych dziedzinach wiedzy zarządzania personelu według ich kompetencji (zwłaszcza jeśli są one odpowiedzialne za kierowanie i \ lub zarządzanie projektów finansowych międzynarodowych [4].

Cele szczegółowe programu Erasmus + w zakresie edukacji i szkoleń są: poprawa poziomu kluczowych kompetencji i umiejętności zgodnych z zapotrzebowaniem na rynku pracy poprzez zwiększenie możliwości kształcenia w zamian za zwiększenie międzynarodowego wymiaru edukacji i szkoleń, głównie poprzez współpracę między instytucjami krajów partnerskich programu w dziedzinie kształcenia zawodowego i szkolnictwa wyższego, zwiększając atrakcyjność europejskich instytucji szkolnictwa wyższego [6].

Wykorzystana literatura

1. ЕРАЗМУС+ Керівництво до програми (Programme Guide). https://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/erazm15.pdf.
2. ЕРАЗМУС+Навчання та викладання в Європі. Можливості в рамках програми Європейського Союзу. https://nung.edu.ua/files/attachments/e_mobility_for_individuals1.pdf
3. Еразмус Мундус. https://nung.edu.ua/files/.../e_mobility_for_individuals1.pdf
4. ka1: кредитна мобільність. http://www.dnu.dp.ua/docs/international/Day2_1_KA1_ICM_JMD%20for%20individulas%20_April.pdf
5. Dawid Cecuda. Znaczenie programu Erasmus+ na IX edycja Forum Ekonomicznego Młodych Liderów; 09.09.2014 https://www.eastbook.eu/2014/09/09/znaczenie-programu-erasmus-na-ix-edycja-forum-ekonomicznego-m%C5%82odych-lider%C3%B3w/
6. What is Erasmus+? EU programme for education, training, youth and sport. https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/node_en

Ковальова К.В., Усик О.О.,
Університет ДФС України,
здобувачки вищої освіти ІІ (магістерського) рівня
Науковий керівник: ***Бедринець М. .Д.,***
Університет ДФС України,к.е.н., доцент

РОЗВИТОК ПРОЕКТНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УКРАЇНІ:ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Із переходом України до ринкової економіки, глобалізацією світових ринків, посиленням конкуренції перед вітчизняними підприємствами постало завдання пошуку нових шляхів забезпечення довгострокового існування та успіху.

Питанням вивчення та впровадження методології управління проектами присвячено наукові праці таких вітчизняних і зарубіжних учених: С.Д. Бушуєва, Н.С. Бушуєвої, І.В. Чумаченка, В. Верби, В. Рача, Н. Чухрай, Р. Фещура, Л.О. Збаразької, Л.В.

Напрямом такого розвитку може бути впровадження інновацій та сучасних методологій управління в діяльність піпдриємств.Широке застосування проектного підходу до розвитку підприємств зумовили ефективність проектних інструментів та їх універсальність. У сучасних умовах господарювання інструменти проектного менеджменту дають змогу адаптуватися підприємству до умов бізнес-середовища, знизити рівень невизначеності та забезпечити стійкий розвиток підприємства. За кордоном і в Україні організації все активніше звертаються до проактивного розвитку, що передбачає здійснення проектних дій для активної зміни бізнес-середовища в

умовах нестабільності. Інструментом таких дій виступає програма розвитку, що включає в себе групи проектів [1].

Упровадження проектного менеджменту на підприємствах стикається з низкою проблем, а саме: нестачею сертифікованих фахівців із проектного менеджменту на ринку праці; відсутністю досвіду управління розвитком організацій у менеджерів підприємств; недостатньою мотивацією до впровадження інноваційних інструментів у діяльність організацій: опором нововведенням через відсутність формалізації та неефективність організаційних структур управління; низьким рівнем довіри до консалтингових організацій та навчальних закладів через недосконалу конкуренцію на ринку [2].

Так, результати дослідження Державної служби статистики свідчать, що впродовж2016–2018 рр. частка підприємств, які займалися інноваційною діяльністю, становила 14,6%. Відзначимо, що серед інноваційно активних підприємств протягом 2016–2018 рр. (рис. 1) технологічні інновації здійснювали 65%, а нетехнологічні – 35% (маркетингові та/ або організаційні інновації) [3].

Рис. 1. Структура інноваційно активних підприємств за видами здійснюваних інновацій

Застосування проектного підходу дає змогу віднайти нові шляхи для забезпечення ефективної діяльності підприємств та підвищення їх конкурентоспроможності в динамічних ринкових умовах. Компанії, які використовують проектне управління, генерують більше прибутку, а також істотно скорочують терміни і витрати на реалізацію своїх проектів. Саме тому в умовах сучасного ринку України все гострішою стає потреба у висококваліфікованих компетентних фахівцях у сфері управління проектами та в їх професіоналізації [2].

Професіонали в галузі управління проектами високо цінуються на світовому ринку. За результатами досліджень Інституту проектного менеджменту PMI (Project Management Institute), середньорічна заробітна плата у 34 досліджуваних країнах у 2015 р. становила 81 тис. дол. США. Країною з найвищою середньорічною зарплатою проектних менеджерів (130 тис. дол. США) є Швейцарія, а країною з найнижчою середньорічною зарплатою є Єгипет (19,602 дол. США). До прикладу, у Франції фахівці з управління

проектами в середньому за рік отримували 63 533 дол. США, у Німеччині – 87 245 дол. США, у Польщі – 38 966 дол. США [4].

В Україні управління проектами – досить молода галузь знань. Тут існують дві категорії проектних менеджерів: сертифіковані проектні менеджери та менеджери з відповідною профільною освітою (зазвичай випускники ВНЗ зі спеціальності «Управління проектами»). Велике значення у світі має сертифікація проектних менеджерів як підтвердження досвіду та компетенцій, а також підвищення конкурентоспроможності на ринку праці. Останнім часом ця тенденція поширюється і на Україну, переважно це стосується іноземних компаній, що працюють на ринку [4].

Сертифікацією вітчизняних фахівців займається Українська асоціація управління проектами «УКРНЕТ» UPMA (Ukrainian Project Management Association), яка з 1993 р. є членом Міжнародної організації управління проектами IPMA (International Project Management Association) – світового лідера у сфері управління проектами [4].

Міжнародна асоціація управління проектами більше десяти років тому почала розробляти та здійснювати оцінювання компетенцій проектних менеджерів. На основі розроблених IPMA міжнародних вимог до компетентності фахівців з управління проектами Українською асоціацією управління проектами систематизовано та викладено з урахуванням специфіки українського ринку основи професійних знань та систему оцінювання компетентності проектних менеджерів National Competence Baseline (NCB) [2].

У період кризи сприяти розвитку вітчизняних підприємств може використання сучасних ефективних управлінських інструментів, одним з яких є проектна методологія. Знання методології управління проектами дає змогу компаніям успішно, вчасно та якісно реалізовувати їх проекти, вклавшись у визначений бюджет. Необхідно підвищувати рівень компетенції працівників у галузі проектного менеджменту під час навчання у ВНЗ України, в асоціаціях по стандартах PMI та UPMA, на тренінгах, конференціях, симпозіумах.

Список використаних джерел

1. Багашова Н.В. Світові та вітчизняні тенденції розвитку управління проектами / Н.В. Багашова // Ефективна економіка. – 2015. – № 6

2. Сучасний стан та проблеми розвитку проектного менеджменту в Україні[Електронний ресурс].-Режим доступу:
http://www.economyandsociety.in.ua/journal/9_ukr/86.pdf

3. Наукова та інноваційна діяльність України / Державна служба статистики України. – К., 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua

4. Earning Power: Project Management Salary Survey, Ninth Edition / Project Management Institute, Inc. (PMI). – 2015– 365 p. [Електроннийресурс]. – Режимдоступу : http://www.pmi.org/-/media/pmi/documents/public/pdf/learning/project-management-salary-survey.pdf.

Козій І. С.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 3 курсу спеціальності «Фінанси банківська справа та страхування»
Науковий керівник: ***Деміденко Л.С.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач

ТЕХНОЛОГІЇ ТА НОВАЦІЇ У БАНКІВСЬКІЙ ПРАКТИЦІ

Світові тенденції та гостра конкуренція у сфері банківських послуг змусили банки установи вести пошук додаткових шляхів отримання конкурентних переваг, зокрема, шляхом впровадження новацій та перспективних інноваційних технологій обслуговування клієнтів, нових продуктів та послуг. Адже є потреби у інвестиційних ресурсах та інноваційних програмах і проектах, що орієнтовані на пріоритетні напрями розвитку української економіки. Водночас, ураховуючи значний рівень фінансових витрат та ризику, які супроводжують інноваційну діяльність, коло банків, здатних до повноцінної реалізації програм інноваційного розвитку, є досить обмеженим.

Поняття «новації» (нововведення) сучасна економічна наука трактує як «кінцевий результат інноваційної діяльності, що знайшов втілення у вигляді нового або вдосконаленого продукту чи технологічного процесу. Тобто, йдеться про створення банківського продукту, що має більш привабливі споживчі властивості й носить у собі новації, які в порівнянні з запропонованими раніше, певним чином домінують [1, с.206].

Банківська інновація направлена на отримання додаткових доходів в процесі розміщення ресурсного потенціалу. Але незважаючи на очевидні стратегічні переваги банки стикаються з рядом проблем: ризикованість і незахищеність операцій із вкладення коштів в інноваційні проекти; недостатнє використання маркетингових досліджень і маркетингових інструментів; дефіцит власних фінансових ресурсів для проведення інновацій.

Основними напрямами українських банківських інновацій є:

1. Інтернет та мобільний банкінг та значне розширення банківських операцій, які доступні через ці системи.
2. Безкарткові розрахунки через мобільний телефон.
3. Доступність терміналів самообслуговування.
4. Режим роботи "24/7".
5. Електронна решта (послуга, коли решта в копійках переводиться на рахунок чи поповнює мобільний телефон клієнта).
6. Індивідуалізація потреб клієнтів (застосовується переважно для VIP клієнтів банку) [2, с.7].
7. Можливість оформити кредит через термінал (Привабанк запровадив новий сервіс з оформлення позик готівкою через банкомати)
8. Можливість отримати кредит за допомогою SMS запиту (організувала послугу з онлайн-кредитування за допомогою SMS-запиту компанія «Твої Гроші»).

9. Віртуальні онлайн-консультанти (чат-боти) (при вході в додаток Приват24 на сторінці праворуч розміщений віртуальний інтернет-консультант, який розповідає клієнтам про банківські послуги).

Ще десять років тому українці ходили переважно у відділення банку, щоб зняти гроші на рахунку. Зараз банки роблять все можливе, щоб звести до мінімуму контакти зі своїми клієнтами. З розвитком технологій, банки отримали більш дешеві канали взаємодії з клієнтами. Бо з-поміж усіх каналів відділення – це найдорожче. Сьогодні в кол-центрах і онлайн-чатах фінпослуги надають роботи, а у відділеннях банків все більше зон самообслуговування.

Вже зараз на ринку банківських послуг здійснюють свою діяльність такі онлайн-банки як Ally Bank, Discover Bank і First Internet Bank. За своїми функціональними можливостями вони нітрохи не поступаються традиційним банкам. Навпаки, вони доступні клієнтам в будь-якому місці, де є зв'язок з інтернетом. Інтернет-банки своїм клієнтам пропонують ті ж самі послуги, що й традиційні, створюючи при цьому ще й комфортні умови. Клієнтам не потрібно їздити до банківських установ для заповнення різного роду паперів. Ще однією вагомою перевагою інтернет-банків перед своїми конкурентами стане перехід на цифрову валюту. Подібного роду сервіс існує і в Україні – це MonoBank.

Проте технологічна новинка може містити свої пастки. Адже інноваційна технологія може бути просто не сприйнята споживачами, а вкладені кошти не окупляться. Отже, необхідно, щоб банківська інновація була економічно доцільною для банку і корисна для клієнтів. Так, багато світових діжітал-банків почали відкривати відділення у вигляді кав'ярень чи вільних просторів, куди клієнт може прийти випити кави і поспілкуватися з менеджером про свої потреби чи претензії. Жодних банківських операцій в таких відділеннях не проводиться, лише налагоджується співпраця між банком та клієнтами.

Багато експертів стверджують, що попри технологічні інновації, домінантну роль у майбутньому все ж будуть відігравати інновації соціальні. І українським банкам доведеться також вчитися ставити своїх клієнтів на перше місце в пріоритетності своїх цілей і налагоджувати тісніші взаємозв'язки [2, с.7].

Отже, впровадження нових технологій і новацій у банківській практиці є основою для подальших науково-практичних досліджень щодо виявлення нових потреб для нових клієнтів, розроблення принципово нових банківських продуктів і технологій та наукового обґрунтування доцільності й економічної ефективності їх впровадження.

Список використаних джерел

1. Заборовець Ю.О. Сутність, зміст та перспективи розвитку інноваційних технологій у банківських установах України / Ю.О. Заборовець // Сталий розвиток економіки. – 2014. – №2. – С. 206-211.

2. Бондаренко Л. П., Політило М. П. Банківські інновації як необхідність ефективного функціонування банківського ринку / Л.П. Бондаренко , М.П. Політило // Інвестиції: практика та досвід . – 2018. – № 3. – С.5-8.

3. Інновації в сфері банківських та фінансових послуг. Реалії та майбутнє

[Електронний ресурс] – Режим доступу:https://tvoigroshi.com.ua/uk/novosti/innovacii-v-sfere-bankovskih-i-finansovyh-uslu

Кравченко В. С.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студент 3 курсу спеціальності «Облік та оподаткування»
Науковий керівник:***Калусенко В.В.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач

ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА РОЗВИТОК ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

Станом на сьогодні питання щодо тіньової економіки в Україні є надзвичайно актуальним,у зв'язку з тим, що велика кількість підприємств на території нашої держави веде свою діяльність приховано від держави, іншими словами, не сплачуючи податків, збільшуючи свій власний прибуток. Тому дана тема є цікавою та потребую подальшого обговорення.

Тіньова економіка — господарська діяльність, яка розвивається поза державним обліком та контролем, а тому не відображається в офіційній статистиці. «Тіньові» підприємства не перерозподіляють власних доходів до бюджетів та державних цільових фондів, вони не сплачуютьподатків, збільшуючи власні прибутки.

Причин існування тіньової економіку існує багато. Всіх їх можна виділити в 4 основні групи: соціально-економічні; політичні; правові; морально-етичні.

Соціально-економічні причини и політичні причини. Політична нестабільність провокує суб’єктів економічної діяльності до приховування доходів. Крім того, політичні причини впливають на економіку, стан якої також прямо впливає на тінізацію економіки. Бюрократія та «паперова тяганина» теж провокують на дачу хабара чи на перехід до тіньової діяльності.

Правові причини. Коли в людини з’явилася мотивація до здійснення тіньової діяльності, прогалини в законодавстві дають змогу реалізувати це на практиці. Досконалого законодавства не існує. Прогалини є в законодавстві більшості країн. І чим більше таких прогалин, тим більшу кількість людей вони спонукають до здійснення неофіційної чи незаконної діяльності. Тому рівень тінізації та корупції в країнах з таким законодавством є високим. Проблемою також є незначна відповідальність за скоєння як дрібних правопорушень так і економічних злочинів, ухилення від сплати податків. Це дає змогу мінімізувати ризики при здійсненні тіньової діяльності.

Морально-етичні причини. Передусім це наше ставлення до тіньової діяльності. Якщо в країнах з розвиненою демократією суспільство засуджує таку діяльність, то в нашій країні це виглядає цілком нормальним явищем. Це свідчить про те, що тіньова економіка прижилася і проблема носить загальнодержавний характер.

Тіньовий сектор в українській економіці оцінювали й міжнародні експерти та організації. Так, наприклад, Фрідріх Шнайдер, професор університету Лінца, оцінював середній рівень тінізації української економіки до 2007 року на рівні 49,7% (поки Держстат давав 15,5%).

Влітку 2017 року міжнародна Асоціація дипломованих сертифікованих бухгалтерів (ACCA)опублікуваларейтинг країн з найбільшою часткою тіньової економіки. Серед 28 країн Україна втрапила до трійки «лідерів». ACCA оцінила рівень тіньової економіки України в 1,95 трлн грн.. або 45,96% від українського ВВП. Гірше нас справи лише в Нігерії та Азербайджані[2].

Проте, не дивлячись на це у 2018 році проглядається покращення у даній сфері. В першому кварталі 2018 року рівень тіньової економіки був на 4% менше, ніж за аналогічний період 2017-го – про це свідчать підрахунки Міністерства економічного розвитку і торгівлі.

За даними МЕРТ, за перші три місяці 2018 року рівень тіньової економіки складав 33% від офіційного ВВП, тоді як на початку 2017-го ця цифра становила 37% і протягом року поступово знижувалась.

В міністерстві вказують на те, що зниження рівня тіньової економіки є можливим завдяки наявності головних ознак макроекономічної стабільності. У звіті відзначається, що на період лютого-березня 2018 року припало помірне уповільнення споживчої інфляції та зміцнення курсу гривні після січневої девальвації[3].

Детінізація економіки вимагає злагодженої дії всіх гілок влади: законодавчої, виконавчої та судової. Саме тому повинна бути затверджена державна програма детінізації економіки, яка би передбачала цілий ряд реформ усіх трьох гілок влади, що створила би умови для детінізації економіки. До таких умов слід віднести: легалізація вже існуючого тіньового сектору; недопущення тінізації легальних підприємств; стимулювання підприємницької діяльності; застосування жорстких адміністративних та каральних заходів; подолання корупції[4].

Виходячи з вище викладене слід зазначити, що в першу чергу, у подоланні тіньової економіки, повинна бути зацікавлена сама держава, проте станом на сьогодні це не є таким, так як державні службовці самі зацікавлені у отримуванні особистої вигоди з підприємств, що ведуть тіньову економіку.

Список використаних джерел

1. Тіньова економіка [Електронний ресурс] - Режим доступу:https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D1%96%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0

2. 40% діяльності українців заховано в сутінках. Чому тіньова економіка - це не так вже й страшно [Електронний ресурс] - Режим доступу:https://espreso.tv/article/2017/11/06/tinova_ekonomika

3. Рівень тіньової економіки в Україні знизився на початку 2018 року – МЕРТ [Електронний ресурс] - Режим доступу: https://www.radiosvoboda.org/a/news-mert-tiniova-ekonomika/29447621.html

4. Причини тіньової економіки України [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.klubok.net/article2533.html

Кравченко В. С.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студент 3 курсу спеціальності «Облік та оподаткування»
Науковий керівник:***Калусенко В.В.***
Ірпінський державний коледж економіки та права,викладач

МІЖНАРОДНА ПОДАТКОВА КОНКУРЕНЦІЯ: ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ

На сьогодні надзвичайно важливим чинником для безпосереднього розвитку фінансового потенціалу вітчизняної економіки є податкова конкуренція. В наш час в умовах глобалізації, національні економічні системи переплітаються в єдиній світовій економіці. Основними ознаками глобалізації є: інтеграція ринків; взаємозалежність і взаємопроникнення; тенденція до конвергенції; утворення цілісної економічної системи. Отже в умовах глобалізації посилюється інтеграція, що відкриває нові можливості для розміщення капіталу. Інтеграційні процеси в свою чергу підвищують чутливість інвестицій і бізнесу до оподаткування, оскільки уряди окремих держав лібералізують податкове законодавство, керуючись протилежними мотивами: з одного боку намагаються привабити іноземні інвестиції, а з іншого - перешкоджають перетіканню податкової бази за кордон[1].

В основі ринкової економіки, конкуренція є головною рушійною силою еволюції взаємовідносин суб'єктів, що функціонують у цьому середовищі. Суть конкурентної боротьби полягає в поліпшенні або збереженні позиції підприємства на ринку, що досягається завдяки відмінності товарів, котрі постачаються підприємством, від товарів-конкурентів як щодо відповідності конкретній потребі клієнтів, так і за витратами на її задоволення. Податкова конкуренція не є виключенням. Її сутність полягає у створенні сприятливих умов для бізнес-клімату в державі, саме податкова система є одним із найважливіших чинників, що дає змогу поліпшити даний клімат[2]. Залучення іноземного капіталу та підприємств допоможе значно підняти економічний рівень країни, а для створення необхідних умов для цього, варто мати сформовану законодавчу базу.

У 2010 році було прийнято Податковий кодекс України, який набув чинності з 1 січня 2011 року який регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів[3].Даний кодекс є доволі демократичним у порівнянні з податковими кодексами інших країн, проте проблема постає в іншому.

Однією із найважливіших проблем Податкового кодексу України, є його нестабільність. Адже до Податкового кодексу доволі часто вносяться зміни, що і є однією з основних проблем. Зважаючи на це, інвестором не вигідно вкладати свої кошти в таке нестабільне середовище, з не малою кількістю ризиків, які в свою чергу можуть бути невиправданими. Дана ситуація є доволі

несприятливою для України, адже саме зараз важливо залучити іноземні інвестиції, щоб запустити економіку, так як в даний момент доволі важко виділити кошти у цю сферу[4].

Нажаль, попри нестабільність Податкового Кодексу існує ряд інших, не менш гостро поставлених проблем. Серед яких: воєнні дії на Сході України, які також заважають стабілізації економіки на ринку станом на сьогоднішній день. Слід прийняти до уваги і можливість непередбачуваної інфляції та питання корупції говорити про те, що також може впливати на рішення інвестора, щодо розпорядження його інвестиціями.

З вище наведених проблем, як висновок можна сказати, що інвестування коштів до України є доволі ризикованим, окрім цього інвестор фактично не має змоги у випадку чого швидко згорнути свій бізнес та вивести задіяні кошти.

Якщо звернути увагу на сферу оподаткування, то більшість проблем існує за межами законодавства. Іноземного інвестора можуть відштовхувати незахищеність бізнесу від самочинства бюрократичного апарату, відсутність визначеності в правозастосуванні та проурядова позиція українських судів.

Мали місце і позитивні зміни, запроваджені протягом останніх років. А саме: зближення податкового та бухгалтерського обліку, виключення відсутності за місцезнаходженням, підстави анулювання реєстрації платником ПДВ та інші.

Введено новацію щодо запровадження системи електронного адміністрування ПДВ яка повинна пом’якшити тиск зі сторони Фіскальної служби.

У перспективі є запровадження податку на розподілений прибуток, який буде сплачуватися при виплаті дивідендів та прирівняних платежів, перелік яких має бути чітко регламентовано[4].

Сьогодні існує велика кількість перепон щодо сприяння залучення іноземних інвестицій та створення оптимального бізнес-клімату, проте вони полягають не лише в Податковому кодексі України, як законодавчої бази, а й в інших чинниках. Саме тому варто не лише реформувати Податковий кодекс України, а й забезпечити його стабільність, запровадити мораторій на його незміну на протязі певного часу. Окрім цього потрібно вирішити воєнний конфлікт на Сході, та забезпечити стабільність грошової валюти, аби інфляція не ставала перепоною для цих самих інвестицій, збільшити непрямий податок та зменшити прямий аби привабити іноземних інвесторів розвивати свій бізнес на теренах нашої країни, потрібно запровадити заходи для захисту будь-яких форм бізнесу та сприяння його розвитку, задіяти більше сил для вирішення питання з корупцією.

Список використаних джерел

1. Податкова в умовах глобалізації та інтеграції[Електронний ресурс] - Режим доступу:

https://cyberleninka.ru/article/v/podatkova-konkurentsiya-v-umovah-globalizatsiyi-ta-integratsiyi

2. Формування конкурентноспроможної системи оподаткування в Україні - [Електронний ресурс] - Режим доступу:

https://afu.minfin.gov.ua/getfile.php?page_id=448&num=2
3. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17
4. Податкова система та інвестиції: що не так з Україною?[Електронний ресурс] - Режим доступу: https://biz.censor.net.ua/m3008014

Купрієнко О.О.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 3 курсу спеціальності «Облік та оподаткування»
Науковий керівник:***Калусенко В.В.***
Ірпінський державний коледж економіки та права,викладач

ЗАГРОЗИ ФІНАНСОВІЙ БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВИ

Фінансову безпеку держави визначено як захищеність інтересів держави у фінансовій сфері, або такий рівень бюджетної, податкової та грошово-кредитної систем, що гарантує спроможність держави ефективно формувати, зберігати від надмірного знецінення та раціонально використовувати фінансові ресурси країни для забезпечення її соціально-економічного розвитку і обслуговування фінансових зобов'язань.

В умовах посилення фінансової глобалізації та одночасного послаблення державного контролю за розвитком грошово-кредитних відносин, лібералізації зовнішньо економічнихзв'язків та зростання впливу політичної ситуації на економічні процеси особливу роль в економіці України займає система забезпечення фінансової безпеки держави. Тому, в сучасних умовах постає питання забезпечення належного рівня фінансової безпеки держави, зокрема, шляхів запобігання основних її загроз, особливо – інституціональних загроз.

Водночас,нинішній стан фінансової системи України формується під впливом низки деструктивних зовнішніх та внутрішніх викликів, сутністю яких є падіння реального ВВП, зростання інфляції, збереження високого рівня дефіциту бюджету і державного боргу, загострення дисбалансів у фіскальній та монетарній сферах [1, с. 140-142].

Окрім цього існує й низка інших факторів, що впливають на фінансову безпеку держави:

- недосконаліть бюджетної політики і нецільове використання коштів бюджету;
- неефективність податкової системи, масове ухилення від сплатиподатків;
- значні розміри державного та гарантованого державою боргу, проблеми з його погашенням та обслуговуванням;
- різкі зміни рівня цін та курсу національної валюти;
- значна різниця співвідношення доходів найбільш та найменшзабезпеченого населення та недостатня соціальна захищеність певних груп населення;

- невисокий рівень капіталізації банківської системи, невеликі обсягидовгострокового банківського кредитування та значний рівень відсоткових ставок по кредитах;

- залежність реформування економіки країни від отримання іноземнихкредитів; низький рівень інвестиційної діяльності;

- зростання «тіньової» економіки, посилення її криміналізації,нелегальний перетік валютних коштів за кордон, тощо [2, с. 438].

В Україні, після здобуття незалежності, стрімкого зростання набула «тіньова» економіка. Це зумовлено невідповідністю законодавчої бази тим ринковим відносинам, які почали зароджуватися.Відмивання доходів безпосередньо пов'язане з ухиленням від сплати податків. Обсяг тіньової економіки складає в нашій державі від 40 до 60 відсотків ВВП. Очевидно, тіньова економіка несе серйозні загрози для фінансової безпеки держави [3, с. 56-61].

Підвищення рівня фінансової безпеки держави потребує системних дій, які мають містити в собі механізми у сфері бюджетної та монетарної політики, фондового ринку, а також у сфері регулювання корпоративного сектору економіки тощо.Так існує наступна система заходів стосовно зміцнення фінансової безпеки України:

1. Реформування бюджетної системи: проведення бюджетних реформ на базі наукового обґрунтування та координації дій (розробки узгоджених концепцій), стратегії та тактики бюджетування), підвищення якості прогнозів макроекономічних показників, що використовуються в бюджетному плануванні; комплексний підхід до реформування бюджетного процесу на державному, місцевому рівнях та рівні міжбюджетних відносин;

2. Удосконалення монетарної політики: забезпечення потреб економічного зростання країни шляхом лібералізації характеру грошово-кредитної політики, а не її спрямування переважно на мінімізацію інфляції, що веде до скорочення попиту, зростання безробіття; врегулювання (помірне зниження) рівня монетизації економіки; подолання дефіциту платіжних засобів; [4, с. 140-142].

Отже, фінансова безпека є важливим компонентом національної безпеки країни і від її рівня залежить в цілому благополуччя держави. Задля досягнення найвищого рівня фінансової безпеки державі необхідно виробити механізм забезпечення фінансової безпеки, а також впровадити ефективну інфраструктуру, яка забезпечить фінансову безпеку. Головним аспектом у досягненні фінансової безпеки держави виступає постійний моніторингта оцінка її рівня, а також розробка та застосування заходів щодо зміцнення фінансової безпеки держави

Список використаних джерел

1. Варналій З.С. Інституціональні загрози фінансовій безпеці України та шляхи їх запобігання / З.С. Варналій // Економічний вісник університету - 2017. - № 34/1 - С. 140-149

2.Крутова А.С., Близнюк О.П., Лачкова Л.І. Фінанси: Навчальний посібник / А.С. Крутова// Х.: Видавництво «Лідер» - 2013 - С. 438

3. Коваленко О.Ю. Аналіз та оцінка рівня фінансової безпеки України / О.Ю. Коваленко // Наукові праці. - 2008. - Т. 133. - Вип. 120. - С. 56-61.

4. Коваль О.А. Фінансова безпека держави та шляхи її забезпечення /О.А. Коваль [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eir.zntu.edu.ua/handle/123456789/3091

Кухта Д.В.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студент 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Науковий керівник: ***Ковальчук Н.І.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач

СТАН ТА ПІДСТАВИ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ З МВФ

На сучасному етапі в Україні спостерігається кризова ситуація у виробничій та соціальній сфері, фінансово-бюджетній та банківській системах, зокрема зростання безробіття, значний державний борг та дефіцит державного бюджету, інфляція та ін. Для їх подолання, а також для забезпечення фінансової стабілізації та економічного зростання держави, важливими є позики в міжнародних фінансових організацій, зокрема Міжнародного валютного фонду (МВФ). МВФмає статус спеціалізованої установи ООН. На сучасному етапі нараховується 189 країн-членів.

З 1994 року Україна веде активну політику співробітництва з МВФ у сфері кредитування[1, с. 195].

Основними цілями співробітництва з МВФ є стабілізація української фінансової системи, проведення структурних реформ та створення підґрунтя для сталого економічного зростання.Фонд допомагає Україні поновити свою фінансову спроможність, підказуючи, як найбільш ефективно впроваджувати програму реформ.

Співпраця України з МВФ є досить важливою і ефективною, так як на ній будується фундамент подальшого розвитку української економіки.

В останні роки економічні відносини України та МВФ є одним з найбільш важливих питань, яке обговорюється широким колом аналітиків та науковців. Серед дослідників, які займалися аналізом відносин між МВФ та Україною слід виділити: Шатковського А.О., Круглик С., О. Єременко, Салтинського В.В. Чимало науковців займалися дослідженням стратегічних пріоритетів взаємодії та співпраці України з міжнародними фінансово-кредитними організаціями, зокрема Антоненко І., Дунас О., Єрмошенко М., Корнилюк Р., Лобас М., Михайлик О., Паламар Я., Петик М., Підгірняк А., Фурман О. та інші.

Підвищення ефективності зовнішніх фінансових запозичень зумовлює необхідність аналізу співпраці України з Міжнародним валютним фондом для розробки обґрунтованої стратегії поведінки у майбутньому [2].

Неоднозначність впливу наданих кредитів на економіку України викликає дискусії щодо необхідності поглиблення подальшої співпраці з організацією. Крім того, суперечливими є умови надання траншів, які виставляє Україні Міжнародний валютний фонд. Фінансова заборгованість перед цими установами робить економіку країни вразливою, залежною від іноземних кредиторів.

В роботі проведено аналіз співробітництва з МВФ та його вплив на економіку України.

Впродовж більш як 20 років співробітництва фінансова допомога Україні надавалась у наступних основних формах: за Програмою системної трансформаційної позики (STF) для підтримки платіжного балансу; за програмою "Stand by" для підтримки курсу національної валюти і фінансування дефіциту платіжного балансу; за Програмою розширеного фінансування ("Extended Fund Facility" – EFF) для сприяння економічній стабілізації. Загалом на сьогодні за цією програмою Україна отримала $8,7 млрд. У жовтні 2018р. Міжнародний валютний фонд і Україна досягли угодипро нову 14-місячну програму stand-by в розмірі $3,9 мільярда. Надходження цих коштів допоможуть центральному банку збільшити валютні резерви до $19,2 мільярда з нинішніх $17,8 мільярда.5 грудня Кабінет міністрів України схвалив проект меморандуму про співпрацю між Україною та Міжнародним валютним фондом [3; 4, с. 112].

Механізм кредитування спрямований на підвищення резервів Національного банку України, запобігання відтоку капіталу, посилення заходів Уряду для стабілізації платіжного балансу країни, сприяння подоланню структурних проблем в економіці на основі проведення назрілих реформ в усіх сферах життя суспільства. Економічна програма, розроблена разом з МВФ, передбачає: забезпечення фінансової стабільності шляхом формування ефективної грошово-кредитної політики для забезпечення стабільності цін; гнучкість валютних курсів та комплексну стратегію для зміцнення фінансового стану банків за рахунок їх рекапіталізації, скорочення кредитування та врегулювання проблемних активів, що має значний вплив на відновлення довіри населення до банківських структур; зміцнення державних фінансів, на стабілізацію ситуації з державним боргом [5].

Таким чином, основним завданням уряду України повинно бути встановлення такого рівня співробітництва з МВФ, за якого перебудова економічної політики буде спрямована на досягнення стратегічних цілей розвитку країни.

Список використаних джерел

1. Примаченко І.В. Ефективність співробітництва МВФ і України . Актуальні проблеми міжнародних відносин : [зб. наук. праць]. – К.: Київський університет, 2002. – В. 36. – Ч. 2. – С.195

2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/

3. Міжнародне співробітництво. МВФ / Міністерство фінансів України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.minfin.gov.ua/news/mizhnarodne-spivrobitnictvo/mv

4. Дунас О.І. Особливості та основні напрями співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями системи ООН / О.І. Дунас // Право України. – 2008. – № 2. – С. 112.

5. Меморандум про економічну та фінансову політику / Офіційний сайт НБУ. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/Publication/others/Memorandum.pdf

Лазарук К.О., Лазарук У.О.,
Національний університет ДФС України,
студентки 3 курсу спеціальності «Фінанси»
Науковий керівник: ***Ковальчук Н.І.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач

БОРГОВА ПОЛІТИКА ТА БОРГОВА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ

Відповідно до Бюджетного кодексу України, державний борг – це загальна сума боргових зобов'язань держави з повернення отриманих та непогашених кредитів (позик) станом на звітну дату, що виникають внаслідок державного запозичення [1].

Державний борг може бути зовнішнім (запозичення держави на зовнішньому ринку) та внутрішнім (заборгованість держави всім громадянам чи юридичним особам, які тримають внутрішні державні облігації) , прямим та гарантованим.

Право на здійснення державних запозичень в межах Закону «Про Державний бюджет України» належить державі в особі Міністра фінансів за дорученням Кабінету Міністрів України.

Забезпечення фінансової безпеки передбачається шляхом ефективного використання бюджетних коштів, міжнародної економічної допомоги та ресурсів міжнародних фінансових організацій, дієвого контролю за станом державного боргу.

У 2017 р. затверджено Програму управління державним боргом на 2017 р. та Стратегія реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 рр. [2].

Для підвищення ефективності боргової політики дослідники рекомендують вжити наступні заходи:

1. Забезпечення подальшого виконання заходів програми в рамках механізму розширеного фінансування України Міжнародним валютним фондом та зміцнення співпраці з іншими міжнародними фінансовими організаціями;

2. Вдосконалення боргової політики України та перехід до стратегічного управління державним боргом.

3. Законодавче закріплення та реалізацію середньострокової стратегії бюджетного планування та прогнозування;

4. Посилення регулювання державного боргу в частині оптимізації співвідношення обсягів, структури, вартості та джерел його погашення шляхом законодавчого забезпечення еквівалентності бюджетно-податкових змін та запровадження боргових фіскальних правил як чинників оптимізації державних запозичень;

5. Активізація розвитку вітчизняного внутрішнього фінансового ринку як елементу цілісної фінансової системи та зниження вартості державних запозичень;

Інструментарієм оцінки рівня боргової стійкості як специфічного стану, в якому держава-позичальник спроможна виконувати взяті на себе боргові зобов'язання, є система індикаторів боргової безпеки.

Боргова безпека виступає важливою складовою в забезпеченні фінансової стійкості, ваговий коефіцієнт якої поступається лише бюджетній та грошово-кредитній компонентам в оцінці фінансової безпеки, говорячи про її значний вплив на рівень останньої. Оцінювання боргової безпеки протягом останніх років в умовах фінансово-економічної стагнації України показує надмірне зростання боргового навантаження, індикатори якого перевищили гранично допустимі параметри, першочергово за рахунок зовнішньої компоненти під впливом загострення бюджетно-валютних ризиків.

Отже, під борговою безпекою слід розуміти певний рівень державної заборгованості, що дозволяє зберегти стійкість фінансової системи країни та самостійно виконувати свої боргові зобов’язання. Основною метою боргової політики повинно бути ефективне, цільове використання, контроль за поверненням і обслуговуванням зовнішніх ресурсів з метою фінансування економічного розвитку держави.

Список використаних джерел

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/paran385#n385

2. Розпорядження КМУ «Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки» від 08.02.17 № 142-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/142-2017-%D1%80/print1456789318963279

Лещенко Д.С.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студент 2 курсу спеціальності «Облік та оподаткування»
Науковий керівник:***Калусенко В.В..,***
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ НОРМАТИВНИХ ПОЛОЖЕНЬ

Зовнішня інтеграція України у світовий економічний простір відіграє важливу роль у розвитку вітчизняної економіки, саме тому

Україна зацікавлена в сприятливому середовищі, яке спрощувало б доступ до зовнішніх ринків і забезпечувало стабільні торговельні потоки на основі постійного підвищення конкурентоспроможності вітчизняного виробництва. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом є новим форматом відносин, спрямованим на створення поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі (ЗВТ) Україна – ЄС і поступову інтеграцію України до внутрішнього ринку Євросоюзу.

Для імплементації європейського законодавства Україні необхідно провести ряд реформ: реформа державної служби. Базова реформа, яка дозволить модернізувати основний інструмент (державну службу), необхідний для забезпечення на адміністративному рівні успішного проведення реформ. Без її проведення більшість реформ будуть приречені на саботаж з боку чиновників; реформа антикорупційного законодавства. Передбачається усунення умов і стимулів для здійснення корупційних діянь, забезпечення невідворотності покарання за вчинення корупційних діянь, обмеження впливу приватного капіталу на політику [1, с. 47].

З часів обрання Україною зовнішньополітичним пріоритетом інтеграцію до ЄС особливої актуальності набуло питання приведення нормативно-правових актів нашої держави у відповідність до законодавства ЄС. Податкове право є однією з галузей національного законодавства, яке Україна зобов'язалася узгодити із європейським інтеграційним правом.

Відповідно до Конституції України (ст.1) Україна є соціальною правовою державою. Отже, її податкова система має відповідати вимогам соціальної держави щодо рівня фінансування суспільних благ, із визначенням відповідно до цього рівня перерозподілу ВВП, який забезпечуватиме формування фінансових ресурсів, достатніх для виконання конституційно закріплених функцій держави та гарантій громадян на достатній життєвий рівень.

Основним шляхом узгодження правових норм України та Європейського Союзу є адаптація – процес розробки і прийняття нормативно-правових.

Серед форм, зокрема правової адаптації, можна виділити наступні:

– наближення процесу прийняття, внесення змін чи скасування правових норм із метою наближення положень національного законодавства до положень актів законодавства Європейського Союзу;

– імплементація процесу транспонування актів законодавства Європейського Союзу, включаючи створення порядку та процедур їх впровадження;

– гармонізація процесу коригування законодавства держав – членів Європейського Союзу на підставі правових актів ЄС [2, с. 10].

Передовий досвід уніфікації податкової системи, зокрема, демонструє Швеція. Тож реформування податкової системи ведеться під лозунгом «єдина декларація — єдиний рахунок, єдиний платіж — єдина адреса (платежу)». Кожному громадянину Швеції присвоюється єдиний фіскальний номер (ID), який є уніфікованою формою державного обліку населення.

Значна увага, як у нашій країні, так і за кордономприділяється, наприклад, спрощеній системі оподаткування малого бізнесу. У деяких країнах,

крім спрощеної системи оподаткування, вводяться додаткові умови зменшення суми сплати податків. Перевагою спеціального податкового режиму на підставі спрощеної декларації є її простота. Будь-який платник податку може самостійно визначати свої податкові зобов'язання шляхом використання залежно від рівня доходу відповідної ставки податку.

Законодавства багатьох держав не роблять розмежування між податками, зборами, митами, і податкову систему характеризують як сукупність податків і зборів. Природно, податки, мита, збори мають спільні ознаки, зокрема:

– обов'язковість сплати податків і зборів у відповідні бюджети й фонди;

– чітке надходження їх до бюджетів і фондів, за якими вони закріплені;

– стягування їх на основі законодавчо закріпленої форми і порядку надходження;

– примусовий характер стягнення;

– здійснення контролю єдиними податковими органами;

Отже, податкова система будь-якої країни є продуктом не лише економічного, а й політичного розвитку суспільства. Вона віддзеркалює інтереси різних суспільних груп та політичних партій і є результат консенсусу, до якого прийшли ці сили у процесі ухвалення податкових законопроектів.

Нині можна стверджувати, що в Україні створено податкову систему, яка дає змогу мобілізувати кошти в розпорядження держави, здійснювати їхній розподіл та перерозподіл на цілі економічного і соціального розвитку[3,с. 117].

Список використаних джерел

1. Бусарєва Т. Г, Стаття Імплетанція європейських нормативів в українську податкову систему\\с.47
2. Крисоватий А. Державна податкова політика і система податків // Фінанси України. — 2015. — № 1. — С. 10.
3. Суторіна В. М., Федосов В.М., Андрушенко В.А. Держава, податки, бізнес. - К.: Либідь, 2017. — 117 с.

Лещенко М.А.,
Університет ДФС України,
здобувач 2 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Науковий керівник: ***Житар М.О.,***
Університет ДФС України,
к.е.н., заступник директора ННІ фінансів, банківської справи

ФУНКЦІОНУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

В умовах євроінтеграційних процесів одним із найважливіших питань є підвищення зростання ефективності забезпечення і функціонування місцевих бюджетів. Сьогодні, формування і використання місцевих бюджетів ускладнюється певними політичними та соціально-економічними проблемами.

В Україні особливості функціонування місцевих бюджетів закріплені законодавчою базою: Бюджетним Кодексом України, законом Про державний бюджет України на наступний рік та Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» [1]. Місцеві бюджети займають не лише важливе місце у бюджетній системі, але й одне з центральних місць в економічній системі кожної держави, їх роль і значення безпосередньо зумовлені типом економічної системи, обраними цілями та пріоритетами суспільного розвитку.

Основними складниками багатопланової ролі місцевих бюджетів є те, що вони виступають:

- важливим чинником економічного розвитку і фінансової стабільності;
- інструментом макроекономічного регулювання; фінансовою базою місцевого самоврядування;
- інструментом реалізації державної регіональної політики; планами формування і використання фінансових ресурсів територіальних утворень;
- основним важелем фінансового вирівнювання; головним джерелом фінансових ресурсів для утримання і розвитку місцевого господарства, вирішення місцевих проблем;
- місцевим бюджетам належить важлива роль у забезпеченні конституційних гарантій, вирішенні соціальних проблем, піднесенні рівня добробуту населення[2].

В умовах євроінтеграції в Україні була прийнята реформа децентралізації місцевих бюджетів. 28 грудня 2014 р. Верховна Рада України ухвалила зміни до Податкового та Бюджетного кодексів України, якими визначила нову фінансову основу органів місцевого самоврядування, встановили новий розподіл загальнодержавних податків та запровадили нові місцеві податки, а також нову систему бюджетного вирівнювання. Після внесення цих змін до податкового та бюджетного законодавства місцеві бюджети зможуть поповнюватися за рахунок: – 60% ПДФО (податку на доходи фізичних осіб) у містах обласного значення; – 5% акцизного податку з реалізації підакцизних товарів (тютюнові вироби, алкоголь, бензин); – 100% єдиного податку; – 100% податку на майно (нерухомість, земля, транспорт); – 100% плати за землю; – 100% податку на прибуток підприємств комунальної власності; – 100% плати за надання адміністративних послуг; – 25% екологічного податку [5]. Створення об’єднаних територіальних громад (ОТГ) відбувається шляхом об’єднання декількох населених пунктів в одну адміністративну одиницю. Найчастіше об’єднання відбувається навколо невеликого містечка або ж селища міського типу. Ключовим завданням ОТГ є створення життєво спроможних адміністративних одиниць, тобто об’єднання ніколи не буде відбуватися між економічно слабкими селами. Для того щоб села такого типу змогли існувати, а в подальшому розвиватися, їх об’єднують з економічно розвинутими селами. Також практикується створення доволі потужних і економічно спроможних ОТГ [3]. Децентралізація передбачає підвищення ефективності роботи державного механізму й активізації розвитку регіонів на засадах демократії, а показниками такої ефективності й активізації є повноцінне забезпечення прав,

законних інтересів та обов'язків місцевого населення, структурованого в комунально-муніципальні та регіональні колективи, а також органи територіальної самоорганізації [4].

Таким чином, можна стверджувати, що в Україні місцеві бюджети також поступово трансформуються. Цьому сприяє реформа децентралізації проведена в 2014 році. Фінансова децентралізація зробила незалежними місцеві бюджети від державного, створила відповідні умови для розвитку та розбудови інфраструктури міст та селищ, дала змогу збільшити доходи та видатки місцевих бюджетів, що має позитивний характер для соціальної та економічної політики держави.

Список використаних джерел

1. Онищенко С.В., Величко Ю.Є. Місцеві бюджети: проблеми їх наповнення та особливості використання в умовах бюджетної децентралізації / Онищенко С.В., Величко Ю.Є. // Економічні науки: « Молодий вчений» - 2017.- №5 (45). – С. 689 – 693.
2. Татарин Н.Б., Войтович В.В. Місцеві бюджети як фінансова база місцевого самоврядування / Н.Б. Татарин, В.В. Войтович // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. – 2017. – Вип. 11. – С. 159-162.
3. Про об'єднання громад [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://decentralization.gov.ua/region
4. Бюджетна децентралізація та її вплив на фінансове забезпечення територіальних громад [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.knteu.kiev.ua/file/NjY4NQ==/9f690dbd00a5bff556897056d188f56d.pdf
5. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://rada.gov.ua.
6. Кужелев М.А. Управление инвестиционным потенциалом предприятия в контексте бюджетного регулирования инновационного развития Украины / М.А. Кужелев, М.О. Житарь // Економіка і суспільство. - 2016. - Випуск 4. - С. 302-307

Ленкевич О.В., Чугунова А. Е.,
Університет ДФС України,
здобувачки вищої освіти ІІ (магістерського) рівня
Науковий керівник:***Бедринець М.Д.,***
Університет ДФС України, к.е.н., доцент

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ У МАЛОМУ БІЗНЕСІ

Як свідчить світовий досвід, малий бізнес відіграє значну роль у розвитку економіки країни. Деякі науковці відмічають збільшення частки малого бізнесу в економіці держави, як невід'ємну частину розвитку ринкової економіки. Саме

тому дане питання є досить актуальним для нашої держави, що перебуває на етапі розвитку і становлення ринкової економіки.

Так, за даними ООН, у інших країнах малий бізнес забезпечує працевлаштування близько 50% працездатного населення та виробляє від 30 до 60% національного продукту, для України, за офіційними даними, аналогічний показник працевлаштування становить менше 10% [2].

Особливе місце малого бізнесу у процесі розвитку економіки пов'язано з характерними для нього ознаками: немає необхідності у залученні значного капіталу для початку бізнесу, можливість розширення до крупного бізнесу, підвищення рівня конкуренції у галузі, високий рівень адаптивності до впливу зовнішніх факторів і т. ін..

Однак, такі особливості формують і особливі ознаки організації фінансового менеджменту на підприємстві, що проявляються в таких сферах:

1) специфіка організації фінансового менеджменту: малі підприємства, що входять в структуру об'єднань, мають більші фінансові можливості, а підприємства малого бізнесу, що знаходяться в конкурентних умовах, піддаються більш високим фінансовим ризикам;

2) кадрове забезпечення фінансового менеджменту: суміщення посад, створення окремого фінансового відділу або посади, передача фінансового управління в спеціалізовану організацію;

3) фінансовий аналіз в системі управління фінансами: бухгалтерський облік, фінансова звітність та показники для фінансового аналізу малого підприємства відрізняються від системи показників середніх та великих підприємств;

4) фінансове планування;

5) облік і звітність: суб'єкти малого підприємництва мають право самостійного вибору форми бухгалтерського обліку, що передбачає два варіанти ведення облікових реєстрів: звичайний та спрощений [1, с.92].

Таким чином, спираючись на особливості малого бізнесу та фінансового менеджменту малих підприємств в Україні ми можемо виокремити наступні проблеми:

1) обмеженість ресурсів, що пов'язано з обмеженістю джерел фінансування та залучення коштів, звідки виникає необхідність побудови чіткої системи розподілу та використання ресурсів;

2) кадрове забезпечення фінансового менеджменту малого бізнесу: завдання фінансового менеджера та бухгалтера можуть бути покладені на власника підприємства, який не завжди має відповідних рівень знань та навичок, як результат викривлені фінансові показники та прийняття фінансових рішень на інтуїтивному рівні;

3) значна конкуренція збоку великих та середніх підприємств, що потребує побудови чіткої стратегії розвитку підприємства адаптивної до змін зовнішнього середовища;

4) високий рівень фінансових ризиків, що вимагає розробки та проведення політики попередження кризових явищ;

5) нестабільна економічна ситуація в країні, вплив якої на підприємства малого бізнесу є більш значним, ніж на середні та великі підприємства.

Таким чином, малий бізнес має власні особливості, що з одного боку надають йому переваги для розвитку, але, з іншого боку, роблять його більш уразливим для зовнішніх факторів. Саме тому процес організації та проведення фінансового менеджменту для малого бізнесу є досить важливим, оскільки умови обмежених ресурсів та високий рівень ризиків вимагає постійного фінансового аналізу та оперативного прийняття фінансових рішень для досягнення позитивних фінансових результатів. Однак, досить часто малий бізнес не в змозі забезпечити організацію фінансового менеджменту на необхідному рівні через проблему кадрового забезпечення.

Отже, фінансовий менеджмент у малому бізнесі відіграє важливу роль, але через розміри та умови, в яких функціонує малий бізнес, організації фінансового менеджменту приділяється недостатньо уваги.

Список використаних джерел

1. Бедринець М. Д. Фінансовий менеджмент у малому бізнесі [текст] навч. посіб. / М. Д. Бедринець, А. В. Сурженко. – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 352 с.

2. Малі підприємства з великим впливом: як і чому у світі підтримують малий та середній бізнес [Електронний ресурс] // Економічна правда. – 2018. – Режим доступу до ресурсу:https://www.epravda.com.ua/publications/2018/05/15/636754/.

МатвійчукВ. В.,Гринюк О. С.,
Університет ДФС України,
здобувачі вищої освіти ІІ (магістерського) рівня
Науковий керівник: ***Бедринець М. Д.,***
Університет ДФС України, к.е.н., доцент

ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ ЯК ОДНИН ІЗ МЕТОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕНЯ ЕФКТИВНОСТІ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

На сьогоднішній день однією з важливих функцій ведення бізнесу виступає планування господарської діяльності, яке набуває актуальності, коли вагомий вплив на отримані результати підприємства мають глобалізація, інформатизація та вимоги сучасного економічного середовища, що зосереджене на інноваційний напрям розвитку. Сучасні перетворення в економіці, висока конкуренція на ринках зумовлюють необхідність пошуку ефективних методів управління фінансово-економічною діяльністю підприємств. Таким чином, першочерговим та важливим завдань постає вдосконалення фінансового менеджменту у функції планування.

Планування діяльності підприємств малого бізнесу здійснюється за такими важливими взаємопов’язаними напрямами, як реалізація продукції,

фінанси, виробництво і закупівля. Процес планування традиційно охоплює такі послідовні етапи роботи, як визначення загальних цілей діяльності; визначення конкретних деталізованих короткотермінових цілей; визначення шляхів і засобів їх досягнення; контроль над досягненням поставлених цілей шляхом порівняння фактичних і планових показників[1, с.575].

Розмежовують такі види планування діяльності бізнесу, як стратегічне та оперативне.

Стратегічне планування передбачає перспективний напрямок розвитку малого підприємства; діагностує слабкі місця бізнесу; встановлює конкретні цілі та завдання для кожного підприємства відповідно до загальної стратегії; координує зусилля та припускає узгодження дій в мікросередовищі фірми; створює базу для розподілу обмежених економічних ресурсів фірми; містить власний системний підхід для визначення загроз та можливостей малого підприємства, а також його сильних і слабких сторін [2, с.305].

У процесі реалізації стратегічного плану, необхідно використовувати оперативне планування. Як свідчить практика господарювання, недооцінювати оперативне планування не варто, бо прийняття управлінського рішення тільки виходячи з реального стану справ, власного досвіду або інтуїції не приведе до найкращого оптимального результату в довгостроковій перспективі. Оперативне планування спрямоване на досягнення проміжних цільових настанов тактичних планів, установлених на короткий період (як правило, до одного місяця) [2, с.307].

Тому, безумовно, зазначені види планування господарської діяльності є взаємодоповнюючими складниками, що дасть змогу підприємцям конкретніше та ретельніше планувати свою діяльність, визначати стратегічні та оперативні завдання підприємства, встановлювати та контролювати терміни їх виконання тощо.

Ураховуючи, що малі підприємства відрізняються методами здійснення фінансового менеджменту, мають порівняно невеликі обсяги виробництва і реалізації, фінансових ресурсів, обмежений через це доступ до грошового ринку, ефективність планування у їхній діяльності визначатиметься через його достовірність на етапі розроблення оперативних (короткострокових) планів, які є складником стратегічного (довгострокового) плану і конкретизує його в показниках[3, с. 173].

Таким чином, планування діяльності бізнесу, що є одним із методів фінансового менеджменту, за ефективного практичного застосування сприяє забезпеченню успіху підприємницької діяльності, створює фінансові передумови для його розвитку. Водночас, здійснення планування бізнесу потребує врахування окремих особливостей щодо форм ведення бізнесу, галузі діяльності, масштабів господарської діяльності тощо. Звичайно, у процесі свого планування малі підприємства зіштовхуються з переліком проблем, які спричиняються як об’єктивними, так і суб’єктивними чинниками. Тому, для забезпечення та підвищення ефективності фінансового менеджменту на основі планування діяльності, робота на підприємстві повинна бути зосереджена на

застосуванні новітніх інформаційних технологій, удосконаленні фінансового прогнозування як одного з методів фінансового менеджменту в малому бізнесі.

Список використаних джерел

1. Хромушина Л. А. Особливості фінансового планування діяльності підприємств малого бізнесу / Л. А. Хромушина //Глобальні та національні проблеми економіки. – Випуск 23. – 2018. – С. 574-578.

2. Бедринець М. Д. Фінансовий менеджмент у малому бізнесі [текст] навч. посіб. / М. Д. Бедринець, А. В. Сурженко. – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 352 с.

3. Мельников А. М. Основи організації бізнесу [текст] : навч. посіб./ за заг. Ред. А. М. Мельникова [А. М. Мельников. О. А. Коваленко, Н. Б. Пундяк] – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 200 с.

Матвійчук Т.О.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 3 курсу спеціальності «Облік та оподаткування»
Науковий керівник: ***Калусенко В.В.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права,викладач

ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ ОПОДАТКУВАННЯ

Податкова система є однією з найскладніших в правовій системі України. При цьому спостерігається тенденція щодо її нестабільності.

Проблема побудови ефективної податкової системи – одна із найбільш актуальних в Україні. Її вирішення повинно здійснюватися шляхом вивчення і аналізу як існуючої в Україні законодавчої бази, так і накопиченого у світі досвіду у сфері оподаткування[1]. Регулювання податкової сфери в Україні здійснюється у відповідності до Податкового кодексу України, норми якого зазнають постійних змін, що свідчить про значну нестабільність вітчизняної системи оподаткування. З іншого боку, в умовах, що склалися на сьогоднішній день в України, реформування податкового законодавства є необхідною умовою ефективної роботи всієї економічної системи. З огляду на прийняте рішення в орієнтації України на Європу, корегування існуючого інституційного механізму оподаткування має бути здійснено з урахуванням вимог європростору. У межах Європейського співтовариства діють Директиви ЄС, проте вести мову про їх дотримання Україною зарано, оскільки її рівень економічного, соціального і політичного розвитку не відповідає європейському, і відповідно інститути, адаптовані для країн Європи, не можуть бути застосовані в Україні. Проте, при розбудові інституційного середовища в Україні необхідно орієнтуватися на соціально-економічні інститути, що діють в Європі, брати до уваги принципи побудови податкової системи ЄС [2].

Основними недоліками податкової системи України є наступні:

– податки не є інструментом підвищення конкурентоспроможності

держави;

– недосконаліть і нестабільність законодавства;

–в Україні система спрощеного режиму оподаткування призводить до ряду проблем;

– витрати на адміністрування податкової системи є надто великими і невідповідними;

– система митно-тарифного регулювання не дає змоги оперативно реагувати на зміни кон'юктури світового ринку, а також торговельних режимів в інших державах та структури економіки в Україні;

– неефективний механізм розподілу податкових надходжень між центральним і місцевими бюджетами гальмує розвиток економіки в областях [4, с. 368].

Для усунення недоліків, що існують в податковій системі України, першим кроком необхідно привести законодавчу базу відповідно до європейських директив та принципів.

Таким чином, сучасними проблемами здійснення податкової політики в Україні залишаються складність та суперечливість податкового законодавства, внесення численних змін до податкових законів, надмірне податкове навантаження на платників податків, зниження ділової активності суб'єктів господарювання, численні конфлікти між контролюючими органами у сфері оподаткування та платниками податків, значні масштаби тінізації економіки тощо. Намір України інтегруватися в європейський економічний та політичний простір зумовлює необхідність не тільки адаптації вітчизняного законодавства до вимог ЄС, але й його гармонізації та уніфікації. Зважаючи на позитивний досвід країн-членів ЄС, основними напрямами трансформації податкової політики України є: впровадження норм ЄС у сфері оподаткування в національну правову систему та податкову практику; удосконалення принципів податкової політики, а також модифікація структури національної структури за видами податків відповідно до європейських стандартів; забезпечення системного й ефективного функціонування режиму внутрішнього оподаткування та процесу адміністрування податків[3,ст 65].

Список використаних джерел

1. Мараховська Т.М. Уніфікація податкової політики в контексті європейської інтеграції / Т.М. Мараховська, С.В. Томчук. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://repository.vsau.org/getfile/1759.pdf .

2.Педченко Н.С. Напрями податкової політики України відповідно до євроінтеграційних процесів / Н.С. Педченко, Л.А. Лугівська. [Електронний ресурс].-
Доступнийhttp://dspace.uccu.org.ua/bitstream/123456789/1801/ЛугівськаЛ.А.1.pdf

3. Бодров В. Г. Податкова реформа та економічне зростання в Україні //Науковий вісник Національного Університету ДПС України. 2016. - № 2(41). – С. 63-68

4. Трофімова Л. В. Податкова політика і податкова система / Л. В. Трофімова // Фінансове право. – 2015. – № 1. – С. 364–370.

Матвіюк Т. О.,
Університет ДФС України,
здобувачка вищої освіти ІІ (магістерського) рівня
Науковий керівник***: Ліснічук О.А.,***
Університет ДФС України, к.е.н., доцент

ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ В УМОВАХ КРИЗИ

Державна фіскальна політика на будь-якому етапі розвитку суспільства відіграє суттєву роль, особливо в умовах економіко-соціальної нестабільності. Здійснювані в Україні реформи та, як наслідок, соціально-економічні трансформації потребують зміцнення економічної ситуації та підвищення рівня довіри суспільства до урядових рішень і програм та їх підтримки. За цих умов стає надзвичайно актуальною гнучкість державної фіскальної політики щодо зовнішніх чинників та спроможність влади трансформувати та підлаштовувати її з огляду на процеси, які відбуваються всередині країни[1, с. 144].

Проблеми фіскальної політики держави в кризових умовах досліджуються в наукових працях О. Ракул, О. Рускіна, Т. Алесандрюк, О. Курносов, Т. Корягіна та інших науковців.

У незалежній Україні потреба у фіскальній політиці виявилась наприкінці ХХ ст. під час створення національного економічного простору і, відповідно, власних фінансових ресурсів шляхом формування бюджетної та податкової систем. Здійснення фіскальної політики можливе завдяки концентрації в руках держави значних фінансових ресурсів. У розвинених країнах держава акумулює 40-55% ВВП, що дозволяє формувати ринок товарів і послуг, спрямовувати значні кошти на розвиток інфраструктури, фундаментальних наукових досліджень, соціальну політику, підтримання правопорядку [2, с.191].

Сьогодні для України набуло нагальної актуальності питання розроблення дієвих фіскальних правил, які б як надавали можливість уряду проводити активну фіскальну політику, так і стримували надмірні державні видатки, зумовлені політичними аспектами. Визначаючи напрями трансформації фіскальної політики, дуже важливо зосередити увагу на напрямах використання бюджетних коштів. Слід погодитись, що дуже часто під гаслом боротьби з кризою фінансуються програми, які мають або досить віддалений зв’язок, або ж взагалі не пов’язані зі стимулюванням економіки [1, с.146].

З огляду на прагнення України до європейської інтеграції, потрібно звернути увагу на зарубіжну традицію фіскальних інструментів та механізмів, що підтвердили свою ефективність на практиці: полегшувати податкове адміністрування та впроваджувати електронну звітність; надавати податкові пільги та податкові кредити для підприємств, що займаються інноваційною діяльністю; здійснювати податкову підтримку малого бізнесу; створювати інвестиційно привабливе середовище [3, с. 121].

Ключовими важелями фіскальної політики є державний та місцеві бюджети, за допомогою яких держава здійснює розподіл і перерозподіл

частини вартості ВВП, змінює таким чином структуру виробництва, впливає на результати діяльності суб'єктів господарювання.

У сучасних умовах під впливом негативних явищ в економіці, викликаних фінансовою кризою, відповідні зміни ще більш суттєво позначаються на всіх сферах господарського життя країни. Це викликає необхідність наукового обґрунтування впливу трансформаційних процесів на політику у сфері оподаткування та визначення шляхів його вдосконалення[4, с. 2].

При цьому цілі фіскальної політики можуть бути різними. У короткостроковій перспективі, уряд може зосередитися на макроекономічній стабілізації, наприклад, збільшувати державні витрати або знижувати податки, щоб стимулювати економіку, що знаходиться в кризовому стані, або скоротивши витрати або підвищивши рівень податків для боротьби з інфляцією. У довгостроковій перспективі, мета може полягати у стимулюванні стійкого зростання або скорочення рівня бідності шляхом розвитку інфраструктури, системи охорони здоров'я, освіти та ін. Неефективна фіскальна політика призводить до кумулятивного зростання бюджетного дефіциту, а за умови відсутності економічного зростання це може спровокувати дефолт держави. Тому, можна вважати, що швидке зростання сьогодні державного боргу свідчить про неефективність фіскальної політики в минулому та неприйнятність її у довгостроковій перспективі [5].

В Україні й надалі фіксується велика кількість податкових правопорушень, пов'язаних з ухиленням від оподаткування, реалізації злочинних схем виведення підприємств у "тінь" тощо. Зауважимо, що ці негативні тенденції лише посилюються з розвитком кризових явищ [4, с. 4].

Через фінансово-економічну кризу реальні доходи підприємств в Україні падають, а кількість збиткових підприємств зростає. З огляду на це, забезпечення значної частини податкових надходжень з податків на доходи та прибуток можливе лише шляхом надмірного оподаткування економічних агентів, що руйнує стимули до економічної діяльності [3, с. 121].

Отже, фіскальна політика повинна використовувати стимулюючі інструменти, такі як, зменшення податкового навантаження, вдосконалення підходів до адміністрування податків, що забезпечить стабільність та зростання економіки, а це, в свою чергу, повинно в майбутньому розширити базу оподаткування та збільшити податкові надходження до бюджету та збільшить можливості уряду у фінансуванні соціальної.

Список використаних джерел

1. Ракул О. Щодо трансформації фіскальної політики україни відповідно до вимог сьогодення /О. Ракул //Підприємництво, господарство і право. – 2017. – №1. – С. 144-148.

2. Александрюк Т. Фіскальна політика: теоретичні аксіоми та прикладні антитези / Т. Александрюк, Л. Баранник, Т. Дулік // Економічний вісник університету. – 2018. – №36/1. – С. 188-200.

3. Рускіна О. Фіскальне регулювання: міжнародний досвід та уроки для України / О. Рускіна //Наукові записки НаУКМА. – 2017. – №1. – С. 116-123.

4. Курносов О. Вплив трансформаційних процесів на політику у сфері оподаткування / О. Курносов, М.Хижняк, А. Марченкова //Теорія та практика державного управління. – 2018. – №2. – С. 1-6.

5. Корягіна Т. Фіскальна політика як інструмент забезпечення національної безпеки держави / Т. Корягіна // Електроне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – 2018. – №5.

Vladyslav Melnyk,
Student of the Faculty of Economic Sciences,
University of Warsaw
Written under the supervision of
teacher, **Anna Shevchenko**
Iprin State College of Economics and Law

THE IMPACT OF THE AGRICULTURAL SUBSIDIES ON THE DEVELOPING COUNTRIES' ECONOMIES

Agriculture remains essential in the process of the development of the country. But due to low profitability, compared to advanced sectors of the economy, the importance of the rural economy can be underestimated. This fact can cause a degradation of the agricultural sector, which, in turn, leads to a low supply of food and raw materials, causing the growth of the prices.

Many governments use agricultural subsidies to stabilize supply and keep price level for agricultural goods stable. However, such a policy is usually conducted in developed countries but has a negative impact on developing countries' economies.

Nowadays, almost all of the countries use agricultural subsidies, especially advanced. The support of the domestic producers of agricultural goods can have both advantages and disadvantages. The positive impact of this type of subsidies on the domestic market of the country has been defined by a lot of economists. It solves a list of problems, which appears in the farming sector.

First of all, state subsidies in the agricultural sector partially secure domestic producers from the unpredictable and uncontrolled factors, such as the weather, natural disasters etc. These particular factors have a high influence on the farming business. For example, because of the bad weather conditions farmer can lose almost all of his yearly income, causing the bankruptcy. Also, subsidies help to finance the farmers, giving them additional opportunities to buy tangible fixed assets, such as machinery, which can be too expensive or building the required infrastructure.

Agricultural subsidies are one of sufficient ways to support domestic producers in the developing countries, where the agricultural sector contributes a large part of GDP. The need for additional financing of farmers in such countries is due to the fact that agriculture is a substantial step in the development process of the country. Any obstacles, caused by both natural and anthropogenic factors, can have a high cost not only for agricultural producers but also for the whole state. Subsidies

help developing countries increase their net exports as well, providing an opportunity for extra profits.

Although, developed countries such as the USA and Japan continue to use subsidies to support farmers, where the contributions of agriculture in GDP are less than 1.5% over the last decades. The main reason is that the government wants to keep the supply of agricultural goods stable, because it still remains a strategic sector, which has a significant influence on the other industries. A sudden price increase for the agricultural commodities has a negative impact on food and textile industries, causing an extremely undesirable growth of the prices for food and clothes.

Despite the beneficial impact of agricultural subsidies on domestic markets in developed countries, it also has an influence on the world markets of agricultural commodities. Koo and Kennedy (2006) argued that this impact is usually negative, because state subsidies cause overproduction of agricultural commodities, lowering world prices.

Such impact of subsidies can be crucial for the developing countries, in which agriculture remains one of the most valuable parts of GDP. Developing countries cannot afford such a big amount of state subsidies as it is in the USA and Japan, despite the fact that they have bigger subsidies in proportion to GDP. Under the influence of highly developed economies, world prices for agricultural goods can go down to the level, which is lower than the cost of production in developing countries (Koo and Kennedy 2006). As a result, net social welfare in exporting countries decreases, while we can observe an increase in the welfare of importing countries.

The impact of the subsidies, implemented in developed countries is negative for the agricultural sectors of the exporting countries. But at the same time, because of the decrease of the price for agricultural commodities consumers of all countries (both developed and developing; exporting and importing) find themselves in a better condition than before the implementation of the subsidies.

So, the impact of the implementation of the agricultural subsidies is following:

- it helps countries to control their farming sector and decreases prices for agricultural goods for consumers;
- it has a negative influence on foreign agricultural producers, especially in developing countries;
- it has a positive impact on importing countries, because it decreases world prices.

References

1. Won W. Koo and P. Lynn Kennedy. (2006). The Impact of Agricultural Subsidies on Global Welfare. American Journal of Agricultural Economics, 88(5), 1219-1226.
2. Jason Clay. Are agricultural subsidies causing more harm than good? https://www.theguardian.com/sustainable-business/agricultural-subsidies-reform-government-support
3. Fred Gale. (2013) Growth and Evolution in China's Agricultural Support Policies. ERR-153. U.S. Department of Agriculture, Economic Research Service.

4. OECD data. Agricultural policy, Agricultural support. https://data.oecd.org/agrpolicy/agricultural-support.htm
5. Food and Agriculture Organization of the United Nations, FAOSTAT. International prices, world prices. https://data.oecd.org/agrpolicy/agricultural-support.htm

Оксенчук В.О.,
Університет ДФС України,
ННІ фінансів,банківської справи,студент 3 курсу,
Науковий керівник: **Нечипоренко А.В.,**
Університет ДФС України,
к.е.н., доцент кафедри фінансів імені Л. Л. Тарангул

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Економічне зростання та конкурентоспроможність економіки країни можна досягти на основі інноваційного економічного розвитку та гарантування економічної безпеки в умовах європейської інтеграції. Історія свідчить, що нестабільність зовнішнього середовища, реформування відносин власності, нераціональний розподіл та неефективне використання наявних економічних ресурсів, загострення суперечностей розвитку продуктивних сил та виробничих відносин висувають на перший план необхідність підвищення економічної безпеки України на шляху до євроінтеграції в глобальних економічних умовах.

Національна економіка в останній час підпадає під вплив негативних явищ, що являють собою загрозу економічній безпеці держави та лежать у площині фінансової, інформаційної, соціально-економічної, інституційно-правової, техніко-технологічної, інтелектуально-кадрової, силової та екологічної діяльності суспільства. Система економічної безпеки повинна враховувати кризові явища, їх складові, які можуть негативно відобразитись на стані об'єктів економічної безпеки національної економіки [1, с. 309].

Економічна безпека являє собою, насамперед, складову національної безпеки, яку можна визначити, як захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, за якої забезпечуються сталий розвиток суспільства, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та потенційних загроз національним інтересам [2].

Ефективність процесу забезпечення економічної безпеки залежить як від рівня адекватності державних інституцій завданням покладених на них Конституцією функцій, так й від характеру й масштабів зовнішніх загроз та викликів [3].

З метою забезпечення економічної безпеки, при її організації необхідно враховувати сукупність факторів, що чинять вагомий вплив та визначають її ефективність, швидкий розвиток техніки та технологій, появу інформаційних технологій, що змінюють систему виробничих й організаційно-економічних відносин, максимально спрощуючи комунікації між суб’єктами економіки.

Основними загрозами економічній безпеці слід визначити: критичне гальмування економічного розвитку України та погіршення основних макроекономічних показників (макроекономічне розбалансування за головними показниками); згортання промислового виробництва; зниження економічної активності, насамперед, інвестиційної; погіршення добробуту населення та зростання рівня безробіття; посилення боргового тиску, насамперед, у державному секторі; підвищення тінізації економічної діяльності [4].

Глобалізація та Євроінтеграція відкривають нові можливості як для України, так і для усіх підприємницьких структур та впливають на рівень економічної безпеки. Одночасно інтеграція в міжнародний економічний простір формує нові ризики та невизначеності, може завдати суттєвих негативних наслідків для тих підприємств, які не обґрунтували ефективну стратегію формування та розвитку свого конкурентоспроможного потенціалу. Актуальність питань зростає в умовах загострення глобальної конкуренції, поглиблення фінансової кризи, недосконалості вітчизняного законодавства [5].

Оскільки управління, як складова діяльності держави, є об'єктивним фактором вирішення таких проблем як: гарантування зовнішньої і внутрішньої безпеки держави, забезпечення стабільного управління соціальними процесами, становлення і розвиток ринкових відносин, створення умов для економічного і соціального розвитку, то їхнє вирішення неможливе без послідовного вдосконалення і реформування його системи, кардинальних змін у правовій регламентації [6].

Отже, наукові дослідження щодо забезпечення економічної безпеки України на шляху до євроінтеграції в глобальних економічних умовах є надзвичайно своєчасними. Пріоритетами України у сфері економічної безпеки має стати створення відповідних правових, соціально-економічних та інших умов, спрямованих на покращення економічної політики держави. Уряд України повинен зосередити увагу на внутрішніх реформах, які є наближеними до європейських. Таким чином можливо впровадити ефективні механізми, що спрямовані на мінімізацію впливу та усунення явищ та факторів, що призводять до створення зовнішніх та внутрішніх загроз економічній безпеці держави. У поєднанні з виваженою державною політикою вони уможливлять створення економічно стабільної держави та пришвидшать євроінтеграцію України.

Список використаних джерел

1. Голіков І. В. Сутність та еволюція поняття «економічна безпека» / І. В. Голіков // Проблеми економіки. – 2014. – № 1. – С. 309–314.

2. Білик Р.І. Економічна безпека регіону у системі сучасної регіональної політики України / Р.І. Білик // Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України. – 2013. – № 2. – С. 31–37.

3. Кужелев М. А. Экономическая безопасность Украины на финансовом рынке / М. А. Кужелев // Вісник Донецького університету (Серія В. Економіка і право). – Донецк: ДонГУ, 2000. – № 1. – С. 140–143.

4. Кужелєв М. О. Основні загрози фінансовій безпеці корпорацій та держави / М. О. Кужелєв // зб. матер. Міжнар. наук.-практ. конф. «Фінансова безпека та економічне зростання: домогосподарство, підприємство, регіон, держава». – Полтава : Інтерграфіка, 2011. – С. 222–225.
5. Мерніков Г. І. Європейська інтеграція України та економічна безпека держави [Електроний ресурс] / Г. І. Мерніков. – Режим доступу: http://www.db.niss.gov.ua/docs/polmil/100.htm
6. Кухарська Н.О. Україна в сучасних інтеграційних процесах: навчальний посібник. – Одеса: «Атлант ВОІ СОІУ», 2015. – 186 с.

Павленко Д.А.,
Університет ДФС України,
студентка ФМУ-18-1,
Науковий керівник: ***Ріппа М.Б.,***
Університет ДФС України,
к.е.н., доцент

МОДЕРНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ В УКРАЇНІ

Системи соціального захисту пострадянських країн, в тому числі і України, стикаються з проблемами перегляду сформованих параметрів надання соціальних послуг і потребують модернізації. Причиною такої ситуації стали демографічні зміни, які відбулися впродовж останніх десятиліть.

Великим надбанням європейської цивілізації є постулат, що держава, як найвища форма організації людського співжиття повинна служити людині та суспільству в цілому, забезпечувати виконання численних своїх функцій в усіх сферах економіки, політики, соціального буття. На основі цих нормативних постулатів будується фінансова політика соціального захисту населення за принципом «найбільше благо найбільшій кількості суспільства» [3, с. 30].

Необхідність поєднання ефективного дотримання державою основних соціальних зобов'язань, послідовного поліпшення умов життя із раціоналізацією соціальних видатків держави обумовлює пріоритетність завдань модернізації соціальної політики. У Щорічному Посланні Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище у 2018 р.» визначаються напрями модернізації на 2019 р., які полягають у трансформації систем соціального захисту та надання соціальних послуг з метою максимізації їх ефективності; посилення адресного характеру надання соціальної підтримки; підвищення ефективність управлінських рішень у системі соціальної підтримки населення; запровадження стимулів до економічно відповідальної поведінки одержувачів соціальної підтримки. До основних завдання 2019 р. відноситься раціоналізація соціальних видатків бюджету завдяки забезпеченню ефективності функціонування організацій соціальної сфери та цільовому характеру надання соціальної допомоги, модернізація житлових субсидій в умовах жорстких бюджетних обмежень.

З метою приведення соціальних зобов'язань уряду у відповідність з економічними можливостями держави необхідно провести повну інвентаризацію наявного соціального законодавства, зокрема здійснити вартісну оцінку нормативних актів, що регулюють соціальну сферу. Для кожного закону соціальної сфери має бути визначено джерело фінансування, зокрема кошти бюджетів різних рівнів, кошти соціального страхування, а також альтернативні джерела [1, с. 245].

В умовах реалізації реформи бюджетної децентралізації значну частку фінансових витрат на соціальну сферу має бути перенесено з державного на регіональний рівень. Це вимагатиме законодавчого врегулювання розподілу компетенції рівнів влади, відповідності між виконуваними функціями та необхідними ресурсами, визначення відповідальності всіх рівнів державної влади за реалізацію соціальної політики.

Важливим елементом модернізації являється упорядкування категорій осіб, які мають право на різного роду соціальні пільги. Для цього необхідно завершити формування реєстру отримувачів пільг. Пріоритетом року має стати продовження пенсійної реформи. Невідкладним кроком на шляху реформування пенсійної системи є запровадження загальнообов'язкового накопичувального пенсійного страхування. На тлі демографічних перспектив потребує додаткових зусиль науково-практичне осмислення удосконалення концепції загальнообов'язкового накопичувального пенсійного страхування. Слід оцінити доцільність спрямування частини внеску не на персональні рахунки платників, а на персональні рахунки їх батьків. Якщо батьки працездатні, ці кошти мають акумулюватись на їхніх рахунках. Після виходу батьків на пенсію кошти мають щомісячно додаватись до пенсії [2, с. 336].

Для ефективної модернізації системи соціального захисту необхідно об'єднати зусилля влади, бізнесу та громадян у визначенні пріоритетів соціальних ініціатив, ресурсному забезпеченні їх реалізації, контролю витрачання виділених коштів. Одним із важливих аспектів налагодження міжінституціональної взаємодії у формуванні та реалізації соціальної політики є стимулювання і підтримка соціальних ініціатив бізнесу, стимулювання і заохочення благодійності, об'єднання зусиль і ресурсів різних секторів.

Список використаних джерел

1. Александрова О. С. Модернізація соціальної політики як фактор формування середнього класу в сучасному економічному суспільстві / О. С. Александрова // Вісник Української Академії державного управління при Президентові України. – 2010. – №8. – С.243-251.

2. Аналітична доповідь до Щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2018 році». – К.: НІСД, – 2018. – 688 с.

3. Ріппа М. Б. Імперативи бюджетного фінансування соціального захисту та соціального забезпечення в Україні / М. Б. Ріппа // Світ фінансів. – 2018. – №3. – С.28-41.

Піскун А.Е.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Науковий керівник:***Пухальська Н.О.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права,викладач

ІВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

Банки є важливою економічною ланкою в структурі будь-якої держави. Комерційні банки, акумулюючи грошову масу за допомогою вкладів фізичних і юридичних осіб, надають їх у розпорядження і користування іншим комерційним структурам і приватним особам за різними категоріями договорів, на різних умовах і при різних програмах [1].

Іноді організація потребує припливу капіталовкладень, необхідності виходу на більш широкий ринок або модернізації існуючого виробництва. І в таких випадках юридичним або фізичним особам потрібен надійний фінансовий консультант, професійний посередник і організатор угод. І в даному випадку проявляється інвестиційна діяльність банків.

Уперше законодавче визначення інвестицій в Україні зроблено в Законі України «Про інвестиційну діяльність» від 18 вересня 1991 р., яким визначені правові, економічні та організаційні рамки інвестиційної діяльності.

Виділяючи основні напрями інвестиційних послуг зарубіжних банків, слід звернути увагу на те, що основною умовою для інвестиційної діяльності банків є чіткий розподіл таких напрямів банківського бізнесу, як брокерські послуги і послуги андерайтингу.

В узагальненому вигляді система надання інвестиційних послуг у зарубіжних банкахвключає такі напрями [2]: послуги інвестиційного банкінгу; брокерські послуги; послуги інвестиційного менеджменту; сервісні послуги.

Згідно з опитуванням, банки відзначають наступні пріоритети для розвитку та інвестицій [3]:

- Посилення конкурентного позиціонування і збільшення частки ринку (70% банків).
- Розширення методів залучення й утримання клієнтів (67%).
- Скорочення витрат і підвищення операційної ефективності (62%).
- Зниження посилених кібер - ризиків (58%).
- Отримання доступу до нових бізнес-моделей (46%).

Банки є власниками цінних державних паперів, отримують дорогоцінні метали, нерухомість і т.д. Банки, як правило, скуповують акції компаній, що найбільш динамічно розвиваються [4].

Відношення прямих іноземних інвестицій до ВВП України коливається на рівні 1,21–2,39%. Однак, аналізуючи світовий досвід розвитку, для макроекономічної стабілізації крани з перехідною економікою, її інтеграції у світову економіку та соціального добробуту необхідно забезпечити щорічні темпи зростання інвестицій на рівні 10-12% ВВП, або на кожен відсоток приросту ВВП країна повинна виділяти на інвестиції не менш 3% ВВП.

На сьогоднішній день Україна може бути привабливою для тих інвесторів, які зацікавлені в довгостроковому інвестуванні. Незважаючи на пожвавлення в економіці, Україна досі відчуває дефіцит іноземних інвестицій. Нетто-приплив прямих іноземних інвестицій (ПІІ) в Україну за підсумками першого півріччя 2017 року склав $1,5 млрд, тоді як за 2016 рік –$2,1 млрд. Тобто, незважаючи на зростання економічної активності, приплив іноземних інвестицій навіть не стагнує (застоює), а згасає [5].

Згідно з Постановою регулятора від 04 лютого 2016 року № 58 «Про збільшення капіталу банків України», банки, статутний капітал яких не відповідає вимогам частини першої статті 31 Закону України «Про банки і банківську діяльність», зобов'язані привести його розмір у відповідність до вимог цього закону, а саме: до розміру, не меншого, ніж: 200 мільйонів гривень – до 11 липня 2017 року; 300 мільйонів гривень – до 11 липня 2018 року; 400 мільйонів гривень – до 11 липня 2019 року; 450 мільйонів гривень – до 11 липня 2020 року; 500 мільйонів гривень – до 11 липня 2024 року[6].

Як показують розрахунки та статистичні дані, не всі банки зможуть підвищити обсяг капіталу у зазначений законодавством термін. Так 44 банки з 96 існуючих, за підсумками 2016 року, ще не досягли обов'язкового рівня капіталу. Саме тому їх першочерговою метою буде пошук джерел, які допоможуть у найшвидший строк виконати умови регулятора. А інвестиції у економіку України та підприємницьку діяльність є довгостроковими і тому стають для установ нерентабельними.

Отже, в першу чергу, для підвищення інвестиційної активності банків важливо вирішити проблему капіталізації, яка є актуальною для переважної більності банківських установ. А вже потім створювати сприятливі умови для інвестиційної діяльності в цілому.

Список використаних джерел

1. Інвестиційна діяльність банків Загальні поняття [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://pidruchniki.com/16980303/bankivska_sprava/investitsiyna_diyalnist_bankiv
2. Зарубіжний досвід інвестиційної діяльності банків [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/4792/1/20160428-29_TEZY_V3_P258.pdf
3. Інвестиції банків. Наукова інтернет-стаття [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://news.finance.ua/ru/news/-/427125/vo-chto-sobralis-investirovat-banki-issledovanie
4. Куди банки вкладають свої гроші. Інтернет-стаття [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://kudavlozitdengi.adne.info/kuda-banki-vkladyivayut-dengi/
5. В Україні спостерігається великий дефіцит іноземних інвестицій, - експерти [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://lb.ua/economics/2017/09/21/377150_ukraine_nablyudaetsya_bolshoy.html

6. Про збільшення капіталу банків України [Електронний ресурс]: – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=27072754

7. Фінансова гнучкість прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків: Монографія / М.О. Кужелєв, М.О. Житар. – Київ: Видавництво «Центр учбової літератури» Київ-Бидгощ, 2016. – 176с.

Позднякова О.О.,
Університет ДФС України,
здобувач І (бакалаврського) рівня вищої освіти
Науковий керівник: ***Житар М.О.,***
Університет ДФС України,
к.е.н., заступник директора ННІ фінансів, банківської справи

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ

В сьогоднішніх умовах активізація інвестиційної діяльності стає одним із пріоритетних завдань, що вимагає невідкладного вирішення на всіх рівнях господарювання. Не можна не погодитись з думкою С. Москвіна, який вважає, що ринок фінансових інвестицій є одним з механізмів забезпечення конкурентоспроможності економіки країни, оскільки розподіл фінансовихресурсів на цьому ринку відбувається на конкурентній основі, що дозволяє спрямувати інвестиційні потоки у найбільш привабливі сегменти економіки і тим самим сприяти економічному зростанню [1].

Швидкість упровадження інвестиційних технологій в Україні залежить від сприятливого інвестиційного клімату, соціально-економічного розвитку, врегульованості законодавства в державі. Сприятливий інвестиційний клімат є суттєвим показником, від якого залежать обсяги залучених грошових коштів в економіку країни.

Основними проблемами надходження іноземних інвестицій в Україну є недостатній розвиток законодавчої бази щодо захисту прав інвесторів, відсутність досконалого регулювання податкової системи й ефективної інфраструктури для іноземних підприємців [2]. Проте найголовнішими проблемами залучення інвестицій в Україну є нестабільність економіко-політичного стану країни і затяжна фінансова-економічна криза [3,4,5,6,7].

Проведений аналіз підтвердив значні коливання обсягу інвестицій, особливо різкий спад надходжень в 2014 р. (рис. 1).

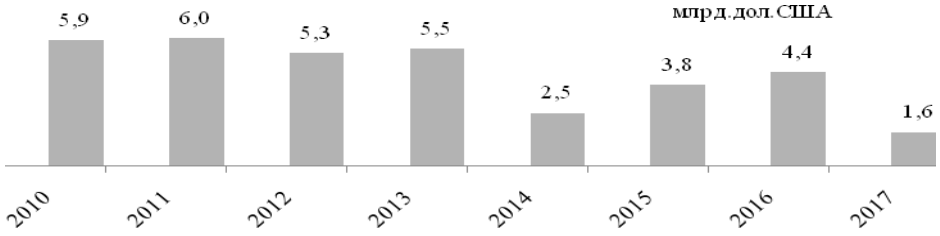

Рис. 1 Обсяги надходження прямих іноземних інвестицій в економіку України [8]

Протягом 2013-2016 рр. обсяг прямих іноземних інвестицій зменшився на 19,3%, що становить 1056,3 млн. дол. США. Починаючи з 2015 р. інвестиції надходили зі 133 країн світу і становили 3763,7 млн. дол. США.

За даними Держстату у 2017 році в економіку України іноземними інвесторами з 76 країн світу вкладено 1630,4 млн.дол. США прямих інвестицій (акціонерного капіталу).

Більш детальний аналіз показників інвестиційного середовища та інвестиційного клімату в Україні дозволив виділити проблеми в розвитку фінансових інвестиційній в Україні: неефективна інвестиційна політика держави; невідповідність діючої амортизаційної політики вимогам часу; недосконаліть законодавчо-нормативної бази щодо інвестиційної сфери; несприятливий інвестиційний клімат; правова нестабільність, низька ефективність господарювання, корупція, неадекватний податковий тиск на товаровиробника; невисока культура супроводження інвестиційного процесу; відсутність розвиненої інфраструктури інвестиційного ринку; відсутність програми налагодження ефективного співробітництва зі стратегічним іноземним інвестором.

На наш погляд, перспективи розвитку фінансових інвестицій в Україні можуть бути вирішені з урахуванням наступних трьох завдань: забезпечення стабільності ринку фінансових інвестицій; інформаційна прозорість ринку інвестицій; впровадження механізму захисту інтересів інвесторів.

Список використаних джерел

1. Москвін С. Інвестиційний ринок України: передумови та проблеми формування у контексті світової фінансової кризи / С. Москвін // Фінансовий ринок України – 2013 – №3 – С. 8-12

2. Юрчик І.Б. Іноземні інвестиції в Україні: проблеми та перспективи / І.Б. Юрчик, А.А. Маценко // Молодий вчений. – 2016. – № 5(32). – С. 204

3. Офіційний сайт BDO InternationalBusinessCompass [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.bdo-ibc.com.

4. Кужелев М.А. Управление инвестиционным потенциалом предприятия в контексте бюджетного регулирования инновационного развития Украины / М.А. Кужелев, М.О. Житарь // Економіка і суспільство. - 2016. - Випуск 4. - С. 302-307

5. М.О. Кужелєв. Концептуальні засади ефективності фінансового забезпечення інноваційного розвитку України / М. О. Кужелєв, М.О. Житар // Збірник наукових праць учених та аспірантів «Економічний вісник університету», Переяслав-Хмельницький, 2015. – С.14-18.

6. Житар М.О. Боротьба з корупцією в Україні як одна з актуальних проблем сьогодення/ М.О. Житар, О.О. Шевченко // Матеріали V ювілейної міжнародної науково-практичної конференції «Механізми, стратегії, моделі та технології управління економічними системами за умов інтеграційних процесів: теорія, методологія, практика» - Мукачево, 5-7 жовтня 2018. – С. 226-227.

7.Активізація інвестиційного процесу в Україні : [монографія] Т.В.

Майорова, М.І. Диба, С.В. Онишко та ін] ; за наук. ред. М.І. Диби,Т.В. Майорової. - К.: КНЕУ, 2012. - 472 с.

8. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua.

Потернак О.В.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Науковий керівник: ***Ковальчук Н.І.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права,викладач

ІННОВАЦІЇ НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ

За останні два десятиліття фінансовий сектор України зазнав величезних змін. Основними напрямами економічних перетворень в Україні є досягнення стійкого і збалансованого розвитку на засадах розбудови багато-секторної соціально-орієнтованої ринкової економіки, що базується на інноваційно-інвестиційній моделі, останніх здобутках науково-технічного прогресу (НТП), розширенні інформаційно-технологічного простору з урахуванням потреб постіндустріального суспільства [1]. Проблема реформування та створення нової фінансової системи за допомогою інновацій як пріоритетного напрямку економічних перетворень в Україні є актуальною, активно вивчається зарубіжними та вітчизняними вченими та потребує подальшого дослідження.

Під фінансовою інновацією розуміють нові фінансові інструменти та фінансові технології. Взагалі фінансову інновацію можна тлумачити як творчий процес, що призводить до появи нових революційних технологій та інструментарію [2].

Взагалі розвиток в Україні нових фінансових технологій розпочався після світової фінансової кризи 2008 року, у зв’язку з якою банки почали адаптуватися до нового світу за допомогою нововведень. Передумовами для швидкого розвитку фінансових технологій та інновацій є:

- Інтернет став поширеним явищем;
- З’явилися та набувають популярності смартфони та мобільні додатки, навіть у країнах, що розвиваються;
- Поширились швидкими темпами соціальні мережі;
- Технологічні компанії «Великої П’ятірки» (Amazon, Facebook, Google, Apple, Microsoft) розробили інноваційні продукти та послуги, які сформували нові стандарти якості, швидкості та зручності для споживачів та ін. [3].

Саме у 2009 році розпочалось активне інвестування у розвиток фінансових технологій. Найбільший обсяг інвестицій одержали такі сектори, як платежі, кредитування та банківські технології. Серед інших глобальних трендів слід зазначити мобільні фінансові послуги, управління фінансами та рахунками, грошові перекази, роботи-консультанти, страхові технології, краудфандинг, P2P кредитування, блокчейн і криптовалюти [4].

Станом на 2018 рік визначаються такі основні «гарячі» фінансові новинки: електронний банкінг, автоматизація, біометрична ідентифікація, машинне навчання та штучний інтелект (AI), прогнозування та моделювання, смарт-контракти, чат-боти, блокчейн, Біг Дата, цифровізація всіх реєстрів, ICO, IT безпека, кібербезпека та безпека платежів, а також спостерігається інтерес до відкритих API [3].

Впровадження інноваційних фінансових технологій найбільш поширене в сфері банківських послуг. Сьогодні основними провайдерами інноваційних технологій на фінансовому ринку є так звані FinTech-компанії - це фірми чи організації, які використовують фінансові технології та інновації в IT для протистояння традиційними фінансово-кредитним установам (насамперед, банкам) на ринку фінансових послуг. Хоча дане явище - «фінтех» - відносно нове для української економіки, вже можна прослідкувати позитивну динаміку його розвитку. За даними 2017 року цей сегмент встановив новий рекорд за обсягом глобальних інвестицій, а саме профільні стартапи залучили 16,6 млрд. дол. США, а кількість угод становила 1128.

Цікавою інновацією в українському банкінгу є Mobile ID. Це система електронної ідентифікації (прикладом можуть бути електронні паспорти). Ця система дозволить будь-якому клієнту, який вже пройшов процедуру KYC («знай свого клієнта») в одному банку та отримав національний Bank ID, використати його для відкриття рахунків у будь-якому іншому банку. Це могло б економити час клієнтів банку, а також спростити міжбанківські розрахунки [3].

Отже, фінансові технології не лише продукують нові або ж істотно покращені фінансові продукти, вони також сприяють удосконаленню фінансового регулювання і нагляду за діяльністю учасників зазначених процесів та ефективністю використання ними зазначених нововведень й інструментарію.

Україна стоїть на порозі створення нової економіки. Перехід до неоекономіки визначається процесами трансформації фінансової сфери в окрему специфічну форму діяльності зі своїми ресурсами, інструментами, технологією та законами розвитку; здійснення фінансових операцій передбачає використання інноваційних фінансових технологій та цифрових платформ, новелізації фінансових інструментів. Вони дозволяють зберегти конкурентні позиції на ринку, або ж навпаки, можуть стимулювати інтенсивний розвиток окремих систем з метою досягнення лідерства.

Список використаних джерел

1. Пантєлєєва Н.М. Фінансові інновації в умовах цифровізації економіки: тенденції, виклики та загрози/ Пантєлєєва Н. М. // Гроші, фінанси і кредит. – 2017. - №3 – С. 68-73.
2. Інновації в глобальній цифровій фінансовій сфері: оцінка трансформацій///Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2017. - № 131. – С. 96-105.

3. UNIT.City. Звіт про фінтех-ринок в Україні [Електронний ресурс] / UNIT.City – Режим доступу: http://fintech.unit.city/guide2018.
4. Г. М. Кулина. Фінансові технології як каталізатори економічного зростання: національні виміри та світова практика / Г. М. Кулина// [Електронний ресурс] - Ефективна економіка – Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua

Пріказчікова А.Ю.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
Науковий керівник:***Шорохова С.О.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права,викладач

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ В РИНКОВИХ УМОВАХ

Історія управлінської думки має свої корені, які йдуть в глибину віків і тисячоліть. Висловлювання по проблемах управління вчені знаходять і на єгипетських папірусах, і на глиняних табличках з міжгір'я Тигру і Євфрату. Проте поєднувати їх з менеджментом прямо не можливо, тому що це були в основному рекомендації по державному управлінню. Мистецтво управління перетворилося у науку управління – менеджмент (від англ. "management" - управління, завідування, організація)

Будь-яким підприємством - чи то промисловим гігантом, чи сімейним магазином необхідно управляти. Коли говорять "управління підприємством", мають на увазі дії його керівника, які направлені на досягнення якоїсь певної мети [1, с.8].

У спрощеному розумінні менеджмент - це вміння добиватися поставлених цілей, використовуючи працю, інтелект, мотиви поведінки інших людей.

Як самостійний вид професійної діяльності менеджмент можливий лише на базі ринку, який склався і розвинувся: він є управлінським механізмом, який вбудований у ринкову економіку. Послуги менеджерів пропонуються діловим організаціям, зацікавленим у професійному і кваліфікованому адмініструванні на контрактній основі [2, с. 6].

Менеджмент, як наукова дисципліна, пройшла довгий і суперечливий шлях розвитку, і розглядати його, безсумнівно, потрібно з урахуванням історичного досвіду, тих цілей і задач, що ставилися на різних етапах його розвитку. Необхідно підготувати менеджерів до сприйняття сучасних проблем менеджменту крізь історичну призму, що дозволяє зрозуміти логіку розвитку цих проблем.

Основоположником наукового менеджменту і засновником американської науки управління прийнято вважати Ф. Тейлора (1856– 1915 рр.), представником класичного напряму в менеджменті став француз Анрі Файоль (1841-1925 рр.) Біля витоків української науки XX століття стоїть всесвітньовідомий вчений, економіст Михайло Іванович Туган-Барановський (1865-1919), а також наукові дослідження щодо проблем управління у 20-30ті

рр. були тісно пов’язані з іменем Ф.Р. Дунаєвського (1887-1960), засновника і директора Харківського всеукраїнського інституту праці (ХВІП).

Зміни в світовій економіці, звичайно, вимагають і змін або розвитку нових теорій ефективного управління нею. Розглядаючи менеджмент як один з основних інструментів забезпечення сталого розвитку ринкової економіки, постає питання про необхідність дослідження тенденцій розвитку менеджменту в Україні на фоні світової нестабільності.

Реальний стан українського менеджменту є недосконалим. Такий стан речей демонструє низький рівень продуктивності та якості праці на більшості вітчизняних підприємств і їх низька конкурентоспроможність.

В Україні поки ще не досягнуті значні успіхи в теоретичному і практичному освоєнні менеджменту.Реорганізовуються старі структури управління і влади, при цьому використовуються західні моделі управління. Однак механічне перенесення концепції управління з однієї соціокультурної середи в іншу, сліпе копіювання досвіду тієї або іншої держави практичне неможливе і веде до важких економічних і соціальних наслідків.

Менеджмент зумовлений такими базисними чинниками, як тип власності, форма державного устрою, міра розвитку ринкових відносин. Тому розвиток сучасного менеджменту в умовах переходу Україні до ринкової економіки в значній мірі залежить від цих чинників.

Упровадження ринкових відносин у практику господарювання вимагає принципової зміни методів управління на всіх рівнях управлінської ієрархії. Це висуває необхідність вивчення нових підходів і форм управління, зокрема, менеджменту як особливого типу управління. Менеджмент як наукова дисципліна пройшов довгий і суперечливий шлях розвитку, і розглядати його, безсумнівно, потрібно з урахуванням історичного досвіду, тих цілей і задач, що ставилися на різних етапах його розвитку. Необхідно підготувати менеджерів до сприйняття сучасних проблем менеджменту крізь історичну призму, що дозволяє зрозуміти логіку розвитку цих проблем [3].

Отже, вирішення проблем менеджменту в Україні вимагає застосування системних механізмів на загальнонаціональному рівні. Одним з головних елементів такого механізму є побудова національної системи стандартів управлінської діяльності. Потрібна також певна зміна пріоритетів з боку держави. Макроекономічні показники мають покращуватися від збільшення ефективності роботи окремо взятого підприємства.

Для вирішення проблем менеджменту в Україні необхідно врегулювати умови господарювання (реформувати систему правосуддя); оновити програми підготовки менеджерів; розвивати інфраструктуру ринку; врегулювати військовий конфлікт; плідно співпрацювати з країнами Європейського союзу.

Список використаних джерел

1. Навчальний посібник: Менеджмент/За ред. О.М. Віноградська, Н. С. Віноградська, В. С. Шевченко – Харків: ХНАМГ – 2008.-160
2. Навчальний посібник: Основи менеджменту/За ред. Осовська Г.В., Осовський О.А. - Київ: Кондор – 2006.- 664

3. Сучасні проблеми менеджменту [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/3_ANRR_2009/Economics/40181.doc.htm

Савченко Д.М.,Савченко О.Р.,
Університет ДФС України,здобувачі вищої освіти
Науковий керівник:***Грушева А. А.,***
Університет державної фіскальної служби України к.пед.н., доцент

УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯКУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОГОСЕРЕДОВИЩА

Під поняттям «середовище» зазвичай розуміють те, що оточує людину, опосередковує її діяльність. Це певна субстанція, яка на відміну від порожнього, незаповненого простору наділена певними властивостями, які впливають на взаємодію між суб'єктами [1].

В процесі такої трансформації створюється освітнє середовище із своєрідним рівнем культури, яке впливає на самовизначення студентів, забезпечує набуття професійних знань та вмінь, формування мотивації до діяльності у відповідній соціальній, виробничій галузі, розвиток професійної творчості тощо.

Культурно-освітнє середовище розуміють як сукупність освітніх, виховних, розвивальних, культуротворчих умов та взаємин, що дозволяють всім суб'єктам освітнього середовища долучитися до системи соціального партнерства. В результаті гармонійної співпраці суб»єкту і об»єкту навчального процесу створюються умови для формування особистісних, професійних, духовних цінностей, що можуть стати сприятливим підґрунтям для формування соціальної та фахової компетентності студентів [2]. Очевидно, що культурно-освітнє середовище – це не лише потужне джерело розвитку особистості, але й основа ціннісної атмосфери, яка панує серед його учасників. З одного боку – це простір професійного, особистісного й загальнокультурного самовизначення особистості, відповідно до його індивідуальних особливостей, здібностей та уподобань, а з іншого – це сфера педагогічних впливів й умов для розвиту та саморозвитку сучасної молоді.

Відтак, культурно-освітнє середовище можна справедливо вважати чи не головним чинником формування культурної компетентності молоді впродовж періоду їхнього навчання в різних закладах освіти. Застосування фахових знань та вмінь – процес комплексний, особливе місце в якому посідає використання компетентнісного підходу, який сприяє формуванню особистісних та професійних компетентностей, в тому числі й культурної.

Отже, використання потенціалу культурно-освітнього середовища різних закладів освіти може бути практично реалізовано через збільшення та збагачення ресурсів середовища або через зміни в його структурі. Орієнтиром для розробки і впровадження конкретних заходів, спрямованих на вирішення визначеної проблеми культурно-освітнього середовища в процесі професійної підготовки майбутнього фахівця можуть бути різні загальні й індивідуальні

змістові напрями діяльності освітнього закладу, спрямовані на підтримку й розвиток кожного суб»єкта (учня, студента/вчителя, викладача) освітньої діяльності, надання йому необхідного простору, свободи для прийняття самостійного рішення, творчості, вибору змісту і способів навчання; здійснення моніторингу якості професійної підготовки майбутніх фахівців, максимальне використання зовнішніх щодо навчального закладу культурних, ціннісних впливів соціуму.

Список використаних джерел

1. Людина і середовище її життя.[Електронний ресурс] / Режим доступу: https://disted.edu.vn.ua/courses/learn/2656**. –** Назва з екрана
2. Культурно-освітнє середовище коледжу як фактор ефективності компетентнісного підходу в процесі підготовки майбутніх фахівців: [Електронний ресурс] / Режим доступу: www.college.tim.ua/upload/userfiles/156/problema-koledzu.pdf**. –** Назва з екрана

Сергійчук А.М.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
Науковий керівник:***Шорохова С.О.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права,викладач

КОНКУРЕНЦІЯ В БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ

Питання впливу конкуренції набанківському ринку на фінансову стабільність завжди було предметом дискусій, як зточки зору академічних досліджень, так і зточки зору регулювання фінансових ринків.Водночас необхідно враховувати, що глобальна фінансова криза призвела до переосмислення підходів до регулювання тарозуміння конкуренції на фінансових ринках.

В економічній системі ринкового типузахист конкуренції здійснює держава. У ст.42 Конституції України записано: “Державазабезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції танедобросовісна конкуренція” [1, ст.11].

Питанням розвитку конкуренції на банківському ринку присвячено працібагатьох закордонних та вітчизняних науковців, зокрема: А. Баталова, Я. Біккерата Л. Спердижки.

Варто зауважити, щонегативний вплив світової фінансової кризина економіки більшості країн світу збільшивінтерес науковців до питань впливу конкуренції на системну фінансову стабільність,серед яких варто виділити такі дослідження.

Конкуренція в банківській сфері є динамічним процесом, у ході якого комерційні банки, шляхом використання інструментів маркетингу, намагаються розширити ринкову частку, збільшити обсяги продажів банківських продуктів і

послуг, досягти високого прибутку. Сферою банківської конкуренції є ринок банківських продуктів і послуг [2, с.75].

Виділяють три рівні банківської конкуренції у залежності від складу суб'єктів, що конкурують між собою:

1. Конкуренція між комерційними банками. Її рівень і гострота визначаються насамперед співвідношенням між універсальними і спеціалізованими банками. Функціонує обернена залежність: чим вищий рівень спеціалізації в банківській сфері, тим нижчий рівень конкуренції. Оскільки визначальною тенденцією в банківській сфері є ріст універсалізації банків, то цілком логічним буде висновок про загострення конкуренції на цьому рівні.

2. Конкуренція комерційних банків з небанківськими кредитно-фінансовими установами, до яких належать ломбарди, пенсійні фонди, інвестиційні фонди, установи кредитної кооперації тощо.

3. Конкуренція комерційних банків з нефінансовими організаціями (з відділеннями зв'язку у сфері грошових переказів, з торговими підприємствами, що реалізують товари в кредит, з структурами, що емітують і обслуговують платіжні картки тощо)

У банківській сфері вільна конкуренція неминуче викликає концентрацію. Деякі банки поглинаються більш сильними конкурентами, інші, формально зберігаючи самостійність, фактично підпадають під вплив більш сильних конкурентів: відбувається злиття банків. Кількість банків скорочується, але збільшуються їхні розміри, зростає обсяг реалізації банківських продуктів і послуг [1, с. 76].

Підсумовуючи вищевикладене, приходимо до висновку, що у даний час ринок банківських послуг у будь-якій країні світу з ринковою економікою діє в умовах жорсткої конкуренції.

Схожий період зараз переживає український банківський ринок, де наступає період активної конкурентної боротьби. Адже дотепер, не відчуваючи гострої конкуренції, українські банки мали змогу отримувати надвисокі прибутки при низькій ефективності роботи. Причиною цього був незначний рівень конкуренції на внутрішньому банківському ринку. Однак із активізацією розвитку місцевих банків, та приходом в український банківський бізнес іноземного капіталу із значним досвідом конкурентної боротьби банківські установи змушені підвищувати власну ефективність та відкривати нові сфери для діяльності, котрі раніше нехтувалися ними через невисоку прибутковість та значні ризики.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про банки і банківську діяльність» // www.bank.gov.ua

2. Лютий І. О. Банківський маркетинг: підручн. [для студ.вищ.навч. закл.]/ І. О. Лютий, О. О. Солодка – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 776 с.

Сергун Д. В.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 2 курсу спеціальності «Облік та оподаткування»
Науковий керівник: ***Калусенко В.В.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач

ОБЛІК ОПЕРАЦІЙ З ІНОЗЕМНИМИ ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ

На сучасному етапі діюча система управлінського обліку розрахунків з іноземними постачальниками та підрядниками ще не відповідає вимогам прискорення грошового обігу і зміцнення фінансового стану підприємства, що в свою чергу веде до нестабільності у постачанні основними матеріальними ресурсами, необхідними для виробництва. Також несвоєчасні розрахунки формують заборгованість між виробником і споживачами продукції, ведуть до несвоєчасних виплат готівкою в рахунок заробітної плати, що викликає невдоволення працюючих та погіршує соціальне становище [3].

Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками за одержані товарно-матеріальні цінності, виконанні роботи і надані послуги ведуть на рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками». Це активно-пасивний рахунок, який може мати одночасно два сальдо: за дебетом - сума дебіторської заборгованості, а за кредитом – кредиторської.

Отже, за кредитом рахунку 63(наші зобов'язання) «Розрахунки з постачальниками та підрядниками" відображається заборгованість за одержані від постачальників та підрядників товарно-матеріальні цінності, прийняті роботи, послуги – потрібно відобразити в пасиві балансу, а дебет рахунку 63 (борги нам) – її погашення, списання тощо, потрібно відобразити в активі балансу. Згідно з планом рахунків рахунок 63 знаходиться в класі 6 «Поточні зобов'язання», тобто є пасивним.

Рахунок 63 кредитують на суму фактично одержаних товарно-матеріальних цінностей, спожитих робіт і послуг в кореспонденції з дебетом матеріальних і затратних рахунків. Запис роблять на підставі товарно-транспортних накладних, рахунків-фактур, актів приймання виконаних робіт і послуг. Отже, за кредитом рахунку 63 записують суму згідно з розрахунковими документами і відносять у дебет рахунків 15, 20, 21,22,23, 25, 91, 92,93, 64. У зв'язку з тим, що виробничі запаси оприбутковують за цінами постачальників без суми податку на додану вартість (ПДВ), то за кредитом рахунку 63 записують загальну суму, яку потрібно заплатити згідно з одержаними документами, а за дебетом кореспондуючих рахунків запис роблять без ПДВ, суму якого відносять у дебет субрахунку 641 «Розрахунки за податками».

За дебетом рахунку 63 обліковують уплачені суми для погашення заборгованості постачальникам і підрядникам, а також внесення підприємством попередньої оплати або погашення кредиторської заборгованості. Запис роблять на підставі виписок банку та інших документів, які підтверджують факт проведення оплати [2].

Рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» має такі субрахунки:

631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»;

632 «Розрахунки з іноземними постачальниками»;

633 «Розрахунки з учасниками ПФГ (промислово-фінансові групи)»[1].

Аналітичний облік ведеться окремо за кожним постачальником та підрядником в розрізі кожного документа (рахунку) на сплату.

Для забезпечення оплати підприємством-покупцем бажаних цінностей на його адресу від постачальника виставляється «Рахунок – фактура», в якому вказується кількість, ціна і загальна сума (з урахуванням ПДВ) щодо їх оплати. В свою чергу перерахування коштів на розрахунковий рахунок постачальника здійснюється за допомогою документа «Платіжне доручення». Підтвердженням здійснення оплати постачальнику є виписка банку по розрахунковому рахунку підприємства.

Для отримання у постачальника придбаних цінностей самовивозом, представнику підприємства-покупця повинна бути видана «Довіреність на одержання цінностей». Видача покупцю із складу постачальника товарно-матеріальних цінностей здійснюється на підставі документа «Товарно-транспортна накладна».

Вантажі, які надходять на підприємство від постачальників, реєструють у «Журнал обліку вантажів, що надійшли».

Записи у «Картки складського обліку» цінностей, що надійшли, здійснюються на підставі товарно-транспортних накладних або «Прибуткового ордера», який оформляється комірником по факту їх надходження [1].

Надходження матеріальних цінностей та виконаних робіт має бути підтверджене (підпис на документі матеріально відповідальної особи про приймання цінностей, прибутковий ордер, акт про приймання матеріалів тощо) [2].

Узагальнення інформації щодо розрахунків із постачальниками та підрядниками знаходить своє відображення при журнально-ордерній формі обліку у журналі-ордері №3, а при спрощеній формі обліку — у розділі I Відомості 3-М [1].

Організація управлінського обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками повинна забезпечити:

- своєчасну перевірку розрахунків з постачальниками та підрядниками;
- попередження прострочки кредиторської заборгованості [4].

Список використаних джерел

1. Бухгалтерський фінансовий облік [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.subject.com.ua/economic/accounting/90.html

2. Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками [Електронний ресурс] - Режим доступу: https://pidruchniki.com/1263111343966/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/oblik_rozrahunkiv_postachalnikami_pidryadnikami

3. Напрями удосконалення управлінського обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3024

4.Бухгалтерський облік: підручник. / за заг. ред. Лишиленко О. В.– [3-тє вид., переробл. і доп.]. – К.:«Центр учбової літератури», 2009. – 670 с.

Ситник А. С.,
Ірпінський державний коледжекономіки та права,
студентка 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Науковий керівник:***Шорохова С.О.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ

Банківська система є однією із найважливіших складових фінансового ринку, а її стабільність та розвиненість – необхідною умовою розвитку національної економіки. В умовах сьогодення банківська система України переживає складний період. Низка проблем від попередніх криз, які не були вирішені, економічні та політичні потрясіння продовжують негативно впливати на банківську систему, роблячи її неефективною та нестійкою, вразливою до різноманітних шоків.

Проблемі становлення банківської системи України та її розвитку значну увагу приділяли такі вітчизняні вчені, як: В. Геєць, О. Дзюблюк, Г. Крамаренко, А. Кузнєцова, О. Примостка та ін. Зокрема, О. Примостка [1, ст. 208]проводячи аналіз за формальними та змістовними критеріями Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 р., вважає, щосуттєвими недоліками досліджуваних стратегічних документів є відсутністьсценаріїв розвитку економіки та фінансово-банківського сектора.

Розкрити актуальні проблеми функціонування банківської системи України в умовах макроекономічної нестабільності і розробити можливі сценарії та прогнозні показники розвитку банківської системи на інноваційних засадах.

Характеризуючи сучасний стан банківської системи України, необхідно зазначити, що політична нестабільність та загальна економічна дестабілізація у країні негативно впливають на діяльність банків. Фінансово-економічна криза спровокувала значний відтік грошових коштів із банківської системи та зростання обсягу проблемних кредитів, що призвело до погіршення показників ліквідності та платоспроможності банків і, відповідно, суттєво вплинуло на їх фінансову стійкість.

До ключових факторів впливу на фінансову стійкість вітчизняного банківського сектора слід віднести такі, як: політична та економічна нестабільність, девальвація національної грошової одиниці; зростання недовіри до банків; суперечливість механізму рефінансування банків; подорожчання кредитних ресурсів; низький рівень ризик-менеджменту у банківських

установах тощо. Також не сприяє підвищенню стабільності банківської системи і складна макроекономічна ситуація в Україні, яка характеризується низькими темпами зростання ВВП, високим рівнем інфляції, безробіття, «тінізації» економіки.

Фінансову стійкість прийнято трактувати як якісну характеристику фінансового стану банку. Рівень фінансової стійкості банків визначається через такі основні характеристики: рівень капіталізації; якість активів; якість зобов'язань; рівень платоспроможності та ліквідності; рівень прибутковості; якість управління капіталом, активами та зобов'язаннями; рівень чутливості банку до ризиків і якість управління ними.

Таблиця 1

Показники фінансового стану банківського сектору економіки України у 2016-2018рр. (на кінець періоду)

Показники	2016	2017	2018
Кількість діючих банків	96	82	77
Активи, млрд грн	1 256 299	1 333 831	1 320 112
Кошти в НБУ	40 824	37 357	50 709
Капітал	123 784	161 108	149 400
із нього: статутний капітал, млрд грн	414 668	495 377	465 038
Зобов'язання, млрд грн	1 132 515	1 172 723	1 170 713
Рентабельність активів, %	-12,60	-1,93	1,66
Рентабельність капіталу, %	-116,74	-15,84	14,32

Отже, станом на 2018 рік кількість діючих банків в Україні зменшилась на 24,7%, а обсяг статутного капіталу в національній валюті порівняно з 2017 роком зменшився на 6,5% у 2018р.,(табл.1) [2].

На сьогодні основними проблемами в діяльності банків є високі ризики, неякісні кредитні портфелі, низька ефективність, рівень капіталізації, висока концентрація державної частки в банківському секторі.

Для розвинених країн характерним є високий рівень забезпеченості банківськими послугами, про що свідчить кількість банків і відділень на 100 тис. населення, зокрема у США – 32,29 відділення на 100 тис. населення, у Німеччині – 26,41, тоді як в Україні – лише 0,76 відділень на 100 тис. населення [3,ст.36].

Отже, потрібна реалізація оптимістичного сценарію розвитку банківської системи України, який має забезпечити перехід банківської системи на якісно новий етап її розвитку, стабільної і ефективної банківської системи на інноваційних засадах, і забезпечить надання високого рівня банківських послуг населенню та суб'єктам господарювання. Буде відбуватися зростання стійкості банківської системи до впливу зовнішніх і внутрішніх шоків, зменшення рівня ризиків, банки обиратимуть інноваційний шлях розвитку.

Список використанихджерел

1. Примостка О. Стратегії розвитку банківської системи України / О. Примостка // Бізнесінформ. – 2016. – № 6. – С. 204–208.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2016_6_32

2. Показники фінансової звітності банків України [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593

3. Наукова стаття «Проблеми та перспективи розвитку банківської системи України» ст.36 [Електорнний ресурс]. – Режим доступу:http://dspace.ubs.edu.ua/jspui/handle/123456789/1006

Соловйова Ю.Р.,
Університет ДФС України,здобувач вищої освіти
Науковий керівник: ***Нечипоренко А.В.,***
Університет ДФС України,
к.е.н., доцент кафедри фінансів імені Л.Л. Тарангул

СУТНІСТЬ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ТА ЇХ РОЛЬ В ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

Чільне місце в бюджетній системі держави займають місцеві бюджети, які є основою фінансової бази органів місцевого самоврядування. Місцеві бюджети виступають важливим елементом системи фінансового регулювання як окремого регіону, так і економіки загалом. Їх збалансованість та оптимальність є однією з основних умов економічного зростання.

На думку В. М. Попова, місцевий бюджет – це план утворення грошових фондів, які є фінансовим забезпеченням місцевих рад, та використання цих фінансових ресурсів для забезпечення реалізації завдань, функцій, а також повноважень покладених на органи місцевого самоврядування [1, с. 68].

О. П. Кириленко у своїх дослідженнях розглядає місцеві бюджети за різними аспектами. В першу чергу, місцеві бюджети – це економічна категорія, по-друге, це правовий акт, по-третє, це фінансовий план відповідного органу місцевого самоврядування [2].

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» [3], бюджет місцевого самоврядування (місцевий бюджет) – план утворення і використання фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення функцій та повноважень місцевого самоврядування.

В умовах структурної перебудови національної економіки формування фінансової незалежності органів місцевого самоврядування є одним із головних чинників збільшення фінансової спроможності регіону. Забезпечення сталого розвитку територіальних громад в умовах бюджетної децентралізації – пріоритетне завдання органів місцевого самоврядування [4, с. 304].

Найвагомішим джерелом фінансових ресурсів місцевого самоврядування є доходи місцевих бюджетів. До основних джерел доходів місцевих бюджетів належать податкові надходження (загальнодержавні податки, які, згідно із законодавством, закріплені за місцевими бюджетами, місцеві податки та збори, а також відрахування від загальнодержавних податків), кошти, отримані від власних засобів муніципального утворення, які створюються за рахунок діяльності підприємств та організацій, що знаходяться у власності

територіальних громад, та оплата за послуги, які надають органи місцевого самоврядування, а також місцеві позики [5, с. 160].

Місцеві бюджети в сучасних умовах значною мірою зумовлюють рівень суспільного добробуту, є одним із основних джерел задоволення життєвих потреб громадян. Мобілізація та використання коштів місцевих бюджетів пов'язані з інтересами різних соціальних груп населення, підприємницьких структур різних форм власності, що зумовлює становлення місцевих бюджетів як важливого фінансового інструменту регулювання соціально-економічного розвитку регіонів.

Відтак, місцеві бюджети відіграють важливу роль у фінансуванні суспільних послуг, насамперед соціального спрямування. Для зміцнення фінансової бази органів місцевого самоврядування та надання їм більш широких повноважень необхідним є досягнення реальної бюджетної самостійності та бюджетної децентралізації через удосконалення системи міжбюджетних відносин, посилення інвестиційної складової місцевих бюджетів, підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами місцевих бюджетів та посилення контролю і відповідальності за дотриманням бюджетного законодавства. [6, с. 87].

Саме місцевим бюджетам, як фінансовій базі органів місцевого самоврядування, належить особливе місце у бюджетній системі України. В них зосереджено понад 80 % усіх фінансових ресурсів, якими розпоряджаються органи місцевого самоврядування.

Таким чином, ефективним напрямом забезпечення збалансованості бюджетної системи України має стати перетворення місцевих бюджетів у дієвий фінансовий інструмент соціально-економічного розвитку регіонів. Роль місцевих бюджетів у фінансуванні видатків регіонів в перспективі має зрости. В свою чергу, від ефективності регіональної політики прямо пропорційно залежить обсяг бюджетного фінансування регіональних потреб, а отже і рівень життя населення.

Список використаних джерел

1. Попов В. М. Роль місцевих бюджетів у забезпеченні розвитку регіонів / В. М. Попов, Н. І. Малімон. // Наукові записки : зб. наук. пр. – Кіровоград : КНТУ, 2015. – Вип. 18. – С. 64–71.

2. Кириленко О. П. Місцеві бюджети України (історія, теорія, практика) / О. П. Кириленко. – К.: НІОС, 2008. – 384 с.

3. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. Із змінами і доповненнями // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр

4. Кужелєв М. О. Формування місцевих бюджетів в умовах бюджетної децентралізації / М. О. Кужелєв, В. В. Плахотнюк // Економічний вісник університету. – 2018. – Вип. 36/1. – С. 302–312.

5. Татарин Н. Б. Місцеві бюджети як фінансова база місцевого самоврядування / Н. Б. Татарин, В. В. Войтович // Науковий вісник

Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. – 2017. – Вип. 11. – С. 159–162.

6. Нечипоренко А. В. Проблеми фінансування видатків місцевих бюджетів / А. В. Нечипоренко // Вісник Одеського національного університету. Серія «Економіка». – 2016. – Том 21, Вип. 11 (53). – С. 84–88.

Сотник О.О.,
Університет ДФС України,
здобувач вищої освіти
Науковий керівник: ***Нечипоренко А.В.,***
Університет ДФС України,
к.е.н., доцент кафедри фінансів імені Л. Л. Тарангул

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ УКРАЇНИ

Сучасний стан розвитку України характеризується економічною та соціально-політичною нестабільністю, тому одним із основних чинників покращення функціонування суб'єктів господарювання є забезпечення фінансової безпеки як найважливішої складової їхньої економічної безпеки.

На думку багатьох учених, основна мета фінансової безпеки суб'єкта господарювання полягає у його здатності самостійно розробляти й впроваджувати ефективну фінансову стратегію відповідно до поставлених цілей в умовах ризику та значної кількості конкурентів в межах фінансової безпеки держави загалом [1].

Фінансова безпека підприємства постійно піддається впливу різного роду загроз. Ідентифіковані та потенційні загрози фінансовій безпеці підприємства умовно можна поділити на [2]:

– зовнішні, які не залежать від діяльності підприємства; їх можна лише врахувати (якщо вони ідентифіковані) при організації діяльності підприємства. Такі загрози відносяться до чинників ризику зовнішнього для підприємства середовища;

– внутрішні, тобто загрози, які викликані діяльністю самого підприємства: системою організації такої діяльності, рівнем фінансового менеджменту, кваліфікацією його керівництва (як вищої, так і середньої ланки).

Фінансова безпека підприємства відображає захищеність діяльності суб'єкта господарювання від негативних впливів зовнішнього середовища, а також спроможність щодо усунення цих загроз з метою пристосування до умов функціонування, що не відображаються негативно на його діяльності. Зміст цієї категорії включає в себе систему заходів та інструментів, які забезпечують конкурентоспроможність та фінансову стабільність підприємства [3].

Також фінансова безпека підприємства залежить від результативності використання капіталу і ефективності фінансового менеджменту та корпоративного управління. В сучасному світі важливим елементом у забезпеченні функціонування підприємства стали: швидкість оновлення

технологій та інформаційної бази, а також пристосування до змін, які відбуваються на ринку.

Забезпечення фінансової безпеки суб'єктів господарювання має базуватися на таких основних цілях, як:

- забезпечення високої фінансової ефективності роботи, яка досягається шляхом розроблення та впровадження заходів щодо мінімізації чи нейтралізації можливих загроз фінансовій безпеці;
- підтримка фінансової стійкості та незалежності підприємства;
- досягнення високої конкурентоспроможності шляхом підвищення ефективності використання свого конкурентного потенціалу;
- забезпечення високої ліквідності оборотних активів через визначення обґрунтованої потреби в оборотних активах, необхідної для здійснення безперебійності процесів постачання;
- підтримка належного рівня ділової активності, інвестиційна привабливість підприємства та його активність щодо залучення інвестиційних ресурсів;
- забезпечення захисту інформаційного поля, комерційної таємниці й досягнення необхідного рівня інформаційного забезпечення роботи всіх підрозділів та відділів підприємства [4].

Отже, для забезпечення високого рівня фінансової безпеки суб'єктів господарювання України необхідно: проводити своєчасний аналіз показників діяльності підприємства; впроваджувати організаційно-економічні заходи, що будуть покращувати якісні фінансові показники; створити гарантії для ефективної діяльності підприємств; забезпечити участь держави в гарантуванні фінансової безпеки суб'єктів господарювання і, передусім, це стосується внесення необхідних коректив у нормативно-правову базу.

Список використаних джерел

1. Гончар В. Г. Фінансово-економічна безпека підприємств України – запорука фінансової безпеки держави [Електронний ресурс] / В. Г. Гончар // Економіка та управління підприємствами. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2015_8_20.
2. Лиса О. В. Фінансова безпека суб'єктів господарювання в сучасних умовах [Електронний ресурс] / О. В. Лиса // Економічна думка. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/13258/1/10.pdf.
3. Кужелев М. А. Механизм управления финансовой устойчивостью в системе обеспечения финансовой безопасности корпорации / М. А. Кужелев // Нове в економічній кібернетиці: Моделі і механізми управління безпекою економічних систем. – 2011. – № 4. – С. 45–56.
4. Кузенко Л. О. Фінансові відносини в системі фінансової безпеки суб'єктів господарювання [Електронний ресурс] / Л. О. Кузенко // Економічна безпека держави та суб'єктів господарювання. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econrig_2015_3_20.

5. Zhytar M. Financial architecture as the base of the financial safety of the enterprise / M. Zhytar, O. Sosnovska // Baltic Journal of Economic Studies, Vol. 4 (2018) No. 4, Riga 2018. – P. 334-340.

Спасіченко Д.С.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студент 2 курсу спеціальності«Фінанси,банківська справа та страхування»
Науковий керівник: ***Довбуш Н.Е.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач

ОБІГ КРИПТОВАЛЮТИ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Криптовалюта – це новий вид електронних грошей, який душе швидко набирає популярності у всьому світі, тому вивчення проблем та перспектив її використання у розрахунках є досить актуальним питанням сьогодення, оскільки не усі країни легалізували обіг криптовалют.

Питанням функціонування крипто валют присвячені наукові праці багатьох закордонних та вітчизняних вчених, зокрема: М. Абрамовича, Д. Алена, Ф. Журавка, М. Єпіфанова, Дж. Потса, О. Рогач, О. Сльозко, М. Швайка, Р. Шульца, та ін.

Істотне пожвавлення інтересу в Україні до віртуальних валют пов'язано безпосередньо з нестабільним політичним явищем, нестабільністю гривні, мінливим курсом валют та іншими складнощами, з якими зіткнувся бізнес. Перевага віртуальних грошей полягає в тому, що вонине схильні до перерахованим вище ризиків.Емісія криптовалюти децентралізована, обмежена і автоматизована, а трансакції навіть у найвіддаленіші куточки світу можуть займати лічені секунди.

Популярною криптовалютою сьогодні є Bitcoin. Це цифровий товар (валюта) з обмеженою пропозицією.У нього є свої особливості, відмінні від усіх інших електронних платіжних систем. Це доступність, відсутність контролю мережі, можливість анонімних платежів в будь-який час доби без залучення банків та інших фінансових посередників.Bitcoin не можна "додрукувати", оскільки кількість монет заздалегідь відомо - 21 000 000, також його не можна знищити, змінити, заблокувати або заарештувати. Однак, незважаючи на явні переваги, багато як і раніше з побоюванням дивляться на цей вид платежів. Це пов'язано, в першу чергу, з величезною кількістю міфів, які супроводжують Bitcoin з моменту його появи [1].

Bitcoin з точки зору національного законодавства не є грошима. Національний банк України розглядає «віртуальну валюту» Bitcoin як засіб, який не забезпечений реальною вартістю, і не може використовуватися фізичними та юридичними особами на території України, як засіб платежу, оскільки це суперечить нормам вітчизняного законодавства. Однак роз'яснення НБУ не встановлює відповідальність за використання криптовалюти[1].

У світі ставлення до системи Bitcoin істотно відрізняється. Деякі країни всіляко заохочують Bitcoin - це Австралія, Німеччина, Нідерланди, Нова Зеландія, Сінгапур, деякі встановлюють для Bitcoin серйозні обмеження - як Індонезія, Китай, Росія, Україна. Прямі заборони на сьогоднішній день

встановлені тільки в Болівії, Еквадорі, Таїланді і В'єтнамі. У деяких країнах, наприклад в Японії, Bitcoin є законним платіжним способом. У Китаї операції з Bitcoin заборонені для банків, але дозволені для фізичних осіб. Ця ініціатива виходила від податкової інспекції країни, яка провела аналіз використання криптовалюти в країні і прийшла до висновку, що цей процес необхідно легалізувати і оподаткувати [2].

Проблемами функціонування криптовалют в Україні є наступні: відсутність чіткого законодавчого регулювання на державному рівні (на сьогодні є тільки проекти відповідних законів), відсутність у населення детальної інформації щодо можливостей використання Bitcoin та ризиків інвестування у нього.

Перспективним для нашої країни у сфері функціонування Bitcoin є використання досвіду зарубіжних країн, зокрема Китаю, де криптовалюта легалізована. Дозвіл на її використання в Україні та оподаткування цих операцій дозволить наповнювати державний бюджет країни, приймати участь у міжнародних економічних відносинах та співпрацювати з тими країнами, де функціонування таких валют дозволено, залучати інвесторів-власників криптовалюти тощо. У США у штаті Каліфорнія у 2014 році був прийнятий закон AB-129 під назвою «Легальні гроші: альтернативні валюти»[3], що легалізував використання там Bitcoin.

Отже, визнання Bitcoin багато в чому залежить від ступеня розвитку країни. Держави зі слабкою економікою не готові до впровадження подібних валют, а високорозвинені країни прагнуть врегулювати цей вид валюти, контролюючи його та оподатковуючи. Ризики у використанні криптовалюти пов’язані з відсутністю конкретних норм права, які б регулювали її обіг. Тому важливим питанням для економіки України є якнайшвидше закріплення положень обігу криптовалюти вітчизняним законодавством.

Список використаних джерел

1. Bitcoin: майбутнє банківської системи України [Електронний ресурс].Режим доступу: https://ukropchiki.com/blog/1983/bitcoim-maybutnie-bankivskoi-systemy-ukrainy.

2. Ризики, законність та перспективи криптовалюти [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://konkurent.in.ua/news/ukrayina/17472/riziki-zakonnist-ta-perspektivi-kriptovalyuti-.html

Тереняк І.І.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 2 курсу спеціальності «Облік та оподаткування»
Науковий керівник***:Калусенко В.В.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач

ПРОБЛЕМИ УЗГОДЖЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ З ЄВРОПЕЙСЬКИМИ СТАНДАРТАМИ

Європейські устремління України обґрунтовують необхідність імплементації вітчизняної нормативно-правової бази до європейських

стандартів, в тому числі й у сфері бухгалтерського обліку. Одним із перших кроків, які було зроблено нашою державою, є запровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі - МСФЗ).

Глобалізаційні процеси визначають постановку нових проблемних питань у сфері бухгалтерського обліку, одним з яких є питання розбіжностей у регулюванні бухгалтерського обліку, які виникають між країнами. Однак розвиток глобалізації у світі створює економічні передумови для розробки і впровадження загальноприйнятих вимог до ведення бухгалтерського обліку та підготовки фінансової звітності на основі міжнародних стандартів фінансової звітності Багато вчених розглядали питання гармонізації бухгалтерського обліку та фінансової звітності, а також визначення основних напрямків удосконалення бухгалтерського обліку в Україні на основі міжнародного досвіду[1]. Сьогодні міжнародні стандарти активно впливають на розвиток національних систем бухгалтерського обліку й звітності. Ці причини вплинули на вибір МСБО як орієнтира для реформування системи бухгалтерського обліку й звітності України. Аналіз змісту національних П(С)БО свідчить про їх недосконалість. У зв'язку з тим, що МСБО постійно змінюються, усе більше спостерігаються розбіжності між ними й П(С)БО[2,3]. Результати аналізу методичних та практичних засад бухгалтерського обліку відповідно до національних та міжнародних стандартів свідчать про відсутність суттєвих відмінностей в частині трактування мети стандарту, основних категорій тощо. Крім того, міжнародні стандарти ширше визначають критерії визнання та відображення у фінансовій звітності поточного податку на прибуток. Крім того, узгодження національного обліку із вимогами європейського законодавства підвищить якість облікового процесу, аналізу та аудиту, а також забезпечить прийняття ефективних управлінських рішень.

Сучасний стан бухгалтерського обліку в Україні можна схарактеризувати як симбіоз адміністративних і ринкових концепцій, національних і міжнародних стандартів. За останні щонайменше два десятиліття в Україні відбулися зміни в системі бухгалтерського обліку, спрямовані на її гармонізацію з міжнародними стандартами. Однак реформа бухгалтерського обліку не супроводжувалася необхідними змінами в чинному господарському та/або бухгалтерському, фінансовому законодавстві. Зміни не торкнулися системи організаційних заходів у таких сферах, як, наприклад, статистика та ін. Негативними наслідками такої невідповідності є обмеженість бухгалтерського обліку (до якої можна віднести застосування подвійного запису та виключно грошового вимірника; пасивне застосування принципів «професійного судження», пріоритетність податкових правил тощо), неефективність наукових досліджень (вони є і їх чимало, однак залишаються, на жаль, не запитуваними як для нормотворення, так і практики господарювання).

Багато науковців констатує необхідність реформування системи бухгалтерського обліку в Україні, економічно обґрунтовуючи її. Однак нормативно-правовій складовій забезпечення (нарівні з організаційним і методичним забезпеченням процесів застосування національних та міжнародних стандартів, запровадженням єдиних методологічних засад

ведення бухгалтерського обліку всіма суб'єктами господарювання) відповідної реформи приділяється недостатня увага.

На сьогодні маємо всі підстави стверджувати, що необхідність гармонізації бухгалтерського обліку на міжнародному рівні стала явною. Для України питання гармонізації (і не лише бухгалтерського обліку) є особливо актуальними з огляду на вступ країни до СОТ та на наявність Угоди про асоціацію з ЄС. Політичну частину угоди було підписано 21 березня 2014 р, а економічну – 27 червня 2014 р. Вона передбачає глибоку економічну інтеграцію України з ЄС, а також створення глибокої та всеосяжної зони вільної торгівлі . Значення Угоди про асоціацію важко переоцінити, оскільки вона охоплює такі аспекти співробітництва, як: 1) зближення України та ЄС на основі спільних цінностей, а також посилена участь України в програмах ЄС; 2) транскордонне співробітництво в галузі зовнішньої політики та політики безпеки; 3) наближення України до європейських стандартів у галузі права та внутрішніх справ;

За наслідками підписання Україною та ЄС Угоди про асоціацію в України виникли якісно нові завдання, яких до цього часу вона не виконувала, оскільки Угода слугуватиме тепер стратегічним орієнтиром для проведення соціально-економічної політики в Україні.

Список використанихджерел

1. Линник О. І. Застосування міжнародного досвіду підготовки звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) / О. І. Линник, Н. В. Артеменко, О. М. Бондаренко // Дослідження та оптимізація економічних процесів : кол. монографія / ред. О. В. Манойленко. – Харків : НТУ "ХПІ", 2015. – Розд. 1. – С. 69-77.

2. Міжнародні стандарти фінансової звітності / Міністерство фінансівУкраїни [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/publish/article/main?art_id=92410&cat_id=92408

3. Линник О. І. Доходи та витрати готельного підприємства: приведення обліку до міжнародних стандартів і стандартів Європейського Союзу [Електронний ресурс] / О. І. Линник // Глобальні та національні проблеми економіки : електрон. фахове вид. – 2017. – Вип. 20. – С. 997-1001. – URI: http://global-national.in.ua/archive/20-2017/203.pdf.

Федоровська Д.С.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 3 курсу спеціальності «Облік та оподаткування»
Науковий керівник***:Калусенко В.В.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач

СУЧАСНИЙ ЕТАП ФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Ідеальна податкова система не функціонує в жодній країні світу. Громадяни країни завжди незадоволені тим, що повинні сплачувати податки,

але оскільки держава не в змозі ефективно функціонувати за відсутності податкового механізму, вона повинна створити такі умови, які не будуть руйнівними для добробуту населення. Адже податки – це одна із форм вирівнювання доходів юридичних і фізичних осіб з метою досягнення соціальної справедливості й економічного розвитку. Тому теоретики й практики працюють над тим, аби створити таку податкову систему, яка б забезпечила оптимальне конкурентне середовище для бізнесу, й одночасно була ефективним фіскальним інструментом.

Важливий вклад в аналіз складових податкової системи внесли такі вчені: В. Андрущенко, О. Василик, М. Кучерявенко, В. Сутормiна, А. Соколовська, В. Федосов та інших.Вчені приділяють значну увагу визначенню причин сучасного стану податкової системи, напрямів здійснення її реформування, дослідженню впливу податкової системи на розвиток як фінансової сфери країни в цілому, так і окремих її складових[1, с. 196].Водночас, далеко не всі питання, значимі для соціально-економічного прогресу країни є дослідженими. Зокрема, потребує комплексного науково-теоретичного обґрунтування реформування податкової системи та вибір стратегічних пріоритетів податкової політики [2, с. 148].

Основними недоліками діючої податкової системи є:

- нерівномірність і несправедливість розподілу податкового навантаження;
- перетворення податкової системи у чинник пригнічення економічного зростання та інвестиційної активності, стимулювання ухилення від сплати податків та відтік капіталів за кордон;
- неузгодженості та протиріччя окремих норм податкових законів, їх нестабільність, безсистемне надання пільг та перекручування суті окремих видів податків;
- неврегульованість правових гарантій для учасників податкових відносин, відсутність прозорих і ефективних механізмів захисту прав платників податків;
- проблема подвійного оподаткування;
-надмірний фіскальний тиск з боку обов’язкових платежів;
- нестабільність законодавчої бази, часті її зміни;

На сьогоднішній день головним завданням функціонування податкової політики повинна стати переорієнтація із суто фіскальних цілей на стимулювання економічного зростання. Адже з точки зору державного регулювання економіки, найважливіше значення має регулююча функція податків і системи оподаткування в цілому. Саме за допомогою цієї функції системи оподаткування держава гармонізує свої інтереси з інтересами платників. Разом з тим лише регулююча функція податків не в змозі гарантувати відповідність дій платників вимогам загальнодержавних інтересів[3, с. 257]. Тому регулююча і фіскальна функції податків і системи оподаткування в цілому повинні бути збалансованими.

Досвід існування незалежної України засвідчує, що чинну податкову систему України потрібно не реформувати а трансформувати. Треба зважитися

на радикальні і нестандартні заходи, які використовувалися наприклад в деяких нафтодобувних та нових індустріальних країнах Південно-Східної Азії і дозволити прискорити позитивні зрушення в економіці[4, с. 14]. Однак вдосконалення податкової системи має носити поступовий характер і сприяти усуненню основних вад чинної податкової системи. До основних заходів слід віднести:

1. побудову податкових відносин держави та платника податків, що базуються на прозорих, визначених та уніфікованих нормах;

2. перехід від механізму нарахування та обліку податків на основі окремого податкового обліку до визначення податкових зобов'язань на підставі чинної системи бухгалтерського обліку, з врахуванням особливостей, передбачених податковим законодавством[2, с. 152].

Як висновок можна сказати, що Україна переживає зараз жорстку економічну кризу. Як це не парадоксально звучить, але саме зараз наступає час змін. Необхідно комплексні перетворень у всій структурі економіки. Ефективна податкова система є однією з найважливіших складових економічного процвітання країни. Про це можна судити по закордонних країнах, де обговорення податків давно вже займає почесне місце серед економічного планування.

Список використаних джерел

1. Зазвонова Л.О. Напрями удосконалення податкової системи України / Л.О. Зазвонова, Ф.Ф. Фомін // Сталий розвиток економіки. – 2016. – № 3. – с.295-300.

2. Микола Романюк. Удосконалення механізмів нарахування та обліку податків у контексті збереження стабільності податкової системи України //Податки і податкова політика. Збірник наукових праць. -Світ фінансів. – 2008. – № 1(14). – С. 148-152

3. Рейнська В.Б. Роль податкової системи у трансформаційних процесах в Україні //Фінансова система України. Збірник наукових праць.- Острог: Видавництво НаУ «Острозька академія». – Вип.8. – 4.1. – 2016. – С. 250-258

4. О.І Соскін. Трансформація податкової системи в контексті формування сучасної економічної моделі України//Економічна теорія. Збірник наукових праць. – Економічний часопис XXI.– 2010. — № 3-4. — С. 7-14

Філоненко В.Ю.,
Університет ДФС України,
здобувач вищої освіти
Науковий керівник:***Нечипоренко А.В.***,
Університет ДФС України,
к.е.н., доцент кафедри фінансів імені Л. Л. Тарангул

РОЗВИТОК І ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Значення інноваційної діяльності в Україні та інших країнах в світовій економіці постійно зростає, чому сприяє як технологічний розвиток і новітні

розробки, так і глобалізація й все тісніші ділові та культурні зв'язки між різними країнами світу.

На сьогоднішній день однією зі складових забезпечення динаміки зростання економіки України є впровадження інноваційної моделі розвитку. Саме такий шлях дає можливість нашій країні зберегти і найбільш ефективно використовувати існуючий науково-технічний потенціал для здійснення структурних технологічних змін та зайняти вагоме місце у світовому співтоваристві. В умовах подолання негативних наслідків світової фінансової кризи суттєво ускладнюється механізм фінансового забезпечення проведення широкомасштабної інноваційної політики, насамперед, через обмеження доступу до зовнішніх запозичень, уповільнення кредитної активності та зниження довіри до банківської системи, значне зростання дефіциту державного бюджету, наявність цілого ряду структурних деформацій у розвитку вітчизняного фінансового ринку. В контексті забезпечення стійкого економічного зростання в Україні особливого значення набуває розвиток теоретичних засад та розробка ефективних практичних заходів щодо структурної перебудови існуючого механізму фінансового забезпечення реалізації інноваційної моделі розвитку [1,с.14].

Під терміном «інноваційна діяльність» більшість учених розуміють діяльність, спрямовану на пошук можливостей інтенсифікації виробництва та задоволення суспільних потреб в конкурентоспроможних товарах і послугах завдяки використанню науково-технічного та інтелектуального потенціалу [2].

Інноваційна діяльність є одним з найважливіших складових частин глобальної бізнес-системи, що забезпечує робочими місцями та стимулює економічне зростання в країні. Ринок бізнес-інновацій є необхідним для розвитку економічного потенціалу зовнішнього та внутрішнього ринку. Нині варто звертати увагу на значення розвитку економічного потенціалу бізнес-інновацій та фінансування інноваційної діяльності в цілому. У світовій практиці для підтримки ефективного функціонування країн важлива роль відводиться саме стратегії інноваційного розвитку.

Підтримуючи пріоритетні напрями інноваційної діяльності, держава забезпечує взаємодію науки, освіти, виробництва, фінансово-кредитної сфери у розвитку інноваційної діяльності, здійснює максимально ефективне використання ринкових механізмів для сприяння інноваційної діяльності та підприємництва у науково-виробничій сфері.

Інноваційна діяльність також позитивно впливає на розвиток міжнародної торгівлі. Адже збільшується попит на різного роду інноваційні товари та послуги, що є фінансово вигідним для країни.

Стратегія інноваційного розвитку України включає в себе всі етапи розробки інноваційного продукту, що є результатом виконання певного інноваційного проекту чи дослідно-конструкторської або науково-дослідної розробки нової технології від початкової ідеї до результату діяльності [3, с. 29].

Фінансування інноваційної діяльності є однією з найважливіших умов ефективної інноваційної діяльності, оскільки інноваційність розвитку економічних систем та процесів у світі досягається за допомогою комерціалізації науково-технічних результатів інноваційної діяльності, а також вимагає значних вливань фінансових ресурсів. У багатьох країнах світу основним фінансовим ресурсом для розвитку інноваційної діяльності виступає

бюджетне фінансування. В Україні основним джерелом фінансування виступають власні кошти підприємств [4].

Стратегія інноваційного розвитку України є кроссекторальною стратегією, спрямованою на вирішення питань розвитку інноваційної діяльності, спільних для усіх сфер економіки, та розвиток зв'язків між тими, хто створює і впроваджує новації [5].

Реалізація стратегії інноваційного розвитку України сприятиме наближенню України до Європейського Співтовариства, поступовій інтеграції України у внутрішній європейський ринок та спільний інноваційний простір.

За підсумками 2017 року, озвученими під час Всесвітнього економічного форуму в Давосі, Україна опинилась у списку країн, в економіці яких спостерігається повільний спад. В цілому з року в рік знижується технічний рівень розробок, які виконуються. Найбільший спад діяльності спостерігається серед тих економічних суб'єктів, які впроваджували нові технологічні процеси, – 39 %, на другому місці підприємства, що здійснювали комплексну механізацію та автоматизацію, – 29,9 % [6].

Отже, в умовах реформування української економіки виникла проблема пошуку фінансових джерел для активізації інноваційної діяльності, вирішення якої потребує прийняття відповідних законів, надання пільг, стимулювання залучення в науку талановитої молоді, відродження престижу професії науковця. Слід зауважити, що відбувається зниження технічного рівня розробок, які виконуються, і це негативно відзначається в цілому на інноваційній діяльності країни. Потрібно керуватися досвідом розвинених країн світу, що ефективно використовують бюджетні кошти на інноваційну діяльність, здійснюючи при цьому відповідний контроль за їх витрачанням. Саме тому, на нашу думку, розробка та дотримання ефективної стратегії інноваційного розвитку забезпечить успішне майбутнє України.

Список використаних джерел

1. Кужелєв М. О. Концептуальні засади ефективності фінансового забезпечення інноваційного розвитку України / М. О. Кужелєв, М. О. Житар // Економічний вісник університету. – 2015. – Вип. 27(1). – С. 14–18.
2. Загородній А. Г. Фінансово-економічний словник / А .Г. Загородній, Г. Л. Вознюк. – К. : Знання, 2007. – 1027 с.
3. Маркетинг інновацій і інновації в маркетингу : монографія / За ред. С. М. Ілляшенка. – Суми : Університетська книга, 2008. – 615 с.
4. Карпенко А. В. Рівень фінансування інноваційної діяльності в Україні / А. В. Карпенко // Економічні інновації. – 2013. – Вип. 54. – С. 72–78.
5. Проект Стратегії інноваційного розвитку Українина період до 2030 року [Електронний_ресурс]. – Режим_доступу: https://www.businesslaw.org.ua/strategiya-innovaciinogo-rozvutku-ukrainy/
6. The Global Competitiveness Report 2017 –2018 [Електронний ресурс] / World Economic Forum. – Режим доступу: http://www3.weforum.org/docs/GCR2017-2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2017%E2%80%932018.pdf

Цікра А.О.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студент 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Науковий керівник: ***Ковальчук Н.І.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач

РЕФОРМА РИНКУ ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Створення ефективного ринку сільськогосподарських земель в Україні залишається питанням стратегічної важливості, від реалізації якого залежить динаміка соціально-економічного розвитку АПК, земельних відносин та національної економіки в цілому.

Україна володіє значним земельним потенціалом, який становить 5,7 % території Європи. Із 60,3млн гектарів майже 70 % становлять сільськогосподарські угіддя з високою родючістю. Такий потенціал може розглядатися як потужна конкурентна перевага України, проте його практична реалізація вимагає впровадження ефективної моделі земельних відносин, адекватної сучасним жорстким умовам міжнародної конкуренції.

Верховна Рада продовжила чинний в Україні з 2001 року мораторій на купівлю та продаж земель сільськогосподарського призначення. Мораторій діятиме до 2020 року. Документ дозволяє власнику паю здавати його в оренду або передавати у спадок, але забороняє офіційно продавати земельну ділянку або передавати пай в заставу.

Починаючи з 2019 року, мораторій на купівлю-продаж земель в Україні стане ще суворішим. Відповідно до змін, внесених до Земельного кодексу Верховною Радою в жовтні цього року, обмін земель стане можливим лише в межах одного земельного масиву (тобто, лише на ділянку, яка розташована майже поруч). Тобто фактично єдиний спосіб більш-менш легально продати землю зводиться до довгострокової оренди.

На сьогодні відповідно до пункту 15 розділу X “Перехідні положення «Земельного кодексу України» до 1 січня 2019 року діє мораторій на купівлю-продаж сільськогосподарських земель, умовою зняття якого є набрання чинності Закону України «Про обіг земель сільськогосподарського призначення» [1].

Хоча формально у всіх пострадянських країнах була проведена реформа ринку с/г землі, сьогодні ринки цих країн не є ефективними та ліберальними. Через недосконаліть правової бази, значну корупцію та небажання держави віддавати землю у приватну власність, процес проведення реформи постійно гальмувався і не було досягнуто бажаних результатів.

Закритість ринків для іноземного капіталу, цінове регулювання поряд з поширеною корупцією стримують притік інвестицій та негативно впливають на ціну землі. Хоча деякі з пострадянських країн, які мали подібні передумови до реформ, вже повністю відкрили та лібералізували ринки, та стали членами ЄС, країни, що увійшли до даної групи, досягли значно менших успіхів, що було

пов’язано не лише з реформою ринку землі, а й із загальним шляхом переходу економіки до ринкових умов [2].

В минулому столітті країни реформувались шляхом глибоких та еволюційних поступових змін шляхом революційного зрівняльного перерозподілу земель. Аграрні перетворення та розвиток земельних відносин у Південній Кореї, Китаї, Білорусії та країнах Балтії проведені на основі виваженої державної регуляторної політики, еволюційним, планово і теоретично обґрунтованим шляхом поетапного переходу до ринкових відносин. Виявлено спільні заходи всіх країн, що реформували аграрний сектор і земельні відносини: прийняття концептуальних законодавчих актів; роздержавлення земель та рівність форм власності на землю і засоби виробництва; визначення порядку приватизації земель і стимулювання приватного сектору; вільна конкуренція та ринок з елементами державної регуляторної політики; підтримка інтеграційних процесів в аграрній сфері; запровадження системи соціального захисту населення від негативних явищ, пов’язаних з реформуванням та реорганізацією земельних відносин і аграрного сектору економіки [2].

Загальна кількість землі, що належить державі, оцінюється у близько 4 млн га. Землі, що підлягають передачі ОТГ, визначаються Держгеокадастром. До них не відносяться землі водного, лісового масиву, а також ті, щодо яких прийняте рішення про продаж права на їх оренду з аукціону.

З початку року проведено 127 електронних аукціонів (до кінця року має відбутись близько 150). Площа земель, право на оренду яких було продане, склала 42,5 тис. га. Середня ціна склала 18% від нормативної оцінки. [1].

Відсутність вільного ринку землі в Україні на перший погляд вигідна звичайним селянам, яким належать невеличкі паї. Здавати землю в оренду простіше, ніж продавати. Якщо ринок стане вільним, окремі власники паїв на великих ділянках, які використовуються великими агрокомпаніями, можуть захотіти одразу ж продати свої паї, інші ж - навпаки відмовитися. Це може викликати хаос та створити необхідність організації під'їзних шляхів до окремих паїв тощо, через що землевласники, які готові продати паї, можуть опинитися в ситуації, що їхня земля окремо вже нікому не буде потрібна.Тому необхідно якомога раніше відміняти мораторій на продаж землі.

Список використаних джерел

1. Юлія Янюк «Проблеми мораторію чи проблеми з мораторієм?» [Електронний ресурс] / Юлія Янюк// «Юридична газета». - 2018.- Режим доступу: http://yur-gazeta.com/publications/practice/zemelne-agrarne-pravo/problemi-moratoriyu-chi-problemi-z-moratoriem.html.

2. Данкевич А.Є. Світовий досвід оренди земель / А.Є. Данкевич. – Економіка АПК. Міжнародний науково-виробничий журнал. - 2007. – № 3. – С. 138–142.

Шаповалюк І.О.,
Університет ДФС України,
здобувач І (бакалаврського) рівня вищої освіти
Науковий керівник: ***Житар М.О.,***
Університет ДФС України,
к.е.н., заступник директора ННІ фінансів, банківської справи

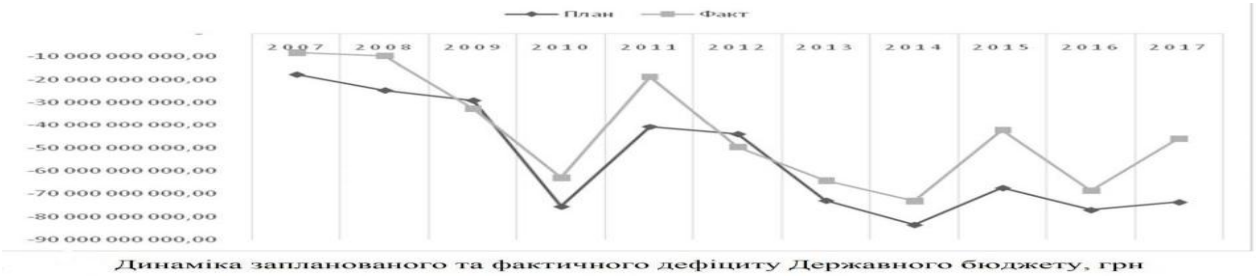
БЮДЖЕТНИЙ ДЕФІЦИТ ТА ДЖЕРЕЛА ЙОГО ФІНАНСУВАННЯ

Відповідно до Бюджетного кодексу України дефіцит бюджету визначається як перевищення видатків бюджету над його доходами (з урахуванням різниці між наданням кредитів з бюджету та поверненням кредитів до бюджету) [1]. У зв'язку з цим, особливістю управління бюджетним дефіцитом є те, що воно полягає у визначенні його оптимальної величини. В свою чергу, він є наслідком кризових процесів в економіці держави, нестачі фінансових ресурсів в країні, сприяє збільшенню інфляції і державного боргу. Бюджетний дефіцит – це перевищення видаткової частини бюджету над доходною, що свідчить про незбалансованість бюджету, а це в свою чергу – нестача бюджетних коштів для фінансування потреб держави у плановому році. Дефіцит бюджету за сутністю відображає об'єктивні економічні відносини між учасниками суспільного виробництва щодо додаткової мобілізації доходів для використання бюджетних коштів згідно з функціями держави. Основною причиною виникнення бюджетного дефіциту є випередження темпів зростання бюджетних видатків порівняно із зростанням доходів бюджету. Характеризуючи бюджетний дефіцит, слід відзначити, що в його основі завжди лежить банальна причина – намагання використати коштів більше, ніж є реальних доходів. Відповідно до ст. 15 Бюджетного кодексу затвердження бюджету з дефіцитом дозволяється в разі наявності обґрунтованих джерел фінансування бюджету. Джерелами фінансування бюджету є:

1. кошти від державних (місцевих) внутрішніх та зовнішніх запозичень;

2.кошти від приватизації державного майна (включаючи інші надходження, безпосередньо пов'язані з процесом приватизації) – щодо державного бюджету. До таких надходжень належать надходження від покупців за умови подання заяви на приватизацію; кошти від збору за реєстрацію покупців для участі в аукціоні, конкурсі; суми штрафних санкцій за несвоєчасні розрахунки за придбані об'єкти приватизації; надходження від продажу патентів на право оренди приміщень; відсотки, нараховані на суму відстрочених платежів тощо;

3. повернення бюджетних коштів з депозитів, надходження внаслідок продажу/пред'явлення цінних паперів;

Динаміка запланованого та фактичного дефіциту Державного бюджету, грн

Рис.1 Динаміка запланованого та фактичного дефіциту Державного бюджету України в період 2007-2017 років [2]

4. вільний залишок бюджетних коштів із дотриманням умов, визначених Бюджетним кодексом України.Крім того, ст. 15 Бюджетного кодексу визначає, що джерелом фінансування бюджету не можуть бути емісійні кошти Національного банку України. Тобто держава має формувати свою бюджетну політику таким чином, щоб забезпечувати скорочення бюджетного дефіциту за рахунок збільшення надходжень до бюджету або за рахунок зменшення його видатків. Теоретично вирішити проблему дефіциту досить просто – збільшити надходження до дохідної частини бюджету, зокрема за рахунок оподаткування, або скоротити видатки.

Динаміка показників дефіциту державного бюджету показує, що протягом аналізованого періоду, окрім 2009 і 2012 року, фактичний дефіцит бюджету переважав над запланованим, що говорить про недосконаліть у системі планування бюджету. Протягом 2007-2017 років Державний бюджет був дефіцитним. Піками дефіциту Державного бюджету виявилися 2010 рік з дефіцитом обсягом 62 973,5 млн грн. та 2014 рік з фактичним обсягом дефіциту державного бюджету у 73 133,5 млн грн. Значний дефіцит державного бюджету 2014 року був зумовлений складною політичною та економічною ситуацією в країні. Проте 2015 року дефіцит державного бюджету значно скоротився, а саме на 30916 млн грн. Піками з найменшими обсягами бюджетного дефіциту за 2007- 2017 роки були 2007, 2011 і 2015 роки з дефіцитом 8315,1 млн. грн., 62973,5 млн. грн., 42216,5 млн. грн., відповідно.

Таким чином,в умовах ринкових відносин бюджетний дефіцит може бути знижений або за рахунок збільшення доходів держави, або шляхом державних запозичень. На наш погляд, стратегічним завданням під час вирішення проблем збалансування бюджету має стати підвищення ефективності суспільного виробництва, яке сприятиме зростанню обсягів фінансових ресурсів суспільства, що є основним джерелом доходів бюджетів.

Список використанихджерел

1. Бюджетний кодекс України № 2456-VI від 08 липня 2010 р.
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <htpp//minfin.gov.ua>.
3. Кужелев М.А. Управление инвестиционным потенциалом предприятия в контексте бюджетного регулирования инновационного развития Украины / М.А. Кужелев, М.О. Житарь // Економіка і суспільство. - 2016. - Випуск 4. - С. 302-307.

Шевченко О.О.,
Університет державної фіскальної служби України,
здобувачка І (бакалаврського) рівня
Болдова А.А.,
Університет державної фіскальної служби України,
к.пед.н., доцент

РЕВЕРСНА ДОТАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Останнім часом уряд України приділяє значну увагу проблемам реформування системи органів публічної влади та розвитку демократичних інститутів. Це зумовлено потребами й інтересами територіальної громади та суспільства загалом. Євроінтеграційний курс України вимагає оптимізації територіальної організації влади, децентралізації владних повноважень, зміцнення місцевого самоврядування, перерозподілу владних повноважень між центром та регіонами на користь останніх, наближення регіональних і місцевих органів влади до населення [1].

На сьогоднішній день, бюджетна децентралізація являється однією з головний реформ в Україні, що покликана докорінно змінити застарілу недієву систему організації бюджетної системи [2].

Однією з цілей реформи децентралізації є підвищення спроможності місцевих громад та надання їм більшої кількості повноважень, як в питаннях формування доходної частини місцевих бюджетів, так і в питанні фінансування видатків. В результаті, держава стала залишати більше податків «на місцях», тобто в громадах. Водночас ряд витрат, які раніше фінансувались через державний бюджет, почали фінансуватись за рахунок місцевих бюджетів. Таким чином, держава зробила громади більш самостійними але надавши їм більше прав, збільшила кількість обов'язків та посилила відповідальність.

Децентралізація, як інструмент реформування була запозичена Україною в державах Європейського Союзу і Ради Європи. Вони визначають її як один з ключових принципів розвитку демократії, основою їх регіональної політики, поряд з принципами субсидіарності, концентрації, компліментарності, партнерства та програмного підходу [1].

Але на практиці Україна зіткнулася з такою проблемою, як неспроможність деяких громад фінансувати свої потреби за рахунок зароблених коштів, в результаті чого, вони потребують фінансової допомоги. Тобто в нашій державі існує ряд громад, які умовно можна вважати «бідними» та фінансово неспроможними. Існування таких громад пов'язано з цілим рядом факторів. Зокрема, з різницею в рівні соціально-економічного розвитку територій і особливостями оподаткування, а саме з концентрацією податкової бази в окремих громадах (наприклад, ПДФО, який сплачують за місцем праці особи).

Щоб виправити цю ситуацію держава передбачила механізм, який дозволяє підтримати бідніші громади і надати їм фінансові ресурси для фінансування їх потреб. Цей механізм має назву «горизонтального вирівнювання податкоспроможності місцевих бюджетів». Його особливість

полягає в тому, що кошти, необхідні для фінансово-неспроможних громад отримуються за рахунок більш забезпечених. Іншими словами, вирівнювання здійснюють шляхом вилученням до Державного бюджету коштів з одних місцевих бюджетів (реверсна дотація) для надання їх у вигляді базової дотації з Державного бюджету іншим місцевим бюджетам.

Таким чином, на практиці реверсна дотація не є класичною, а своєрідною фінансовою допомогою, яку вилучають у більш успішних громад на користь фінансово-неспроможних. Громада може функціонувати і без реверсної чи базової дотації, якщо її доходів вистачає на покриття видатків. В такому випадку громада є бездотаційною.

Існування реверсної дотації є суперечливим явищем, через те, що представники податкоспроможних місцевих громад можуть втратити зацікавленість заробляти більше, оскільки надлишок все одно буде вилучений. В свою чергу громади, які заробляють відносно мало та мають дотаційні бюджети, також не мають достатньої мотивації для нарощення фінансової спроможності – навіть за поганого управління вони одержать ресурси у вигляді базової дотації.

Однак, на даному етапі реформи децентралізації існування системи горизонтального вирівнювання можна вважати виправданим, оскільки припинення її застосування може спричинити поглиблення розриву в розвитку територій. Обласні центри та окремі міста обласного значення перетворяться на надпотужні мегаполіси, а розвиток переважної більшості новостворених ОТГ буде вкрай ускладнений.

Отже, проаналізувавши реформу децентралізації та запровадження реверсної дотації, можна зробити висновок, що дану ситуацію може покращити зміна в системі оподаткування, в результаті якої менш податкоспроможні місцеві громади отримають нове джерело податкових надходжень. Йдеться про зміну зарахування ПДФО (на основі якого власне і розраховують індекс податкоспроможності) до місцевих бюджетів за місцем проживання особи, а не за місцем її працевлаштування. Тоді податкоспроможність громад, які досить часто є «донорами» робочої сили для більш економічно розвинутих громад, зросте.

Список використаних джерел

1. Камінська Н. В. Децентралізація влади і досвід її проведення у зарубіжних державах / Н. В. Камінська // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. - 2014. - № 4. - С. 35-40. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2014_4_9.
2. Кононюк А. Децентралізація в Україні та досвід зарубіжних країн / Анна Кононюк / [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://mlhome.at.ua/2_VIK/3_cekchia/tezi_kononjukdecentral.pdf Заголовок з екрана - 2016.
3. Особливості децентралізації: як держава допомагає «бідним» громадам за рахунок «багатих». [Електронний ресурс] / Офіційний сайт «Ціна держави» 2018. – Режим доступу: http://cost.ua/news/626-reverse-subsidy - Заголовок з екрана.

Шелест Д.В.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 3 курсу спеціальності «Облік та оподаткування»
Науковий керівник:***Калусенко В.В.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ

Обставини на світовому ринку, які висунули на передній план проблему енергетичної безпеки, є: збільшення розриву між обсягами виробництва та споживання газу в розвинених країнах (газопостачання Європи забезпечується за рахунок імпорту); різке зростання потреби азіатських країн, що розвиваються, в енергоресурсах (приріст попиту на нафту); недостатня інформаційна транспарентність світової торгівлі нафтою; нестача транспортних і нафтопереробних потужностей та обмеженість додаткових потужностей з видобутку нафти [1, с. 2].

Досвід формування системи енергетичної безпеки у багатьох державах світу, у тому числі і в Україні, підтвердив практичну значущість таких засад: енергетична безпека держави визначається не стільки обсягами її, ресурсного забезпечення, скільки ефективності використання енергоресурсів, продуктивних сил і виробничих відносин, рівнями економічного і техніко-технологічного розвитку; залежно від певного історичного типу держави, їй відповідає власна модель системи енергетичної безпеки, яка за допомогою економічних концепцій, стратегічних положень і планів розвитку паливно-енергетичного комплексу (ПЕК) об'єктивується в енергетичній політиці держави; енергетична політика держави може бути класифікована як деструктивна нейтральна, активна, а також як комбінована, в залежності від соціально-економічного курсу країни та виконуваними нею зовнішньо-політичними зобов'язаннями; захист інтересів певних секторів економіки, що мають стратегічне значення для соціально-політичного й економічного розвитку держави - є метою створення і постійної модернізації системи енергетичної безпеки [2, с. 53].

Вирішення проблем енергетичної безпеки посилює суттєві загрози у більшості національних економік та у світі загалом. Такі як волатильність політичних режимів у низці країн, зростання міжнародного тероризму, глобальні зміни клімату, а також неминуче виснаження ресурсної бази вуглеводної сировини.

Нині, частка нетто-імпорту первинної енергії в сумарному обсязі та споживанні у США становить близько 26%. Зокрема, понад половину споживаної нафти ця країна імпортує. Японія майже на 90% залежить від імпорту первинних енергоресурсів. у країнах Євросоюзу склалася не менш напружена ситуація з енергозалежністю від імпорту. 25% сумарного газоспоживання у ЄС забезпечує Росія, як постачальник природного газу. Дедалі збільшується й ускладнюється взаємна залежність транзитерів, постачальників і споживачів енергоресурсів в системі міжнародної торгівлі енергоносіями [3, с. 72].

Проблема забезпечення енергобезпеки стає особливо актуальною у зв'язку зі зміною всієї структури ринків – основних шляхів доставки енергоносіїв, центрів видобутку й споживання. Тому, важливе значення для енергетичної безпеки всіх країн світу буде мати політична стабільність в регіонах, які володіють енергоносіями. Фактори, що забезпечують енергетичну безпеку держави – є гарантованість поставок та стабільності цін на енергоносії.

Забезпечення можливості стабільно використовувати та використовувати енергію з метою сприяння економічному зростанню країни та підвищення рівня якості життя населення – це сучасне завдання енергетичної безпеки України в умовах глобалізаційних викликів та характеру загроз [2, с. 53].

Порівняно з усіма країнами ЄС, Україна на сьогодні використовує енергію у середньому приблизно у три рази менш ефективно. Вона володіє величезним потенціалом практично усіх видів відновлюваних джерел енергії.

Економія енергоносіїв, яка досягається шляхом впровадження маловитратних заходів з енергозбереження, має стати важливим джерелом фінансового забезпечення. Заходи включають впровадження механізму заохочення та стимулювання заощадження ПЕР (паливно-енергетичні ресурси), вирішення організаційних питань, диференційованих тарифів, застосування оптимальних графіків роботи, облік витрат ресурсів з урахуванням запобігання втрат енергоресурсів, тощо.

За допомогою реалізації заходів державного регулювання щодо забезпечення енергетичної безпеки в Україні має сформуватись менш уразлива до енергетичних потрясінь економіка. Основні заходи енергетичної безпеки повинні включати:

1) суворий контроль та облік за енергоспоживанням в економіці;

2) створення загальнодержавного фонду енергозбереження;

3) посилення боротьби з тіньовою економікою;

4) розробка, реалізація прозорої, дієвої нормативно-правової бази функціонування всіх галузей енергетики;

5) контроль і гарантованість з боку державних органів виконавчої влади та місцевих органів самоуправління щодо надійного енергозабезпечення всіх галузей економіки.

Список використаних джерел

1. Лойко В. В. Енергетична безпека в контексті економічної безпеки / В. В.Лойко //Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка". – 2013. – № 1. – С. 3

2. Прейгер Д. К., Мухін В. В. Стратегічні запаси енергоресурсів у системі забезпечення економічної безпеки держави / Д. К. Прейгер, В. В. Мухін // Національний Інститут Стратегічних Досліджень. – 2012. – № 2 (23). – С. 224.

3. Концептуальні засади організаційно-економічного механізму забезпечення енергетичної безпеки економіки України / І. М.Мазур // Економічна наука– 2013.– С. 73

Шлапак О.М.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 3 курсу спеціальності «Облік та оподаткування»
Науковий керівник:***Пухальська Н.О.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач

ДОСВІД ІСНУВАННЯ ФІНАНСОВИХ ВІДНОСИН В КРАЇНАХ ЄВРОПИ

Розбудова ринку та демократії в Україні, реалізація курсу на європейську інтеграцію потребує великої кількості кваліфікованих фахівців, які володіють необхідними знаннями щодо передового світового досвіду управління економічними процесами та поділяють загальноєвропейські цінності. Саме тому подальший розвиток вітчизняної системи вищої освіти повинен іти у напрямку поступового зближення із стандартами країн Європи.

У будь-якій країні фінансові відносини функціонують в межах певної системи. Фінансова система виникла з появою держави і нерозривно пов'язана з її функціонуванням. За допомогою фінансової системи держава накопичує і використовує ресурси для утримання свого апарату[1, с. 42-44].

Визначальною ознакою фінансів зарубіжних країн є те, що інтелектуальна еволюція фінансового знання відбувається на фоні взаємозумовлених фундаментальних особливостей і цінностей суспільно-економічного ладу Заходу: ринкової економіки, плюралістичної демократії, громадянського суспільства, правової держави. Тут вільному ринку і ефективній економіці відповідає сильна демократична державна влада, достатньо забезпечена фінансовими ресурсами; а економічній демократії вільного ринку відповідають політичні свободи, громадянські права і обов'язки[2, с. 164].

Як показує світова практика, сучасні державні фінанси розвинутих країн значною мірою завдячують своїми рисами особливостям державотворення, розвитку економіки, соціальним параметрам і навіть традиціям, менталітету населення, що формувалися упродовж багатьох століть. Наприклад, окремі елементи державних фінансів Великобританії було сформовано ще у XVII ст. При цьому досягнення в обмеженні прав монарха у сфері фінансів, які можна спостерігати у цій державі вже з XIII ст., тісно корелюють із роллю держави в економіці та масштабами перерозподілу ВВП сьогодні, рівень яких є нижчим від країн-сусідів, зокрема Франції та Німеччини. Натомість у Франції впродовж тривалого історичного періоду підтримувався абсолютизм та жорстка централізація, що знайшло відбиток на параметрах і структурі державних фінансів цієї країни в даний час [2, с.171-172].

Управління фінансами в провідних зарубіжних країнах знаходиться у віданні вищих законодавчих органів влади - Парламентів. У Великобританії - двопалатний Парламент (Палата Громад з 659 членів, що обираються на 5 років, і Палата Лордів з 1207 членів), у Франції - двопалатний Парламент

(Національні Збори з 577 членів, що обираються на 5 років, і Сенат з 321 члена, обраного на 9 років).

Як і в Україні, у зарубіжній практиці ресурси місцевих бюджетів переважно спрямовуються на задоволення соціальних потреб: фінансування системи освіти, соціального захисту і безпеки, медичне страхування та обслуговування. Однак, в останні роки місцеві бюджети все частіше розглядаються як важливий інструмент регулювання економічних процесів, що виявляється у швидкому зростанні видатків економічного спрямування [3, с.98].

Отже, відповідно сучасні державні фінанси розвинутих країн значною мірою завдячують своїми рисами особливостям державотворення. У кожній країні управління фінансами покладено на вищі законодавчі органи влади, які спрямовують фінансові ресурси на розвиток держави. В України є шанси рухатися вперед, але для цього необхідні кардинальні зміни економіки країни. Я вважаю, що Україні варто запозичити досвід країни Великобританії, щодо управління фінансами, адже Великобританія належить до найрозвинутіших країн світу, вона утримує друге місце в світі за обсягом іноземних інвестицій її роль у світовій економіці і сьогодні залишається досить значною.

Список використаних джерел

1. Гордей, О. Д. Фінансова оцінка суспільного добробуту /О. Д. Гордей // Фінанси України. – 2017. – №7 - с.42-44

2. Онуфрійчук О.П. Стійкість державних фінансів та її забезпечення у зарубіжних країнах / О. П. Онуфрійчук // Інноваційна економіка. – 2013. – № 9 - с.164-172

3. Бланкарт, Ш. Державні фінанси в умовах демократії: Вступ до фінансової науки / Ш. Бланкарт / За наук. ред. проф. В. М. Федосова. – К.: Либідь, 2017 - с.98

Янішевський Д.О.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студент 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Пухальська Н.О.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,викладач

МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

У сучасних умовах економічного розвитку туристична індустрія динамічно розвивається і навіть при теперішньому нестабільному економічному становищі є найбільш прибутковою галуззю. На її частку припадає 7% світового ВВП, 9% від загального обсягу експорту. За даними World Travel & Tourism Council світовий туристичний ринок в 2017 р. збільшиться на 5,9 %, і в найближчі 10 років буде зростати на 5,6 % щорічно[5, ст. 55].

Для багатьох країн міжнародний туризм став найприбутковішою галуззю економіки, а доходи від нього - важливою складовою національних бюджетів. У Німеччині великий прибуток до національного бюджету приносять Альпи, у Франції – архітектурні пам'ятки та узбережжя. Єгипет постійно вдосконалює туристичну індустрію, так як піраміди популярні і мільйони людей з усіх куточків світу приїжджають сюди.

Важливим відкриттям і показником статистичних даних стало те, що протягом останніх років прибутки від міжнародного туризму збільшувалися щорічно в середньому на 9%, темпи їх зростання випереджають аналогічні показники експорту таких товарів-«лідерів» світової торгівлі, як нафтопродукти, автомобілі, телекомунікаційні матеріали, текстильна продукція.

Україна поки що не належить до світових лідерів за кількістю відвідувань туристами, оскільки економічна нестабільність та низка інших чинників не дають бажаних гарантій для введення туристичного бізнесу.

Головні чинники негативного приросту туризму в Україні:

– недостатній рівень розвиненості мережі та об'єктів туристичної інфраструктури, їх невідповідність світовим стандартам.

– відсутність скоординованої системи дій з просування туристичного продукту України на світовий ринок.

– технологічна відсталість галузі.

– низький рівень обслуговування, зумовлений відповідним загальним рівнем кваліфікації працівників галузі.

Головними зовнішніми чинниками, що стримували розвиток туризму в Україні, зокрема й іноземного, стали: млявістю економічних реформ несприятливість умов для підприємництва взагалі і туристичного зокрема, недосконаліть нормативно-правового поля, зокрема, правил і умов перетину кордонів іноземцями, і, як наслідок, відсутність необхідних інвестицій для розвитку туризму [4, ст. 26].

Позитивні досягнення у сфері розвитку міжнародного туризму в Україні нині підтримують на всіх рівнях управління. Так, упровадження безвізового режиму в'їзду на територію України жителів Євросоюзу.

Після підписання Україною Угоди про Асоціацію з ЄС, роль туристичної галузі в соціально-економічному розвитку країни зумовлює необхідність удосконалення механізмів державного управління туризмом, основною метою якого є створення сприятливих умов розвитку туризму безпосередньо та суміжних галузей [1].

Україна являє собою унікальний комплекс історичних, культурних та природних пам'яток, а також має значні рекреаційні можливості, що сформувалися завдяки географічному положенню та історичному розвитку нашої держави. Тому вона має значні та реальні перспективи розвитку туристичної галузі, завдяки чому повинна зайняти одне з достойних місць серед країн – світових туристичних лідерів [2].

Цілком зрозуміло, що інтеграційний процес на відповідних напрямках полягає у впровадженні європейських норм і стандартів в освіті, туризмі,

поширенні власних культурних і науково-технічних здобутків у ЄС. Але на даному етапі розвитку та інтеграції Україна має ряд невирішених проблем у сфері туризму, серед яких:

- стан доріг в Україні;
- відсутність маркетингу місцевих принад України Такої інформації від України в країнах ЄС дуже бракує [3].

Отже, незважаючи на ресурсну забезпеченість та безмежні потенційні туристичні можливості, Україна сьогодні не може конкурувати з розвинутими туристичними державами на світовому ринку туристичних послуг. Для того, щоб забезпечити раціональне та ефективне використання туристичних, природних, лікувальних та рекреаційних ресурсів України необхідно сформувати туристично-рекреаційний простір шляхом створення та забезпечення функціонування зон розвитку туризму та курортів. Також, доцільно розробити, впровадити та запропонувати споживачеві конкурентоспроможний національний туристичний продукт. Єдиним шляхом розв'язання системних проблем у сфері туризму та курортів стає стратегічно орієнтована державна політика, основним завданням якої є визначення туризму одним з основних пріоритетів держави.

Список використаних джерел

1. Саміт Україна - ЄС 27 жовтня 2006 року, м.Гельсінкі http://www.mfa.gov.ua/mfa/ua/2031.htm.

2. Карачина Н. Розвиток міжнародного туризму в Україні у контексті світової інтеграції / Н. Карачина, О. Савіцька // Молодий вчений. – 2014. – № 5 (08). – С. 109–113.;

3. Бобрицька Н. Маркетинг в управлінні туристичними дестинаціями / Н. Бобрицька // Маркетинг в Україні. – 2014. – № 4. – С. 39–47.

4. Козловський Р. Україна: туристичний рух – 2013 / Р. Козловський // Український туризм. – 2014. – № 1. – С. 26–28.

5. Зайцева В. Міжнародний туризм та глобалізація в сучасному світі / В. Зайцева, О. Корнієнко // Вісник Запорізького національного університету. – 2012. – № 2 (8).– С. 55–65.;

Ясентюк А.С.,
Університет ДФС України,
здобувач І (бакалаврського) рівня вищої освіти
Науковий керівник: ***Житар М.О.,***
Університет ДФС України,
к.е.н., заступник директора ННІ фінансів, банківської справи

РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНИХ ФОРМ ІНТЕРНЕТ- БАНКІНГУ В УКРАЇНІ

Глобалізація фінансових відносин та суттєві досягнення в технологічних процесах – започаткували новий напрям у банківській справі – Інтернет-

банкінг, з розвитком якого у банків з'являються великі можливості в наданні всіх банківських послуг, а у клієнта – максимально зручний спосіб для їх отримання.

На сучасному етапі розвитку в усьому світі спостерігається чітка тенденція превалювання Інтернет-банкінгу та мобільного банкінгу. З погляду клієнтів це пояснюється зручністю і швидкістю використання відповідних форм електронного банкінгу, а з боку банків – низькою вартістю транзакцій порівняно з використанням інших форм здійснення банківських операцій (рис. 1).

Інтернет-банкінг являє собою технологію віддаленого банківського обслуговування «home banking», що дозволяє клієнту, не виходячи з дому, здійснювати різного роду операції та одержувати наступні банківські послуги:

- надання банківської інформації загального користування, зокрема, щодо видання позик, курсів валют тощо;
- відкриття депозитів;
- надання авторизованої інформації про стан рахунків клієнта;
- поповнення карткових і мобільних рахунків тощо.

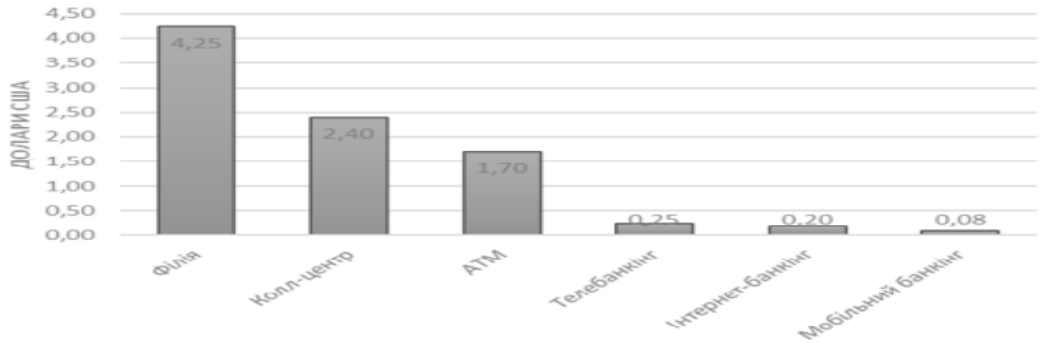

Рис. 1. Вартість транзакції при використанні різних форм обслуговування [1,2]

Доцільно погодитись з думкою експертів, які прогнозують, що через кілька років цифрові банківські послуги стануть основним способом взаємодії мешканців українських міст з банком. Проте, незважаючи на всі ці переваги, на наш погляд, існують причини, які стримують розвиток Інтернет-банкінгу в Україні:

1) відсутність законодавчих актів, які регулюють відносини між банками та їхніми клієнтами в процесі використання інтернет-банкінгу;

2) відсутність швидкісного доступу до мережі Інтернет, особливо в сільській місцевості;

3) часте перенавантаження приводить до збою в системі, та унеможливлює доступ до банкінгу протягом деякого часу;

4) збільшення рівня операційних ризиків та виникнення шахрайства;

5) висока вартість розробки та підтримки програмного забезпечення для банків;

6) низький рівень довіри частини клієнтів (особливо прослідковується серед людей похилого віку) до технологічних інновацій.

Виходячи з вищевикладеного, доцільно запропонувати наступні рекомендації щодо усунення даних причин [3,4]:

- надати поняттю «Інтернет-банкінг» законодавчої форми, прийнявши відповідний нормативно-правовий документ, який би регулював діяльність банків, що надають своїм клієнтам електронні банківські послуги;
- залучати більш професійних фахівців програмного забезпечення для створення та використання у банківській сфері нових технологій, а також забезпечити достатній рівень захисту систем електронних платежів за допомогою сучасних засобів захисту інформації;
- Кабінету Міністрів та Національному Банку України якомога ефективніше сприяти розвитку нових, перспективних банківських технологій, задовольняючи потреби банків.

Таким чином, система інтернет-банкінгу дозволяє клієнтам кредитних організацій мати не лише цілодобовий доступ до їхніх рахунків, а й здійснювати широкий спектр банківських операцій, не відвідуючи при цьому банківський офіс і за умови усунення причин, що перешкоджають розвитку електронних банківських послуг, найближчим часом цей сегмент банківської системи може отримати швидке зростання.

Список використаних джерел

1. Форми електронного банкінгу: еволюція, переваги та недоліки / І. В. Домінова // Облік і фінанси. - 2016. - № 2. - С. 104-109. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2016_2_17
2. Офіційний сайт The Statistics Portal [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.statista.com/statistics/222286/online-bankingpenetration-in-leading-european-countries/
3. Авраменко О.М. Інтернет-банкінг: особливості та перспективи розвитку в банківській системі України. Електронний ресурс. - Режим доступу:http://www.dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/852/1/тези%201%20і-б.pdf
4. Житар М.О. Інновації в розвитку банківської системи України / М.О. Житар, А.В.Мамалига // Міжнародна науково-практична конференція «Стратегія і практика інноваційного розвитку фінансового сектору України» – Ірпінь: Видавництво УДФСУ, 20-22 березня 2018. – С. 199-201.

Будник Ю.А.,
Університет ДФС України,
к.ю.н., доцент кафедри господарського права та процесу

РЕФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Економічні перетворення в Україні, що відбуваються на даний час, передбачають інтеграцію підприємств до міжнародного інвестиційного простору, з однієї сторони, і залучення до діяльності іноземних інвесторів, з іншої. Тому наразі найважливішою є потреба в удосконаленні державної інвестиційної політики, що буде спрямована на покращення інвестиційної діяльності та її реформування у процесі європейської інтеграції.

Під інвестиційною політикою розуміється сукупність цілеспрямованих заходів, що проводить держава для створення нормальних умов здійснення інвестиційної діяльності всіма суб'єктами господарювання з метою стабільного зростання економіки, підвищення ефективності виробництва і вирішення суспільних проблем [1].

Інвестиційна політика є однією з найважливіших умов активізації соціально-економічних процесів і саме вона відкриває можливості держави впливати на швидкість виробництва, на зміну побудови суспільного виробництва і вирішення багатьох перспективних задач. В стані проведення реформ у сфері економіки України, потрібно оптимізувати державну інвестиційну політику, гарантувати її стабільність і дієвість. Розвиток інвестиційної політики, на сьогоднішній день, отримує нові особливості й риси, що відповідають політико-правовій кон'юнктурі держави і курсу зовнішньої політики в умовах євроінтеграції. Тому реформи в даній сфері набувають особливої актуальності [2].

Одна з головних функцій державної інвестиційної політики – ефективне регулювання інвестиційної діяльності для постійного розвитку цього сектора. Створення сприятливих умов для продуктивного використання інвестиційних потоків державою, а також підтримка інвесторів повинно бути основним напрямком такого регулювання. Важливою також є функція пошуку інвесторів, які готові вкладати в економіку України вільні кошти з метою збільшення обсягів інвестицій, тому інвесторів потрібно заохочувати. Інвестиційний клімат і простір країни істотно залежить від правильної реалізації цієї функції [3].

Аналізуючи надходження прямих іноземних інвестицій в Україну, слід відзначити позитивну динаміку даного процесу. З країн ЄС у 2017 році в Україну надійшло $1244 млн. прямих іноземних інвестицій, За накопичувальним підсумком, станом на 1 січня 2018 року, акціонерний капітал нерезидентів в Україні дорівнював $39144 млн. (з країн ЄС – $27465,5 млн., з інших країн – $11678,5 млн.), що виявилося на 4,3% більше показника початку року ($37513,6 млн.).

Найбільші обсяги надходжень прямих інвестицій на звітну дату (за накопичувальним підсумком) були спрямовані до підприємств промисловості – $10685,6 млн., установ та організацій, що здійснюють фінансову та страхову діяльність, – $10213,3 млн., а також оптової та роздрібної торгівлі, ремонту автотранспортних засобів – $5140,8 млн. [4].

Проведення послідовної системної державної політики, спрямованої на радикальне збільшення обсягу інвестицій та його спрямування насамперед на технологічне оновлення вже існуючих виробничих потужностей та створення нових виробництв необхідне для успішного здійснення реформування державної інвестиційної політики в контексті європейської інтеграції [5].

На найближчий період доцільно зосередитись на кількох основних напрямах інвестиційної політики, що можуть вплинути на збільшення обсягів інвестиційних ресурсів і підвищення ефективності їхнього використання. Серед цих напрямів: посилення заходів боротьби з корупцією, підвищення рівня захищеності інтересів приватних інвесторів; створення умов для залучення інвестицій на міжнародних ринках капіталу, ефективного функціонування та розвитку інвестиційної інфраструктури; удосконалення інструментів та механізмів державної політики, спрямованих на активізацію інвестиційної діяльності підприємств та розширення інвестиційного потенціалу тощо.

Підсумовуючи, слід зазначити, що формування ефективної інвестиційної політики повинне бути засноване на систематичній основі, поєднуючи теорію інноваційного розвитку та циклічність еволюції економіки, поглиблення інтеграції у сфері високих технологій і наукомістких виробництв у контексті динамічного розвитку економіки України.

Список використаних джерел

1. Ліщинська Л.Б., Сіденко Л. Ю. Формування ефективної інвестиційної політики України. URL: http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=23090 (дата звернення 24.01.2019).

2. Ткачик Ф.П. Дефініції інвестиційної політики в сучасних умовах реформування економіки України. URL: http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/18182/1/58-Tkachyk-99-101.pdf (дата звернення 24.01.2019).

3. Левченко Л. В., Турчанінова Д. С. Дієва державна інвестиційна політика як засіб активізації інвестиційної діяльності в Україні. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Vlca_Ekon/2011_37/15.pdf (дата звернення 24.01.2019).

4. Офіційна веб-сторінка Державної служби статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua (дата звернення 24.01.2019).

5. Пріоритети інвестиційної політики у контексті модернізації економіки України: аналітична доповідь. URL: http://www.niss.gov.ua/public/File/2013_nauk_an_rozrobku/ynvestyc_polityka.pdf (дата звернення 24.01.2019).

Будник Ю.А.,
Університет ДФС України,
к.ю.н., доцент кафедри господарського права та процесу
Бабій А.С.,
Університет ДФС України,
здобувач І (бакалаврського) рівня вищої освіти

СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИМ ВАЛЮТНИМ ФОНДОМ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Міжнародні економічні та валютні відносини сьогодення є дуже непередбачуваними та нестабільними; ситуація, що виникає на валютному ринку відрізняються великим ризиком і невизначеністю для учасників валютних операцій. Усе це примушує багато країн брати участь в координації економічної політики в цій області. Цю координацію на практиці здійснюють такі організації, як: Міжнародний валютний фонд, Європейський банк реконструкції і розвитку та інші міжнародні фінансові організації.

Однак, вплив міжнародного кредитування на економіку країни не завжди є однозначним, особливо в контексті отримання Україною чергової допомоги від Міжнародного валютного фонду. Необхідність визначення можливих переваг та ризиків для економіки України внаслідок зовнішніх запозичень фінансових ресурсів й обумовлює актуальність теми дослідження.

Міжнародний валютний фонд (International Monetary Fund) є міжнародною фінансовою організацією, яка була заснована на міжнародній конференції у Бреттон-Вудсі (США) в 1944 році. До її складу входять 188 країн [1].

Україна з 1994 року активно співпрацює з МВФ, використовуючи його фінансові і технічні ресурси з метою досягнення макроекономічної стабілізації та створення необхідних передумов для проведення економічних реформ.

У співробітництві України з МВФ виділяють шість етапів, а саме:

І етап (1994-1995 рр.) – обсяг отриманої із боку МВФ фінансової допомоги склав $763,1 млн. у вигляді системної трансформаційної позики, яка передбачала підтримку платіжного балансу України.

ІІ етап (1995-1998 рр.) – Україна отримала від МВФ кредитних ресурсів на суму $1,1 млрд. за трьома річними програмами Stand-by.

ІІІ етап (1998-2002 рр.) – пов’язаний із отриманням фінансової допомоги від МВФ у рамках програми «Розширеного фінансування EFF», яка передбачала надання Україні кредитних ресурсів на суму $2,6 млрд., із яких – $1,59 млрд. освоєно та витрачено на поповнення золотовалютних резервів держави.

ІV етап (2002-2008 рр.) – Кабінет Міністрів України серед прийнятних форм подальшого співробітництва з МВФ обрав програму «Попереджувальний Stand-by», яка була затверджена 29 березня 2004 року Радою Директорів МВФ та передбачала залучення кредитних коштів на випадок погіршення ситуації з платіжним балансом або валютними резервами країни. Угода була укладена

строком на 12 місяців та давала можливість отримати від МВФ кредит у сумі еквівалентній 411,6 млн. СПЗ, що відповідало $600 млн. (30% квоти України). Однак, враховуючи деякі ризики впровадження програми, в березні 2005 р. програму було завершено.

V етап (2008-2014 рр.) – характеризувався загостренням світової фінансової кризи. Графік надання траншів був розрахований на два роки із загальним обсягом фінансування в 802% від квоти України в МВФ, або 11 млрд. СПЗ (приблизно $16,4 млрд.). Після погодження параметрів програми 3 млрд. СПЗ були в терміновому порядку зараховані до золотовалютних резервів Національного банку України [2].

VI етап (2015-по сьогодні) – розпочався з 11 березня 2015 року. Рада Директорів МВФ ухвалила рішення щодо чотирьохрічної програми співробітництва з Україною в рамках механізму розширення кредитування (EFF) обсягом $17,5 млрд., що відповідає 900% квоти. У рамках зазначеної програми Україна отримала терміново перший транш у розмірі $5 млрд., з них $2,7 млрд. (1,915 млрд. СПЗ) направлено до Державного бюджету України, другий транш у розмірі $1,7 млрд. надійшов з невеликою затримкою у серпні 2015 року, після чого виникла довга пауза у зв'язку з невиконанням Україною низки умов, політичною кризою і зміною уряду.

У вересні 2016 року Київ отримав від МВФ наступний транш у розмірі $1 млрд., а останній транш в $1 млрд. був перерахований фондом у квітні 2017 року [3].

У 2018 році Україна може розраховувати всього на один транш від МВФ, який може відбутися в другій половині 2018 року. Втрата можливості отримати черговий транш полягає в тому, що український уряд відмовився від земельної реформи, яку вимагали від України представники МВФ [3].

З викладеного можемо дійти висновків, що подальша співпраця України з МВФ повинна базуватися на проведенні глибоких структурних реформах, а також для покращення внутрішньої та зовнішньої стабільності, послаблення девальвації гривні, покриття дефіциту бюджету. Проте Уряду держави слід враховувати, що умови отримання кредитів від МВФ сприяють зниженню рівня життя населення та збільшенню державного боргу, що може призвести до загрози дефолту.

Список використаних джерел

1. Офіційна сторінка Міжнародного валютного фонду. URL: http://www.imf.org/external/russian/ (дата звернення: 24.01.2019).

2. Інформаційна довідка щодо історії співпраці з Міжнародним валютним фондом / Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: http://www.minfin.gov.ua/control/publish/article/main?art_id=388292&cat_id=353172 (дата звернення: 24.01.2019).

3. Шумило Є. Транш МВФ для України та курс гривні: важливі моменти в економіці в 2018 році. URL: https://apostrophe.ua/ua/article/economy/2018-01-05/transh-mvf-dlya-ukrainyi-i-kurs-grivnyi-vajnyie-momentyi-v-ekonomike-v-2018-godu/16349(дата звернення: 24.01.2019).

Онишко О.В.,
Університет ДФС України,
к.ю.н., доцент, доцент кафедри господарського права та процесу

ПРОБЛЕМНІСТЬ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Вирішення проблем соціально-економічного розвитку держави суттєво визначається інтегрованим виразом єдності бюджетної та податкової політики, незважаючи на їх певну автономність. Це особливо чітко проявилося при вирішенні проблем, пов'язаних із потребою мінімізації негативних наслідків останньої світової економічної кризи. Як відомо, основними інструментами вирішення цих проблем у світі стали фіскальні інструменти: державні витрати та податки, що позиціонувалися як фіскальні стимули.

Водночас, якщо проаналізувати застосування таких інструментів у вітчизняній практиці, нерідко можна констатувати відсутність зазначеної єдності та інтегрованого використання фіскальних стимулів. Частіше таке використання спостерігається як відокремлене щодо податкових і бюджетних інструментів. Відсутність системності призводить до втрати потенціалу фіскальних стимулів впливати на забезпечення економічного зростання. Саме у системному підході важливо відображати цілісність фіскальної політики держави для того, щоб вона була спроможна виконувати своє багатогранне призначення.

В контексті пошуку причин недостатніх взаємозв'язку та взаємоузгодженості структурних елементів фіскальної політики першочерговим постає чітке економіко-правове регламентування змістовного наповнення фіскальної політики для посилення її ролі в соціально-економічному розвитку країни. При цьому принциповим є відповідь на наступні питання: по-перше, наскільки фіскальна політика адекватна поставленим цілям і, по-друге, наскільки повно вона втілюється бюджетною і податковою системами, що власне і складають її інструментарій. Зазначені положення є вихідними для формування і функціонування фіскальної політики як сукупності певних інститутів, що формуються і функціонують у певному інституціональному середовищі, адже як зазначав Дж. Шумпетера, «…ніщо так виразно не відображає характер суспільства та цивілізації, як фіскальна політика, що проводиться політичним сектором цього суспільства»[1].

У контексті забезпечення ефективності фіскальної політики як цілісності, інституційного регламентування потребують її податкова і бюджетна складові, що витікає із низки притаманних їм суперечностей. Зокрема, у податковій складовій актуальним є питання узгодження інтересів різних суб'єктів фінансових відносин, які виникають у процесі формування та використання податкових надходжень бюджету держави. Одна з складових цих відносин полягає у встановленні оптимального розміру податкового навантаження на платників податків, а інша – у визначенні необхідної суми коштів для

виконання державою покладених на неї функцій. Забезпечення суспільного інтересу безпосередньо пов'язане з досягнення максимально справедливого розподілу доходів у суспільстві. Звідси витікає суперечність щодо надмірності і нерівномірності податкового навантаження, недостатності стимулів щодо забезпечення економічного зростання.

У бюджетній складовій відзначають не оптимальність структури бюджетних видатків, не виваженість боргової політики, неефективність державних закупівель, недостатня державна підтримка українського товаровиробника тощо. Проте не складно помітити, що і в податковій, і в бюджетній складових практично всі перераховані вади охоплюються відсутністю оптимального поєднання інтересів економічних суб'єктів. Вирішення цієї проблеми в інституціональному підході невіддільне від дослідження фіскальної політики як відображення взаємозв'язку економічних і правових відносин між державою та суб'єктами господарювання. З приводу бюджетних і податкових відносин такий взаємозв'язок практично втілюється у такій фіскально-правовій конструкції як «фіскальна політика».

Відштовхуючись від найбільш загального розуміння фіскальної політики як сукупності заходів держави у сфері регулювання податкових і бюджетних відносин, що пов'язані з реалізацією економічних інтересів, слід наголосити, що для відповідної правової регламентації змістовного наповнення фіскальної політики та подальшого визначення характеру її формування, необхідні чітке регламентування таких вихідних понять як податкова політика, бюджетна політика. Сьогодні на неоднозначне розуміння бюджету та податків як самостійних економічних категорій, їх місця та ролі у суспільному виробництві вказують цілий ряд наукових досліджень. Існує також спектр прорахунків та правових колізій у царині правових понять і категорій, основоположних для розбудови і механізмів регулювання господарських відносин. Відсутнє нормативне закріплення ряду понять, наприклад, бізнес, бізнесмен, від яких залежать відповіді на питання, зокрема, щодо їх доходу як об'єкта оподаткування та характеристики як платників податків. У вітчизняному правовому полі залишається не визначеним поняття державного регулювання економіки. Існування вищезазначених прогалин зумовлює складнощі в досягненні узгодженості економічних і правових відносин між державою та суб'єктами господарювання та вказує на необхідність розробки і дотримання загальних підходів у різних нормативно-правових актах щодо трактування і закріплення базових понять і категорій, до яких слід віднести й поняття фіскальна політика як сукупність заходів держави у сфері регулювання податкових і бюджетних відносин, вирішення суспільних проблем та пов'язані з реалізацією економічних інтересів.

Список використаних джерел

1. Schumpeter J. A. History of Economic Analysis.First published in Great Britain in 1954 by Allen &Unwin (Publishers) Ltd. This edition with a new introduction by Mark Perlman published in the Taylor & Francis e-Library, 2006. - 1321 p.

Тарасенко О.В.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
к.ю.н., викладач

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ ПРАВООХОРОННИМИ ТА КОНТРОЛЮЮЧИМИ ОРГАНАМИ УКРАЇНИ У ПРОТИДІЇ ФІКТИВНОМУ ПІДПРИЄМНИЦТВУ

У практичній діяльності правоохоронних і контролюючих органів найбільшого поширення набули організаційні тапроцесуальні форми. До організаційних форм взаємодії належать: 1) спільний аналіз ситуації, прийняття рішень щодо взаємодії, а також формування та визначення взаємодії; 2) спільне планування взаємодії як в цілому, так і в конкретних спеціальних заходах; 3) розробка спільних заходів з інформаційного забезпечення взаємодії як в цілому, так і в конкретних спеціальних заходах; 4) надання взаємної допомоги наявними силами та засобами; 5) узагальнення і розповсюдження передового досвіду спільної діяльності. До процесуальних запропоновано віднести: 1) взаємодія зі слідчими органами щодо виконання їх доручень; 2) інформування про результати протидії фіктивному підприємництву; 3) організація проведення експертиз та взаємодія із відповідними спеціалістами та експертами.

На підставі аналізу зарубіжного досвіду діяльності контролюючих та правоохоронних органів щодо налагодження взаємодії щодо протидії фіктивному підприємництву доведено, що у вітчизняній практиці варто зосередити увагу на таких аспектах як: налагодження чіткого обліку та обміну інформацією оперативного характеру правоохоронних органів, що свідчить про факти укриття доходів від оподаткування; об’єднання інформаційних ресурсів контролюючих та правоохоронних органів у єдину базу даних з метою налагодження обміну інформацією про економічні правопорушення; організація та проведення спільних комплексних, тематичних перевірок, здійснення контрольних заходів щодо суб’єктів господарської діяльності за галузями та сферами діяльності; вдосконалення інформаційної взаємодії (обміну інформацією) з питань попередження та протидії правопорушенням, в тому числі й фіктивним підприємництвом; розробка та внесення спільних інформаційних довідок, пропозицій до органів виконавчої влади щодо стану протидії фіктивному підприємництву; взаємне інформування та консультації щодо тактики виявлення способів ухилення від сплати податків, документування відповідних фактів протиправної діяльності; створення постійно діючих робочих груп, а також спеціальних підрозділів, основними завданнями яких мають бути розробка та реалізація узгоджених дій щодо виявлення й розкриттю податкових правопорушень. На основі вивчення досвіду США зроблено висновок про доцільність проведення спільних навчань правоохоронних та контролюючих органів, що сприяє підвищенню рівня їх взаємодії та практичного співробітництва у боротьбі з податковими та іншими економічними правопорушеннями.

Також приділено увагу американській та європейській моделям (Німеччина, Франція, Велика Британія, Нідерланди, Швеція, Польща, Болгарія) організації зазначеної взаємодії, а також розглянуто досвід пострадянських країн (Росія, Таджикистан, Казахстан).

Порівняльний аналіз законодавства зарубіжних країн дозволив виявити відсутність охоронної норми щодо відповідальності за фіктивне підприємництво, має місце різне визначення правопорушення щодо здійснення фіктивного підприємництва, існує суттєва різниця у видах відповідальності та правових наслідках. Зазначено, що у розглянутих країнах взаємодія правоохоронних і контролюючих органів передбачає наступні основні напрями протидії фіктивному підприємництву: створення координаційних робочих груп з представників зацікавлених підрозділів із завданнями визначення перспективних напрямків спільної роботи, навчання прийомам і методам виявлення та документування фіктивного підприємництва; проведення регулярних робочих зустрічей оперативних працівників, що спеціалізуються у виявленні економічних злочинів зі взаємним консультуванням, аналізом криміногенної обстановки; інформаційна взаємодія правоохоронних і контролюючих органів; проведення спільних заходів з метою виявлення незаконних операцій та ухилень від сплати податків.

Список використаних джерел

1. Тарасенко О.В. Адміністративно-правові засади взаємодії між правоохоронними та контролюючими органами у протидії фіктивному підприємництву: проблемні аспекти *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції.* 2017. № 6, том 3. С. 158-162.

2. Пустовіт В. А., Марчук М. П. Міжнародний досвід протидії фіктивному підприємництву. Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). 2014. № 1 (32). С. 99–102.

3. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30.06.1993 № 3341-XII. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3341-12 (дата звернення: 23.11.2017).

Федчук С. І.,
Університет ДФС України,
к.ю.н., с.н.с., завідувач відділу дослідження питань фінансової безпеки
НДІ фіскальної політики

ОКРЕМІ ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТИТУЦІЇ ВНУТРІШНЬОЇ БЕЗПЕКИ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

За численними дослідженнями й опитуваннями на вітчизняному та міжнародному рівнях, проблеми корупції належать до найбільш актуальних у світових масштабах і таких, що здатні нівелювати проведення будь-яких реформ у державному секторі. Тому невід'ємною складовою успішного

реформування органів ДФС, зважаючи на їхній поділ на податкову та митну служби, є удосконалення підходів до реалізації відомчої антикорупційної політики.

Головне управління внутрішньої безпеки (ГУВБ) є самостійним структурним підрозділом Державної фіскальної служби України та оперативним підрозділом податкової міліції, підконтрольним та підзвітним виключно Голові ДФС або особі, яка виконує його обов'язки. Основними завданнями ГУВБ є: забезпечення заходів щодо протидії корупції і контроль за їх реалізацією в апараті ДФС, її територіальних органах, на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери її управління, у межах передбачених законом повноважень, а також забезпечення у ДФС та її територіальних органах безпеки діяльності, а також державних службовців та працівників від протиправних посягань, пов'язаних із виконанням ними службових обов'язків [1].

Дані звітів про результати роботи підрозділів ГУВБ ДФС свідчать про те, що за фактами вчинення посадовими особами органів доходів і зборів корупційних та інших злочинів у сфері службової діяльності, органами досудового розслідування протягом січня-жовтня 2018 року розпочато 295 кримінальних проваджень, з них, за матеріалами підрозділів внутрішньої безпеки – 228. У ході розслідування кримінальних проваджень, розпочатих за матеріалами підрозділів внутрішньої безпеки, працівникам органів Державної фіскальної служби України оголошено 77 повідомлень про підозру у вчиненні злочинів. До суду направлено 38 обвинувальних актів та 14 осіб судом вже визнано винними у скоєнні злочинів. За вказаний період за матеріалами підрозділів внутрішньої безпеки спеціально уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції складено та направлено до суду 170 адміністративних протоколів про скоєння корупційних правопорушень або пов'язаних з корупцією, за якими 24 особи визнано винними у вчиненні адміністративних правопорушень.

Відповідно вимог антикорупційного законодавства, зокрема: Закону України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014; Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» від 14.10.2014; Закону України «Про державну службу» від 10.12.2015, а також проектів законів України «Про Антикорупційну стратегію на 2018–2020 роки» та «Про Національне бюро фінансової безпеки України» (як єдиного й незалежного органу зі спеціальним статусом у сфері протидії фінансовим злочинам), передбачено створення нових інституцій у системі органів, що реалізують державну антикорупційну політику, як на загальнодержавному рівні, так і на рівні окремих органів державної влади, у тому числі, Державної фіскальної служби України. На практиці велике значення має розроблення відомчих нормативно-правових актів ДФС, спрямованих на регулювання суспільних відносин у сфері реалізації відомчої антикорупційної політики, зокрема: проведення заходів щодо протидії корупційним, пов'язаним з корупцією та іншим правопорушенням, а також здійснення контролю за їхнім проведенням; здійснення оперативно-розшукової діяльності, спрямованої на запобігання, виявлення та припинення кримінальних

правопорушень у сфері службової діяльності ДФС та її територіальних органів, на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери її управління; забезпечення безпеки державних службовців, працівників органів ДФС від протиправних посягань, пов'язаних із виконанням ними службових обов'язків; участі у проведенні спеціальної перевірки щодо осіб, які претендують на заняття посад у ДФС та її територіальних органах; упровадження стандартів поведінки посадових осіб ДФС, які обіймають посади з високим корупційним ризиком та ін.

На сьогодні правовий статус інституції внутрішньої безпеки органів ДФС вимагає узгодження з антикорупційним законодавством, а саме: Кримінальним процесуальним кодексом України, законами України «Про запобігання корупції» та «Про Національне антикорупційне бюро України» та ін.

Отже, враховуючи наявність проблем організаційного та правового характеру, що пов'язані з реалізацією державної антикорупційної політики та окремих її заходів на рівні ДФС, особливої актуальності набувають наукові дослідження, спрямовані на їхнє вирішення.

Список використаних джерел

1. Наказ Державної фіскальної служби України від 19.02.2016 № 148 «Про затвердження Положення про Головне управління внутрішньої безпеки Державної фіскальної служби України».

Шавло І. А.,
Університет ДФС України,
науковий співробітник
НДІ фіскальної політики

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДРОЗДІЛУ ВНУТРІШНЬОЇ БЕЗПЕКИ В ОРГАНАХ ДФС

Реформування системи запобігання та протидії корупції є важливим аспектом сучасної державної правової політики України. Удосконалення антикорупційного законодавства в нашій державі, утворення нових антикорупційних органів зумовило докорінні зміни національної системи запобігання та протидії корупції. Відповідно, ці обставини потрібно враховувати під час розроблення нових відомчих ефективних механізмів зниження рівня корупції, забезпечення умов для доброчесної поведінки, уповноважених на виконання функцій держави, органів Державної фіскальної служби.

Подолання корупції та забезпечення доброчесності в органах ДФС є одним з пріоритетних завдань діяльності служби при її реформуванні, визначених у Стратегічних ініціативах розвитку ДФС до 2020 року [1]. На сьогодні боротьба з корупцією в органах ДФС, має системний, комплексний характер та базується на реалізації міжнародних антикорупційних стандартів та вимог чинного законодавства України.

Міжнародні стандарти, зокрема Конвенція ООН проти корупції, ратифікована Україною 18.10.2006р., визначає необхідні властивості спеціалізованих антикорупційних інституцій.

Обов'язковою умовою ефективного функціонування антикорупційних інституцій, виконання ними відповідних функцій, дотримання службовими особами законності, забезпечення реалізації прав та свобод людини і громадянина є чітка правова регламентація їх діяльності.

Відповідно до Антикорупційної програми Державної фіскальної служби на 2018 рік, затвердженої наказом ДФС від 20.11.2018 № 757 [2], Положення про Державну фіскальну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 № 236 [3], ДФС з метою організації своєї діяльності гарантує таке:

1. здійснення заходів щодо протидії корупції, контролю за їх реалізацією в апараті ДФС, її територіальних органах, на підприємствах, в установах, що належать до сфери її управління у межах повноважень, передбачених законом;
2. безпеку діяльності у ДФС та її територіальних органах, а також захист державних службовців та працівників від протиправних посягань, пов'язаних з виконанням ними службових обов'язків.

Виконання вказаних завдань у системі органів ДФС покладено на Головне управління внутрішньої безпеки, яке є самостійним структурним підрозділом ДФС та оперативним підрозділом податкової міліції, підконтрольним та підзвітним безпосередньо голові ДФС.

Головне управління внутрішньої безпеки також наділене такими повноваженнями:

– розробляє та проводить заходи щодо протидії корупційним, пов'язаним з корупцією та іншим правопорушенням у сфері службової діяльності посадових осіб ДФС та її територіальних органів, на підприємствах, в установах, що належать до сфери її управління, а також здійснює контроль за їх проведенням;

– виносить офіційні застереження працівникам ДФС та її територіальних органів про неприпустимість протиправної поведінки;

– здійснює оперативно-розшукову діяльність, спрямовану на запобігання, виявлення та припинення кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності працівників ДФС та її територіальних органів, на підприємствах, в установі, що належать до сфери її управління;

– збирає та аналізує інформацію про факти правопорушень у сфері службової діяльності, вчинених працівниками ДФС та її територіальних органів, підприємств, установи, що належать до сфери її управління, виявлення причин та умов, які їм сприяли, вживає заходів щодо їх усунення;

– ініціює, організовує та бере участь у проведенні службових розслідувань (перевірок) щодо працівників ДФС та її територіальних органів, підприємств, установи, які належать до сфери її управління, з метою виявлення причин та умов, що призвели до скоєння правопорушення у сфері службової діяльності. Здійснює контроль за усуненням виявлених недоліків;

– інформує громадськість про результати роботи щодо протидії корупції в ДФС та її територіальних органах, на підприємствах, в установах, що належать до сфери її управління;

– бере участь в інформаційному та науково-дослідному забезпеченні здійснення заходів щодо протидії корупції, а також міжнародному співробітництві в зазначеній сфері.

Необхідно підкреслити, що Головне управління внутрішньої безпеки ДФС України на сьогодні забезпечує виявлення більшості фактів корупційних злочинів та інших правопорушень у сфері службової діяльності працівників органів фіскальної служби. Разом з тим його правовий статус вимагає узгодження з антикорупційним законодавством, а саме: Кримінальним процесуальним кодексом України, законами України «Про запобігання корупції» та «Про Національне антикорупційне бюро України». Отже, ураховуючи наявність проблем організаційного та правового характеру, що пов'язані з реалізацією державної антикорупційної політики та окремих її заходів на рівні ДФС, необхідні подальші наукові дослідження, спрямовані на їхнє вирішення.

Список використаних джерел

1. У ДФС визначено Стратегічні ініціативи розвитку до 2020 року. URL: http://sfs.gov.ua/media-tsentr/novini/322784.html (дата звернення 29.01.2019).

2. Про затвердження Антикорупційної програми Державної фіскальної служби України на 2018 рік: наказ Державної фіскальної служби України від 20.11.2018 № 757. URL:http://sfs.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo-pro-diyalnis/nakazi-pro-diyalnist/73108.html (дата звернення 29.01.2019).

3. Положення про Державну фіскальну службу України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 № 236, із змінами і доповненнями. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF (дата звернення 29.01.2019).

Шкуренко Н. Г.,
Університет ДФС України,
науковий співробітник
НДІ фіскальної політики

ВПЛИВ МІЖНАРОДНИХ АНТИКОРУПЦІЙНИХ СТАНДАРТІВ ПРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ДІЯЛЬНОСТІ ІНСТИТУЦІЇ ВНУТРІШНЬОЇ БЕЗПЕКИ ДФС

Процес інтеграції України до Європейського Союзу передбачає від національної правової системи гармонізації з відповідним європейським законодавством. Зокрема, це стосується питання реформування та вдосконалення заходів щодо запобігання та протидії корупції як в країні в цілому, так і в окремих державних органах влади. Тому імплементація

процедур передового міжнародного досвіду боротьби з корупційними правопорушеннями в Україні, є досить актуальною для сьогодення, особливо у сфері адміністрування податків та зборів. У свою чергу, забезпечення дієвих заходів протидії корупції у фіскальних органах відбувається за рахунок діяльності безпосередньо інституції внутрішньої безпеки ДФС.

Необхідно підкреслити, що європейським співтовариством здійснюється активне створення глобальної мережі правового міждержавного співробітництва з питань запобігання та протидії корупційним правопорушенням, зокрема шляхом впровадження джерел міжнародних стандартів які регулюють питання застосування, визначають зміст, цілі та вимоги для країн з метою забезпечення інституційної спеціалізації у сфері боротьби проти корупції [1]. Так, положення Конвенції ООН проти корупції і Кримінальної конвенції Ради Європи про боротьбу проти корупції визначають необхідність утворення спеціалізованих антикорупційних інституцій або осіб, на які будуть покладено обов'язки з боротьби проти корупції усередині вже існуючих органів [2; 3].

Разом з цим, у Цивільній конвенції про боротьбу з корупцією зазначено про створення органу, який не має правоохоронних функцій, а здійснює нагляд за реалізацією національної антикорупційної стратегії і відповідних планів дій, а також пропонує актуальні стратегію та заходи з боротьби і протидії корупції [4]. Крім того, у положеннях Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції визначено щодо запровадження відповідальності юридичних осіб за корупційні правопорушення [2].

У свою чергу розпорядженням Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки» від 08.12.2017 № 142 визначено основні напрями розвитку системи управління державними фінансами. Зокрема, планується впровадження окремих заходів щодо забезпечення відповідальності посадових осіб контролюючих органів за порушення прав платників податків [5].

Тому, у контексті зазначеного, діяльність інституції внутрішньої безпеки Державної фіскальної служби України є актуальною та потребує конкретних дій щодо планування та координації цих підрозділів у органах ДФС у процесі реалізації податкової політики, здійснення організаційно-управлінських та практичних заходів, спрямованих на ефективну протидію корупції.

Таким чином, вдосконалення діяльності інституції внутрішньої безпеки в органах ДФС, головними повноваженнями якої є виявлення природи походження правопорушень, корупційних ризиків у податковій сфері, забезпечення прав та законних інтересів працівників органів ДФС створює передумови для ефективної та стабільної діяльності фіскальних органів.

Список використаних джерел

1. Запобігання корупції в органах ДФС України: науково-методичний та прикладний аспекти:монографія / заг. ред. О. М. Розума. Київ: Алерта, 2017. С. 26–27.

2. Конвенція Організації Об’єднаних Націй проти корупції // *Відомості Верховної Ради України*. 2007. № 49.

3. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією (ETS 173) : міжнародний документ від 27.01.1999 р. № ETS173 // *Відомості Верховної Ради*. 2007. № 47–48.

4. Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією: міжнародний документ від 04.11.1999 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/994_102.

5. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки» від 08.12.2017 № 142. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/142-2017-%D1%80.

Васека Р.М.,
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач
Царук В.Д.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 1 курсу спеціальності «Право»

ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ БОРОТЬБИ З ЕКОНОМІЧНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ: УКРАЇНСЬКИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Економічна злочинність в Україні, а також в інших країнах є актуальною проблемою нашого часу. Економіка поділяється на два види: легальна (тобто та, що контролюється державою та дотримується законів) і нелегальна (тіньова).

Одним з економічних злочинних проблем прямий або опосередкований перерозподіл державних коштів, засобів та майна, що передусім відбувається за рахунок виведення з обігу або прямого розкрадання грошей і матеріальних ресурсів, це пов’язано з глобальною корупцією, а також різними схемами ухилення від оподаткування з подальшим «відмиванням» грошей (легалізація незаконно отриманих доходів) [1, с. 35-40].

Зарубіжний досвід щодо боротьби з економічною злочинністю.

Досвід США у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) злочинних прибутків свідчить про наступне. Кримінальна відповідальність за легалізацію злочинних прибутків в США встановлена як на федеральному рівні, так і в кожному окремому штаті. Окрема відповідальність встановлення і за так зване «структурування» − розподіл великої суми грошей на дрібні суми з метою уникнути перевірок з боку уряду [2, с. 33-35].

В Польщі законодавча база в сфері протидії легалізації злочинних прибутків складається з таких нормативно-правових актів: Закон «Про податковий контроль» і Закон «Про протидію легалізації брудних грошей», відповідні положення Кримінального і Валютного кодексів. Відповідно до Закону «Про протидію легалізації брудних грошей», в Міністерстві фінансів було створено Департамент фінансової інформації і введено посаду

Генерального інспектора фінансової інформації. Таким чином, сьогодні в структурі Міністерства фінансів Польщі паралельно працює два департаменти: Департамент фінансової інформації і Бюро податкового контролю [3, с. 37].

До обов'язків Бюро податкових записів входять: протидія порушенням чинного законодавства в сфері зовнішнього і внутрішнього товарного обігу; запобігання корупції державних службовців міністерства фінансів; контроль декларацій про доходи і майновий стан державних службовців, тощо. На міжнародному рівні Бюро найбільш активно співпрацює з колегами зі США, Франції, Німеччини та України. Особливістю легалізації злочинних прибутків є те, що конкретні способи відмивання дуже рідко обмежуються територією однією держави, що викликає ряд проблем юрисдикційного і організаційного характеру, які вдало використовують злочинці. У зв'язку з цим для забезпечення більшої результативності протидії легалізації внутрішнє законодавство держав має бути пристосоване до потреб міжнародного співробітництва, так, МВС України та Польщі мають договір про взаємну допомогу. Відповідно до досвіду Великобританії в сфері протидії легалізації злочинних прибутків, кожен банк має уповноваженого співробітника, відповідального за дотримання вимог банківського законодавства в сфері протидії легалізації злочинних прибутків. Щороку уповноважений співробітник повинен проходити перепідготовку з питань нового законодавства, засобів і методів протидії в цій сфері. Співробітник банку, який не вжив відповідних заходів з протидії відмиванню грошей, несе відповідальність за кримінальним законодавством [4, с. 153].

Отже, рівень злочинності у сфері економіки став загрожувати національній безпеці України, існуванню українського суспільства, і ця проблема перетворилася із загально-соціальної на політичну. Для того, щоб завадити розвитку економічної злочинності, потрібно запровадити нові упорядження. Для прогресу легального бізнесу (малих підприємств) потрібно послабити податковий тиск. Оскільки велика кількість операції відмивання коштів проходить в онлайн сервісах, потрібно підвищити рівень безпеки (фінансовий моніторинг). Також потрібно створити спеціальний, окремий і незалежний орган з боротьби з економічною злочинністю та корупцією. Протистояння рецидивній злочинності має здійснюватися шляхом підвищення ефективності покарання та інших заходів кримінально-правового впливу на правопорушників; організації дієвого соціального контролю за особами, звільненими від покарання або засудженими без позбавлення волі. Потребують перегляду та удосконалення соціального контролюпрофілактичний облік і адміністративний погляд: їх призначення має будуватись на науково обґрунтованому прогнозуванні, виконаному фахівцями-психологами та кримінологами. Долати економічну злочинність потрібно негайно.

Список використаних джерел

1. Джужа О., Чернявський С. Криміналізація економіки України: сучасний стан, тенденції, напрями протидії / О. Джужа, С. Чернявський // Право України. – 2005. – № 12. – С. 35-40.

2. Половинський Л.В. Протидія легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом: міжнародний та вітчизняний досвід / Л.В. Половинський // Економіка. Фінанси. Право. − 2008. − № 5. − С. 33-35.

3. Жуковська Ж.О. Проблеми міжнародного співтовариства у боротьбі зі злочинами майнового характеру / Ж.О. Жуковська // Південноукраїнський правочин часопис. − 2008. − № 4 − С. 37.

4. Кравчук С. Прийняття і реалізація концепції боротьби зі злочинністю у сфері економіки − шлях до припинення економічної злочинності / С. Кравчук // Право України. − 2010. − № 7. − С. 153.

Грабовська В. М.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач

ТРАНСФОРМАЦІЯ ІНСТИТУТУ СІМ'Ї В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

З початку XXI століття сімейна трансформація набуває все більш масштабного характеру, що передбачає як осмислення її причин, так і змісту змін, що відбуваються. Важливим фактором, що впливає на всі процеси та соціально-економічні орієнтири є глобалізація, яка являє собою складний багатогранний процес, що поширюється на всі сфери суспільного життя та впливає на всі сфери життєдіяльності соціуму і водночас захоплює в свою орбіту один із найдавніших соціальних інститутів – сім'ю.

Наукова оцінка та пояснення сучасних процесів у шлюбно-сімейній сфері відтворення населення необхідна не тільки для розуміння загальної картини майбутнього людської спільноти, а і для визначення концепції демографічного розвитку та, відповідно, стратегії соціально-демографічної політики, її напрямів і пріоритетів, в першу чергу стосовно сім'ї та народжуваності.

Помітні зміни трансформації сім'ї зафіксовані статистичними даними й відображені в безлічі публікаціях зарубіжних вчених, зокрема, у працях У.Бека, О.Тофлера, Ф. Фукуями, Дірк ван де Каа, Рона Лестіга, І. Кона та А.Михеєва. На жаль, проблема сімейних змін в контексті глобалізації привертає увагу небагатьох українських науковців.

Останніми роками трансформаційні процеси інституту сім'ї, які відбуваються під впливом глобалізації, зазнають помітних змін: поширення орієнтації на роздрібнення сімей і, як наслідок, – нуклеарних сімей; посилення регулювання кількості і термінів народження дітей у сім'ях, стійка орієнтація подружжя на малодітну сім'ю; формування підвищеної частки неповних сімей, які складаються з матері і дітей; підвищене варіювання частки молодих сімей стосунки яких юридично не оформлені тощо [1].

Нинішній стан сім'ї дослідники описують як «кризу сім'ї». Ця криза є доволі поширеною, яка виявляється в кількісних (зменшення показників народжуваності дітей, значна кількість розлучень) та якісних показниках (трансформація суспільних та сімейних цінностей, ослаблення виховної функції сім'ї, психологічні проблеми членів сім'ї тощо) [2].

У сучасному суспільстві спостерігається тенденція до ослаблення сім'ї як соціального інституту в звичному її розумінні. Єдність сім'ї, яке було притаманне їй, практично зникло. Сучасне молоде покоління вважає за краще проводити свій вільний час серед своїх друзів, а не в колі сім'ї. Традиційні ролі та обов'язки членів сім'ї істотно змінилися.

Наразі дуже багато жінок беруть участь у виробничій і навіть політичній діяльності, нарівні з чоловіками, забезпечують сім'ю, часто займають провідні позиції в прийнятті сімейних рішень. Боротьба жінки за рівність в подружніх стосунках часто переростає в боротьбу за сімейне панування. До того ж зайнятість жінок негативно впливає на демографічну ситуацію, так як жінка, яка прагне зробити кар'єру, не хоче ставати матір'ю протягом досить тривалого часу. А це веде до падіння народжуваності і зростання смертності.

Серед помітних наслідків глобалізації для сім'ї варто згадати поширення незареєстрованих шлюбів: консенсуальні або, як їх тепер називають, цивільні шлюби перестали вважатися девіацією та стали звичним варіантом норми. Зростає загальна кількість розлучень, практично кожна друга сім'я в Україні розпадається. Утворюється значна частка психологічно нестійкого населення, адже розпад сім'ї – це фінансова нестабільність [3].

Прямим наслідком розмежування репродуктивного та сексуального життя стало більш толерантне ставлення до гомосексуалізму в сучасних суспільствах. Це спричинило зміну ставлення до одностатевих сімей [4, с. 20]. Тут варто також звернути увагу те, що дозвіл одностатевих шлюбів в Україні спричинить фундаментальний перегляд сімейного законодавства.

Одним із наслідків глобалізації також можна вважати проблему формування сім'ї молодими людьми. Внаслідок невпевненості в майбутньому вони відкладають створення сім'ї на невизначений термін [5].

Ще одна зовнішня сила, що каталізує сімейні трансформації, пов'язана з інтенсивними міграційними процесами. Міграційні процеси трансформують традиційний алгоритм вибору шлюбного партнера, а також часто призводять до просторового поділу батьків і дітей та до деформації гендерних ролей в сім'ї. З'являється новий тип батьківства – дистанційне батьківство [6, с. 26].За оцінками Міністерства освіти і науки України та Міністерства молоді та спорту України, всього в нашій країні нараховується до 200 тисяч неповнолітніх, у яких один або й обоє батьків виїхали на роботу за кордон [7].

Таким чином, аналізуючи вище перераховані наслідки трансформації інституту сім'ї в умовах глобалізації, доходимо висновку, що причиною сучасних трансформацій сім'ї як соціального інституту можна вважати зміну системи цінностей та поширення із західних країн нових стандартів поведінки, які в тому числі відбиваються і на сімейно-шлюбній поведінці.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що традиційний сімейний спосіб життя в Україні збережено, сім'я продовжує виконувати свої специфічні функції – забезпечення відтворення поколінь людської спільноти. Хоча форма сімейних об'єднань, шлюбних стосунків, трансформується, стає більш різноманітною. Однак є певні соціально-демографічні явища, сучасні масштаби

яких свідчать про несприятливі умови існування сім'ї, деформацію її специфічних функцій.

Вкрай потрібною вбачається популяризація інституту шлюбу і допомогти в цьому повинна держава. Необхідно, з одного боку, формування у суспільній свідомості суспільних та особистих цінностей, орієнтованих на міцну, гармонійну сім'ю, відповідальне ставлення до всіх членів родини, міцний шлюб, заснований на принципах відповідальності, любові, взаємоповаги як неодмінний атрибут щастя та успіху в житті людини; а з іншого – у сфері демографічної політики пріоритетними завданнями держави має стати створення умов для самореалізації молоді та створення соціально-економічних передумов для функціонування й розвитку сім'ї, підвищення її стабільності.

Список використаних джерел

1. Про обласну програму підтримки сім'ї на період до 2010 року. [Електронний ресурс] доступу:
http://www.gov.if.ua/modules.php?name=News&file=article&sid=7035

2. Яблонська Т. М. Актуальні проблеми досліджень сучасної сім'ї в Україні / Т. М Яблонська // Український соціум. - 2004. - № 2 (4). - С.80-84 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=8&n=52&c=1119T

3. Захарченко В. Г. Подружні конфлікти та стратегії їх розв'язання в молодих сім'ях. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=8&n=53&c=1133

4. Гидденс Э. Трансформацияинтимности: сексуальность, любовь и эротизм в современныхобществах / Э. Гидденс. – СПб.: Питер, 2004. – 208 с.

5. Гурко Т. А. Глобализация и семья / Т. А. Гурко // ТезисывыступленийМеждународногоФорумаExpandingtheroleofwomenincross-culturaldialogue" (10-11 июня 2008 г., Баку, Азербайджан) / Електронний ресурс. – Режим доступу: http://www.isras.ru/blog_gurko1.html

6. Носкова А.В. Семейная тематика в европейскойсоциологии // Социологическиеисследования. – 2012. – № 3. – С. 21-28.

7. В Україні виросло перше покоління дітей заробітчан [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://vidido.ua/index.php/poglyad/comments/

Дроботова Л.А.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ІНТЕГРАЦІЇ В УКРАЇНІ

У літературі існує багато точок зору щодо спроби розглянути взаємозв'язок між курсом держави на інтеграцію до Європейського Союзу та проблемою забезпечення її економічної безпеки. Питання інтеграції України піднімалося багатьма вченими-економістами та юристами. Але у суспільстві немає єдиної позиції щодо шляху переходу України у європейський простір. Це пояснюється

складністю суспільно-економічних та правових відносин, які виникають у ході розвитку держави.

Економічна інтеграція сьогодні є одним із найважливіших критеріїв розвитку країн та їхнього співробітництва. Увагу зосереджено на аналізі теорії економічної інтеграції та можливості їх застосування при інтеграції України.

Процес міжнародної економічної інтеграції зумовлений розвитком і поглибленням міжнародного поділу праці: від простого обміну товарами до стійкої масштабної міжнародної торгівлі товарами та послугами, до інтернаціонального переміщення капіталів і створення нових виробництв, до тісної і науково-технічної кооперації, до спільного ведення виробництва й управління.

Україна як незалежна держава не може стояти осторонь міжнародних інтеграційних процесів і повинна обрати свій шлях у цьому процесі. Перед країною постають завдання ефективного входження у світову економіку на основі загальних принципів, вироблених світовим співтовариством, проте з обов'язковим урахуванням національної специфіки, з метою реалізації національних інтересів через взаємовигідне співробітництво з іншими країнами. Так, Україна проголосила своєю стратегічною метою інтеграцію до Європейського Союзу, як прагнення увійти у коло демократичних, високорозвинених в економічному, соціальному і правовому плані країн.

На сьогоднішній день важливим напрямком політико-економічного розвитку світової економіки є правильний вибір шляху міжнародного розвитку, який впливає на економіку країни та соціальний розвиток. Основною причиною незадовільного забезпечення економічної безпеки в Україні є відставання нашої держави за всіма основними макроекономічними показниками від більшості країн Європи, Азії та Латинської Америки, незадовільній демографічній динаміці, найнижчому рівні життя українців.

У політичному і науковому середовищі є декілька точок зору щодо подальшого розвитку економіки України[4, с. 164]. Але держава направила свій курс на інтеграцію України у Європейський простір. Ця точка зору є більш прийнятною, бо Україна здобуде членство у Євросоюзі як повноправна країна.

На думку Морозова О.Ф. розбудова економіки в Україні має бути заснована на інноваційних механізмах розвитку [5, с.302-306].

Жаліло Я.А зазначав, що забезпечення конкурентоспроможності національної економіки у світовій системі господарювання входить до складових економічної безпеки [6, с.112-114].

Аналізуючи різні точки зору науковців щодо проблем і перспектив для нашої країни та для Європи, то можемо стверджувати, що тут присутня їх внутрішня неоднорідність, висока не тільки економічна, але і культурна диференціація, що має своїм природним наслідком співіснування різних, по-різному функціонуючих і далеко не завжди повністю сумісних одна з одною моделей не тільки державного, але і комерційного управління, що знижує її конкурентоздатність порівняно з однорідними суспільствами, а також розквіт європейської цивілізації багато в чому пояснюється саме різноманітністю її

культур, оскільки воно дає могутній імпульс до змагання, що сприяє контактам і взаємозбагаченню.

Отже, ми можемо констатувати, що Україна потребує внутрішніх реформ. Політична система нашої держави є дуже нестабільною, ще бракує сформованого громадянського суспільства, яке б було відповідальним за свої дії. Україна потребує сьогодні покращення системи управління, правового забезпечення усіх сфер життя суспільства. Також проблемним є питання зовнішньоекономічної діяльності України. Товари та послуги не є конкурентоспроможними. На жаль, в Україні банківська і страхова системи знаходяться ще на низькому рівні, що призводить до ризиків у зовнішньоекономічній діяльності, звуженню торгівлі

Прагнення приєднатися України до Європейського Союзу проявляється у тісній співпраці Євросоюзу та нашої держави. Як відомо, Україна традиційно підтримує та розвиває економічні, торгівельні, культурні й інші зв'язки з країнами, що входять до цього інтеграційного об'єднання, вживає заходів щодо активізації відносин у рамках Угоди про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами.

Список використаних джерел

Цивільний кодекс України від 16.01.2003//Режим доступу: [Електронний ресурс]-https://zakon.rada.gov.ua/go/435-15.

Господарський кодекс України від 16.01.2003// Режим доступу: [Електронний ресурс]- https://zakon.rada.gov.ua/go/435-15.

3. Варламова Т. П., Васильєва Н. А., НегановЛ. М., Сарафанова Е. В., Шаш Н.Н. Большая экономическая энциклопедия/Т.Варламова, Н.Васильєва, Л.Неганов, Е.Сарафанова, Н.Шаш //ЕКСМО.- 816 с.

4. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004-2015 роки). Шляхи європейської інтеграції/(авт.кл.:А.С.Гальчинський, В.М.Грець та ін.//-К.:ІВЦ Держкомстату України.-2004.-416 с.

5. Жаліло Я.А. Економічна стратегія держави у нестабільних економічних системах/Я.А.Жаліло//- НІСД. - Київ. - 1998.

6. Дюбуа П. Повернення святої землі/ П.Дюбуа//-Харків.-1998.

Деміденко Ю.А.,
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач
Гончарук І.Д.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 3 курсу спеціальності «Право»

ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОГО ЗАСТОСУВАННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Фінансове право – класична галузь права, яка має свою історію виникнення та розвитку в системі суспільних відносин. Фінансово-правове регулювання є умовою і водночас механізмом реалізації можливостей

ключового сегменту економіки – фінансової системи. Фінансове законодавство, виступаючи формою реалізації фінансового права, містить досить широке коло нормативних актів, що регулюють фінансову діяльність.

Нові фінансово-економічні реалії XXI ст. потребують досконалого розгляду місця і ролі фінансового права не лише в національній економіці, а й в умовах глобалізації. З розвитком ринкових відносин значення фінансового права, як базового регулятора фінансової сфери й системи відповідних відносин, набуває особливої уваги. Об'єктивна потреба більш глибокого вивчення та ефективного застосування фінансового права найбільш гостро проявляється в умовах фінансових криз, центром прояву яких є грошовий капітал, а безпосередньою сферою – банки, біржі, фінанси.

Варто зазначити, що причини фінансово-економічної кризи 2014-2017 р.р. – суто внутрішні. Проблеми фінансової сфери обумовленні неефективною діяльністю базових фінансово-правових регуляторів і не в останню чергу слабкістю впливу на реальні процеси з боку фінансового законодавства.

Першочерговим невідкладним завданням вітчизняних науковців та законодавців є розробка сучасної наукової концепції фінансового права України, яка б відповідала умовам цивілізаційного розвитку фінансового ринку. Вітчизняна законодавча практика фактично уникає належного впливу на різноманітні фінансові проблеми, що негативно відбивається на практиці чинного законодавства. Адже без правової констатації й нормативного обліку юридичних прецедентів не можливо опертися на минулий досвід. Повна відсутність спроб визнати «прецедентне право» зумовлює необхідність весь час опиратися на «свіже» законодавство. Це, в свою чергу, змушує законодавця знаходитись в режимі перманентного продукування законів та адекватних відповідних ситуації фінансово-правових норм. Діючи саме таким чином і знаходячись в режимі екстенсивної нормотворчості, законодавець нерідко породжує відчутні фінансово-правові негаразди [2, с.13].

Ще однією з головних проблем є нагальна потреба посилити регулюючий вплив фінансового права на сферу запобігання і протидії «відмивання» тіньових коштів та «брудних» капіталів. Механізм «відмивання» фінансових капіталів, отриманих злочинним шляхом надзвичайно різноманітний і охоплює різні за характером фінансові операції та сфери (бюджетну, банківську, податкову та інші), що надзвичайно ускладнює регулювання протидії цьому явищу на основі одного законодавчого акту. Тому потрібно детально вивчити фактори сприяння непомірному засиллю на вітчизняних теренах політичної, економічної, офшорної корупції та розробити сучасні фінансово-правові механізми запобігання, протидії даному украй загрозливому явищу.

Необхідно також зазначити, що у фінансово-правових нормах ринкового типу обов'язково закладається певна варіативність, хоч якась можливість вибору, тому що при іншому режимі власники фінансового капіталу йдуть у тінь або вимушені займатися легалізацією активів в офшорах. Називати високі податки причиною тінізації вітчизняної економіки несправедливо. Адже великі податки мають і Німеччина, і Франція, і Швеція, а тіньовий сектор там мізерний[2, с.15]. Отже, є підстави вважати, що в специфіці та мірі практичного

режиму дозволів і заборон, позитивних зобов'язань, норм рекомендаційного характеру полягає ринкова специфіка предмету фінансового права.

Інноваційна модель фінансового права має являти собою систему формування, акумуляції, розподілу та використання державних фінансів і фінансового капіталу приватного й корпоративного сектору економіки, який використовується при здійсненні загальнонаціональних проектів і програм. В сучасних умовах фінансової кризи предметом наукових розробок і об'єктом фінансово-правового регулювання в першу чергу повинні стати ринок фінансових послуг, фондовий ринок, ринок похідних цінних паперів та фінансових інструментів, фінансових ризиків та шляхи їх мінімізації тощо.

Сучасний етап розвитку фінансового законодавства в нашій державі пов'язуєтьсяз потребою у його гармонізації, уніфікації тасистематизації. Це зумовлюється рядом причин,серед яких можна назвати існування значноїкількості досить розрізнених нормативно-правових актів, що регулюють провадженняпублічної фінансової діяльності, кількість яких незавжди свідчить про їх якість; інтеграцію Українидо європейського правового простору. Крім того,численні зміни та доповнення до нормативно-правових актів спричиняють їх неузгодженістьта суперечливість. Водночас рівень ефективностіфінансового законодавства безпосередньо впливаєна наповнення державного і місцевого бюджетів,на фінансування бюджетних програм, на діяльністьбюджетних установ, тобто на функціонуванняяк держави в цілому, так і її органів та органівмісцевого самоврядування [1, с.4].

Таким чином, формування фінансового права України має базуватися на принципі верховенства права, тобто бути наповненні нормами прямої дії, зрозумілими, доступними в практичному бізнесовому користуванні та чинному судочинстві та мати системний характер.

Список використаних джерел

1. Дорошенко Д. П. Систематизація фінансового законодавства України як засіб упорядкування фінансових норм / Д. П. Дорошенко // Фінансове право. –2013. – № 4. . – С. 4-7.

2. Ковальчук А. Фінансове право: проблеми утвердження та ефективного застосування // Публічне право. – 2017. – № 1 (25) . – С. 10-17.

Забарна Н.Р.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
завідувач Відділення права
Шевчук Ю.С.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
юрисконсульт

ПРАВОВІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Курс на інтеграцію України до Європейського Союзу було закладено в «Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу», затвердженої Указом

Президента України від 11 червня 1998 року № 615/98. З того часу Україна слідує цим незмінним курсом, проводячи необхідні внутрішні реформи. Однак і Європейський Союз (далі - ЄС) не залишається на місці [1].

Проблематика європейської інтеграції широко досліджується українськими науковцями, експертами й аналітичними установами. Але їхні дослідження спрямовані переважно на аналіз виконання Україною копенгагенських критеріїв членства в ЄС, оцінку поглядів ЄС на європейське майбутнє України і ходу розвитку європейсько-українських відносин.

Метою даної роботи є привернути увагу до проблеми імплементації нормативних актів України до міжнародних та європейських термінологічних стандартів.

Ключовим елементом успішної євроінтеграції України є досягнення певного рівня узгодженості українського законодавства і з правовими нормами ЄС. Зближення законодавства України із сучасною європейською системою права забезпечить розвиток політичної, підприємницької, соціальної, культурної активності громадян України, економічний розвиток держави в рамках Євросоюзу і сприятиме поступовому зростанню добробуту громадян, чиї правові системи побудовані на традиціях романо - германського права.

В умовах сучасної дійсності розвиток правової інтеграції дозволяє правовим системам розвиватися, використовувати соціально-правовий досвід один одного, що дає змогу уникнути численних помилок і вийти з кризового стану, спрямувати розвиток системи у правильне прогресивне русло. Без успішного функціонування правової системи не можна говорити про правову державу, розвинене громадянське суспільство загалом і вільний розвиток кожної особистості окремо. Позитивні аспекти розвитку національної правової системи полягають у сприйнятті принципів і норм міжнародного права, що допомагають гармонійному співіснуванню різних правових систем і їх об’єднанню у розв’язанні спільних проблем [3]. Розвиток і вдосконалення національних правових систем залежить від взаємодії з іншими правовими системами, внаслідок якої відбувається запозичення, вдосконалення, скасування тих чи інших інститутів і принципів права. Ці процеси можливі завдяки існуванню загально цивілізаційної правової культури, яка є основою, що сприяє, з одного боку, взаємодії культур, а з іншого боку, дозволяє національним правовим культурам зберігати їхню своєрідність[5, с. 4].

Важливим елементом на шляху євроінтеграції України у сфері нормативно-правового корпусу є уніфікація української законодавчої термінології з європейською та здійснюється він шляхом щоімплементації міжнародних та європейських термінологічних стандартів у внутрішнє законодавство та право України. Зазначені стандарти завжди супроводжуються визначеннями, які разом з термінами утворюють термінологічно понятійний апарат певного нормативно-правового акта або навіть законодавчого блоку [4, с. 27].

Одна з основних проблем, яка спричиняє колізійну ситуацію в українському законодавстві, пов’язана з розбіжностями у застосуванні саме юридичної термінології. Тому постає питання про усунення їх шляхом

внутрішньої термінологічної уніфікації. Тобто під час імплементації європейського термінологічного стандарту (разом із дефініцією) до певного нормативного акта України законодавець має здійснити заміну аналогічного терміну, що є в інших актах законодавства, на інкорпорований термінологічно-понятійний стандарт у всій національній правовій системі [2, с. 20].

Отже, сприйняття європейського права, реформування правової системи України згідно з правовими стандартами на основі загальних принципів західного права сприятиме розвитку України та дасть їй змогу еволюціонувати та посісти гідне місце серед інших держав Європи. Інтеграція України до європейської сім'ї повинна супроводжуватись науково обґрунтованими заходами, які гарантували б відповідність вітчизняного законодавства праву, що формується в рамках Європейського Союзу.

Список використаних джерел

1. Указ Президента України від 11 червня 1998 року № 615 «Про затвердження Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу». – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/615/98

2. Вербенєц М. Б. Юридична термінологія української мови: історія становлення і функціонування: Авто реф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. –К., 2004. –242 с.

3. Климпуш-Цинцадзе І. Євроінтеграція потрібна не ЄС, а нашим громадянам, які чекають на зміни / І. Климпуш-Цинцадзе // Урядовий портал. – 2017. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.kmu.gov.ua/ua/news/249786458.

4. Олійник О. Реформування юридичної риторики в Україні: євроінтеграція та адаптація національного законодавства і права України до законодавства та права ЄС/ О. Олійник // Віче. –2010. –№ 18. –С. 27-29.

5. Скуратівський А. В. Формування тарозвиток правової культури в українському суспільстві (філософсько-правовий аналіз): автореф. дис. канд. юр. наук : 12.00.12 / А. В. Скуратівський. – К., 2014. – 24 с.

Іліка Н.Д.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач
Павлишин Ю.П.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 3 курсу спеціальності «Право»

ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ

Система протидії економічним злочинам є однією з найактуальніших соціальних проблем сучасності, вирішення якої для багатьох країн світу є надзвичайно важливою і складною справою.Особливо це стосується країн з перехідною трансформаційною економікою, до яких належить і Україна.Організаційно-правові засади боротьби з економічною злочинністю в

Україні є недостатньо розробленими, тому її практична значущість обумовили висвітлення зарубіжного досвіду протидії з економічними злочинами, оскільки програми, які спрямовані на подолання злочинам у сфері економіки довели на практиці свою ефективність.

Метою даних тез є виявлення проблем подолання економічної злочинності в Україні й удосконалення організаційно-правових механізмів протидії економічним злочинам, в основу яких покладено міжнародні програми.

Варто відзначити фундаментальні дослідження таких зарубіжних та українських вчених як БертовськийЛ.В., БілоусВ.Т.,МаннхеймК., Едельхертц Г., Кельман О.Г., ШнайдерМ. та інші. У нашому дослідженні ми спираємося на наукові праці українських вчених: МочкошЯ.В., КурсонК.І., ГаманН.О., ІльєнокТ.В.

В останні роки в Україні, в умовах економічних перетворень, виявляються найбільш вразливі злочини у сфері економіки, а саме: приховування величини прибутків і, відповідно, несплата податків; шахрайство з фінансовими ресурсами, детермінантами виникнення яких є задуми приватних банків отримати прибутку мегарозмірів на основі маніпуляцій недосконалими правовими нормами держави тощо Наслідками цього є штучне підвищення і утримання високих цін на товари, медикаменти і послуги та виготовлення неякісних, шкідливих для здоров'я товарів споживання, що про неодноразово повідомлялося в ЗМІ [1, с.299-300].

На ефективність роботи щодо протидії поширенню економічних злочинів негативно впливає також низка проблем, яка потребує вирішення. Це, зокрема: підвищення професійного рівня співробітників правоохоронних органів, які ведуть боротьбу зі згаданим видом злочинів; залучення працівники банків, юридичних компаній, корумповані службовці органів влади і управління до реалізації злочинних схем; високий рівень корумпованості; забезпечення захисту прав у сфері економіки; величезний зовнішній борг держави та відсутність реальної соціальної програми допомоги безробітним тощо. Варто зазначити, що кожен вид економічного злочину потребує окремого підходу і підбору індивідуальних засобів протидії.

Проаналізуємо досвід країн, що досягли певного успіху в цій сфері:

Основними методами забезпечення безпечного розвитку економіки в Німеччині є дії по підтримці цивілізованого характеру ринкових відносин, створення рівних умов для конкуренції, недопущення монополізації в окремих галузях і підтримку стабільності національної валюти. Якщо розглянути досвід боротьби з корупцією у Німеччині та Словаччині, то він свідчить про ефективність залучення громадськості для боротьби з корупцією. Зокрема, відомство кримінальної поліції федеральної землі Нижня Саксонія впровадило прийом анонімних повідомлень від громадян про економічні злочини. За чотири місяці до вищезазначеного спецпідрозділу, який складається всього з 9 працівників прокуратури та 33 поліцейських, надійшло 184 повідомлення. Карні справи було відкрито у 124 випадках, з яких 30 % стосується справ щодо корупції [2, с.72].

Особливо важливим є досвід Швеції, де політиці у сфері зайнятості приділяється велика увага. Головною особливістю є те, що 70% коштів тут витрачають на проведення: професійної підготовки і перепідготовки осіб, які залишилися без роботи, чи тих, кому загрожує безробіття; створення нових робочих місць, в основному у державному секторі економіки; забезпечення географічної мобільності населення і робочої сили; забезпечення населення інформаційними послугами на базі комп'ютерних банків даних про вакантні місця по регіонах країни; заохочення розвитку дрібного підприємництва шляхом надання державних кредитів і субсидій [3, с.280].

Варто зазначити, що в країнах ЄС з високим рівнем розвитку економіки склався превентивний підхід до забезпечення економічної безпеки держави, найголовнішим і найскладнішим завданням якого є прогнозування та попередження загроз, а не аналіз її негативних наслідків після порушення стану безпеки, що вже відбулося [4, с.55].

Отже, досвід країн ЄС дає можливість визначити найбільш ефективні засоби подолання економічних злочинів, які можуть бути використані в Україні. Тому, пропонуємо запозичити досвід наведених країн, що стосується, по-перше, механізму забезпечення безпечного розвитку економіки, а по-друге, уникнення таких негативних явищ як корупція, безробіття та створення досконалої нормативно-правової бази.Таким чином, рівень економічної безпеки України наблизиться до європейського рівня.

Список використаних джерел

1. Мочкош Я.В. Проблеми боротьби з економічною злочинністю / Я.В. Мочкош // Часопис Київського університету права. - 2012. - № 2. - С. 299-304.

2. Ільєнок Т.В. Боротьба з корупцією: міжнародний досвід / Ільєнок Т.В.// Юридична наука. - 2013. - № 2. - С. 71-77.

3. Курсон К.І. Зарубіжний досвід регулювання зайнятості населення та можливості його використання в Україні / К.І. Курсон // Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія: Управління. - 2013. - Вип. 4. - С. 276-284.

4. Маргасова В.Г. Зарубіжний досвід забезпечення економічної безпеки регіону. Науковий вісник ЧДІЕУ. Регіональна економіка. Чернігів, 2011. №1 (9). С. 53-61.

Колісник Н.І.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач

АНАЛІТИЧНА СКЛАДОВА НЕОБХІДНОСТІ У ЗАПОБІГАННІ ТА ПРОТИДІЇ ВІДМИВАННЮ ГРОШЕЙ ТА ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ В КОНТЕКСТІ ВДОСКОНАЛЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ

Державна фіскальна служба України своїм наказом впровадила єдиний методологічний підхід до оформлення матеріалів з виявлення та документування фактів легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, що спрощує документування виявлених порушень. Разом з тим затверджена форма

висновку аналітичного дослідження потребує значного часу при описуванні економічного становища та загальної діяльності платника[1].

Наша держава стикається із значними ризиками відмивання грошей унаслідок корупції та незаконної економічної діяльності, включно з фіктивним підприємництвом, ухилення від сплати податків та шахрайством. Величезний розмір тіньової економіки та посилення широкомасштабного використання грошових коштів робить країну особливо вразливою. Серед переважаючих механізмів відмивання грошей в Україні є так звані конвертаційні центри, за допомогою яких фонди переходять з реальної у тіньову економіку та використовуються для конвертування коштів у готівку і виведення її поза межі держави.

Українська влада демонструє достатньо добре розуміння ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму. Проте це розуміння можна посилити у таких сферах, як ризики, створені некомерційним сектором, юридичними особами та міжнародними організаціями. Крім того, аналіз ризиків має супроводжуватися надійнішою статистикою[2].

Організація та проведення заходів щодо виявлення фінансових операцій, стосовно яких є підозра, що вони пов’язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванням тероризму, має ряд недоліків, зокрема: не удосконалено нормативно-правове забезпечення та державне регулювання; слабка взаємодія між державними та спеціальними органами у вирішенні даного питання[2, ст.10].

Однією з причин, що не дозволяє правоохоронним органами належним чином та в повному обсязі виконати поставлені перед нею завдання, є недостатнє фінансування їх діяльності. Нестача коштів не дає змоги неналежним чином покращити рівень їх матеріальної бази. При цьому недостатній рівень грошового забезпечення співробітників органів не дозволяє зберегти кадровий потенціал та проводити підбір кваліфікованих працівників.

Необхідно запровадити практику стажування працівників правоохоронних органів України у державах, які мають перевірене часом, дієве законодавство й досвід слідчої та судової практики у сфері боротьби з відмиванням грошей; поліпшити аудит коштів, що надходять до статутних фондів різних суб’єктів господарювання.

Зважаючи на транснаціональний характер легалізації злочинно здобутих доходів, що є системною загрозою для фінансових ринків і національних економік загалом, взаємодію правоохоронних органів при розкритті легалізації (відмивання) доходів одержаних злочинним шляхом, необхідно здійснювати як на національному, так і на міждержавному і міжнародному рівні[3].

Міжнародна співпраця в цій сфері повинна відбуватися як на двосторонньому рівні, так і на регіональному й глобальному рівні (шляхом приєднання до багатосторонніх угод і конвенцій та завдяки участі в діяльності відповідних міжнародних організацій).

Угодою про асоціацію між Україною та Європейським Союзом передбачено співробітництво договірних сторін з метою запобігання та боротьби з легалізацією (відмиванням) коштів та фінансування тероризму. Для

цього необхідно узгоджено посилити двосторонню та міжнародну взаємодію в окресленій сфері, зокрема співробітництво на оперативному рівні. Сторони зобов'язалися забезпечити імплементацію відповідних міжнародних стандартів, зокрема стандартів Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму (FATF) та стандартів, рівнозначних тим, які були прийняті Європейським Союзом. Євроінтеграційний вектор визначив потребу в удосконаленні чинного законодавства, а також організації діяльності правоохоронних органів у розкритті та розслідуванні цього виду злочину.

Логічні та ґрунтовні рекомендації експертів Ради Європи, фундаментальний досвід співробітників підрозділів фінансової розвідки європейських держав мають бути всебічно проаналізовані та узгоджено імплементовані в чинне законодавство України. Варто зауважити, що окремі положення, які ефективні в інших державах, не дають очікуваного результату в Україні, проте це не спростовує їх дієвості. Головною причиною незастосування окремих новацій, вивірених роками правових методів виявлення, розслідування та запобігання цьому злочину є те, що вони розроблені в суспільствах, де право апріорі є цінністю, а в нашому суспільстві вони наражаються на суб'єктивний нігілізм. У західній цивілізації правосвідомість та її цінність є основою обов'язковості норм права. отже, відповідна усвідомлена обізнаність є запорукою ефективності боротьби з «брудними» грішми.

Список використаних джерел

1. Про затвердження переліку відомостей, які містять службову інформацію в органах ДФС. Наказ ДФС. 01.11.2017 № 724 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://zakon.rada.gov.ua.

2. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом або фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення. Закон України від 17.07.2015 № 652 – VIII[Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://minyust.gov.ua»str_50917 /

3. Тильчик О.В. Проблеми забезпечення комплексності запобігання та протидії корупції, легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом в контексті створення служби фінансових розслідувань. Матеріали науково-практичного семінару. Ірпінь, 20.10.2017.

Куриляк В.В.,
Український гуманітарний інститут,
викладач кафедри економічної кібернетики, економіки та менеджменту
Овчар М.О.,
студентка 1 курсу спеціальності «Право»

АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНИ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ: НЕГАТИВНІ ТА ПОЗИТИВНІ АСПЕКТИ

Договір про співробітництво між українською державою та Європейським Союзом вступив в силу 1 вересня 2017 року. Договір містить

положення про врегулювання політичної та економічної євроінтеграції України в ЄС. Документ складається зі вступу, семи розділів, додатків та декількох протоколів. У вступі зазначено умови та напрямки які регулюють стосунки між ЄС та Україною [1, с. 332].

У першому розділі містяться положення, які є базовими для внутрішніх та зовнішніх процедур Асоціативної співпраці європейсько-українського розвитку. Процедури містять правила, норми та принципи демократії, які кожна зі сторін повинна дотримуватися. Вони включають: взаємний суверенітет, збереження територіальної цінності, верховенство основних свобод громадянина та людини, активна боротьба з розповсюдженням зброї масового знищення.

У другому розділі представлено основі орієнтири економічно-політичного діалогу щодо внутрішніх реформ та зовнішньої політики. Окремим пунктом визначені права Міжнародного кримінального суду, який закликає до співпраці України та ЄС у сфері забезпечення миру шляхом ратифікації Римського статуту Міжнародного кримінального суду та його інструментів. Також в розділі розглянуті питання торгівлі, економічної інтеграції у рамках Глибокої та всеосяжної Зони вільної торгівлі (ГВЗВТ), яка є ефективним інструментом для економічного зростання країни, а також слугує економічним методом модернізації та об'єднання з ЄС[2, С. 18-20].

В Асоціації представлені стратегії щодо вирішення питань енергетичної співпраці, управління державними фінансами, макроекономічного співробітництва, оподаткування, екології, статистики, транспорту, науково-технічної співпраці, співробітництва у космічній сфері, участі у програмах європейських агенцій через поступове наближення законодавства України до правил ЄС та міжнародних стандартів. Асоціація надає можливість отримати фінансову допомогу Україні від ЄС, також визначає індикативні програми, які відображають узгоджені ЄС і Україною пріоритети політики. В рамках співпраці встановлено терміни від 2 до 10 років для узгодження українського законодавства з відповідним законодавством ЄС, відразу після набуття Угодою чинності.

Угода про асоціацію має суттєві переваги, які полягають: у парламентській співпраці України та ЄСу рамках Парламентського комітету з питань асоціації; у рамках Угоди передбачено функціонування платформи громадянського суспільства, яка має змогу надавати рекомендації Раді з питань асоціації; у перевірці та моніторингу стану виконання і реалізації заходів та зобов'язань, передбачених Угодою [3, с. 87].

Крім вище зазначених переваг, угода має негативні аспекти, які полягають: у підвищенні конкуренції на внутрішньому ринку через скорочення мита на товари з ЄС протягом перехідного періоду; витратах з боку України, пов'язаних з наближенням та забезпеченням дотримання європейських стандартів; в угоді є тільки одна згадка про важливість запровадження безвізового режиму для громадян України у відповідний час після створення умов для добре керованого та безпечного пересування людей; неможливість реалізації усіх євроінтеграційних вимог України в зазначений в Угоді термін.

Таким чином на основі вищенаведеного ми можемо зробити наступні висновки:

1. У 2018 році українська держава інтегрувала та впровадила 807 положень Європейського Союзу від 126 передбачених євроінтеграційним процесом.

2. Верховній Раді Україні довелося розділити невпроваджені положення на три блоки із них: підготовлені до розгляду в сесійній залі; положення, які потребують доопрацювання та уточнення деяких позицій; погодження, які залежать від волевиявлення народних депутатів.

3. Основні проблеми на наш погляд полягають у відмінності менталітету європейських країн та українського народу, оскільки громадянам України досі не зрозуміло, чому для покращення економічного та політичного стану країни, обов'язково необхідно приймати пункт про легалізацію одностатевих шлюбів.

4. Іншими слова українське суспільство намагається отримати усі блага від співпраці з ЄС не втрачаючи при цьому своєї національної ідентичності, яка базується на дотриманні консервативних християнських традицій.

Список використаних джерел

1. Затворнюк О. С. Україна - Європейський союз в аспекті реалізації положень Угоди про асоціацію / О. С. Затворнюк. // Порівняльно аналітичне право. – 2017. – №4. – С. 332-334.

2. Правові засади європейської та євроатлантичної інтеграції України: досягнення та перспективи – Львів: національний університет «львівська політехніка» інститут права та психології, 2017. – 160 с.

3. Стеблянко І. О. Євроінтеграційні прагнення України: проблеми та (соціальні) перспективи / І. О. Стеблянко. // Вісник Дніпропетровського університету. Серія: «Світове господарство і міжнародні економічні відносини». – 2014. – №6. – С. 85-93.

Лихошерст Л.М.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач

УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ ЯК ВИД ЕКОНОМІЧНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Ухилення від сплати податків є одним із найбільш поширених видів економічних злочинів. Економічна злочинність як сукупність різних видів навмисних посягань на економічні відносини, що охороняються державою, є негативним соціальним явищем, яке живить тіньову економіку та суттєво впливає на рівень економічної безпеки держави.

Як зазначає Ю. Якимчук, ухилення від оподаткування породжує розвиток багатьох проблем економічного і соціального характеру: зростає корупція і підвищується рівень злочинності, збільшується відтік капіталу за кордон, порушуються правила чесної конкуренції, недостатньо фінансується суспільний

сектор економіки, не отримуються необхідні суми коштів для потреб держави, що, в свою чергу, викликає збільшення кількості податків та зростання ставок оподаткування [1].

За оцінками дослідників в Україні 40-50% валового внутрішнього продукту не оподатковується, тобто входить в тіньовий сектор економіки, що набагато перевищує відповідний показник у європейських державах. Дійсно, рівень національної свідомості істотно занепадає з різних причин, серед яких найбільш поширеними є недовіра громадянського суспільства до влади та велике податкове навантаження на підприємства, що негативно впливає на їх діяльність.

Предметом злочину, передбаченого ст. 212 Кримінального Кодексу, є грошові кошти, що підлягають сплаті до бюджетів або державних цільових фондів у виді податків, зборів (обов'язкових платежів). Зазначені платежі мають входити до системи оподаткування і бути введеними в установленому законом порядку, при чому об'єкт оподаткування, суб'єктивний обов'язок платника зі сплати податку та механізм справляння мають бути чітко регламентовані податковим законодавством, адже одним із найбільш поширених факторів, які впливають на дії платників щодо порушення податкового законодавства є нестабільність і незрозумілість податкового законодавства та умов оподаткування, а також наявність прогалин у законодавстві.

Здебільшого, вчиняючи кримінальне правопорушення, передбачене ст. 212 Кримінального Кодексу, особа керується корисливим мотивом. Суспільно небезпечні наслідки цього злочину мають грошово-матеріальний характер, а факт того, що держава недоодержує певну суму коштів, кореспондує тому факту, що ці кошти залишаються або безпосередньо в особи, яка вчиняє таке ухилення, або в особи, в інтересах якої вчинені такі дії [2]. Вважаю за необхідне детально дослідити аспект корисливого мотиву, оскільки останній відіграє важливу роль у формуванні злочинного умислу особи.

Останнім часом, у практичній діяльності працівників фіскальної служби України, для викриття схем і способів ухилення від сплати податків, зборів інших обов'язкових платежів використовуються категорії поділу підприємств на «податкові ями», транзитери та вигодонабувачі. На думку О. Харчука, найбільш руйнівними для бюджету є так звані «податкові ями» (безактивні фірми), на які порушники законодавства штучно переносять податкові зобов'язання. Податковими ямами є підприємства, що здійснюють безтоварні угоди, і, як наслідок, оформляють документи на поставку неіснуючого товару або надання послуг. Підприємства цього типу зазвичай не подають податкової звітності для того, щоб уникнути можливості проведення податкових звірень. Такі підприємства існують протягом короткого періоду часу [2].

Беручи до уваги усе вищезазначене, можливо стверджувати про наступне. Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) є досить динамічним злочином.

На законодавчому рівні необхідно посилити відповідальність за ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів, шляхом внесення

змін до Кримінального кодексу України, щодо обмеження волі особам, які вчинили злочин у даній сфері. Ще одним із шляхів мінімізації цієї проблеми являється виховання у платників патріотичних почуттів щодо обов'язку утримувати державу завдяки сплати ними податків у обмін на суспільні блага. Також, вважаю доцільним підвищити рівень податкової культури та оптимізувати рівень податкового навантаження.

Список використаних джерел

1. Якимчук Ю.Ю. Ухилення від сплати податків в Україні: особливості проблеми та шляхи подолання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http: // libfor.com/index.php?newsid=2205.

2. Харчук О.О. Основні способи ухилення від сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів / О.О. Харчук // Международный научный журнал // № 6, т. 3, 2016 – С. 153 – 156.

Мариношенко В. П.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач

ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ ЯК ОБОВЯЗКОВА СКЛАДОВА ЇЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ

На сучасному етапі економіка Україна знаходиться ще у процесі трансформації, що характеризується розвитком сучасної ринкової економіки, яка базується на приватній власності та зростанням впливу суспільних цінностей в економічній поведінці.

Важливо сьогодні приділяти увагу питанням, що пов'язані з інвестуванням, особливо необхідною складовою яких є розвиток та вдосконалення державної інвестиційної політики, яка є важливим елементом впливу на підприємницьку діяльність суб'єктів господарювання та економіку країни, як одна з основних складових економічної політики держави. За допомогою інвестиційної політики держава безпосередньо може впливати на зміну обсягів виробництва, на прискорення науково-технічного прогресу, на зміну структури суспільного виробництва і розв'язання багатьох соціальних проблем, оскільки держава виступає головним координатором інвестиційної діяльності в державі.

Відсутність чіткого правового механізму розроблення та здійснення такої політики, а головне - методики її трансформації в конкретні законотворчі процеси за умови визначення та дотримання конкретної функціональної спрямованості законодавства України про інвестиційну діяльність не є достатньо дослідженою в юридичній науці і, безперечно, потребує уваги [1, с.4].

За визначенням С. В. Мочерного «Інвестиційна політика –це комплекс урядових рішень , які визначають основні напрямки капітальних вкладень в економіку, в різні її сфери і галузі» [2, с. 145].

Інвестиційна політика має здійснюватися цілеспрямовано та послідовно відповідно до мети і завдань економічної політики, з врахуванням реальної ситуації, яка склалася в українській економіці сьогодні.

Так як інвестиційна політика держави є окремою обов'язковою складовою її економічної політики і являє собою системну і цілеспрямовану діяльність визначених державних органів по створенню та реалізації спеціального алгоритму заходів, з метою активізації або гальмування параметрів функціонування інвестиційного ринку або окремих його сегментів, за допомогою формування відповідного за змістом нормативно-правового забезпечення інвестиційних відносин, застосування необхідних засобів державного їх регулювання та прямої участі держави як суб'єкта зазначених відносин, що базуються на закріпленій у державній програмі інвестиційного розвитку узгодженій моделі такого ринку [1, с. 171 172].

Нажаль, на сьогодні, чіткої Державної програми інвестиційного розвитку країни яка б містила правові та організаційні заходи держави по відношенню до інвестиційного ринку з метою досягнення бажаних параметрів його функціонування та визначення кола державних органів, які зобов'язані ці заходи здійснювати, нести юридичну відповідальність за їх результативність та бути обов'язковою для країни, узгодженою з суміжними програмними документами держави, не розроблено. Опосередковано згадано про розвиток інвестиційної діяльності в Указі Президента України «Про Стратегію сталого розвитку "Україна - 2020"», в контексті дерегуляції та розвитку підприємництва та захисту інвестицій [2]. А також, у Постанові Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року» в контексті напрямку розвитку інвестиційної інфраструктури [3].

Тому, розроблена і прийнята інвестиційна політика має бути виконана з урахуванням чіткого механізму її реалізації, що включає в себе:

- вибір надійних джерел і методів фінансування інвестицій;
- визначення термінів і вибір органів, відповідальних за реалізацію інвестицій політики;
- створення необхідної нормативно-правової бази для функціонування ринку інвестицій;
- створення сприятливих умов для залучення інвестиції [1, с.123].

Таким чином, під державною інвестиційною політикою мирозуміємо комплекс послідовних економічних, організаційних та правових заходів держави з метою встановлення оптимальних параметрів інвестиційного процесу та досягнення його максимальної ефективності, необхідної для успішної реалізації економічної, науково-технічної та соціальної програми розвитку держави. Склад та характер цих заходів буде залежати від моделі економіки, розвитку ринкового середовища та визначеного кола завдань, розв'язання яких вимагає конкретнаекономічна ситуація.

Список використаних джерел

1. Кухар В. І.Господарсько-правове забезпечення державної інвестиційної політики в Україні : дис. кандидата юрид. наук:: 12.00.04/– Х., 2008. – 200с.

2. Економічний словник-довідник: за ред. С. В. Мочерного. Київ: Феміна, 1995. 368с.

3. Указ Президента України Про Стратегію сталого розвитку "Україна - 2020" [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015

4. Постанова Кабінету Міністрів України Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року".[Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF

Мариношенко В. П.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач
Чурілова А. В.
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 3 курсу спеціальності « Право»

ПРАВОВІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА ІНТЕГРАЦІЇУКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Євроінтеграційні процеси і членство України в Європейському Союзі є основним інструментом розбудови правової та демократичної держави, створення передумов для проведення більш ефективної оборонної політики, перебудови й підготовки національної економіки до функціонування в умовах жорсткої конкуренції відповідно до європейського зразку.

Метою дослідження є аналіз перспективи інтеграції України до ЄС, визначення місця України у торгівлі з країнами ЄС та подолання проблем під час інтеграції.

Для України європейська інтеграція – це шлях модернізації економіки, подолання технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, створення нових робочих місць, підвищення конкурентоспроможності вітчизняного товаровиробника, вихід на світові ринки, насамперед на ринок ЄС. Як невід'ємна частина Європи Україна орієнтується на діючу в провідних європейських країнах модель соціально-економічного розвитку.

Політичні переваги інтеграції України у ЄС пов'язані зі створенням надійних механізмів політичної стабільності, демократії та безпеки. Зближення з ЄС є гарантією, а виконання його вимог – інструментом розбудови демократичних інституцій в Україні. Крім того, членство у ЄС відкриє шлях до колективних структур спільної безпеки Євросоюзу, забезпечить ефективнішу координацію дій з європейськими державами у сфері контролю за експортом і нерозповсюдження зброї масового знищення, дасть змогу активізувати співробітництво в боротьбі з тероризмом, організованою злочинністю, контрабандою, нелегальною міграцією, наркобізнесом тощо. Це можливо, тому що Європейський Союз об'єднує 28 держав з населенням понад 505 млн.

людей. Загальний валовий внутрішній продукт Європейського Союзу становить 18,4 трлн. $ [1].

Основним завданням євроінтеграційного процесу на сьогоднішній день є завершення переговорів щодо укладення Угоди про асоціацію, невід'ємною складовою якої є зона вільної торгівлі. Для досягнення можливості інтегруватися до внутрішнього ринку ЄС Україна має привести свою систему технічного регулювання у відповідність до європейських вимог, оскільки головними перешкодами торгівлі з ЄС є не імпортні тарифи, а технічні бар'єри у торгівлі — вимоги до безпечності та якості продукції, її характеристик, процедури оцінки відповідності. У довгостроковій перспективі угода має підвищити конкурентоспроможність товарів, що виробляються в Україні, а відтак, підвищити обсяг експорту на всесвітніх ринках. Окрім того, зі зростанням якості українських товарів зміцняться позиції національних виробників на внутрішньому ринку. Водночас українські споживачі матимуть доступ до якісніших і дешевших товарів і послуг [2].

Отже, Україні під час вступу до ЄС, слід акцентувати увагу на використанні саме позитивних моментів євроінтеграції з оптимальним вектором розвитку стратегії та лінію поведінки по запобіганню зазначених загроз на територію України. Аналіз можливих позитивних та негативних наслідків вступу України до ЄС показав, що входження до Європейського Союзу є логічним прагненням України до цивілізованої правової держави та розбудови демократичного суспільства. Інтеграція до Європейського Союзу є шансом для України остаточно перетворитися на стабільну державу, яка володіє безліччю перспектив. Співробітництво України з ЄС сприятиме досягненню нашої держави високих європейських стандартів, підвищенню рівня життя та добробуту населення [3].

Список використаних джерел

1. Звіт про виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://reforms.in.ua/Content/Download/tasks-performance-status/AA_impl_report_02_2015_GOEI.pdf.

2. Україна – ЄС: реалії та перспективи співпраці. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://krasilov-rda.gov.ua/news/ukrajina_es_realiji_ta_ perspektivi_spivpraci/2016-05-23-1582.

3. Стратегічний вектор розвитку зовнішньоекономічних відносин України з Європейським Союзом / О. Т. Полторацька, А. І. Кириченко // Економічний простір. - 2016. - № 107. - С. 48-59. - [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2016_107_7.

Павленко Г.Л.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач

ПРАВОВИЙ СТАТУС КРИПТОВАЛЮТ В УКРАЇНІ

В XXI столітті розвиток інформаційних технологій змінив світогляд

мільйонів людей. Серед різноманітних інновацій сьогодення, викликає особливий інтерес феномен «криптовалюти» та її правового статусу в сучасній державі. Глобальне та динамічне поширення даного віртуального цифрового платіжного засобу у світі починає набувати якості новітнього феномену, що потребує детального та всебічного дослідження. Незважаючи на стрімкий розвиток курсу біткоінів та інших криптовалют на світових біржах, питання їх правової сутності залишається нез'ясованим як в Україні, так і в багатьох інших країнах.

Проблемам дослідження правового регулювання статусу криптовалют присвячені праці А. Квітки, О.Зайцева, О.Зінченка, Е. Руденка, С.Чапляна,Є. Ясюка та інших вчених.

Термін «криптовалюта» в перекладі з англійської «cryptocurrency», означає віртуальна валюта, захищена криптографією. У першу чергу, криптовалюта - це швидка і надійна система платежів і грошових переказів, заснована на новітніх технологіях. Сьогодні криптовалюта ефективно закріплюється на світовому ринку як платіжний засіб для більшості відомих людству фінансових операцій. Держави світу по різному підходять до закріплення статусу криптовалют у національних законодавствах. У Канаді та Нідерландах, наприклад, до криптовалют ставляться як до електронних грошей, у США вони є валютою, або ж іншою формою грошей, у Японії біткоін визнано законним платіжним засобом з квітня 2017 року [4, 134].

У законодавчому полі наша держава ігнорує ринок криптовалют. Де-факто ринок в Україні існує та розвивається, а де-юре – його немає. В Україні немає жодного закону чи підзаконного нормативно-правового акту, який би регулював операції із застосуванням криптовалюти. Не зважаючи на це, Україна бере активну участь в розвитку криптобізнесу та входить в ТОП-10 країн світу за кількістю користувачів Bitcoin, навіть держслужбовці, в тому числі народні депутати, вже активно декларують біткоін. Хоча це є скоріше виключення, ніж правило, проте законодавством це питання досі не врегульоване.

Національний банк України в 2014 році вважав криптовалюту грошовим сурогатом, який не має забезпечення реальною вартістю і не може використовуватися фізичними та юридичними особами на території України як засіб платежу, але в березні 2018 року переглянуто підхід до цього визначення [2, 177]. Протягом всього цього часу активно рухалась діяльність в напрямі розробки законопроектів, узагальнених податкових консультацій оскільки правовідносини з обігом криптовалюти в Україні продовжувались, однак залишались безконтрольними.

На сьогодні в Верховній Раді зареєстровано одразу два законопроекти: «Про обіг криптовалюти в Україні» №7183 від 06.10.2017 та «Про стимулювання ринку криптовалют та їх похідних в Україні» №7183-1 від 10.10.2017. Дані законопроекти, визначають суть і правову природу криптовалюти. Так у статті 1 Проекту Закону України «Про обіг криптовалюти в Україні» криптовалюту визначають як програмний код (набір символів, цифр та букв), що є об’єктом права власності, який може виступати засобом міни. В

Проекті Закону України «Про стимулювання ринку криптовалют та їх похідних в Україні» зазначається, що криптовалюта – децентралізований цифровий вимір вартості, який вважається фінансовим активом для цілей правового регулювання і для проведення транзакцій з таким активом знадобиться ліцензія [3, 75].

Обидва законопроекти пропонують визначення криптовалюти, майнінгу, інших специфічних термінів, визначають склад осіб, які мають право здійснювати криптовалютні трансакції та займатися майнінгом, порядок регулювання діяльності бірж, вирішують питання регулятора, відповідальність за порушення законодавства України про використання та обіг криптовалюти, порядок оподаткування, ідентифікацію та персоніфікацію суб'єктів криптовалютних операцій.

Підсумовуючи викладене, слід зазначити, що незважаючи на відсутність в Україні спеціального нормативно-правового регулювання, певні напрацювання в даній сфері існують. Позитивним кроком є активна робота з регулювання даного явища одночасно в декількох напрямках: і в законодавчому (шляхом розробки та обговорення законопроектів), і у роз'яснювальному (шляхом підготовки узагальнюваних податкових консультацій, якими зможуть користуватись зацікавлені особи на практиці). Прийняття закону щодо врегулювання правовідносин з криптовалюти створить ефективний механізм для владнання проблемних питань в цій сфері.

Список використаних джерел

1. ЗінченкоО.В. Функціонування криптовалют: проблеми теорії і практики /О.В. Зінченко // Держава і право. Серія Юридичні науки. – 2018. – Вип.79. – С. 194-203.
2. Пашко Д.В. Потреба визначення статусу криптовалют в Україні: економічні та кримінальні процесуальні аспекти / Д.В. Пашко, Л.В. Омельчук // Міжнародний юридичний вісник: актуальні проблеми сучасності (теорія та практика. – 2018. – Вип. 12 (10-11) .– С.173-179.
3. Чаплян С. Правова природа криптовалют / С. Чаплян // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2018. – №4 (99) .– С.74-88.
4. Шаров О. Глобальна криптовалюта як перспектива світової валютної системи /Шаров О. // Журнал європейської економіки. – 2018. – Том 17. – №1 (64).– С.126-138.

Писанка Т.М.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач

ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНОГО СТАНУ БОРОТЬБИ З ФІНАНСОВИМИ ЗЛОЧИНАМИ У КОНТЕКСТІ ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ ТА МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Фінансові злочини – це злочини, які спрямовані проти фінансових інститутів (як державних, так і приватних) і вчинені з використанням

фінансових систем та відносин, за допомогою фінансових документів. Найбільш яскравими прикладами фінансових злочинів є ухилення від сплати податків, банківське шахрайство та легалізація доходів, отриманих злочинним шляхом. Соціальна небезпека фінансових злочинів полягає в особливо великих розмірах матеріальної шкоди. Потерпілими від фінансових злочинів є не тільки окремі фінансові інститути, всі платники податків, оскільки страждає завжди фінансова система певної держави чи групи держав (наприклад, Європейський Союз).

Боротьба з фінансовими злочинами у сучасному світі є однією з найактуальніших проблем. Не дивлячись на те, що останні складають всього 10-15% від загальної кількості злочинів, вони завдають багато клопоту правоохоронним органам держав. Зокрема, останнім часом злочинці все частіше використовують світову банківську систему і офшорні зони для легалізації прибутків, отриманих від ухилення від сплати податків та різних видів шахрайства. Це значно ускладнює процес розкриття і розслідування таких злочинів.

Банківське шахрайство. Найбільшу кількість злочинів в банківському секторі складають незаконні дії з пластиковими картками, які включають їх підробку, використання підробленої або чужої (викраденої/знайденої) пластикової картки. У Кримінальному кодексі України встановлена відповідальність за незаконні дії з розрахунковими документами, в тому числі і пластиковими картками.

Іншим видом злочинів є зловживання електронними системами розрахунків. Більшість з них вчиняється працівниками банків і саме банки, турбуючись про свою репутацію, беруть на себе функцію розслідування. Інша ситуація складається, коли на банки посягають аутсайдери або “хакери”, які отримують доступ до рахунків клієнтів банків через Інтернет шляхом порушення електронних систем захисту банку.

Легалізація коштів, здобутих злочинним шляхом. Легалізація - це ніщо інше, як схеми менеджменту, тобто управління, матеріальними цінностями, які були отримані злочинним шляхом. Боротьба з легалізацією злочинних прибутків у країнах Європи здійснюється на національному та міжнародному рівнях за трьома напрямками: банківському, поліцейському та міжвідомчому.

Основне місце в розслідуванні фінансових злочинів займає фінансове розслідування. Таку форму розслідування було виділено окремо групою провідних європейських вчених. Діяльність правоохоронних структур спрямовується на декриміналізацію – це зворотний процес, визнання діяння незлочинним, здійснюється шляхом скасуванням кримінальної відповідальності за його вчинення. Тобто, практично усі покарання буде замінено на фінансові санкції.

В Україні почали активно відбуватися процеси, які свідчать про початок удосконалення чинної системи правових норм та адаптації їх до законодавства Європейського Союзу. Зміни спрямовані на реформування багатьох галузей права: кримінального, кримінально-процесуального, фінансового, митного, господарського, адміністративного права та адміністративного процесу. З

метою захисту фінансової системи держави та протидії економічним правопорушенням. В Україні створюється Служба фінансових розслідувань, що передбачено коаліційною угодою і Меморандумом про співпрацю України з МВФ.

Процеси в економіці України розвивалися у більш швидкому темпі, ніж змінювалася свідомість наших співгромадян. Виникає штучна криміналізація бізнесу. Звичайно ж, дані процеси не стосуються Естонії, Латвії та Литви, які в даний час є членами Європейського Союзу, і де підприємницька діяльність є основною опорою для підтримання економічного добробуту суспільства.

Декриміналізацію в сучасних умовах доцільно побудувати таким чином, щоб злочинці в повній мірі відшкодували заподіяні збитки. Доцільно удосконалити комплекс господарсько-правових, адміністративно-правових і кримінально-правових заходів. Україна повинна наслідувати світову тенденцію скорочення в законодавстві кількості злочинів, за скоєння яких передбачено позбавлення волі громадян. Європейський досвід також продемонстрував ефективність шляху декриміналізації економічних злочинів.

Боротьба зі злочинністю належить до пріоритетних напрямів міжнародного співробітництва. Її зростання та інтернаціоналізація перетворили цю боротьбу на одну з головних соціальних проблем і обумовили необхідність взаємодії держав у справі її розв'язання. Основними сучасними напрямками співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю є:

сумісне визначення кола загально небезпечних діянь, що потребують спільних зусиль щодо їх припинення; взаємний обмін інформацією про вчинені злочини та злочинців; надання допомоги в розшуку злочинців які перебувають на території держави та видача їх зацікавленим суб'єктам міжнародного права; спільне вивчення питань злочинності і методів боротьби з нею; участь держав у міжнародних організаціях, що спеціалізуються в боротьбі зі злочинністю.

Таким чином, боротьба зі злочинністю, в тому числі і з фінансовими злочинами, – це комплексна погодженість дій правоохоронних структур нашої держави та суверенних держав, міжнародних організацій, які спрямовані на розроблення та координацію заходів щодо попередження, розкриття певних видів злочинів і виявленням, затриманням й передачею правосуддю правопорушників, а також визначення цілей та вирішення завдань з мінімізації транснаціональних і внутрішньо-національних протиправних діянь.

Список використаних джерел

1.Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25–26.

2. Матвійчук В.К. Протидія злочинності та адаптація кримінального законодавства і права України до законодавства і права Європейського Союзу: монографія В.К. Матвійчук та ін./за заг. ред. В.К. Матвійчука; Нац. акад. упр. Київ: ВНЗ «Національна академія управління», 2014. 551с.

3. Бакай М. І., Бакай М. І. Імплементація положень «антикорупційних» конвенцій у вітчизняне кримінальне законодавство; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. К., 2013. 19 с.

4. Черней В. В. Правове та організаційне забезпечення протидії злочинам у сфері державних фінансів В. В. Черней, Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2014. № 2. 3-14с.

5. Бузницький А. О. Перспективи створення Служби фінансових розслідувань, 2017р. Електронний ресурс. Режим доступу : http://www.academia.edu (дата звернення: 17.08.2018).

Склярська О.В.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач

ПЕРЕДУМОВИ ТА ШЛЯХИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТРУКТУР

Включення України в інтегрований європейський простір безпеки, а також участь у побудові єдиної євроатлантичної безпечної спільноти визначаються стратегічною метою входження нашої держави у світову політичну та економічну систему. Інтеграційні процеси у політичній, економічній, соціальній та духовній сферах є одним із характерних елементів сучасної Європи.

Інтеграція забезпечує можливість переходу до більш високого рівня міжнародної кооперації, коли делегування окремих національних повноважень відбувається в обмін на можливість здійснювати повноправний вплив на процес прийняття рішень. Стратегічний курс України на європейську інтеграцію сьогодні є імперативом її зовнішньої і внутрішньої політики. Сформовано суспільно-політичний консенсус щодо євроінтеграційної стратегії держави, хоча різні політичні сили висловлюють відмінні думки стосовно характеру і темпів, конкретних кроків і заходів нашого просування по цьому шляху[3,с.4-5].

Інтеграція України в міжнародне співтовариство супроводжується активною співпрацею з міжнародними організаціями, іншими країнами, державними і приватними установами іноземних держав. Особлива роль у цьому процесі належить стану взаємовідносин України з міжнародними фінансовими організаціями, зокрема, Міжнародним валютним фондом. Світовим банком, Європейським банком реконструкції та розвитку [2].

Участь України в Європейських проектах тільки збагатить досвід і почуття всієї європейської спільноти. Європейський вибір України є природнім та цілком закономірним.

Формуючи стратегії регіонального розвитку, реалізуючи заходи регіональної політики слід мати чітко сформульовані цілі розвитку регіонів на кожному ієрархічному рівні регіональної інтеграції. Такими рівнями виступають - регіональна інтеграція всередині регіону, міжрегіональна інтеграція всередині держави та міжрегіональна співпраця на міжнародній арені, особливо в контексті європейської інтеграції України [1,с.4].

Отже, Євроінтеграція має стати першочерговим пріоритетом для всіх гілок і рівнів влади в Україні. Під цим кутом зору послідовне здійснення адміністративної реформи має містити чітку реалізацію цієї пріоритетності і

забезпечити відповідні зміни и структурі міністерств і відомств та механізмах міжвідомчої координації. Європейська інтеграція має стати не тільки пріоритетом для всіх владних структур, а й свідомим вибором суспільства в цілому. Ініціатива тут має належати Уряду, який повинен підтримувати постійний діалог із суспільством стосовно реалізації своєї європейської політики. Варто започаткувати постійно діючий форум для представників неурядових організацій, на якому вони мали б можливість консультуватися і дискутувати з урядовими структурами і політиками. Це допоможе Україні краще представляти себе як сильного партнера і повноправного учасника процесу європейської інтеграції.

Список використаних джерел

1. Діяльність держави щодо створення передумов для інтеграції УкраїнидоЄС.КоваленкоЄ.О.[Електроннийресурс]Режимдоступу: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/VISNIK_34_20.pdf

2. Європейська інтеграція України та економічна безпека держави, МерніковГ.І.[Електроннийресурс]/Режимдоступу: http://www.rusnauka.com/21_NNP_2010/Politologia/70635.doc.htm

3. Національний інститут стратегічних досліджень Європейський проектта Україна [Електроннийресурс]Режимдоступу: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/evroproekt-446b0.pdf.

Слюсаренко М.В.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач

РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЕВРОІНТЕГРАЦІЇ

Вдосконалення нормативно-правового забезпечення з урахуванням міжнародних податкових правил у світлі обрання Україною курсу на інтеграцію до Європейського Союзу (ЄС) обумовлює поступове приведення національної системи оподаткування та вітчизняного податкового законодавства у відповідність до вимог і стандартів ЄС.

Враховуючи положення Глави 4 Розділу 5 Угоди про Асоціацію (далі Угода), досягнута домовленість про співпрацю між Україною та ЄС для посилення і зміцнення співробітництва, з метою покращення належного управління у сфері оподаткування для подальшого покращення економічних відносин, торгівлі, інвестицій та добросовісної конкуренції [1].

Інтеграція України до ЄС в податковій сфері передбачає в короткостроковій та довгостроковій перспективі зближення механізму стягнення податків і зборів, визначення розміру основних податкових ставок, податкової структури, а також реалізацію узгодженої податкової політики. Така адаптація національного податкового законодавства до європейського потребує, насамперед, дослідження особливостей побудови систем

оподаткування держав-членів ЄС, а також провідних держав світу для їх порівняння та визначення доцільності застосування такого досвіду в Україні.

Слід зазначити, що податкова система визначається не лише сукупністю податків і зборів, а й принципами її побудови, які закріплені нормативно. В Угоді (Ст.350) закріплено зобов'язання застосування принципів належного управління у сфері оподаткування, зокрема принципів прозорості, обміну інформацією та добросовісної податкової конкуренції, яких дотримуються держави-члени на рівні ЄС.

Також одним із важливих аспектів структури податкових систем розвинутих країн є структура прямих податків, яка характеризується залежністю співвідношення між податком на прибуток корпорацій і особистим прибутковим податком від структури національного доходу. В країнах з розвинутою ринковою економікою у створеному національному доході переважають індивідуальні доходи, тому частка особистого прибуткового податку значно вища [2].

Основна увага в побудові податкових систем у різних країнах світу приділяється розвитку підприємницької діяльності та залученню інвестиційних коштів і вітчизняними, і іноземними особами. Для цього в державі створюються умови для стимулювання цих видів діяльності. У більшості країн значні пільги надаються підприємствам, що експортують свою продукцію (водночас слід зазначити, що більшість країн укладають між собою угоди про уникнення подвійного оподаткування)

Варто зазначити, що запозичення досвіду зарубіжних держав, особливо держав-членів ЄС, щодо загальнодержавного та місцевого оподаткування є необхідним для швидкого завершення вже розпочатої податкової реформи та ефективної гармонізації національної системи оподаткування зі стандартами й вимогами ЄС.

Доцільно звернути увагу на такі аспекти позитивного досвіду зарубіжних держав у сфері оподаткування та їх можливе застосування для реформування системи оподаткування в Україні: 1) адміністративно-правове регулювання оподаткування в державах членах ЄС здійснюється як директивами та регламентами Європейського парламенту, так і нормами національного законодавства держав-членів ЄС, при цьому останнє не має суперечити актам вищих європейськихінституцій; 2) у сфері непрямого оподаткування важливим аспектом є гармонізація законодавства України до стандартів ЄС, закріплених на сьогодні в директивах та регламентах ЄС щодо ПДВ та акцизів. Актуальним буде запровадження електронної системи за рухом підакцизних товарів, що дасть можливість покращити моніторинг зі сплати акцизів на алкогольні вироби й тютюнову продукцію і певним чином допоможе у боротьбі з контрабандою; 3) в частині податку на прибуток підприємств та ПДФО більшість зарубіжних держав використовує прогресивну шкалу в оподаткуванні. [3, с.148]. Відсутність такого підходу в оподаткуванні доходів фізичних осіб порушує принцип справедливості оподаткування. Досвід більшості держав світу показує, що соціальні внески сплачуються в переважній більшості і роботодавцем і робітником комбіновано, в деяких випадках окремо

роботодавцем чи окремо робітником. В Україні теж було в доцільним застосування комбінованої системи зі сплати соціального внеску, оскільки це дозволить знизити податковий тягар і, отже, зменшити феномен зарплати в конвертах.

Варто зазначити, що копіювання конкретної системи оподаткування окремої країни не призведуть до очікуваного позитивного ефекту, при реформуванні слід враховувати включати соціальну, економічну та демографічну обстановку.

Список використаних джерел

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 30.11.2015 р. № 984-011 - Режим доступу до ресурсу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011

2. Думчиков М.О. Адміністративно-правові засади реформування системи загальнодержавних та місцевих податків і зборів в Україні: дисертація канди. юрид. наук - Суми: СумДУ, 2018. – 221с.

3. Ілюшик О.М., Піщанська М.О. Аналіз побудови податкових систем у зарубіжних країнах та в Україні // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2018. – №1. – С. 157-164

Слюсаренко М.В.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач
Мигович В. О.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студент 2 курсу спеціальності «Право»

АДАПТАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ ПРАВОВИХ СТАНДАРТІВ

Разом із здобуттям незалежності, стратегічним орієнтиром України було обрано створення національної державної правової системи на основі європейських правових стандартів та впевнено стала на шлях розширення зв’язків з ЄС. Першим етапом залучення нашої держави до європейського правового поля стало підписання Угоди про партнерство і співробітництво між Україною та Європейськими Співтовариствами та їхніми державами-членами від 14 червня 1994 р., ратифікованої Законом України № 237/94-ВР від 10.11.1994 р. [1]. Одним з основних напрямків інтеграційного процесу, що був проголошений Стратегією інтеграції України до Європейського Союзу [2], було визначено адаптацію законодавства України до законодавства ЄС, яка полягає у зближенні із сучасною європейською системою права з метою забезпечення розвитку політичної, підприємницької, соціальної, культурної активності громадян України, економічного розвитку держави у межах ЄС.

Адаптація є складовою інтеграційних процесів, вона передує гармонізації законодавства України із законодавством міжнародних організацій та являє собою планомірний процес, який включає декілька послідовних етапів. Кожний з етапів передбачає досягнення певного ступеня відповідності національного законодавства міжнародно-правовим нормам і стандартам.

Кабінет Міністрів України щороку затверджував план заходів щодо її виконання. Ці плани містили не лише перелік нормативно-правових актів, які необхідно було розробити та прийняти, строк їх виконання й відповідальних осіб, а також список джерел acquis ЄС, які регулюють правовідносини у різноманітних сферах. 1 липня 2010 р. був прийнятий Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики»[3]. В частині 2 статті 11 цього закону основними засадами зовнішньої політики України проголошено забезпечення інтеграції нашої держави до європейського політичного, економічного, правового простору з метою набуття членства в Європейському Союзі. Що стосується засад внутрішньої політики, то вона полягає в забезпеченні в Україні прав і свобод людини і громадянина та гарантуванні прав і свобод, проголошених Конституцією України, на загальновизнаних принципах і нормах міжнародного права, забезпеченні соціальної спрямованості економіки України та сталого соціально-економічного розвитку України (ст.2). На виконання цих засад 21 березня 2014 р. під час позачергового Саміту Україна — ЄС було підписано політичну частину Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. 16 вересня 2014 р. Верховна Рада України та Європейський Парламент ратифікували Угоду про асоціацію між Україною та ЄС [4]. У преамбулі цієї Угоди зазначено, що Україна взяла на себе зобов'язання забезпечувати поступову адаптацію законодавства України до acquis ЄС відповідно до напрямів, визначених у цій Угоді.

Про належне виконання умов Угоди говорить той факт, що відповідно до ст. 93 Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10 лютого 2010 р. № 1861-VI кожен законопроект, проект іншого акта після його реєстрації в апараті парламенту направляється на експертизу щодо його відповідності міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції для підготовки експертного висновку. Крім того, Президентом України підписано Указ № 398/2015 «Про визнання такими, що втратили чинність, деяких актів Президента України», яким визнано такими, що втратили чинність, деякі акти в євроінтеграційній сфері минулих років.

Таким чином, на сьогодні можна констатувати, що владою створено всі передумови гармонізації законодавства України та ЄС і запроваджено таку систему в механізмі правотворчості в Україні, яка забезпечуватиме розробку та прийняття всіх без виключення нормативно-правових актів у відповідності до стандартів права ЄС. Разом слід зазначити, що серед основних причин, що зумовлюють труднощі на шляху узгодження національного законодавства із загальноєвропейським відзначаються такі як багатогранність європейського

законодавства, його комплексний характер; значна тривалість формування правового поля держави як соціального процесу; протистояння між гілками влади в Україні та гостра політична боротьба, що перешкоджають ефективній законотворчій діяльності парламенту; відсутність чітких критеріїв визначення пріоритетних сфер адаптації українського законодавства;відсутність дієвого механізму імплементації чинних правових норм.

Список використаних джерел

1. Угода про партнерство та співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами: ратифікована Законом України від 10.11.1994 № 237/94-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 46. Ст. 214

2. Про затвердження Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу: Указ Президента України від 11 черв. 1998 р. № 615/98. Урядовий кур'єр. 1998. 18 червня.

3. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики України : Закон України: прийнятий 01.07.2010 р. № 2411-17 - Режим доступу до ресурсу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2411-17

4. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України від 16 вересня 2014 р. № 1678-VII. Режим доступу до ресурсу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1678-18.

Шевель О.М.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач

ЗАКОНОДАВЧЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ КРИПТОВАЛЮТ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ

Актуальною проблемою, яка потребує належного правового врегулювання, за останні роки, виступає функціонування ринку криптовалют. Криптовалюта – це рівноправна, децентралізована, цифрова валюта, виконання якої залежить від принципів криптографії для перевірки операцій та формування самої валюти. Вона фактично є готівкою в Інтернеті, яка дозволяє будь-кому володіти валютою і використовувати її. Такі окремі операції є безповоротними та не можуть бути заблоковані. Операції, проведені з використанням криптовалюти, дуже важко відстежити[1]. При цьому потрібно враховувати, що відповідно до чинного цивільного законодавства криптовалюти важко віднести до будь-якого виду об'єктів цивільно-правових відносин, а отже, можна констатувати фактичну прогалину у законодавстві.

З цього приводу Національний банк зазначив, - «випуск віртуальної валюти Bitcoin не має будь-якого забезпечення та юридично зобов'язаних за

нею осіб, не контролюється державними органами влади жодної з держав, Bitcoin є грошовим сурогатом, який не має забезпечення реальної вартості» [2].

Окрема увага правоохоронних органів та Державної служби фінансового моніторингу приділяється дослідженню комплексних схем відмивання коштів з використанням у них криптовалют та особливостям проведення фінансових розслідувань щодо використання криптовалют для відмивання коштів.

Тривалий час спостерігається тенденція до популяризації використання віртуальних валют у протиправних фінансових схемах, спрямованих на легалізацію доходів, одержаних злочинним шляхом, які отримані здебільшого в готівковій формі.

Так, особливо поширеним є факт використання криптовалют організованими злочинними угрупуваннями як інструменту протиправної діяльності, пов'язаної з шахрайськими діями у сфері ІТ-технологій так званих фінансових пірамід [1].

Основними факторами, які впливають на зростання вказаної тенденції, є відсутність правового статусу віртуальних валют в Україні, відсутність як зовнішнього, так і внутрішнього адміністрування, а також центрів, які контролюють (повна децентралізація, що унеможливлює зупинення операцій, накладення арештів), анонімність розрахунків тощо. Саме вказані фактори, а також одночасне міжнародне поширення та адаптування фінансового законодавства окремих держав до врегулювання відносин, пов'язаних із віртуальними валютами, і робить цю категорію фінансових послуг привабливою для протиправних дій.

Відповідно, нагальною потребою сьогодення є ухвалення Закону України «Про криптовалюти в Україні» та внесення відповідних змін до Цивільного кодексу України.

Список використаних джерел

1. Ризики використання готівки. URL:http://www.sdfm.gov.ua/content/file/Site_docs/2017/20171228/tipolog_gotivka 2017.pdf.
2. Про валюту і валютні операції. Закон України – НБУ.21.06.2018 URL: http://bank.gov.ua_publish_artikle.

Андрейченко В.Р.,
Ірпінський державний коледж економіки та права
студент 4 курсу спеціальності «Правознавство»
Науковий керівник: ***Шевель О.М.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач

РЕФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЯК ШЛЯХ ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Пильна увага до тематики фінансової системи обумовлено тим, що у фінансовій сфері української держави мають місце активне перетворення, що

зумовлюють стрімкий розвиток різного роду фінансових відносин, в тому числі податкових, бюджетних, валютних, банківських правовідносин, інших відносин грошово-майнового характеру.

Подібні явища викликані різними передумовами, причинами як власне правовими, так і політичними, фінансовоекономічними, соціальними та ін. Одна із зазначених передумов – спроба наблизити фінансову практику України до фінансово-економічній практиці зарубіжних країн, особливо тих, в яких фінансова система досягла високого рівня нормативної правової регламентації внаслідок проведених в суспільстві соціально-економічних, політичних реформ, що відповідають потребам населення і держави в цілому. Такі держави прагнуть максимально чітко відрегулювати, організувати закладені в рамках фінансової системи грошові процеси, що спонукає інші держави, у тому числі Україну, запозичувати їх досвід стабілізації фінансової системи через нормативний вплив на відповідні суспільні відносини[2, с.48].

Так само однією з актуальних причин посилення уваги фахівців, як теоретиків-представників фінансово-правової та економічної науки, так і практиків, до функціонування фінансової системи України послужив тісний зв’язок, взаємозумовленість фінансової сфери і політики, який в свою чергу відрізняється нестабільністю на внутрішньодержавному і міжнародному рівні. Як показує історія розвитку держави і права – фінансова система держави – це статика фінансової діяльності держави, до певної міри її «фотографія». Звертаючись до загальної характеристики фінансової системи тієї чи іншої держави, або фінансовій системі держави в різні епохи можна простежити їх подібності та відмінності.

Дані дослідження можуть допомогти уникнути повторення помилок, які мали місце вже в історії розвитку фінансової системи держави як нашого вітчизняного досвіду, так і зарубіжного. Саме з цією метою ми спробуємо проаналізувати етапи реформування вітчизняної фінансової системи держави. І визначити загальну картину всіх плюсів і мінусів у розвитку фінансової системи на кожному з її етапів розвитку. Основний зміст. Говорячи про фінансову систему держави складно сформулювати її поняття і, тим більше, складно говорити про єдиний підхід до визначення її складових. Так, наприклад, ряд вчених проводять паралель фінансової системи з системою фінансового права. І виходячи з таких підстав сукупність правових інститутів входять до складу системи фінансового права та включаються до складу фінансової системи держави. К.С. Бєльський звертає увагу, що у фінансовому праві існує якась системність елементів, між якими існують зв’язки і взаємозалежність, інакше кажучи, один з правових інститутів володіє родовими рисами і обумовлює виникнення інших правових інститутів, у зв’язці з якими він знаходиться, утворюючи систему фінансового права [1, с.59]. У межах історичного періоду правові інститути, що утворюють систему фінансового права (податкове, бюджетне і т.д.), розвиваються по-різному, не обов’язково синхронно, то відстаючи, то випереджаючи один одного, але в цілому злагоджено.

Основними проблемами на серединних та кінцевих етапах трансформації для банківських систем, які поділяє й український банківський сектор, за визначенням Світового Банку є такі:

Слабке кредитування, великі кредити державному сектору, фінансово-промисловим групам та «клієнтам із добрими зв'язками», через що сформувався великий обсяг поганих кредитів;

Досі велика роль державних банків, які або кредитують своїх «традиційних» клієнтів або «клієнтів із добрими зв'язками»;

Лібералізація банківських ліцензій привела до появи кишенькових банків, які займаються кредитуванням пов'язаних осіб або «відмиванням» грошей;

Закритість фінансового ринку дозволила локальним елітам зберегти або збільшити свій економічний та політичний вплив, а система державного гарантування вкладів забезпечила їм безперешкодний доступ до депозитних ресурсів;

У той самий час, стримується розвиток середовища для виникнення локального ринку капіталу (акціонерного та боргового) – необхідно створити нормативну рамку та забезпечити фактичну імплементацію процедури банкрутства, посилити захист міноритарних акціонерів, закріпити правила поведінки учасників ринку[1, с.37].

Потребує запровадження накопичувальна система пенсійного забезпечення. Як наслідок затягування, обсяги довгострокових інвестицій в економіку України за рахунок довгострокових резервів страховиків залишається надзвичайно низьким.

Список використаних джерел:

1.Фінансове право: Навч. посібник / М.Г. Волощук, Т.О. Карабін, М.В. Менджул - Ужгород, 2017. — 244 с.

2. Шухнін А.С. Фінансова діяльність органів місцевого самоврядування та державної влади: розмежування їх публічних інтересів / А.С. Шухнін // Право та державне управління. – 2017. – № 2. – С. 130–136.

Брусило А.В.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 4 курсу спеціальності «Правознавство»
Науковий керівник: ***Лихошерст Л.М.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач

ДОСЯГНЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРАГНЕНЬ УКРАЇНИ

Свідченням поступового посилення взаємодії нашої держави з ЄС з питань зовнішньої та безпекової політики є ухвалення Євросоюзом рішення про приєднання України до позицій та заяв Євросоюзу з регіональних проблем і питань міжнародного життя. Таким чином, на триваючому етапі Україні надано

право бути складовою позицій ЄС, якими користуються країни-кандидати та країни-члени Європейської економічної зони. Тим паче, що взаємозалежність сторін у сфері безпеки очевидна. Було започатковано також новий механізм діалогу – двосторонні консультації між Україною та Генеральним секретаріатом Ради ЄС з питань зовнішньополітичного планування.

Основний вектор інтересів ЄС у стратегії «сусідства» відносно України визначається такими чинниками: формуванням на своїх східних кордонах поясу політичної та економічної стабільності й безпеки; відсутністю в ЄС чіткої та узгодженої концепції європейського інтеграційного процесу, а також загального бачення майбутнього Єдиної Європи [5, с. 21-24]. Розширений ЄС сам ніяк не може визначити оптимальний погоджений варіант чергового етапу поглиблення євроінтеграції. За нинішніх умов ЄС не готовий прийняти в свої лави нові держави, в тому числі Україну [3, с. 45]. Інтеграція може здійснюватися за сприятливіших внутрішніх (економічні реформи, політична стабільність) і зовнішніх обставин (успішні реформи в самому ЄС).

Україна ще тривалий час не зможе відповідати стандартам, які висуває ЄС, оскільки рівень її економічного, політичного та соціального розвитку значно нижчий від вимог ЄС. До того ж українська економічна система ще й досі не націлена на інновації, що стримує зарубіжних інвесторів, зокрема з Євросоюзу [1, с. 145]. Нашій державі вочевидь доведеться пережити тривалий маргінальний політичний період, змістом якого буде створення нової економічної та політичної моделі, здатної забезпечити конкурентоспроможність національної економіки. В цьому процесі Україні треба дуже обережно балансувати між вимогами СОТ і економічною безпекою країни, бо деякі реформи за вимогами СОТ можуть призвести до негативних наслідків у вітчизняній економічній і соціальній сферах.

Вочевидь, що і для Заходу Україна становить безпосередній інтерес як великий споживчий ринок, джерело відносно дешевої кваліфікованої робочої сили, як країна, котра має невикористаний потенціал підприємств, що стали на рейки конверсії. У цьому плані доречно ще раз нагадати слова З. Бжезинського: «Якщо Україна хоче зберегти свою незалежність, їй доведеться стати частиною Центральної Європи, а не Євразії, і якщо вона хоче стати частиною Центральної Європи, їй доведеться сповна брати участь у зв'язках Центральної Європи з НАТО і Європейським Союзом» [4, с. 121].

Приєднанню нашої держави до ЄС найближчим часом заважає низка чинників. Це, зокрема, низький рівень життя в Україні – 15 відсотків від середнього показника по ЄС, незначна частка України в закордонній торгівлі ЄС (лише 0,4 відсотка). Частка українського експорту дорівнює 5 відсоткам від того, що припадає на середнього мешканця ЄС, а частка закордонних інвестицій у перерахунку на одного українця становить від 1 до 2 відсотків порівняно з показником Євросоюзу [2, с. 56].

Основними шляхами розв'язання проблеми входження до єдиного європейського ринку виступають: диверсифікація українського експорту; отримання статусу країни з ринковою економікою від самого ЄС; гармонізація

законодавства України з європейськими нормами як необхідна умова створення зони вільної торгівлі.

Беручи до уваги все вищезазначене, існують вагомі підстави стверджувати, що українське ставлення до євроінтеграційних процесів не зазнало істотних змін: його, як і на попередньому етапі, характеризує превалювання риторики над практичними реформаторськими кроками. Таким чином, є підстави говорити про досить значний термін, упродовж якого відбуватиметься підготовка України до вступу в ЄС. За цей період нашій державі необхідно буде: по-перше, забезпечити динамічний внутрішній розвиток, який передбачив би створення надійних механізмів для подолання потенційних ризиків євроінтеграції; по-друге, побудувати конкурентоспроможну економіку, здатну стабільно функціонувати в разі появи кризових явищ; по-третє, знайти оптимальну модель українсько-російських відносин.

Список використаних джерел

1. Артьомов І. В. Проблеми і перспективи входження України в Європейський Союз. – Ужгород: Ліра, 2007. – 384 с.

2. Вовканич І. Досвід країн Центральної та Південно-східної Європи на шляху інтеграції в Євросоюз і НАТО // Актуальні аспекти реалізації євроінтеграційних прагнень України: Збірник наук. праць. – Ужгород, 2008. – С. 44–56.

3. Зленко А. М. Зовнішня політика України: від романтизму до прагматизму. – К.: Преса України, 2001. – 370 с.

4. Копійка В. В. Європейський Союз: досвід розширення і Україна. – К.: Юридична думка, 2005. – 445 с.

5. Мовчан В. М. Вплив приєднання до СОТ на умови конкуренції українських виробників з фірмами країн-членів ЄС // Євроінтеграційний курс України: формування нових умов для підприємництва: Матеріали Круглого столу. – К., 2008. – С. 14 – 24.

Бовкун М.В.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 2 курсу спеціальності «Право»
Науковий керівник: ***Колісник Н.І.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права, викладач

ЕКОНОМІЧНА ЗЛОЧИННІСТЬ В УКРАЇНІ

Перехід України до ринкової економіки, розвиток підприємництва, заохочення конкуренції, розширення зовнішньої торгівлі - це все сприяло створенню нових методів злочинної діяльності у сфері економіки.

Економічна злочинність є однією з найпоширеніших видів злочинності не тільки в Україні, але і в світі, саме тому вона вимагає особливого дослідження.

Детальніше економічну злочинність досліджували такі учені та практики: М. Бажанов, О. Бандурка, В. Білоус, Н. Лопашенко, Є. Стрельцов, А. Трайнін, В. Тацій, Б. Яцененко, О. Литвак, С. Мазур, І. Озерський, П. Панченко, В. Попович, А. Яковлєв та інші.

З урахуванням того, що проблема економічної злочинності має також міжнародне значення, слід виділити кількох зарубіжних вчених: Г. Аванесова, Р. Андерсона, А. А. Аслаханова, Ф. Вільямса, Б. В. Волженкіна, Є. Є. Дементьєва, О. Г. Корчагіна, В. Д. Ларичева, В. В. Лунєєва, Е. Ф. Побігайло, Дж. Пікареллі, Л. Шеллі, Т. Шеллінга, А. М. Яковлева.

Економічна злочинність – це сукупність умисних корисливих злочинів і осіб, які їх вчинили, у сфері легальної і нелегальної економічної діяльності, головним безпосереднім об'єктом яких є відносини власності і відносини у сфері виробництва, обміну, розподілу і споживання товарів та послуг.

Кримінологічні дослідження сучасного стану злочинності в Україні дають підстави передбачити, що головну загрозу для суспільства становитиме саме злочинність у галузі економіки. У цій сфері злочинність найкраще організована та здійснює значний вплив на економічний розвиток держави.

Сьогодні питання економічної злочинності в Україні є дуже актуальним. За оцінками фахівців в Україні фактично склались дві економіки: легальна (контролюється державою) та нелегальна (тіньова). Криміналізація економіки України гальмує розвиток підприємництва, становлення реального ринкового середовища. За даними МВС, у 2017 році в Україні було зареєстровано 42755 злочинів у сфері економіки, з них 18739 важких та особливо важких. Розслідувано 32563 злочини, викрито 18253 особи[2].

Якщо більш детально проаналізувати стан економічної злочинності в Україні за останній час, можна сказати, що у 2017 році майже 75% (6625 кримінальних проваджень) всі викриті економічні злочини у державі кваліфікували за 6-ма з 34-х статями, що вміщають відповідний розділ Кримінального кодексу України:

- стаття 199 КК України «Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів, білетів державної лотереї, марок акцизного податку чи голографічних захисних елементів» - 1585 КП (18%);

- стаття 213 КК України «Порушення порядку здійснення операцій з металобрухтом» - 1325 (15%);

- стаття 212 КК України «Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів)» - 1282 (15%);

- стаття 205 КК України «Фіктивне підприємництво» - 844 (9%);

- стаття 204 КК України «Незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту підакцизних товарів» - 812 (9%);

- стаття 203-2 КК України «Зайняття гральним бізнесом» - 777 (9%).

Проте із загальної кількості закінчених кримінальних проваджень (1833) за вищевказаними 6-ма статтями КК України направлено до суду з обвинувальними актами 1183 (65%) [1].

Отже, можна сказати, що проблема економічної злочинності є доволі розповсюдженою в Україні. Щоб зрушити її з місця та розпочати реальну роботу, спрямовану на захист української економіки від зовнішніх та внутрішніх посягань, яку підтверджує досвід багатьох розвинених іноземних країн, українському суспільству потрібен єдиний правоохоронний орган.

Саме він буде відповідати за економічну безпеку держави та забезпечувати необхідний рівень боротьби з економічною злочинністю. Цей орган повинен мати всю необхідну базу – як законодавчу, так і матеріальну.

Список використаних джерел

1. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 №2341 – III: Відомості Верховної Ради України, 2001 №25-26.

2. Криміналізація економіки України: сучасний стан, тенденції, напрями протидії / О. Джужа, С. Чернявський // Право України. – 2005. – № 12. – С. 35.

Гармаш О.В.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студент 4 курсу спеціальності "Правознавство"
Науковий керівник: ***Слюсаренко М. В.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач

ПЕРСПЕКТИВИ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ПОДАТКОВОЇ МІЛІЦІЇ В КОНТЕКСТІ ЗАЛУЧЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ

Підвищення рівня ефективності боротьби з фінансовими злочинами, що стосуються кримінального розподілу державних ресурсів, зменшення частки тіньового сектору економіки, як були, так і залишаються першочерговими завданнями діяльності органів державного фінансового контролю на фоні загального економічного спаду. Важливим та необхідним є процес якнайшвидшого, однак, детально розробленого і технічно продуманого механізму ідейного перетворення діяльності Податкової міліції в якісно і структурно новий силовий орган, що стоятиме на чолі заходів по збереженню фінансової безпеки країни.

У грудні 2017 р. Президент П. Порошенко доручив голові парламентського Комітету з питань податкової та митної політики Н. Южаніній реорганізувати податкову міліцію. Згодом, у березні 2018 р. народний депутат оприлюднила законопроект, яким висунула свою пропозицію заснувати орган, який матиме назву - Національне бюро фінансової безпеки, яке у свою чергу, було б альтернативою Службі фінансових розслідувань, із спеціальним статусом, підзвітний Президенту та парламенту. [1]

Варто додати, що у створенні нового підходу для роботи нового органу сприяли міжнародні партнери, зважаючи на особистий позитивний та негативний досвід. Мова йде саме про правоохоронні органи Литви і Румунії, через те, що саме вони мають найбільш вдалий досвід у цій сфері. Хоч і не

оперативно, але відносно з іншими державами вони досягли ефективних результатів приблизно за десять років. Тому, у зв'язку з цим до них звернулися за допомогою у створенні нового державного органу у сфері економічної злочинності, а також за консультаціями і перевіркою законопроекту про НБФБ. Також, відомо що процес досудового розслідування буде базуватися на ILP (Intelligence Led Policing)моделі.

На нашу думку, дана модель має місце, оскільки вона допоможе у прийнятті обґрунтованого рішення. Перш за все ILP характеризується тим, що вона зобов'язує детально проаналізовувати всі наявні відомості, перші ніж вчиняти певні дії. По-друге, первинна інформація буде отримуватись не за рахунок контакту з перевірками контролюючого органу, а з інформаційних масивів, до яких буде мати доступ Бюро. Тому, ILP-модель є доцільною, оскільки буде сприяти прийняттю правильного рішення у ході досудового розслідування. Також, вибудувати систему роботи аналітичних підрозділів планується із врахуванням досвіду аналітичних підрозділів Федерального бюро розслідувань США.[2]

Зокрема, народний депутат Н. Южаніна зауважила, що " Національне бюро фінансової безпеки України буде мати при собі спецстатус, завдання, повноваження та гарантії, за аналогією з Європейським управлінням з питань запобігання зловживанням та шахрайству, яке відоме як OLAF, що вже близько 20 років стоїть на сторожі фінансової безпеки усієї Європи ." [3]

Наступним позитивним моментом є те, що в законопроекті про НБФБ , сконцентровано увагу саме на злочинах у сфері публічних фінансів, що мають істотну загрозу державі. Вважаємо важливим принцип роботи Бюро, оскільки він будується на виявленні системних негативних явищ, які відбуваються у сфері економіки, розкриттю їх походження та механізму роботи, а не на протидії злочинам, які виражаються у переслідуванні окремих суб'єктів господарювання.

Отже, підсумовуючи вищевикладене, можна дійти до висновків, що: по-перше, реорганізація податкової міліції має місце, оскільки статистичні дані ДФС України вказують на її низьку ефективність у боротьбі з фінансовою злочинністю. По-друге, основну діяльність податкової міліції планується покласти на виконувати новостворений орган під назвою Національне бюро фінансової безпеки, який буде сприяти боротьбі зі злочинністю у сфері фінансів. По-третє діяльність Бюро буде базуватись на ILP-моделі, що буде допомагати у прийнятті обґрунтованого рішення у ході досудового розслідування. Тому вважаємо, що створення Національного бюро фінансової безпеки є найбільш ефективним рішенням реорганізації Податкової міліції із залученням міжнародного досвіду.

Список використаних джерел

1. Проблеми та перспективи створення Національного бюро фінансової безпеки в Україні [Електронний ресурс] // Центр досліджень соціальних комунікацій. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3586:proble

mi-ta-perspektivi-stvorennya-natsionalnogo-byuro-finansovoji-bezpeki-v-ukrajini-2&catid=71&Itemid=382.

2. Чиї фінанси берегтиме Національне бюро фінансової безпеки? [Електронний ресурс] // Харків Сьогодні. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: https://2day.kh.ua/chiyi-finansi-beregtime-natsionalne-byuro-finansovoyi-bezpeki/.

3. З чого "змалювали" Нацбюро фінансової безпеки [Електронний ресурс] // Укрінформ. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2539086-u-bpp-rozpovili-z-cogo-zmaluvali-nacburo-finansovoi-bezpeki.html.

Гурська Т.С.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 4 курсу спеціальності “Правознавство”
Науковий керівник**: *Шевель О. М.***
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Нинішній етап розвитку фінансового законодавства в нашій країні передбачає необхідність гармонізації, стандартизації та систематизації. Це пов'язано з низкою причин, серед яких можна відзначити існування значної кількості досить розпорошених нормативних актів, що регулюють провадження державної фінансової діяльності, кількість яких не завжди свідчить про їхню якість; інтеграції України до європейської правової сфери. Актуальність теми дослідження ґрунтується на необхідності вирішення проблем, викликаних інтеграційним процесом нашої держави в Європейське Співтовариство. Важливим завданням у цьому відношенні є вивчення адаптації законодавства України - однієї із складових національної фінансової системи, - до законодавства Європейського Союзу. Фінансове законодавство є формою реалізації фінансового права і містить досить широкий спектр правил фінансової діяльності. Основою фінансового законодавства повинні бути лише закони та підзаконні акти, а також міжнародні акти, ратифіковані Верховною Радою України.

Адаптація фінансового законодавства України до законодавства Європейського Союзу потребує особливої уваги в наукових дослідженнях, фінансових та економічних відносин в Україні в контексті виконання законодавством України Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та Європейським Співтовариствам та їх державами-членами. У цих умовах необхідно вивчити та проаналізувати найкращі практичні здобутки країн Європейського Союзу у сфері фінансової системи, з метою адаптації їх законодавства до стандартів цієї міжнародної асоціації та створення механізму адаптації українського законодавства. Враховуючи необхідність опрацювання фінансового законодавства України у розвитку фінансової системи, стало

необхідно визначити фінансовий стан концепції розвитку та стану фінансової системи України та порівняти її з концепцією фінансової системи країн Європейського Союзу, їх розбіжності та перспективи розвитку.

Важливими рисами сучасної фінансової системи Європейського Союзу є існування низки специфічних ознак, які можна узагальнити наступним чином. По-перше, значну грошову керованість фінансової системи країн Європейської Співдружності. Важливою стабілізуючою основою для цього є діяльність Європейського центрального банку та системи національних банків, які належать до зони євро, а також наявності суміжного законодавства, яке регулює дану ланку фінансової системи. Однак, успішне, поєднання фінансової глобалізації з де-глобалізаційними процесами, обумовлює значний ризик для європейської фінансової системи, але більш безпечний завдяки високій конкурентоспроможності провідних країн (Німеччина, Франція, Бельгія, Нідерланди, Люксембург), в рамках Європейського економічного та валютного союзу, а також активна модель регулювання фінансової діяльності нових членів зони євро: країн Балтії, Словаччини, Кіпру та інших [1, с. 35-36].

Чинне законодавство України не визначає поняття «фінансова система». З цієї причини на сучасному етапі розвитку наукового мислення існує ряд теоретичних підходів до його тлумачення. Це пов'язано також з тим, що поняття «фінансова система» є динамічним і багатошаровим інститутом, оскільки зміст цього визначення постійно змінюється внаслідок змін у соціальній структурі життя і розвитку науки. Незважаючи на реформування всіх сфер суспільного життя в контексті динамічних процесів європейської інтеграції, доцільно подальше вивчення визначення фінансової системи не тільки в Україні, але й в інших країнах, які, у свою чергу, оновлюють дослідження як теоретично, так і практично. Визначення цього поняття в інституційному розумінні входить в загальний контекст для обґрунтування: це сукупність державних органів і місцевого самоврядування, які, здійснюючи свої повноваження, здійснюють фіскальну політику держави; сукупність різних сфер фінансових інститутів, які забезпечують процес утворення і використання коштів відповідних централізованих і децентралізованих грошових фондів з метою здійснення фінансової діяльності держави [2, с. 8-10]. Одним з таких інститутів фінансової системи є втілення норм фінансового законодавства через діяльність відповідних органів держави.

За допомогою реформування національного законодавства, а також запозичивши досвід іноземних держав, можна досягти успішного розвитку щодо вдосконалення низки фінансово-правових інститутів, зокрема, інституту “фінансова система”, шляхом запровадження та інтегрування фінансово-правових норм країн Європейського Союзу. Фінансова система повинна бути гнучкою, динамічною і само-врегульованою. Держава повинна знайти оптимальний підхід до реструктуризації, керувати розвитком і забезпечити стабільність всієї системи. Розвинена фінансова система є важливою передумовою для вирішення існуючих економічних проблем, включаючи різноманітні сфери суспільних потреб, забезпечення яких виконує держава. Розвинена фінансова система може виконувати широке коло завдань. По-

перше, сприяти ефективному розподілу ресурсів в економіці, по-друге, фінансовий сектор повинен сприяти реалізації соціальних функцій держави, по-третє, фінансова система повинна стати основою для розширення українського малого бізнесу на зовнішні ринки і служити засобом реалізації державної політики щодо зміцнення фінансового суверенітету [2, с. 11].

Список використаних джерел

1. Богатирьов І. І. Особливості фінансової системи Європейського Союзу // УДК 339.92 //Науковий вісник Ужгородського національного університету /— 2017 —С. 32-37
2. Бурбика М. М., Солонар А. В., Уткіна М. С. Підходи до визначення поняття «фінансова система» в Україні та зарубіжних країнах // УДК 347.73 /—2017 — С. 1-11

Данкович А.В.,
Ірпінський державний коледж економіки на права,
студентка 1 курсу спеціальності «Право»
Науковий керівник: ***Васека Р.М.,***
Ірпінський державний коледж економіки на права,
викладач

ДЖЕРЕЛА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ І ФІНАНСІВ

Міжнародне право виникає внаслідок реальних суспільних процесів і є сукупністю юридичних норм, принципів. Загалом норми створюються шляхом договірної угоди між суб'єктами міжнародного права, вони визначаються в якості юридично обов'язкових суб'єктів міжнародного права. Реалізація норм забезпечується примусом, а його межі визначаються в міждержавних угодах.

Міжнародне економічне право – це система норм і принципів, які регулюють відносини, що виникають між державами та іншими суб'єктами міжнародного публічного права у сфері економічного співробітництва. Суб'єктами міжнародного економічного права є держави, міжнародні організації та їх об'єднання. Залежно від суб'єктного складу міжнародні економічні відносини можуть бути як двосторонніми, так і багатосторонніми, як універсальними, так і регіональними або локальними. Основними джерелами міжнародного економічного права є міжнародні договори та міжнародні звичаї.

Чільне місце серед універсальних договорів, що є джерелами міжнародного економічного права, посідають: Генеральна угода з тарифів і торгівлі 1947 р. (ГАТТ-47) і пакет Маракешських угод 1994 р., спрямованих на модифікацію ГАТТ і створення Світової організації торгівлі (ГАТТ/СОТ-94). Значну роль у становленні сучасного міжнародного економічного права відіграли Лімська декларація про промисловий розвиток і співробітництво 1975 р., прийнята ЮНІДО, та Принципи міжнародних торгових відносин і торгової політики, прийняті ЮНКДАТ у 1964 р. [1].

Міжнародний договір – основне джерело міжнародного фінансового права, якщо він є добровільним і рівноправним волевиявленням держав, які його уклали, і не суперечать загальновизнаним нормам міжнародного права. Міжнародні угоди набувають для їх учасників юридичної сили з моменту і внаслідок факту підписання державами такої угоди (або приєднання до неї).

Наприклад, Бреттон-Вудські угоди встановили і юридично закріпили фундаментальні положення міжнародної фінансової системи. Вони заснували:

Міжнародний банк реконструкції і розвитку(МБРР) як постійно діючий орган, що забезпечує створення сприятливих умов для капіталовкладень, стимулювання міжнародних потоків довгострокових інвестицій, сприяння реконструкції і розвитку територій країн-членів тощо.

Двостороннє співробітництво України і міжнародних фінансових організацій регулюється нормами різних систем права. Серед двосторонніх угод можна виділити договори між державою-учасником і міжнародною фінансовою організацією (МФО), також договори про співробітництво МФО з міжнародними організаціями нефінансового характеру, спеціалізованими установами ООН. До міжнародно-правових норм відносяться Бреттон-Вудські угоди; міжнародні конвенції(наприклад Женевська конвенція 1930р. про перевідні та прості векселі); угоди про заснування регіональних банків розвитку; уніфіковані міжнародні норми (наприклад уніфіковані правила і звичаї для документарних акредитивів) [2, с. 312].

До джерел міжнародного фінансового права, які безспірно випливають із національних правопорядків, відносяться односторонні акти держав. Такі односторонні акти можуть бути актами законодавчої та виконавчої влади, а також рішення судової влади в тій мірі, в якій вони стосуються макроекономічних фінансових відносин держав.

Міжнародні джерела складають основу міжнародного фінансового права. До них відносяться як договірні, так і не договірні джерела, відомі міжнародному праву. Значення міжнародних джерел дуже суттєве.

Незалежно від національних та міжнародних існують джерела, які не можна віднести ні до внутрішнього ні до міжнародного правопорядку, в зв’язку з цим отримали узагальнену назву «джерела третього правопорядку». Вплив третього правопорядку на фінансові відносини сягнув такого рівня, який дає підстави для висновку про специфіку джерел міжнародного фінансового права порівняно із джерелами міжнародного права [3, с. 37-39].

Отже можна зробити висновок, що міжнародне право є незамінним інструментом організації міжнародних економічних відносин, тому це свідоме узгодження під впливом держав на їх розвиток у потрібному напрямку. Джерела міжнародного економічного та фінансового права є дуже потрібними, адже вони містять правила поведінки держав та інших суб’єктів права у сфері економічних відносин. А загалом міжнародна економіка і фінанси є важливою складовою суспільного життя кожного з нас.

Список використаних джерел

1. Міжнародне економічне право [Електронний ресурс] / Jure: український юридичний портал. – Режим доступу:http://jure.in.ua/tema-14-mizhnarodne-ekonomichne-pravo.

2. Лазебник Л.Л. Міжнародне фінансове право: Навч. пос. / Л.Л. Лазебник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 312 с.

3.Лазебник Л.Л. Міжнародне фінансове право: Навч. пос. / Л.Л. Лазебник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 37-39 с.

Залізняк А.О.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 4 курсу, спеціальності «Правознавство»
Науковий керівник: ***Лихошерст Л.М.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач

ЮРИДИЧНИЙ АНАЛІЗ КЛЮЧОВИХ АСПЕКТІВ АДАПТАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА ДО СТАНДАРТІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Глобалізаційні процеси, які сьогодні відбуваються у світі, призводять до встановлення взаємодії між окремими країнами та регіонами світу, а також до поглиблення міжнародних зв'язків. Як результат, країни інтегруються для збереження миру та забезпечення економічного процвітання. Одним із потужних інтеграційних об'єднань у світі є Європейський Союз, метою створення якого є сприяння економічному розвитку, добробуту, підвищення життєвого рівня народів Європи.

Проблеми, які існують на даний момент в податковому законодавстві, вимагають дієвих кроків щодо адаптації національного законодавства до законодавства Європейського Союзу [1, ст. 1-357].

На відміну від країн ЄС податкова система України не є інструментом підвищення конкурентоспроможності держави, не сприяє зростанню економічної активності суб'єктів господарювання. Існуюча система формування державних доходів відображає недосконаліть перехідної економіки та має переважно фіскальний характер. Ринкове реформування економіки супроводжувалося неодноразовими спробами удосконалити податкову систему, шляхом прийняття окремих законодавчих актів, що були недостатньо адекватними стану економіки, характерними рисами якої є структурні диспропорції, наявність значних обсягів тіньових оборотів, платіжна криза [2, ст. 455-478].

Однією із важливих умов вступу України до ЄС, є необхідність модернізації власної податкової системи.

Податкова система України виявилась неефективною і невідповідною одному з основних завдань України – переходу до ринкової економіки.

При розробці Загальнодержавної програми адаптації законодавства та діяльності органів державної влади щодо виконання загальнодержавної євроінтеграційної політики, передусім необхідно забезпечити тісну взаємодію Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України і органів судової влади та громадськості у досягненні цілей, визначенні етапів, ресурсів та обсягів робіт у зазначеній сфері. Треба забезпечити узгодженість основних напрямів правової реформи в державі та наближення правової системи України у всіх галузях права до стандартів ЄС.

Процес адаптації неможливий без належного науково-аналітичного та методологічного забезпечення.

Для науково-аналітичного та методологічного забезпечення процесу адаптації з боку України необхідно:

1) створити робочі групи з експертів європейського та національного права і галузевих експертів та безпосередніх виконавців (бажано, щоб останні пройшли стажування — під жорстким контролем з боку уряду у країнах, які вже мають необхідний досвід з цих питань). Розробка Загальнодержавної програми адаптації має здійснюватися паралельно з широкомасштабними дослідженнями права ЄС, стану права України, рівня його відповідності праву ЄС спочатку у пріоритетних сферах, а потім у всіх сферах права та практики. Дані дослідження мають стати основою для внесення змін до Загальнодержавної програми адаптації, формування планів законопроектних робіт у сфері адаптації;

2) для забезпечення комплексного підходу до розробки кожного розділу програми потрібно залучати міністерства, центральні органи державної влади, провідних експертів національного і європейського права, галузевих спеціалістів, економістів, представників судової влади та громадськості. У зв’язку з необхідністю врахування послідовного виконання поставлених у програмі завдань, постійного розвитку права ЄС, Загальнодержавна програма адаптації законодавства, як ефективний інструмент, потребує періодичного перегляду;

3) докорінно змінити методологію та процес планування робіт з адаптації законодавства України, виходячи з такої послідовності процесу адаптації у кожній пріоритетній сфері [3, с.200-204].

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 // Відомості Верховної Ради України офіційне видання від 08.04.2011 2011 р., № 13 ст. 556, стаття 112.

2. Адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Тематична доповідь Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України у 2002 році». – К., 2003. – 478 с.

3. Борщевський В.В. Європейська інтеграція України крізь призму економічної безпеки держави. - Актуальні проблеми міжнародних відносин:

Збірник наукових праць. - Вип. 26. - К.: ВПЦ 2 «Київський університет», Інститут міжнародних відносин, 2001. - С.200-204.

Зозуля Я.А.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 2 курсу спеціальності «Право»
Некращук Я.А.,
Університет ДФС України,
студентка І (бакалаврського) рівня вищої освіти
Науковий керівник: ***М.Г. Івануц,***
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Одним із найважливіших чинників розвитку людської цивілізації, безумовно, виявилася інтеграція. На сьогодні ефективна інтеграція України до світового економічного простору є нагальним завданням розбудови державності та економіки.

Позиція України щодо Європейського Союзу була сформована вперше на законодавчому рівні в Основних напрямках зовнішньої політики України, що були схвалені Верховною Радою України 2 липня 1993 р. Починаючи із цього моменту Україна почала тяжіти до європейського інтеграційного об'єднання і від того моменту намагалась все ж таки приєднатись до Європейського Союзу, ці намагання ми можемо спостерігати і до сьогоднішнього дня [1, с. 35].

Важливим кроком до подальшої інтеграції здійснення таких дій: 1) започаткування діалогу на високому рівні з питань енергетики, транспорту, а також у сфері науки та освіти; 2) приведення законодавства України у відповідність до вимог Європейського Союзу у пріоритетних сферах; 3) проведення переговорного процесу та утворення митного союзу між Україною і Європейським Союзом, метою якого безперечно має стати скасування митних, правових та технологічних перешкод у цій сфері.

Але зусилля української сторони не принесли на даний час бажаного результату. Так головними невирішеними проблемами залишаються: 1) обмеженість надійного джерела та потенціалу розвитку експортних можливостей – стійкого платоспроможного внутрішнього ринку; 2) слабкі позиції України у сфері високих технологій, низький рівень розвитку науково-технічного процесу; 3) недостатній рівень розвитку сучасної інфраструктури, особливо інформаційної і транспортної, та видів діяльності, що підтримують присутність українських виробників на міжнародних ринках; 4) невисокий рівень конкурентоспроможності вітчизняних виробників, їх товарів і послуг та економіки країни в цілому; 5) відсутність масштабних інвестицій в економіку України, що унеможливлює входження українських виробників до їх міжнародних розподільчих систем, а відтак – ефективне проникнення на

висококонкурентні ринки найбільш розвинутих країн, особливо в сегментах, пов'язаних з високотехнологічними виробами; 6) складнощі створення й удосконалення фондового ринку; 7) недостатня готовність інституційної структури в Україні, брак кваліфікованих кадрів, ресурсної бази для виконання відповідних заходів [2, с. 113].

Ще однією проблемою інтеграції України до Європейського Союзу є не підготовлене до європейських стандартів українське законодавство. Повинна здійснитись адаптація українського законодавства із європейським, це має здійснюватися за рахунок реформування української правової системи та поступове приведення її у відповідність із європейськими стандартами [3, с. 160].

До таких перспектив для України після вступу до Європейського Союзу слід віднести: а) політичні перспективи – передбачають стабільність політичної системи, сприйняття України як важливого суб'єкта політичних відносин; б) економічні перспективи – передбачають забезпечення розвитку малого та середнього бізнесу, а також впровадження стандартів Європейського Союзу у виробництві; в) соціальні перспективи – мають на меті формування середнього класу та проведення реформування освіти, охорони здоров'я, соціального захисту [4].

Розвиток відносин з Європейським Союзом у довгостроковій перспективі має залишатися одним із пріоритетів зовнішньоекономічної політики України. Основні зусилля мають спрямовуватися на інтеграцію України у загальноєвропейський економічний простір шляхом розширення доступу українських товарів на європейські ринки [5, с. 72].

Таким чином, перспектива інтеграції України залежить значною мірою від вирішення ряду економічних проблем. Тільки в результаті успішного здійснення ринкових реформ і досягнення високого рівня розвитку економіки, Україна може претендувати на членство у Європейському Союзі.

Список використаних джерел

1. Батаренко А.О. Проблеми та перспективи європейської інтеграції України [Текст] / А.О. Батаренко // Науковий вісник Інституту міжнародних відносин НАУ. – 2014. – № 1. – С. 34–37.

2. Єрмолаєв А.В., Парахонський Б.О., Яворська Г.М., Резнікова О.О. Європейський проект та Україна: монографія. – К.: НІСД, 2012. – С. 111–117.

3. Федоришина О.О. Проблеми інтеграції України до Європейського Союзу [Текст] / О.О. Федоришина // Ефективна економіка. – 2014. – Випуск № 4. – С. 158–162.

4. Інтеграція України до ЄС: проблеми та перспективи [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://sophus.at.ua/publ/2015_10_30_kampodilsk/sekcija_section_3_2015_10_30/integracija_ukrajini_do_es_problemi_ta_perspektivi/104–1–0–1577.

5. Булана О. Державна підтримка підприємств реального сектора економіки в Україні в умовах її інтеграції у СОТ і ЄС // Економіка України. – 2011. – № 2. – С. 68–79.

Кириленко А О., Чорнобай Л.Р.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентки 4 курсу спеціальності «Правознавство»
Науковий керівник: ***Тарасенко О. А.,***
к.ю.н, викладач

ІНДИВІДУАЛЬНА ПІДЗВІТНІСТЬ У МОДЕЛЯХ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ В КРАЇНАХ - ЧЛЕНАХ ЄС

Протягом тривалого часу європейські країни визнають той факт, що стандарти управління та показники діяльності державних службовців є надзвичайно важливими як для загальних показників діяльності державної адміністрації, так і для заходів з реформування державних органів. Основний механізм, який використовується державою – це закон.

Державна служба заснована на принципах, установлених як за допомогою конституційних механізмів, так і адміністративного права. Із цього випливає, що цінності державної служби є правовими цінностями. Правові цінності відмінні від етичних цінностей, навіть якщо вони перетинаються. При порушенні правових цінностей виникають правові наслідки за допомогою застосування дисциплінарних положень закону про державну службу. Державні службовці зобов'язані дотримуватися адміністративних принципів, установлених законодавством.

Сучасна конституційна державна служба в демократичній державі може мати місце за наявності певних умов:

- поділу державної і приватної сфер;
- поділу політики і адміністрації;
- розвитку індивідуальної підзвітності державних службовців, які долають старі процеси колегіального прийняття рішень, що вимагає наявності досвідчених державних керівників;
- достатнього рівня охорони праці, заробітної плати, стабільності, а також чітко визначених прав та обов'язків державних службовців;
- найму на роботу і просування по службі, основані на службових досягненнях [1, с. 16].

Управління державною службою відповідно до закону охоплює кілька факторів, найбільш важливими з яких є такі:

- якість матеріально-правового регуляторного закону. Регуляторний закон передбачає наявність структури для процесу прийняття рішень у межах окремої сфери політики (наприклад у сфері містобудування або в питаннях охорони навколишнього середовища). Іншими словами, він являє собою інструмент для посадових осіб і джерело інформації та прогнозів для громадськості;
- якість адміністративно-процесуального права. Адміністративно-процесуальне право передбачає належні процедури прийняття адміністративних рішень, координації та балансу сил, взаємовідносин між посадовими особами та зв'язок із громадськістю, а також процедури, що дозволяють будь-якій зацікавленій стороні бути вислуханою або подати скаргу;

- якість фінансової та адміністративної підзвітності і механізмів контролю. Цей фактор працює в інтересах прозорості, передбачає перевірки прийняття рішень з фінансових та адміністративних питань, а також заходи щодо виправлення, кримінального переслідування і відшкодування збитків.

При вирішенні питання моделі державної служби держав-членів ЄС використовували різні підходи. У ряді держав, таких як Франція, Ірландія, Нідерланди, Іспанія і Швеція, існує державна служба, яка охоплює кожного державного службовця, оскільки вважається, що кожен державний службовець є частиною існуючої державної машини (широка концепція державної служби). Інші держави, такі як Австрія, Німеччина, Великобританія, а з недавніх пір Данія і Італія, обмежили сферу концепції державної служби так званої «ключової державної адміністрації», що загалом означає, ті функції, які можуть законно виконуватися тільки державою відповідно до традиційного загального політичного розуміння. В останньому випадку тільки професіонали з державного управління та адміністрування і професіонали, що володіють державними повноваженнями (наприклад, поліція, митниця і т.д.), є державними службовцями (концепція державної служби). Серед країн Центральної та Східної Європи Угорщина та Польща застосовують обмежену концепцію державної служби, водночас Литва розглядає питання використання широкої концепції [2, с. 24].

Вузька концепція державної служби передбачає розвиток поняття про індивідуальну підзвітність. Введення особистої індивідуальної підзвітності за прийняті рішення і здійснені дії має на увазі виконання того, що обов'язки і компетенція в межах державної служби чітко визначені. Важливим є той факт, що будь-яке адміністративне рішення має під собою чітко визначені в законі державні повноваження та чітку підзвітність.

Державні службовці повинні досягти цілей, які відрізняються від тих, які існують у звичайних трудових відносинах. Серед цих цілей можна назвати такі:

- створення механізмів контролю та підзвітності з тим, щоб не допустити зловживання державними повноваженнями і неналежного управління державними ресурсами;
- надання державним органам іміджу законності в очах громадян і платників податків з тим, щоб підвищити рівень довіри до державних органів і в кінцевому підсумку, до держави в цілому;
- розмежування, наскільки це можливо, сфери діяльності держави в політиці і сфері діяльності держави в державному управління;
- забезпечення професійної спадковості та передбачуваності. Саме тому правові адміністративні принципи відіграють ключову роль;
- залучення кращих наявних у країн кандидатів на державну службу і утримування їх за допомогою перспектив кар'єрного та особистого розвитку.

Список використаних джерел

1. Координация в центральных правительственных органах: функции и организация кабинета правительства. Сравнительный анализ стран ОЕСР,

Центральной и Восточной Европы и Западных Балкан URL: http://www.oecdru.org/zip/sigma_paper_35pdf.

2. Европейские принципы государственного управления. URL: http://www. Sigmaweb.org/

Ковалів Л.М.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 2 курсу спеціальності «Фінанси»
Науковий керівник: ***Колісник Н.І.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач

СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНСЬКОЇ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Інтеграційні процеси є основою міжнародних відносин, що визначає теперішній та майбутній розвиток країни і саме тому практично всі країни приймають участь хоча б в одному з них. Крім того, інтеграційний вплив відчувають і ті країни, які не входять до інтеграційних об'єднань. У Європі таким інтеграційним угрупованням є Європейський Союз (ЄС).

Європейський Союз являє собою об'єднання країн задля досягнення миру та добробуту шляхом спільної праці. Країни-члени ЄС створили спільні інституції, яким надано частину їх національних повноважень для того, щоб діяльність у сфері спільних інтересів держав регулювалась та контролювалась демократичним шляхом на загальноєвропейському рівні [1].

Що стосується відносин України з ЄС, то тут ситуація невтішна, оскільки дані стосунки почалися після здобуття Україною незалежності у 1991р. і на цьому закінчилися. Таким чином, головним надбанням України є лише її визнання на міжнародній арені всіма країнами-учасницями та їхніми владними органами, а також тісне співробітництво з деякими країнами-членами Євросоюзу.

На сьогоднішній день головними напрямками співпраці України та ЄС є енергетика, торгівля та інвестиції, юстиція та внутрішні справи, наближення законодавства України до законодавства Євросоюзу, охорона навколишнього середовища, транспортна сфера, транскордонне співробітництво, співпраця у сфері науки, технологій та космосу [2, с. 121].

Діючою правовою основою взаємовідносин між Україною та ЄС є Угода про партнерство та співробітництво (УПС) від 14 червня 1994р. (набула чинності 1 березня 1998р.), яка стала початком співпраці України та ЄС з широкого кола політичних, торговельно-економічних та гуманітарних питань [2, с. 122].

Для вступу до Євросоюзу, країна-кандидат має відповідати Копенгагенським критеріям, серед яких головними є:

- дотримання демократичних принципів прав людини; – верховенство закону;

- наявність конкурентоспроможної ринкової економіки, яка здатна конкурувати на внутрішньому ринку ЄС;

- визнання загальних правил і стандартів ЄС;

- прийняття встановленого комплексу інституційних і юридичних норм євроінтеграції [1].

Крім того, відповідно до прийнятого у березні 2012 року Фіскального договору всі країни-учасниці Євросоюзу зобов'язані запровадити єдині обов'язкові бюджетні правила у національні бюджетні системи, зокрема:

- дефіцит бюджету окремих країн має бути не більше 0,5% ВВП. Даний підпункт вже є проблемним для виконання, оскільки за міжнародними стандартами, дефіцит державного бюджету не має перевищувати 3% ВВП, а бюджетний дефіцит в нашій країні перейшов допустимі межі в декілька разів;

- затвердження боргових меж. Боргова ситуація нашої країни має негативні тенденції, оскільки ми маємо велику кількість боргових зобов'язань, що викликає залежність від іноземних інвесторів.

Позитивними наслідками у відносинах Україна – ЄС є:

- запровадження Європейським Союзом безвізового режиму для громадян України, яке набуло чинності з 11 червня 2017 року;

- набуття з 1 вересня 2017 року чинності Угоди про Асоціацію з Україною;

- розширення торгівельних преференцій для України, що стосуються збільшення квот на експорт продукції українського АПК і зниження мит на промислову продукцію [1].

Негативні наслідки вступу до ЄС:

- часткова втрата суверенітету, невизначеність стратегії розвитку ЄС, погіршення відносин з країнами СНД та іншими країнами;

- втрата конкурентоспроможності певних галузей, складність переходу на європейський рівень цін;

- розмивання національної самобутності України [3].

Отже, відносини України та Євросоюзу знаходяться на базовому рівні і мають волатильний характер. Тобто Україна має тенденції і можливості до вступу в ЄС, але все ж існують проблемні питання які слугують важливою перепоною на євроінтеграційному шляху України. Даний шлях триває вже не одне десятиліття і не відомо скільки ще триватиме, тому Україні необхідно докладати значних зусиль для досягнення своїх цілей.

Список використаних джерел

1. Смачило Т.В., Гірчиця Т.П. Стан та перспективи української євроінтеграції // Тернопільський національний економічний університет – «Молодий вчений» – № 11 (51) – листопад, 2017р.

2. Правові засади європейської та євроатлантичної інтеграції України: досягнення та перспективи: матеріали учасників заочної науково-практичної конференції (Львів, 31 жовтня 2017 року). – Львів: ННІПП НУ «Львівська Політехніка», 2017. – С. 157.

3. Юрчик І.Б. Проблеми інтеграції України у світове співтовариство / І.Б. Юрчик, В.А. Урбанович // Науковий огляд. – 2016. – № 3(24). – С. 29–34.

Кобець О.Ю.,
Ірпінський державний коледж економіки та права ,
студентка 4 курсу спеціальності «Правознавство»
Науковий керівник: ***Шевель О.М.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач

БОРОТЬБА З КОНТРАБАНДОЮ ЯК ОДИН ІЗ МЕТОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

В умовах перехідної економіки одним з головних завдань зовнішньоекономічної політики України є розвиток зовнішньої торгівлі, зміцнення та поліпшення економічних відносин з іншими країнами, а також пріоритет захисту інтересів вітчизняного товаровиробника. Проте внаслідок нестабільної економічної та політичної ситуації у країні контрабанда набуває досить великих розмірів, що є реальною загрозою економічним інтересам держави. Держава втрачає монополію на експорт/імпорт певних груп товарів, особливо тих, що вилучені із загального списку товарообігу, а українські товаровиробники зазнають значних збитків, адже за рахунок нелегального імпорту товарів попит на вітчизняну продукцію суттєво зменшується. Окрім того, така діяльність має досить негативний вплив на суспільну безпеку у разі нелегального перевезення наркотичних засобів, зброї і боєприпасів, психотропних речовин, під час перевезення зброї масового ураження, а також виникає загроза для захисту інтересів культури під час контрабанди культурних цінностей та надбань країни.

Контрабанда може перевозитись за допомогою подання митним органам таких фальшивих видів документів

а) підроблених документів, що може виявлятися як у частковій зміні первинного змісту справжнього документа (шляхом підчищання чи виправлення), так і у повному виготовленні фальшивих документів від бланка до підписів, печаток та штампів;

б) документів, які були отримані незаконним шляхом і містять справжні підписи, печатки, та надають право переміщати товари через митний кордон особі, яка такого права не має. Це можуть бути документи, отримані за допомогою хабара, обману або навіть погроз;

в) документів, які є справжніми за формою, але містять неправдиві відомості. Переважно в таких документах занижується кількість товару або товари записуються за іншими назвами [1].

Протягом останніх років поширення набувають способи вчинення контрабанди за участю представників підприємницьких структур; за сприянням осіб, що здійснюють митний контроль. Активно використовуються фіктивні фірми, здійснюються операції з давальницькою сировиною, гуманітарною допомогою, декларуються вантажі не за своїми назвами, змінюються коди товарів, занижується митна вартість тощо. Коли державна політика та інші

чинники спричиняють зростання ціни в країні на певні групи товарів, одразу активізується контрабанда.

Встановлено, що для протидії контрабанди потрібно вирішити такі проблеми:

1) встановити жорсткий парламентський та громадський контроль за діями митних та прикордонних органів, а також забезпечити покарання за корупційні діяння;

2) оптимізувати ставки ввізного мита, акцизного збору та ПДВ з врахуванням забезпечення необхідного рівня захисту внутрішнього ринку;

3) вжити заходів щодо спрощення процедури митного оформлення товарів;

4) забезпечити взаємодію органів СБУ, МВС, Державної прикордонної служби України, а також правоохоронних та контролюючих органів суміжних держав та митних органів для обміну інформацією;

5) забезпечити технічне обслуговування митниць сучасними засобами митного контролю, тобто встановити системи відеоспостереження, електронні ваги, прилади для сканування тощо;

6) сприяти розвитку кінологічної служби та застосувати пошукові методики виявлення наркотиків, скориставшись міжнародним досвідом;

7) видати аналоги наркотичних засобів для тренування собак, адже тренування проходять із застосуванням замінників, які за запахом відрізняються від оригіналу;

8) висвітлювати в засобах масової інформації дії органів державної влади, пов’язані із боротьбою з контрабандою та порушеннями митних правил [2].

Зараз спостерігається таке явище, що держава фактично втратила контроль над процесом виробництва й обігу товарів, тому вивчення груп товарів, які ввозять в Україну, їх кількості, шляхів доставки дадуть змогу точно виявляти підприємства, що використовують різноманітні незаконні схеми для зменшення податкового навантаження і боротися з контрабандою не лише на стадії перетину кордону контрабандним товаром, а й на етапі, коли виникає можливість незаконного імпорту або експорту. Але для цього, насамперед, необхідно вирішити низку важливих проблем, які допоможуть в протидії контрабанді.

Поступова реалізація встановлених заходів щодо боротьби з контрабандою зумовить захист економічних інтересів країни, забезпечить наповнення Державного бюджету, а також здійснить позитивний вплив на криміногенну ситуацію в країні, що у комплексі призведе до формування потужних резервів для зміцнення економічної безпеки держави.

Список використаних джерел

1. Погорецький М.А. Підвищення ефективності боротьби з сучасною контрабандою / М.А. Погорецький // Південноукраїнський правничий часопис. - № 1. - 2015. - С.18-21.

2. Кравчук С.Й. Економічна злочинність в Україні. Курс лекцій. Навчальний посібник. – Київ Кондор, 2013. − 282 с.

Ковальчук Т. В.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 3 курсу спеціальності «Право»
Науковий керівник: ***Починок К.Б.,***
Університет ДФС України,
к.ю.н., доцент кафедри господарського права та процесу

ФОРМАТИ ТА ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

Ефективність та розвиток функціонування роздрібної торгівлі визначаються параметрами, які можуть бути зазначені у момент створення торговельного підприємства або ж формуватися в процесі його діяльності, що в свою чергу значно відстає від нормативів та рівня розвинених держав.

Відповідно до ДСТУ 4303:2004 «Роздрібна та оптова торгівля. Терміни та визначення понять» [1] тип підприємства роздрібної торгівлі характеризується асортиментним профілем, розміром торговельної площі, методом продажу, ціновими характеристиками пропонованих товарів, що в свою чергу формує різні типи торговельних підприємств, такі як: супермаркети, універмаги, спеціалізовані магазини, магазини з продажу товарів повсякденного попиту тощо.

Торговельні центри мають свою класифікацію, торговельні мережі, які розвиваються в межах торговельних центрів. Однією з ключових особливостей, яка визначає модель роздрібної торгівлі, є формат.

Найбільш розповсюдженими сучасними форматами роздрібної торгівлі на сьогоднішній день є міні-маркети, супермаркети, гіпермаркети, дискаунтери, бутіки, магазини форматів Cash&Carry, а також торгові центри.

Міні-маркет – це магазин самообслуговування малої площі (18-400 кв. м) [2, с.123].

Супермаркет – великий універсальний магазин самообслуговування з продажу широкого асортименту продуктів харчування і напоїв, а також супутніх товарів для домашнього господарства, предметів санітарії та гігієни тощо.

Гіпермаркет – це формат підприємства роздрібної торгівлі, що реалізує продовольчі й непродовольчі товари на торговій площі від 5000 і більше кв. м, переважно у формі самообслуговування. На практиці торгова площа цього формату починається від 2500 кв. м [3, с.85].

Дискаунтер – магазин площею 300-1000 кв. м, розташований у місцях масової забудови або на жвавих магістралях. Формат орієнтований на продаж певних товарів із мінімальною торговою націнкою (зазвичай 5-7 %) [4, с.64].

На практиці у сфері торгівлі існують два типи дискаунтерів: «жорсткий» і «м'який» [5, с.199].

Бутік (фр. Boutique - невеликий магазин модних і дорогих товарів) – це магазин ексклюзивного одягу і аксесуарів, які можуть бути офіційними

торговими точками знаменитих будинків моди. Бутіки бувають монобрендовими і мультибрендовими.

Магазин-склад (Cash&Carry) – це об'єкт роздрібної торгівлі, орієнтований на продаж продовольчих і непродовольчих товарів дрібним оптом.

Сьогодні однією з найбільш популярних та ефективних форм організації торговельного простору міста є моли (moll) – багатофункціональні торговельні комплекси, які стали невід'ємним атрибутом великих міст [6, с.65].

Торговий центр – формат рітейлу (тобто, роздрібний продаж товарів і послуг кінцевому споживачеві), що являє собою сукупність підприємств торгівлі, сервісного обслуговування, ресторанного господарства та дозвіллєвої інфраструктури, підібраних відповідно до концепції центру і розташованих на території спеціально спроектованої, пропонує споживачам широкий асортимент товарів і послуг.

Популярності набуває, відомий всім формат роздрібної торгівлі – універмаг. У м. Києві відкрито перший в такому форматі об'єкт торгівлі – ЦУМ. В ньому заплановано представити унікальний асортимент, систему бонусів, послугу «консультант біля примірочної» тощо.

Дисконт (англ. Discount – знижка, зменшення ціни) і сток (англ. Stock – запас товарів, асортимент, наявний) – розпродаж за низькими цінами.

Дрогері (нім. drogerie – «аптекарський магазин»). Він, на відміну від класичної аптеки, є магазином самообслуговування, що пропонує побутову хімію, засоби гігієни і косметики, аксесуари, біжутерію, іграшки та білизну.

Отже, в результаті досліджень було встановлено, що, незважаючи на нестабільну економічну ситуацію, високу тіньову складову бізнесу в державі, роздрібна торгівля залишається однією з тих галузей, яка активно розвивається і не тільки збільшує власні прибутки, але й є підтримкою всієї економіки країни. Для посилення своїх позицій, утримання наявних та залучення нових клієнтів, збільшення власного прибутку кожне роздрібне підприємство повинно використовувати якомога більший комплекс заходів, враховувати вимоги до форматів магазинів роздрібної мережі.

Список використаних джерел

1. Роздрібна та оптова торгівля. Терміни та визначення понять: ДСТУ 4303:2004 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.profiwins.com.ua/uk/directories1/ dstu4303.html.

2. Теплицька Г.Й. Порівняння сучасних типів та форматів торговельних підприємств за кордоном і в Україні. Вісник Академії митної служби України. Серія: Економіка. 2012. №1. С.121-125.

3. Данкєєва О.М. Роздрібна торговельна мережа в Україні: класифікація типів та особливості розвитку в умовах кризи. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2016. Вип. 6. Ч. 1. С.81-87.

4. Горбенко О.В. Ринок продуктової роздрібної торгівлі в Україні: формати, мережі, розвиток. Молодий вчений. 2015. №669 (24). Ч. 1. С.59-66.

5. Таташева Э.В. Современные форматы розничной торговли: отечественный и зарубежный опыт. Теория и практика общественного развития. 2015. № 24. С.197-200.

6. Березко О. В. Переваги та недоліки молу як міської будівлі на прикладі Києва. Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури. 2015. № 5(206). С.66-73.

Ковтун Ю.В.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 3 курсу спеціальності «Право»
Науковий керівник: ***Колісник Н.І.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач

ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ УКРАЇНСЬКОЇ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Відносини України з ЄС та євроінтеграційні процеси України – це одна з найактуальніших тем дослідження сучасного розвитку України. Проблемам інтеграції та співробітництва України з ЄС приділили увагу багато таких вчених та авторів, як Л. Даниленко, О. Кіндратець, Д. Міхель, В. Муравйов, М. Назаренко, Є. Тихомирова, В. Трюхан та ін.

Європейський Союз – економічне та політичне об'єднання 28 держав-членів, що розташовані переважно в Європі. Спочатку Європейський Союз був утворений шістьма країнами, але після 1958 року ЄС пройшов п'ять етапів послідовного розширення та розвитку. Найбільшим структурним розширенням ЄС стало приєднання 1 травня 2004 року 10 нових членів. На сьогоднішній день у складі ЄС перебуває 28 країн-учасниць і останньою країною яка приєдналася у 2013 році є Хорватія. Правовою основою існування Євросоюзу є Договір про Європейський Союз від 7 лютого 1992 року [1].

Відносини України та Євросоюзу почалися із здобуттям першою, незалежності, тобто з 1991 року. Пріоритетними напрямками розвитку взаємовідносин обох сторін є електроенергія, розбудова транспортних шляхів, торгівля та інвестиційні процеси, охорона НПС.

Постановою Верховної Ради України «Про Основні напрями зовнішньої політики України» від 2 липня 1993 року було вперше зазначено про наміри України започаткувати відносини з ЄС. Даний документ наголошував на тому, що «перспективною метою української зовнішньої політики є членство України в Європейських Співтовариствах за умови, що це не шкодитиме її національним інтересам. З метою підтримання стабільних відносин з Європейськими Співтовариствами, Україна підпише Угоду про партнерство і співробітництво, реалізація якої стане першим етапом просування до асоційованого, а згодом – до повного її членства у цій організації» [2].

Стратегічні цілі України стосовно євроінтеграції були сформовані та розвинуті у Стратегії інтеграції України до ЄС, схваленій Указом Президента України 11 червня 1998 року, та Програмі інтеграції України до ЄС, схваленій

Указом Президента України 14 вересня 2000 року. Дані програми першочерговим завданням у процесі євроінтеграції становили здобуття повноправного членства в ЄС [3].

Ще одним важливим документом який визначив взаємовідносини України та ЄС була Угода про партнерство та співробітництво (УПС), але на сьогоднішній день документ втратив чинність.

Після скасування Угоди про партнерство та співробітництво почалися переговори стосовно прийняття нового договору між Україною та ЄС. Дані переговори були започатковані у березні 2007 року і тривали цілих 10 років. Остаточна ратифікація даного документу відбулася 1 вересня 2017 року – Угода про асоціацію між Євросоюзом та Україною.

На основі Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» від 1 липня 2010 року визначаються основні політичні заходи України щодо становлення відносин з Європейським Союзом. Відповідно до ст.11 Закону, однією з основоположних засад зовнішньої політики України є «забезпечення інтеграції України в європейський політичний, економічний, правовий простір з метою набуття членства в ЄС» [4].

Указом Президента України «Про стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»» від 12 січня 2015 року визначено головні пріоритетні напрямки формування та розвитку України як члена Європейського Союзу. Так, у Документі зазначено, що ратифікувавши Угоду про асоціацію між Україною та ЄС, Україна отримала інструмент за допомогою якого можна здійснити внутрішні перетворення, а виконання вимог даної Угоди дає змогу Україні в подальшому стати повноправним учасником ЄС [5].

Отже, спрямованість України до євроінтеграції передбачає нові можливості співпраці з високорозвиненими країнами, сприяє вдосконаленню торгівельних стосунків, дає змогу підвищити свою конкурентоспроможність та зміцнити свої позиції в системі міжнародних відносин.

Список використаних джерел

1. Договір про Європейський Союз від 07.02.1992р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_029.
2. Про Основні напрями зовнішньої політики України: Постанова Верховної Ради України від 02.07.1993р. – № 3360-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T336000.html.
3. Про затвердження Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу: Указ Президента України від 11.06.1998р. – № 615/98 [Електронний ресурс]. – Режим доступ: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/U615_98.html.
4. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики: Закон України від 01.07.2010р. №2411-VI.
5. Про стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12.01.2015р. № 5/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/U005_15.html.

Лакіс А. В.,
Університет ДФС України,
здобувач ІІ (магістерського) рівня вищої освіти
Науковий керівник: ***Будник Ю.А.,***
Університет ДФС України,
к.ю.н., доцент кафедри господарського права та процесу

ПОЛІТИЧНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Інтеграційні процеси у політичній, економічній, духовній і соціальній сферах є одним із характерних елементів сучасної Європи. Процеси європейської інтеграції, що практично беруть свій початок із часів закінчення Другої світової війни, більше не виступають лишень аспектом політичного і економічного життя Західної Європи. Із розпадом системи чіткого поділу на «західний» та «східний» блоки та інших добре відомих політичних подій на початку 90-х років, ідея «повернення в Європу» охопила майже всі посткомуністичні і пострадянські держави [1].

Ще із проголошенням незалежності України в 1991 році всім стало зрозуміло, що перша за територією та п’ята за населенням на європейському континенті Українська держава є одним із ключових елементів політичної, військової, економічної, культурної та наукової співпраці між країнами Європи.

Сьогодні Європейський Союз вступає в новий етап інтеграції. Поряд з економічними доволі важливими стають: політичні, соціальні і екологічні проблеми, проблеми прав людини і проблеми безпеки, та розробляються шляхи подолання даних проблем. Тобто, спостерігається багатофакторний розвиток ЄС, і разом з цим відбувається підвищення його місця і ролі в глобальній економіці.

Зрозуміло, що для України як молодої європейської держави це об’єднання стає дуже привабливим та цікавим, адже приєднавшись до європейської когорти держав, Україну чекає подальший розвиток в політичному та економічному житті держави.

Євроінтеграція – цивілізаційний вибір України, одна з ключових вимог Революції гідності. У системі зовнішньополітичних пріоритетів України вона посідає особливе місце.

Для України європейська інтеграція – це шлях модернізації економіки, подолання технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, створення нових робочих місць для населення, підвищення конкурентоспроможності вітчизняного товаровиробника, вихід на світові ринки, насамперед на ринок ЄС. Тобто, з вищенаведеного можна дійти висновку, що європейська інтеграція відкриває для України нові можливості, допомагає вдосконалюватися державі, та здійснити модернізацію в важливій складовій функціонування держави, а саме в економіці країни. Як невід’ємна частина Європи Україна орієнтується на діючу в провідних європейських країнах модель соціально-економічного розвитку.

Політичні переваги інтеграції України у ЄС пов'язані зі створенням надійних механізмів політичної стабільності, демократії та безпеки. Зближення з ЄС є гарантією, а виконання його вимог – інструментом розбудови демократичних інституцій в Україні [2, с. 45].

Довгі роки плідної роботи дали змогу Верховній Раді України та Європейському парламенту 16.09.2014р. ратифікувати бажану Угоду про асоціацію між ЄС та Україною, що дало можливість розпочати тимчасове застосування відповідних положень Угоди про асоціацію з 01.11.2014 р.

Але, останнім часом існують певні проблеми, через які Євроінтеграція України сповільнюється, а саме: 1) обмеженість надійного джерела та потенціалу розвитку експортних можливостей – стійкого платоспроможного внутрішнього ринку в країні; 2) слабкі позиції України у сфері високих технологій; 3) недостатній рівень розвитку сучасної інфраструктури, особливо інформаційної і транспортної, та видів діяльності, що підтримують присутність українських виробників на міжнародних ринках;4) невисокий рівень конкурентоспроможності вітчизняних виробників, їх товарів і послуг та економіки країни в цілому;5) недостатня готовність інституційної структури в Україні, брак кваліфікованих кадрів, ресурсної бази для виконання відповідних заходів [3].

Незважаючи на перешкоди, інтегративні процеси будуть відбуватися, бо не тільки Україна зацікавлена в ЄС, а і ЄС певною мірою зацікавлений в українському ринку, але при умові вирішення проблеми бідності, яка нині є дуже гострою. Як наголошують європейські та українські експерти, з асоціацією не все гладко через те, що нова влада не демонструє швидких реформ, у країні вибухають корупційні скандали – усе це відбувається на фоні агресії на сході країни та тиску Росії з метою дестабілізації ситуації в Україні.

Якщо говорити в цілому про стратегію інтеграції України до Європи, можна виділити такі напрямки, як: адаптація законодавства України до європейського, забезпечення прав людини згідно з європейськими правилами; адаптація соціальної політики України до стандартів ЄС; економічна інтеграція та розвиток торговельних відносин між Україною та ЄС.

Україні час зробити ревізію своїх суперечливих досягнень останнього періоду і знайти кращий шлях підвищення власного конкурентного потенціалу і здатності бути повноцінним суб'єктом міжнародних відносин. Основою успішності євроінтеграційних зусиль може стати не квапливість, а виваженість, не прагнення до формального результату, а врахування всієї сукупності реальних обставин і тенденцій. Україна має йти вибраним шляхом європейської інтеграції, здійснювати належні реформи, підіймати рівень життя населення, долати власні проблеми та нарешті ставати гідною європейською державою.

Список використаних джерел

1. Мерніков Г.І. Європейська інтеграція України та економічна безпека держави. URL: http://www.db.niss.gov.ua/docs/polmil/100.htm (дата звернення: 24.01.2019).

2. Філоненко Р. Україна – ЄС: остаточний вибір засад розвитку держави. Віче. 2007. № 9-10. С. 45-47.

Левун І.В.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 3 курсу спеціальності «Право»
Науковий керівник: ***Починок К.Б.,***
Університет ДФС України,
к.ю.н., доцент кафедри господарського права та процесу

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЯРМАРОК, ЯК ОДНОГО ІЗ ВИДІВ ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ

Термін «ярмарок» походить від німецького слова «jahrmarkt», що буквально означає «щорічний ринок».

На відміну від європейських держав в Україні не існує єдиного нормативно-правового акту у сфері ярмаркової діяльності. Різні питання згаданої діяльності визначені законодавчими актами загального характеру, такими як Цивільний, Господарський, Бюджетний кодекси України, а також «Концепція розвитку внутрішньої торгівлі України» [1], «Концепція розвитку виставково-ярмаркової діяльності» [2].

Концепцією пропонується класифікувати ярмарки за чотирма ознаками [2]:

1) за місцем проведення (в Україні та за кордоном);

2) за статусом (всесвітні, міжнародні, національні, міжрегіональні та регіональні (місцеві);

3) за тематикою (універсальні, багатогалузеві ярмарки обладнання і технологій, галузеві ярмарки);

4) за джерелами фінансування (на бюджетній основі, на змішаній основі).

Водночас, на сьогодні єдиним діючим підзаконним актом, який регулює правовий статус ярмарку є «Положенням про порядок проведення міжобласних оптово-промислових ярмарків» [3]. Наразі саме цим документом керуються організатори ярмарків в Україні, причому ярмарків купівлі-продажу як продовольчих, так і непродовольчих товарів.

Залежно від економічного значення і складу учасників ярмарки поділяються на:

1) регіональні, орієнтовані на потреби декількох областей;

2) міжрегіональні, орієнтовані на міжрегіональні потреби, метою яких є найширше інформування про можливості підприємств різних регіонів у виробництві споживчих товарів та їх реалізації, про розвиток ефективного товарообміну між суб’єктами загальнодержавного споживчого ринку.

За товарною спрямованістю ярмарки поділяються на:

1) універсальні (з широкою номенклатурою товару);

2) спеціалізовані (з продажу окремих груп товарів).

Ініціаторами проведення ярмарків можуть виступати:

1) міністерства та відомства;

2) місцеві органи державної виконавчої влади, виконкоми Рад;

3) господарські товариства, об'єднання підприємств, інші організації та підприємства, діяльність яких пов'язана з насиченням ринку товарами.

Щорічно у 35 містах України проходить біля 550 ярмарків, з них 20% універсальних, 80% спеціалізованих. Найбільш відомим ярмарком в Україні є Сорочинський ярмарок, який проводиться в с. Великі Сорочинці Миргородського району Полтавської області. Останні роки Сорочинські ярмарки стали не лише місцем активної та багатогранної торгівлі.

На сьогоднішній день ярмаркова діяльність в Україні має низку не вирішених питань, а саме:

1) відсутній законодавчий акт, який встановлюватиме загальнообов'язкові правила (норми) у сфері ярмаркової діяльності, у тому числі у відповідності до загальних принципів законодавства ЄС;

2) не впроваджені міжнародні стандарти у сфері ярмаркової діяльності;

3) не визначені форми, порядок та механізми надання державної підтримки щодо організації проведення ярмарків на національних та міжнародних заходах;

4) не визначені повноваження органів виконавчої влади у згаданій сфері.

Список використаних джерел

1. Концепція розвитку внутрішньої торгівлі України: Постанова Кабінету Міністрів України від 20.12.1997 р. №1449 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1449-97-п.

2. Концепцію розвитку виставково-ярмаркової діяльності: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 22.08.2007 р. №1065 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/ laws/show/1065-2007-п.

3. Положення про порядок проведення міжобласних оптово-промислових ярмарків Постанова Кабінету Міністрів України від 30.08.1995 р. №693 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: http://zakon2.rada. gov.ua/laws/show/693-95-п.

Лямзіна О.В.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 2 курсу спеціальності «Право»
Науковий керівник: ***Мариношенко В.П.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач

ДЕЯКІ АСПЕКТИ БОРОТЬБИ З ЕКОНОМІЧНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ В УКРАЇНІ

На сьогоднішній день питання боротьби з економічною злочинністю в Україні є дуже актуальним. Вчинення злочинів в сфері економіки становлять реальну небезпеку країни в цілому та окремих громадян, оскільки розвиток економіки забезпечує існування та розвиток суспільства.

Дослідження цієї проблеми є важливим, оскільки можливість виходу України з кризи, становлення ринкової економіки тісно пов'язується з подоланням сучасної економічної злочинності, особливо зменшення розмірів тіньової частки економіки та корупції.

Економічна злочинність (злочини у сфері економіки) – це насамперед усі діяння, в яких прямим мотивом є економічна вигода суб'єкта, тобто мають корисливий характер, а метою таких злочинних посягань є привласнення недозволеного[1].Фактором, який приваблює злочинців до здійснення економічного злочину виступає розвиток кризових ситуацій в економіці, а також не слід ігнорувати факт боротьби за економічну владу, що дає можливість розширення застосування кримінальних способів заволодіння такою та здійснення протиправних діянь у сфері економіки.

На сьогоднішній день найбільш розповсюдженими злочинами у сфері економіки України стали: нелегальний гральний бізнес, продаж контрафакту, фіктивне підприємництво, ухилення від сплати податків тощо. Зокрема, правоохоронними органами у 2017 році найбільше зафіксовано серед економічних злочинів факти виготовлення та використання підробних грошей та акцизних марок. За результатами дослідження 2018 року 48% українських організацій постраждали від випадків економічних злочинів та шахрайства протягом останніх двох років, порівняно з 43% у 2016 році[2].

Низький рівень матеріальної забезпеченості населення, безробіття, не усунуті соціальні, економічні й політичні передумови суттєво впливають на зростання економічної злочинності. Причиною цього є гальмування в проведенні економічних реформ, а також низька ефективність діяльності правоохоронних органів.

Констатується, що для активізації процесу захисту від злочинної діяльності у сфері економіки необхідно постійне вдосконалення, як правоохоронної системи держави, так і інших державних органів, призваних вести боротьбу з економічною злочинністю.

Для сповільнення рівня розвитку економічної злочинності необхідно:

- здійснити контроль за витратами чиновників;
- керівництву держави основну увагу у своїй діяльності спрямувати на недопущення масової маргіналізації населення;
- здійснити науково-кримінологічну експертизу всіх раніше виданих нормативно-правових актів; у разі виявлення їх недосконалості, що сприяє та породжує вчинення злочинів;
- зберегти систему державного контролю за діяльністю усіх суб'єктів господарювання незалежно від форм власності з питань, що зачіпають інтереси суспільства (сплата податків, зайнятість населення, підтримка науково- і технічного розвитку та ін.);
- дотримання балансу інтересів держави і населення;
- необхідна оптимізація податкової, зовнішньоекономічної, кредитно-інвестиційної та облікової політики [3, с. 63].

За останні роки незалежності України вступила в дію ціла низка нормативно-правових актів. Але не зважаючи на їх прийняття, досягти політичних зрушень у припиненні економічної злочинності не вдалось.

Припинення подальшого зростання, усунення правових і економічних чинників, які сприяють функціонуванню окремих елементів економічної злочинності, можливе лише за умови реальної політичної волі в Україні боротися з цим явищем.

Список використаних джерел

1.Поняття економічних злочинівякоб'єктаадміністративно-правової протидії. [Електронний ресурс].– Режим доступу: http://oaji.net/articles/2016/2258-1481285703.pdf

2.Всесвітнє дослідження економічних злочинів та шахрайства 2018 року: результати опитування українських організацій. [Електронний ресурс].– Режим доступу: https://www.pwc.com/ua/uk/survey/2018/pwc-gecs-2018-ukr.pdf

3.Актуальні напрями протидії тінізаціїї економіки. [Електронний ресурс].– Режим доступу: http://stu.cn.ua/media/files/conference/fef14-1.pdf

Мерзескул В.М.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 3 курсу спеціальності «Право»
Науковий керівник: ***Лихошерст Л.М.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ НАМІЖНАРОДНИХ РИНКАХ

Сьогодні здатність української продукції бути конкурентоспроможною на світовому ринку є досить актуальним питанням, оскільки іноземні підприємства, що виходять на український ринок, є конкурентоспроможнішими та технологічно сильнішими. Серед причин низької конкурентоспроможності українських товарів та послуг слід зазначити неможливість вітчизняних підприємств відстоювати та розширити частку ринку, просувати товари на ринок та задовольняти потреби споживачів у якісній продукції. За цих умов необхідно визначити шляхи вирішення даної проблеми вітчизняних підприємств.

Дослідженням особливостей конкурентоспроможності продукції підприємств та їх економічної безпеки приділяли увагу такі зарубіжні та вітчизняні науковці: З. Варналій, О. Гудзинський, О. Драган, С. Клименко, В. Дикань, Т. Маслова, Д. Лук'яненко, Г. Филюк, А. Сміт та інші. Проте, дослідженню питань конкурентоспроможності, як складової підвищення загального рівня економічної безпеки підприємства приділено недостатньо уваги.

Конкурентоспроможність – це здатність об'єкта витримувати конкуренцію в порівнянні з аналогічними об'єктами в умовах конкурентного

середовища. Слід зазначити, що конкурентоспроможність на рівні товару, підприємства, галузі, національного господарства має свою специфіку, критерії, характеристики та фактори динаміки. Так, конкурентоспроможність продукції – це сукупність властивостей, яка відображає міру задоволення потреби у товарі стосовно аналогічної продукції, що є на ринку і визначається двома основними показниками – це якість продукції та її ціна. Конкурентоспроможною можна вважати однорідну продукцію з технічними параметрами і техніко-економічними показниками [1, с. 289].

Досвід останніх років показує, що значна кількість продукції вітчизняних підприємств неконкурентоспроможна. Це обумовлено технологічною відсталістю підприємств промисловості, використанням застарілих технологій та обладнання, значними енерго-, матеріало- і трудомісткістю виробничого процесу, що підвищує собівартість вітчизняної продукції, порівняно з імпортними аналогами, недостатній рівень досвіду виробників, щоб конкурувати з міжнародними компаніями [2, с. 38].

В Індексі глобальної конкурентоспроможності розробленого Всесвітнім економічним форумом (The Global Competitiveness Index 2017-2018) Україна посіла 83 місце зі 140 в рейтингу глобальної конкурентоспроможності економіки, піднявшись на шість сходинок в порівнянні з 2016-2017 роками. Проте, незважаючи на незначні покращення в Україні погано розвинена "Макроекономічна стабільність" (131-е місце), "Фінансова система" (117-те місце) та "Інституції" (110-те місце) [3].

Пріоритетними шляхами та напрямками підвищення конкурентоспроможності продукції можуть стати:

1. поліпшення нормативно-правової бази розвитку та вдосконалення конкурентного середовища;
2. впровадження інноваційних процесів на підприємствах, які сприятимуть виготовленню більш широкого асортименту продукції, що задовольнятиме різні сегменти внутрішнього та зовнішнього ринків збуту;
3. оцінка конкурентоспроможності повинна здійснюватися на основі нормування відповідних показників; стимулювання підприємств до проведення глобальної стратегії щодо перспектив розвитку, підвищення конкурентоспроможності і розширення експорту;
4. просування українських товарів на світові ринки збуту, а також скорочення асортименту продукції, що імпортується;
5. методика оцінки має бути здійсненна для підприємства на практиці, за умов наявності серед основних конкурентів підприємств різних за масштабами діяльності, обсягом та структурою товарної маси; при здійсненні оцінки необхідно враховувати причини кількісних та якісних змін діяльності підприємства задля забезпечення можливості прийняття управлінських рішень [4, с. 104].

Отже, існуючі позиції України на міжнародному ринку свідчать про низьку конкурентоспроможність вітчизняних товарів. Для того щоб змінити дану ситуацію та підвищити рівень їх конкурентоспроможності треба провести низку заходів, а саме: удосконалення продукції підприємства, зміна технічної

та технологічної бази, запровадження новітніх технологій, забезпечення високої ефективності менеджменту підприємства та кваліфікації персоналу підприємства, переорієнтація на продаж високо технологічних товарів та ін.

Список використаних джерел

1. Бурачек І.В., Біленчук О.О. // Конкурентоспроможність продукції підприємств: сутність, методи оцінки та зарубіжний досвід управління // 2016. // с. 288-293.
2. Проблеми підвищення конкурентоспроможності промислових підприємств України / Н. П. Денисенко, Т. Є. Воронкова, Т. М. Янковець // Науково-технічна інформація. - 2015. - № 1. - С. 37-46.
3. Рейтинг глобальної конкурентоспроможності [Електроний ресурс] //Інформаційне агентство Interfax-Україна. – Режим доступу: https://www.epravda.com.ua/news/2018/10/17/641667/.
4. Шляхи підвищення конкурентоспроможності українських підприємств / Л.С. Мельничук, О.О. Хізніченко // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія"]. - 2016. - Т. 275, Вип. 263. - С. 102-105.

Міськевич Я.М.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 3 курсу спеціальності «Право»
Науковий керівник: ***Починок К. Б.,***
Університет ДФС України,
к.ю.н., доцент кафедри господарського права та процесу

ДЖЕРЕЛА ГОСПОДАРСЬКО-ДОГОВІРНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Договірні відносини є основою суб’єктів господарської діяльності, які здійснюється за допомогою різноманітних правових форм, що відрізняються за рівнем та способом закріплення. Відтак, із метою забезпечення стабільності договірних відносин, є необхідність дослідження джерел господарсько-договірного права.

Після прийняття Господарського [1] та Цивільного кодексів України [2] питання про джерела господарського-договірного права України набуло більшої актуальності.

В теорії права та в галузевих юридичних науках питання щодо поняття джерела права - «складного, багатостороннього і досить неоднозначного явища» - та його співвідношення з поняттям форми права відносяться до дискусійних, хоч і досить повно досліджених [3, с.37].

Однак, під джерелами права повинні розглядатись не тільки нормативно-правові акти, прийняті державними органами, що складають основу позитивного права, але й інші джерела, які, можна сказати, своїм корінням сягають природного права і відповідають наступним критеріям: на їх підставі певні правовідносини можуть породжуватись; дані відносини можуть

регулюватись виключно цими джерелами; джерела можуть бути достатнім мірилом і підставою для врегулювання у встановленому порядку будь-якого спору, що виник із таких відносин; такі джерела повинні містити відповідні правила поведінки і у встановленому порядку бути визнаними у якості самостійних джерел, наприклад, тим же позитивним законодавством.

Таким чином, всі джерела господарського договірного права можна поділити на такі групи.

До першої групи відносяться формально-юридичні (інституційні) джерела, які збігаються із формою права як способом внутрішньої організації та зовнішнього виразу правил поведінки, що містяться в нормах права.

Другу групу складають інші соціальні (неюридичні) джерела, що існують як певні факти соціальної дійсності. До них відносяться норми моралі та звичаї.

В.С.Щербина в системі підзаконних нормативно-правових актів господарського законодавства виділяє: а) укази Президента України з господарських питань; б) розпорядження Президента України з окремих господарських питань, які видаються як оперативні господарські; в) постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України з господарських питань, які приймаються відповідно до ст. 117 Конституції України [4, с.26]; г) господарські нормативно-правові акти міністерств та інших центральних органів виконавчої влади.

Крім того, до господарського законодавства В. С. Щербина відносить також локальні нормативні акти [5, с.97], проте відносить прийняті, як акти чинного законодавства, постанови Верховної Ради України з господарських питань до так званих законодавчих актів.

В сучасних умовах господарський договір є одним із основних інструментів організації ринкових відносин. Зокрема, джерелом господарського законодавства можуть бути і міжнародні договори України (універсальні, міжнародних організацій, двосторонні), ратифіковані Верховною Радою України або укладенні за її згодою.

Однак, одним із нетрадиційних (нетипових) джерел господарського права є звичай ділового обороту. ГК України не містить спеціальної статті, присвяченої звичаю, хоча в положеннях його окремих статей звичай визнається джерелом регулювання господарських відносин, а наявні у ГК України норми свідчать про поверхневий підхід до цього питання.

Виходячи з цього, серед звичаїв ділового обороту можна виділити: 1) торгові та інші чесні звичаї, 2) міжнародні торгові звичаї, 3) звичаї торговельного мореплавства (у тому числі, звичаї міжнародного торговельного страхування, звичаї морських портів), 4) банківські звичаї.

Варто зазначити, що господарське законодавство керується пріоритетом спеціальних норм міжнародного договірного права над загальними нормами господарського права України, тобто, у певних, виключних випадках, в якості джерела господарсько-договірного права можливе використання судового (юридичного) прецеденту.

Таким чином, четвертим джерелом господарсько-договірного права, є судовий (юридичний) прецедент, який являє собою рішення суду чи

адміністративного органу по конкретній справі, яке закріпило правило для вирішення у майбутньому усіх аналогічних справ.

Отже, виходячи із зазначеного розуміння джерел права у чинних ГК України і ЦК України можна виділити наступні самостійні джерела господарського-договірного права: господарське законодавство, договір, звичай, а також судовий (юридичний) прецедент.

Список використаних джерел

1. Господарський Кодекс України від 16.01.2003 р. №436-IV // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15.
2. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 р. №435-IV // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15.
3. Пархоменко Н. М. Джерела права: проблеми теорії та методології [Текст]. Монографія / Н. М. Пархоменко. – К.: ТОВ «Видавництво «Юридична, думка», 2008. – 336 с.
4. Конституція України від 28.06.1996 р. №254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30. – Ст.141.
5. Щербина В. С. Господарське право [Текст]: підручник / В. С. Щербина. – 6-е вид., перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 640 с.

Наконечна М.М.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 4 курсу спеціальності «Правознавство»
Науковий керівник: ***Мариношенко В.П.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач

ТІНЬОВА ЕКОНОМІКА ЯК ОСНОВНЕ ПІДГРУНТТЯ ЕКОНОМІЧНИХ ЗЛОЧИНІВ В УКРАЇНІ

Тінізація економічних відносин є однією з найбільш істотних перешкод щодо забезпечення стійкого економічного розвитку, підвищення добробуту, рівня і якості життя населення та зміцнення національної безпеки держави. Проблема тінізації існує у всіх без винятку країнах світу. Крім того, у глобальному масштабі ця проблема, як негативне соціально-економічне явище, має тенденцію до загострення [3].

За даними МЕРТ,- у І кварталі 2018 року рівень тіньової економіки був на 4% менше, ніж за аналогічний період 2017 року. Перші три місяці 2018 року рівень тіньової економіки складав 33% від офіційного ВВП, тоді як на початку 2017-го ця цифра становила 37%, при тому, протягом року поступово знижувалась [1].

Тіньова економіка ще в другій половині XX ст. була предметом масштабних досліджень як для вітчизняних, так і зарубіжних науковців. На цей період припадає значна кількість наукових публікацій з питань тіньової

економіки, однієюз перших є стаття американського економіста П. Гутманна «Підпільна економіка» [4, с.128].

В економічній літературі ми можемо розглянути різні погляди на визначення складових частин тіньової економічної діяльності. Наприклад, Е. Фейг виділяє економічну діяльність, що є легальною, неприхованою, але й такою, що не підлягає оподаткуванню і не враховується офіційною статистикою, тобто «неформальна економіка», а також протизаконну, свідомо приховувану економічну діяльність, так звану «підпільну економіку». А П. Гутманн виділяє нелегальну, приховану та неформальну складові частини тіньової економіки [4, с.128].

О.В. Турчинов у своїх працях виділяє основні складові елементи тіньової економіки:

1) не приховувана від державних органів економічна діяльність, але через об'єктивні й суб'єктивні причини не врахована, не контрольована і не оподатковувана державою;

2) легальна економічна діяльність, у процесі якої відбувається повне або часткове ухилення від сплати податків, зборів, штрафів та інших обов'язкових платежів, а також порушення її державної регламентації.Тобто суб'єкт тіньової економічної діяльності отримує додатковий дохід шляхом порушення чинного податкового та іншого законодавства, що регламентує економічну діяльність;

3) незаконна, навмисно приховувана від державних органів економічна діяльність тадіяльність, спрямована на отримання доходу шляхом скоєння чи сприяння скоєнню злочинів, що тягнуть за собою кримінальну відповідальність [4, с.129].Нажаль на законодавчому рівні сьогодні не закріплено визначення «тіньова економіка».На нашу думку, ефективним було б впровадження терміну «тіньова економіка» як самостійного злочину, що має всі підстави для його кваліфікації як суспільно- небезпечного діяння [6].

ПріоритетнимишляхамидляборотьбизтіньовоюекономікоюУкраїниусучасній політико-економічноїситуаціїє:

1) вдосконалення чинного законодавства в частині спрощення правових основ ведення підприємницької діяльності та врегулювання економічних відносин з країною-агресором.

2) реалізація антикорупційних реформ, проведення податкової реформи в частині зменшення податкового навантаження на суб'єктів господарювання та стабілізація банківської системи через гнучке валютне ціноутворення і прозорості діяльності НБУ щодо рефінансування банків;

3)реформувати ринок праці, а саме: провести доопрацьовану пенсійну реформу, стимулювати офіційного працевлаштування та забезпечити оптимальний перерозподіл податкового навантаження між роботодавцем та працівником [5].

Отже, необхідність змін полягає у власномуставленні до тіньової економіки не як до реалій життя, а як до ненормального функціонування суспільства. В кожній сфері прояву тіньової економіки потрібно шукати різні шляхи детінізації, адже специфічність кожної галузі не дає все звести під стандартне трактування. Так, наприклад, сферу підприємництва необхідно

легалізувати за рахунок удосконалення системи оподаткування тощо. Тобто необхідно створити умови для легалізаціїтіньового сектора та усунення державних корумпованих структур на всіхрівняхвлади [2].

Список використаних джерел

1. Дані Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс].- Режим доступу: http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA

2. Іваницька О.М. Засади державного регулювання детінізації фінансових потоків в Україні./О.М. Іваницька// УДК : 35(338.24)(354)

3. Роман Літвінцев: Причини тіньової економіки України [Електронний ресурс].- Режим доступу: http://www.klubok.net/article2533l

4. Скорук О.В. Тіньова економіка: сутність, причини виникнення та шляхи подолання./О.В.Скорук//Економіка та управління національним господарством.- 2017.- випуск № 11.- с. 128- 129

5. Шевчук І.В. Тіньова економіка як загроза безпеці України в економічній сфері./ І.В. Шевчук// електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток».-2016.- випуск №12.- [Електронний ресурс].- Режим доступу: http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1176

6. Юрій Григоренко: Тіньова економіка: зло чи джерело виживання населення? [Електронний ресурс].- Режим доступу: https://www.google.com/amp/s/ua.112.ua/statji/tinova-ekonomika-zlo-chy-dzherelo-vyzhyvannia-naselennia-436077-amp.html

Руденко І.Ю.,
Університет ДФСУкраїни,
здобувач І (бакалаврського) рівня вищої освіти
Пронькіна А.С.,
здобувач ІІ (магістерського) рівня вищої освіти
Науковий керівник: ***Будник Ю.А.,***
Університет ДФС України,
к.ю.н., доцент кафедри господарського права та процесу

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Однією із основних вимог Революції гідності стала євроінтеграція, що дає змогу говорити про цивілізаційний вибір України. Саме євроінтеграція посідає особливе місце у системі зовнішньополітичних пріоритетів нашої держави.

Євроінтеграція породжує багато різноманітних перспектив для України, зокрема: модернізація економіки, подолання технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, створення нових робочих місць, підвищення конкурентоспроможності вітчизняного товаровиробника, вихід на світові ринки, насамперед на ринок ЄС. Як невід'ємна частина Європи

Україна орієнтується на діючу в провідних європейських країнах модель соціально-економічного розвитку.

Задля гармонійного майбутнього української економіки, нашій державі необхідно врахувати позитивні та негативні наслідки впливу інтеграції на розвиток економіки, а також фактори такого впливу [1, с. 45].

До основних позитивних наслідків впливу інтеграції на розвиток економіки належать:

- створення міжнародних компаній;
- глобалізація фінансової діяльності, що дає можливість суттєво долати ряд законодавчих обмежень і норм, які існують у межах національних кордонів;
- удосконалюються підприємницькі, ринкові форми;
- лібералізація торговельно-політичного режиму щодо товарних ринків та ринків послуг, капіталів, а також фондових ринків значно знижує рівень митних тарифів, скасовує багато обмежень;
- вплив зовнішніх глобальних факторів на розвиток національної економіки стане більш потужним, ніж вплив внутрішніх національних факторів розвитку;
- посилюється вплив нової інформації та технології зв'язку на зменшення витрат, що зумовлює нові інвестиції, підвищення продуктивності праці та зростання добробуту країни
- зовнішня торгівля сприяє спеціалізації країн у тих видах діяльності, у яких вони мають порівняні переваги, і підпорядковує національних виробників здоровій конкуренції з іноземними компаніями [2, с. 66].

Порівняльні переваги української економіки зосереджені головним чином у сільському господарстві. За даними ООН по питанням продовольства і сільського господарства до 2050 р. населення планети збільшиться на 2,3 млрд. чол. Щоб усіх прогодувати, потрібно збільшити виробництво продовольства на 70 %. Україна може стати великим постачальником продуктів харчування – цьому сприяє помірний клімат і чорноземи.

Український аграрний сектор може щороку додатково забезпечувати виробництво і зберігання 10 млн. тонн збіжжя для створення стратегічного запасу зерна під егідою ООН. Зокрема, за оцінками науковців НААН України потенціал виробництва зернових культур в Україні оцінюється у 80 млн. тонн, що можливо досягти за 2-5 років [3]. Таким чином, Україна через участь у формуванні світових резервів зможе долучитися до розв'язання глобальних продовольчих проблем.

Проте, крім позитивних наслідків, вплив інтеграції на розвиток економіки має негативні, які полягають, зокрема, у руйнуванні і зведенні нанівець національних основ, переважно у зв'язку з діяльністю глобального підприємництва, підсилюючи диференціацію країни, що призводить до нових суперечностей і кризи.

Неоднозначною є ситуація в Україні в напрямі поліпшення інвестиційного клімату та створення ефективної ринкової економіки. Це зумовлюється браком зусиль зі створення сприятливих умов для розвитку бізнесу та залучення інвестицій. Гальмуючим чинником є неготовність

української владної еліти здійснювати врядування за нормами і стандартами ЄС.

Проведений аналіз дає змогу зробити такі висновки:

- в процесі євроінтеграції потрібно враховувати приклади інших країн, але обов'язково робити корективи з огляду на сьогоднішні реалії, включаючи специфіку розвитку молодої української ринкової економіки;
- необхідні більш глибокі реформи у сфері економічної й соціальної політики держави;
- необхідно надати регіонам ширші можливості для здійснення економічних заходів на місцях, наприклад дозволити формувати й використовувати бюджет у регіонах;
- потрібний жорсткий контроль з боку держави щодо виконання аспектів плану дії «Україна – ЄС», який буде включати санкції, що застосовуватимуться в разі зниження ефективності реформування.

Таким чином, цілком зрозумілим є те, що інтеграційні процеси для економіки України є необхідними, однак спершу слід визначити перспективи для економіки України, а далі скласти конкретний план дій, що передбачав би покрокові заходи та результати і наслідки від їх впровадження.

Список використаних джерел

1. Філоненко Р. Україна – ЄС: остаточний вибір засад розвитку держави. Віче. 2007. № 9-10. С. 45-47.

2. Гальцова О.Л. Перспективи українського малого та середнього бізнесу в контексті європейського вибору. Держава та регіони. 2008. № 3. С.65-67.

3. Відділ новин. Нашим зерном можна годувати світ. Урядовий кур'єр. 2012. №60. С. 2.

Рєпкін Н.І.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студент 4 курсу спеціальності «Правознавство»
Науковий керівник**: *Шевель О.М.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ БЮДЖЕТНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Аналіз бюджетної діяльності органів місцевого самоврядування в Україні дає змогу стверджувати про тенденцію недостатнього розвитку фінансово-бюджетних складових місцевого самоврядування, що намітилася в сформованій нормативно-правовій базі України. У період програмування інтенсивного розвитку соціально-економічних перетворень в Україні значення формування відлагодженої моделі місцевого самоврядування, у тому числі через правове регулювання фінансових інститутів, особливо важливе, тим

більше, що від створення ефективного місцевого бюджетного механізму безпосередньо залежить добробут суспільства.

Мета – дослідити актуальні питання вдосконалення бюджетних повноважень органів місцевого самоврядування.

Проблеми бюджетних правовідносин і систему суб'єктів бюджетного права досліджували провідні фахівці та науковці. На мій погляд, основні критерії успішного розвитку самоврядної влади такі:

– прозорість діяльності органів і посадових осіб місцевого самоврядування, завдяки чому населення здатне оперативно реагувати на їх дії;

– доступність влади населенню, оскільки увесь спектр її послуг здійснюється на місці; – оперативність і своєчасність вирішення проблем конкретного населеного пункту;

– реальність вирішення питань місцевого значення формами безпосереднього волевиявлення, що дає змогу оперативно враховувати думку населення при здійсненні муніципально-владного функціонування;

–прозорість місцевого бюджету: жителі адміністративно-територіальної одиниці бачать напрями витрачання своїх фінансових ресурсів [2].

Водночас слід підкреслити, що так повільно прогресуюче становлення місцевого самоврядування зумовлено в тому числі недоліками правового механізму всієї бюджетної діяльності органів місцевого самоврядування, які затягують процес розвитку муніципальної сфери діяльності.

Найбільш важливою є проблема бюджетного розвитку місцевого самоврядування у сфері реалізації бюджетних повноважень органів місцевого самоврядування та органів їх управління.

Питання розвитку повноважень органів місцевого самоврядування в бюджетно-фінансовій сфері діяльності нам видається можливим поділити на дві групи: питання, що стосуються власне бюджетного функціонування самоврядної влади, і питання розвитку міжбюджетних відносин з бюджетами інших рівнів [1].

В основі успішного вирішення кожної соціальної проблеми місцевого самоврядування лежать три основні чинники:

– ефективна концепція соціально-економічного розвитку, що визначає місце кожної проблеми в загальному комплексі проблем місцевої громади, її пріоритет, програму її вирішення і її зв'язок зі стратегічними інтересами розвитку суспільства й кожного її члена;

– економічні ресурси, необхідні для практичної реалізації вирішення будь-якої з проблем;

– кваліфіковані кадри, здатні розпочати й довести до кінця досягнення поставлених соціально-економічних цілей [2].

Резюмуючи розгляд проблем повноважень органів місцевого самоврядування в бюджетній сфері, хотілося б зазначити, що актуальних питань дієвості місцевої бюджетної системи, у тому числі стосовно повноважень владних структур, на жаль, дуже багато. І з часом їх стає ще більше, оскільки зміни умов розвитку місцевого самоврядування випереджають

здійснення заходів. Тому дуже важливо саме зараз ефективно розробити правовий інститут бюджетних повноважень органів місцевого самоврядування, щоб реалізація концепції розвитку місцевого самоврядування здійснювали і держава, і сама місцева громада.

Список використаних джерел

1. Монаєнко А.О. Проблеми застосування бюджетного законодавства України / А.О. Монаєнко // Наукові праці Національного університету "Одеська юридична академія" / редкол.: С.В. Ківалов (голов. ред.) [та ін.] ; відп. за вип. В.М. Дрьомін. – Одеса : Юрид. літ., 2016. – Т. XI. – Ч. 2. – С. 27–36.

2. Шухнін А.С. Фінансова діяльність органів місцевого самоврядування та державної влади: розмежування їх публічних інтересів / А.С. Шухнін // Право та державне управління. – 2017. – № 2. – С. 130–136.

Сєрєнко О.В.,
Ірпінський державний коледж економіки та права,
студентка 3 курсу спеціальності «Право»
Науковий керівник: ***Лихошерст Л.М.,***
Ірпінський державний коледж економіки та права,
викладач

ОСНОВНІ ОРІЄНТИРИ УКРАЇНИ ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Євроінтеграційні прагнення України стали невід'ємними реаліями політичного сьогодення, а європейські орієнтири набули практичного втілення у низці рішень та дій і Української держави, й офіційних органів Євросоюзу. Прагнення України до євроінтеграції — давно існуючий імператив, котрий аргументується не лише геополітичним розташуванням нашої держави, але й її історичними взаємозв'язками з Європою. Втім, саме завдяки розташуванню України, вектор взаємовідносин лише з Європою є цілком обмеженим, адже історичні та торгівельні стосунки також зачіпають і східні від України держави СНГ.

Важливість ролі інтеграції України до Європейського Союзу засвідчує подання 2002 року Послання Президента України до Верховної Ради – «Європейський вибір. Засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002–2011 роки», де охарактеризовується низка практичних кроків щодо питань європейської інтеграції, стабільно свідчать про основні державні орієнтири щодо руху нашої країни в бік Європи. Це, зокрема, отримання Україною членства у Світовій організації торгівлі; проведення переговорного процесу та підписання Угоди про асоціацію, створення зони вільної торгівлі й реальних передумов для вступу України до ЄС.

20 березня 2009 року на саміті ЄС було затверджено нову модель взаємодії з країнами, котрі межують з ЄС, – програму Східного партнерства, розраховану на Україну, Грузію, Вірменію, Азербайджан, Молдову та Білорусь. Програмою передбачено заходи зі стимулювання інтеграційних процесів між

цією шісткою пострадянських країн, розташованих біля східних кордонів ЄС. До цієї моделі включені: співпраця в енергетичній сфері, створення інтегрованої системи управління кордонами як ефективного засобу протидії нелегальній міграції, допомога, спрямована на вирівнювання соціально-економічного розвитку окремих регіонів країн-учасниць програми Східного партнерства тощо.

Сучасний підхід ЄС до України стає гнучкішим і вимагає певних додаткових коректив. Бо консервативна російсько-центрична модель Східної Європи вже втрачає свою актуальність. За словами відомого американського політолога З. Бжезінського, навіть нині (на початку другої половини першого десятиріччя XXI ст.) «у міжнародній спільноті немає достатнього розуміння саме міжнародного значення України» [2].

Допоки Україна не знайде консенсусної моделі загальнонаціональної всеохопної стратегії геополітичного позиціонування, доти геополітичний вимір відносин нашої держави з ЄС визначатиме нерозв'язаність цієї проблеми. При реалізації стратегічних завдань у зовнішній політиці Україна не повинна притримуватися одновекторної політики й орієнтуватися лише на одну світову геополітичну силу [3, с. 111].

За сукупними оцінками вітчизняних експертів, для безболісного вступу до ЄС Україні бажано збільшити ВВП до 300 млрд. дол. США, а сукупний обсяг прямих іноземних інвестицій має досягти майже 80 млрд. дол. США. Для подолання відчутного розриву в обсягах ВВП на душу населення між Україною та членами ЄС щорічні темпи зростання ВВП повинні бути на рівні не менше 6–7 відсотків, а товарообіг повинен становити не 33, як нині, а як мінімум 60 відсотків [1, с. 284].

З Вище сказаного можна зробити такий висновок, що подальший розвиток відносин України з Європейським Союзом потребує: досягнення відповідних якісних характеристик, макроекономічної стабілізації та підвищення ефективності економіки нашої держави; дотримання умов, необхідних для вступу до ЄС; впровадження європейських норм і стандартів в економіку, соціальну політику, освіту, науку та техніку; адаптації українського законодавства до правових норм ЄС; розвитку та поглиблення регіональної інтеграції, встановлення та поглиблення прямих контактів із державами-членами та кандидатами в члени Євросоюзу.

Список використаних джерел

1. Артьомов І. В. Проблеми і перспективи входження України в Європейський Союз. – Ужгород: Ліра, 2007. – 384 с.

2. Гемі Дорота, Вонгровська Марія, Журавські вель Граєвські Пшемислав. Доповідь євроатлантичної асоціації «Україна ближче до Заходу» з передмовою Голови ЄАА Броніслава Коморовського.

3. Корнієвський О. А. Україна в системі взаємовідносин світових геополітичних сил (США-ЄС-РФ) // Україна в системі міжнародної безпеки: Монографія. – К.: Фоліант, 2009. – С. 103 – 112.

ДЛЯ НОТАТОК

ДЛЯ НОТАТОК